Preot Ilie I. Imbrescu

V-am scris vouă, tinerilor!

- gândurile și încercările unui preot mărturisitor -

București 2011

În vremea noastră, România este slăbănogul despre care vorbeşte Sfânta Evanghelie din a doua Duminică a Păresimilor.

Un tineret eroic şi „nebun pentru Hristos" vrea să apropie bolnavul aflat pe patul agoniei de milostivirea Mântuitorului.

Îmbulzeală şi de rândul acesta.

Mai mult, locul unde aşteaptă Domnul este asediat grozav! Nu însă de dorința fierbinte după mântuire, ci de prigoana împotriva celor ce au această dorință. Purtătorii patului cu bolnavul nu au pe unde să străbată la Iisus.

Prin „acoperişul casei"? Dar acolo vedeți bine că s-au postat amenințători câțiva baci ucigători de suflete, cu ciomege poruncitoare spre iad! Tineretul nu are voie să apropie pe muribund de Hristos, ca să obțină iertarea păcatelor.

Mântuitorul este, totuşi, Atotştiutor şi Atotputernic! În casă, pe lângă El, mai sunt unii „ispravnici ai tainelor Lui" care aşteaptă poruncă mare.

Aşa îşi va putea lua patul său şi slăbănogul România, ca să umble în lumina Domnului Dumnezeu! Amin.

Preot Ilie I. Imbrescu

Preot Ilie I. Imbrescu

V-am scris vouă, tinerilor!

- gândurile şi încercările unui preot mărturisitor -

Preot Ilie I. Imbrescu

V-am scris vouă, tinerilor!

- gândurile şi încercările unui preot mărturisitor -

Ediţie îngrijită de
Adrian Nicolae Petcu şi Paul Corneliu Imbrescu

Bucureşti 2011

Coperta 1: Vindecarea slăbănogului, frescă, sec. XIV, Mănăstirea Decani, Kosovo, Serbia

ISBN 978-973-0-11920-6.

Lămurire asupra ediției

Cartea de față este o înmănunchere a scrierilor autobiografice, teologice şi politice ale Părintelui Ilie I. Imbrescu, unul dintre preoții mărturisitori ai generației martirice din România interbelică.

Tipărită sub un titlu simbolic, ea se vrea a fi, înainte de toate, o solie către tinerii zilelor noastre, cărora le pune înainte experiența vie a unui om care a încercat - în lungul unei vieți frânte prea devreme în temnița Aiudului - să slujească Biserica şi Neamul românesc.

Înzestrat cu darul condeiului, Părintele Imbrescu a aşternut în scris evenimente, gânduri, idei legate de frământatul veac în care i-a fost rânduit să trăiască. A scris, de asemenea, poezie religioasă de mare profunzime teologică, inspirată din încercările prin care a trecut*. Multe din visele făurite atunci s-au spulberat, multe din profeții nu s-au confirmat, altele s-au adeverit şi frământă până astăzi creştinătatea românească.

În volumul de față, cititorul atent va regăsi cu mirare tabloul unor realități care tulbură încă - sub alte forme - societatea şi viața bisericească din țară. Pe acestea am încercat cu deosebire să le păstrăm în cuprinsul cărții, în urma selecției pe care vastitatea materialului ne-a obligat să o facem.

---

* Pentru o imagine a personalității părintelui Ilie I. Imbrescu a se vedea la Adrian Nicolae Petcu, *Slujitorii altarului şi Mişcarea legionară. Studiu de caz: Preotul Ilie Imbrescu*, în „CNSAS, Partidul, Securitatea şi cultele (1945-1989)", vol. coord. de A. N. Petcu, Nemira, 2005, p. 17-116 şi *Martiri pentru Hristos din România, în perioada regimului comunist*, cu un studiu introductiv de Adrian Nicolae Petcu, EIBMBOR, Bucureşti, 2007, p. 348-360.

„V-am scris vouă, tinerilor!" cuprinde, prin urmare, trei capitole distincte: „Biserica şi Mişcarea Legionară", lucrare publicată de autor în 1940, la Editura Cartea Românească din Bucureşti şi preluată aproape integral în ediţia de faţă; articole ale Părintelui Ilie Imbrescu apărute în presa laică şi religioasă între anii 1935 - 1942; „Misionarul eparhial al Tomisului. Gânduri după un an de încercări", studiu tipărit în 1935 la Bazargic, în urma experienţei de preot misionar în Dobrogea.

La acestea se adaugă un capitol de „Documente" însoţit de o anexă documentară, precum şi fotografii provenind, în cea mai mare parte, din arhiva familiei Imbrescu.

Cartea astfel organizată îşi propune să dăruiască cititorului nu opera completă şi riguros inventariată a autorului, ci suflul viu, de dincolo de rânduri, izvorul lăuntric de simţire şi cugetare al acestui preot care şi-a pecetluit credinţa şi crezul cu moartea între zidurile Aiudului.

Editorii

Cuvânt-înainte

Cum l-am cunoscut pe preotul Ilie Imbrescu

Deşi a trăit numai 40 de ani, preotul Ilie Imbrescu a lăsat un model de eroism îndreptăţit la respect în istoria românilor, precum şi pagini literare îndreptăţite la preţuire în cultura română.

L-am cunoscut pe Părintele Imbrescu pe parcursul celor trei etape majore ale vieţii sale: viaţa studenţească înainte de 1936, Mişcarea Legionară între anii 1936-1944 şi Rezistenţa naţională după 1945.

Iată împrejurările în care l-am cunoscut:

Aprilie 1935 - Congresul Naţional Studenţesc de la Craiova. Atât înainte cât şi după primul război mondial, toate congresele studenţeşti începeau cu „Tatăl nostru" şi cu „Crezul" creştin, a căror pronunţare publică era privilegiul studenţilor de la Facultatea de Teologie.

Preşedintele Traian Cotigă deschide lucrările congresului şi solicită studenţii în Teologie. Din sală se ridică un tânăr: înalt, zvelt, blond şi frumos ca un arhanghel. Urcă la tribună şi cu voce venită parcă de sus rosteşte întâi „Tatăl nostru" şi apoi „Crezul". Nici nu se putea altfel, întrucât imnul naţional al României scris de Andrei Mureşanu spune desluşit: „Preoţi cu crucea în frunte, căci oastea e creştină!".

Aplauze însufleţite. Toată lumea întreabă: „Cine este, cine este acest purtător de cuvânt al Divinităţii?". Se explică din mai multe părţi: „Un bănăţean, Ilie Imbrescu, absolvent al Facultăţii de Teologie din Cernăuţi!".

Congresul Naţional Studenţesc de la Craiova a ţinut trei zile şi s-a încheiat cu o moţiune de mobilizare a întregului tineret universitar pentru apărarea Mişcării Legionare faţă de

ordinele de ilegalizare date de Finanța Internațională şi de prigoanele exercitate de slugile aparatului represiv din România.

Întrebarea istoriei este: cine a fost acest Tineret Universitar al României interbelice?

A fost curentul de ascensiune socială a fiilor de țărani români, prin liceu şi Universitate, în clasa conducătoare şi în aparatul de Stat al propriei lor patrii, România.

Pe parcurs de două milenii, România a fost țărănimea care muncea pământul şi oferea copii şi boierimea care purta războaiele de apărare şi asigura independența statală.

Anomalia Statului Român Modern de la 24 ianuarie 1859 a fost că 75% din națiune, adică majoritatea ei, era blocată şi imobilizată în mediul rural, iar oraşele, centrele nervoase ale țării, erau din ce în ce mai alienate prin colonizare organizată de gintă străină. Marele eveniment a fost în 1919-1921, când Regele Ferdinand I şi guvernele Ionel I. C. Brătianu şi Mareşal Averescu au reuşit reforma agrară de împroprietărire şi de emancipare a țărănimii. Au urmat cele două decenii ale României interbelice, care au fost o cursă de întrecere între curentul de ascensiune socială a fiilor de țărani români şi acapararea infrastructurii economice de către infiltrațiile străine multiple.

În 1925, exponentul cel mai legitim al inteligenței franceze, academicianul Charles Maurras (1868-1952), a trimis la Bucureşti următorul mesaj, care spune totul: „Marele tezaur al României nu este petrolul, nu-s cerealele, nu-s pădurile, nu-s Munții Carpați şi nu-i Marea Neagră. Marele tezaur al României este Tineretul Universitar, unic în lume, în acelaşi timp creştin, patriot, naționalist, regalist şi democrat". Acest mesaj al Franței trebuie înscris cu litere de aur pe frontispiciul Casei Studențeşti din Calea Plevnei.

Din rândurile acestui Tineret Universitar a făcut parte, cu cinste, şi Părintele Ilie Imbrescu.

*

Nu în întregime, dar o bună parte din istoriografia de după decembrie 1989 alimentează două comploturi împotriva adevărului istoric.

Primul complot vrea să acrediteze ideea că Mişcarea Legionară a fost ecoul sau copia fascismului din Italia şi a național-socialismului din Germania şi că în politica internă a României ea a avut o existență nesemnificativă şi de uitat.

Nu-i adevărat.

Mişcarea Legionară, fondată la 24 iunie 1927 de către Corneliu Z. Codreanu şi Ionel I. Moța, a fost continuarea completată a Ligii Apărării Naționale Creştine, fondată la 4 martie 1923 de prof. A. C. Cuza, prof. dr. Nicolae Paulescu, prof. dr. Corneliu Şumuleanu, prof. Ion Găvănescul, prof. Ion Z. Codreanu, prof. Ion Cătuneanu şi prof. Constantin Tomescu de la Chişinău, şi aceasta a fost continuarea şi completarea Mişcării Studențeşti începută în 20 octombrie 1920 de Corneliu Z. Codreanu la Congresul Național Studențesc de la Cluj şi la 10 decembrie 1922 la Bucureşti de dr. Ion Simionescu, dr. Constantin Dănulescu şi prof. Napoleon Crețu.

Aceste trei etape progresive, 10 decembrie 1922, 4 martie 1923 şi 24 iunie 1927 n-au fost altceva decât segmentul interbelic al vechiului şi nemuritorului naționalism românesc început cu Tudor Vladimirescu pe planul acțiunii şi cu Nicolae Bălcescu pe planul gândirii.

Națiunile sunt ființe vii, colective, care aleargă pe albia istoriei şi de aceea ordinea naturală este statul național unitar. Statul omogen planetar este voit numai de dușmanii omului, pe care îl mediocrizează şi de dușmanii omenirii, pe care o degradează.

Expresie vie a naționalismului românesc interbelic, Mişcarea Legionară s-a temeluit între anii 1931-1937, ca răspuns al națiunii la cele trei ilegalizări şi întemnițări din ianuarie 1931, martie 1932 şi decembrie 1933, ordonate din afara graniței şi executate de mici slugoi locali.

Munți de minciuni s-au fabricat şi se fabrică şi oceane de calomnii se vor arunca asupra acestei Mişcări, dar ea e sfântă prin cei care şi-au jertfit voluntar viața. Ea a fost marele elan de ridicare eroică a națiunii române şi ultima şansă de fortificat România.

În Mişcarea Legionară s-a intrat fără nici un interes personal, acceptând de la început propria jertfă, până la moarte.

Dovadă preotul Ilie Imbrescu.

Mincinoşii şi calomniatorii sunt rugați să judece Mişcarea Legionară plecând de la realitatea care a existat, şi anume viața curată şi activitatea fără interes a zeci de mii de adevărați legionari, asemenea preotului Ilie Imbrescu.

Când, după 6 martie 1945, România a intrat sub ocupație militară sovietică şi sub regim comunist totalitar, tineretul acesta a continuat să opună rezistență. Au urmat anii grei ai *războiului civil* dintre românii abandonați de anglo-americani şi comuniştii susținuți de Uniunea Sovietică şi iudaismul mondial, război care a dat mii de martiri români.

În absența Occidentului, nu s-a putut obține victoria şi înfrângerea a fost noaptea istorică a terorii staliniste, iadul comunist şi statul totalitar.

Preotul Ilie Imbrescu a fost şi el arestat şi condamnat pentru acuzația de a fi făcut parte din mişcarea de rezistență națională „Salvarea Neamului". A murit ucis de foame şi frig în închisoarea Aiud.

Dr. Şerban Milcoveanu, 2006

Ilie Imbrescu - itinerar biografic în date

1909 aprilie 26, în familia preotului Ilie Imbrescu din Dalboşeț, jud. Caraş, s-a născut Ilie I. Imbrescu.

1915, din acest an, Ilie Imbrescu urmează şcoala primară, în limba maghiară, apoi ciclul liceal.

1926 octombrie 15, Ilie Imbrescu se înscrie la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cernăuți. Aici îi are ca profesori pe: Romul Cândea la *Istorie Bisericească Universală*; Vasile Loichiță la *Istoria Bisericească Românească*, *Istoria Patriei*, *Introducere istorică în dogmatică* şi *Simbolică*; Vasile Gheorghiu la *Noul Testament*, *Limba greacă*, *Ermeneutică Biblică* şi *Patrologie*; Nicolae Cotos la *Filozofia creştină*, *Teologie dogmatică fundamentală* şi *Sectologie*; Domițian Spânu la *Morală* şi *Sociologia creştină*; Valerian Şesan la *Dreptul roman şi bisericesc* şi Constantin Narly la *Istoria pedagogiei* şi *Introducere în pedagogie.*

1930 februarie 4, cu ocazia unui consiliu al UNSCR ținut la Iaşi, Imbrescu intră într-o polemică cu profesorul A. C. Cuza, în care îi contestă programul ideologic, ca unul care sapă la temelia tradiției creştine ortodoxe.

1930 iunie 18, Ilie Imbrescu finalizează studiile la Facultatea de Teologie de la Cernăuți.

1930 noiembrie 5, Imbrescu îşi susține teza de licență cu titlul: „Despre harul divin", după ce proiectul inițial îi fusese refuzat în mod nedrept. Teza de licență avea să fie publicată, în mai multe episoade, în ziarul „Calendarul".

1930 noiembrie 24, Imbrescu este ales preşedinte al Centrului Studențesc Cernăuți, ajungând membru în comitetul executiv al UNSCR. Este tot mai mult preocupat de mişcarea naționalistă din România.

1931, după un an petrecut la Sibiu, unde a ocupat postul de pedagog la Institutul Arhidiecezan, Imbrescu se înscrie la cursurile de Doctorat la Facultatea de Teologie din

Bucureşti, se pare în urma unei audienţe la patriarhul Miron Cristea, din 13 mai.

1932 noiembrie-1933 ianuarie şi mai, Ilie Imbrescu publică în „Calendarul" condus de prof. Nichifor Crainic.

1933 ianuarie 24, cu ocazia „Zilei Unirii", Imbrescu participă la solemnitatea aşezării unei cruci de piatră la Mormântul Soldatului Necunoscut din Bucureşti, alături de studenţi ai LANC şi ai Mişcării legionare. Iniţiativa studenţilor în frunte cu preotul Nicolae Georgescu-Edineţ este întâmpinată de forţele de ordine care trec la represalii. După aceste evenimente, seara, Imbrescu îl cunoaşte pe Corneliu Z. Codreanu în redacţia ziarului „Calendarul", condus de Nichifor Crainic.

1933 ianuarie 30, Ilie Imbrescu participă la Cernăuţi la manifestaţia de sprijin a studenţilor din acest centru universitar pentru cauza celor de la Bucureşti. La monumentul unirii din Cernăuţi susţine un discurs în faţa studenţilor bucovineni.

1933 februarie-martie, Ilie Imbrescu scrie la „Cuvânt studenţesc", organ al studenţilor din Bucureşti.

1933 martie 12-15, Ilie Imbrescu participă la Consiliul general al UNSCR, desfăşurat la Chişinău, între 12-15 martie 1933, în calitate de membru al comitetului de conducere, „cu atribuţii speciale".

1933 iunie-august, Ilie Imbrescu publică în „Axa", periodic naţionalist din Bucureşti.

1933 octombrie-noiembrie, Ilie Imbrescu şi alţi colegi înfiinţează şi publică la Bucureşti ziarul „Năzuinţa". Noua publicaţie este condusă de directorul Amedeu Bădescu şi redactorul Ilie Imbrescu, cu apariţie de două ori pe lună. Colaboratori permanenţi ai ziarului: pr. Paraschiv Angelescu, dr. C. Dănulescu, Dr. G. Sârbulescu, din Bucureşti, avocat Ionel Negură din Cernăuţi, ziarist Vasile Ţepordei, student Virgil Gavrilescu, profesor Theodor Moga, Emil Gheorghiu, secretar de redacţie, iar desenele sunt executate de Eugen Dublea, de la Academia de Arte Frumoase din Bucureşti.

„Năzuinţa" este „organul zbuciumului şi aspiraţiilor tinereşti: Ca întotdeauna neînţeleşi, ironizaţi, boicotaţi, persecutaţi, întâlnim în drumul nostru obstacole pe care numai tinereţea noastră le poate învinge. Mai ales neajunsurile materiale ne stânjenesc foarte mult".

1933 noiembrie, convins tot mai mult de implicarea în lupta naţionalistă, Ilie Imbrescu intră într-un cuib legionar din Bucureşti, practic în Mişcarea Legionară.

1934 ianuarie 6-7, la Craiova, Ilie Imbrescu se căsătoreşte cu Elena Avram, fiica lui Ion şi Maria Avram.

1934 februarie 12, în catedrala episcopală din Constanţa, este hirotonit „preot ajutător" de către episcopul Gherontie Nicolau, pe seama Bisericii „Sf. Gheorghe" din Balcic.

1934 aprilie 1, Episcopia Constanţei îl numeşte pe Ilie Imbrescu misionar eparhial, calitate în care, timp de un an, va întreprinde o serie de activităţi care se vor încununa prin volumul prublicat în anul următor.

1934 septembrie 15, pentru a primi salariu de la bugetul de stat, Ilie Imbrescu este numit de Episcopia Constanţei la parohia Echişcea, apoi „detaşat în interes de serviciu" la „Sf. Gheorghe" din Balcic, în fapt la biserica pentru care fusese hirotonit.

1934 octombrie, în familia preotului Ilie Imbrescu se naşte primul copil, Maria, care însă după numai 3 săptămâni decedează.

1935 septembrie-1936 noiembrie, Ilie Imbrescu publică în „Porunca vremii", ziar „de luptă naţionalistă" şi apoi „tribună zilnică de luptă naţională şi creştină", din Bucureşti, la rubrica „Duminica", fiind printre publiciştii de frunte, alături de Radu Gyr, Dragoş Protopopescu, Nicolae Bogdan, Ilie Rădulescu, Alexandru Gregorian, Vintilă Horia, Pan Vizirescu.

1935 noiembrie 5, în familia preotului Ilie Imbrescu se naşte al doilea copil, Paul Corneliu.

1935 decembrie 27, la presiunile Ministerului Cultelor, care invoca „neprezentarea" la parohia Echişcea, Episcopia

Constanței revocă detașarea preotului Imbrescu la Balcic. Se declanșează situația dificilă a slujirii părintelui Imbrescu, cauzată de autoritățile statului, care invocau neonorarea postului și de indiferența centrului episcopal de la Constanța. Nu lipsesc nici neajunsurile create de preotul conslujitor, cu sprijinul factorului politic local.

1936 februarie 27, Ilie Imbrescu e reintegrat de Ministerul Cultelor la biserica din Balcic, însă fără să fie salarizat.

1936 martie, Ilie Imbrescu publică în „Vestitorii", care moștenea redacția „Axa", ca „organ de doctrină legionară al Mișcării", printre semnatari numărându-se Nae Ionescu, Mihail Polihroniade, Gheorghe Ciorogaru, Vasile Marin, Ernest Bernea și Ion V. Vojen.

1936, pentru apartenența la Mișcarea Legionară Imbrescu este eliminat de la doctorat.

1937 decembrie 20, Ilie Imbrescu candidează la alegerile parlamentare din partea partidului „Totul pentru Țară", nereușind să obțină voturile necesare accederii în legislativ.

1938 ianuarie 20, Constantin N. Tomescu, secretar de stat în Ministerul Cultelor, îl reintegrează deplin pe părintele Imbrescu la biserica din Balcic.

1938 aprilie 16, în Duminica Floriilor, printr-un ordin al Ministrului de interne, familia preotului Imbrescu este reținută la domiciliu și percheziționată, cu rezultat negativ.

1938 aprilie 19, Ilie Imbrescu este reținut și transportat la Bazargic, Râmnicu-Vâlcea, apoi internat în lagărul de la Miercurea Ciuc. Arestarea Părintelui, cât și a altor legionari, este reglementată juridic prin ordin al Ministrului de interne abia trei zile mai târziu.

1938 august 10, aflat în lagăr, Ilie Imbrescu redactează un memoriu către conducerea BOR, în care reclamă abuzurile autorităților statului față de clericii ortodocși, considerând că acestea sunt patronate de către patriarhul Miron Cristea, care ocupa și funcția de prim-ministru al României.

1938 noiembrie 11, alături de toți clericii ortodocși arestați, Ilie Imbrescu este mutat în lagărul din mănăstirea basarabeană Sadaclia.

1938 decembrie 7, Ilie Imbrescu, ca și ceilalți clerici, este obligat să dea o declarație de desolidarizare de Căpitan.

1938 decembrie 20, Imbrescu este „eliberat condiționat", întorcându-se la Balcic.

1939 ianuarie 14, Ilie Imbrescu este obligat să se înscrie în „Frontul Renașterii Naționale", partidul unic condus de regele Carol al II-lea.

1939 septembrie 11, domiciliul familiei Imbrescu din Balcic este percheziționat de către Poliție, fără a se găsi ceva „compromițător".

1939 septembrie 21, în urma asasinării prim-ministrului Armand Călinescu, preotul Ilie Imbrescu este reținut, timp de o săptămână, probabil ca un gest de ocrotire al șefului poliției din Balcic, pentru a nu cădea victimă represiunii carliste. După eliberare este urmărit permanent.

1939 octombrie 25, Ilie Imbrescu este chemat din nou la Poliție și pus să dea o declarație privind activitatea sa politică.

1940 martie 28, Poliția de Siguranță încearcă să recruteze ca informator pe părintele Imbrescu. Părintele refuză oferta.

1940 iulie 5, după patru ani de intervenții la factorii responsabili, Ilie Imbrescu primește aprobările pentru restaurarea bisericii în care slujea de către arhitecții Horia Teodoru și Ștefan Balș. Cedarea Cadrilatului în septembrie 1940 a blocat această frumoasă inițiativă.

1940 septembrie, familia preotului Ilie Imbrescu se refugiază la București, după cedarea Cadrilaterului către statul bulgar.

1940 septembrie 25, Ilie Imbrescu este delegat pe un post de inspector de la Secretariatul pentru Culte, alături de alți preoți precum Liviu Stan, Ștefan Palaghiță și teologul Gheorghe Racoveanu. În calitate de refugiat este numit pe un post de slujitor la Biserica Icoanei din București.

1940 octombrie 8, Ilie Imbrescu este numit inspector general la Secretariatul pentru Culte.

1940 octombrie, Ilie Imbrescu publică în oficiosul „Cuvântul" al Mişcării Legionare, alături de Petre P. Panaitescu, Gheorghe Racoveanu, protosinghelul Firmilian Marin, Vladimir Dumitrescu, Traian Brăileanu.

1940 noiembrie 25, la Editura „Cartea Românească" din Bucureşti, preotului Ilie Imbrescu îi apare cartea „Apostrofa unui teolog. Biserica şi Mişcarea Legionară". În epocă, această carte a constituit „evanghelia clerului legionar".

1940 noiembrie 27-29, Ilie Imbrescu se ocupă de organizarea, la Bucureşti, a procesiunii de reînhumare a osemintelor Căpitanului, Nicadorilor şi Decemvirilor.

1940 decembrie 1, Imbrescu publică „Descifrarea unui sens" în revista „Însemnări sociologice" condusă de prof. Traian Brăileanu de la Cernăuţi, care este de fapt un articol programatic privind măsurile ce trebuie luate în organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române.

1941 ianuarie, Imbrescu scrie la ziarul „Înălţarea" din Sibiu, condus de Radu Dragnea.

1941 februarie 12, alături de ceilalţi teologi numiţi la Secretariatul pentru Culte în toamna lui 1940, Ilie Imbrescu este disponibilizat. De asemenea, este scos de la slujirea în biserica Icoanei.

1941 martie 26, Ilie Imbrescu este anchetat la Siguranţă, în urma unui denunţ anonim conform căruia în noaptea rebeliunii legionare ar fi tras clopotele de la biserica în care slujea. În urma cercetărilor se constată nevinovăţia lui.

1941 decembrie 19, Ilie Imbrescu predă mareşalului Ion Antonescu - se pare, în urma unei audienţe la acesta - un Memoriu despre greşelile Mişcării când s-a aflat la guvernare. Iniţial documentul fusese trimis prof. Ion Găvănescul din Iaşi, unul din liderii mişcării naţionaliste româneşti.

1941 august - 1942 iunie, Ilie Imbrescu publică la „Slova ortodoxă", revistă cu conţinut religios ce apare la Bucureşti.

1942 iulie 31, după mai multe memorii trimise Ministerului Cultelor, Ilie Imbrescu este reintegrat în slujirea de la Biserica Icoanei din Bucureşti.

1942 octombrie 20-decembrie 15, în urma unor informaţii neverificate, conform cărora părintele Imbrescu ar continua activitatea politică, Corpul Detectivilor dispune filajul.

1942 decembrie 26, locuinţa familiei Imbrescu este percheziţionată de către Prefectura Poliţiei Capitalei şi se dispune trimiterea Părintelui în lagărul de preoţi de la mănăstirea Tismana.

1943 aprilie 8, Ilie Imbrescu este eliberat din lagărul de la Tismana. Săptămânal este obligat să se prezinte la Poliţie pentru viza pe actul de identitate.

1944 august, Ilie Imbrescu participă la şedinţa corpului de conducere al Mişcării Legionare, care urma să stabilească linia politică ce trebuia urmată în noul context al războiului.

1945 iunie 6, în urma unor denunţuri prin care se arăta că părintele Imbrescu continuă activitatea legionară, locuinţa familiei sale este percheziţionată din nou, cu rezultat negativ.

1945 iulie 9, printr-o rezoluţie a ministrului de interne Teohar Georgescu, Ilie Imbrescu este internat cinci zile mai târziu în lagărul de la Slobozia, pentru o perioadă de 12 luni.

1946 august 24, la intervenţiile lui Mihai Ralea, ministrul Artelor, Ilie Imbrescu este reintegrat în slujirea altarului, însă la Biserica Boteanu din capitală.

1948 ianuarie 17, la o întâlnire, diaconul Ion Popescu-Mozăceni îl recomandă pe părintele Imbrescu să fie cooptat în mişcarea de rezistenţă anticomunistă „Salvarea Neamului". Chiar dacă mişcarea este formată în majoritate din foşti membri ai LANC, Imbrescu acceptă, primind jurămintele acestora. Printre membrii mişcării de rezistenţă se numără: Istrate Micescu, generalul Ion Ilcuş, Nichifor Robu şi avocatul Teodor Mociulschi.

1948 martie 26/27, membrii mişcării de rezistenţă sunt arestaţi de Siguranţă. Ilie Imbrescu este arestat de la domiciliul său din Bucureşti, str. Vasile Lascăr, nr. 161.

1948 martie 27, aprilie 6, aprilie 1 şi aprilie 13, se consemnează declaraţiile părintelui Ilie Imbrescu care au rămas la dosarul cauzei.

1948 iunie 27, Ilie Imbrescu solicită ca la proces să fie prezent un reprezentant al Patriarhiei Române. Cererea sa a rămas fără nici un răspuns din partea autorităţilor statului.

1948 iulie 1, prin Sentinţa nr. 1025 a Tribunalului Militar Bucureşti, Ilie Imbrescu este condamnat la 15 ani temniţă grea şi 10 ani degradare civică.

1948 iulie 7, avocatul Cosmescu face cerere de recurs la sentinţa de condamnare.

1948 iulie 12, Ilie Imbrescu e încarcerat la penitenciarul Jilava.

1948 iulie 28, Ilie Imbrescu este transferat la penitenciarul Aiud.

1949 noiembrie 18, directorul penitenciarului Aiud solicită Direcţiei regionale de Securitate Sibiu ca preotul Ilie Imbrescu să fie internat în spitalul din localitate pentru operaţie, deoarece suferă de „ileus, boală foarte gravă, care necesită urgentă intervenţie chirurgicală".

1949 noiembrie 19, Ilie I. Imbrescu decedează în urma unei „peritonite TBC".

1949 noiembrie 21, Direcţia penitenciarului Aiud solicită Parchetului Alba Iulia aprobarea înhumării părintelui Ilie Imbrescu. A fost înhumat la Râpa robilor de la marginea Aiudului, ca mulţi alţi martiri şi mărturisitori ai Bisericii.

1949 noiembrie 24, Direcţia Generală a Securităţii aprobă internarea părintelui Ilie Imbrescu, „sub pază strictă".

1951 ianuarie 19, este respins recursul solicitat în urmă cu doi ani.

1995 septembrie 22, Curtea Supremă de Justiţie, Secţia Penală, prin Decizia nr. 2317, pronunţă recursul în anulare deoarece acuzaţilor „se impune achitarea lor".

PARTEA I

Ucenicul Harului Divin
Preot Ilie I. Imbrescu

APOSTROFA UNUI TEOLOG

BISERICA
şi
MIŞCAREA LEGIONARĂ

„Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici!
Că închideţi Împărăţia cerurilor înaintea oamenilor;
că voi nu intraţi, şi nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsaţi".
(Matei 23, 13)

În Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor - pentru binecuvântarea acelora care sunt „tinereţea fără bătrâneţe şi viaţa fără de moarte" a Creştinătăţii Româneşti. Amin.

În loc de prefaţă

Rog binevoiţi a lua aminte:

Doresc să trimit în lume, cu această carte, un lucru sfinţit nu numai prin intenţie, ci şi prin faptă, ca să se surpe tirania diavolului şi să ne binecuvinteze pe toţi numai stăpânirea Domnului şi Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Deci mărturisesc că, scriind acestea, încă înainte de a le da la tipar am făcut aghiazmă şi am stropit, binecuvântând şi la începere şi la terminare cele trei exemplare pe care le-am scris la maşină direct, în loc de manuscris, după planul şi notele pe care mi le organizasem dinainte, sub călăuzirea Harului Divin pe care l-am cerut şi-l cer pururea de la Hristos Dumnezeu.

De aceea, rog fierbinte pe oricine va fi rânduit de Bunul Dumnezeu ca să îngrijească de tipărirea acestei cărţi, să nu nesocotească Harul lui Hristos Iisus, ci să binevoiască a chema preotul la tipografie şi să-l roage să facă aghiazmă înainte de a se începe culegerea literelor, ca să sfinţească tipografia şi începutul tipăririi cărţii. Apoi, la sfârşitul tipăririi, să cheme din nou preotul şi, făcând iarăşi aghiazmă, să stropească, binecuvântând toate cărţile - şi, dacă se poate, chiar şi fiecare exemplar în parte - pentru ca să pornească în lume această solie, binecuvântată şi pecetluită de darul sfinţirii Harului Divin, întru slava Numelui Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor, Amin.

Sfârşit-am de scris această carte în 1939, de Sfintele Sărbători ale Naşterii Domnului.

Partea I

Cheia vremii - Crucea

„Vreme trece, vreme vine,
Toate-s vechi şi nouă toate;
Ce e rău şi ce e bine
Tu te-ntreabă şi socoate".
(M. Eminescu)

In medias res.

Întâmpinare
către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Înalt Prea Sfinţiei Sale,
Înalt Prea Sfinţitului Domnului Domn
Mitropolit Nicodim Munteanu,
Preşedinte ad-interim al Sfântului Sinod
al Bisericii Ortodoxe Române.
Bucureşti, Sf. Sinod.

Înalt Prea Sfinţite Stăpâne,

Cu frică de Dumnezeu, subsemnatul Preot Ilie I. Imbrescu, viu smerit a spune şi a întreba următoarele:

1. În noaptea de 16 spre 17 Aprilie 1938 am fost percheziţionat la domiciliul meu din Balcic de către Şeful Poliţiei din sus-numitul oraş, asistat de un sergent, motivându-şi actul lor ca executarea unui ordin telefonic din partea Ministerului de Interne. În dimineaţa aceleiaşi zile, Duminica Floriilor, după ce am terminat oficierea Sfintei Liturghii la Catedrala „Sf. Gheorghe", însoţit fiind chiar de la uşa bisericii de un comisar de poliţie, am fost încunoştiinţat că trebuie să stau în casă, atât eu, cât şi soţia mea, sub paza

a două santinele de jandarmi, tot conform ordinului Ministerului de Interne.

2. În ziua de Marți, 19 Aprilie 1938, am fost luat sub escortă de la domiciliul meu din Balcic și trimis la Bazargic, de unde apoi am fost dus sub paza unui agent de poliție la Râmnicu-Vâlcea și apoi aici, în lagărul de deținuți de lângă Miercurea-Ciuc, unde mă aflu până azi.

3. Nedumerit și cutremurat de tot ce s-a întâmplat în România de când prezidează guvernul însuși Înalt Prea Sfințitul Patriarh Miron al Bisericii Ortodoxe Române - împotriva opreliștilor clare și categorice ale Canoanelor Sfintei Biserici Ortodoxe Răsăritene, recunoscute de Constituția României din 24 Februarie 1938 - mi-am impus răbdare și îndelungă-răbdare, așteptând din zi în zi să fiu chemat în fața Consistoriului de judecată al Sfintei Episcopii Constanța, de care țin ca preot, sau chiar să fiu chemat în fața forului de judecată al Sfântului Sinod, conform prevederilor Sfintelor Canoane și ale Constituției din 24 Februarie 1938 care nu numai că le recunoaște, dar prevede că trebuie să fie și respectate întocmai pe teritoriul României - așteptare îndreptățită dat fiind faptul că, în conformitate cu Sfintele Canoane, orice membru al clerului ortodox trebuie să fie judecat întâi de forurile bisericești și apoi predat, când este cazul - adică după o eventuală caterisire - forurilor judecătorești ale statului.

4. Văzând că nu se împlinește nici una din aceste îndreptățite așteptări, ba mai mult, aflând că-n România s-au petrecut lucruri de-a dreptul strigătoare la cer, în timp ce Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române nu a schițat nici un gest de afirmare a dreptății lui Dumnezeu și a adevărului Bisericii, eu, ticălosul și nevrednicul servitor al lui Hristos, fac întrebare Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române:

a) Este scris în cărțile sfintei Biserici Ortodoxe că trebuie să fie cercetați cei din închisori și apărați, mai ales când sunt victimele unei nedreptăți evidente, cum este cazul Domnului Corneliu Zelea Codreanu și al tuturor acelora care au crezut

ca și Domnia Sa și l-au urmat în sfânta convingere că singurul ideal de viață - pentru care trebuie să trăiască și să se jertfească orice creștin adevărat și român adevărat - este acela de a spori talanții dați de Bunul Dumnezeu creștinătății românești și a face să trăiască numai Domnul și Dumnezeul nostru Iisus Hristos în conștiințele tuturor fiilor acestei creștinătăți românești?

b) Este adevărat că Domnul Corneliu Zelea Codreanu, precum și toți legionarii închiși și liberi, am dovedit în fața lui Dumnezeu și a oamenilor că ne iubim Biserica și Neamul, așa cum ne-a poruncit însuși Hristos-Dumnezeu și că pentru aceasta am fost nedreptățiți, ofensați, prigoniți, închiși și chiar primejduiți cu moartea, fără ca Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române să fi folosit dreptul de petițiune către Majestatea Sa Regele Carol al II-lea, pentru a aduce la cunoștința Augustei Sale Persoane numai ceea ce este adevăr și dreptate - și în felul acesta să fi slujit Majestății Sale totdeauna pe temelia învățăturii și a Sfintelor Canoane ale Bisericii Ortodoxe - așa încât să nu fi ajuns România la o situație fără precedent în istoria creștinătății răsăritene?

c) Este adevărat că Înalt Prea Sfințitul Patriarh Miron s-a făcut vinovat de călcarea Sfintelor Canoane ale Bisericii Ortodoxe - care opresc categoric pe orice cleric să ocupe vreo dregătorie lumească - și de călcarea Constituției din 24 Februarie 1938, care recunoaște întocmai, în fond și în formă, aceste Sfinte Canoane?

d) Este adevărat că până acum Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române nu a aplicat depunerea și caterisirea Înalt Prea Sfințitului Patriarh Miron, pentru acest grav motiv care a produs cea mai mare sminteală în sânul creștinătății românești, de când există ea - în schimb a tolerat ca sub guvernul prezidat de Înalt Prea Sfinția Sa să fie batjocoriți, prigoniți și închiși preoți și credincioși care au respectat întocmai Sfintele Canoane Ortodoxe pe care au jurat, respectându-și jurământul, și întocmai Constituția din 24 Februarie 1938, pe care de asemenea au jurat și și-au

respectat cu sfinţenie jurământul?

e) Întrucât nu mă poate opri nimic de a cere lămuririle cuvenite şi dreptate, chiar dacă nu sunt decât cel mai mic şi nevrednic dintre preoţii Bisericii Ortodoxe Române - şi Sfântul Atanasie cel Mare a fost numai diacon, iar Arie ereticul era episcop[1], totuşi Sfântul Atanasie diaconul a înfruntat şi a biruit cu dreptatea lui Dumnezeu pe ereticul episcop Arie - simţind în conştiinţa mea porunca lui Dumnezeu de a mă expune la orice urmări şi primejdii, care poate mă vor aştepta, pentru adevărul şi dreptatea Lui, aduc cele de mai sus spre judecarea şi conformarea cu Sfintele Canoane, de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, ca să nu ajungă cazul la forul suprem, care este Sinodul Ecumenic şi sper întru Hristos Iisus că se va face dreptate şi rânduială în sânul creştinătăţii româneşti, după care ea suspină setoasă şi chinuită.

Ştim că „dacă vom tăcea noi, pietrele vor striga" (Luca 19, 40) şi deoarece „Dumnezeu nu se lasă batjocorit" (Galateni 6, 7), trebuie să ne gândim cu un ceas mai de vreme şi să dovedim lumii, toţi slujitorii Bisericii Ortodoxe Române, că suntem pătrunşi, până în tot adâncul conştiinţei, de cuvintele Mântuitorului: „Temeţi-vă nu de cei ce ucid trupul, iar sufletul nu-l pot ucide; ci mai vârtos temeţi-vă de acela care poate să ucidă şi trupul, şi sufletul să-l arunce în gheena" (Matei 10, 28).

Cer să fiu judecat de Sfântul Sinod.

Cu frică de Dumnezeu şi cu smerenie sărut dreapta,

(ss) Preot Ilie I. Imbrescu
Licenţiat al Facultăţii de Teologie din Cernăuţi
Paroh al bisericii catedrale „Sf. Gheorghe", Balcic.
Lagărul Miercurea-Ciuc, 10 August 1938.

La data de 2 Decembrie 1938 am semnat, împreună cu alţi 33 de preoţi, următoarea adresă către Ministrul Internelor:

„Domnule Ministru,

Subsemnaţii preoţi în număr de 34, cu domiciliul obligatoriu în Sadaclia - Basarabia, cu cel mai profund respect aducem la cunoştinţa domniei voastre următoarele:

Luând cunoştinţă de cele întâmplate în noaptea de 29 spre 30 Noiembrie cr. şi socotind că toate se împlinesc după voia lui Dumnezeu, noi, preoţii din acest domiciliu, dăm Cezarului ce este al Cezarului, supunându-ne întru totul M. S. Regelui Carol al II-lea, Regele tuturor românilor, înaltului guvern şi tuturor legilor ţării.

Sfătuim pe toţi bunii români să înţeleagă gravitatea momentului prin care trece ţara şi să se înfrăţească sincer în dragostea de Tron şi Neam, pentru propăşirea interioară şi stăvilirea oricăror încercări de vrăjmăşie din afară.

Cu cel mai profund respect,

ss./1) Preot Ioan Chivu, parohia Viişoara, jud. Constanţa; 2) Diacon Costea Andrei, Catedrala oraşului Tulcea; 3) Preot Dumitru Rădulescu, parohia Măldăreşti-Vâlcea; 4) Preot Miron Popovici, parohia Mihăileni-Hunedoara; 5) Preot Gh. Doară, parohia Stroeşti, jud. Vâlcea; 6) Preot Petru Bohariu, Şoşdea-Timiş; 7) Preot I. Vasilian, catedrala oraşului Tulcea; 8) Preot Ilie Imbrescu, catedrala oraşului Balcic; 9) Preot I. Grigoraş, Corneşti, jud. Iaşi; 10) Preot Leonid Miron, Valea-Mare, jud. Iaşi; 11) Preot Nic. Pâslaru, Elisabeta Doamna-Roman; 12) Pr. Grig. Motomancea, parohia Radoşi, jud. Gorj; 13) Pr. Pavel Anisie, parohia Slimnic, jud. Sibiu; 14) Pr. Virgil Puşcaşiu, Ohabaforgaci, jud. Timiş; 15) Pr. T. Mărgăritescu, Olteanca, jud. Vâlcea; 16) Pr. D. Moldoveanu, Iacobeni, jud. Botoşani; 17) Pr. Alexandru Fărcaşiu, parohia Ticu-Cluj; 18) Preot Ion Lungianu, parohia Pietrele-Vlaşca; 19) Pr. Ştefan Marcu, Nistoreşti-Putna; 20) Pr. Petru Fanu, Petrila, jud. Hunedoara; 21) Pr. Virgil I. Pârvănescu, Radovan-Dolj; 22) Pr. Ştefan Palaghiţă, bis. Mărcuţa-Bucureşti; 23) Pr. Gh. T. Popescu, bis. Piteasca-Pasărea, Ilfov; 24) Pr. M. I. Alecu, Găunoşi-Ialomiţa; 25) Pr. Aurică

Nicolaescu, Slătioara-Vâlcea; 26) Pr. D. Bălaşa, Bălaşa-Romanaţi; 27) Pr. I. Mihăilescu, Vultureşti-Vâlcea; 28) Pr. D. A. Bârnovescu-Bârlad; 29) Pr. M. Micu-Tecuci; 30) Diacon Victor Biriucov, biserica Sf. Voevozi-Bălţi; 31) Pr. Petru Boldor, Ohaba-Timiş; 32) Ierodiacon Isihie Antohi, pensionar-Iaşi; 33) Preot Emilian Cucuetu, corn. Mihăileni, jud. Iaşi; 34) Pr. Ion Albu, com. Ludoş, jud. Sibiu".

La data de 7 Decembrie ni s-a cerut fiecăruia să semnăm, după un formular tip, următoarea:

„Declaraţie,

Subsemnatul ..., declar pe conştiinţă şi cuvântul meu de onoare, de preot şi om, că mă desolidarizez de Codreanu, Legiune şi membrii organizaţiei Totul pentru Ţară.

Jurământul depus faţă de ei îl consider nul şi nedepus.

Voi servi cu credinţă şi supunere faţă de M. S. Regele Carol al II-lea.

Voi respecta Constituţia, guvernul şi mă voi comporta în viaţa de toate zilele în spiritul legilor ţării, ca un cetăţean de onoare şi ordine.

În cazul când voi încerca să mă abat de la obligaţiunile ce-mi iau prin această declaraţie, să mi se aplice cu cea mai mare severitate legea, scoţându-mă din rândul cetăţenilor conştienţi, ca pe unul ce nu merit să conviеţuiesc în mijlocul lor.

Pentru care dau prezenta declaraţie şi semnez propriu".

Sadaclia, 7 Decembrie 1938. ss./ [fiecare].

Imediat după ce am semnat această declaraţie cerută de ei, mi-am ales un duhovnic dintre cucernicii preoţi din lagăr - unul mai bătrân - şi l-am rugat să-mi rostească rugăciunea „dezlegării de jurăminte", pentru orice jurământ aş fi depus vreodată, în afară de cele *„canonice şi legale".*

Aceasta pentru ca să fiu cu conştiinţa împăcată, în caz că

a fost o greşeală faţă de preoţie faptul că am făcut parte din Mişcarea Legionară, pe de o parte, iar pe de altă parte, pentru ca să pot mărturisi cu deplină libertate de conştiinţă sensul ortodox al cuvintelor Mântuitorului: „Daţi Cezarului cele ale Cezarului".

În dimineaţa zilei de Marţi, 20 Decembrie 1938, am fost eliberaţi toţi preoţii şi diaconii deţinuţi în lagărul de la Schitul Sadaclia.

Pe tot parcursul drumului până acasă nu m-am putut dezrobi de aceste întrebări:

Ce s-a întâmplat? Ce au fost toate împrejurările prin care am trecut până acum? Pentru ce a trebuit să trec prin ele?

Întrebări copleşitoare, polarizate în jurul celei mai chinuitoare:

Unde este adevărul ?

Capitolul I

Preot şi student

„Având acelaşi duh al credinţei,
precum este scris: «Crezut-am, pentru aceea am grăit»,
şi noi credem, pentru aceea şi grăim" (2 Cor. 4, 13).

26 Aprilie 1939 - Am aşteptat, tăcut, această zi. Ea mi-a adus împlinirea etăţii de 30 ani. Numai acum am putut simţi cum mi-a fost eliberată conştiinţa de cel mai mare păs al ei faţă de preoţie. Canonul 14 al Sfântului Sinod al şaselea Ecumenic Trulan, spune: „Să aibă tărie şi canonul sfinţilor şi de Dumnezeu purtătorilor noştri Părinţi, potrivit căruia presbiterul să nu se hirotonisească înainte de treizeci de ani, chiar de ar fi om deplin vrednic, ci să aştepte. Căci Iisus Hristos Domnul s-a botezat şi a început să înveţe la anul al treizecilea; aşişderea nici diaconul să nu se hirotonosească înainte de douăzeci şi cinci de ani sau să se diaconească

înainte de patruzeci de ani”[2].

Când am luat licența în Teologie, am făgăduit solemn Bunului Dumnezeu, în sinea mea, ca să respect întocmai Sfintele Canoane şi chiar să lupt neînfricat pentru ele. Dar pe cel de mai sus l-am călcat, fiindcă am consimțit să fiu hirotonisit preot încă la etatea de 25 ani. Acest fapt mi-a consumat foarte multă liniște sufletească. Am suportat toată amara mustrare de cuget numai prin mângâierea gândului că poate chiar Bunul Dumnezeu a binevoit să mă învrednicească de darul preoției încă la vârsta diaconiei - pe de o parte pentru ca, întemeindu-mă numai pe puterea Darului şi nicidecum pe vreo îndrăzneală de gând omenesc, să pot trece fără sminteală prin toate cele de până azi, iar pe de altă parte, fiind însumi un călcător al făgăduinței, să pot fi ajutat a nu uita niciodată smerenia.

Mulțumind Bunului Dumnezeu pentru toate, de acum, de la această răscruce a vieții şi etate a preoției, îndrăznesc să pot spera a fi cu adevărat preot: şi formal, printr-o perfectă concordanță cu Sfintele Canoane şi în fond, printr-o încordare a tuturor puterilor, alimentate de rugăciuni, pentru a predica şi sluji numai pe Hristos-Dumnezeu! Pentru că darul preoției mi s-a împărtăşit pe prețul bucuriei: „Toate le fac pentru Evanghelie, ca să fiu părtaş la ea” (1 Cor. 9, 23). Dar, „de vestesc Evanghelia n-am cuvânt de laudă, întrucât poruncă mare stă deasupra mea. Vai mie, dacă nu binevestesc!” (1 Cor. 9, 16).

Veacul în care mi-e dat, însă, să trăiesc, cu oamenii şi problemele lui, dar mai ales cu încercările lui, îmi pune conştiința în fața unei probleme centrale: Cum voi mărturisi credința mea de preot ortodox în lumea lui? Ce voi alege din datele acestui veac, pentru a le altoi cu dogmele Bisericii lui Hristos şi ce voi respinge şi combate, ca rătăcire şi produs al minciunilor satanei?

Pentru a fi lămurit în fața acestor întrebări, cred că nu este fără rost a reconstitui cronologic şi a povesti, mai întâi, ceea ce îmi pare mai însemnat din tot ce am întâmpinat şi

cumpănit până acum, potrivit unui mare adevăr cuprins în cuvintele: „Fiecare om începe de la capăt un drum al său şi o experiență a sa, pentru escaladarea cerului”[3].

Ar putea fi chiar obligatoriu aceasta şi pentru faptul că: orice afirmație în scris, dar mai ales o mărturisire de credință, trebuie să fie susținută în primul rând de faptele trăite; trebuie să fie „documentată” mai mult de propria experiență, decât de citatele din cărți; sau, ca să se vadă că nu lipseşte răspunderea smereniei dintr-o asemenea afirmație, trebuie să dovedeşti că tot ceea ce te înveți din cărți şi de la oameni ți-ai înrădăcinat în adâncul ființei, pentru ca să fii crezut, şi mărturisirea pe care o faci să fie însuşită cu folos de toți aceia care se împărtăşesc de ea ca de o binefacere a iubirii de Dumnezeu şi de aproapele. Mai frumos spune acest lucru Miguel de Unamuno, în cartea sa *Lupta Creştinismului*: „În ordinea religioasă şi peste tot în ordinea religiei creştine, nu se poate trata despre marile interese generale, religioase, eterne, universale, fără a le da un caracter personal, aş zice mai curând un caracter individual. Orice creştin, pentru a manifesta creştinismul său, lupta sa creştinească, trebuie să zică despre sine: «Iată creştinul!», precum Pilat zice: «Iată omul!». Trebuie să arate sufletul său de creştin, ceea ce a devenit în lupta sa, în zbuciumul său creştinesc. Căci omul nu se naşte cu un suflet, el moare cu el când a devenit unul. Şi scopul vieții este a deveni un suflet, un suflet nemuritor. Un suflet care ar fi strădania noastră proprie. Căci în clipa morții, rămâne un schelet pe pământ şi un suflet, o operă în istorie. Aceasta când a trăit, adică dacă a luptat cu viața care trece pentru viața care rămâne”[4].

***

1. Când şi de unde am plecat?

În toamna anului 1926, din îndemnul pe care Dumnezeu l-a dat părinților mei - creştini adevărați şi buni români, tata fiind preot în Banat, unde m-am născut - m-am înscris ca

student la Facultatea de Teologie din Cernăuți.

Acolo am cunoscut un ales „pescar de suflete", care m-a făcut *ucenicul Harului Divin.*

Omul care într-adevăr „în dar a luat şi în dar a dat" tot ce poate fi mai trainic pentru bucuria de a birui „necazurile ce în lume avem", cu ajutorul Celui ce a biruit-o pe Cruce;

Omul care a semănat numai mărturisire adevărată, prin cuvânt şi faptă, despre Domnul nostru Iisus Hristos, de Care ne-a apropiat cu belşug de dragoste;

Omul care se îmbrăca numai în veşmântul de cinste al nuntaşului vrednic de ospățul duhovnicesc al împărăției lui Dumnezeu;

Omul pe care nu-l voi uita niciodată, pentru că înțelepciunea dragostei lui a atins toate coardele inimii elevului său;

Omul pe care îl respect şi îl vădesc că mi-a fost stânca de reazăm, în chip tainic, acolo unde altul smintea sufletele celor slabi;

Omul care sfințea acel loc, prin prezența lui atât de competentă şi totuşi plină de cuceritoare smerenie;

Omul pe care îl văd şi acum modelul meu - ca preot - este Profesorul de la Cernăuți: Preotul Dr. Vasile Gheorghiu.

Învățându-ne, cu putere harică, ucenicia sfântă a cunoaşterii Sfintei Scripturi şi a Teologiei, în spiritul Sfintei Tradiții Ortodoxe, datorită Prea Cucerniciei Sale am devenit şi eu, încă de la început, un „Teolog" ortodox convins.

Tot atunci, din inițiativa Profesorului Dr. Nicolae Cotos, de la aceeaşi Facultate, a luat ființă „Asociația studenților abstinenți integrali de alcool", al cărei Preşedinte am fost de la început şi până la terminarea studiilor.

În acelaşi timp, ca student, am intrat şi activat cu mare drag în organizațiile „Centrului studențesc Cernăuți". Primul Preşedinte al acestui Centru studențesc, imediat după Unirea tuturor Românilor, a fost un alt profesor al meu, valorosul şi regretatul Pr. Dr. Domițian Spânu. El avea mare înțelegere pentru zbuciumul sufletului studențesc şi ne ținea

multe conferințe cu subiecte speciale pentru noi şi pline de înalt spirit academic. Mi-au folosit foarte mult, când am avut cinstea şi fericirea să fiu ales şi eu Preşedinte al Centrului studențesc Cernăuți, după ce am luat Licența în Teologie. Şi acest Centru mergea pe linia mare a „mişcării studenţeşti de la 1922".

Ca student, intrasem şi eu în această mişcare, pentru că, paralel cu Teologia, a început să mă preocupe şi naționalismul, în sens doctrinar şi academic, deoarece altfel, ca îndemn al conştiinței de român, îl aveam sădit şi întărit în suflet încă de copil, sub înrâurirea educației din familie, având şi tatăl meu cinstea de a fi fost luptător naționalist împotriva asupritoarei dominațiuni maghiare.

Eram fericit că şi colegii de la alte Facultăți "laice" îşi ziceau „student *creştin-român*". Pe atunci nu cunoşteam *Mişcarea Legionară.* Citisem, în schimb, cartea Profesorului A. C. Cuza: „Naționalitatea în artă". Cunoscând dogmele Ortodoxiei, ereziile cuziste mi-au lăsat în suflet o mâhnitoare îndoială despre naționalismul conceput ca atare. Tot aşa, anumite discuții cu colegii studenți mă făceau să constat, cu adânc regret, că la mulți din ei numele de *creştin*, alipit la cel de român, era o etichetă care nu echivala cu o convingere. Mai mult decât atât, o cumplită încercare începea să mă asalteze, ca să se termine, apoi, cu o lovitură năprasnică pentru conştiința mea tinerească de student creştin şi român, dar care lovitură, mulțumesc Bunului Dumnezeu, nu numai că nu m-a abătut, ci m-a lămurit şi întărit şi mai mult. Mi-a fost dat să cunosc doi „profesori", care promovau în chemarea lor tocmai contrariul decât ceea ce trebuia: unul de la Cernăuți, profesor de Dogmatică, pe care nu-l numesc din respect pentru Facultatea la care am învățat Teologie şi unul de la Iaşi, profesor de „naționalism", A. C. Cuza, pe care-l numesc, pentru că trebuie combătut ca eretic.

Profesorul de Dogmatică, pe lângă foarte multă stângăcie în „savantlâcurile" lui, era un om fără nici un simț pedagogic şi plin de nepricepere şi duşmănoasă răutate față de

dramatica frământare a „studentului *creştin*-român". Unde trebuia să lumineze ca un misionar şi să ajute ca un părinte, el tuna anateme şi se preta la iezuitism inchizitorial. Mă urmărea şi pe mine de aproape şi mă avertiza mereu să o rup cu „ticăloasa mişcare studenţească". Nevrând să renunţ la sensul şi îndatoririle „libertăţii academice", mă tăbăcea la examene, fapt pentru care îi port şi recunoştinţă şi amintire bună, pentru că m-a făcut să iubesc cartea şi mai mult, şi totodată mi-a dat prilej să-i dovedesc mereu cât de fidel eram dictonului: „non scholae, sed vitae, discimus". Nu a renunţat însă nici el la abuzul unui „veto", cu care avea să mă rănească aproape mortal, la Teza mea de Licenţă în Teologie: „Studentul creştin-român".

Profesorul de „naţionalism" mi-a prilejuit şi el o mare dezamăgire. Era în ziua de 4 Februarie 1930, la Iaşi. Cu ocazia unui „Consiliu al Uniunii Naţionale a Studenţilor Creştini Români", convocat acolo, se hotărâse ca în această zi, în afară de programul oficial al şedinţelor, să facem toţi „consilierii" câte o vizită Profesorilor Universitari: Găvănescu, Şumuleanu şi A. C. Cuza. Pe la ora 18, eram la Profesorul Cuza, „patriarhul naţionalismului român-*creştin*". Am fost primiţi foarte bine. Colegii consilieri „cuzişti" erau mai numeroşi decât cei *legionari*. Pe când discutau toţi cu Profesorul, pe mine mă frământa un gând în tăcere: „Acum am cea mai bună ocaziune ca să-mi clarific problema care mă încearcă greu încă de la începutul studenţiei mele. Sunt chiar lângă izvor. Stau în faţa aceluia care este considerat de mulţi ca însuşi *doctrinarul* naţionalismului-*creştin*. Să încerc!".

Cu o foarte respectuoasă introducere de scuze, pentru că îmi permit ca să abat cursul discuţiilor spre o chestiune care este oarecum de ordin personal, şi după ce Profesorul a primit cu multă bunăvoinţă să spun ceea ce mă interesa, am zis:

- Domnule profesor, sunt un începător dar convins teolog-ortodox, şi nu mai puţin aş vrea să fiu şi un vrednic naţionalist. Dorind a afla punctul de apropiere între una şi alta, şi citind cartea domniei voastre «Naţionalitatea în artă», am ajuns la o mare nedumerire: ideile domniei voastre parcă ar veni în contrazicere cu dogmele ortodoxe. Vă rog să-mi ajutaţi ca să rămân cu sufletul împăcat...

- Dragul meu, în primul rând îmi pare bine să observ că eşti un teolog preocupat serios de chemarea dumitale. Uite ce-i...

Şi a făcut o incursiune în Vechiul Testament, ca să-mi demonstreze „adevărul doctrinei cuziste", până când a ajuns, apoi, la Apostolul Pavel. Susţinea tot acest excurs cu citate din Sfânta Scriptură, la care - „în Domnul mă laud" (2 Cor. 10, 17) - cu ajutorul lui Dumnezeu, i-am dat replica cu citate care îi clătinau serios argumentarea.

La punctul cu Apostolul Pavel - pe care-l judecă în aceeaşi rătăcire cu Nietzsche - ca să mă facă şi pe mine „*cuzist*" *în deziudaizarea învăţăturii Mântuitorului*, pe care „fariseul Pavel a iudaizat-o în scrierile sale", mi-a citat locul din Epistola către Filipeni unde Apostolul Neamurilor scrie despre sine: „Sunt din neamul lui Israel, din seminţia lui Veniamin, evreu din evrei. În ce priveşte legea: fariseu; în ce priveşte râvna: prigonitor al Bisericii" (Filipeni 3, 5-6).

- Iată, prin urmare, dragul meu, cum se laudă fariseul Pavel cu iudaismul său; deci creştinismul este falsificat de mentalitatea iudaizantă a lui!

- Domnule profesor, chiar în locul citat, în continuare, Sfântul Apostol Pavel combate iudaismul tocmai prin aceea că el, care a fost un fanatic iudeu, în urma descoperirii ce i s-a făcut pe drumul Damascului a ajuns să considere lucrurile astfel: „Dar cele ce îmi erau mie câştig, acestea le-am socotit pentru Hristos pagubă, faţă de înălţimea cunoştinţei lui Hristos Iisus, Domnul meu, pentru Care m-am păgubit de toate şi le privesc drept gunoaie, ca să câştig pe Hristos"... (Filipeni, 3, 7). Aşadar, cred că Sfântul Apostol Pavel poate fi considerat - după cum sunt dovadă nenumărate locuri în Sfânta Scriptură - cel mai aprig şi documentat combatant, ca

iudeu, al iudaismului.

- Dragul meu, uite ce-i: chestiunea aceasta trebuie să o discutăm noi pe larg, cu citate după textele din originalul ebraic al Vechiului Testament şi te voi convinge de adevărul doctrinei cuziste. De aceea, eşti invitatul meu pentru o lună de zile, în vacanța de vară, când, vom putea sta mai mult de vorbă...

Mulțumind sfios pentru această nemeritată atenție şi ocolind cuviincios îngâmfarea că aş putea primi această invitație, am rugat pe „patriarhul naționalismului" să-mi mai permită a-i cere o ultimă lămurire, ca să mă pot clarifica mai curând:

- Cum se face, domnule profesor, că începând cu Sfântul Apostol Pavel, atâția Sfinți Părinți şi unii teologi mari au fost pe cât de inspirați luminători *dogmatici* ai Ortodoxiei, pe atât de aprigi adversari ai iudaismului? Deci şi un naționalism românesc ar putea fi mai tare dacă este în armonie cu dogmele...

- Dragul meu, începând cu Apostolul Pavel, *toți acei Părinți şi teologi au fost nişte proşti şi adevărul „ştiințific" este aşa cum îl spun* eu!

Am rămas încremenit! Colegii „cuzişti" se încruntaseră la mine, pentru că am *supărat* pe „patriarh" cu asemenea lucruri! La plecare, Profesorul Cuza a dat fiecărui consilier al studențimii, spre amintire, cartea sa „*Despre poporație*", cu semnătura sa. Mie mi-a dat şi broşurică: „*Doctrina cuzistă* - Eroarea teologiei *şi adevărul Bisericii*", cu dedicația: „Domnului Ilie Imbrescu - Teolog - Iaşi, în 4 Februarie 1930, ss./A. C. Cuza". O păstrez şi acum. După ce am citit-o - reîntors la Cernăuți - mi-am dat seama de sensul ironic al cuvântului „Teolog" din autograful cuzist.

Seara fu consiliu. În şedință, consilierii „cuzişti" au dezlănțuit asupra mea o furtună de ironii şi invective, încât, îngrozit de ceea ce erau anumiți „reprezentanți" ai studențimii *creştine*-române, am izbucnit într-un plâns de copil, ceea ce l-a făcut pe preşedintele U.N.S.C.R. de atunci

să mă poftească să ies afară. În clipa aceea, cei câțiva legionari din consiliu s-au solidarizat cu mine şi unul dintre ei a rostit o cuvântare aşa de caldă şi documentată ortodox, încât am rămas şi mai uimit.

După două zile m-am reîntors la Cernăuți. Eram foarte abătut. Cuzismul îmi devenise imposibil. De mişcarea studențească simțeam însă că nu mă lăsa conştiința să mă despart. De ce? Nu-mi puteam explica. Era, poate, o poruncă tainică a convingerii mele de „teolog", că trebuia să mă interesez de tot ceea ce îmi putea da o armonie perfectă între „*creştin*" şi „*român*".

***

2. De la Eminescu *la A. C. Cuza?*

Mai târziu, în Teza de Licență pe care o prezentam Decanatului Facultății de Teologie în sesiunea iunie 1930, la cap. 7, intitulat *Cum înțeleg studenții creştini români rostul lor în viața poporului român?*, am scris aşa:

„Ziua de 10 Decembrie e sărbătoarea studenților creştini români. În 10 Decembrie 1922 au început mişcările studențeşti. De atunci o serie întreagă de zbuciumări, memorii, mişcări, etc. Studenții au anumite doleanțe; ce vor şi cine să le împlinească?

În primul rând, «problema jidănească» e mobilul, direct sau indirect, al tuturor neliniştilor studențeşti. Evreii subminează credința creştină, ordinea de stat şi sănătatea poporului! Iată-i, deci, pe studenți în consensul „legii" strămoşeşti! Dar de unde pornesc ei şi cum înțeleg să-şi realizeze idealul? Idealul: România a românilor!

Sunt, într-adevăr, studenții, în consensul «legii» strămoşeşti? Dacă evreii, prin masonerie şi alte mijloace, ca şi intelectualiştii «europenizați», prin «reformismul» lor, atacă tradiția românească străbună, studenții creştini români simt trebuința unei reacțiuni din convingere adânc tradiționalistă, sau se zbat pur şi simplu între două focuri ale căror flăcări sau fumuri nu le pot desluşi?

Şi una şi alta!

În primul rând problema antisemită. Aceasta are o istorie, care ar putea fi supusă într-un fel oarecare unui titlu, care ar sugera foarte bine întrebarea: întrucât antisemitismul e conform sau nu cu spiritul «legii» strămoşeşti? Acest titlu ar fi: «De la Mihail Eminescu la dl. A. C. Cuza»?

Cum a privit unul şi cum priveşte altul această problemă? Anticipăm că Eminescu a privit-o ca un bun creştin şi sincer patriot. «Eminescu poate fi luat ca exemplu de bun creştin şi bun român de către oricine simte creştineşte şi româneşte»[5].

Acest lucru se vede şi din felul cum a privit Eminescu problema evreiască. Evreul caracterizat de M. Eminescu: «Cu un cuvânt, evreul nu merită drepturi nicăieri în Europa, pentru că nu munceşte; iar traficul şi scumpirea artificială a mijloacelor de trai nu este muncă, şi aproape numai într-aceasta consistă a evreului. Evreul nu cere, ca clasa de mijloc din secolul al XVII-lea, libertatea muncii productive, ci libertatea traficului. El e veşnic consumator, niciodată producător şi desigur că numai cu foarte rară excepţie se va găsi într-adevăr câte un evreu care să producă. Dacă e meseriaş, e superficial, lucrează numai pentru ochi. De aceea chiar la noi, unde împrejurările ar trebui să-i silească la muncă, vom găsi că ei reprezintă meseria superficială. Cel mai solid meseriaş e şi aici, în ţară, românul sau germanul sau cehul, niciodată evreul. El reprezintă concurenţa nesănătoasă a muncii rele, superficiale, cu munca dreaptă şi temeinică. *Ieftin şi rău* e deviza evreului până ce ruinează pe lucrătorul creştin, *scump şi rău* e deviza lui când rămâne stăpânul pieţei»[6].

De aceea nu trebuie date drepturi evreilor în ţara noastră. Pentru că evreii mai subminează şi sănătatea poporului: «Prin legea monopolului băuturilor spirtoase s-a hotărât ca numai alegătorii din comună să poată fi cârciumari la ţară. Cu drept cuvânt. Ce garanţii poate da o venitură, un nimeni, un sudit cezaro-crăesc, că băuturile nu vor fi falsificate, cum şi sunt, deci stricăcioase sănătăţii. Deja deputaţii ţărani din adunarea ad-hoc s-au plâns prin memoriile lor că aceşti oameni le otrăvesc băuturile, prefăcând zilele de odihnă legitimă în zile de omorâre lentă şi sigură»[7].

Şi mai rău în zilele noastre, deci trebuie o reacţiune! Dar cum? Prin două lucruri tocmai contrare mişcării antisemite de azi! Prin: 1) respectul faţă de Biserică şi 2) mijloace de luptă nebrutale.

Reproducem încă două locuri din M. Eminescu, pentru ca, văzând părerea lui, să putem judeca mai bine situaţia antisemitismului de azi.

Eminescu a avut respect faţă de Biserică şi, între altele, recunoaşte meritul clerului: «Clerul a dezrobit popoarele noi ale Europei din mrejele unor credinţe şi obiceiuri în care puterea fizică juca cel dintâi rol, căci dovedit este că atât zeul suprem al germanilor, ca şi cel al celţilor şi al slavilor a fost un Dumnezeu al războiului, al sângiuirilor, un Dumnezeu al puterii brute. Îmblânzirea treptată a lumii nouă este un netăgăduit merit al religiei creştine; afară de aceia, ea a mai fost şi păstrătoarea culturii antice»[8].

Prin urmare, direct sau indirect, se poate deduce că a fost unul care a ţinut din convingere la «legea» lui. Pe duşmanii acestei legi nu-i putea suferi, dar pentru aceia nu admitea aplicări de mijloace nepotrivite felului de a fi nobil al românului: «Deşi nu suntem deloc amici ai rasei care profesează cultul mozaic şi nu ni se poate imputa nici un cuvânt în favoarea ei ca atare, totuşi, spre onoarea principiului excluderii ei de la drepturile publice şi chiar cele private, va trebui să dezaprobăm purtarea injustificabilă a unora din cetăţenii români, care cred a putea trata persoane cu totul inofensive de rasă semitică într-un mod în care turcii obişnuiesc a trata pe bulgari. Declarăm că suntem contra oricărei concesii juridice sau economice cât de neînsemnate faţă cu totalitatea evreilor, dar principiul acesta nu include aplicarea de bastoane sau păruiala asupra deosebiţilor indivizi care constituie acea totalitate»[9].

Aşa s-ar pune în mod sănătos problema contra evreilor,

în principiu. Aşa ar trebui s-o privească şi s-o realizeze şi studenţii. Dar studenţii, cărora nu li se poate tăgădui sub nici un chip patriotismul sincer şi entuziast, nu au partea pozitivă ce se impune unui student creştin român: convingeri creştineşti şi viaţă creştinească. Animaţi de sentimentul patriotic, ei ţin, deşi nu în chip integral, la «legea» străbună, dar în ceea ce priveşte concepţia lor de viaţă, care ar trebui să fie cea creştină şi de la care ar trebui să pornească, studenţii sunt complet dezorientaţi. Vin la Universitate cu nădejdi în câştigarea unei convingeri satisfăcătoare, dar pleacă şi se dedică anumitor cariere tot dezorientaţi. Cine-i de vină? Profesorii universitari? Nu prea, întrucât am văzut că în cea mai mare parte ei înşişi sunt anacronici sufletului românesc. Sunt de vină studenţii? Nu, căci ei singuri nu-şi pot da ceea ce cer. Eu îndrăznesc a conclude, din câte am putut desprinde din diferite împrejurări, că şi în legătură cu mizeria sufletească a studenţimii, vina o poartă reprezentanţii Bisericii din ţara noastră; vina sunt teologii români.

Dacă Biserica şi teologii români n-ar neglija studenţimea, atunci «de la Eminescu» s-ar fi ajuns la ceva potrivit tradiţiei creştine, pe un plan chiar superior vremii lui Eminescu: în partea pozitivă a dezvoltării Neamului - ridicarea nivelului cultural şi moral al poporului românesc; şi în partea negativă - înlăturarea oricăror piedici din calea progresului, inclusiv operaţiunile iudeo-masonice; dar nu s-ar fi ajuns „la A. C. Cuza", la «cuzism».

De unde să ştie studenţii că «mişcarea cuzistă» e o aberaţie, când ei nu sunt educaţi de teologii români în destulă măsură şi nu sunt versaţi în adevăratul sens al tradiţiei creştine strămoşeşti? Şi de ce să-i condamne atunci chiar Biserica şi teologii români pe studenţi, când cad în excese incalificabile - dacă este bine ştiut că ei sunt de cea mai bună credinţă că aduc folos ţării prin zelul lor patriotic, care este exploatat de atâţia, printre care şi «cuzişti»?

Sunt naivi studenţii! Da, sunt naivi, căci nu ştiu ce-i bine şi ce-i rău, dar nu sunt ei de vină!

E destul să-i vorbeşti studenţimii în numele nobilelor interese patriotice - chiar şi ceea ce de fapt ar fi antipatriotic - şi ea, astfel entuziasmată, e gata la orice pentru Patrie. Situaţia aceasta este o realitate care e păcat să fie neglijată!

Nu trebuie neglijată, mai ales şi pentru că ea cuprinde şi problema evreiască, dar nu după vederile lui Eminescu, ci după ale D-lui A. C. Cuza.

Şi acum, fiindcă a fost vorba de un titlu - «De la M. Eminescu la dl. A. C. Cuza» (cu toate că personal nu văd pe dl. Cuza decât departe ca pământul de cer faţă de M. Eminescu) - să vedem ce-i şi «cuzismul». Nu ne priveşte buna sau reaua credinţă a d-lui A. C. Cuza (poate să fie tot atât de nobilă în privinţa patriotismului ca şi cea a studenţimii), ci adeveritatea sau falsitatea doctrinei cuziste, pentru că aceasta a influenţat şi influenţează în chip fatal mentalitatea studenţimii, care e lipsită - din neglijenţă - de hrana cea bună a creştinismului tradiţional, a Ortodoxiei.

Ori, doctrina cuzistă contrazice, în chip monstruos aproape, doctrina Bisericii ortodoxe! Pe dl. A. C. Cuza, «jidănimea» îl obsedează atât de mult, încât e prins în mreaja celor mai extreme concepţii. Dacă ar putea, ar spune că nici n-au existat şi că nu trebuie să existe evrei. Unde să mai admită, în cazul acesta, că Mântuitorul ar fi avut ceva legătură cu evreii? Iar dacă pot fi astfel de teze, chiar susţinute de Biserica lui Hristos şi de teologii ei - din care reiese că Iisus, după trup, a fost iudeu - acestea sunt «erori» pe care nu şi le poate explica altfel dl. Cuza decât că sunt produsul unor capete proaste şi le susţin numai proştii (într-o notă sublineară am arătat aici, la acest loc din teză, ce anume discuţie am avut cu dl. Cuza la Iaşi, când l-am cunoscut personal).

În «Naţionalitatea în Artă», printre altele, dl. A. C. Cuza se străduieşte să dovedească despre Iisus că nu era după trup de origine semitică, ci din rasa arică, din care-şi au originea popoarele indo-germane etc. Ce rost are aceasta, doar

divinitatea lui Iisus nu depinde de rasa din care făcea parte? E şi la dl. A. C. Cuza un amestec de principii «ştiinţifice» cu ceva credinţă, dar cu totul aparte, pe care le aplică mai ales la teoria că trebuie despărţite Noul de Vechiul Testament: «Pentru noi - după însăşi învăţătura Mântuitorului Hristos, ca şi după ştiinţă - să se ştie: Vechiul Testament este *ucigă-l-crucea!* Acesta este adevărul»[10].

Să vedem care-i concepţia dogmatică cuzistă despre:

«I. Vechiul Testament - atribuit revelaţiei divine, prin egipteanul Moise, cu Thora, şi inspiraţiei profeţilor - este opera calculată, profană, inspirată de diavolul, a cărturarilor evrei, în frunte cu şufărul Ezra, de pe la 445 î. d. Hr.: având la bază minciuna dogmei *legământului* exclusiv pe care l-ar fi încheiat cu evreii Dumnezeul lor, Iehova, ca ei să stăpânească pământul întreg, ceea ce le impune, ca o datorie religioasă, prădarea, robirea şi uciderea *goimilor*, cum numesc ei pe acei de altă credinţă.

II. Noul Testament, al Evangheliilor, cuprinde învăţătura lui Iisus, de origine arică - şi totodată de origine divină, după cum o declară el însuşi - care este negaţia hotărâtă, în orice privinţă, a Vechiului Testament al evreilor.

III. Evangheliştii reproduc învăţătura divină a lui Iisus, dar în mod fatal, în cadrul strâmt al concepţiilor Vechiului Testament - cu excepţia evanghelistului Ioan - deoarece erau crescuţi în religia evreiască şi aveau drept scop anume să convertească pe evrei la creştinism, ceea ce i-a făcut să caute a dovedi că *Mesia* aşteptat de evrei era Iisus; a Cărui învăţătură, dar, au falsificat-o, cu scopul acesta, ceea ce s-a făcut şi de interpolatorii de mai pe urmă ai textelor evanghelice.

IV. Teologia creştină s-a născut din acest amestec - absurd pentru noi, dar de neînlăturat la origine - al Noului Testament cu Vechiul Testament, care ne împiedecă să înţelegem şi pe unul şi pe celălalt şi paralizează Biserica lui Hristos ca organ al Împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ. Păstrarea acestei falsificări de la început a învăţăturii lui

Iisus se datorează mai ales autorităţii Apostolului Pavel, evreu fariseu, cum o proclamă, cu mândrie, el însuşi (Fapte 22, 3-23).

Acesta, dar, iudeul şi fariseul Pavel, care, în mod fatal, gândea evreieşte, este întemeietorul teologiei creştine, a cărui concepţie continuă a se impune Bisericii: ca şi cum nu am mai fi învăţat nimic de atunci şi până în zilele noastre»[11].

Se pronunţă apoi contra «păcatului originar» şi trece la o serie întreagă de absurdităţi pe care Biserica ar trebui să le condamne ca pe nişte erezii.

Dl. Cuza ar putea întâi să se introducă în «chibriturile teologiei» şi să vadă întrucât susţine prostii sau nu, şi apoi să se pronunţe. Dar d-sa nici nu vrea să ştie de aceasta, în schimb face propagandă, aprinde sufletele şi îndeamnă lumea la brutalităţi pe care d-sa personal nu le aplică.

D-sa, care interpretează arbitrar Sf. Scriptură, de unde să ştiepasajul: «Şi avem mai sigur cuvântul proorocesc, la care bine faceţi luând aminte ca la o lumină ce străluceşte în loc întunecos, până ce ziua va lumina şi luceafărul va răsări întru inimile voastre, ştiind aceasta mai întâi, că orice profeţie a Scripturii nu este de dezlegare particulară; căci nu prin voia oamenilor s-a făcut cândva profeţia, ci purtaţi de Duhul Sfânt au vorbit oamenii cei de la Dumnezeu» (2 Petru 1, 19-21)? În acest loc, Apostolul Petru arată valoarea cea mare şi sigură a profeţiilor Vechiului Testament pentru argumentarea credinţei; împlinirea acelor profeţii în arătarea, viaţa şi moartea lui Iisus Hristos sunt cea mai puternică dovadă pentru demnitatea de crezare a revelaţiunii şi sunt şi pentru viitor, în noaptea lumii acesteia, un luceafăr luminos până la a doua venire a Domnului, când credinţa plină de misterii va fi înlocuită prin vederea faţă în faţă a lui Dumnezeu. Dar să nu interpretăm profeţiile în mod arbitrar, omenesc, căci profeţii nu vorbesc de la dânşii, ci de Duhul Sfânt sunt inspiraţi (vers. 21), cum sunt inspirate şi toate profeţiile Testamentului Vechi (vers. 20). Tot aşa şi textul: «Au pe Moise şi pe prooroci, să-i asculte pe dânşii» (Luca 16, 29) se

referă numai la inspirațiunea şi demnitatea de crezare a cărților Vechiului Testament, despre care Domnul vorbeşte şi la Ioan 5, 39[12].

Prin urmare, chiar şi în Evanghelia după Ioan (singura care face «excepție» de mentalitatea iudaică) se dovedeşte valabilitatea Vechiului Testament.

Şi sunt atâtea lucruri pe care dl. A. C. Cuza le susține într-un mod cu totul aparte. Cât de departe este d-sa de M. Eminescu, care a văzut pericolul evreiesc, dar n-a dat în exagerări oarbe ca «doctrina cuzistă»!

Din fericire, în ceea ce-i priveşte pe studenți, această «doctrină» începe să le displacă, din cauza rezultatelor la care duce. Studențimea merge acum pe alte căi".

Aşa am înțeles şi am înfățişat lucrurile privitoare la „cuzism" în Teza de Licență în Teologie.

***

3. Examenul de Licență

Când s-a apropiat timpul de licență, m-am întrebat ce subiect voi alege pentru *Teză*. Îmi ziceam: Trebuie să ascult numai de convingerea mea! Voi alege un subiect pe care să nu-l tratez artificial şi compilând din cărți lucruri pe care să le leg prin câte o frază, ca să fac dovada că ştiu a lucra „ştiințific". Nu! Aceasta îmi repugnă. Licența este un prilej de examinare serioasă în primul rând a conştiinței. Îmi trebuie ceva trăit, pe care să pot apoi a-l documenta cu adevăruri şi citate teologice. Voi trece în viață cu o mare răspundere personală. *Am eu un punct de vedere bine precizat asupra rostului meu de viitor?* Frământându-mi gândul cu asemenea întrebări, într-o zi am simțit cum parcă mi-ar fi dictat cineva în adâncul conştiinței subiectul: *„Studentul creştin-român"*.

Terminând celelalte examene (generalul II), m-am retras la țară, la Mămăeşti, lângă Cernăuți, unde colegul şi cel mai bun prieten al meu, Boris Babcenco, basarabean, era învățător, ca să-şi poată câştiga minimum de existență

pentru studii. Între timp, am făcut toate formele de înscriere la susținerea tezei de licență. La data de luni, 23 Iunie 1930, când mi se fixase examenul de licență, considerând această ocaziune drept o foarte mare sărbătoare, m-am prezentat la Decanatul Facultății de Teologie îmbrăcat în uniforma clericală a studenților teologi interni (deşi eram extern, plăcându-mi nespus de mult acest frumos obicei de la Cernăuți, îmi comandasem şi eu un costum de haine preoțeşti) şi cu mare seriozitate m-am încadrat în solemnitatea unui asemenea examen. Părintele Decan Dr. Domițian Spânu, care era şi referentul asupra tezei, întrucât cădea la specialitatea P. S. Sale, a citit un referat frumos şi favorabil candidatului. După ce am susținut toate punctele asupra cărora mi-a făcut întrebare, ca o chestiune ultimă, mi-a cerut să susțin cele afirmate în încheierea Tezei, ca apoi, să dea cuvânt şi domnilor profesori coexaminatori în comisia de examen. Am susținut cu mare căldură şi bine documentat fiecare afirmație din încheiere, fapt care a mulțumit pe Profesorul Referent, căci a aprobat teza cu un calificativ bun. A dat cuvânt apoi domnului prof. Dr. Nicolae Cotos, de Teologia Fundamentală. D-sa s-a declarat de acord cu Profesorul Referent şi nu mi-a pus nici o întrebare. A urmat profesorul de Dogmatică, pe care nu-l numesc şi care ținuse să fie neapărat în comisiunea care avea să-mi controleze Teza de Licență.

Declarând că nu a citit Teza, dar că deduce despre ce este vorba din discuțiunea provocată de întrebările Părintelui Decan, fără să mai întrebe nimic, a început numaidecât cu o serie de blamuri şi insulte, de parcă nu aş fi fost un candidat la un examen de Licență în Teologie, ci servitorul d-lui cel mai imposibil. Mirați, colegii d-lui nu ştiau ce să creadă. Părintele Decan l-a rugat de câteva ori să se mențină la discuția asupra Tezei, dar d-lui a repetat acelaşi limbaj, adăugând că nici nu vrea să audă de un asemenea subiect şi că va opune un „veto" categoric. În tot acel timp mi-a ajutat Bunul Dumnezeu ca să suport în tăcere desăvârşită penibila

scenă care mi-a fost dată s-o trăiesc, cum nici nu mi-aş fi putut închipui, tocmai în cel mai sărbătoresc moment din viaţă de până atunci. Scăpat dintr-un chin cumplit - după ce Părintele Decan Spânu suspendase scena, pentru a decide ulterior asupra situaţiei ce-mi crea profesorul de Dogmatică - m-am retras în parcul reşedinţei mitropolitane şi, în singurătate desăvârşită, am izbucnit într-un plâns amar, rugându-mă fierbinte Bunului Dumnezeu ca să nu mă lase şi mai ales să nu-mi slăbească credinţa. Luptând cu durerea şi nedumerirea aproape un ceas şi jumătate, le-am biruit prin rugăciune, căci mila Bunului Dumnezeu mi-a revărsat deodată atâta mângâiere şi pace în suflet, încât nu sunt în stare să redau prin cuvinte acel moment...

Iată acum şi acea *Încheiere* a Tezei, care mi-a pricinuit toate acestea:

„Înainte de a prevedea ce s-ar putea alege de «studentul creştin român» - din împrejurările diferite - să încercăm a rezuma ceea ce am tratat până acum.

Studentul este intrigat de mulţimea şi diversitatea opiniilor filosofice, ştiinţifice etc., asupra enigmelor vieţii, cărora doreşte să le găsească o dezlegare satisfăcătoare măcar când ajunge la Universitate, căci în şcolile secundare îi sunt încă insuficiente şi metodele şi vârsta. El caută deci adevărul aşa cum îi este descoperit omului prin «revelaţiunea divină», căreia pe urmă îi poate acomoda şi revelaţiunea naturală, îşi găseşte liniştea sufletească şi sub imboldul credinţei, speranţei şi iubirii caută, pe cât este posibil, să contribuie cu aportul personal la realizarea «împărăţiei cereşti» pe pământ.

În lumina adevărului creştin, se cunoaşte originea lumii, a omenirii şi menirea lor. Adevărul creştin lămureşte cum se realizează scopul omenirii în general prin împărţirea ei în individualităţi naţionale şi personale.

Problema autohtonă, de asemenea, datorită anumitor cauze, prezintă o situaţie deosebită, întrucât creştinismul şi naţionalismul la Români sunt fraţi gemeni şi sunt

identificate aceste sfere de viaţă în ceea ce Românul înţelege prin «legea» lui.

Cei care ţin cont de această realitate, în spiritul «tradiţiei creştine strămoşeşti», pot să ducă la viitor strălucit Neamul Românesc. Cei care vin cu principii nepotrivite acestei realităţi, sunt condamnaţi a fi cauză mai mult a răului decât a binelui acestui Neam. Fiindcă majoritatea „intelectualilor" sunt de felul din urmă, impresia ce-o produce starea lucrurilor din România este că între popor şi aşa-zişii intelectuali ai săi s-a produs o «ruptură»" (cf. Nichifor Crainic).

Întrucât şi studenţimea, care ar putea fi o forţă culturală şi morală ce nu trebuie neglijată, se găseşte între aceste două răspântii, din cauza diferitelor influenţe ce s-au putut exercita asupra frumoaselor sentimente naţionale care o caracterizează, Biserica şi teologii români ar putea într-un chip fericit să-i îndrepte pe studenţi pe adevărata cale a vieţii lor: atât ca oameni, în general, cât şi ca fii ai unei Naţiuni, în special. Această cale, care este cea arătată de Mântuitorul, are două laturi: una pozitivă, alta negativă.

Cea pozitivă îl integrează pe om în adevăratele concepţii ce trebuie să le aibă un creştin despre sine şi despre viaţă şi-i întăreşte caracterul în aşa fel încât totdeauna şi-n orice împrejurări să traducă în faptă crezul care îi animă spiritul său.

Cea negativă îi descoperă şi îi dă în putere cele mai eficace mijloace care trebuiesc opuse piedicilor ce se ivesc în calea realizării crezului său, atât individual, cât şi pe tărâmul mai larg al Neamului din care face parte.

Studenţii creştini români, odată deplin edificaţi în acest crez şi în aceste mijloace de realizare, pot să-şi îndeplinească misiunea lor de creştini şi de români în chipul cel mai demn şi frumos.

Care ar fi mijloacele pozitive?

Biserica să le ajute studenţilor la realizarea gândului lor de a avea o Universitate românească în adevăratul sens al

cuvântului şi la baza principiilor ei de concepţii şi conduită să stea „filozofia şi morala creştină" şi nu „filozofia deşartă" a lumii şi moravurile ei. În acest fel, studenţii ar putea fi educaţi în chip eminent şi pe lângă oameni cu o adevărată cultură, ar deveni şi oameni cu caractere diamantine, lucru de care are mai mult nevoie atât ţara noastră, cât şi în general lumea de azi.

Urmarea acestui lucru ar fi că atunci ar opune cu folos şi mijloacele negative contra acelora care distrug atât sufletul, cât şi trupul Neamului Românesc.

Printr-o solidaritate indestructibilă, ar contrabalansa efectele capitalismului străin prin cooperative naţionale şi ar duce la justa valoare aprecierea produsului muncii demne şi nobile a producătorului român. Apoi, prin ajutorul unei culturalizări sănătoase şi prin propriul exemplu, ar zădărnici cel mai periculos mijloc de distrugere a sănătăţii şi moravurilor, alcoolizarea, căreia i-ar opune o contra-propagandă intensă, chibzuită şi neînfrântă. Pe lângă aceasta, s-ar încuraja exercitarea industriei, comerţului etc. de către înşişi fiii de români care, orice s-ar zice, nu sunt nici pe departe mai prejos de talentele străine (ovreul nu-i superior din nici un punct de vedere românului). Şi astfel, atât spiritualiceşte cât şi culturaliceşte, s-ar dezvolta România prin români şi nu prin nechemaţi. În sfârşit, nu e locul aici să intrăm în prea multe amănunte. Ceea ce facem este numai mărturisirea crezului personal în legătură cu diferitele probleme discutate până acum.

Dar cine să fie îndrumătorul principal în toate acestea? Biserica! Pentru aceasta însă îi trebuie ei însăşi un cler la înălţime. Insuficienţa culturală şi morală a unei părţi din cler duce în mare parte la compromiterea Instituţiei divine a Bisericii. Dar, vorba Domnului Iisus Hristos: „Nu se pune vin nou în burduf vechi". Ceea ce a fost până acum încă n-a dus la prea mari rele, dar de-acum încolo trebuie multă luare-aminte la clerul care va fi. Preotul trebuie să fie în primul rând un exemplu viu de nezdruncinată convingere şi

de neclintit caracter în cele ale lui Dumnezeu. Ori, fără a ne obrăznici şi fără a ne permite observaţii care ne declină competenţa, trebuie să mărturisim că studenţii teologi sunt prea puţin controlaţi în ceea ce priveşte caracterul şi demnitatea lor personală. Nu ne gândim la sisteme iezuite pe care le-am experimentat şi a căror ineficacitate am putut-o constata, ci ne gândim tocmai la o deplină îndrumare în ceea ce priveşte buna înţelegere a „libertăţii academice". Studenţii teologi, ca toţi studenţii de altfel, sunt lăsaţi prea în plata Domnului şi pot ei să fie eminenţi în cunoştinţe, dar acest lucru e chestiune mai mult de memorie şi mai puţin de caracter.

S-a pus acum, de curând, baza unei „Asociaţii generale a Studenţilor Teologi Ortodocşi din România". Aceasta, ca şi „Uniunea Naţională a Studenţilor Creştini Români", din care face parte şi amintita Asociaţie, poate fi un bun mijloc de influenţă pe care ar fi bine s-o exercite Biserica asupra membrilor care fac parte din respectivele organizaţii. Bineînţeles, indirect, prin considerarea libertăţii studentului, care trebuie doar supusă unei bune înţelegeri, cu conştiinţa personală şi nu cu teama de restricţiuni.

Studentului creştin român, atât teolog cât şi neteolog, nu i se dă destulă educaţie şi anume educaţie bună, creştinească! Aceasta este o realitate care e dureroasă şi plină de consecinţe. Nu pe seama d-lui A. C. Cuza să fie lăsaţi studenţii să-şi câştige educaţia religioasă şi naţională, care am văzut ce concepţii are – dl. Cuza, care apără pe studenţii care împuşcă pe câte un evreu sau român iudaizat, de ce nu face d-sa acelaşi lucru, căci ar avea astfel măcar stima ce i se cuvine lui Nietzsche, care a fost consecvent ideilor şi în faptă, cu toată nebunia acestor idei! Ci Biserica şi teologii români, precum şi acei intelectuali de bună credinţă cu principiile Bisericii, pe care o respectă real şi nu verbal (ca dl. Cuza), aceştia sunt datori să fie păstorii turmei studenţeşti! Iar când, din cauza lipsei unei astfel de îndrumări, studenţii totuşi primesc şi dintr-o parte şi dintr-

alta învățături, o fac din cauza setei de ceva viu pe care o au sufletele lor, cărora nu li se dă adevărata „apă vie". În ziua de azi, studenții nu mai critică Biserica, ci neglijența membrilor Ei. Li s-ar putea reproşa că n-au dreptate? Până când li se dă ceea ce le trebuie, ce să facă studenții creştini români? Doar să se roage fiecare lui Dumnezeu prin cuvintele Psalmistului: „Cercetează-mă, Dumnezeule, şi cunoaşte-mi inima! Încearcă-mă şi cunoaşte-mi gândurile! Vezi dacă sunt pe o cale rea şi du-mă pe calea veşniciei!" (Ps. 138, 23-24).

***

4. Ideal şi realitate

A doua zi după penibila scenă de la examenul de licență, m-am prezentat din nou la Decanul Facultății de Teologie, ca să văd ce se va alege din situația creată de acel „veto" pe care Regulamentul Facultății nu l-a prevăzut.

Profesorul şi Decanul Domițian Spânu, fiind el însuşi jignit prin procedeul unui coleg care nu ține seama de referatul pe care îl făcuse asupra tezei, dar nevrând să prelungească o ceartă cu un om cu care şi aşa nu ar fi putut ajunge la vreo înțelegere, avea soluția gata când m-am prezentat în fața lui. Considerând lucrurile ca şi când nu m-aş fi prezentat încă la examenul de licență, m-a sfătuit să retrag subiectul cu pricina şi să aleg altă Teză, chiar la Dogmatică. L-am ascultat. În sesiunea de toamnă, la 5 Noiembrie 1930, am susținut, în fața aceleiaşi comisiuni, Teza de Licență în Teologie: „Despre Harul Divin". Am fost promovat cu bine şi fără nici o supărare. Când am depus jurământul de licențiat în Teologie, Decanul Domițian Spânu mi-a spus: „A doua lucrare este umbră față de cea dintâi, dar nu face nimic... Ştii că în viață se adevereşte vorba: «oamenii şi lucrurile sunt oarecum şi oarece...», dar mie aşa băieți îmi plac!". Şi strângându-mi mâna, a adăugat: „Şi acum, în ciudă, apucă-te şi fă doctoratul!". Subiectul tezei de doctorat mi-l dăduse tot el, cu ocazia unor discuții la un seminar de Teologia Morală şi anume: „Sport şi moralitate". La părintească lui încurajare, am răspuns foarte îndurerat: „Mulțumesc din tot adâncul şi din toată căldura şi curăția inimii pentru tot ce mi-ați dat şi ați făcut pentru mine şi pentru toți, dar iertați-mă dacă nu vă ascund că aici nu mai pot lucra cu dragoste, mai ales pentru Doctorat şi în anumite condiții care încă vor dăinui spre nenorocul acestei Facultăți..."

Aş fi lăsat aceste amănunte fără să le mai pomenesc, dar Domițian Spânu a murit în anul 1936, aşa că orice amintire în legătură cu marea lui dragoste şi înțelegere față de ucenici este un pios omagiu pentru un mare şi prematur dispărut.

Rămânând încă la Cernăuți în toamna aceea, fără să ştiu precis ce voi avea de făcut, dar cu dorul de a-mi înnoi şi întări cugetul şi gândurile, la data de 24 Noiembrie 1930 am avut marea cinste şi bucurie de a fi fost ales, în unanimitate, Preşedinte al Centrului Studențesc Cernăuți, de către Adunarea Generală.

Viața studențească la Cernăuți se desfăşura cu adevărat într-un înalt spirit academic. Legătura între Profesori şi studenți era mult mai frumoasă ca în alte Centre Universitare şi Studenteşti. Dar erau şi odioase cozi de topor printre profesori, care produceau cea mai mare sminteală şi oroare. Iată un caz unic: În ziua de Duminică, 7 Decembrie 1930, a avut loc dezvelirea bustului lui Mihail Eminescu, în piața din fața Catedralei Metropolitane „Sfânta Treime", în cadrul unei manifestări religioase şi culturale care se transformase într-o mare sărbătoare națională. Biserica, Armata şi Universitatea au fost reprezentate prin tot ce au putut avea mai bun. Pe lângă aceasta, toată Bucovina lui Eminescu era prezentă acolo prin tot ce avea mai ales şi mai frumos. Bustul lui Eminescu s-a făcut din inițiativa şi prin străduința studenților Societății Academice „Arboroasa", faptă la care s-au înfrățit, ca niciodată, toți studenții din toate Societățile Centrului Studențesc Cernăuți. A fost un moment dumnezeiesc!

Abia se terminase bine această sărbătoare a întregii

suflări româneşti din Bucovina, când aflăm că în momentul în care se rosteau frumoasele cuvântări în faţa bustului lui Eminescu, în cimitirul evreiesc profesorul universitar român C. Rădulescu, de la Facultatea de Drept din Cernăuţi, a rostit şi el o cuvântare de umilire în faţa mormântului elevului evreu Falik, pe care îl împuşcase elevul român Nicolae Totu din Iaşi, pentru că pălmuise acel elev evreu pe un profesor român de la Cernăuţi cu ocazia unui examen. Toată Bucovina s-a cutremurat de revoltă la auzul acestei blestemate mişelii.

După trei zile de la această întâmplare, la data de 10 Decembrie, cu ocazia aniversării începutului mişcării studenţeşti, când am reuşit pentru prima dată să obţinem chiar Aula Universităţii în vederea acestei sărbători studenţeşti, am înfierat viguros dar academic trădarea profesorului mason. Toată lumea a fost alături de noi, afară de câţiva prieteni ai masonului. De pe atunci am început să-mi dau şi mai bine seama de marea tragedie a studentului creştin român. De aceea am şi amintit acest caz foarte caracteristic pentru prăpastia de netrecut dintre cele două lumi în luptă. Dar cazul profesorului mason de la Cernăuţi nu era să rămână izolat, ci era doar o verigă dintr-un întreg lanţ al uneltirilor satanei la noi în ţară.

După ce am depus mandatul de Preşedinte al Centrului Studenţesc Cernăuţi, am plecat acasă, în Banat, ca să mă interesez de situaţia mea, în legătură cu o petiţie pe care o făcusem către Sfânta Episcopie a Caransebeşului, pentru un post liber de profesor la Academia Teologică de acolo.

Idealul meu era, încă de când am terminat liceul, să mă fac scriitor şi profesor. În vocaţiunea pe care o simţeam pentru acest ideal al tinereţii mai eram întărit şi de respectul faţă de dorinţa părinţilor mei, care mă visau Doctor în Teologie şi Profesor la Academia Teologică din Caransebeş, după o străveche mentalitate bănăţeană. În conştiinţa mea îmi şi formulasem acest ideal în deviza: „condeiul şi catedra". În urmărirea unui asemenea vis, m-am izbit de

realitatea unor piedici aşa de neaşteptate, încât m-am despărţit de regiunea în care m-am născut şi care mi-a legănat copilăria. În orice caz, faţă de cine mi-a opus idealului meu o asemenea realitate, am motive nu numai să nu fiu supărat, ci dimpotrivă, să cer binecuvântarea cerului, întocmai după cum scrie la Sfânta Evanghelie.

În toamna anului 1931, în urma unei cereri înaintate Sfintei Mitropolii a Sibiului, am fost numit Pedagog la Internatul Arhidiecezan de acolo. Am stat un an la Sibiu, alegându-mă cu mari foloase sufleteşti.

În toamna anului 1932, am plecat de la Sibiu la Bucureşti. Mă îngândura mereu dorinţa părinţilor mei de a lua şi Doctoratul în Teologie. Cum la Cernăuţi nu mă mai trăgea inima să mă reîntorc şi cum dintre multele probleme teologice, mă pasiona mai ales „sensul teologic al Frumosului", am avut o mare bucurie când am aflat că scriitorul şi esteticianul Nichifor Crainic a fost transferat de la Chişinău la Facultatea de Teologie din Bucureşti. În afară de aceasta, tot Nichifor Crainic a scos şi ziarul „Calendarul", la care visam să-mi fac ucenicia condeiului. De aceea, m-am dus la Bucureşti şi m-am înscris la Doctorat, la Facultatea de Teologie de acolo. Rar de tot scriam şi câte un articol la ziar. În Capitală m-am regăsit şi cu vechi cunoscuţi şi prieteni din timpul delegaţiilor în conducerea centrală a studenţimii creştine din România. În acel an, chiar am fost ales şi ca membru în Comitetul Executiv al U.N.S.C.R. (Uniunea Naţională a Studenţilor Creştini Români).

***

5. Crucea Eroului Necunoscut

Situaţia de membru în Comitetul Executiv al U.N.S.C.R. şi faptul că, aflându-mă în Capitală, eram în direct contact cu însuşi miezul istoriei şi al vieţii naţionale a României, mi-au dat cea mai temeinică posibilitate de a mă lămuri tot mai mult asupra sensului acestei istorii şi vieţi naţionale şi mai ales asupra rosturilor mişcării studenţeşti, pe linia destinului

României. Am început, apoi, să cunosc şi pe promotorii acestei mişcări. Din toate acestea şi din studierea prin bibliotecile din Capitală, mi-am controlat şi verificat tot mai mult punctul meu de vedere asupra „menirii Studentului Creştin Român" şi prelucrând prima Teză de Licență, am început să public în ziarul „Calendarul" părerea ce mi-am făcut, sub forma unor studii-foiletoane. În legătură cu împlinirea unui deceniu de la începutul mişcării studenţeşti, judecam lucrurile astfel:

Istoria *va înregistra* un fapt care, în viața poporului român, îşi are începutul la data de *10 Decembrie 1922.*

Generația care s-a ridicat după vrednicii eliberatori ai acelor părți rupte din trupul țării noastre, a căror unitate organică le-a fost redată în ființa „României întregite", *generația de după războiul mondial*, a dat semnalul unei lupte pentru o nouă eliberare: *cea sufletească!*

Istoria va înregistra acest eveniment pentru că, obiectiv, a depăşit banalul din viața unui Neam, şi ca atare trebuie să fie supus acelui criteriu - universal valabil - prin care toate faptele omeneşti atrag autorilor lor: fie dezaprobarea riguroasă şi prevenitoare pentru cazuri similare, când epoca respectivă a fost terorizată de presimțirea unei catastrofe inerente; fie nimbul recunoştinței unanime şi binemeritate, când o anumită încercare inspiră binefăcătoarea încredere că se arată o „vreme" în care oamenii sunt învrednicițide a fi purtați spre noi schimbări în bine de către puterea care este mai presus de ei.

La 10 Decembrie 1922, sufletul tineresc al unui popor greu încercat a izbucnit într-o zguduitoare revoltă, pentru că realitatea prezenta o stare de lucruri pe care tinerețea n-a putut s-o accepte ca firească.

Era focul unei încercări lămuritoare de conştiințe, care puteau cădea pradă unei supreme trădări față de glasul sângelui care striga din fiecare glie pângărită de nedorite incursiuni, sau - cu prețul oricărui sacrificiu! - trebuiau să se angajeze într-o luptă cu rezultat neprevăzut, dar pentru care

se nutrea speranța unei biruințe integrale.

Speranța în acest final a făcut să dăinuiască o încordare sufletească mai mult decât semnificativă, pentru că altfel n-ar fi putut purta atâtea inimi pe calea spinoasă a dorului de adâncă prefacere în organismul poporului român infectat de microbii descompunerii. Inimi care cu siguranță se vor înviora şi-şi vor reînoi puterile, fiindu-le dat să simtă cel puțin bucuria că n-au fost înfrânte până la data de *10 Decembrie 1932.* Zi care va lega primul deceniu de puternică pulsație națională cu anii care urmează să prefacă - în decurs de un alt, sau chiar mai multe decenii - rezistența de până acum într-o ofensivă cu atât mai sigură de biruință, cu cât lupta va fi transpusă pe un plan spiritual. Pentru că de felul tare şi luminat al spiritului depinde şi propăşirea bine chibzuită în cele trecătoare, după cum însuşi Domnul nostru Iisus Hristos a zis: „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu şi dreptatea Lui şi toate celelalte se vor adăuga vouă" (Matei 6, 33).

În lumina acestor gânduri ne putem pune şi mai scrupulos întrebarea: *Care-i rostul „mişcării" începute la 10 Decembrie 1922?*

Am anticipat răspunsul când am spus că în acea zi a fost dat semnalul unei lupte pentru o nouă eliberare: cea sufletească!

Este adevărat că obiectivul „mişcării" n-a fost precizat de la început în felul acesta - sau mai corect, n-a fost precizat decât în puține suflete dintre cele înrolate în sacra revoltă de atunci - pentru că factorul care a determinat o sesizare cu urmări atât de categorice era extern: starea haotică a lucrurilor în România întregită, datorită zăpăcelii generale provocate de războiul mondial.

Pe lângă această zăpăceală generală, la noi a devenit mai rău-făcătoare o plagă în plus: năvălirea acelor *străini* care au devenit un *pericol iminent,* întrucât au început să încurce treburile noului stat întregit.

Culmea a fost atinsă când au fost năpădite şi

Universitățile, unde, cu tupeu de hiperbolică infuzie, aceşti streini au făcut pe găzduitori să simtă aievea ghimpii obrăzniciei celor în rol de „arici".

Atunci s-a dezlănțuit „mişcarea" studențimii creştine, dar lupta începută n-a atras după sine o biruință imediată.

Aceasta a surprins şi îngrijorat până la chinul neliniştii care nu piere decât odată cu aflarea motivului din care rezultă neizbânda. Durerea - care, în lacrimi scăldând ochii, îi face mai curați şi luminoşi, iar sufletul mai tare şi scrutător - a făcut pe cei înrolați în luptă să vadă că au ca duşmani nu numai pe cei de altă „lege", ci chiar pe mulți aşa-zişi *români* de „lege" creştinească, prin faptele lor pecetluiți încă de atunci ca *trădători* de Neam.

În ce consta trădarea lor?

Cu această întrebare a pătruns prima rază de lumină în conştiința unei generații încătuşate de toate nedumeririle: începând cu aceea asupra sensului unei copilării fără seninătate, ca însăşi viața poporului român cel fără copilărie, până la cruda realitate pusă în fața unei tinereți periclitate de a sucomba chiar înainte de a fi gustat bucuria primelor avânturi spre dezmărginire. Răspunsul devenea tot mai clar: *sufletul* era cel trădat.

Sufletul neîmbătrânitei noastre Țări, atacat de toate vicleşugurile vrăjmaşului, începuse a fi vândut de cei „slabi de înger", care se aruncaseră în brațele *slugilor lui Mamona*.

Aceste slugi erau străinii, care au prins în capcana lor pe mulți dintre cei ce aveau în mână destinele Țării noastre, târâtă tot mai mult în prăpastie.

Când *studențimea română* a făcut front unic împotriva împilatorilor, un anumit fel de politicieni, în loc să fie alături de *ea* pentru salvarea *demnității naționale*, s-au arătat pe față duşmani ai tineretului românesc, dar prin aceasta şi ai *românismului* de pretutindeni şi de totdeauna.

Atunci atenția acelor ce reprezentau prin excelență *românismul*, fără a se abate de la *pericolul iminent*, s-a îndreptat şi asupra unei noi calamități: politicianismul

demagogic şi tot atât de duşman Țării ca şi străinii.

S-a putut constata cum, sub piedestalul acestui politicianism, deşănțarea moravurilor politice mergea mână-n mână cu decadența națională în toate sensurile, pe măsură ce aservirea față de străinism se întețea şi făcea actuală şi mai mult decât îndreptățită revolta cu tărie de blestem din „Doina" lui Eminescu.

Tocmai pentru acest motiv, ce ar fi putut face studenții, de partea cărora era numai poporul de la țară şi prea puțini reprezentanți ai intelectualității conducătoare neînjugați trădării?

Trebuia să se lase conduşi de acelaşi *suflet* care începuse să vie la cunoştința de sine în curățenia şi robustețea tinereții, căreia i-a răscolit instinctul național de conservare - la început aprig şi dezlănțuit cu o vigoare dusă până la violență - apropiind-o tot mai mult de străfulgerarea conştiinței sub raza unei transfigurări spirituale. Căci, de unde până la un timp împrejurările externe - mult prea impresionate în complexul lor de neliniştitoare ascensiune asupra omului - sugerau recunoaşterea tuturor neajunsurilor aproape numai pe seama lor, conştiința studenților români şi a celor ce erau de partea lor pregătea sufletele pentru a ajunge la curajul moral de a se recunoaşte şi ele înşile vinovate.

Dacă toată avalanşa de plăgi țâşnite din el asupra țării determinase pe studenții români să-şi concentreze toată puterea de reacțiune aproape numai împotriva celor ce provocau dezastrul nostru economic, financiar şi chiar politic, faptul că n-au ajuns la rezultatul dorit (ceea ce, după cum am amintit, le-a descoperit celălalt rău: politicianismul trădător, rezultat al primului rău: aservirea la străinismul cotropitor) i-a făcut să afle acum unde rezidă al treilea rău (rezultat din primele două), care este cel mai mare: trădarea de către fiecare în parte, cu sau fără voie, a propriului său suflet.

În ce consta acest mai pierzător fel de trădare? În

nesocotirea şi necunoaşterea *religiei* în care s-a născut şi a crescut fiecare *român*.

I-a fost dat *studenţimii române* să nu piardă din vedere nici acest lucru, cu toate că, ajunsă aici, îşi poate da seama oricine că lupta cea mai grea a omului este cea faţă de sine însuşi. De o însemnătate nebănuită este faptul că, în sensul celor de până acum, studenţimea română a ajuns până acolo încât la congresul general studenţesc de la Craiova din 2 Decembrie 1929, la votarea statutelor „Uniunii Naţionale a Studenţilor Creştini Români" şi-a propus *ca scop*, între altele, şi cele cuprinse în cap. I, art. 4, alineatul d: „De a dezvolta şi menţine vie activitatea şi tradiţia *creştină strămoşească*, conştiinţa şi solidaritatea naţională între toţi studenţii români *creştini*". Îndeosebi de la acest congres a devenit tot mai obişnuită şi chiar semnificativă întrebuinţarea cu un scop superior a numelui: student *„creştin-român"*, pentru că trebuia să se ştie odată pentru totdeauna că pentru *românism* e posibilă numai o singură alternativă: ori credincioşi până la martiriul *religiei* care ne va face învingători prin harul Celui ce a învrednicit *românismul* ca să dea atâţia eroi şi martiri, ori revolta şi lupta noastră de un deceniu e zadarnică.

De aceea şi fiecare în parte trebuie să-şi adâncească propria-i fiinţă, pentru ca, în lumina harului Domnului nostru Iisus Hristos, să-şi descopere „chemarea" conform căreia va avea să activeze în viaţa de obşte. Aceasta de dragul românismului, pentru care dorim ca frământările neliniştitoare ale unui deceniu întreg să se dovedească a fi fost şi a rămâne o „mişcare sau lucrare *nu de la oameni,* care să fie nimicită, *ci de la Dumnezeu, pe care să nu o poată nimici nimic*".

O umilă *încercare* de a adânci tot ce ar trebui să fie propriu fiinţei celui ce poartă numele de „student *creştin-român*" fie a-şi primi cursul cuvenit în cele ce vor urma[13].

Dacă aşa vedeam lucrurile, în principiu, la aniversarea unui deceniu de „mişcare studenţească", nu mă mulţumeam

totuşi cu atât. Studiind „istoricul" acestei mişcări şi cunoscând pe unii dintre promotorii ei, acum, urmăream cu mult mai mare atenţie *cum se făptuieşte* „creştinismul" celor înrolaţi şi legaţi de această acţiune? Din capul locului am remarcat cum se sapă o despărţire netă între două „facţiuni" naţionaliste, care îşi exercitau influenţa şi asupra studenţimii: Cuzismul şi Mişcarea Legionară.

Aşa cum l-am cunoscut altădată pe A. C. Cuza, şi tinerii „cuzişti" erau tot eretici. Mulţi dintre ei, când îi întâlneam, aveau tupeul să mă ia „în băşcălie", pe „chestia Vechiului Testament şi a Mariei Magdalena". Această rătăcire avea să-şi dea roadele mai târziu!

Nu tot aşa *legionarii*! Oricât eram de rezervat şi faţă de ei, nu puteam să nu recunosc o mare seriozitate omenească la ei şi un adânc respect faţă de Biserică. La biserica studenţească „Sfântul Anton" - Curtea Veche, din Piaţa Florilor *[în prezent Piaţa Sf. Anton din Bucureşti, n.n.]*, unde mergeam mai des, vedeam cu mare mulţumire sufletească cum era plină de legionari. Dar ceea ce mi-a întărit şi mai mult stima faţă de ei a fost faptul că am aflat că ţineau postul şi am văzut eu însumi, în săptămâna Crăciunului din acel an, cum se spovedeau şi se împărtăşeau cu Sfânta Cuminecătură acolo. Acest lucru m-a făcut să mă întreb: Ce fel de om este acela care i-a format aşa? Auzisem de Codreanu, dar nu-l cunoscusem încă personal. Mi-a fost dat şi aceasta, într-o zi şi într-o împrejurare care, pentru mine, nu mi s-a părut a fi nici coincidenţă şi nici o simplă întâmplare.

Era în ziua de 24 Ianuarie 1933, la Bucureşti. Fiind Ziua Unirii, m-am dus tot la biserica studenţească „Sf. Anton" - Curtea Veche.

Nu ştiam ce voi afla acolo. Din iniţiativa legionarilor, s-a făcut o Cruce de marmură, care, fiind sfinţită la Biserica Studenţească, urma să fie dusă într-un frumos pelerinaj la Mormântul Eroului Necunoscut din Parcul Carol. Straşnicul Preot Nicolae Georgescu-Edineţ, după ce a sfinţit Crucea, a rostit o zguduitoare cuvântare, în care arăta cum Eroul

Neamului a fost lăsat fără Sfânta Cruce la căpătâi şi cum pentru repararea acestei nedreptăţi faţă de Dumnezeu şi faţă de Neamul nostru, legionarii au luat binecuvântata iniţiativă din acea zi. După cuvântare a învăţat tot Sfinţia Sa pe cei prezenţi să cânte „Cu noi este Dumnezeu", pentru procesiune. După aceea, s-au format coloanele. Ca purtător al Crucii, din partea iniţiatorilor, a fost delegat Traian Puiu. Arătându-se dorinţa ca al doilea purtător al Crucii să fie şi un nelegionar, asistenţa a fost întrebată: „Cine va fi al doilea, din altă parte?". Singurul din Comitetul UNSCR şi cu totul independent de orice facţiune naţionalistă fiind eu, am răspuns: „Eu, din partea Comitetului Executiv al UNSCR". Bucuroşi tocmai pentru acest caz, au fost cu toţii de acord. Nu mă delegase nimeni din partea Comitetului, dar în clipa aceea mi-am simţit cugetul îndemnat ca să fac aceasta în numele „supremei conduceri" a „studenţimii creştine-române". La câteva zile după aceea, însuşi Comitetul UNSCR a ratificat şi a fost satisfăcut de această iniţiativă în numele lui. Am fost învrednicit, astfel, de bunătatea lui Dumnezeu ca să port şi eu Crucea Eroului Neamului, dar după cum se ştie, am fost opriţi la poarta Parcului Carol şi bătuţi groaznic de poliţie şi armată, din ordinul guvernului de atunci. Dintre cei doi, Traian Puiu s-a ales cu capul spart de un pat de puşcă. Eu am fost călcat în picioare şi apoi, tot de la o armă, m-am ales cu o coastă ruptă. Capul mi-a scăpat fără rană, întrucât m-au favorizat numai nişte cauciucuri poliţieneşti. Nu mai vorbim de Părintele Georgescu-Edineţ, care a fost călcat, scuipat, lovit cu bocancii soldaţilor şi peste cap şi peste faţă, în sfârşit, a fost batjocorit şi lovit ca pe vremea persecuţiilor păgâne. Momentul şi situaţia de atunci au fost, fără îndoială, luate în seamă de Cer. Seara, pe la ora 7, în aceeaşi zi, eram în redacţia ziarului „Calendarul", unde comentam cu toţii evenimentul trist şi rău prevestitor al zilei. Deodată, intră la noi Corneliu Zelea Codreanu şi tatăl lui, Profesorul Ion Zelea Codreanu. Veneau să vadă şi acolo care era starea de spirit şi să îmbărbăteze, mulţumind, celor ce

„au suferit pentru cruce". Fiindu-i prezentat şi eu lui Corneliu Zelea Codreanu şi spunându-i-se că am dus şi eu Crucea, împreună cu Traian Puiu, a stat de vorbă deoparte ceva mai mult şi cu mine. I se spusese că sunt doctorand în Teologie şi că sunt foarte rezervat faţă de un anumit fel de „creştinism" teoretic al naţionaliştilor.

Plin de naturaleţe şi fără ocolişuri diplomatice, mi-a spus şi mie, ca unui frate mai tânăr, că el a început lupta lui de la şi pentru o sfeştanie (sfinţirea apei), la Iaşi, unde a cerut ca să se înceapă cursurile creştineşte, în Universitate creştină, cu sfinţirea apei şi cu invocarea Duhului Sfânt, şi nu evreieşte şi păgâneşte, cum se înrădăcinase obiceiul, după război, sub influenţa liber-cugetătorilor şi a iudaizaţilor şi bolşevizaţilor de acolo. Apoi mi-a vorbit şi despre lupta lui naţionalistă, aşa cum a scris mai târziu în cartea lui, „Pentru legionari". Convorbirea noastră n-a durat mai mult de zece minute. Am rămas plăcut impresionat de figura lui şi serios îngândurat de cuvintele lui.

A doua zi, resimţind în plin loviturile primite din ajun, nu m-am mai putut scula din pat şi atunci am văzut ce mi-a pătit coasta. Locuiam la Căminul Studenţilor Bănăţeni. Am fost nevoit să rămân în casă aproape trei săptămâni.

***

6. Cine va lua-n seamă?

Ca întotdeauna, lucrurile bune, adevărate şi frumoase nu numai că se lasă mai greu observate şi recunoscute, dar adeseori chiar fac impresia că impun într-adins condiţii şi împrejurări care să-l verifice deplin pe om în faţa lor şi pe ele în faţa omului.

Aşa a fost şi cazul meu faţă de Mişcarea Legionară. Deşi am cunoscut şi pe creatorul ei, deşi eram în contact din ce în ce mai des cu tot mai mulţi legionari, deşi vedeam că merg pe linia Neamului în slujba Creştinătăţii, totuşi nu mă înduplecam uşor să mă încadrez în organizaţia lor.

În afară de studierea pasionată a problemelor pe care le

aveam pe primul plan, mă străduiam să-mi conving prietenii şi cunoscuţii care veneau mai des pe la Sediul UNSCR de imperioasa necesitate a propagandei, printre studenţii creştini-români, pentru abstinenţa sexuală până la căsătorie.

Odată, la sediul UNSCR, am venit cu rugămintea, către colegii din Comitetul Executiv, să mă lase să public în „Cuvântul studenţesc" următorul apel:

„Asociaţia abstinenţilor sexuali,

Pentru că ţara noastră este subminată, pe lângă multe alte calamităţi, şi de cancerul moral al desfrânării, susţinută şi lăţită diabolic de publicaţii pornografice, filme libertine şi de «ştiinţa pe nedrept numită astfel» (1 Tim. 6, 20) a freudismului, care a făcut un monstru din «psihanaliză» şi «psihoterapie» - un grup de studenţi creştini-români, la iniţiativa şi îndemnul colegului nostru Ilie I. Imbrescu, doctorand în Teologie, au pus bazele unei «Asociaţii pentru abstinenţa sexuală până la căsătorie». Scopul acestei Asociaţii este redeşteptarea sentimentului moral şi păstrarea deplină a sănătăţii trupeşti prin ***abstinenţă*** până la căsătorie şi în acelaşi timp cea mai frumoasă şi creştinească şcoală a voinţei şi demnităţii.

Garanţia ţinerii angajamentului care stă la baza acestei Asociaţii este încrederea în onorabilitatea fiecărui membru şi legământul credinţei faţă de Dumnezeu şi faţă de propria conştiinţă. Studenţii care doresc să facă parte din această Asociaţie se vor adresa în scris d-lui Ilie I. Imbrescu la sediul UNSCR".

Apelul abia a apărut, cu mare greutate, în „Cuvântul studenţesc", după ce redacţia a schimbat titlul apelului în „Pentru o viaţă mai curată", numele asociaţiei l-au schimbat în „Asociaţia pentru cultivarea virtuţilor creştine" şi unde am scris „abstinenţă" au înlocuit cu expresia mai „discretă"... ***„castitate"***. Oricum, s-a publicat. Dar, până atunci au râs toţi de mine şi cred că l-au publicat numai „de milă", aşa, ca să nu plâng.

În afară de aceasta, nu ştiu ce duh - bun sau rău - m-a

îndemnat să trec şi pe la ziarul „Calendarul" şi, neavând de lucru, am arătat şi acolo „Apelul" meu, cu naiva speranţă că va fi publicat. Atunci s-a stârnit un râs monstru în redacţia „Calendarului", cu hohote grozave, de la directorul Nichifor Crainic şi până la uşier. Numai un singur domn, frumos şi blajin, a cerut să citească şi el. Când a terminat, mi-a spus: „Dar este foarte frumos ceea ce vrei să faci. Te felicit". Ca şi mine, era şi el cu inel de logodnă în deget. Avea bunătate şi seriozitate în vorbă. I-am mulţumit frumos şi i-am spus că aş vrea să am cinstea de a-l cunoaşte personal. S-a recomandat: Mihail Polihroniade. În seara aceea, acasă, am izbucnit în hohote de plâns. Nu pentru hohotele de râs ale „creştinilor" de la „Calendarul", ci pentru că mi-a copleşit sufletul mângâierea cuvintelor acelui tânăr cult.

Dacă unii au râs de mine „pe chestia abstinenţii sexuale", în schimb am aflat deplină înţelegere şi atitudine respectuoasă faţă de iniţiativa mea tot la legionari.

N-am vrut, însă, să rămân greşit înţeles nici de lumea cealaltă, de aceea, înainte de a fi renunţat să mai scriu la „Cuvântul studenţesc", am ţinut să fie publicat articolul „Cine va lua-n seamă?", pe care şi redacţia l-a publicat imediat şi fără să mai râdă nimeni. Scrisesem următoarele:

„O problemă foarte delicată, de care parcă fug înadins cei chemaţi s-o rezolve, este cea sexuală. Trei categorii de îndrumători sunt în primul rând obligaţi să dea cea mai scrupuloasă atenţie acestei grave chestiuni: preoţii, medicii şi părinţii (în categoria acestora considerându-se şi profesorii).

Dar atenţiunea acestora având a se îndrepta în primul rând asupra copiilor şi adolescenţilor, rămâne grea şi nerezolvată îndrumarea, în acest sens, a studenţimii şi în general a oamenilor maturi.

Desigur, preoţilor şi medicilor nu trebuie să li se sustragă nimeni de sub supraveghere până la moarte. Cine se apropie însă de ei în alt scop şi în alte împrejurări decât atunci când le ajunge «cuţitul la os», cum zice proverbul? Chiar şi-n cazul

acesta rămân căutați numai doctorii, întrucât de preoți se fereşte lumea, ca de ceva de care-şi aduce aminte numai la botez, la moarte, şi numai arareori la cununii... de când cu obiceiul divorțurilor, al căsătoriilor civile fără cea religioasă şi chiar al păgâneştilor concubinaje.

Interesându-ne îndeosebi de viața studențească, dăm un strigăt de alarmă aproape deznădăjduit către toți iubitorii de bine pe care nu-i lasă indiferenți viitorul acestei țări şi le facem caz de conştiință în primul rând celor care fac parte din corpul academic al studențimii creştine-române!

Preocuparea şi atitudinea unui student față de nelinişstea şi ispitele sexuale, atunci când are respect față de sine şi față de adevăr, nu poate fi decât una singură: cea creştină-națională. Atitudinea de creştin, ca a unuia care îşi are conştiința permanent îndreptată spre ***absolut***, din care îşi au izvorul cele trei elemente integrale ale fericirii: binele, adevărul şi frumosul. Din punct de vedere al binelui, este empiric constatat şi dovedit că nu există o plăcere adevărată în trăirea unui act pe care omul îl săvârşeşte cu conştiința în stare de anestezie; şi psihologia a început să dea şi va mai da cu prisosință date privitoare la «psihologia păcatului», domeniu explorat aproape numai de artă şi religie. Din punct de vedere al adevărului, omul în păcat necinsteşte voia lui *Dumnezeu* şi-şi siluieşte propria lui sinceritate, stare de conştiință fără de care nu este posibilă o armonizare a realității subiective cu cea obiectivă, ceea ce înseamnă că viciază de la început realitatea şi necesitatea ştiinței în general, precum şi a fiecărei discipline ştiințifice în parte, mijloc fără de care nu-i posibil progresul culturii şi al civilizației. Cu atât mai mult din punct de vedere al frumosului, care este icoana în creațiune a Creatorului, tipul legăturii desăvârşite de dragoste între oameni fiind cel realizat de la început de înțelepciunea divină în facerea omului, căruia i-a dat o singură pereche, ca să devină mai târziu simbol al unirii şi iubirii dintre Domnul nostru Iisus Hristos şi Sfânta Lui Biserică. Principial nici nu există în

conştiința umană şi chiar în natură vreun element, care să tindă a desfigura acest sens primordial al armoniei ce face frumusețea vieții susținute şi călăuzite de iubirea Creatorului față de creatură, afară de ura lui satan.

Vitalitatea şi vigoarea unui popor depinde în primul rând de igiena sexuală pe care o are în vedere Statul, atât ca plan de regenerare generală, cât mai ales ca supraveghere de la caz la caz a fiecărei comune şi a fiecărui individ în parte. Ce plan de profilaxie morală este prevăzut pentru poporul român? Ce educație cetățenească se prevede în acest sens în cadrele armatei, şcolii şi - nu-mi blestemați întrebarea! - în cadrele celor ce se pregătesc pentru a servi Biserica?

Cine poate prevedea un viitor fericit acestei țări, când este prea bine cunoscută nu numai viața pe care o duc foarte mulți studenți, ci până şi mentalitatea care este dureros de generalizată la noi, după care un abstinent sexual până la căsătorie este considerat dacă nu un țicnit... atunci cel puțin un caraghios ?

Cu toate acestea, ce frumos şi ce demn este să fie omul atât de stăpân pe sine şi atât de drept față de natură şi cinstit față de religie, încât să pretindă deplină castitate oricui, dar să şi-o impună în primul rând sieşi!

Cunoscătorii străbunelor «pravili ale legii îşi amintesc de asprele pedepse prevăzute contra celor ce călcau regulile de morală sexuală, şi în afara celor ce le vor fi considerând drept ciudate curiozități, poate mai sunt iubitori de neam care de dragul unui viitor mai bun, ar prefera asprimea unor legi vechi împotriva dezastruosului libertinaj contemporan.

În interesul țării, cerem celor chemați să supravegheze tinerețea! Ei, pentru asigurarea unui «viitor de aur», să se lepede de sine şi, fără a ține seamă de bârfele lumii, să ia asupra lor lămurirea problemei sexuale, din punct de vedere religios, moral, estetic şi medical, cu deplină competență față de mulți-puținii caraghioşi ce o trăim, şi dorim să considere toți drept cea mai mare mândrie «abstinența sexuală până la căsătorie», spre onoarea şi binele acestui neam!"[14].

Trebuie să mărturisesc acum că în această luptă, pe lângă neînțelegerea multora, omul este neînchipuit mai mult apăsat şi terorizat de şicanele şi răcnetele satanei, care nu vrea ca să existe om curat. Pe aceia care îndrăznesc, totuşi, ca să înfrunte toate săgetările ispitelor cu care vrea să-i doboare diavolul, îi atacă adeseori când şi cum nici nu se gândesc. Aşa mi s-a întâmplat şi mie. Nu numai până la căsătorie, dar chiar şi după aceea a căutat şi caută mereu să se răzbune diavolul pentru că mi-am închinat curățenia sufletului şi a trupului numai lui Hristos-Dumnezeu.

Cumplită este durerea celui ce se simte uneori surprins de ruşinarea pentru anumite gânduri şi pofte necurate! Dar nu este permisă nici o disperare! Iată ce este scris în Pateric: „A zis un bătrân: Dacă curvia se luptă cu trupul tău, cearcă din care pricină s-a pornit războiul asupra ta şi o îndreaptă. Sau din desfătare, sau din somn mult, sau din mândrie, sau de te socoteşti pe tine mai bun decât pe altul, sau ai osândit pe cineva când greşea; că afară de acestea nu se luptă omul spre curvie”[15].

Când reuşeşti, însă, să treci cu bine peste primejdia unei năruiri în mocirla păcatului curviei, nu trebuie să te socoteşti cu nimic vrednic pentru aceasta, căci tu singur, fără de Hristos care te ajută cu harul Lui, nu ai fi putut face nimic. Acest adevăr este cuprins în canonul 4 al Sinodului II local de la Neocezareea, care spune: „Dacă cineva, poftind o femeie, îşi propune a se culca cu dânsa, dar hotărârea sa nu va deveni faptă, se vede că prin har a fost scăpat”[16].

Sfânta Biserică, purtând grijă fiilor ei, a căror slăbiciune a firii o ştie, dar şi milostivirea ajutorului puterii Domnului Iisus Hristos cunoscând, a întocmit cântări pentru întărirea şi ferirea noastră în ispite, pe care noi trebuie să le cântăm cu bucuria nădejdii neclintite în biruință, cum bunăoară este acest antifon: „Din tinerețele mele vrăjmaşul mă ispiteşte şi cu desfătări mă aprinde, dar eu, nădăjduindu-mă spre Tine, Doamne, îl biruiesc pe el”.

***

7. Teologii şi „Garda de Fier”

Tot în vara anului 1933, în timpul acela când la conducătorii „oficiali” ai studențimii creştine române nu aflam ceea ce îmi cerea dorul meu de tânăr teolog, începusem să mă interesez mai de aproape de mentalitatea şi viața legionară.

Poate că aş mai fi întârziat cu nebăgarea de seamă asupra unor lucruri minunate pentru Neamul Românesc, dacă nu ar fi intervenit o împrejurare, care iarăşi nu este o simplă întâmplare: un coleg de cameră de la Căminul Studenților bănățeni mi-a dat într-o zi să citesc şi eu „Cărticica Şefului de cuib”. Citind-o, m-am simțit mustrat de târzielnica înțelegere a unor lucruri pe care eu le căutam unde nu le aflam şi le aflam unde nu le căutam. Dar nu m-am grăbit. Devenisem prea zgârcit cu încrederea față de cei ce se manifestau în lume ca luptători şi slujitori ai Creştinătății. Nici prea rezervat, însă, nu mai puteam rămâne față de acest fenomen, pe al cărui inițiator îl cunoscusem personal mai înainte, iar acum citisem şi îndreptarul lui, scris pentru toți cei ce erau gata să-l urmeze în gândul şi fapta lui.

Aveam la îndemână şi ocaziunea cea mai bună pentru a observa şi cunoaşte mai bine acest fenomen: se lucra la „Casa Verde” din Bucureştii-Noi. Am început să merg şi eu pe acolo destul de des. Din discuțiile pe care le-am avut mai amplu din partea Căpitanului precum şi din judecarea felului de a se comporta legionarii lui în cuvânt şi faptă, am ajuns la convingerea pe care am mărturisit-o în acest articol, publicat în „Axa”, cu titlul „*Teologii şi Garda de Fier*”:

„Spectacolul apocaliptic al lumii moderne, în care se înăspreşte tot mai mult lupta dintre două principii cu totul opuse, are marele dar de a lăsa să se identifice oamenii eternității din marea grămadă a «oamenilor zilei». Sunt acei «nebuni pentru Hristos» care, de dragul coborârii cerului pe pământ, trăiesc din entuziasmul legitim al muncii, sub un singur cuvânt de ordine: sinceritatea, condiționată de unicul mijloc de a izbuti: sacrificiul. Rezistența lor față de batjocura

şi ispitele lumii, puterea lor de a preface lutul în vase folositoare şi de bun preţ este moştenirea binefăcătoarei încrederi în exemplul Sfinţilor şi urmarea consecventă a lor. Deşi întotdeauna aprecierea lor din partea lumii a fost atributul «nebuniei», curajul de a suporta orice dispreţ şi ură i-a făcut, totuşi, stâlpi şi realizatori ai *ierarhiei* de valori, care se modelează necontenit aici după prototipul «Ierarhiei cereşti».

Aceasta o învăţăm de la cei ce ne explică tainele vieţii şi revelaţiunea lui Dumnezeu, pentru ca să avem mereu în vedere măsura în care rezultă realizarea «Împărăţiei cerurilor în noi» din contingenţa clipei cu veşnicia - în opoziţie cu satanizarea lumii, a cărei dezgustătoare constatare o facem, fără să vrem aproape, prin însuşi cutremurul ce ne cuprinde ori de câte ori rânduiala Bisericii ne cheamă înaintea scaunului mărturisirii, ca să nu mai vorbim de aproape unanima plângere a oamenilor unii împotriva altora.

Dar cei ce nu se plâng împotriva nimănui, pentru că au curajul abnegaţiei şi al atitudinii de luptători pe faţă în contra slugilor lui satan, aceia, prin caracterul lor de războinici viteji, nu numai prin numele ce îl poartă, ca şi miridele din legiunile Sfântului Arhanghel Mihail, se pun în serviciul Domnului Iisus Hristos, aşa cum Însuşi El o cere.

Un înalt Ierarh al sfintei noastre Biserici cuvânta odată într-o frumoasă catedrală: «Nu există program mai măreţ pentru viaţă, decât acela de a face voia lui Dumnezeu» (Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan, în catedrala din Sibiu).

Care poate fi prefaţa unui asemenea program? Ne amintim de glasul celui ce striga în pustie: «Neteziţi calea Domnului şi drepte faceţi cărările!». Deci, întâi, întronarea dreptăţii! Cine o va face pentru ţara noastră, în acest leat de groaznică teroare a «hidrei»?

Cei ce poartă cumpăna şi sabia dreptăţii şi sunt gata să rostească cu sufletul pe buze: «Ori învingem, ori murim!».

Aceia care vor să fie oameni fără compromisuri de conştiinţă şi care recunoscând, totuşi, slăbiciunea firii

omeneşti, lasă să lucreze în ei puterea Domnului Iisus Hristos.

Bătăile îi acoperă deopotrivă cu injuriile, pentru că minciuna ocultei vrea să încrucişeze cu sabia dreptăţii, nu fără tremurul laşităţii, spada teroarei.

Legionarilor nu le pasă şi din prigoana celor fără Dumnezeu îşi fac bucurie.

Dar slujitorii Sfântului Altar?!... Unii afurisesc pe aceşti tineri: probabil încearcă «slujirea la doi Domni: lui Dumnezeu şi lui Mamona». Alţii se mulţumesc să-i denunţe persiflajului, uitând că Mântuitorul a zis: «Cel ce nu e împotriva noastră, e cu noi».

Iar ceea ce este mai important pentru teologi, se uită sau nu se ia deloc în seamă: legionarii nu falsifică învăţătura Sfintei Biserici, ci se supun întru totul canoanelor Ei, deci, nu se pretează la erezie.

A subjuga politicul spiritualului, până la a face din însuşi rostul luptei şi jertfei pentru România creştină a românilor o credinţă religioasă, iată, iarăşi, ce se trece cu vederea de majoritatea celor pe care vor să-i apere în primul rând legionarii, tocmai acum când groaza de această putere a luptei lor şi-o trădează «oculta» prin tot ceea ce dezlănţuie ca infamie şi teroare împotriva Gărzii de Fier.

Putem nădăjdui roadele unei educaţii *eroice* de la Teologi?

Legionarii o probează mereu prin fapte.

Nu servesc şi unii şi alţii - după chipul legiunilor din «Ierarhia cerească» - Domnului nostru Iisus Hristos?..."[17].

***

8. Nesocotirea Harului Divin

Dacă faţă de Mişcarea Legionară ajunsesem să-mi făuresc această convingere, în schimb în sufletul meu mai aveam o rezervă. Nu faţă de legionari, ci faţă de o problemă pe care nu ştiam cum s-o descifrez. Mă chinuia mai mult decât toate celelalte întrebări. Pentru că era însăşi problema

centrală a destinului creştinătăţii româneşti. Frământarea mea era cu atât mai vie, cu cât mă urmărea mereu o convorbire pe care am avut-o cu un ţăran din satul meu, în vara anului 1931. Tocmai acum se impunea irezistibilă pe primul plan vorba acelui ţăran, care reprezenta mentalitatea şi înţelepciunea însăşi a Neamului nostru. Pe lângă vorbele lui, îmi mai venea în minte şi întâmplarea de la un proces de divorţ, tot din Banat. Când judecătorul făcea un ultim apel la înţelepciunea bărbatului în divorţ - tot un ţăran - ca să-l convingă de răul pe care-l face că se desparte de soţia lui, acel ţăran i-a dat atunci o replică la care nu i s-a mai putut răspunde: „Dacă Majestatea şi-a sprânjit (alungat) muierea, de ce nu aş sprânji-o şi eu pe a mea?"...

Convorbirea pe care am avut-o cu ţăranul din satul meu - Iosif Riteş din Mehadica, numit în sat Iosâm Birou - s-a petrecut în căruţa lui, pe drumul spre moara satului, unde ne ducea nişte saci cu grâu la măcinat. Întrebându-mă ce se mai scrie prin foi şi cum merg lucrurile prin ţară, încercasem să-i dau un răspuns precaut, pentru ca să nu trezesc în sufletul lui nici un fel de neîncredere faţă de viitorul ţării noastre. Căci ajunsesem să discutăm cauza stărilor grele şi rele prin care tocmai trecea ţara şi atunci. Dar el se vede că nu a fost chiar împăcat cu răspunsurile mele, pentru că m-a trăsnit ca din senin cu aceste cuvinte: „Până când nu vom avea pe Regele nostru încoronat, nu se va îndrepta ţara".

De atunci, cuvintele lui mă urmăreau mereu şi mă sileau să le caut adevărata lor semnificaţie.

Dorind să risipesc toate nedumeririle din sufletul meu şi urmând parcă unei porunci lăuntrice, am scris un articol cu titlul „Al cui este Hristos?", pe care l-am publicat într-o foaie studenţească şi în care am încercat să-mi fac o privire de ansamblu asupra situaţiei mondiale în general, ca apoi să ajung la situaţia din ţara noastră, pe care am vrut s-o judec independent de orice grupare politică şi pe deasupra tuturora şi anume aşa: Fără a ne scârbi că suntem înapoiaţi prea mult faţă de mişcările naţionale de altundeva, nu vom uita că

avem moştenit din străbuni ceea ce s-a presimţit şi trăit cu mult înaintea fascismului şi naţional-socialismului. Este o străveche temelie, pe a cărei indestructibilă realitate trebuie să clădim statul nostru „creştin-român", în virtutea sensului ce-l are cuvântul strămoşesc „lege" şi a puterii cu care ne-ar putea scoate din încurcătura de acum, ca să ne călăuzească sigur în viitor. Fiindcă este contopirea desăvârşită a harului „legii supranaturale", păstrată de Biserica Ecumenică a lui Hristos, cu „legea naturală" crescută din fiinţa fiecărui popor şi moştenită în sângele lui, care la români îşi are cazul unic în istorie, aceştia trezindu-se, deodată cu primele forme de organizare naţională, deja încadraţi în spiritul „legii celei noi" a Bisericii lui Hristos.

Azi, toţi iubitorii de patrie, dacă vor să fie cu adevărat în serviciul ei, vor şti că adevărul este unic: Cuvântul lui Dumnezeu Cel Unul Născut mai înainte de toţi vecii. În lumina harului ce ni-l dă El, îşi află fiecare om şi fiecare Neam, prin Biserica Lui, şi prin Ea întreaga lume, sensul vieţii şi scopul ei final şi suprem. Să nu ne fie ruşine a crede şi a mărturisi aceasta, cu atât mai mult cu cât avem fără măsură pretenţia că suntem naţionalişti integri... Căci oameni singuratici, sau partide disparate nu pot realiza nimic, dacă nu se unesc în Duhul „dragostei de Dumnezeu şi de aproapele". Singur acest Duh nu lasă în rătăcire pe nimeni, atunci când, tot după planul şi voia lui Dumnezeu, oameni răi sau popoare nevrednice trebuie să suporte sancţiuni, în virtutea adevărului că „mulţi din cei dintâi vor fi în urmă, şi mulţi din cei din urmă vor fi întâi".

Ateismul şi francmasoneria, patronate de evrei, cu toate dezastrele morale şi materiale ce ni le cauzează şi mai ales cu vrajba pe care au început s-o întreţească satanic între cei înrolaţi în mişcarea naţionalistă, vor dispare.

Iar suprema înţelepciune şi cea mai curată convingere cu privire la îndreptarea răului cred a o fi aflat în credinţa unui ţăran (spre onoarea mea chiar din satul meu, Mehadica din jud. Severin, Banat) care a spus odată, într-o frumoasă

împrejurare, adevărul cu dimensiuni de genune: „Până când nu vom avea pe Regele nostru încoronat, nu se va îndrepta țara".

Ce presimțire tainică şi sănătoasă intuire a rosturilor „ungerii cu harul Duhului Sfânt" a celui rânduit a fi domn acestui popor smerit şi înțelept!

Nu prin formule cu pretenții de magii, nici prin reforme pline de goliciune, ci prin „unirea-n cuget şi-n simțiri" a bărbaților noştri de stat, în frunte cu Regele nostru încoronat şi una cu Duhul Sfânt, se va putea clădi corpul unic şi unitar al statului, care va trebui să ducă poporul creştin-român la împlinirea şi desăvârşirea misiunii lui pe pământ.

Vor înțelege aceasta mai ales cei ce au ca deviză: „Hristos, Regele, Națiunea"?

Numai aşa, Hristos va fi al nostru al tuturor! El sălăşluieşte în inimile celor ce „se leapădă cu totul de sine şi luându-şi crucea în fiecare zi, îi urmează Lui". O ştim? Atunci, să nu facem o simplă platformă din invocarea Numelui Lui, căci ar fi un sacrilegiu! Şi Dumnezeu „nu Se lasă să fie batjocorit"!

Suntem în serviciul românismului creştin? Să-L lăsăm pe Hristos să fie al tuturor românilor şi nu egoismul sau mândria noastră să-L îndepărteze, căci „fără de El nu vom putea face nimic!"[18].

În raport cu plămada din care erau alcătuiți „bărbații noştri de stat", judecam copilăreşte şi îmi făceam iluzii! Mi-am dat seama chiar de pe atunci şi am rupt-o cu himerele. Într-adevăr, aşa cum vedeam şi eu lucrurile, prin prisma convingerii şi credinței mele de teolog-ortodox, le găseam mărturisite şi trăite numai la „Casa Verde" şi în cuiburile legionare, pe care am început să le frecventez. La şedințele acestor cuiburi m-am convins că Mişcarea Legionară merge pe calea „legii" străbune ortodoxe-naționale. În luna noiembrie 1933 m-am încadrat şi eu în Mişcarea Legionară, înscriindu-mă într-un cuib din Bucureşti.

Din partea celeilalte lumi, de sus până jos, nu mai era

nimic de aşteptat, mai ales de când, în loc să se fi văzut ceea ce era bine şi să se fi urmat, a fost adus un guvern care şi-a început activitatea prin „actul de guvernământ" al dizolvării Gărzii de Fier.

***

9. Cum am ajuns Preot

Într-o zi din luna noiembrie 1933 am susținut la un seminar de doctorat, la Facultatea de Teologie din Bucureşti, lucrarea „Schimbarea la Față - încercare despre: temeiul evanghelic al teologiei estetice" (Dl. G. M. Ivanov mi-a publicat-o în trei foiletoane în „Țara noastră", an XIII, nr. 648, 655 şi 660 din 1934). Discuții frumoase asupra lucrării, dar şi prilej de oarecare reflexii triste asupra micimii de suflet a unor oameni orgolioşi.

În ziua aceea am primit de la Craiova, de la logodnica mea, o scrisoare, prin care eram chemat pentru a pune la punct pregătirea în vederea hirotonirii mele ca preot. Am susținut lucrarea de seminar la doctorat şi apoi am plecat din Bucureşti.

Spuneam că, după ce am depus jurământul de licențiat în teologie, în 1930, am promis solemn în sinea mea că voi face totul în aşa fel încât să slujesc Sfânta Biserică numai conform Sfintelor Canoane, gândindu-mă mai ales la acele canoane care opresc categoric hirotonirea pe bani sau prin protecție politică. Între timp am avut posibilitatea să „ajung bine" pe prețul abaterii de la această solemnă făgăduință. Bunul Dumnezeu m-a învrednicit şi mi-a ajutat ca să rezist trei ani fără să mă clintesc de pe temelia canoanelor. Nu a fost uşor. Luptam cu mizeria şi cu mustrările celor ce-mi purtau de grijă cu dragoste, dar care se deosebeau de mine în felul de a vedea lucrurile.

Tata, deşi preot, avea câteodată *îngrijorare* peste îngăduința Evangheliei. Este drept, izvora dintr-o prea mare dragoste, dar pe mine mă supăra. Sunt exclusivist în părerile care privesc *puterea credinței*. Tata se resemna, mă lăsa în

pace şi cu siguranţă... se ruga. Mai rău a păţit-o, într-o zi, tatăl logodnicei mele. Ca fost ofiţer activ, deşi bun creştin, nu admitea că s-ar putea deschide drumul cuiva fără a ţine seama şi de *„obiceiul pământului”*. Nu era chip să-i demonstrez despre minunile credinţei unui om calculat şi practic. Odată, erau laolaltă socrul meu şi tata. Socrul susţinea că este exclus ca să fie *preoţit* cineva fără *„protecţie politică”* şi fără să *„ungi roata”*. Înseamnă să fie cineva prea copil sau „nebun” ca să creadă altfel în ziua de azi!

- Ei bine, domniile voastre rămâneţi cu înţelepciunea experienţei şi eu rămân cu „nebunia credinţei mele!”...

Şi am plecat. Gest brutal, dar pornit dintr-o credinţă jignită. M-am oprit tocmai la Bucureşti, amărât.

Dar acum, când am fost chemat pentru a mă pregăti în vederea hirotoniei, ce se întâmplase? Socrul meu a primit un răspuns bun în urma unei promisiuni care i s-a dat în următoarea împrejurare: dl. Ion Constantinescu, directorul Epitropiei „Madona Dudu” din Craiova, s-a întâlnit cu socrul meu, într-o zi din vara acelui an. Ca vecini, au stat de vorbă şi s-au întrebat de sănătate. Dar obişnuit nu erau decât în raport de salut între cunoscuţi. În ziua aceea, ca niciodată, dl. Constantinescu l-a oprit pe socrul meu în drum şi l-a întrebat despre toate şi mai ales ce-i mai fac copiii. Între altele, socrul meu i-a spus că a logodit pe una din fiicele sale:

- Cu cine? Cu un teolog? *(Aşa i-a venit cuvântul pe buze şi eu subliniez şi aceasta).*

A urmat un dialog de lămuriri mai amănunţite, întrucât d-lui Constantinescu, om al Bisericii, nu-i era indiferent cazul acesta al unui teolog logodit cu fiica unui vecin al d-sale. Au ajuns la un punct când socrul meu i-a spus:

- Are, Domnule, o *idee fixă* şi nu ştiu cum să-l scot din ale lui! Spune mereu că am să văd eu cum îi va da Dumnezeu prilej *providenţial*, uite aşa, ca din cer, ca să fie preoţit şi *fără bani* şi «â*fără protecţie politică* Vrea să-mi spună el mie, om încercat, copilării de astea!

Acest moment de sceptică şi îngrijorată ironie a unuia

din părinţii mei, a socrului, l-au făcut pe dl. Constantinescu să reacţioneze şi să dea această replică:

- Domnule, să ştii că n-ai dreptate! Şi ceea ce mă pune pe gânduri este că acest tânăr, pe care nu-l cunosc, *are credinţă*, încât aş fi nespus de fericit ca să fiu *eu* cel trimis de *Providenţă* în calea lui. Am să-i scriu unui Episcop, care contează pe cuvântul meu şi care, te asigur, îl va face preot, fără bani şi fără protecţie politică. Sper că acest fel de amestec al meu nu mai poate fi considerat, în nici un caz, contrar vederilor şi convingerilor viitorului d-tale ginere!

Socrul meu a rămas uimit şi atunci *a crezut* şi el în căile necunoscute şi binecuvântate ale *Providenţei divine*, fără ca să mai fie sceptic.

Şi astfel, Bunul Dumnezeu m-a învrednicit ca să fiu hirotonit preot, la 12 februarie 1934, în Catedrala Sfintei Episcopii din Constanţa, de către P. S. D. D. Episcop Gherontie, pentru Catedrala din Balcic: fără bani şi fără protecţie politică.

După ce am primit Darul Sfintei Preoţii, fiinţa mea a început să se înnoiască. Pentru orice creştin adevărat, această mărturisire este vrednică de crezare. A fi „slujitorul Iui Hristos şi ispravnicul tainelor lui Dumnezeu” (1 Cor. 4 ,1) este lucru pe cât de înfricoşat, pe atât de cu Putere întru înnoirea sufletului omenesc.

Dar dacă în acel timp am fost chemat la răspunderea de preot, trebuie să adeveresc că mai eram încă şi student. Nu atât pentru că mai eram înscris *formal* la o Facultate, ca doctorand în Teologie, ci pentru că abia de acum aveam să descifrez semnele acelei vremi, în care Dumnezeu a rânduit *Legiunea „Sfântul Arhanghel Mihail”*, ca să-I fie oştire credincioasă în sânul creştinătăţii româneşti.

Şi aceasta, până când îmi va fi fost şi mie dat ca să pot scrie în lumina *ascultării* numai *de Duhul Sfânt!*

Capitolul II

Acuzatorii ...

„Parohie Bucureşti, numerar 250.000, vie, imobil, sunt drăguţă, doresc căsătorie teolog. Ziar 319-489". 1934, Mica Publicitate, *„Universul"*

1. Arhiereii

În ziarul „Universul", an 51, nr. 59 din 2 martie 1934, la pagina 5 am citit: „Pentru buna îndrumare a credincioşilor, Pastorala Sfântului Sinod". Sinodul Bisericii Ortodoxe Române s-a pronunţat asupra faptului *asasinării lui I. G. Duca.*

O întrebare cu două tăişuri mi-a străpuns cugetul:

a) Dacă stau lângă recunoaşterea celor scrise în *Pastorală*, ce răspund în faţa *adevărului* care întinde arătătorul spre *realitatea românească*?

b) Dacă stau lângă *realitatea românească*, ce răspund în faţa *Sinodului*, care trebuie să asculte numai de *Duhul Sfânt*?

Fiind şi legionar şi preot, pentru realitatea românească fremăta în mine conştiinţa legionarului; pentru ascultarea numai de Duhul Sfânt, fremăta în mine darul preoţiei!

a) Pastorala elogiază pe cel asasinat şi aruncă aspră certare tineretului din care fac parte *cei trei*, spunând:

„Biserica se întreabă cu durere cum a putut fi cu putinţă ca în ţara noastră paşnică şi ospitalieră, cu moravuri curate şi frumoase, să se întâmple o asemenea fărădelege? Cum s-a putut ca printre noi, românii, popor cu suflet nobil, bun, blând, împăciuitor, răbdător şi cu frică de Dumnezeu, să se găsească asemenea tineri ucigaşi, care să descarce arma împotriva celui ce atâta muncă lăudabilă şi cu bune succese a depus pentru ţară şi popor? Cine şi ce a putut înarma mâna tinerilor rătăciţi, sau asmuţiţi, care au răpus o viaţă aşa de înfrumuseţată cu atâtea podoabe sufleteşti? Cum a fost cu

putinţă ca un strălucit dregător al ţării şi probat patriot să fie socotit vrăjmaş al poporului şi să cadă victimă a unui atentat politic? În numele cărei idei s-a putut înfăptui o asemenea odioasă crimă?"...

***

Mi-am adus aminte de morţii *Gărzii de Fier*, cum n-a luat nimeni apărarea acelor suflete *curate* şi, mai ales, cum *a tăcut Biserica*[*] şi mi-am zis: Oare nu cumva ar putea fi o pedeapsă de la Dumnezeu - tocmai pentru mângâierea care n-a fost dată atunci acestui Neam de cei în drept - ca acum să se abată această *zguduire* printre noi, românii, „popor cu suflet nobil, bun, blând, împăciuitor, răbdător şi cu frică de Dumnezeu?"...

Iar cât priveşte „ţara noastră paşnică şi ospitalieră, cu moravuri curate şi frumoase", m-am gândit la închisorile pline de tineretul „vinovat", în fiecare an, numai pentru că voia să facă bine sau dorea să înceapă şcoala cu sfeştanie, martiriu pentru care Biserica nu „s-a întrebat cu durere" *nimic*!

Aşadar... aprob *asasinatul*? Iată o întrebare pentru al cărei răspuns *preotul* trebuie să aibă curajul nefăţărniciei! Căci Dumnezeu opreşte *uciderea*, dar osândeşte înfricoşător *sminteala*! „Zis-a Iisus către ucenicii Săi: «Nu se poate să nu vină prilejuri de păcat, *dar vai de acela prin care ele vin! Mai de folos i-ar fi* dacă cineva i-ar pune de gât o piatră de moară şi l-ar prăbuşi în mare, *decât să smintească pe unul din aceştia mici*»" (Luca 17, 1-2).

***

Pastorala spune mai departe:

„Nu se poate! Din miile tineretului entuziast pentru idealurile neamului, au putut să se desprindă câţiva exaltaţi,

---

[*] Prin termenul de *Biserică* a se înţelege, în cazul de faţă, conducerea acesteia, adică cea care a lansat Pastorala discutată de Ilie Imbrescu.

cu nervii zdruncinați, inflamabili, care în fanatismul lor bolnav să creadă că fac o bravură, suprimând prin violență *chiar un binemeritat fruntaş al țării*. Dar grosul tinerimii nu poate să-i aprobe, nici să-i urmeze".

Sunt aceste cuvinte în acord cu *adevărul*?

Cei trei puteau fi oricând examinați medical şi *duhovniceşte*. Dacă se constată că sunt întregi la minte, *curați* la suflet şi mai ales *cu frică de Dumnezeu*? Atunci *Pastorala* se dovedeşte a fi grăit împotriva *realității românești*.

Apoi, au suprimat prin violență chiar *„un binemeritat fruntaş al țării"*? Cine va fi cunoscând *adevărul*?

Mi-aduc aminte de istorisirea unui bătrân şi venerabil *preot* din Bucovina. Făcea, odată, o amarnică reflexie asupra stării lucrurilor din România, cu privire la abuzul de putere şi la tâlhăriile de tot felul ale potentaților zilei şi chiar ale miniştrilor şi îşi punea întrebarea: „Cum se poate să nu-i pedepsească nimeni? Dacă nu altfel, atunci măcar nu există nici un *student* curajos, care să ne trezească şi pe noi din ticăloşia în care zacem, aşa cum a făcut unul în Polonia?". Şi povestea cum, la un moment dat, s-ar fi aflat că un ministru polonez a defraudat statul cu sume mari. A fost dat în judecată şi s-au făcut toate intervențiile ca să fie achitat ca nevinovat. Câțiva studenți, care aveau dovezi şi *puteau proba* că este vinovat acel ministru, s-au hotărât ca, în cazul că nu va fi pedepsit, unul din ei să-l împuşte. Cum exista acolo pedeapsa cu moartea, studentul ştia că va fi executat. Totuşi, s-a decis. La judecare, ministrul a fost achitat, dar chiar acolo, studentul l-a ucis şi a cerut „să fie pedepsit cu moartea, după legile țării", pentru fapta sa. A declarat însă că este sigur că a făcut un serviciu patriei. Ministrul, deşi era mort, a fost judecat din nou şi, spre uimirea tuturor, dovedindu-se zdrobitoare vinovăția lui, a fost *condamnat*, de rândul acesta el, la *pedeapsa cu moartea*. Studentul, care ceruse ca să fie pedepsit şi el, după rigorile legii, pentru *ucidere*, a fost achitat şi felicitat că a riscat chiar viața, pentru

a demasca un tâlhar şi deci a scăpa țara lui de un trădător.

Cei trei „exaltați" tineri *români* au fost osândiți la munca silnică pe viață.

Biserica nu a avut nici un cuvânt de mângâiere pentru ei. Cum a judecat Domnul nostru Iisus Hristos pe „femeia păcătoasă"? Vinovată de *adulter*, după lege, trebuia să fie ucisă cu pietre. Dar acuza era făcută de pârâşii care, în fața *adevărului*, au tăcut asupra realității evreieşti şi, retrăgându-se, pâra şi osânda lor a fost schimbată de Domnul în dezrobire din păcat, pentru căința adâncă a vinovatei.

Iar cel ucis (I.G. Duca) nu a fost judecat de nimeni. Dacă se va dovedi de istorie contrariul celor afirmate în *Pastorală*, cum va rămâne *Sinodul* Bisericii Ortodoxe Române cu ascultarea *numai de Duhul Sfânt*?

***

Dar conştiința şi realitatea românească aveau să fie puse la şi mai grele încercări decât şi-ar fi putut cineva închipui în anul 1934, în raport cu ascultarea Sinodului Bisericii Ortodoxe Române numai de Duhul Sfânt. Astfel, în anul 1935, Sinodul nu numai că nu a luat atitudine canonică-ortodoxă în cazul petrecut în Catedrala Mitropoliei din Iaşi, ci şi-a manifestat cel puțin indirect aprobarea prin tăcerea lui, privitor la ceremonialul în cadrul căruia s-a primit jurământul *ereticului* A. C. Cuza şi s-a dat binecuvântarea bisericească Partidului Național-Creştin, întemeiat de acesta împreună cu poetul Octavian Goga.

În acelaşi an, însă, tot Sinodul Bisericii Ortodoxe Române a dat circulara Nr. 1429, din 23 octombrie, prin care, la intervenția Ministrului Cultelor, opreşte zidirea de biserici de către „gardişti"; circulară la care un bătrân şi viteaz general ortodox-român răspunde, între altele, astfel:

„În programul nostru aprobat, cum am spus mai sus, de actualul guvern, intră activitatea taberelor noastre de muncă, cu - în special - zidiri de sfinte locaşuri. Pentru ce?

Pentru ca să creştem tineretul în cultul muncii, să-l

creştem în iubirea de Dumnezeu şi de Biserică, legându-l de Ea prin *muncă*, prin sudoarea şi prin sângele său. Pentru ca să aibă şi mai mult conştiinţa, acest tineret, că Biserica este a lui, zidită de el; şi în vremuri tulburi ca cele de azi, când nimeni nu ştie ce poate aduce ziua de mâine, să ştie să apere ca pe cel *mai mare bun al său* zidul bisericii înălţat de el.

Orice furtuni ar veni peste Neamul acesta, el nu va muri, atâta vreme cât Biserica lui va sta în picioare. Şi atunci mă întreb cu surprindere, cu mâhnire şi cu groază, dându-mi seama de gravitatea excepţională a faptului, *cum* de s-a putut găsi un *Sinod Român Creştin*, care în loc să pălmuiască pe Ministrul care a avut îndrăzneala de a se prezenta în faţa Sa cu o infamie, a luat hotărârea îngrozitoare de a jigni, de a insulta tineretul naţionalist al ţării întregi, interpretându-i diabolic sentimentele sale şi îndepărtându-l de Biserica Creştină pe care el singur o mai susţine în mijlocul unei lumi atee?

Mă întreb cum de a putut exista un Patriarh Român, care să nu-şi fi tăiat mâna dreaptă mai înainte de a iscăli cu ea o asemenea ignobilie?

Biserica Română, în loc să-şi fi pus pieptul pentru copiii ei în faţa injoncţiunii politicianiste obraznice, în loc să-şi fi încurajat şi îmbrăţişat tineretul, când l-a văzut că *ridică* Biserici, în timp ce tineretul ţării vecine, la doi paşi, le arde şi le dărâmă, sau le transformă în grajduri şi cabarete, în loc de aceasta, Biserica Română *îl pălmuieşte* în cele mai curate sentimente ale lui.

Demagogie? O, sfântă demagogie care faci biserici! Cât n-ar fi dat Rusia de alături, cea cu Bisericile arse şi cu preoţii răstigniţi în odăjdii, ca tineretul ei să fi făcut o astfel de demagogie ?

În urma acestei demagogii ar fi răsărit în sute şi mii de sate româneşti biserici, iar în altele s-ar fi reparat cele făcute de Voievozi şi Domniţe, care se dărâmă astăzi în urma *adevăratei demagogii* a politicienilor români. Sfânta demagogie a acestor tineri străluceşte ca un far în mijlocul

istoriei creştine; pentru că până acum, de două mii de ani, bisericile s-au înălţat de robi sau de oameni plătiţi.

Este pentru prima dată în Istorie când intelectuali, studenţi, profesori, ingineri, cu braţele şi truda lor îşi înalţă Bisericile, ca un semnal dat lumii că a sosit ceasul ca ştiinţa să-şi ispăşească păcatul pentru tot ce a făcut în contra lui Dumnezeu timp de un veac.

S-a ridicat acest tineret primul în lume din Neamul lui Ştefan cel Mare şi al «Dacilor Nemuritori!»

Orice Neam i-ar fi sărutat pe amândoi obrajii pe asemenea tineri, numai Biserica *Ortodoxă* Română i-a pălmuit, frângându-le în inimi avântul lor sacru.

Oare Biserica Unită sau Catolică, faţă de ordinul odios ministerial, ar fi făcut gestul de azi al Bisericii noastre?

Eu cred că nu; ba mai mult, ne-ar fi îndrumat în calea noastră luminoasă şi sfântă!

Eu, şeful partidului «Totul pentru Ţară», consider ca cea din urmă mândrie a vieţii mele faptul de a îndruma acest tineret, atrăgându-l de pe linia petrecerilor, cafenelelor, desfrâului sau bolşevismului, pe linia sacră a muncii pentru Biserică şi pentru Neam.

Şi ca bătrân soldat care am apărat ţara şi Biserica, niciodată nu mi-am imaginat că vor veni zile de ruşine, în care să fim condamnaţi în România Mare, de Biserica Naţională, pentru «delictul», «imoralitatea» şi «demagogia» de a face biserici poporului Român.

Mă simt umilit alături de întreg acest tineret al ţării şi nu aştept nici un răspuns, pentru că nu ştiu ce răspuns ar putea repara hotărârea de recentă şi tristă memorie, din nefericire *istorică*, a Sinodului Ortodox Român, iscălită Dr. Miron Cristea, Patriarh al României".

Bucureşti, 2 decembrie 1935; semnat: General Gh. Cantacuzino-Grănicerul, Şeful Partidului „Totul pentru Ţară".

Pe bătrânul General l-a învrednicit Bunul Dumnezeu de

a-l chema în Ceruri înainte de a fi apucat şi mai groaznicele zile în care aceeaşi Biserică - dar nu, corect este a spune: componenţa aceluiaşi *Sinod* al Bisericii Ortodoxe Române! - avea să patroneze uciderea aceloraşi copii ziditori de Biserici, prin tăcerea totală faţă de sângeroasa conducere a aceluiaşi Patriarh Dr. Miron Cristea şi a „Voievodului Culturii Româneşti", Carol II.

b) Domnul nostru Iisus Hristos, când a sfârşit „Predica de pe Muntele Fericirilor" mulţimile stăteau uimite de învăţătura Lui, căci îi învăţa „ca unul care are putere, şi nu ca învăţaţii lor" (Matei 7, 28-29).

Puterea Adevărului, a evidenţei convingătoare!

Pastorala din 1934 nu are nici o putere convingătoare. Atunci *...nu este insuflată de Duhul Sfânt?* Să ascultăm *îndreptarul,* care singur face posibilă verificarea oricărui lucru afirmat prin cuvânt, dacă este de la Duhul Sfânt sau nu. Îndreptarul Sfintelor *Canoane*! Confruntând vremea de acum cu focul lor mistuitor, ne putem da seama de ce este „creştinismul" nostru tocmai contrariul *icoanei* lui celei adevărate. Şi dacă vrem să pătrundem până în inima lucrurilor, ca să vedem de ce propovăduitorii Evangheliei şi slujitorii Sfântului Altar *sunt fără* putere - ne înspăimântă o întrebare care se profilează pe cerul sumbru al nedumeririlor noastre: nu cumva printre Păstorii noştri duhovniceşti s-au intrus prea mulţi „apostoli mincinoşi" care tâlhăresc, mint şi batjocoresc pe Fiul lui Dumnezeu?

Despre *Darul Sfintei Preoţii*, canonul 5 al celui al VII-lea Sinod Ecumenic spune: „Păcat de moarte este când oarecare, păcătuind, rămân incorigibili. Dar mai rău decât aceasta este dacă oarecare se ridică cu încăpăţânare împotriva dreptei-credinţe şi a adevărului, preferând (mai mult) pe Mamona decât supunerea faţă de Dumnezeu şi neţinând seama de canoniceştile lui aşezăminte. *În aceştia nu este Domnul Dumnezeu*, de nu cumva smerindu-se, se vor deştepta din greşeala lor; ci trebuie ca ei mai mult să se

apropie de Dumnezeu şi cu inimă înfrântă să ceară lăsarea şi iertarea acestui păcat şi să nu se fălească cu danii ilegale. Căci «Domnul este aproape de cei înfrânţi cu inima» (Ps. 33, 17). Deci pe cei ce se fălesc că prin danie de aur au fost puşi în serviciul (Bisericii) şi punându-şi nădejdea în acest *obicei păcătos*, care înstrăinează de Dumnezeu şi de toată preoţia, şi prin aceasta, cu faţă neruşinată şi cu gura mare, prin cuvinte ocărâtoare, necinstesc pe cei ce au fost aleşi de Duhul Sfânt în urma vieţii virtuoase şi au fost puşi (în serviciul Bisericii) fără dăruiri de aur - *cei ce fac aceasta, înainte de toate să primească cea din urmă treaptă din tagma lor.* Iar de se va vădi cineva făcând aceasta cândva la hirotonie, să se procedeze potrivit canonului apostolic, carele zice: *«Dacă vreun episcop prin bani a ajuns la demnitatea aceasta mare, ori presviter, ori diacon, să se caterisească atât dânsul cât şi cel ce l-a hirotonit şi să se taie desăvârşit de la împărtăşire, ca Simon magul prin mine, Petru».*

Aşişderea şi potrivit altui canon al Sfinţilor noştri Părinţi de la Calcedon, care zice: «Dacă vreun episcop ar săvârşi hirotonia pentru bani şi ar face obiect de vânzare *harul* care *nu se vinde* şi ar hirotoni pe bani episcop, sau horepiscop, sau presbiteri, sau diaconi, sau pe altcineva dintre cei ce se numără în cler, ori ar promova pentru bani econom, sau ecdic, sau paramonar, sau pe oricare din canon pentru mârşav câştig şi dacă se dovedeşte că a făcut aceasta, *să se primejduiască pentru treapta sa; şi cel hirotonisit să nu aibă nici un folos din hirotonia sau promovarea cea din negoţ; ci să fie străin de demnitatea sau de funcţiunea pe care a dobândit-o pentru bani*; iar dacă cineva a fost mijlocitor în astfel de afaceri urâte şi ilegale, acela, dacă ar fi cleric, să cadă din treapta sa; iar dacă este laic sau monah, să se anatemisească»"[19].

Iată ce spune şi canonul 19 al aceluiaşi Sinod Ecumenic: „Într-atâta s-a înstăpânit spurcăciunea iubirii de argint la conducătorii Bisericilor, încât şi unii dintre bărbaţii şi femeile care se zic evlavioşi, uitând porunca Domnului, s-au

amăgit şi pentru aur fac primirile celor ce se apropie de tagma ierarhicească şi de viaţa monahală. Şi se întâmplă, precum zice marele Vasile, că *începutul fiind netrebnic, întregul încă este de lepădat; căci nu este cu putinţă a sluji lui Dumnezeu şi lui Mamona* (Matei 6, 24). Deci de se va afla cineva făcând aceasta, dacă este episcop sau egumen, sau oarecare din preoţime, ori să înceteze, ori să se caterisească, potrivit canonului al doilea al Sfântului Sinod de la Calcedon"[20].

Prin urmare, dacă vrea cineva să facă bine ţării noastre celei atât de greu încercate, prin *ceea ce este chemată a lucra în primul rând Biserica, adică slujitorii ei, dar nu li se simte puterea Duhului Sfânt*, atunci să se înceapă de la această esenţială - iar, prin ceea ce a devenit, îngrozitoare - problemă: a Hirotoniilor. Ele nu au putere dacă nu sunt în perfectă concordanţă cu respectivele Canoane! Cum pot să fie clericii „lumina lumii" şi „sarea pământului", dacă ei - aceia care sunt vinovaţi de acest sacrilegiu - încă de la intrarea lor în cler au semnat contract cu diavolul?

Mi-a venit din nou în minte fraza din Pastorală: „*Biserica* se întreabă cu durere, cum a fost cu putinţă ca în ţara noastră paşnică şi ospitalieră, *cu moravuri curate şi frumoase*, să se întâmple o asemenea *fărădelege*?"

Da, într-adevăr, tot ceea ce este oprit de Dumnezeu este păcat, este fărădelege! Dar Domnul nostru Iisus Hristos a zis: „Adevăr grăiesc vouă că toate păcatele ierta-se-vor fiilor oamenilor şi hulele câte vor huli; dar cine va huli asupra Duhului Sfânt, nu are iertăciune în veac, ci de păcat veşnic va fi vinovat" (Marcu 3, 28-29). Rămâne păcat veşnic hula împotriva Duhului Sfânt, pentru că El s-a pogorât de la Tatăl, trimis de Fiul, în ziua Cincizecimii, pentru ca să rămână cu noi în timp, în istorie, până la a doua venire şi să ne pregătească pentru veşnicie, sfinţindu-ne vremelnicia. Nesocotind aceasta, omul se face vinovat de hulă împotriva Duhului Sfânt şi, prin El, împotriva Sfintei Treimi: se huleşte Dumnezeu-Tatăl prin apostazie, Dumnezeu-Cuvântul prin

erezie şi Dumnezeu-Duhul Sfânt prin blasfemie.

În cartea Mitropolitului Antonie al Kievului, „Catehism creştin ortodox", la porunca: „Ce se opreşte prin cuvintele: «Să nu ai alţi dumnezei afară de mine»?", răspunsul de la punctul 4 scrie: „Apostazia, când se leapădă de adevărata credinţă, din frica de oameni sau pentru bunuri lumeşti"[21]. Adevărata credinţă, după cum este cuprinsă în canoanele Sfintei Biserici Ortodoxe! Călcarea şi junghierea acestor canoane chiar în inimă o fac aceia care tâlhăresc hirotoniile. Această tâlhărie se face nu numai prin bani, după cum am văzut, ci şi prin protecţie politică, după cum vom vedea.

Care este dumnezeul, cu „obiceiul pământului", în ţara „cu moravuri curate şi frumoase", de care ascultă atâţia clerici, când doresc să se facă, unii *preoţi*, alţii chiar *episcopi*, călcând cu monstruoasă neruşinare Canonul 3 al celui de-al VII-lea Sinod Ecumenic: „Fiecare alegere *de episcop, sau de presviter, sau de diacon* făcută de către dregători (lumeşti) să rămână fără tărie, potrivit canonului care zice: «Dacă vreun episcop, servindu-se de dregători lumeşti, printr-înşii pune mâna pe vreo biserică, să se caterisească şi să se afurisească şi toţi părtaşii lui la aceasta»? Căci cel ce urmează a se înainta la episcopie trebuie să fie ales de episcop, precum s-a hotărât de Sfinţii Părinţi din Niceea în canonul ce zice: «Se cuvine ca episcopul în general să se aşeze de către toţi (episcopii) din eparhie; iar dacă ar fi cu greu aceasta, sau din cauza unei nevoi stăruitoare, sau din cauza depărtării drumului, să se adune cel puţin trei la un loc (împreună alegători făcându-se şi cei absenţi, şi consimţind prin scrisori), apoi să se facă hirotonia. Iar întărirea celor ce se fac revine în fiecare eparhie mitropolitului»"[22].

Sinodul Bisericii Ortodoxe Române nu poate fi judecat decât de un Sinod Ecumenic. Dacă se va dovedi că *Pastorala* în discuţie *nu are* putere, pentru că ar fi scris-o cumva *episcopi care nu au fost aleşi de Duhul Sfânt?* Cum va rămâne *realitatea românească* faţă de binecuvântarea lui Dumnezeu?

Căci smintelile care au venit şi mai aveau să vină peste această realitate sunt de negrăit! În vâlvătaia lor nimicitoare am putut sta nears numai prin minunea rugăciunii, care mi-a purtat cugetul la cuvintele dumnezeiescului Apostol Pavel: *„Păzeşte-te pe tine însuţi şi învăţătura; stăruie în ea*, căci făcând aceasta şi pe tine te vei mântui şi pe cei care te ascultă" (1 Timotei 4, 16).

***

2. Cărturarii

Plâng şi mă tânguiesc... când gândesc la dobitoacele care îşi izvodesc „chip şi asemănare" după rătăcirile lui Darwin. Ca unui posedat de mânie pe fericirea celor ce nu ştiau că sunt bipede, i s-a năzărit să le dezgroape osemintele altui soi de strămoşi. Apoi, a legat istoria în legi şoptite de demoni, încât s-a ivit acea specie care a dat ca progenitură pe Karl Marx. De atunci „luptă pentru existenţă" o lume de bestii cu grai de om, ca să se plinească Scriptura care zice*: „Şi am zis iar întru inima mea despre fiii oamenilor: «Dumnezeu a orânduit să-i încerce, ca ei să-şi dea seama că nu sunt decât dobitoace»"* (Eclesiastul 3, 18).

De nu se încurca Darwin în chestiuni de ontogeneză şi filogeneză, ar fi păstrat şi *modernii* respectul cuvenit pentru *„Dumnezeiasca Descoperire"*, care începe cu *sfânta „Geneză"*. De aici, cursul firesc al „evoluţiei" nu ar fi produs hibrizi, până şi printre *„dogmatişti"*, ci ar fi urmat calea adevărului vieţii Domnului nostru Iisus Hristos. Pe când aşa - „rătăcirea din urmă fiind mai rea decât cea dintâi", iar răul neavând curmare grabnică - „supraomul" lui Nietzsche nu rămâne nici om istoric, ci este târât de-a valma cu celelalte vieţuitoare. Acestea prăsesc un fel de monosilabisiţi până şi printre *profesorii universitari* şi astfel, în vremile de acum, ţicneala lumii se oglindeşte mai vădit ca oriunde în Universitate. Căci zic cugetele oamenilor drepţi că aici şi-a încuibat diavolul multe din spurcăciunile cu care vrea să surpe frumuseţea vieţii dăruite de Bunul Dumnezeu. Iar de

unde se aşteaptă lumină întru răspândire, se scurge întunericul multor minciuni şi patimi. Învăţătura de care li se face parte celor înscrişi în catalogul maturităţii, încă mai este apă din băltoaca în care Schopenhauer a văzut cum: „Oamenii care nu-şi cunosc decât picioarele lor de broaşte şi bateriile lor galvanice, îndrăznesc astăzi să explice lumea şi pe om".

Dar mirarea şi neliniştea îl cuprind pe „studiosus rerum novarum cupidissimus" mai ales când îşi vede pasul abătut de la datina străbună, ispitit fiind a crede, întocmai cu închinătorii la fosile, că plămada trupului şi mişcarea sângelui său nu ar fi întocmite de Dumnezeu. Căci „luminătorii" din „corpus doctorum", mijlocesc părerea că, precum în creierul lor simt prisositoare întunecime, aşa şi lumea, nu din nemărginita bunătate a lui Dumnezeu a fost creată prin iubire spre slavă, ci din haos a purces.

De se întâmplă ca să se arate *iubitorii de adevăr* şi să aprindă mânia împotriva iscodirii slugilor diavoleşti, atunci „libertatea academică" şi „autonomia universitară" se cătără pe armele puterii şi, după porunca „marelui consiliu din hrubele masonice", peste capetele vlăstarelor creştine cu învălmăşeală se izbesc. „Universitatea formează astfel o comunitate socială de viaţă şi de concepţie care se înfăptuieşte prin strânsa conlucrare a profesorilor cu studenţii la acea operă obştească - monument neterminat, ce se clădeşte de veacuri - care este ştiinţa"[23].

Alergaţi, deci, tineri şi însetaţi muritori, şi gustaţi îmbierile ei, mai ales când cerneala condeiului vostru neîncercat se preschimbă în „ochiul dracului", prin vraja examenelor închinate idealului. Vă va uimi pripăşirea lui în buzunarul multora dintre cei ce vă încarcă minţile cu savantlâcuri fenomenale, inspirate de fenomenul pozitivist! Căci vorba lui Schiller se împlineşte cu adeverire: „Pentru unul ştiinţa este o sublimă zeiţă cerească, pentru altul o vacă lăptoasă care-l provede cu unt".

***

Istoria îşi are graiul ei. Oamenii care îl vorbesc vor da seama în faţa înfricoşatei Judecăţi a lui Hristos de fiecare cuvânt al acestui grai. Faţă de veşnicie, vom vedea atunci cum va rămâne orice om care vorbeşte în graiul istoriei. Faţă de istorie însăşi, fiecare cuvânt din acest grai se adevereşte sau se dezminte de faptele celor ce îl vorbesc. Istoria mai are şi anumite *vremi*, cu anumiţi *ani* şi cu numiţii lor *oameni*. Cărturarii ştiu aceasta, ei *trebuie* s-o ştie mai bine decât oricare muritor.

În acelaşi an, 1934, când Arhiereii au vorbit credincioşilor români prin Pastorala Sfântului Sinod, au vorbit şi Cărturarii cei mari, prin condeiul mai marelui cărturarilor români, aceloraşi români. Nicolae Iorga a scris, sibilic şi ca un nou Macedon al istoriei, care taie un nou nod gordian, astfel: „*Ce se cere societăţii româneşti*. Nu grupuri de tineri care înainte de a învăţa pe alţii teorii, au nevoie să treacă ei prin viaţa practică, nici improvizaţii deasupra reclamei cărora se ridică vârfurile de urechi ale unor vanităţi care nu pot opera decât în bloc. Alta este ceea ce se cere azi mai mult decât orice societăţii româneşti. Şi anume, această misiune se împarte în două: cuvântul şi cartea”[24].

***

În acelaşi an, însă, 1935, în care viteazul apărător al Bisericii străbune, Generalul Cantacuzino, a dat un strigăt de alarmă faţă de rătăcirea acelora care au oprit zidirea Bisericii de către tineretul scârbit de teorii, „blocul” de diamant al „discipolilor” marilor cărturari a dat alarma adevărului împotriva minciunii, printr-un Memoriu care, fiind dumnezeiesc de frumos şi pentru că m-a învrednicit Bunul Dumnezeu să-l am în întregime, scăpând din furia multor flăcări ale pârjolului vremii în care mi-a fost dat să trăiesc, îl folosesc drept nepreţuit ciment pentru o rară tencuire a acestor pagini, în care eu însumi, rugând pe Bunul Dumnezeu să-mi ajute, vreau să strig Apostrofa unui teolog

împotriva satanei şi a slugilor lui, precum şi împotriva tuturor uneltirilor lor! Iată graiul conştiinţei harice al Creştinătăţii Româneşti:

„*Domnilor Profesori*,

S-au împlinit 13 ani de când noi, studenţii naţionalişti-creştini, ne-am îngăduit să vă rugăm, cu toată cuviinţa cu care sunt îndatoraţi copiii faţă de părinţii lor, să binevoiţi a da ascultare unei vii dorinţe a sufletului nostru, aceea de a începe, în fiecare an, activitatea noastră academică cu binecuvântarea Bisericii.

Noi credeam nu numai că vom fi ascultaţi, ci şi lăudaţi de Domniile voastre, pentru această dorinţă şi hotărâre a noastră.

Pentru că nu ne-ar fi trecut prin minte că Domniile voastre puteţi vedea în îndătinata slujbă a sfeştaniei, prin care de veacuri neamul nostru îşi sfinţeşte casa, ogorul şi munca lui, un lucru nepotrivit cu rosturile vieţii şi activităţii noastre academice.

Dimpotrivă. Eram încredinţaţi că Domniile voastre vă veţi grăbi să veniţi alături de noi, ca împreună să cerem ajutor lui Dumnezeu pentru truda noastră comună.

Spre marea noastră dezamăgire însă, am constatat că Domniile voastre nu numai că aţi fost absenţi de la această datorie creştinească şi românească, dar v-aţi crezut îndreptăţiţi să luaţi chiar măsuri împotriva noastră, cerând concursul forţei publice ca să împiedicaţi intrarea lui Dumnezeu în universităţile româneşti.

Mărturisim cinstit că aproape nu ne vine să credem că acest lucru s-a putut întâmpla. Şi mai ales că Domniile voastre aţi sugerat şi patronat, oarecum, măsurile de represiune împotriva noastră.

Pentru că ne întrebăm: ce v-ar fi putut determina la aceasta?

Ce interes aţi fi avut să vă puneţi în conflict cu proprii Dumneavoastră fii sufleteşti, pe o delicată chestiune de

conştiinţă, a cărei rezolvare ne părea atât de simplă şi de firească?

Aveam, doar, în favoarea noastră, o mare şi sfântă tradiţie naţională, care merită să fie păstrată şi respectată, îndeosebi într-un aşezământ sortit să dea, permanent, neamului nostru vigoarea spirituală necesară marilor lui creaţii şi atitudini istorice.

Universitatea este a neamului românesc. Întemeiată şi susţinută de el şi pentru el. Iar neamul românesc este creştin. Şi el vrea să rămână ceea ce s-a născut. Adică să trăiască şi să moară creştin.

Dar Domniile voastre se pare că v-aţi ridicat tocmai împotriva unanimităţii spirituale a acestui neam.

Ca şi cum Universitatea ar fi a D-voastră personal, iar Domniile voastre nu aţi fi legaţi de acest neam decât numai prin drepturi.

Netăgăduit, meritele Domniilor voastre sunt uriaşe. Şi ele vă pot aduce beneficiul stimei şi admiraţiei noastre a tuturor.

Domnilor Profesori,

Dar Domniile voastre aveţi şi mari datorii şi răspunderi, ca unii ce v-aţi ridicat *din* neamul românesc şi aţi fost ajutaţi *de el* să vă însuşiţi luminile culturii, pe care aţi fost aleşi să le purtaţi, ca să le proiectaţi, mereu sporite, asupra sufletului naţional.

E firesc deci ca, de vreme ce v-aţi ridicat în sferele superioare ale intelectualităţii prin truda şi suferinţa acestui neam, să nu vă rupeţi din solidaritatea lui istorică şi să loviţi tocmai în ceea ce acest neam românesc a avut şi are mai sfânt: *în credinţa lui.*

Fără această credinţă curată, statornică, milenară, neamul nostru ar fi rămas un schelet, o umbră sau amintire.

Tot ce a înfăptuit mai măreţ şi mai valabil acest neam al nostru, în curgerea veacurilor, a înfăptuit susţinut şi inspirat de credinţa şi speranţele creştine.

Biserica i-a fost ocrotitoare şi sprijinitoare şi în suferinţe şi în biruinţe.

Cultura noastră naţională este lumină bogată, dăruită de vatra credinţei.

Şi vitejia poporului nostru, văpaie din jarul tainic al iubirii de Dumnezeu.

Şi duhul şi slova românească, din râvna milostivă şi nepregetată a monastirilor şi călugărilor smeriţi a înflorit şi rodit.

Atunci, vă întrebăm nedumeriţi, cum se explică ciudata atitudine a Domniilor voastre faţă de dărnicia duhovnicească fără seamăn a Bisericii noastre strămoşeşti ?

Domnilor Profesori,

Noi vă iubim prea mult ca să nu fim îngrijoraţi de lipsa D-voastră de înţelegere şi pietate faţă de marile servicii pe care credinţa creştină le-a făcut neamului nostru.

Şi ne simţim datori, în cugetul nostru, să vă reamintim imperativele esenţiale ale istoriei noastre naţionale.

Pentru a vă face să renunţaţi, cu un ceas mai devreme, la o *condamnabilă eroare* şi la o *inadmisibilă ofensă* adusă sufletului acestui bun şi prea încercat popor.

Noi vă preţuim şi vă admirăm indiscutabila d-voastră prestanţă ştiinţifică. Ştim cu preţul câtor jertfe v-aţi dobândit-o, în îndelungatele şi exemplarele asceze ale studiului şi cercetărilor.

Câte zile şi nopţi chinuite, în biblioteci şi laboratoare, câte lipsuri materiale, câte decepţii şi câte speranţe, câte crize şi torturi de conştiinţă v-au fost răsplata unui vis de perfecţiune şi a dorinţei de a vă ajuta, într-o zi, triumfători, părinţii şi neamul din care aţi ieşit!

Şi azi, toate acestea vi s-au şters din amintire, ca şi când n-ar fi fost?

Ce ar zice părinţii D-voastră, ţărani şi burghezi, care au aprins lumânări la biserici şi au bătut mătănii la icoane pentru copiii lor plecaţi departe, la învăţătură, dacă v-ar vedea azi stingându-le luminile lor şi sfărâmându-le icoanele la care ei s-au închinat pentru ajutorul copiilor lor?

Ce tragedie! Copiii lor de ieri, azi părinţii noştri, dascăli

mari şi învăţaţi, opresc pe propriii lor copii să se roage şi cheamă jandarmii să-i bată şi să-i închidă în puşcării, pentru că deschid lui Dumnezeu uşile Universităţii.

Domnilor Profesori,

Noi credem că Domniile voastre v-aţi angajat pe linia unei mari rătăciri!

Poate Domniile voastre, ştim noi, credeţi că între ştiinţa pe care o profesaţi şi credinţa pe care n-o mai mărturisiţi împreună cu noi este un dezacord, o incompatibilitate, un conflict. O profundă eroare, după a noastră umilă părere!

Nici Pasteur, nici Pascal, nici Paulescu n-au descoperit şi n-au susţinut existenţa acestui conflict.

Dimpotrivă, cel mai preţios colaborator ştiinţific al lor a fost Dumnezeu.

Întovărăşiţi de Dumnezeu au păşit ei, până la moarte, în laborator şi în sălile de cursuri.

Şi dacă ei au fost atât de mari pe cât îi ştie lumea întreagă, au fost pentru că s-au simţit mici înaintea lui Dumnezeu.

Înainte de a-şi începe experienţele lor ştiinţifice, ei se rugau smeriţi lui Dumnezeu.

Şi Dumnezeu i-a ajutat să se înalţe, în cinstea lumii întregi, peste vremuri şi moarte.

Ei au crezut sincer în miracolul revelaţiei divine şi nici o îndoială nu le-a umbrit cugetul lor atât de frământat de eroicele speranţe de a descoperi, pentru fraţii lor oameni, adevărurile supreme şi izbăvitoare ale vieţii.

Nu încercaţi Domniile voastre un sentiment de jenă când vă confruntaţi cu ei? Măcar dintr-un sentiment de corectitudine se cade să rămâneţi pe linia marilor lor viziuni şi transfigurări.

Vă pretindeţi, fără îndoială, urmaşii lor. Sunteţi convinşi că faceţi parte, întru totul, din dinastia lor spirituală.

Nu simţiţi, oare, că abătându-vă de la nobila lor tradiţie, vă puneţi singuri în contradicţie cu înşişi creatorii ştiinţei pe care Domniile voastre sunteţi chemaţi s-o serviţi? Şi vă

reduceţi la dimensiunile morale ale epigonilor?

Să nu vă închipuiţi cumva că noi, dintr-un sentiment de şovinism, vă putem aşeza peste ei în ierarhia valorilor ştiinţifice, atâta vreme cât Domniile voastre înţelegeţi să tăgăduiţi, prin concepţie şi atitudine, ceea ce a constituit însăşi esenţa personalităţii lor, adică adeziunea profundă a sufletului lor faţă de Dumnezeu şi perfecta lor loialitate faţă de credinţa neamului din care s-au născut.

Noi credem că a sosit ceasul să vă atragem respectuoasa luare-aminte asupra acestei probleme. Ca să puteţi fi şi rămâne solidari cu noi în credinţă şi jertfă.

Pentru ca în istoria neamului nostru să nu se poată scrie cândva că au fost, într-o vreme, după numai câţiva ani de la izbucnirea visului nostru milenar, profesori la cele mai înalte instituţiuni de cultură ale neamului românesc care au luptat împotriva marilor comandamente şi directive spirituale ale istoriei noastre naţionale! Că a fost o epocă în viaţa neamului românesc, când cei mai luminaţi fii ai lui au apostaziat de la credinţa în Dumnezeu şi au încercat să întroneze în universităţi dictatura ateismului!

Noi nu ne vom da odihnă până nu vom realiza marile şi imperativele restaurării spirituale în viaţa neamului nostru.

Noi nu putem crede că păianjenul monstruos al masoneriei antinaţionale şi anticreştine v-a putut atrage în inextricabilele lui pânze de perfidie şi întuneric.

Nădăjduim că Domniile voastre aţi trecut numai printr-o vremelnică eclipsă spirituală, după care trebuie să înceapă, neapărat, o splendidă eră solară, o eră de renaştere în duhul şi adevărul credinţei creştine şi naţionale.

Noi înţelegem să vă ajutăm să evadaţi cât mai repede din haosul spiritual care se pare că v-a amăgit.

De aceea vă rugăm, Domnilor Profesori, să nu ne luaţi în nume de rău creştinească noastră filantropie.

Noi suntem şi vrem să rămânem pe linia spirituală a istoriei noastre.

Fără tranzacţii cu conştiinţa noastră şi fără să

demisionăm din marea noastră misiune istorică.

Pentru că nu vrem să ne blesteme nici părinții, nici copiii noştri.

Iată de ce vă cerem noi, de atâția ani, să nu ne împiedecați să ne rugăm lui Dumnezeu şi să nu ne osândiți pentru credința părinților noştri.

Iată de ce vă rugăm să nu vă supărați pe noi pentru că vrem să intre Dumnezeu în Universitățile noastre, din care Domniile voastre L-ați eliminat, ca indezirabil şi chiar primejdios progresului ştiințific.

Domnilor Profesori,

Noi credem că Domniile voastre nu veți întârzia să ne dați un răspuns: fie de aprobare, fie de refuz".

Semnează: Traian Cotigă, preşedintele U.N.S.C.R., Gheorghe Furdui, preşedintele Centrului Studențesc Bucureşti; Ion Crânganu, preşedintele Centrului Studențesc Iaşi; V. Străchinaru, preşedintele Centrului Studențesc Cernăuți; Ieremia Balog, preşedintele Centrului Academic Cluj; Al. Buia, preşedintele Centrului Studențesc Petru Maior, Cluj; Gh. Arghiropol, preşedintele Centrului Studențesc Chişinău; Gh. Bica, preşedintele Centrului Studențesc „Andrei Şaguna", Sibiu; David Suciu, preşedintele Centrului Studențesc Timişoara[25].

La acest Memoriu, unic în istoria tuturor universităților din lume, numai după câțiva ani avea să se dea un răspuns tot unic: temnița şi moartea!

***

3. Dregătorii

Într-o țară în care au putut şi pot exista, la un moment dat, Arhierei şi Cărturari care să batjocorească legea lui Dumnezeu şi legea neamului, legea veşniciei şi legea istoriei, aşa cum se face în România de la război şi până azi, este aproape logic ca şi dregătorii țării, adică executiva spiritului şi sângelui unui neam, să nu poată fi altfel decât „chipul şi asemănarea" celor dintâi. Ba şi mai mult! Alături de Arhierei-

apostați şi Cărturari-trădători, care acuză nedrept tocmai pe cei mai credincioşi fii ai Bisericii şi ai Neamului, dregătorii devin, la rândul lor, nu numai acuzatori, ci de-a dreptul profanatori şi călăi!

Oamenii adevărului se cunosc şi se disting de oamenii minciunii după fapte. Oricât de sus ar fi puşi şi orice răspundere ar reprezenta, ei nu se pot sustrage acestui criteriu sigur de calificare. Însuşi Domnul nostru Iisus Hristos ne-a învățat aceasta. El a zis: „Păziți-vă de proorocii mincinoşi, care vin la voi în haine de oi, iar înăuntru sunt lupi răpitori. *După roadele lor îi veți cunoaşte.* Au doară se culeg struguri din spini, sau smochine din ciulini? Aşa orice pom bun face roade bune, iar pomul rău face roade rele. *Nu poate pomul bun să facă roade rele, nici pomul rău să facă roade bune.* Orice pom care nu face roadă bună, se taie şi în foc se aruncă. Pentru aceea, *după roada lor îi veți cunoaşte*" (Matei 7, 15-20).

***

De la „Procesul Gărzii de Fier" din anul 1934 şi până azi, ne este dat să constatăm atâtea fapte ale dregătorilor țării care uluiesc orice minte întreagă de om, încât nu ai şti ce să mai crezi, dacă nu ar consta tocmai în aceasta semnul care pecetluieşte momentul unei mari răscruci a Istoriei. De aceea, deşi ne cutremură oroarea pe care o produc „faptele" unor asemenea dregători asupra sufletelor noastre, vom descifra tocmai din ele „principiul" care le dă naştere şi cu tăria sufletească pe care ne-o dă Harul Divin pe care-l implorăm de la Hristos Iisus, vom confrunta şi acest „principiu" cu lumina eternă a Adevărului, fără de care nu se poate concepe viață normală nici în individualitate şi cu atât mai vârtos în colectivitate!

Să desprindem din acest crâmpei de vreme câteva fapte, nu numai decât cronologic, ci după cum se clasifică ele de la sine, în raport cu porunca iubirii lui Dumnezeu şi a aproapelui.

La noi, viața respiră într-o grea şi înecăcioasă atmosferă de silnicie. Pentru că dregătorii noştri au uzurpat libertatea Creştinătății Româneşti. Ei ne conduc prin artificii şi împrumuturi. O țară, ca şi un individ, care se împrumută pentru a-şi târî mai departe viața, este robul la discreția celui împrumutător. Iată ce spune Sfântul Vasile cel Mare despre aceasta:

„Cel ce se împrumută, luând banii, în prima zi este strălucitor şi vesel, împodobit cu o floare străină, cu care voieşte să-şi însemne schimbarea vieții. El are o masă mai deschisă, un veşmânt mai luxos. Casnicii lui şi-au schimbat şi ei chipurile într-altele mai vesele, de jur-împrejurul lui se găsesc tot felul de linguşitori şi comeseni, iar zgomotele casei sunt nenumărate.

De îndată însă ce banii încep să se scurgă, iar timpul, înaintând, face să se adaoge la ei camătă, nopțile nu-i mai pot aduce odihnă, ziua lui nu mai poate fi veselă, soarele nu-l mai încălzeşte, ci începe să simtă greutățile vieții, începe să urască zilele care duc la termenul de plată şi îi este frică de luni tocmai ca de nişte născătoare de camătă. Chiar dacă se culcă, în somn vede pe cel ce l-a împrumutat, întocmai ca un vis urât care vine să se aşeze în jurul capului său. Chiar dacă este treaz, camăta îi este o mare grijă şi un mare chin, căci este zis: «În timp ce împrumutatul se întâlneşte cu cel ce l-a împrumutat, şi unuia şi celuilalt le face cercetare Domnul» (Proverbe 29, 13).

Unul, întocmai ca un câine îşi urmăreşte prada, iar celălalt, întocmai ca un vânat descoperit, îşi aşteaptă resemnat sfârşitul. El nu mai are îndrăzneala aceea a celui sărac. Sorocul se numără pe degete şi de unul şi de celălalt: unul bucurându-se din cauza creşterii cametei, iar celălalt suspinând din cauza adaosului nenorocirilor. «Bea apă din ulcioarele tale» (Proverbe 5, 15), adică cercetează cu de-amănuntul puterile tale; nu merge la alte fântâni, ci culege-ți îndulcirile vieții din propriile tale livezi. Ai obiecte de aramă? Ai haine? Ai vite? Ai niscaiva vase de orice fel? Dă toate

acestea. *Caută să dai totul, afară de libertate*"[26].

Când s-au anunțat soluții salvatoare, reale şi posibile, dregătorii noştri, în loc să se bucure şi să lase să se realizeze o dezrobire totală şi a țării şi chiar şi a lor, prin debarasarea de datorii şi de orice obligație silnică externă sau internă, au mers aşa de departe încât au bătut, închis şi omorât pe aceia care au îndrăznit să creadă şi să dovedească posibilitatea libertății noastre. Dar libertatea este un dar al Adevărului; tatăl minciunii este diavolul. Cine este contra libertății, se ridică împotriva adevărului, deci este vrăjmaş al lui Dumnezeu. Dimpotrivă, cine iubeşte pe Dumnezeu şi „adevărul, care ne face liberi" (Ioan 8, 32), acela devine prietenul lui Dumnezeu. „Nimeni dintre cei răi şi neştiutori nu poate să-i fie prieten. Căci frumusețea prieteniei nu concordă, întru nimic, cu dispoziția răutăcioasă din sufletul cuiva, după cum nici ruşinea şi nearmonia nu poate să încapă în acordul prieteniei. *Căci răul nu este contrar numai binelui, ci chiar lui însuşi*"[27].

Că dregătorii noştri sunt răi şi vrăjmaşi ai lui Dumnezeu şi ai oamenilor şi chiar ai lor înşişi, se constată nu numai din respirarea aerului otrăvitor şi silnic al uzurpării libertății, ci şi din acele fapte care sunt o dovadă şi mai mare că ei urăsc pe Dumnezeu şi pe aproapele.

a) Trei mi se par lucrurile cele mai semnificative şi care rezumă toată oroarea şi mişelia dregătorilor în raport cu porunca iubirii lui Dumnezeu.

Întâi: tăierea şi arderea sfintelor troițe pe care le-au ridicat legionarii, în cursul vremii, pentru slava lui Dumnezeu, în spiritul tradiției noastre creştine strămoşeşti şi pentru veşnica pomenire a morților legionari, tot în spiritul aceleiaşi tradiții.

Dregătorii noştri au poruncit, de sus în jos, ca aceste troițe să fie scoase din locurile unde le înfipseseră legionarii şi să fie tăiate şi arse în foc. De ce? Pentru că „se făcea politică" cu ele. Şi lor nu le convenea acest fel de „politică". Ei ar fi vrut să facă şi aceşti „acuzați" ai minciunii, adică

legionarii, să facă şi ei „politica guvernului", deci a „Cezarului". Ca şi în cazul opririi zidirii de biserici de către legionari, pe motivul că fac „demagogie", aşa şi cu sfintele troiţe: trebuiesc tăiate şi arse, pentru că au fost ridicate de către „legionari". Cine sunt aceşti „legionari" şi de ce le-a permis şi lor Dumnezeu ca să apară şi să existe în Istorie? De aceasta nu s-au întrebat niciodată dregătorii ţării, dar de lovit au lovit în ei în toate felurile. Dar sfânta troiţă nu poate constitui un motiv de ambiţie omenească, nici nu este caz de slavă sau defăimare omenească, pentru că cine o ridică are credinţă, iar cine ar face-o fără să aibă credinţă, ci numai ca să facă demonstraţii de altă natură la origine, pe aceia nu trebuie să-i bată oamenii, pentru că îi pedepseşte însuşi Dumnezeu. Dregătorii noştri nu au vrut să vadă lucrurile aşa. Ei s-au simţit datori să nimicească tot ce era „legionar". Au uitat, însă, că sfânta troiţă este lucrul lui Dumnezeu. Iar cei ce ard lucrul lui Dumnezeu, caută să despartă de Dumnezeu pe cei ce îi dau slavă prin cinstirea lucrurilor Lui. Atunci ai dreptul să te mânii, fără teamă de păcat, pe asemenea unelte ale satanei. Iată ce este scris în Pateric despre acest fel de mânie: „Un frate a întrebat pe Avva Pimen, zicând: Ce este a se mânia cineva în zadar pe fratele său? (Matei 5, 22). Şi a zis: Orice nedreptate îţi va face fratele tău şi tu te vei mânia pe el, în zadar te mânii: şi măcar de îţi va scoate ochiul tău cel drept şi îţi va tăia mâna ta cea dreaptă şi te vei mânia pe el, în zadar te mânii; *iar de te desparte de Dumnezeu, atuncea să te mânii tare*"[28].

Al doilea: oprirea pomenirii lui Moţa şi Marin şi a tuturor legionarilor morţi. Oprirea pomenirii lor în Biserică de către preoţi. Dacă acuza că legionarii au făcut altă „politică" decât a guvernului respectiv, prin ridicarea de Sfinte Troiţe, ar putea seduce pe oarecare oameni fără pic de judecată, în schimb, moartea cuiva numai demagogie nu mai poate fi. Şi dacă şi un tâlhar are dreptul să fie pomenit după moarte în Biserică de către preot, atunci cu atât mai mult acei oameni care au murit pentru porunca dragostei de Dumnezeu şi de

aproapele. Dar, mai presus de orice, se naşte o zguduitoare întrebare: Cine poate avea dreptul şi îndrăzneala să se amestece până şi în rânduiala slujbelor Sfintei noastre Biserici? Şi mai ales să oprească ceea ce nu-i convine şi încă pentru motive cu totul potrivnice voii Preabunului Dumnezeu?

De când au început să se foiască agenţii poliţiei secrete prin biserici, nu pentru a se ruga, ci pentru a spiona ce fac preoţii şi a denunţa pe aceia care, ţinând la sfintele canoane mai mult decât la decretele de legi ale câte unui Irod sau Nero modern, pomenesc la sfintele slujbe şi „numele interzise", de când s-a introdus şi în Biserică acest spionaj hulitor de Dumnezeu, mi se pare că a început să se arate semnul celei mai grozave batjocoriri „oficiale de stat" a Bisericii şi slujitorilor ei. Ba, avea să se întâmple ceva şi mai grozav:

Al treilea: arestarea preoţilor ortodocşi! Biserica Ortodoxă Română a avut mulţi preoţi care au fost arestaţi, maltrataţi şi ucişi de dregătorii „Statului român", fără ca să le ia Sinodul apărarea sau, în cazul cel mai bun, fără ca să li se aplice aceasta după o judecată canonică şi o eventuală caterisire. După ce am fost arestaţi în Săptămâna Patimilor anului 1938 şi duşi în exilul lagărului de la Miercurea-Ciuc, am făcut o „Întâmpinare" către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în acest sens, dar nu numai că nu am primit nici un răspuns, ci mi-a fost dat să trăiesc ceea ce nu cred că exagerez dacă spun că întrece tot ce am citit sau auzit că s-a putut face vreodată unui grup de preoţi într-o ţară creştină. Deşi am fost supuşi, şi preoţii şi legionarii din lagăre, celui mai vitreg şi neuman tratament, fiind lipsiţi mai ales de orice asistenţă duhovnicească a vreunui Chiriarh ortodox; deşi în lagăre nu erau cei mai răi oameni din România, ci, dimpotrivă poate tot ce a avut ţara mai bun, totuşi ne-a fost dat preoţilor ortodocşi să mai trecem şi prin următoarele: După ce au fost aduşi de la Miercurea Ciuc şi preoţii şi ceilalţi creştini ortodocşi în noul lagăr de la Vaslui,

am rămas la Ciuc numai trei preoți. În ziua de vineri, 11 noiembrie 1938, am fost deșteptați toți trei dis-de-dimineață și chemați la comandamentul lagărului. Fără să știm la ce destinație mergem, am fost predați în paza unor agenți de poliție puternic înarmați și urcați într-un camion jandarmeresc de transportat borfașii și pușcăriașii. Am fost duși așa prin munți, pe la Târgu-Ocna și Mărășești, apoi Cosmești și Bârlad, până la Vaslui. Acolo am fost duși în gară și urcați într-un „vagon-dubă" unde, spre uimirea noastră, mai erau încărcați alți treizeci de preoți ortodocși. Sub pază severă am fost purtați toată noaptea cu trenul, într-o stare de negrăit. Dimineața ne-am trezit strigați după o listă a unui colonel însoțitor și percheziționați până la piele de jandarmul sergent de serviciu. Care cum ajungeam la rând, eram debarcați în gara Cioc-Maidan din județul Tighina, unde eram întâmpinați de puternice cordoane de jandarmi cu arma în mâini și escortați la niște căruțe angajate din timp, în care am fost urcați câte patru de fiecare căruță. Țăranii din împrejurimi, proprietari ai căruțelor, erau ținuți la mare distanță și aveau probabil consemnul să ne urmeze de departe, pentru că mânatul cailor era dat în seama câte unui jandarm. S-a format un cortegiu de căruțe cu preoți arestați și transportați sub pază compusă din jandarmi, în formație pedestră pe două rânduri, deoparte și de alta a șirului de căruțe, cu armele încărcate și în poziție de atac; apoi alte două rânduri de jandarmi călări și tot înarmați ca și cei pedeștri îi încadrau pe aceștia de o parte și de alta a cortegiului; un colonel, un maior și un căpitan, călări, comandau pe cei circa optzeci de jandarmi care escortau treizeci și trei de preoți ortodocși, uitați de mai-marii Bisericii și batjocoriți de dregătorii statului român. Cerul se acorda perfect cu starea noastră sufletească și cu postura în care eram fixați, deoarece norii plumburii și reci ne furișau printre coaste junghiul unei umezeli ucigătoare, răspândită de pulberea unor stropi mărunți și cețoși. Pe la jumătatea drumului parcă însuși colonelului i se lăsase rușinea în ochi,

căci a făcut un semn la care toți jandarmii călări și pedeștri au luat armele la umăr, încredințați probabil că transportații în Siberia românească nu au de gând să facă vreo răzmeriță și să încerce să fugă de sub paza care, astfel, ar fi putut scăpa numaidecât de cei treizeci și trei slujitori ai lui Dumnezeu, vinovați numai pentru că au iubit ceva mai mult decât obișnuit Biserica și Neamul lor.

După un ceas și jumătate de drum, ne-am trezit în fața unui schit de călugări, la Sadaclia, întemeiat de Mitropolitul Gurie. Biserica schitului avea hramul Sfântul Nicolae al Mirelor Lichiei. După ce am fost debarcați și predați căpitanului comandant de „lagăr de preoți", schitul fiind înconjurat cu rețele de sârmă ghimpată ca și celelalte lagăre și păzit sever de santinele de jandarmi, ne-am mângâiat cu iluzia că aveam biserică și puteam face slujbă, spre deosebire de cele opt luni trăite până atunci. Era sâmbătă când am sosit acolo și, într-adevăr, a doua zi am putut liturghisi pentru prima dată după atâta vreme. Dar nici această mângâiere nu ne-a fost dată pentru prea mult timp, pentru că după câteva zile biserica schitului a fost închisă și noi opriți de a mai face slujbe. Apoi, după alte câteva zile, ni s-au confiscat toate Bibliile de la cei care le aveam și toate cărțile de rugăciuni și, bineînțeles, cu atât mai mult și orice alte cărți s-au nimerit la fiecare, după cum ne-a apucat arestarea de acasă. Așa am fost ținuți cei treizeci și trei de preoți ortodocși, la care a fost adaos, la două zile după sosirea noastră, și ierodiaconul Isihie Antohi. Pe lângă foamea cumplită a sufletului, nu au întârziat să ne adaoge și pe cea a trupului, întrucât la scurt timp ni s-a fixat rația de mâncare de cinci lei pe zi, meniul cel mai bun fiind ciorba de sfeclă furajeră. Dar și de somnul nostru au avut grijă ca să ni-l facă lin, căci toată noaptea santinelele urlau din cinci în cinci minute anumite consemne sonore, care ne preschimbau toată realitatea în vis și dor de moarte, asigurați fiind că numai în iad ar putea fi ceva mai rău decât acolo. Și cum între iad și rai prăpastie de netrecut este, așa nu aveam și noi

nici o legătură cu lumea de afară, sau cu familiile noastre, sub nici o formă de grai viu sau în scris.

Tot acest program de chinuire şi ucidere cu zile a preoţilor de acolo s-a întocmit sub patronajul guvernamental al lui Miron apostatul şi s-a aplicat de către dregătorul-tip al vremii şi al „Frontului Renaşterii Naţionale", de către „dictatorul" României: Armand Călinescu.

Aceasta a fost chintesenţa care a rezumat tot ce vrea să reprezinte dregătoria politică a „României moderne". Ca simbol suprem al unei stări de lucruri absurde, într-o ţară de orbi, acest tip de dregător era şi chior, ca să se adeverească proverbul românesc: „În ţara orbilor, chiorul este împărat".

Dacă aşa au putut ajunge, la un moment dat, lucrurile în România, în raport cu porunca iubirii lui Dumnezeu, atunci nu este cu totul de mirare ceea ce s-a putut constata şi privitor la porunca iubirii de aproapele.

b) Tot trei mi se par lucrurile cele mai semnificative şi care rezumă toată oroarea şi mişelia dregătorilor şi în raport cu porunca iubirii aproapelui.

Întâi: interzicerea „taberelor de muncă". Această faptă şi inovaţie cu adevărat legionară, în România leneviei patente şi a tâlhăriilor legiferate, nu numai că nu putea fi admisă de guvernele liberale şi dictatoriale, ci trebuia să fie distrusă neapărat. Că pe urmă s-a făcut o parodie şi o silnicie cu „munca obştească" şi cu „straja ţării" în ceea ce priveşte „educaţia tineretului", aceasta este, firească, cel mai logic curs al lucrurilor la noi, unde cetăţeanul este un simplu număr amorf şi inert, spre deosebire de „omul legionar" care avea şi va să fie.

Al doilea: profanarea osemintelor eroilor de pe Muntele Susai, pe care le-au aflat legionarii şi au vrut să le dea cinstea cuvenită. Nici oasele nu au fost cinstite de dregătorii care nu au lăsat pe legionari să le cinstească, nici legionarii nu au fost scutiţi de ofensa aceleiaşi prezenţe şi atitudini a jandarmului, care este expresia concretă a sistemului de guvernământ din aceeaşi „Românie modernă" a opririi

pomenirii morţilor legionari şi a batjocoririi morţilor „eroi naţionali".

Aici îmi vin în minte, nu ştiu de ce, cuvintele lui Ion I. Moţa din prefaţa cărţii lui, „Cranii de lemn", scrise parcă în numele tuturor morţilor şi anume: „S-ar părea astfel că eu şi camarazii mei suntem un fel de ciudate făpturi cu două vieţi, un fel de strigoi ridicaţi dintr-o lume apusă, spre a purta duhul spaimei în lumea de azi. Chiar aşa suntem. Suflete dezrădăcinate care, purtându-şi neodihna peste o viaţă dărâmată, nu vor avea pace în nici un mormânt, până când nu vor ridica din nou ceea ce alţii au pângărit, au risipit şi au pus blestem. Oamenii veacului de astăzi să-şi oprească o clipă huzurul şi nepăsarea şi să asculte ciudatele zgomote care frământă adâncurile neînţelese şi chiuie ca vânturile nopţii. Şi să ştie: Se apropie stăpânirea strigoilor, cumplită!"

Al treilea: interzicerea şi distrugerea comerţului legionar. Se ştie ce accepţiune etică înaltă avea „comerţul legionar" şi ce reviriment naţional începuse să producă la noi pe acest tărâm, în ţara complet aservită comerţului şi finanţei străine; dar, probabil, tocmai de aceea - nu probabil, ci sigur - trebuia ca dregătorii să înăbuşe şi să distrugă această iniţiativă şi realizare pur românească. Aşadar, în toate domeniile, sufletul şi materia, aparţinând darului făcut de Bunul Dumnezeu creştinătăţii româneşti, nu numai că nu sunt lăsate să fie înmulţite şi întoarse lui Dumnezeu spre slavă, ci sunt înăbuşite şi distruse, şi încă tocmai de dregătorii statului. Faptele vădesc aceasta cu o prisosinţă uluitoare şi chiar revoltătoare. Se naşte întrebarea: Din ce „principii" decurg aceste fapte şi cui servesc? Răspunsul vine de la sine: pomul care produce asemenea fructe este masoneria!

Despre aceasta, să ne oprim asupra celui mai autorizat cuvânt, scris de cel mai cu autoritate autor în materie, Profesorul Preot Dr. Vasile Gheorghiu, de la Facultatea de Teologie din Cernăuţi, care spune:

„Este fapt constatat, admis chiar şi de membrii lojilor

însăşi, că având altă concepție despre lume, tendința lor este ca să lucreze din răsputeri ca creştinismul să dispară şi să facă loc unei noi lumi ateiste şi materialiste, pentru care ajunge o religiune pur naturalistă, întocmită numai pentru viața cea de aici, din lumea aceasta.

Este ştiut că distrugerea altarelor trebuie să aducă cu sine şi răsturnarea tronurilor şi a tuturor autorităților care lucrează în numele lui Dumnezeu.

Mai ştim că în centrele mari ale Statului nostru şi cu deosebire în Bucureşti, s-au încuibat şi funcționează multe loji francmasone, care rod la existența Statului, a Bisericii şi a poporului.

De aceea, noi, care avem ferma convingere că fără de principiile de viață creştină nu poate să existe nici Tron, nici Biserică, nici popor paşnic şi fericit, credem că trebuie să facem, în ce priveşte, francmasoneria, următoarele propuneri:

1. Sf. Sinod al Sfintei noastre Biserici Ortodoxe, luând înțelegere amicală şi cu celelalte confesiuni din țară, să formeze un front unic de apărare împotriva lojilor masonice, spre a stânjeni acțiunea lor destructivă. Este doar de datoria sa cea mai sfântă ca să caute, mai ales astăzi, când trecem printr-o criză atât de grea, să se restabilească încrederea în autoritatea Statului şi cea a Bisericii, spre binele şi fericirea țării şi a poporului.

2. Să se ia măsuri ca să se voteze cât mai curând de către corpurile noastre legiuitoare o lege prin care să se desființeze toate lojile francmasone din cuprinsul țării noastre.

3. Francmasonii dovediți astăzi să fie excluşi din toate funcțiunile publice şi private din Stat şi Biserică şi expatriați sau condamnați la închisoare şi muncă silnică pe viață, fără putința de a mai fi cândva amnistiați.

4. Chiar dacă din cauza aceasta s-ar ridica oarecare proteste internaționale - ceea ce nu-mi vine a crede, pentru că acestea ar jigni suveranitatea Statului nostru - să nu uităm că aceste proteste în nici un caz nu pot avea urmări mai

grave decât vor fi urmările pe care ni le pregătesc francmasonii, dacă îi vom tolera ca să ne surpe Statul, Biserica şi ființa noastră etnică"[29].

Dar glasul acestui profet al vremii noastre a strigat în pustiu, iar cartea a fost scrisă tot în semnificativul an 1935. Ori, de atunci au urmat şi aveau să urmeze lucruri care parcă s-au ridicat înadins împotriva adevărului cuprins în cartea marelui Profesor Pr. Dr. Vasile Gheorghiu de la Cernăuți.

***

4. Patriarhul

Din „Testamentul" Patriarhului Miron Cristea, martie 1939:

„Desigur, chemarea ta, omule, pe acest pământ este de a nu trăi în zadar, ci a-ți pune puterile trupeşti şi sufleteşti ce ți le-a dăruit Bunul Dumnezeu la muncă cinstită, spre a-ți asigura pe deoparte traiul de toate zilele pentru tine însuți, pentru familia ta, iar pe de altă parte, în scopul de a contribui cât mai mult la binele obştesc, la propăşirea şi întărirea neamului din care faci parte şi a țării al cărei cetățean eşti. Cum Ardealul, unde m-am născut şi am crescut, pe acel timp aparținea unei împărății străine şi era condus de un popor cu gânduri de desființare şi maghiarizare a Românilor de acolo, am crezut că, întru salvarea lor de la împuținarea ca neam, ne trebuie cât mai mulți bărbați liberi de griji familiare şi de greutățile lor, care să se dedice absolut muncii pentru interesele româneşti, bisericeşti, culturale, economice şi naționale ale acestei părți de Români. De aceea am intrat, îndată după terminarea studiilor, în cinul călugăresc, dat fiind că la 1895 devenisem secretar al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române de la Sibiu. Astfel am putut să-mi închin, fără nici o rezervă, toate puterile în slujba neamului şi a Bisericii sale.

Factorii competenți au apreciat favorabil şi au răsplătit din belşug activitatea mea, care încetul cu încetul se întinsese în toate ramificațiunile trebuințelor obşteşti,

încredințându-mi slujbe şi dignități tot mai înalte şi mai grele: de consilier arhiepiscopal, mitropolitan, episcop, iar după întregirea neamului, de Mitropolit al Ungro-Vlahiei şi primat al României noi şi apoi de întâiul Patriarh al tuturor românilor.

În toate aceste slujbe şi calități m-am silit a dovedi zel, devotament, o iubire caldă de neam şi de aşezămintele sale, în spirit de jertfă şi a dovedi succese rodnice. Mai ales în năzuințele mele de a întări în popor conştiința națională întru a putea rezista persecuțiilor, nu o dată cu lacrimi în ochi s-au despărțit de mine ascultătorii în călătoriile mele misionare, absolut prin toate colțurile locuite de românii de dincolo de Carpați. *Patimă, ură, răzbunare n-am aplicat nici față de cei ce mi-au voit rău.* Am căutat să merg mereu înainte numai în muncă pozitivă, cu simț de dreptate şi de apreciere a celor vrednici şi muncitori şi cu spirit de observare a situațiilor reale şi de îndreptare a relelor. *Istoria va însemna pe paginile ei ce voi fi făcut bine pentru Biserică şi neam.* Eu pun iubiților mei fii sufleteşti şi țării întregi numai întrebarea: Unde era sfânta noastră Biserică strămoşească la venirea mea în fruntea ei, în 1920, atât în privința situațiunii şi vieții sale interne, precum şi cu privire la relațiile sale externe, atât cu celelalte Biserici Ortodoxe surori, cât şi cu alte Biserici, îndeosebi cea anglicană, precum şi în privința nivelului şi considerațiunii sale generale?

De aceea, factorii supremi ai țării - în zilele cele mai grele, mai critice şi mai pline de primejdie pentru țară - *m-au scos chiar din cercul activității bisericeşti*, culturale şi sociale şi m-au aşezat la posturi de grea răspundere politică şi națională, cum a fost dignitatea de membru al Regenței, iar mai târziu de prim-ministru al țării, nu întru a dezvolta, la vârsta de 70 de ani, o activitate de resort, ci mai ales pentru a pune în slujba țării şi neamului tactul, cunoştințele şi experiențele adunate în cursul vieții.

Asupra vieții şi activității mele s

Din acestea, precum şi din scrierile mele (Pastorale, predici, cuvântări etc., opera în şapte volume), vor afla generațiile viitoare, *tineretul*, ce am dat eu, din comoara sufletului meu, neamului şi țării şi pe ce cale să-mi urmeze pilda, ca să-şi facă şi ei din plin datoria către idealurile şi aspirațiile lor şi să se poată înălța cât mai sus pe scara vieții publice, până la culmile ei. Acest suflet românesc şi creştinesc, de înfocată iubire de neam şi de caldă alipire de învățăturile apostolice, clasice şi *nealterabile* ale Bisericii părinților noştri, îl las cea mai scumpă moştenire neamului meu, adânc convins că nu există alt cheag duhovnicesc mai probat şi mai trainic, pentru consolidarea şi unitatea sufletească a românismului de pretutindeni, ca Biserica Ortodoxă Română a părinților noştri, care ne-a ocrotit în tot cursul veacurilor pline de primejdii, ne-a mângâiat, ne-a ținut strâns alipiți de ea şi ne-a salvat în zilele grele. *A slăbi această duhovnicească legătură şi forță însemnează o primejdie mare pentru viitorul neamului.* Creadă alții ce vor. Noi să nu-i urmăm, nici să le permitem a ne sparge această sufletească unitate de dragul unor lozinci „democrate" internaționale şi, pentru noi, de sufletească destrămare. Un «veto» hotărât celor ce ne ating în această latură.

Cumpătul şi cruțarea încă m-au călăuzit toată viața, ducând un trai modest şi frugal"[30].

***

„Tu ai zis", Miroane! De aceea, Istoria te va profila în zarea ei aşa cum te-a pecetluit veşnicia prin Canonul 7 al Sfântului Sinod al patrulea Ecumenic, de la Calcedon, care zice: „*Cei ce au fost aşezați o dată în cler, şi monahii, am hotărât să nu intre nici la oaste*, nici în dregătorie lumească; *iar îndrăznind aceasta şi necăindu-se aşa ca să revină la ceea ce mai înainte au ales pentru Dumnezeu*, să se anatematisească".

Iată şi comentariul acestui canon: „În Biserica creştină totdeauna a fost în vigoare canonul după care nici sfințirea

sacramentală pentru serviciul bisericesc a persoanelor sfințite, precum nici făgăduința monahală nu se pot despărți de persoana care le-a primit; deoarece acelea, fiind primite de bună voie şi în chip solemn, leagă pe om ființial de Biserică şi pretind ca el pentru viața întreagă să renunțe la orice slujbă lumească şi să se consacre cu totul lui Dumnezeu". Revenirea acestor persoane sfințite sau călugări la slujbă lumească nu era şi nu putea fi altfel considerată decât ca infracțiune şi, după expresia frumoasă a Arhimandritului Ioan din comentariul acestui canon, era considerată: «*Călcarea jurământului făcut înaintea lui Dumnezeu spre a se pune în serviciul lumii*». Această lege generală a Bisericii de multe ori a fost violată şi găsim mai multe canoane pozitive care condamnă în cel mai sever chip această violare. Aşa, canonul 81 Apostolic pedepseşte cu caterisire pe fața sfințită care acceptă vreun oficiu lumesc, iar canonul 83 Apostolic, de asemenea, pedepseşte cu caterisire pe cel ce se îndeletniceşte cu lucruri militare; canonul 12 al Sinodului I Ecumenic tratează despre acelaşi lucru. Dar toate aceste canoane nu au fost în stare să stârpească această calamitate - şi Părinții sinodului de la Calcedon, îndemnați de acelaşi motiv din care au dat canonul lor al 3-lea, au găsit necesar să repete dispozițiunile anterioare şi să emită canonul prezent.

Strictețea pedepsei pe care o fixează Părinții asupra infractorilor arată câtă importanță atribuiau ei păstrării tainei sfințirii pentru serviciul divin şi votului călugăresc. Părinții hotărăsc prin acest canon ca toți indivizii care sunt primiți în cler sau au intrat în cinul monahal şi, părăsind oficiul pe care singuri l-au ales, primesc vreun serviciu militar sau altfel de serviciu lumesc, *să fie* anatemizați. Canonul pedepseşte pe astfel de clerici infractori nu numai cu scoaterea din treapta lor ierarhică, *ci îi şi anatematizează*, întocmai ca şi pe călugării infractori. „*Nu mai era necesar*", zice Zonara în comentariul său la acest canon, să fie pedepsiți cu caterisire, deoarece înşişi au lepădat de la sine demnitatea clericală şi

din cauza aceasta canonul le dă o altă pedeapsă, cu mult mai aspră". *Nici legile civile nu erau mai blânde față de clericii şi călugării care îşi părăseau funcțiunea lor şi treceau în funcțiune civilă.* Unii ca aceştia nu numai că mai târziu nu puteau fi primiți în serviciul civil sau militar, ci după ce erau despuiați de toate drepturile civile, erau supuşi din nou jurisdicției bisericeşti şi nu puteau primi nici o demnitate. „Călugărul care şi-a părăsit mănăstirea sa şi a intrat în viața lumească, dacă din întâmplare a primit vreun serviciu civil sau militar, să fie despuiat de acesta şi să se trimită imediat la mănăstire de către episcopul cu cădere sau de către magistratul locului", citim într-una din novelele lui Iustinian; iar împăratul Leon dispune ca nimeni dintre cei ce au lepădat de la sine fără motiv haina clericală să nu poată primi nici un fel de serviciu, *ci trebuie să se pedepsească în conformitate cu legea bisericească, pe care dânsul o proclamă şi drept legea sa proprie.* Dar această severitate este la locul ei, dacă avem în vedere sublimitatea serviciului sacramental de la altar şi sublimitatea vieții monahale; dacă este necesară undeva mai mare circumspecțiune la alegerea serviciului, apoi aici se cere cea mai mare băgare de seamă, *deoarece se ştie cât de important este serviciul preoțesc şi cât este de grea viața monahală.* La cei ce-şi părăsesc funcțiunea căreia s-au dedicat o dată se referă cuvintele evanghelistului despre omul care, după ce a început să clădească ceva, nu a fost în stare să termine (Luca 14, 28-30), sau cuvintele acestea: „*Nici unul care pune mâna lui pe plug şi se uită îndărăt nu este potrivit pentru împărăția lui Dumnezeu*" (Luca 14, 62)"[31].

Dar Miron apostatul nu numai că a călcat acest canon şi nu s-a căit, ca să revină la cele rânduite de „legea" străbună; nu numai că a murit în această postură şi în acest păcat împotriva Duhului Sfânt, deci s-a afurisit de la sine şi va rămâne şters numele lui din istoria Chiriarhilor ortodocşi, ci, cât a guvernat, a comis două lucruri de neînchipuit şi pe care Sinodul Bisericii Ortodoxe Române nu numai că nu le-a

sancționat încă în nici un fel, ba dimpotrivă, le-a aprobat, așa cum a aprobat și călcarea canonului citat mai sus, căci nu a afurisit pe Miron pentru apostazia sa; deci până acum, Sinodul s-a prezentat în fața istoriei ca fiind solidar cu Miron în toate și mai ales în cele două lucruri pe care vreau să le subliniez îndeosebi aici și anume:

a) Batjocorirea lui Dumnezeu, în Duminica Ortodoxiei din anul 1938, prin impunerea în toate Bisericile din țară a unui ritual special, implicat și adaos la Sfânta Liturghie, pentru „dezlegarea jurămintelor" făcute de legionari. Miron apostatul a impus țării acest lucru „ca Patriarh", deși era executiv al satanei în calitatea lui de „prim-ministru". A hulit pe Dumnezeu și a violat libertatea de conștiință dăruită oamenilor de Dumnezeu. Mai întâi omul se leagă prin jurământ de către slujitorii lui Dumnezeu, nesilit, ci deplin liber. Pentru că jurământul este luarea ca martor a lui Dumnezeu, care naște etern Adevărul. Cine jură cu sufletul curat și credincios adevărului, nu poate jura decât pentru adevăr. Mișcarea Legionară s-a născut din dragostea și ardoarea pentru adevărul și dreptatea lui Dumnezeu. Deci în ceea ce privește jurământul legionar în sinea lui, nu poate fi blamat, căci s-a făcut „neluând în deșert" Numele lui Dumnezeu și respectându-se deplin libertatea conștiinței oricui. Aceasta o afirm clar și categoric, ca preot ortodox, în deplină cunoștință de cauză și a învățăturii Bisericii și a vieții legionare. Pe cei ce nici nu au cerut expres sau nici nu au consimțit, măcar tacit, dezlegarea de jurământ, pe aceia nu i-a atins ritualul din acea duminică. Ceea ce s-a comis însă atunci, în mod public, în toate bisericile ortodoxe din cuprinsul statului român a fost pur și simplu batjocorirea Dumnezeului creștinătății românești, oficial și pe față. „Urâciunea pustiirii s-a ridicat pe locul sfânt" și în România. De aceea, propriu-zis, dezlegarea jurămintelor din acea zi nu a atins chiar pe nimeni, neavând acel ritual special absolut nici o putere. Dar în schimb, repet, s-a comis cea mai mare blasfemie față de Dumnezeu și cel mai nerușinat și satanic

atentat față de libertatea conștiinței. Iar ca să se plinească și cuvintele: „Cel nedrept să nedreptățească încă, cel spurcat să se spurce încă, cel drept să facă încă dreptate, cel sfânt să se sfințească încă. Iată, vin curând și plata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după cum este fapta sa" (Apoc. 22, 11-12), ca să se plinească și să se arate în istorie, înainte de a doua venire a Domnului, Miron a comis și al doilea lucru:

b) Judecarea mincinoasă și uciderea tineretului creștinătății românești. Pedeapsă imanentă și consecință firească de fapte a celor ce batjocoresc pe Dumnezeu. Măcar, ce va face Sinodul Bisericii Ortodoxe Române de acum înainte?

Până la lămurirea acestei probleme, se ridică deasupra tuturor frământărilor de conștiință, personală și colectivă, gemute sau scăldate în sânge, cea mai mare întrebare privitoare la acuzatori: *De când și de ce acest blestem asupra creștinătății românești?*

***

5. Regele

Când faci jurământ de credință cuiva, deci și Regelui - și mai ales lui - înseamnă, după cum am văzut mai sus, că iei martor chiar pe Dumnezeu. Această mărturie se mijlocește prin Adevăr. Dar Adevărul este Cuvântul lui Dumnezeu „Cel Unul Născut, Carele din Tatăl S-a născut mai înainte de toți vecii". Iar Cuvântul lui Dumnezeu a intrat în istorie prin întruparea și nașterea Dumnezeu-Omului Iisus Hristos. Deci cine jură, chiar prin aceasta își ia angajamentul solemn, având chezășie însăși mărturia lui Dumnezeu, care este Adevărul și etern și istoric, că va fi credincios celui față de care a jurat, prin însăși credința în Hristos Iisus și pentru El. Din aceasta decurge o mare obligațiune reciprocă între cel care jură și între cel pentru care se jură. Și unul și altul sunt legați întreolaltă prin acel jurământ, atâta vreme cât fiecare rămâne credincios în primul rând martorului suprem: lui Dumnezeu! Chiar din aceasta izvorăște și valoarea și

viabilitatea jurământului, căci ființa lui este adevărul. De aceea nici nu este permis să juri decât pentru cauza adevărului şi în adevăr. De aici decurge şi marea solemnitate a depunerii unui jurământ.

Aşadar, slujesc şi sunt credincios Regelui pentru că am jurat aceasta. Şi am jurat pentru că Regele reprezintă Legea lui Dumnezeu. Dar pentru aceasta, cel dintâi şi mai obligat față de Legea lui Dumnezeu este însuşi Regele. Iar credința mea constă în mărturisirea necurmată a Adevărului. Dacă mint pe Rege, eu prin aceasta nu-i mai sunt credincios şi îmi calc jurământul. Dar, dacă îi spun totdeauna numai Adevărul, chiar dacă l-ar supăra şi pe mine m-ar costa viața, eu prin aceasta rămân credincios Regelui, pentru că rămân credincios Adevărului, în stăpânirea Căruia suntem toți creştinii-ortodocşi, de la cel mai mare până la cel mai mic. Ce se întâmplă dacă cel mai mare, adică Regele, la un moment dat îşi uită îndatoririle lui față de Dumnezeu şi față de oameni? Va fi şi el pedepsit de Dumnezeu, iar credința jurământului meu şi al celorlalți se va întoarce spre Martorul-Dumnezeu ca slavă, pe când față de cel necredincios mărturiei lui Dumnezeu se va întoarce ca blestem şi pedeapsă, atât a veşniciei cât şi a istoriei.

Prin urmare, trebuie mărturisit adevărul, tocmai pentru că ai jurat pe el. Dacă eşti Chiriarh-Duhovnic al Regelui şi afli că a săvârşit păcate mari, strigătoare la cer sau chiar împotriva Duhului Sfânt, atunci tu nu poți să minți nici pe Dumnezeu, nici pe Regele respectiv, spunându-i că este cel mare sfânt al creştinătății, ci îl vei îndemna la pocăință şi îi vei da canoanele respective de ispăşire şi îndreptare, iar dacă nu reuşeşti aceasta, te vei despărți de el, cu orice risc, pentru că şi Sfinții Apostoli au zis către acuzatorii care îi prigoneau: „Judecați dacă este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm de voi mai mult decât de Dumnezeu, căci nu putem să nu grăim cele ce am văzut şi am auzit" (Fapte 4, 19-20).

Ori, ce se întâmplă în România sub domnia „Voievodului culturii", Regele Carol II?

Mai întâi, acesta nu este un Rege, cum pe nedrept se intitulează, „din grația lui Dumnezeu şi din voința națională". Starea lucrurilor a atins răul până la paroxism în România tocmai de când a venit el în țară şi până azi. Pentru că, în afară de ceea ce va fi făcând el în intimitatea lui, din anumite fapte săvârşite în văzul tuturor şi cunoscute deci de toată lumea reiese că acest om nu slujeşte lui Hristos-Dumnezeu, ci satanei pentru că:

a) Este hulitor de Dumnezeu. După ce a pus mâna pe tronul fiului său prin lovitura de stat din 1930, a jurat pe constituția de atunci, care prevedea „*ungerea*" harică, conform sfintelor canoane ale Bisericii Ortodoxe, *prin încoronarea ca Rege*, singura care dă dreptul a vorbi şi a se manifesta „din grația lui Dumnezeu". Nu numai că a întârziat să împlinească această supremă obligațiune a Legii lui Dumnezeu şi a Neamului, dar a ajuns să batjocorească şi să sfideze Biserica lui Hristos, călcându-i rânduiala în picioare, mai ales prin două fapte care constituie un sacrilegiu: întâi, târnosirea de biserici (Catedrala din Bălți şi Catedrala Sf. Dumitru din Craiova) fără să fie uns şi intrând totuşi prin Uşile Împărăteşti; al doilea: terfelirea Sfintelor Canoane, prin obligarea fostului Patriarh Miron să primească a fi prim-ministru. Aşadar, nu numai nesocotirea harului divin, ci de-a dreptul blasfemierea lui. De aceea şi merge țara din ce în ce mai rău şi nu va avea acest rău curmare, decât prin înlăturarea cauzei lui. Oricâtă paradă de vorbe, de uniforme şi de arme s-ar face, țara nu numai că nu se îndreaptă ci, ferească Preabunul Dumnezeu, este sortită pieirii. Iată ce scrie Sfântul Vasile cel Mare despre aceasta:

„Nici un rege nu se mântuieşte cu ajutorul puterii lui celei mari (Ps. 32, 16). Mântuirea regelui nu o dă nici mulțimea puterii armate, nici zidurile cetăților, nici falanga pedeştrilor, nici puterea cavaleriei şi nici pregătirea puterii navale. Căci numai Dumnezeu aşează pe regi şi îi schimbă şi nu există nici o putere care să nu fie orânduită de Dumnezeu (Romani 13, 1). Deci regele nu se mântuieşte cu ajutorul

puterii lui celei mari, ci numai cu ajutorul Harului Dumnezeiesc. Încât şi pentru aceştia este adevărat cuvântul: *Prin har sunteţi mântuiţi* (Efeseni 2, 5). Şi aceasta se întâmplă tot în acelaşi fel în care şi ţăranul se bucură de pe urma roadelor ţarinii sale nu datorită grijii pe care o depune el, cât datorită lui Dumnezeu, care face ca cele semănate să crească. *Căci nici cel ce plantează nu înseamnă ceva, nici cel ce udă, ci numai Dumnezeu care face să crească* (1 Cor. 3, 7). Iar dacă inima regelui este în mâna lui Dumnezeu (Proverbe 21, 1), atunci desigur că el nu se mântuieşte cu ajutorul puterii sale înarmate, ci numai cu ajutorul conducerii dumnezeieşti. Nu oricine însă este în mâinile lui Dumnezeu, ci numai cel ce este vrednic de numirea de Rege. Unii au definit regalitatea ca dominaţiunea legală sau ca principiu care este asupra tuturor şi care este nerăspunzător de păcat. *Nici gigantul nu se va mântui întru mulţimea puterii lui.* Aici se înţelege prin *gigant* cel ce se găseşte în folosinţa puterii naturale şi a vânjoşiei trupeşti. Deci, nici regele nu are îndeajuns pentru mântuire ajutorul acela care vine de pe urma puterii înarmate şi nici cel viteaz nu este în stare să-şi fie luişi de ajuns întru toate. Căci cele omeneşti în comparaţie cu cele ce arată puterea cea adevărată, toate la un loc nu sunt decât slăbiciune şi neputinţă. Pentru aceasta *Dumnezeu a ales cele slabe ale lumii pentru ca să le ruşineze pe cele puternice* (1 Cor. 1, 27). El a scos din gura pruncilor şi a celor ce sug la sân, laudă, pentru ca prin aceasta să nimicească pe vrăjmaş şi pe răzbunător (Ps. 8, 2). Într-adevăr, harul cel dumnezeiesc a strălucit mai mult atunci când a lucrat în prunci şi în cei proşti.

Calul este mincinos fiind vorba de mântuire: întru mulţimea puterii lui nu se va mântui (Ps. 32, 17). Calul este scos din folosinţa sfinţilor. De altfel, nici chiar atunci când vedem pe Israel câştigând în războaie, nu vedem să se fi folosit de puterea cavaleriei şi nici vreunul dintre sfinţi nu se vede să fi primit în chip deosebit folosirea cailor ca pe ceva potrivit. Se foloseşte însă de cal Faraon şi îngâmfatul

Senaherim se socoteşte mare prin bogăţia cailor. Din cauza aceasta, pe calul şi pe călăreţul lui Faraon i-a aruncat în mare, iar în ceea ce priveşte pe Senaherim, toţi cei ce erau călări pe caii lui au fost cuprinşi de somn. Pentru aceasta şi Legea dată prin Moise, decretând cele privitoare la rege, zice: *Nu-şi va înmulţi luişi caii* (Deut. 17, 16). Căci întru mulţimea puterii lor nu se va mântui. Şi adaugă: *Când slăbesc, atunci sunt puternic* (2 Cor. 12, 10). Iar mulţimea puterii trupeşti este o piedică pentru mântuirea duhului"[32].

Aşadar, cel ce nesocoteşte harul divin are soarta lui Faraon, iar cel ce batjocoreşte pe Dumnezeu şi Harul Lui are soarta lui Irod Agripa şi a lui Nero.

Dar Carol II nu numai că nu a împlinit jurământul făcut la venirea lui în ţară, ci s-a făcut de-a dreptul sperjur, prin a doua lovitură de stat, din 10 Februarie 1938. Prin aceasta s-a dovedit:

a) Trădător şi ucigaş de ţară. Fireşte, cine batjocoreşte pe Dumnezeu este tiran şi cu aproapele; şi invers, cine este tiran cu aproapele, dacă nu se întoarce, devine şi hulitor de Dumnezeu!

Neputându-se intitula „din graţia lui Dumnezeu", pentru motivul arătat mai sus, ca o consecinţă de efect care decurge din cauză, nu se poate intitula nici „şi din voinţa naţională", pentru motivul: la venirea lui, după cum am văzut şi ştim, a uzurpat tronul fiului său prin lovitură de stat, deci fără un plebiscit şi fără nici un indiciu formal care să reprezinte „voinţa naţională".

Între timp, poporul, totuşi, a început să ajungă tot mai mult la conştiinţa de sine, la maturitate, să se manifeste ca naţiune. Niciodată însă nu s-a ţinut seama de indiciul „verdictului popular". Ba aproape tot ce s-a făcut, parcă înadins, se arăta ca o sfidare a „voinţei naţionale". De bine, de rău, însă, până la 10 februarie 1938, lucrurile s-ar fi putut considera numai ca tolerate de rege până la o altă soluţie mai bună; dar prin lovitura de stat de la acea dată, regele s-a arătat pe faţă şi şi-a luat toată răspunderea nelegiuirii lui.

Întâi, deşi alegerile din 20 decembrie 1937 erau un indiciu precis înspre ce se orientează voinţa naţională, totuşi s-a format un guvern de eretici: Cuza-Goga. Trebuia să-i mănânce ruşinea definitiv şi pe aceştia, dar, în acelaşi timp, a fost şi o jignire de sus a „naţionalismului" adevărat al Creştinătăţii Româneşti. Iar pentru că lucrurile aveau să răstoarne, totuşi, toate calculele şi manevrele ocultei prin eventuale noi alegeri, regele s-a aliat cu acuzatorii „naţionalismului haric" şi s-a aşezat de-a curmezişul drumului pe care vrea să meargă Neamul nostru, tăindu-i istoria în două prin lovitura de stat din 10 februarie 1938. În mod natural, trebuia să se ajungă, apoi, şi la baia de sânge, care avea să vie asupra „acuzaţilor". Prin toate acestea, regele Carol II s-a dovedit şi va rămâne în istorie un Nero al II-lea, sau un Irod al II-lea.

Mare tragedie este viaţa creştinătăţii româneşti! Mai ales istoria României moderne este plină de cutremur. *De ce şi de când acest blestem?* Să cercetăm ce a descoperit Dumnezeu omenirii şi neamurilor ei, prin Lege, pe care ne-a dat-o prin Moise, privitor la rege, lege etern valabilă pentru toate timpurile, în toate locurile pământului şi cu toate neamurile lui: „Când vei ajunge tu în pământul ce ţi-l dă Domnul Dumnezeul tău şi-l vei lua în stăpânire şi te vei aşeza într-însul şi vei zice: *pune-mi-voi rege peste mine, ca celelalte popoare care sunt împrejurul meu*, atunci să-ţi pui rege peste tine pe acela pe care-l va alege Domnul Dumnezeul tău; *dintre* fraţii tăi să-ţi pui rege peste tine. Nu vei putea să pui rege peste tine un străin, *care nu-i* din fraţii tăi. Dar să nu-şi înmulţească acela caii şi să nu întoarcă pe popor în Egipt pentru ca să-şi înmulţească el caii, căci Domnul v-a zis: *Să nu vă mai întoarceţi pe calea aceasta.* Să nu-şi înmulţească femeile, ca să nu se răzvrătească inima lui, şi nici argintul şi aurul lui să nu şi-l înmulţească peste măsură. Căci când se va sui pe scaunul regatului său, trebuie să-şi scrie pentru sine Cartea legii acesteia din cartea care se află la preoţii leviţilor *şi să fie aceasta la el şi el să o citească în toate zilele vieţii*

sale, ca să înveţe a se teme de Domnul Dumnezeul său *şi să se silească a împlini toate cuvintele legii acesteia şi toate hotărârile acestea*, ca să nu se îngâmfe inima lui faţă de fraţii lui şi ca să nu se abată el de la lege nici la dreapta, nici la stânga şi ca să fie el şi fiii lui zile multe la domnie în Israel" (Deut. 17, 18-20).

Iată de ce suntem sub blestem! De când? De când au adus masonii dinastie străină în ţară! A spus Eliade Rădulescu încă de atunci că al treilea urmaş va fi un „monstru", în şirul acestor domni de alt neam. Un călugăr pregăteşte undeva, într-o mănăstire, neştiut de nimeni, pe baza unor documente inedite şi zdrobitoare, o lucrare despre modul cum a fost detronat ultimul domnitor pământean, Cuza-Vodă, de francmasonerie, pe baza programului lor satanic de a strica tot ce este naţional prin creştinism şi tot ce este creştinesc prin naţiune. Culmea ironiei, tocmai un vlăstar al familiei Cuza, profesorul A. C. Cuza, este cel mai înverşunat duşman al Vechiului Testament, fără să ia în seamă că această Carte cuprinde descoperirea lui Dumnezeu despre menirea popoarelor, pe care o lămureşte şi întăreşte desăvârşit Noul Testament - dar chiar de aceea iudeo-masoneria le combate teoretic cu toată înveninarea şi vrea să le submineze în faptă cu tot satanismul, însă nu vor reuşi decât să vădească pe cei ce sunt şi devin „porţi ale iadului". Numai prin Regele Mihai se va împăca legea Harului cu legea sângelui; se va închide un proces dureros şi se va deschide drum luminos creştinătăţii româneşti.

Domnul nostru Iisus Hristos a spus iudeilor şi tuturor *acuzatorilor* masoni ai ucenicilor Harului Divin: „Cercetaţi Scripturile, căci socotiţi că în ele aveţi viaţă veşnică şi acelea sunt care mărturisesc pentru Mine şi voi nu voiţi să veniţi către Mine ca să aveţi viaţă. Slavă de la oameni nu primesc, *ci v-am cunoscut că n-aveţi în voi dragostea lui Dumnezeu*" (Ioan 5, 39-42).

Capitolul III

Acuzații!

„Nu vă legați de aceşti oameni, ci dați-le bună pace, căci dacă încercarea sau lucrarea aceasta este de la oameni, se va nimici, dar dacă este de la Dumnezeu n-o veți putea nimici, ca nu cumva să vă aflați în luptă chiar cu Dumnezeu" (Fapte 5, 38-39).

1. Legionarii

„Credința nu se dă cu sila, nici nu se dezvoltă în suflet singură; ea se cultivă ca orice latură sufletească; precum nici virtuțile şi devoțiunea şi puterea de jertfire nu se impun, ci se determină şi se dezvoltă prin educație religioasă. Şcolile noastre teologice nu dau în formarea clerului atenția îndestulătoare acestor lucruri; *de aceea vedem un cler ce se arată lumii slab pregătit pentru datorita cârmuire sufletească a oamenilor şi pentru împlinirea misiunii Evangheliei creştine.*

Clerului nostru nu i s-a arătat lămurit în şcolile de pregătire: ce este creştinismul şi ce menire superbă are pentru viața oamenilor de toate rasele şi categoriile sociale, iar mai presus de acestea, şcolile sale nu-l conving şi nu-l însuflețesc pentru însuşirea deplină a acelor extraordinar de însemnate valori sufleteşti ce nasc din Evanghelie. Încât nici el nu-i cunoaşte menirea sa sublimă şi nu acționează în ajungerea acestui aşa de superior scop, deşi are cele mai puternice mijloace de convingere şi de conducere existente pe lume, cuprinse în sublimitatea învățăturii Evangheliei şi în influența duhovniciei asupra oamenilor, superbe mijloace pentru pregătirea apostolatului său propriu şi pentru cârmuirea sufletească a mulțimilor"[33].

Cuvintele acestea ale I.P.S.S.D.D. Mitropolit al Bucovinei, Visarion Puiu, vizează numai pe acei clerici care, prin nepregătirea şi robirea lor spiritului masonic, au fost şi

vor rămâne solidari cu Pastorala Sinodului din 1934 care, în mod „oficial", a vorbit în numele tuturor Păstorilor duhovniceşti, de la Prea Sfinții Episcopi şi până la preoții *„căutători de comori"* din Cadrilater.

Acea Pastorală, după cum am văzut, a condamnat anticipat pe tinerii creştinătății româneşti în „bloc", cu prilejul asasinării lui I.G. Duca.

Nu acelaşi verdict a dat istoria. Tribunalul militar, cel mai riguros for de judecată din România timpurilor încă destul de normale şi aproximativ legale, a achitat pe toți acuzații procesului intentat atunci *Gărzii de Fier.* Dar *Garda de Fier* era numai un organism „politic" al acelei Mişcări de renaştere a creştinătății româneşti care şi-a recomandat existența în istorie sub numele ortodox: „Legiunea Sfântului Arhanghel Mihail".

Într-adevăr, tineretul creştinătății româneşti, în frunte cu Căpitanul lui, a semnalat, după unirea tuturor Românilor, că în țară este primejdia unei mari şi ireparabile prăbuşiri a spiritualității creştine, ca odinioară în cer căderea Îngerilor. De aceea, Corneliu Zelea Codreanu, după exemplul Sfântului Arhanghel Mihail, a strigat creştinătății româneşti: *„Să luăm aminte!"*.

De atunci a început lupta, pe viață şi pe moarte, între Duhul lor creştinesc şi între duhul satanic al vremii. Mişcarea, după caz, „s-a acomodat tuturor împrejurărilor", după cum învață Sfântul Apostol al Neamurilor, dumnezeiescul Pavel. Pe timpul Procesului din 1934 se manifesta prin forma legală *Garda de Fier,* a cărei dizolvare ilegală nu a fost justificată nici până azi. Apoi, de la 1935, s-a constituit legal sub forma Partidului „Totul pentru Țară".

Îndreptarul vieții legionare a fost fixat de Căpitan în „Cărticica şefului de cuib". Va veni o vreme când, după ce se va fi revărsat atâta haos în România - sub robia iudeo-masoneriei - încât să nu se mai ştie descurca nimeni de mulțimea „decretelor de legi" şi de tulbureala uzurpatorilor, atunci vor căuta toți acest îndreptar ortodox şi național, unic

în această vreme, ca să se poată începe o viață nouă, călăuzită numai de Harul Divin. Iar ca o orientare mai pe larg, se va citi, cu lacrimi de umilință și de binecuvântare a lui Dumnezeu, cartea „Pentru Legionari". În această carte este scris despre Mișcarea Legionară așa:

„Este pentru prima dată în istoria noastră - și de aceea ne simțim dezarmați și cădem învinși - când românii se întâlnesc cu un neam care nu-i atacă cu sabia, ci cu armele proprii rasei iudaice, cu care izbesc și paralizează mai întâi instinctul moral al neamurilor, împrăștiind în mod sistematic toate bolile morale și distrugând astfel orice posibilitate de reacțiune.

De aceea piatra unghiulară de la care pornește Legiunea este *omul*, nu programul politic. Reforma omului, nu reforma programelor politice. *Legiunea Arhanghelul Mihail* va fi, prin urmare, mai mult *o școală* și *o oaste,* decât un partid politic.

Poporul român, în aceste zile ale lui, nu are nevoie de *un mare om politic*, așa cum greșit se crede, ci de un mare educator și conducător, care să biruiască puterile răului și să zdrobească tagma celor răi. Pentru aceasta, însă, el va trebui să biruiască mai întâi *răul* din el și din ai lui.

Din această școală legionară va trebui să iasă *un om nou*, un om cu calități de erou. Un uriaș în mijlocul istoriei noastre, care să lupte și să biruiască împotriva tuturor dușmanilor Patriei, lupta sa și biruința sa trebuind să se prelungească și dincolo, asupra inamicilor nevăzuți, asupra puterilor răului. Tot ce-și poate imagina mintea noastră mai frumos ca suflet, tot ce poate rodi rasa noastră mai mândru, mai înalt, mai drept, mai puternic, mai înțelept, mai curat, mai muncitor și mai viteaz, iată ce trebuie să ne dea școala legionară! Un om în care să fie dezvoltate, până la maximum, toate posibilitățile de mărire omenească ce se află sădite de Dumnezeu în sângele neamului nostru.

Acest erou ieșit din școala legionară *va ști* să facă și programe, *va ști* să rezolve și problema evreiască, *va ști* să

dea și o bună organizare starului, *va ști* să convingă și pe ceilalți români; iar dacă nu, *va ști să învingă*, căci pentru aceasta este erou.

Acest erou, acest legionar al vitejiei, al muncii, al dreptății, cu puterile lui Dumnezeu înfipte în suflet, va duce neamul nostru pe căile măririi lui.

Un nou partid politic, fie el chiar cuzist, nu poate să dea decât cel mult un guvern nou și o guvernare nouă; o școală legionară însă, poate să dea țării acesteia un mare *tip de român.* Poate să iasă din ea ceva mare, cum n-a mai fost, care să frângă în două întreaga noastră istorie și să pună temeliile începutului unei alte istorii românești, la care acest popor are dreptul, datorită suferințelor și răbdării lui milenare, precum și curățeniei și nobleței sale sufletești, căci este, poate, singurul popor din lume care în toată istoria sa n-a cunoscut păcatul robirii, încălcării, sau nedreptățirii altor popoare.

Vom crea un mediu sufletesc, un mediu moral în care să se nască și din care să se hrănească și să crească omul erou.

Mediul acesta trebuie izolat de restul lumii prin întărituri sufletești cât mai înalte. Trebuie apărat de toate vânturile primejdioase ale lașității, corupției, desfrâului și tuturor patimilor care înmormântează națiunile și ucid indivizii.

După ce legionarul se va fi dezvoltat într-un astfel de mediu, în cuib, în tabăra de muncă, în însăși organizația și familia legionară, va fi trimis în mijlocul lumii: *să trăiască*, pentru a învăța să fie corect; *să lupte*, pentru a se învăța viteaz și tare; *să muncească*, pentru a se învăța muncitor, iubitor de toți cei ce muncesc; *să sufere*, pentru a se oțeli; *să se jertfească*, pentru a se deprinde cu depășirea propriei lui persoane, slujindu-și neamul.

Oriunde se va duce, va crea un mediu nou de aceeași natură. Va fi un exemplu. Va face și alți legionari. Și lumea, în căutarea unor zile mai bune, îi va urma.

Cei nou-veniți vor trebui să trăiască în respectul acelorași norme de *viață legionară.*

Toți la un loc, în aceeași oaste, vor fi o forță, care va lupta și va birui.

Aceasta va fi Legiunea Arhanghelul Mihail"[34].

În raport cu: a) apostazia, b) erezia și c) blasfemia acuzatorilor, acuzații legionari își manifestă, de la început, creștinismul lor prin:

a) *Post și Rugăciune*, așa cum a poruncit Însuși Domnul nostru Iisus Hristos Sfinților Ucenici și Apostoli și, prin ei, tuturor Creștinilor, din toate Neamurile, de pretutindeni și de totdeauna.

b) *Spovedanie și Cuminecătură*, căindu-se de toate păcatele legate de slăbiciunile firii omenești, decăzute prin păcatul originar și hrănindu-se cu Adevărul Cuvântului-Întrupat și împărtășit celor credincioși în Sfânta Euharistie.

c) *Zidiri de biserici*, concretizând credința lor ortodoxă și în fapte, care să rămână pildă și îndemn pentru toți urmașii din viitor, ei înșiși având aceasta ca o moștenire sfântă din pilda strămoșilor din trecut.

De aceea, legionarii vor birui. Acum, când scriu acestea, este drept că Mișcarea Legionară pare a fi înmormântată. Mulți nici nu se vor mai fi gândind că a existat odată, deci cu atât mai mult că ar mai putea învia în viitor. Se înșeală. Dumnezeu nu i-a părăsit și nu-i va putea părăsi niciodată. Iată ce a scris Ion I. Moța în capitolul „La Icoană" din cartea lui, „Cranii de lemn": „Avem credința că, de astă dată, mergem drept la țintă și biruința este asigurată. *Neamul va fi servit, mântuit, deoarece nu înțelegem să ne mai depărtăm nici o clipă de la Icoană și de la porunca ei. Nu mai lucrăm deci noi, ci ea, care este neînvinsă.* Celor destul de tari la suflet pentru a ne înțelege, a ne aproba și însoți de pe acum, le trimitem chemarea noastră: la Icoană! Ceilalți, cei mulți, vor veni mai târziu, dar vor veni sigur"[35].

Vor veni când va suna ceasul biruinței, ceas care este păstrat în hotărârea Preabunului Dumnezeu!

***

2. Studenții

Studenții sunt însăși expresia tinereții unei țări, ca ucenici neprihăniți ai Luminii. Totuși, Pastorala din 1934 s-a pronunțat și asupra studenților, în ceea ce privește rolul istoric pe care au să-l îndeplinească:

„Tineretul nostru - *fie el și cel universitar* - nu poate avea îndreptățirea a deveni deodată conducător al țării. El nu are încă *nici pregătirea, nici maturitatea necesară*. Tineretul, în mod logic și firesc, are o singură îndatorire: a se pregăti, a studia, a aduna toate cunoștințele de specialitate în cele mai grele probleme, încât *la timpul său* să nu fim avizați la ajutorul străinilor, ci noi înșine să putem rezolva cele mai grele probleme sociale și tehnice de orice natură și să putem birui toate greutățile ivite. Entuziasmul tineresc - pentru menținerea caracterului național, român și creștinesc al patriei - trebuie să fie disciplinat printr-un spirit de ordine, de firească ascultare *față de cei experimentați*, până când vor aduna și ei *cunoștințele temeinice*, experiențele necesare și vor fi chemați a lua, deplin maturi și deplin formați, cârma din mâna celor istoviți și bătrâni, ca apoi să poată cu succes întări bazele românești și creștine ale țării, înălțând și nobilând - *în acest duh* - sufletul creator al poporului, care *cu jertfe* a făcut această țară".

Forul suprem, în ordinea istorică, pentru tineretul creștin-român, în fruntea căruia stă studențimea, este: *Congresul General Studențesc*.

De la 1922, în cadrul României întregite s-au ținut Congrese Generale Studențești aproape în fiecare an și, „dacă Domnul voiește" (Iacov 4, 15), se vor ține totdeauna.

Dintre cele de până acum, primul care a fost într-adevăr grandios, atât pentru *momentul istoric* în care a fost hărăzit de Providență, cât și pentru *„pregătirea și maturitatea"* cu care s-a desfășurat, a fost Congresul General Studențesc *ținut în zilele de 17, 18, 19 Aprilie 1935 la* Craiova.

Despre acesta a apărut și o carte în *„Biblioteca eroică Generația nouă"*, Nr. 27, București 1935, care să rămână

mărturie despre Darul Duhului Sfânt care l-a călăuzit, potrivit rosturilor *vremii* lui. La pagina 6, citim:

„Ultimul congres de la Craiova, care face obiectul acestei broşuri, aprobat de guvern cu multă greutate, din cauza atitudinii ferme în credința lor a tuturor conducătorilor studențimii, s-a ținut într-o atmosferă înălțătoare, prin atitudinea reținută şi tăcută a întregului corp studențesc, prin disciplina impresionantă şi prin formularea superioară dată tuturor problemelor tratate. El apare ca un congres de cristalizare a celor 13 ani de zbucium ai tinerimii româneşti şi ca un îndreptar pentru toate congresele care vor urma.

Noi, studenții de la 1935, care cu voia lui Dumnezeu *am trecut prin botezul de sânge de la 1933-1934, iar după un an am dat viața Congresului de la Craiova, lăsăm această carte,* ca pe un testament al nostru, *tuturor generațiilor care ne vor urma, pentru ca să ducă mai departe şi să împlinească crezul nostru sfânt, spre binele Neamului Românesc*".

La pagina 10, ca un popas în fața adâncului, un *comandant al Buneivestiri*, Ion I. Moța, fost preşedinte al Centrului Studențesc „Petru Maior" din Cluj între 1923-1924, pune în fața conştiințelor cutremurul unei experiențe, prinos al propriilor jertfe pe altarul idealului creştin, ca să ştie şi frații lui mai tineri ceea ce este „*Esențialul*":

„E inutil să se indice idealuri care să nu fie însoțite de elaborarea mijloacelor prin care aceste idealuri vor fi atinse. Iar esențialul în acest domeniu al realizărilor este un element interior sufletesc al luptătorului, un element care a caracterizat mişcarea națională studențească de la 1922-23 şi care trebuie păstrat şi cultivat înainte de orice: *confundarea vieții personale cu idealul său.* Acest salt din egoismul individual oricât de justificat, pentru a trece în focul dureros al unei lupte din care să fii hotărât a nu ieşi viu fără a fi biruitor, acesta e elementul fără de care nu poate exista o împlinire a idealurilor studențeşti. Totala aservire a interesului personal interesului colectiv, hotărârea de a-ți da pieptul tău zdrobit pentru a sluji ca temelie biruinței

româneşti pe care o visezi, numai din această transfigurare sufletească poate ţâşni victoria ta, Student Român!

Când vei spune redutabililor tăi duşmani: nu-mi pasă dacă mă veți zdrobi, sau nu, nu-mi pasă dacă voi vedea sau nu ziua biruinței, dar sunt sigur că jertfa mea va aduce prăbuşirea voastră şi când porneşti şi te menții în luptă până la capăt cu această hotărâre senină, nu încape nici o îndoială că porți în tine o forță pe care nici o tehnică represivă nu o poate birui.

Spiritul de jertfă este esențialul!

Avem cu toții la dispoziție cea mai formidabilă dinamită, cel mai irezistibil instrument de luptă, mai puternic decât tancurile şi mitralierele: *este propria noastră cenuşă*! Nici o putere din lume nu va putea evita prăbuşirea atunci când se menține pe cenuşa unor luptători viteji, căzuți pentru dreptate şi Dumnezeu".

Congresul s-a deschis după ce s-a săvârşit mai întâi *serviciul divin.* În prima şedință s-a făcut în mod solemn legătura de pios legământ cu cei dispăruți:

„O mişcare fără morți nu se leagă nici de tradiția rasei, nici nu are suflul de revoluționar şi renaştere a spiritului public într-o societate coruptă şi decăzută.

Morții pentru cauza sfântă a acestei națiuni creştine, de ieri, de azi sau de mâine, sunt ai noştri, sunt ai Neamului. Ei urmăresc alaiul umbrelor mari, care au fost ucise pentru națiune, pentru credință, care au murit ca Români şi Creştini.

Venerarea morților, pilda lor, rămâne o icoană în sufletul nostru şi un stâlp de lumină pentru poporul întunecat în suferințe şi dureri, ce nu voieşte să moară în țara proprie, sub călcâiul tuturor trădătorilor şi veneticilor aduşi de vânturi pentru a ne distruge.

Cu credința în Atotputernicul, o clipă de reculegere şi tăcere pentru morții noştri, mucenici ai studențimii, eroi ai Neamului" (pag. 16).

Să urmărim, acum, un fragment mai mare din aceeaşi

„Carte a Congresului", la pag. 45, din „*Orientarea politică a studenţimii*", raport susţinut de D-l Gh. Furdui, preşedintele Centrului Studenţesc Bucureşti, care este cea mai frumoasă punere la punct, prin gura „tineretului nostru, fie el şi cel universitar" a tuturor îndoielilor eventuale, a tuturor insinuărilor laşe, a tuturor infamiilor obraznice şi a tuturor acuzelor diabolice:

„Primul pătrar al veacului XX marchează, în evoluţia sufletului românesc, începutul unui mare proces spiritual, de trecere de la faza existenţei elementare de popor cu instinct gregar, la aceea de conştiinţă naţională, prin care poporul ia cunoştinţă de existenţa sa proprie. Acest proces este în plină desfăşurare, fiind promovat şi susţinut de o elită de mari luptători naţionalişti.

A avea conştiinţa existenţei proprii, adică a fi Naţiune în înţelesul real al cuvântului, cu voinţă şi ţeluri proprii, presupune, în ordinea existenţelor individuale, că acestea îşi dau seama că nu mai există decât în măsura în care aparţin unei colectivităţi care le depăşeşte.

Dacă secolele XVIII şi XIX concepeau Naţiunea juridic, secolul al XX-lea nu o poate concepe decât organic. Individul reprezintă celula marelui organism naţional.

Statul ca funcţie ordonatoare a categoriilor sociale fundamentale, spirituale, juridice, politice şi economice are o conştiinţă şi o voinţă proprii, care justifică atributul *etic* pe seama acestuia. El reprezintă conştiinţa permanentă a Naţiunii, care pătrunde adânc în conştiinţele individuale ale membrilor din toate categoriile sociale.

Dacă Socialismul imobiliza mişcarea istorică în lupta de clasă şi ignora principiul unităţii, Statul *spiritual-organic* care se anunţă contopeşte clasele într-o singură realitate morală şi economică, prin principiul educaţiei şi autorităţii. În consecinţă, libertatea este în funcţie de această realitate suprapusă, colectivitatea. Eternul conflict dintre autoritate şi libertate, Statul viitor nu-l rezolvă prin anihilarea celei de a doua, ci prin principiul dragostei creştine, care armonizează

orice adversitate. Într-o convorbire pe care am avut-o cu promotorul acestui nou spirit, Corneliu Zelea Codreanu, îmi spunea că singura soluţie care pune capăt antinomiei autoritate-libertate este spiritul ecumenic sau comuniunea dragostei, proprie Bisericii Ortodoxe. De aceea, spunea mai departe, *mişcarea noastră este expresia politică a Ortodoxiei.* Noua structură a Statului român viitor, aşadar, este negaţiunea absolută a materialismului istoric, după care istoria civilizaţiei omeneşti s-ar explica numai prin lupte de interese dintre diferite grupe sociale şi prin transformarea mijloacelor de producţie. Principiul generator al civilizaţiei, în sensul larg al cuvântului, este spiritul, iar cheia de boltă a noii structuri istorice a Statului român este acelaşi principiu de ordin spiritual. Statul viitor, aşadar, nu este numai creator de legi şi fondator de instituţii, ci este educator şi promotor de viaţă spirituală. El vrea să refacă nu formele vieţii omeneşti, ci fondul ei: omul, caracterul, credinţa. De aici, disciplină de fier, ordine, ierarhie şi cultură organică.

În domeniul filosofiei se desemnează tot mai mult tendinţa spre sociologie şi psihologie colectivă, accentuându-se tot mai mult *metoda statistică.* Raţionalismului individualist şi critic i se opune, în Statul viitor, dogma colectivismului dinamic şi creator. Spiritului protestant şi centrifugal i se opune duhul ecumenicităţii şi solidarităţii organice, transpus din ordinea religioasă ortodoxă, cum am spus mai sus, în cea politică naţională. Dar ecumenicitatea presupune comuniune nu numai istorică, ci şi mistică, adică trăire în tovărăşia duhovnicească a acelora care au fost, sunt şi vor fi trupul mistic al lui Hristos, în Biserica cea sfântă a Lui.

Ei bine, tot aşa şi în ordinea spirituală a Statului român viitor. Membrii Statului ce va să fie sunt educaţi în sensul solidarităţii naţionale, în virtutea căreia umbrele strămoşilor îşi dau mâna cu vieţuitorii în trup, pentru a trăi laolaltă şi cu cei ce vor veni, în comunitatea spirituală a Naţiei întregi".

***

Aşa au mărturisit Studenţii Creştini Români credinţa lor pentru Hristos şi pentru Neamul lor. Studenţii legionari! Dar acuzatorii *generaţiei lor* nu numai că nu le-au luat în seamă niciodată prezenţa printre cei „experimentaţi", ci au hotărât la un moment dat să exmatriculeze din cataloagele Universităţilor pe toţi studenţii „care nu sunt la curent cu examenele", crezând că aşa vor scăpa de studenţii legionari. Ori, spre ruşinea şi pedeapsa acuzatorilor, la cercetarea cataloagelor respective, legionarii nu numai că erau la curent cu examenele, dar erau primii; în schimb, tocmai feciorii de bani gata ai acuzatorilor trebuiau să fie exmatriculaţi pe baza propriei lor pripite hotărâri. Atunci s-au gândit că dacă nu scapă pe orice cale de câţiva măcar, se năruie Universitatea pe insuficienţa lor, a acuzatorilor. Şi aşa, au făcut o serie de eliminări abuzive a unor elemente ca autorul rândurilor de mai sus, Gheorghe Furdui şi a altora de talia lui. Bunul Dumnezeu mi-a făcut parte şi mie de această fericită cinste şi am fost eliminat şi eu de la Doctoratul în Teologie, în anul 1936, de către Facultatea de Teologie din Bucureşti, după ce luasem frecvenţa celor doi ani de doctorat. Am fost eliminat fără nici o judecată şi fără nici o lămurire, ca şi toţi ceilalţi. De atunci, formal, nu mai sunt student, dar sunt student împreună cu toţi legionarii, în faţa veşnicei, ca ucenic al harului divin.

***

3. Munca

„Lucraţi nu pentru mâncarea cea pieritoare, ci pentru mâncarea care rămâne în viaţa veşnică, pe care Fiul Omului vă o va da, că pe aceasta şi-a pus pecetea Dumnezeu Tatăl. Deci au zis către El: Ce să facem ca să lucrăm lucrurile lui Dumnezeu? Răspuns-a Iisus şi le-a zis: Acesta este lucrul lui Dumnezeu, ca să credeţi în Cel pe care L-a trimis El" (Ioan 6, 27-29).

Aşa făceau legionarii: crezând puternic în Domnul nostru Iisus Hristos, îşi manifestau activ credinţa lor ortodoxă prin fapte ale dragostei de Dumnezeu şi de aproapele. Din această dragoste îşi are izvorul munca legionară. Au dovedit-o mai ales prin trei lucruri cu totul originale şi caracteristice: a) Taberele de muncă; b) Comerţul legionar şi c) Bombardamentul legionar.

a) Taberele de muncă.

Cine nu a fost într-o tabără legionară de muncă, nu-şi poate da seama de însemnătatea acestui fenomen. Cu totul voluntar, fiecare legionar simţea că nu merită să poarte acest nume dacă nu trecea să-şi desăvârşească educaţia din cuib într-o tabără de muncă. Aici, toate categoriile de oameni-români, deci numai creştini, intelectuali şi ţărani, muncitori şi negustori, cot la cot şi într-o nedezminţită frăţie creştinească, cântând voioşi şi hrănindu-se fără îmbuibare, munceau greu şi gratuit numai pentru alţii! Începeau şi sfârşeau munca lor cu rugăciune. Se simţeau mai mult ca în oricare altă împrejurare deplin liberi şi totuşi plin de ascultare faţă de comandanţii lor ierarhici.

Sensul unei astfel de munci era însuşi înţelesul haric al civilizaţiei, care creştineşte înseamnă: spiritualizarea materiei prin subordonarea elementelor ei imperativelor Duhului Sfânt.

Cum puteau înţelege acuzatorii acest lucru nou şi ortodox?

De aceea, au interzis taberele de muncă legionară. Nu ar fi fost grozavă această interzicere, dacă s-ar fi mărginit numai la atât, dar acuzatorii au crezut că este un sistem demagogic oarecare şi că poate fi tâlhărit pentru scopurile lor. De aici au pornit şi au făcut lege de guvernământ din aşa-zisa „muncă obligatorie, muncă obştească". Şi, din ceea ce la legionari era făcut liber şi din dragoste pentru slava lui Dumnezeu, acuzatorii au făcut o silnicie! Se va vedea ce se va alege şi din această silnicie.

b) Comerţul legionar.

Dintr-o concepție a muncii cum era cea legionară, izvora în mod firesc şi consecința practică a răspândirii şi schimburilor produselor muncii. De aceea, pentru că se ridica în față specularea aproapelui, prin comerțul de manevră necreştină al evreilor care au acaparat, din vina acuzatorilor, tot comerțul „românesc", s-a organizat comerțul legionar, pentru a înlocui fără tulburări, pe seama țării, comerțul evreiesc anticreştin şi a da sensul cel adevărat acestei îndeletniciri.

Comerțul legionar a însemnat o împărtăşire de bunuri spirituale şi materiale, bazată tot pe porunca dragostei care spune: „Să iubeşti pe aproapele ca pe tine însuți". Odată ce munca legionară producea, cu ajutorul lui Dumnezeu, lucruri bune, adevărate şi frumoase, nu se putea ca să nu li se facă parte şi altora din ele. Dar porunca însăşi stabileşte o perfectă reciprocitate între cei ce-şi împărtăşesc bunurile, de aici valorificarea dreaptă şi înțeleaptă a fiecărui produs al muncii şi exemplara corectitudine în manevra şi plata comerțului legionar! De aceea a şi prins atât de repede şi solid această inițiativă nouă şi binecuvântată de Dumnezeu!

Dar, iarăşi, cum se putea tolera ca să se strice socotelile nesocotite ale duşmanilor creştinătății româneşti? Atunci s-au asmuțit toți pe noua apariție şi nu s-au lăsat până când au „distrus" şi această binefacere. Se va vedea şi în această privință ce va fi în viitor.

c) Bombardamentul legionar.

Ceea ce a făcut, însă, din legionari, adevărați misionari a fost acest lucru foarte ciudat la auzire: bombardamentul. Este îngemănarea fericită a muncii şi comerțului, este întâlnirea crucială a folosului sufletesc cu cel material, a culturii şi a civilizației în slujba Revelației.

Mai întâi, conținutul noțiunii „bombardament", termen propriu războiului cu armele materiale între oameni şi popoare, are primul început de înlocuire cu un conținut nou, acela de război spirituală, în slujba luminii, împotriva întunericului.

Apoi, prețiozitatea de dar şi surpriză, prin modul cum se trezea creştinul-român că primeşte prin poştă sau prin curier un pachet cu cărți. Nu-l obliga nimeni să plătească, pentru că mobilul acestei metode de împărtăşire a bunurilor nu era câştigul material, ci câştigarea unui suflet de partea adevărului şi dreptății. Dar primitorul, la rândul său, nu putea rămâne insensibil la modul atât de delicat al recomandării ce şi-o făcea o lume nouă față de el. Încât căuta nu numai să plătească prețul unor asemenea valoroase tipărituri, ci devenea şi el un nou agent de răspândire mai departe a celor ce au primit în dar, începând şi el tot prin a face bucuria unui asemenea dar prietenilor şi cunoscuților. Acesta este secretul cel mai frumos şi nesecret al puterii de propagandă legionară.

În afară de cele ale istoriei bisericeşti, nu ştiu ce s-ar mai putea asemăna cu modul de cucerire sufletească al legionarilor. A fost un dar de la Dumnezeu, pentru că ei, în această ofensivă a luminii împotriva întunericului, au pornit de la conştiința că trebuie să imite pe Apostoli, slujind, ca şi ei, tot numai Dumnezeu-Omului Iisus Hristos. Acesta este adevărul!

Se putea, însă, ca acuzatorii să nu născocească pricină şi infamie, mai ales pentru acest motiv? De aici se prevestea lupta cea mare. Muncă în slujba lui Dumnezeu şi a aproapelui în „România modernă"? Cine şi cum a îndrăznit sa apară în „lumea" ei cu această noutate? Şi acuzatorii i-au hotărât pieirea, iar autorilor ei, acuzaților, le-au jurat moartea!

***

4. Eroismul

Acuzații au avut, de la început, conştiința imensității luptei lor.

Orice om care vesteşte şi vrea să înfăptuiască dreptatea în lume trebuie să dovedească şi să întărească vestirea lui prin jertfă. Lupta şi jertfa lui în raport cu istoria nasc

eroismul, iar în raport cu veşnicia, nasc martiriul.

Eroismul presupune lupta cu arme egale şi cu oameni egali. De aceea, eroismul constituie sâmburele fiinţial şi dinamic prin definiţie al naţionalismului, în lupta de întrecere între Neamuri. Întrucât această luptă se desfăşoară în *omenesc*, este firesc ca să fie umbrită şi de imperfecţiuni. De aici urmează ca luptătorul să încrucişeze cu adversarul aceleaşi arme pe care le foloseşte şi acesta. Se presupune, însă, că ai în faţă adversari loiali.

Buna credinţă a legionarilor creştini români a admis că luptă cu adversari loiali, deosebiţi numai prin cauza pentru care luptă fiecare. Timpul cât cel puţin aparenţa le-a permis să poată socoti starea lucrurilor ca atare, constituie o etapă care se încheie cu data morţii Generalului Gh. Cantacuzino-Grănicerul. Până atunci legionarii au dovedit, în lupta lor, eroismul. De atunci au fost învrednicіţi de Dumnezeu să intre în etapa finală a luptei lor şi, ajutaţi de harul divin în mod special, să dovedească martiriul.

De fapt, o distincţie esenţială nu se poate face între eroismul şi între martiriul legionarilor, dacă privim lucrurile în raport cu cauza luptei lor, care este Iisus Hristos şi, prin El, şi naţionalismul lor. Aşa că din acest punct de vedere, toţi legionarii ucişi de adversari au căzut pentru Legea lui Hristos. Prin urmare, toţi legionarii căzuţi pentru această cauză sunt şi martiri. Tocmai pentru a ne da mai bine seama de acest lucru, se poate face deosebirea, după mijloace şi în timp, între etapa eroismului şi cea a martiriului.

În etapa eroismului, punctul culminant pe care l-a atins Mişcarea Legionară a fost moartea lui Moţa şi a lui Marin. Ei au ieşit din hotarul ţării lor ca să lupte şi să moară pentru Hristos şi abia prin această moarte, pentru prima oară, neamul întreg - afară de trădători şi iudeo-masoni - a fost puternic cutremurat şi a început să trăiască în tot mai deplină conştiinţă misiunea pe care legionarii au vestit-o, de la începutul luptei lor, creştinătăţii româneşti. Pentru prima oară, chiar şi *acuzatorii* şi-au dat seama că „acuzaţii" lor nu

numai că sunt tot ce Neamul poate avea mai bun, dar că au reuşit s-o dovedească aceasta şi lumii întregi şi încă prin fapte slăvitoare de Dumnezeu, care fac înconjurul pământului întreg. Deci, ceea ce ar fi avut de gând să facă acuzatorii pe preţul minţirii lumii de peste hotare, de acum nu se va mai putea fără să fie angajată ca martor toată istoria în timp şi spaţiu. Pentru că s-a împlinit năprasnic ceea ce eroii au promis:

„Să mergem înainte, spre îndeplinirea sfântului şi cumplitului angajament pe care l-am luat! Sau murim în luptă, sau ieşim biruitori! Sunt singurele porţi pe care ni le deschide viitorul"[36].

Să urmărim cuvântul scris al unui erou şi martir ca şi ei, Vasile Cristescu, despre: *Jertfa lui Ion Moţa şi Vasile Marin în lumina istoriei*:

„Camarazi de luptă şi de generaţie cu Ion Moţa şi Vasile Marin, suntem pătrunşi de măreţia gestului lor de a porni să lupte în armata naţionalistă a Spaniei.

S-au dus mânaţi de gândul jertfei pentru triumful Crucii şi pentru apărarea civilizaţiei latine.

Fapta lor este afirmarea celui mai înalt sentiment de eroism, căci poate fi oare ceva mai eroic decât ruperea de tot ce ai mai drag pe lume spre a împlini cu sângele tău biruinţa idealului căruia i-ai închinat viaţa?

Este mărturisirea, cu preţul ultimului sacrificiu, a unei profunde credinţe în Dumnezeu, a spiritului nou ce se ridică răzvrătit împotriva unui întreg secol de materialism şi lipsă de religie.

Suflete de granit, au înfrânt moartea prin moarte.

Suntem prea măcinaţi în mărunţişurile zilnice ca să putem cuprinde, în toată amploarea, jertfa lui Ion Moţa şi Vasile Marin.

Mult mai târziu, după trecere de decenii, când vremurile de azi se vor proiecta în perspectiva istoriei, fapta lor va putea fi detaşată în lumina strălucitoare a veşniciei.

Căci fapta lor este deschizătoare de drum nou în istoria

neamului românesc.

Pornirea lor şi a celorlalţi cinci camarazi să lupte în acel colţ de Europă unde acum s-a pus în cumpăna sorţii viaţa de mâine a omenirii - cu Dumnezeu sau cu Satan - însemnează ceva mai mult decât o participare simbolică a generaţiei noastre prin ei, cei mai aleşi fii, la marea bătălie dintre cavalerii crucii şi ostaşii diavolului.

Însemnează fixarea noului orizont pentru generaţia României Mari, care respinge spiritul strâmt al înaintaşilor, trasând singură, prin cea mai mare jertfă - sângele propriu - sensul misionar al existenţei ei.

În curgerea de veacuri, noi am luptat pentru credinţă şi pentru existenţa neamului; dar am luptat aici, pe pământul şi în jurul hotarelor noastre ameninţate.

E pentru prima dată în istorie când Români aleşi, având conştiinţa misionară a luptei pentru Dumnezeu şi civilizaţie, pornesc pe meleaguri depărtate să sfinţească acolo, cu suprema jertfă, crezul lor.

Privită în perspectiva istoriei, fapta lor e plină de consecinţe pentru destinul neamului românesc.

Naţiunea franceză, odinioară în fruntea neamurilor lumii, a păşit pe planul istoriei universale când cetele de cavaleri cruciaţi au părăsit plaiurile înverzite ale Franţei ca să moară în nisipurile Siriei, cu ochii ţintă către Ierusalimul mântuirii.

Căzând cu privirea îndreptată către Dumnezeu, pe pământul Spaniei, patria împăratului care ne-a zămislit ca neam, misionarii noştri au smuls lacătele ce ne ţineau închisă poarta largă a istoriei universale.

Prin ei, neamul nostru se îndreaptă pe drumul mare şi luminos ce duce către Dumnezeu"[37].

Înmormântarea lui Moţa şi Marin a fost ceva unic în istoria noastră şi ceva excepţional în istoria contemporană. Creştinătatea Românească a început să se trezească „din somnul cel de moarte". A dat un serios avertisment acuzatorilor prin alegerile din 20 Decembrie 1937.

Dar înainte de aceste alegeri, a mai murit un mare erou,

ca să se întărească şi mai mult afirmarea mişcării legionare: a murit şi „Generalul". Pe acest bătrân adevărat, „nebun" în consideraţiile acuzatorilor, dar înţelept în lumina istoriei, l-am considerat *„tălmaciul destinului românesc"* şi la moartea lui mi-am îngăduit să scriu şi eu despre el astfel:

„Se împlinesc 153 de ani de când Horia, Cloşca şi Crişan au murit ca martiri pentru dreptatea unui neam slujitor lui Hristos. Credeau uzurpatorii Ardealului - pentru a cărui dezrobire s-au jertfit, într-o prea fioroasă frumuseţe a morţii, cele trei căpetenii ale moţilor - credeau acei uzurpatori că o socoteală aşa de netrebnică a înmormântat doar o capricioasă tulburare a tihnei lor jefuitoare. Dar moartea năprasnică a acelor ţărani înţelepţi, bineştiutori de carte şi bogaţi în omenie, a fost un semn şi o rodire. Şi cu cât avea să întârzie descifrarea semnului, cu atât avea să crească rodirea până la răscumpărare.

Un Grănicer al unui mare Rege s-a încruntat şi a izbit rezistentele acelei lumi ce se cerea nimicită de chiar nelegiuirea care a aşezat-o acolo. Un vlăstar din viţa acelui domnitor care a dat cel dintâi toată Scriptura lui Dumnezeu în grai românesc[*] a făcut să trosnească roata morţii ce a răpus pe fraţii lui, principi ai vitejiei şi viziunii din acele meleaguri spre care îşi năvălea dorul, dragostea şi ostaşii.

El a supravieţuit morţii războiului ca să aducă graniţă şi suflet, într-un suflet fără graniţă, lumii Căpitanului - ca reprezentant al vitejiei şi omeniei româneşti, care a salutat speranţa cea bună a Neamului.

El, Grănicerul, a adus intactă *la răscruce* roada cea bogată: *adevărul că niciodată nu mor în zadar oamenii curaţi, drepţi şi viteji.* Peste veac, din jertfa tuturor celor ca Horia, Cloşca şi Crişan, Grănicerul a cules pe vârful sabiei vremii lui ceea ce Dumnezeu a rânduit cu dreptate destinului

---

[*] Este vorba de Şerban Cantacuzino, domn al Ţării Româneşti între 1678-1688, cel care a tipărit prima Biblie în limba română.

românesc.

Şi, mai ales, nu a murit în război pentru că avea chemarea de a comanda tinerețea curată în numele bătrâneții înțelepte, atunci când nebunia bătrâneții a vrut să frângă pe roata morții tinerețea neamului.

De atunci a întors cheia destinului şi spre descuieri de mai înalte învredniciri ale românilor. Primind de la Căpitan comanda a şapte eroi ai Legiunii, i-a întors acasă pe doi cu nimbul de martiri ai lui Hristos. Prin Moța şi Marin, Generalul ne-a descifrat sensul de înălțime al unui *întreg* românesc. Iar el însuşi, ca şef de onoare al macedonenilor, a lăsat să se întrezărească şi dreptatea, pe plan istoric şi geografic mai larg, a aceluiaşi *întreg*, care îşi întinde până la macedo-români vechimea şi mărimea de hotar străvechi.

Toate pe rodnicie de jertfă, sub ochiul de onoare al celui mai reprezentativ viteaz bătrân, care a transmis străbuna aşteptare a *întregului* dreptății destinului românesc... împlinirii lui desăvârşite, sub mintea înțeleaptă şi mâna sigură a Căpitanului.

Grănicerul, prin aceasta, a lăsat cea mai frumoasă moştenire de suflet, de sensuri spirituale şi istorice, de zâmbet mândru către viitor.

Şi acum, toamna, merge cu aceeaşi solie, a românilor de pretutindeni, înaintea Tronului slavei lui Dumnezeu"[38].

***

5. Martiriul

După moartea Generalului, acuzații au mai avut un scurt răgaz de viață „legală", până la alegerile din 20 decembrie 1937. Au vrut să se prezinte şi în fața conştiinței obşteşti a țării, pentru ca să poată afla un indiciu: legionarii sunt în asentimentul creştinătății româneşti sau încă nu? Şi dacă da, să se pregătească pentru faza finală a luptei şi pentru începutul întronării din nou a Legii lui Hristos în țară; iar dacă încă nu, să-şi concentreze toată puterea pentru a îndrepta ceea ce poate era greşit şi a convinge, astfel, pe toți

românii, de buna credință pentru dreptatea cauzei în slujba căreia ei luptă şi jertfesc „totul pentru țară".

Alegerile acelea, într-adevăr, au fost un surprinzător indiciu, pentru „acuzatori" în primul rând. Pentru că au dovedit, contrar aşteptării lor, că țara este scârbită de minciună şi iubitoare de adevăr şi că are încredere că legionarii sunt ucenici şi ostaşi ai adevărului, sunt propovăduitori şi luptători ai lui Hristos.

Aceasta a cutremurat şi înfierbântat pe acuzatori. Şi, cum pe cale legală şi prin luptă egală îşi dădeau seama că vor pierde terenul, fiindcă legionarii s-au dovedit eroi din toate punctele de vedere, atunci au recurs la ilegalitate şi teroare. Credeau că, provocând astfel pe acuzați, vor avea cel mai îndreptățit motiv de a-i face vinovați de „anarhie" şi deci de a-i extermina.

Dar - minune! - acuzații nu au mai vrut să folosească nici măcar dreptul lor de reacțiune legală şi de ripostă „glonț pentru glonț", cum omeneşte ar fi putut-o face! Dimpotrivă, Căpitanul a văzut că Dumnezeu învredniceşte Mişcarea Legionară de ceva cu mult mai mult decât de afirmarea naționalistă a dreptății şi destinului Neamului, o învredniceşte de mărturisirea lui Hristos.

Suprema încordare pe plan național a trăit-o Mişcarea Legionară sub guvernul Cuza-Goga, când au fost împuşcați de jandarmii „primului guvern național" cei doi legionari: Mija şi Florescu.

Dar semnul că realitatea națională este desăvârşită şi că intră în cauză însăşi ortodoxia Bisericii lui Hristos a fost lovitura de stat a regelui-sperjur şi blasfemia formării unui guvern chiar sub preşedința Patriarhului - prim-ministru.

Din acel moment, Căpitanul a schimbat total şi strategia luptei, înlocuind armele omeneşti ale dreptății naționale cu armele dumnezeieşti ale dreptății Sfintei Evanghelii a Domnului nostru Iisus Hristos. Şi a îndrumat Mişcarea Legionară de pe linia eroismului pe linia martiriului!

Martiriul este de două feluri: a)fără sânge şi b)prin sânge.

a) „A zis un bătrân: Patimile de care sunt cuprinşi oamenii afară de fire, elinii le făceau dumnezei şi se închinau lor, iar pe cei ce nu voiau să se închine, îi munceau, îi omorau şi îi făceau, precum nu voiau, mucenici. Deci şi noi, de ne supunem patimilor, cu nimic nu ne deosebim de închinătorii de idoli. Că acela ce se biruieşte de iuţeală şi de mânie şi se robeşte şi nu taie de la sine turbarea patimii, aceştia se leapădă de Iisus şi acceptă întru sine pe Marte ca Dumnezeu şi se închină idolului turbării, ca şi elinii. Şi iubitorul de argint, cel ce-şi închide milostivirea sa de către fratele său şi nu miluieşte pe vecinul său este asemenea închinător de idoli, cinstind idolul lui Ermi (Mercur) şi slujeşte făpturii, iar nu Făcătorului. Aceasta se întâmplă încă şi la celelalte patimi, căci fieştecare de care patimă se biruieşte, aceleia se face şi rob, după cuvântul apostolului, care a numit iubirea de argint a doua închinare de idoli. Iar cel ce a biruit acestea şi le-a gonit de la sine sau s-a înfrânat de ele, acesta a călcat idolii şi s-a lepădat de închinarea dumnezeilor celor mulţi şi s-a făcut mucenic fără de sânge”[39].

Căpitanul şi legionarii au devenit „acuzaţi” ai acuzatorilor din cauza vieţii lor virtuoase, prin închinarea ei şi slujirea lui Hristos-Dumnezeu. Acuzatorii nu puteau suferi prezenţa acestei mustrări permanente împotriva închinării şi slujirii lor la idoli şi aveau chiar cutezanţa să calomnieze pe legionari, atribuindu-le lor tocmai ceea ce era înrădăcinat în obiceiul acuzatorilor.

Încă de la apariţia primei ediţii a cărţii Căpitanului, „Pentru Legionari”, el a scris în prefaţă:

„La ora aceasta suntem înconjuraţi din toate părţile. Duşmanii ne izbesc mişeleşte şi trădarea muşcă din noi.

De doi ani de zile stăm legaţi cu lanţurile infamei cenzuri.

De doi ani de zile numele nostru şi acela de legionar nu sunt *tolerate în ziare decât pentru a fi insultate*. Curge asupra noastră ploaie de mişelii, în aplauzele duşmanilor şi în

speranţele lor că vom pieri. Dar aceşti cavaleri ai laşităţii, ca şi stăpânii lor, se vor convinge, de altfel, în curând, că toate atacurile în care şi-au acumulat nădejdile de nimicire a Mişcării Legionare, toate frământările şi toate sforţările disperate rămân încercări zadarnice. Legionarii nu mor. Drepţi, nemişcaţi, neînvinşi şi nemuritori, privesc pururea biruitori la toate zvârcolirile urii neputincioase”.

Au dovedit aceasta. Întâi, o tărie de suflet neîntâlnită în „obiceiul pământului” României moderne a fost autodizolvarea partidului „Totul pentru Ţară”, imediat după nesocotirea *voinţei naţionale*, cu prilejul alegerilor din 20 decembrie 1937, când a fost format guvernul Cuza-Goga şi apoi s-a dat lovitura de stat. O mare pildă de abnegaţie, pentru a lăsa pe alţii să facă bine ţării *dacă pot*, precum şi o mare prevedere şi demnitate: nu a aşteptat să fie supus şi acest „partid” aceleiaşi desfiinţări uzurpatoare ca şi celelalte.

Apoi, acceptarea resemnată şi fără reacţiune violentă a tuturor persecuţiilor morale şi fizice, ripostând la armele urii satanice a uzurpatorilor cu armele iubirii harice a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Căpitanul şi legionarii aducându-şi aminte de cuvintele Domnului care a zis: „Nu voi M-aţi ales pe Mine, ci Eu v-am ales pe voi şi v-am rânduit să mergeţi şi roadă să aduceţi şi roada voastră va rămânea, ca orice veţi cere de la Tatăl în Numele Meu, să vă dea. Acestea vă poruncesc, ca să vă iubiţi unul pe altul. *De vă urăşte lumea, să ştiţi că pe Mine mai înainte de voi M-a urât*. De aţi fi din lume, lumea ar iubi ce este al său, dar pentru că nu sunteţi din lume, ci Eu v-am ales din lume, pentru aceasta vă urăşte lumea. Aduceţi-vă aminte de cuvântul pe care vi l-am spus: *Nu este sluga mai mare decât stăpânul său. De M-au prigonit pe Mine şi pe voi vă vor prigoni*. De au păzit cuvântul Meu şi pe al vostru îl vor păzi. Dar toate acestea le vor face vouă din pricina numelui Meu, pentru că ei nu cunosc pe Cel Ce M-a trimis. De n-aş fi venit şi nu le-aş fi spus, păcat n-ar avea, iar acum n-au îndreptăţire pentru păcatul lor. Cel ce Mă urăşte pe Mine, urăşte şi pe Tatăl

Meu. De n-aş fi făcut între ei lucruri pe care nimeni altul nu le-a făcut, păcat n-ar avea, iar acum M-au şi văzut şi M-au urât şi pe Mine şi pe Tatăl Meu; dar s-a făcut ca să se împlinească cuvântul scris în Legea lor: «Că fără pricină M-au urât». Iar când va veni Mângâietorul, pe care îl voi trimite vouă de la Tatăl, Duhul adevărului, carele de la Tatăl purcede, acela va mărturisi pentru Mine. *Încă şi voi mărturisiţi, că de la început sunteţi cu Mine.* Acestea vi le-am grăit, ca să nu vă smintiţi. Vă vor scoate din sinagogi *şi va veni vremea ca oricine vă va ucide, să i se pară că aduce slujbă Lui Dumnezeu*" (Ioan, 15, 16-27).

b) De vreme ce Arhiereii, Cărturarii, Dregătorii, Patriarhul şi Regele, adică toţi acuzatorii, au trădat chemarea lor cea de la Dumnezeu şi s-au făcut chiar hulitori de Dumnezeu, nu se putea ca Numele lui Dumnezeu să nu fie slăvit în sânul creştinătăţii româneşti; şi de vreme ce, de la început, Căpitanul şi Legionarii, adică acuzaţii, au chemat Numele lui Dumnezeu şi au dovedit că luptă pentru Biserica Lui şi îi slujesc cu osârdie în ţara în care a întemeiat-o, drept aceea Dumnezeu a învrednicit pe legionari să devină ei misionarii lui Hristos şi i-a învrednicit chiar de multă asemănare cu suferinţele Lui şi ale Sfinţilor Apostoli, pentru ca să fie învredniciţi, cu dreptate, şi de mare asemănare cu biruinţa şi învierea Lui şi a Sfinţilor Apostoli.

Căpitanul a fost judecat şi condamnat mai întâi la şase luni închisoare, în procesul intentat de cărturarul-istoric Nicolae Iorga, întemeietorul ziarului „Neamul Românesc" - condamnare nedreaptă, dată în primăvara anului 1938.

În acelaşi timp am fost asediaţi tâlhăreşte în casele noastre, percheziţionaţi şi arestaţi toţi „fruntaşii legionari", în noaptea dinspre Duminica Floriilor din acelaşi an.

Am intrat astfel, cu adevărat, în Săptămâna Sfintelor Patimi ale Domnului nostru Iisus Hristos.

Miercuri în acea săptămână ne-am întâlnit o parte la legiunea de jandarmi din Râmnicu-Vâlcea, unde am fost aduşi sub pază din diferite părţi ale ţării. Alte două grupuri

erau la Mănăstirile Tismana şi Dragomirna, pe când noi eram duşi la Miercurea-Ciuc. Am fost duşi acolo chiar în Sfânta Vineri şi am făcut slujba Prohodului Domnului în tren. În Sâmbăta Mare am fost debarcaţi şi predaţi la internare în lagărul de la Miercurea-Ciuc. Sfânta Înviere am slujit-o şi noi cum am putut, acolo, după ce majoritatea legionarilor s-au spovedit şi împărtăşit, pentru că Bunul Dumnezeu a binevoit să-i dea gând bun Preotului [Ion] Vasilian de la Tulcea, care a luat la sfinţia sa Sfânta Împărtăşanie „pentru bolnavi". După o lună, au fost aduşi acolo şi cei de la Tismana şi Dragomirna.

Vara am aflat că a fost procesul Căpitanului, în care a fost condamnat la munca silnică pentru „trădare". Mai aflasem însă înainte că în Vinerea Mare, la Bucureşti, la Patriarhie, mai marele Arhiereilor, Patriarhul - prim-ministru Miron, la slujba Prohodului, s-ar fi exprimat despre Căpitan prin cuvintele: „Mai bine să moară un om, decât să piară poporul". Iar după ce am aflat despre modul cum a decurs procesul şi ce fel de acuză şi condamnare s-a făcut, mi-am adus aminte de cuvintele lui Miron-apostatul şi am început să înţeleg de ce s-a dat lovitura de stat, de ce s-a introdus pedeapsa cu moartea, de ce ne-a arestat pe toţi şi, mai ales, de ce s-a ţinut procesul fiind noi în lagăre şi de ce totuşi n-au avut curajul acuzatorii să-l condamne de-a dreptul şi „legal" la moarte pe Căpitan.

Pe urmă a mai fost un proces, în care au fost condamnaţi la închisoare grea şi alţi 18 fruntaşi ai Mişcării Legionare, în frunte cu doi Preoţi: N. Georgescu-Edineţ şi I. Dumitrescu-Borşa (acesta condamnat în lipsă), printre care şi cei cinci „spanioli" care s-au întors vii de pe frontul Spaniei naţionaliste, când au fost aduşi în ţară Moţa şi Marin.

Pe cei rămaşi în lagăr ne ţineau silnic şi fără nici o lămurire şi nici la judecată nu ne duceau, ca să ne condamne cel puţin şi pe noi, chiar mişeleşte, cum au condamnat pe ceilalţi.

După multă frământare şi cumplit chin sufletesc, am

făcut, în luna august, Întâmpinarea mea către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Dar nu numai că nu am primit nici un răspuns, nu numai că nu am fost judecaţi preoţii de Sfântul Sinod, după Canoane şi chiar după Constituţia din 24 februarie 1938, care recunoaşte Canoanele Ortodoxe, nu numai că nu am fost judecat cel puţin eu, care am cerut aceasta, ci, dimpotrivă, am fost supuşi la tratament din ce în ce mai draconic, iar în noiembrie am fost duşi, după cum am arătat în capitolul precedent, la Sadaclia.

Acolo am trăit aievea ca în iad. După ce am fost supuşi la tot ce mintea omului nu-şi poate imagina ca batjocură de preoţi, am atins punctul culminant când ni s-a strecurat o bucată de ziar decupat, chiar de către jandarmul-sergent de serviciu, conform instrucţiilor primite, prin care am aflat că în noaptea de 29 noiembrie 1938, Căpitanul şi cei treisprezece au fost împuşcaţi mişeleşte lângă Bucureşti.

Atunci am trăit şi noi „psihologia omului condamnat la moarte", pentru că s-a procedat cu noi în aşa fel încât ne aşteptam dintr-o clipă în alta să fim împuşcaţi cu toţii.

„Şi m-am uitat şi iată un cal vânăt (uniforma „Frontului Renaşterii Naţionale") şi numele celui ce călărea pe el era Moartea. Şi Iadul se ţinea după el. Şi li s-a dat putere peste a patra parte a pământului, ca să ucidă cu sabie şi cu foamete şi cu moarte şi cu fiarele de pe pământ. Şi când a deschis pecetea a cincea, am văzut, sub Jertfelnic, *sufletele celor înjunghiaţi pentru cuvântul lui Dumnezeu şi pentru mărturia care au dat-o.* Şi au strigat cu glas mare, zicând: *Până când, Stăpâne sfinte şi adevărate, nu judeci şi nu răzbuni sângele nostru faţă de cei ce locuiesc pe pământ?* Şi fiecăruia dintre ei i s-a dat câte un veşmânt alb şi li s-a spus să stea în tihnă încă puţină vreme *până când vor împlini numărul şi cei împreună-slujitori cu ei şi fraţii lor, cei ce aveau să fie omorâţi ca şi ei*" (Apoc. 6, 8-11).

Capitolul IV

De la problematic la imperativ!

„Iar oarecare farisei din mulţime
au zis către El: Învăţătorule, ceartă-Ţi ucenicii!
El însă răspunzându-le, a zis: Zic vouă
că dacă vor tăcea aceştia, pietrele vor striga!"
(Luca 19, 39-40).

1. Despre cele ce se întâmplă

„Dacă" vom tăcea?

Îndată ce am aflat de cele întâmplate, toţi preoţii din lagărul Sadaclia, din proprie iniţiativă şi de bună voie, am făcut acea adresă către guvern şi am scris:

„Luând cunoştinţă de cele întâmplate în noaptea de 29 spre 30 noiembrie cr. (1938) şi socotind că toate se împlinesc *după voia lui Dumnezeu*, noi, preoţii din acest domiciliu, *dăm Cezarului ce este al Cezarului*, supunându-ne întru totul M.S. Regelui Carol al II-lea, Regele tuturor românilor, înaltului guvern şi tuturor legilor ţării".

Deşi am votat Constituţia din 24 februarie 1938, deşi am jurat pe ea, deşi am respectat-o mai mult decât oricine, chiar şi decât înşişi autorii ei, deşi am trecut prin toate cele de până atunci, totuşi am făcut şi această declaraţie, pentru ca să nu poată fi nici un prilej de sminteală pentru nimeni atitudinea noastră, a preoţilor.

La data de 7 decembrie acelaşi an, ne-au cerut şi jandarmii o declaraţie, în care, între altele, era şi fraza aceasta: „Declar pe conştiinţă şi cuvântul meu de onoare şi om, că mă desolidarizez de Codreanu, Legiune şi membrii organizaţiei Totul pentru Ţară".

Deşi această declaraţie nu are nici o valoare în sine, fiindcă ni s-a impus perfid, ca să fim prinşi în cursă, deşi fondul ei este absurd, pentru că ne puteam gândi, în acel moment, la oricare „Codreanu" din ţara noastră, numai la

Corneliu Zelea Codreanu nu, deşi ne puteam gândi la Legiunea de jandarmi şi nu la „Legiunea Sfântul Arhanghel Mihail", deşi membrii organizației Totul pentru Țară nu mai existau din clipa în care această organizație s-a autodizolvat - totuşi, pentru ca să fiu deplin liber de orice constrângere lăuntrică de conştiință, precum şi de orice constrângere din afară şi ca să pot vedea şi spune lucrurile numai ca preot, eu am rugat pe un duhovnic dintre preoții de acolo să-mi rostească rugăciunea „dezlegării de jurăminte" pentru orice jurământ aş fi depus vreodată, în afară de cele „*canonice şi legale*".

Atunci mi-a făcut Bunul Dumnezeu parte de o mare fericire sufletească: mi-am dat seama că tot ce mi-a fost dat să pătesc a fost o uşoară ispăşire a călcării de către mine a Canonului care prevede să nu fie nimeni hirotonit preot decât la vârsta de 30 ani. Or, nouă ni s-a dat drumul din lagăr la 20 decembrie 1938, dar eu nu am mai slujit încă până în anul 1939, an în care împlineam vârsta de 30 ani. De aceea, m-am hotărât din nou ca în viitor - odată ce am scăpat de povara acestei mustrări de cuget - să slujesc şi să lupt pentru Ortodoxie şi Canoanele ei cu prețul oricărui sacrificiu şi să mă rog lui Dumnezeu ca să-mi ajute a fi pururea vrednic de această chemare.

În ceea ce priveşte politica, am hotărât să o fac tot numai ortodox! De aceea, am zis în cugetul meu: deşi mi-a sfâşiat sufletul procedeul „stăpânirii", cu uciderea fără condamnare a legionarilor, deşi acuzatorii toți merită să piară, totuşi nu voi judeca eu pe nimeni, ca om, ba voi încerca să ajut, cât se va putea şi cât îmi revine partea mea, tot ce se încearcă a se face pentru țară, chiar şi sub această „stăpânire".

În consecință, când m-am reîntors la Balcic, chiar în acea zi am făcut cerere de înscriere în „Frontul Renaşterii Naționale" şi am scris astfel:

„Domnule Primar,

Subsemnatul, Preot Ilie I. Imbrescu, Parohul Catedralei «Sf. Gheorghe», Balcic, cu onoare vă rog să mă înscrieți în

rândurile Frontului Renaşterii Naționale.

Consider ca o sacră datorie a ceasului de față ca să ne unim toți românii «în legătura păcii», sub lumina Harului Divin, în jurul Majestății Sale Regelui Carol II, pentru slava Bisericii, strălucirea tronului şi desăvârşirea Neamului Românesc.

De aceea doresc să mă înrolez cu tot devotamentul în Mişcarea «Frontului Renaşterii Naționale».

Primiți, vă rog, Domnule Primar, asigurarea deosebitei mele stime", Balcic, 14 ianuarie 1939, ss/Preot Ilie I. Imbrescu.

Dar la Balcic nu mi-a fost dat să pot sluji în biserica al cărei paroh sunt decât în ziua de 12 februarie 1939. În legătură cu aceasta, în jurnalul pastoral intim al meu, „Însemnările unui preot", la această dată am scris:

„Cu mila şi binecuvântarea Bunului Dumnezeu, azi am slujit Sf. Liturghie, prima dată de când am scăpat de împrejurările din ultimul timp.

Tot azi am împlinit exact cinci ani de când am fost hirotonit ca preot. Poate nu este o simplă coincidență. Eu cred că aşa a binevoit Dumnezeu, ca să trec prin ce am trecut, pentru ca să ispăşesc vina de a fi intrat în Preoție (nu în Diaconie) înainte de vârsta de 30 ani. Acum, fiind aproape de împlinirea acestei vârste şi totodată împlinind şi exact cinci ani de la preoțire (adică exact cât trebuia să stau ca diacon), m-a învrednicit Bunul Dumnezeu să liturghisesc tocmai în această zi în care se întâlnesc cele două linii asupra cărora am fost totdeauna cu sufletul frământat.

Mai mult, toate acestea merg, zi de zi şi punct cu punct, spre realizarea planului de muncă în care vreau să-mi încadrez tot rostul meu pe acest pământ şi care plan, aşa cum l-am conceput, cred că mi-a fost descoperit tot de Bunul Dumnezeu.

Aşadar, toată experiența şi toate împrejurările de până acum au convers spre acest punct, care este ziua de azi şi care demarcă precis hotarul între două etape ale vieții mele,

viață încadrată în Ortodoxie.

Ceea ce este deosebit de semnificativ este faptul că tot azi (tot coincidență?) am primit şi primul volum de la „Librăria Teologică" - din colecția *Izvoarele Ortodoxiei* - şi anume Dogmatica Sfântului Ioan Damaschin. A fost şi este pentru mine deosebit de important şi uneori chiar minunat ce anume cărți şi în ce împrejurări mi-a fost dat să le aflu (sau să le primesc) şi să le citesc! Mare este Dumnezeu!

Lectură: *Dogmatica* - Sf. Ioan Damaschin.

Adaos: Cu această zi, cred, am intrat în etapa de maturitate a vieții şi de plinătate a desfăşurării misiunii mele de preot!".

Tot în „Însemnările unui Preot", la data de 26 aprilie 1939, am scris:

„Azi împlinesc 30 ani! Răscruce a vieții. Vârstă a Preoției. Abia de acum, de azi înainte, pot spera să mă socotesc cu adevărat preot: şi formal, în perfectă concordanță cu Sfintele Canoane, şi în fond, prin încordarea tuturor puterilor, alimentate de rugăciuni, ca să pot fi, din toate punctele de vedere, ceea ce trebuie să fie un preot ortodox!

Mă trezesc ca dintr-un somn greu, cu visuri hidoase, gemete surde...

Ultimele zile, până la data de azi, am simțit pustiirile unui groaznic război nevăzut, care a fost dezlănțuit peste sufletul meu de puterile întunericului.

Dumnezeu nu m-a lăsat. Eu m-am rugat, dar sufletul mi-a fost încercat cumplit. Slăbănogit şi plin de răni lăuntrice, mă trezesc azi, parcă aş fi alt om. Aş vrea să fiu, într-adevăr, alt om: Om Nou! Şi, încet-încet, dar sigur şi puternic, să urmez calea lui Hristos până la moarte. Amin!".

La data de vineri, 1 septembrie 1939, Anul Nou bisericesc, am scris:

„În Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh - încep această însemnare cu smerit cuget de laudă a Bunului Dumnezeu şi cu adânc dor de biruință a Luminii asupra întunericului.

În lumea dinlăuntrului meu simt mângâierea păcii şi a binecuvântării ajutorului dumnezeiesc, căci Harul Domnului nostru Iisus Hristos mi-a limpezit negura nepriceperii multor lucruri de azi şi mi-a uşurat apăsarea îngrijorării pentru luptătorii Adevărului.

În lumea din țară, aş vrea să văd grabnic biruința dreptcredincioşilor asupra slugilor satanei!

În lumea de afară, s-a vestit *azi* că Adolf Hitler a început lupta pentru o cauză pe care o vreau dreaptă. Să-i ajute Bunul Dumnezeu să biruiască împotriva iudaismului ca un atlet al lui Hristos, precum odinioară Ştefan Vodă al Moldovei împotriva islamismului. Cred, Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeule, ajută necredinței mele, întru slava Tatălui şi al Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!".

La data de joi, 14 septembrie 1939, am scris:

„Luna aceasta este cu adevărat de răscruce. Iar ziua de azi, a «Înălțării Cinstitei Cruci», aş vrea să fie din nou o răscruce printre atâtea răscruci ale vieții.

Abia începusem însemnarea zilei de nou an bisericesc, abia mă înaripam spre nesfârşitul visării şi hotărârii după «ceea ce trebuie» şi iată că împrejurări neaşteptate m-au pleoştit la pământ. Vineri, în 8 septembrie, percheziție. De ce? Până când?

Situația internă şi externă la plesnitură! Oamenii se năucesc. Dracii se veselesc. Totuşi, cineva trebuie să învingă: Crucea şi propovăduitorii nebuniei ei!

De aceea, plin de prudență dar şi de hotărâre, scrie, o preotule, „Apostrofa" ta, aprig şi smerit totodată; şi rugând pe Hristos, fă să piară dracii şi slugile lor şi să fie lăudat numai Numele Sfintei cei de o Ființă Treimi, în veci, amin!".

La data de miercuri, 27 septembrie 1939, am scris:

„Ieri am fost eliberat din arest. Joi, 21 sept. 1939, exact la o săptămână după «însemnarea zilei» de pe pagina precedentă, a fost ucis Armand Călinescu. Spre seară am fost chemat şi eu la Poliție şi reținut. Abia ieri la ora unu-două la

amiază, venind chestorul Movilescu de la Bazargic, a stat de vorbă cu mine şi, spunându-mi ce instrucţiuni are, mi-a redat libertatea, cerându-şi scuze pentru faptul că «a trebuit» să mai fiu reţinut şi cu această ocazie.

În timpul acesta s-au petrecut lucruri nemaipomenite în ţară. Aş fi putut păţi şi eu foarte rău, dar Bunul Dumnezeu m-a ferit prin oamenii de conştiinţă: dl. poliţai Gr. Costescu şi dl. primar O. Moşescu, care s-au ţinut dârji şi demni numai în legalitate şi adevăr - şi eu, fiind în perfectă armonie cu acestea, am scăpat cu bine. Dumnezeu să le dea sănătate şi să ferească ţara «de venirea asupră-ne a altor neamuri şi de războiul cel dintre noi», dând biruinţă închinătorilor sfintei cruci. Amin".

Despre cele ce se întâmplă, Sfântul Ioan Damaschin a scris astfel:

„Dintre cele ce se întâmplă, unele sunt în puterea noastră, altele nu sunt în puterea noastră. În puterea noastră sunt acelea pe care suntem liberi să le facem şi să nu le facem, adică toate acelea pe care le facem voluntar. Căci nu s-ar zice că acţionăm voluntar, dacă fapta nu ar fi în puterea noastră. Şi, într-un cuvânt, sunt în puterea noastră acelea cărora le urmează blamul sau lauda şi peste care este îndemn şi lege. În sens propriu, sunt în puterea noastră toate cele sufleteşti şi asupra cărora deliberăm. Iar deliberarea este pentru cele deopotrivă posibile. Iar deopotrivă posibil este lucrul pe care-l facem şi contrariul lui. Alegerea acestuia o face mintea noastră. Ea este principiul acţiunii. Prin urmare, sunt în puterea noastră cele deopotrivă posibile, că a te mişca şi a nu te mişca, a porni şi a nu porni, a dori cele ce nu sunt necesare şi a nu le dori, a minţi şi a nu minţi, a da şi a nu da, a te bucura de ceea ce se cuvine şi de asemenea a nu te bucura de ceea ce nu se cuvine şi câte sunt de felul acestora, care sunt faptele virtuţii şi ale viciului. Faţă de acestea suntem liberi. Dintre cele deopotrivă posibile fac parte şi artele. Este în puterea noastră de a învăţa-o pe aceea pe care am voi-o şi de a nu o învăţa. Trebuie să se ştie că

alegerea a ceea ce este de făcut este în puterea noastră. De multe ori, însă, fapta este împiedicată, potrivit unui mod oarecare al proniei dumnezeieşti"[40].

Iar *Despre pronie*, Sf. Ioan Damaschin a scris:

„Pronia este grija pe care o are Dumnezeu de existenţe". Şi iarăşi: „Pronia este voinţa lui Dumnezeu, în virtutea căreia toate existenţele primesc conducerea potrivită". Apoi, mai departe: „Observând acestea, trebuie să admirăm toate operele proniei, pe toate să le lăudăm, pe toate să le primim fără de cercetare, chiar dacă multora li se par nedrepte. Aceasta pentru motivul că pronia lui Dumnezeu este incognoscibilă şi incomprehensibilă, iar gândurile şi faptele noastre şi cele viitoare sunt cunoscute numai lui. Când spun *toate,* înţeleg pe cele care nu sunt în puterea noastră; căci cele care sunt în puterea noastră nu sunt de domeniul proniei, ci al liberului nostru arbitru. Unele din acelea care sunt de domeniul proniei sunt prin bunăvoinţă, altele prin îngăduinţă. Prin bunăvoinţă, acelea care fără discuţie sunt bune; iar prin îngăduinţă, în diferite moduri, căci de multe ori îngăduie ca şi dreptul să cadă în nenorociri spre a arăta altora virtutea ascunsă în el, după cum este cazul lui Iov. Altă dată îngăduie ca să se facă ceva absurd, ca prin fapta absurdă în aparenţă să se săvârşească ceva mare şi minunat, după cum este mântuirea oamenilor prin cruce. În alt chip, Dumnezeu îngăduie ca cel cuvios să sufere cele rele, ca să nu cadă din conştiinţa lui cea dreaptă, sau ca să nu alunece în mândrie din pricina puterii şi harului dat lui, cum a fost cazul lui Pavel (2 Cor. 12, 7). Este părăsit cineva pentru o bucată de vreme pentru îndreptarea altuia, ca să capete învăţătură ceilalţi care privesc starea lui, după cum a fost cu Lazăr şi cu bogatul. Căci în chip natural ne căim când vedem pe unii că sufăr. Este părăsit cineva pentru slava altuia sau pentru păcatele lui proprii sau ale părinţilor, după cum a fost orbul din naştere spre slava Fiului omului. *Iarăşi se îngăduie ca cineva să sufere spre râvna altuia pentru ca, prin faptul că slava celui ce suferă se măreşte, să se facă activă suferinţa în*

alții, în nădejdea slavei viitoare și în dorința bunurilor ce au să fie, după cum este cazul cu mucenicii"[41].

Acesta este, cred, și cazul mulțimii nenumărate de legionari uciși sub Armand Călinescu și cu ocazia asasinării acestuia, așa cum au fost uciși creștinii - ilegal și nebunește - pe vremea lui Nero și a celorlalte persecuții ale împăraților păgâni.

***

2. Maturitate

Dacă vom tăcea?

Care este poziția acestui problematic „dacă" în fața imperativului *evidenței*?

Viața omului este o permanentă și încordată luptă până la moarte. Dumnezeu l-a făcut pe om rege pe pământ, dar *uzurpatorul* nu-i dă pace și vrea să-i surpe această regalitate pe seama lui, a lui satan. Căci satan se vrea el stăpân, *măcar pe pământ*, după ce fusese azvârlit de sus, din fața tronului slavei lui Dumnezeu, împotriva Căruia se răzvrătise:

„Privit-am pe satana căzând ca un fulger din cer" (Luca 10, 18).

De aceea, când a făcut Dumnezeu pe Adam și Eva, protopărinții omenirii și i-a binecuvântat zicând: „Fiți rodnici și vă înmulțiți și umpleți pământul *și-l stăpâniți și domniți* peste peștii mării, peste păsările cerului, peste toate animalele, peste toate vietățile ce se mișcă pe pământ *și peste tot pământul*" (Facerea 1, 28), satan nu și-a dat răgaz până când n-a *uzurpat* domnia lor.

Dumnezeu le spusese protopărinților noștri ceea ce trebuie să facă în Rai, dar șarpele le-a strecurat pervers întrebarea: „Dumnezeu a zis El, *oare*, să nu mâncați roade din orice pom din Rai?". „Iar femeia a zis către șarpe: Roade din pomii Raiului putem să mâncăm; numai din rodul pomului celui din mijlocul Raiului ne-a zis Dumnezeu: Să nu mâncați din el, nici să vă atingeți de el, ca să nu muriți!" (Facerea 3, 1-3).

La aceasta, satan intervine cu negația și calomnia, *mințind*, ca să surpe orice rezistență a ascultării omului de porunca lui Dumnezeu: „Atunci șarpele a zis către femeie: Nu, nu veți muri! Dar Dumnezeu știe că, în ziua în care veți mânca din el, vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul". De aceea, femeia, socotind că rodul pomului e bun de mâncat și plăcut ochilor la vedere și vrednic de dorit, *pentru că dă știință*, a luat din el și a mâncat și a dat și bărbatului său, și a mâncat și el" (Facerea 3, 4-6).

Așa a fost amăgită această capodoperă a creațiunii pământești, omul, care, călcând porunca lui Dumnezeu, s-a lipsit de lumina Creatorului, fără de care, căzând în robia întunericului, a început să se veștejească și, datorită păcatului, a devenit omul morții. De atunci, toată omenirea, zăcând sub blestemul pătatului, a moștenit firea *omului morții*, pe care avea s-o reabiliteze numai *omul învierii*: Domnul nostru Iisus Hristos.

Uzurpatorul avea să fie nimicit, deși cutezanța lui se apropie până și de Fiul lui Dumnezeu!

Când s-a întrupat Mântuitorul, atunci satana, prin regi plăcuți lui, ca Irod, a căutat să distrugă încă din față pe „Stăpânul Cerului și *al pământului*", prigonind cu ucidere groaznică și pe pruncii nevinovați din toată împrejurimea Betleemului.

Nu a izbutit. De aceea, L-a așteptat până la „*vârsta de bărbat*", când Iisus avea să înceapă activitatea publică și sa pecetluiască eliberarea omenirii de sub păcat. Îndată după Botezul Domnului, în pustie, unde *Iisus* postise patruzeci de zile, satan s-a apropiat de Domnul, ca să ispitească și pe Omul Învierii.

Mântuitorul, ca Om, *a permis* aceasta: a) pentru ca să ia asupra Lui toate condițiile firii influențabile și slabe ale *omului morții-Adam*; b) pentru ca să ne dea pildă de replică și reacțiune a omului învierii-Iisus Hristos. Și dacă la început, *omul morții* a ascultat de ispită și *a căzut* - acum, *omul* învierii, în ispită, a apostrofat pe cel rău, zicând: „Pieri,

satano, căci scris este: *Domnului Dumnezeului tău să te închini şi Lui singur să-I slujeşti!*" (Matei 4, 10).

Deci însuşi Fiul lui Dumnezeu, în ispitirea din pustiul muntelui, a fixat poziţia imperativului evidenţei, prin care omul *este dator* să apostrofeze şi să alunge pe satana şi al lui problematic „*dacă*", ori de câte ori satana vrea să-i zădărnicească ascultarea numai de Dumnezeu!

Cine şi când este „matur" să recunoască evidenţa şi să se conformeze ei?

Pe plan lăuntric, prin moştenirea păcatului originar, *toţi suntem* oameni ai morţii, dar, prin botezul în Hristos, *toţi putem* deveni oameni ai învierii. Diavolul se apropie de fiecare om, ca să-l facă rob al minciunii, dar, nu fiecare om se apropie de Dumnezeu, ca să fie ucenic al Adevărului. Această luptă, care se dă *chiar pe arena sufletului fiecărui muritor*, o arată Sfântul Apostol Pavel prin cuvintele:

„Ştim cu adevărat că Legea e duhovnicească, dar eu sunt de carne, vândut sub păcat, pentru că nu ştiu ce fac; căci nu ceea ce voiesc îndeplinesc, dar ceea ce urăsc tocmai aceea săvârşesc. Iar dacă fac ceea ce nu mi-e voia, mă potrivesc cu legea şi zic că este bună. Ci acum nu mai săvârşesc eu aceasta, ci păcatul care locuieşte în mine. Fiindcă ştiu că în mine, adică în trupul meu, nu locuieşte ce e bun. Căci de voit voiesc, dar de lucrat binele nu-l lucrez; căci nu binele pe care îl vreau îl fac, ci răul pe care nu-l voiesc, pe acesta îl săvârşesc. Şi atunci, dacă fac ceea ce nu-mi este voia, nu mai sunt eu făptuitorul, ci păcatul care locuieşte întru mine. Găsesc, deci, această lege în mine, care vreau să fac bine, că anume răul se ţine de mine. Că după omul cel lăuntric, mă bucur de legea lui Dumnezeu, dar văd în mădularele mele o altă lege, care se luptă împotriva minţii mele şi mă face rob legii păcatului cea din mădularele mele. *Om nenorocit ce sunt! Cine mă va izbăvi de trupul morţii acesteia?* Mulţumesc lui Dumnezeu, prin Iisus Hristos, Domnul nostru! Deci, dar, eu însumi, cu mintea mea, slujesc legii lui Dumnezeu, iar cu trupul, legii păcatului. *Drept aceea, asupra celor ce sunt în*

Hristos Iisus *nu este acum nici o osândă*. De vreme ce *legea duhului vieţii în* Iisus Hristos m-a liberat de legea păcatului şi a morţii, căci - lucru peste putinţă legii, întrucât era neputincioasă din pricina cărnii - Dumnezeu a trimis, pentru păcat, pe Însuşi Fiul Său, în trup asemănător trupului păcatului şi, în trup, a osândit păcatul, *pentru ca hotărârea legii să se împlinească întru noi, cei ce nu umblăm potrivit trupului, ci potrivit duhului. Căci cei ce se ţin de trup poftesc cele trupeşti*, iar cei ce se ţin de Duh, cele duhovniceşti" (Romani 7, 14-25; 8, 1-5).

Cuvintele acestea ale dumnezeiescului Pavel privesc starea omului în general.

Dar să vedem, acum, starea de spiritualitate a omului în raport cu *vârsta*, de care fac atâta caz totdeauna acuzatorii.

Iată, se apropia *momentul* când Mântuitorul avea să nimicească păcatul în trup, prin chinurile de pe Sfânta Cruce şi să desfiinţeze moartea, prin moartea de Om răstignit. Pentru aceasta a intrat triumfal în Ierusalim.

Nu erau deloc *vârstnici* cei ce I-au dat slavă Mântuitorului, în Templu, când izgonise pe vânzătorii care făcuseră Casa Domnului „peşteră de tâlhari" şi când vindecase mulţimile de nenorociţi care se aflau acolo! Dar erau vârstnici foarte cei ce s-au fost supărat de toate acestea, neputând sesiza evidenţa!

„Atunci, *mai marii preoţilor şi cărturarii*, văzând lucrurile minunate pe care le făcuse şi pe *copiii* care strigau în templu şi ziceau: Osana Fiului lui David, *se supărară foarte*. Deci, grăiră către El: Auzi aceştia se zic? Ci Iisus răspunde: Adevărat. Au niciodată n-aţi citit că *din gura copiilor şi a celor ce sug întocmi-vei laudă?*" (Matei 21, 15-16).

Mântuitorul face aluzie la Psalmul 8, în care se cuprinde o splendidă descriere a celor făcute de Creator şi a raportului omului, în sânul creaţiunii, faţă de Cel ce dă *dar de slavă şi pruncilor*, pentru minunile care trebuie să cutremure sufletele pline de bucurie şi entuziasm:

„Doamne, Dumnezeul nostru, cât de minunat este

Numele Tău în tot pământul! Şi strălucirea slavei tale se înalţă mai presus de ceruri. *Din gura copilaşilor şi a celor ce sug Ţi se aduce laudă pentru înfruntarea vrăjmaşilor Tăi, ca să amuţească protivnicul şi cel răzbunător.* Când privesc cerurile - lucrul degetelor Tale - şi luna şi stelele, pe care le-ai întemeiat Tu, atunci îmi zic: Ce este omul ca să-ţi aduci aminte de el şi fiul omului ca să-l cercetezi?! Micşoratu-l-ai numai cu puţin faţă de îngeri: cu slavă şi cu cinste l-ai încununat; şi l-ai pus stăpân peste lucrurile mâinilor Tale. Toate le-ai supus sub picioarele lui: oile şi boii, precum şi toate fiarele câmpului, păsările cerului, peştii adâncului şi cele ce străbat cărările mărilor... Doamne, Dumnezeul nostru, cât de minunat este Numele Tău în tot pământul!".

Întrupându-Se Cuvântul, venind şi la Ierusalim *pentru biruinţa Adevărului asupra minciunii* şi „cercetând" pe oameni, aceştia s-au dovedit: neînţelegători şi duşmănoşi *cei bătrâni*, plini de entuziasm şi de slavă *cei tineri*. De ce?

Pe omul care se laudă mai mult cu *experienţa lui*, îl pedepseşte chiar natura, printr-un refuz, tainic dar categoric, de a se lăsa ca auxiliară în explorarea Adevărului *altfel* decât pe calea Legii lui Dumnezeu. Un asemenea om „are ochi şi nu vede, are urechi şi nu aude" (Matei 13, 14).

Pe omul care se smereşte în faţa Legii lui Dumnezeu şi, admirând minunăţiile cosmice, le socoteşte ca o manifestare „a însuşirilor nevăzute şi a puterii veşnice a lui Dumnezeu" (Romani 1, 20), îl binecuvintează Însuşi Creatorul, cu acel dar al Harului Divin care dă maturitate, indiferent de vârsta anilor trăiţi pe pământ.

De aceea, se poate constata că sunt oameni *bătrâni* care încă nu ştiu să lupte cu bărbăţie împotriva răului, pe când pe mulţi tineri, cu vârsta încă fragedă, îi poţi admira cum îşi despică trecerea vitejească pe calea ce duce la bine.

Aşadar, maturitatea este o „*chemare*" a Celui de Sus la lucrarea ascultării de Harul Divin şi nu o experienţă a vârstei care duce adeseori la rătăcirea fantastică a „cărturarilor şi fariseilor" de pe vremea Mântuitorului. Acest adevăr l-a

statornicit Însuşi Domnul, în Parabola despre lucrătorii tocmiţi la vie:

„Căci împărăţia cerurilor este asemenea unui om stăpân de casă, care a ieşit dis-de-dimineaţă ca să tocmească lucrători în via sa. Învoindu-se cu lucrătorii cu un dinar pe zi, i-a trimis pe ei ca să lucreze în vie. Dar ieşind pe la ceasul al treilea, a văzut pe alţii stând în târg, fără de lucru. Şi le-a zis acelora: Mergeţi şi voi în vie şi ce va fi cu dreptul vă voi da. Iar ei s-au dus. Ieşind iarăşi pe la ceasul al şaselea şi al nouălea, a făcut tot aşa. Pe la ceasul al unsprezecelea, ieşind încă o dată, găsi alţii stând fără lucru şi le zise: De ce aţi stat aici toată ziua nemuncind? Ei îi spun: Fiindcă nimeni nu ne-a tocmit. El le zice: Duceţi-vă şi voi în vie şi ce va fi cu dreptul veţi lua.

Făcându-se seară, stăpânul viei zise către îngrijitorul lui: Cheamă pe lucrători şi dă-le plata, *începând de la cel din urmă*, până la cei dintâi. Venind cei de la ceasul al unsprezecelea, luară câte un dinar. Venind şi *cei dintâi, socoteau că vor lua mai mult*, dar luară şi ei tot câte un dinar. Ci luând dinarul, cârteau împotriva stăpânului casei, zicând: aceştia de pe urmă au făcut un ceas şi i-ai pus deopotrivă cu noi, care am dus greutatea zilei şi arşiţa.

Atunci el, răspunzând, zise unuia dintre ei: Prietene, nu-ţi fac nedreptate! Oare nu te-ai învoit cu mine cu un dinar? Ia ce este al tău şi pleacă! Voiesc să dau acestui de pe urmă ca şi ţie. *Au nu mi se cade mie să fac ce voiesc cu ale mele? Sau ochiul tău este rău pentru că eu sunt bun?* Astfel vor fi cei din urmă întâi şi cei dintâi pe urmă, *că mulţi sunt chemaţi, dar putini aleşi*" (Matei 20, 1-16).

Parabola este o icoană vie, care se potriveşte tuturor oamenilor, pretutindeni şi totdeauna, atât fiecăruia în parte, ca individ, cât şi mulţimilor în general, ca naţiuni. Din ea reiese că omul nu este matur după „experienţa" vârstei, ci după cum ascultă de chemarea Harului Divin. De aceea, maturitatea este conştiinţa harică a omului care lucrează şi luptă ca sa devină duhovnicesc, spre deosebire de *conştiinţa*

satanică a omului care rămâne rob al minciunii şi faptelor trupeşti. Omul matur săvârşeşte faptele luminii, omul rob săvârşeşte *faptele întunericului.*

Dintre cei maturi, unul este *chemat* dis-de-dimineaţă, din copilărie; altul pe la ceasul al treilea, din tinereţe; altul chiar în ceasul al unsprezecelea, la bătrâneţe. Ziua, în parabolă, simbolizează o viaţă de om, dar simbolizează şi o *epocă* din istoria unui Neam; simbolizează chiar şi evurile sau erele din istoria întregii omeniri. În felul acesta, se întâlnesc în aceeaşi lucrare toate *generaţiile* unei epoci, sau toate generaţiile unui întreg ev, precum şi toate generaţiile lumii, de la Adam şi până la Judecata din urmă.

Mântuitorul a rostit parabolele ca principiu universal, dar le-a aplicat şi în special „Poporului ales", în sânul căruia S-a născut ca Om. Acest popor a fost chemat încă de la Avraam la lucrarea viei, la pregătirea către „plinirea vremii". În diferite epoci, au aflat şi alte popoare de această „plinire", pe care o aştepta toată lumea moştenitoare a *omului morţii.* Când a venit Mesia, a chemat, ca în al unsprezecelea ceas, toate neamurile la lucrarea voii lui Dumnezeu, în Împărăţia Sa. Drept răsplată, le-a promis viaţa veşnică. Tocmai acest lucru nu a plăcut „poporului ales", care suportase „greutatea şi arşiţa" întregului timp profetic! Gura prin care şi-a dat glas cărtirea aceasta, în numele lucrătorilor „celor dintâi", împotriva binecuvântării hărăzite şi „celor din urmă", au fost „cărturarii şi fariseii" evrei!

În mijlocul neamului evreiesc am văzut cum „cărturarii şi fariseii" urmăreau neîncetat pe Domnul, cârtindu-L şi în loc să fi devenit ei, cei dintâi, ucenici ai Harului, ca unii „cunoscători ai Legii", s-au arătat cei mai îndărătnici vrăjmaşi ai Lui, în timp ce şi copiii au recunoscut în „Fiul Omului" pe Fiul lui Dumnezeu.

De ce? Pentru că erau două generaţii deosebite. Ca vârstă? Nu! *Ca ascultare de un anumit* principiu *din care* s-a născut conştiinţa *lor*!

Despre acest lucru vorbeşte Mântuitorul înainte de

Răstignire, când explică anume cine şi de ce urmează Lui cu credinţă şi cine şi de ce se scandalizează împotriva Lui:

„Dacă Dumnezeu ar fi Tatăl vostru, M-aţi iubi pe Mine, căci de la Dumnezeu am ieşit şi sunt venit. Pentru că n-am venit de la Mine, ci Dumnezeu M-a trimis. De ce nu înţelegeţi graiul Meu? Fiindcă nu puteţi să auziţi cuvântul Meu. Voi aveţi pe diavolul de tată şi ţineţi să faceţi poftele tatălui vostru. El de la început a fost omorâtor de oameni şi cu adevărul nu stă laolaltă, pentru că nu este adevăr într-însul. Când spune minciuna, grăieşte dintru ale sale, căci este mincinos şi părintele minciunii. Dar pe Mine, fiindcă spun adevărul, nu Mă credeţi. Cine dintre voi poate să Mă dovedească de păcat? Dacă spun adevărul, de ce nu *Mă credeţi? Cine este de la* Dumnezeu *ascultă cuvintele lui Dumnezeu; voi pentru aceea nu ascultaţi, pentru că nu sunteţi de la Dumnezeu*" (Ioan 8, 42-47).

În sânul fiecărui popor se află întotdeauna două generaţii în luptă, nu atât ca deosebire de vârstă a lor, cât mai ales ca izvor de la care îşi iau directivele călăuzitoare ale vieţii.

Deoarece unii ascultă de *Adevăr*, care le-a născut conştiinţa harică: aceştia sunt generaţia harică a acelui popor, în epoca respectivă. Iar cei ce ascultă de *minciună*, care le-a născut conştiinţa satanică, aceia sunt *generaţia satanică* a acelui popor.

Ce *trebuie* să facă generaţia harică? Să urmeze şi în acest punct calea deschisă de Fiul lui Dumnezeu!

Aşa cum fiecare creştin, în viaţa lui personală, este hărţuit de diavol cu tot felul de ispite, pentru ca să-i zădărnicească lupta pentru virtute, la fel şi fiecare neam, în viaţa lui naţională, este prigonit pe această cale a mântuirii de către *generaţia satanică*, în fiecare epocă nouă din istoria lui.

Cum l-a apostrofat Iisus pe satan, înainte de a-l fi nimicit pe Cruce, am văzut din atitudinea ce ne-a dat-o pildă ca om al învierii, în ispita din pustiul muntelui. Tot pe cruce avea să nimicească şi *generaţia satanică* a „cărturarilor şi fariseilor".

Înainte de a fi mers la răstignire, însă, le-a aplicat şi lor Apostrofa, din care generaţia harică a fiecărei epoci trebuie să identifice pe generaţia satanică a vremii lor:

„Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici, că închideţi împărăţia cerurilor înaintea oamenilor; că voi nu intraţi şi nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsaţi.

Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici, că mâncaţi casele văduvelor şi de ochii lumii vă rugaţi rugăciuni lungi; pentru aceasta mai multă osândă veţi lua.

Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici, că înconjuraţi marea şi uscatul ca să faceţi un prozelit şi când a ajuns, îl faceţi fiul gheenei încă o dată cât voi.

Vai vouă, povăţuitorilor orbi care ziceţi: cel ce va jura pe templu, nu e nimic dator, dar cel ce se va jura pe aurul templului este dator. Nebuni şi orbi! Ce este mai mare: aurul sau templul care sfinţeşte aurul? Ziceţi iar: cel ce se va jura pe altar, nimic nu este dator, dar cel ce se va jura pe darul ce este deasupra altarului este dator. Nebuni şi orbi! Ce este mai mare: darul sau altarul care sfinţeşte darul? Deci cel ce se jură pe altar, se jură pe el şi pe toate câte sunt deasupra lui. Şi cel ce se jură pe templu se jură şi pe el şi pe cel ce sălăşlueşte într-însul. Şi cel ce se jură pe cer se jură pe tronul lui Dumnezeu şi pe cel ce şade pe tron.

Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici, că daţi zeciuială din izmă, din mărar şi din chimen, dar aţi lăsat părţile mai grele ale legii: judecata, mila şi credinţa; pe acestea trebuia să le faceţi şi pe acelea să nu le lăsaţi. Povăţuitori orbi, care strecuraţi ţânţarul şi înghiţiţi cămila!

Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici, că voi curăţiţi partea dinafară a paharului şi a blidului, iar înăuntru sunt pline de răpire şi de nedreptate. Fariseule orb, curăţă întâi lăuntrul paharului şi al blidului, ca să fie curat şi pe dinafară!

Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici, că semănaţi cu mormintele cele văruite, care pe dinafară se arată frumoase, însă înăuntru sunt pline de oase de morţi şi de toată necurăţia. Aşa şi voi, pe dinafară vă arătaţi oamenilor

drepţi, înăuntru însă sunteţi plini de făţărnicie şi de fărădelege.

Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici, că ziditi mormintele proorocilor şi împodobiţi pietrele de la căpătâiul drepţilor. Şi ziceţi: De am fi fost noi în zilele părinţilor noştri, nu am fi fost părtaşi cu ei la vărsarea sângelui proorocilor! Astfel, dar, mărturisiţi voi înşivă că sunteţi fii ai celor ce au omorât pe prooroci. Ci voi umpleţi măsura părinţilor voştri! Şerpi, pui de vipere cum veţi scăpa de osânda gheenei?

De aceea, iată, Eu trimit la voi prooroci şi înţelepţi şi cărturari; dintre ei veţi omorî şi veţi răstigni; dintre ei veţi biciui în sinagogi şi veţi urmări din oraş în oraş. Ca să cadă asupra voastră tot sângele drepţilor răspândit pe pământ, de la sângele dreptului Abel până la sângele lui Zaharia, fiul lui Varahia, pe care l-aţi ucis între templu şi altar. Adevăr grăiesc vouă: Vor veni acestea toate asupra acestui neam!". (Matei 23, 13-36).

Toate neamurile vor avea *generaţia satanică* a „cărturarilor şi fariseilor". Către toţi „cărturarii şi fariseii" tuturor neamurilor, de ieri, de azi şi de mâine, se adresează cuvintele Mântuitorului!

***

3. Replica naturii!

„Dacă" vom tăcea? Se vor răscula şi vor striga pietrele şi se va revolta întreaga natură!

Generaţia satanică a acuzatorilor, a căror viaţă este minciuna şi uciderea, pentru că slujesc în „*sinagoga satanei*" (Apoc. 3, 9) care este francmasoneria - această generaţie satanică a României întregite a urmărit şi prigonit cu înverşunare pe legionarii generaţiei harice a creştinătăţii româneşti!

În procesul lui Corneliu Codreanu, el, Căpitanul generaţiei harice a „*acuzaţilor*", a rostit ultimul cuvânt în numele lor, al tuturora: „În mâinile Domniilor voastre stă nu viaţa unui om, ci onoarea unei întregi generaţii! Am

încredere în Justiția Militară a țării mele!".

Căpitanul a vorbit în numele generației harice a țării lui!

Generația satanică a acestei țări, însă, nu numai că a condamnat calomnios, a exilat şi închis silnic sute şi mii de legionari, dar a trecut şi la masacrarea lor în masă!

Fără lege, fără judecată, printr-un procedeu unic, acuzatorii au omorât mii de „acuzați"!

Anul de la Hristos 1938 a fost an de răstignire, iar 1939 a fost an de îngropare a generației harice a României de către *generația satanică* a ei!

Dar în loc ca generația satanică să se reculeagă şi să se căiască, în loc ca această generație satanică să tacă, a mai avut încă şi satanicul cinism al satanelor ca să vorbească, şi încă prin graiul „monstrului"- mason C. Argetoianu, în „Apel către țară":

„Români!

Mişelescul atentat care a curmat zilele unuia din cei mai destoinici fii ai țării, răpus în plină desfăşurare a rodnicelor sale străduințe, a trezit conştiința întregului popor românesc.

Ne dăm cu toții seama că nici o cruțare nu mai e cu putință față de netrebnicii - dacă vor mai fi - care nu-şi dau seama că în clipele în care țara trebuie să se sprijine pe închegarea tuturor sufletelor şi pe unirea tuturor brațelor, o acțiune de ură şi de învrăjbire constituie o crimă ce nu poate fi destul de aspru pedepsită.

Suntem hotărâți să înlăturăm şi ultimele boabe de neghină aduse de vânturi pe ogorul românesc şi să readucem pe cei rătăciți la vechile tradiții de omenie şi de bun-simț care au călăuzit neamul nostru în decursul veacurilor.

Facem un călduros apel la patriotismul tinerilor ademeniți printr-o mistică înşelătoare, lipsită de temei moral şi de scopuri mărturisite, şi le vom deschide porțile pe care le-au închis în urma lor, dacă în sufletul fiecăruia mai licăreşte încă acea dragoste de casă şi de neam care îi poate aduce pe calea pocăinței.

Să nu uite nici unul că în abureală de sânge nu se poate clădi, ci numai distruge".

Sângele cui? Al celor ce strigă de la un capăt la altul al țării! Al „acuzaților" de „trădare" fără să fi fost judecați, dar care au fost împuşcați de jandarmi! De jandarmii care le purtau ură legionarilor pentru corectitudinea lor şi pentru că erau singurii care aveau curajul să le refuze găinăriile jandarmereşti cu care abuzau față de cetățeni!

Sângele cui? Al preoților lui Hristos ucişi mişeleşte din ordinul „ighemonilor" Gabriel Marinescu şi general Bengliu, sub ascultarea şi ordinul mai înalt al acuzatorilor! Ce au făcut Chiriarhii Bisericii Ortodoxe Române față de aceste uciderii ale preoților?

Satanismul, însă, nu s-a oprit aici! El vrea să prezinte lucrările lui ca plăcute lui Dumnezeu! Iată cum este hulit Dumnezeu în Manifestul „Frontului Renaşterii Naționale" în care, între alte minciuni, s-a scris şi cea mai cutezantă minciună, la punctul 6, intitulat „Crearea unei vieți spirituale prin dezvoltarea credinței creştine şi a culturii autohtone":

„Credința creştină a fost un puternic sprijin al neamului nostru; ea determină, în parte, însăşi făptura lui; se poate spune, aşadar, că nu eşti român deplin dacă nu eşti şi bun creştin. Frontul Renaşterii Naționale înțelege să meargă pe drumul înaintaşilor; el îndeamnă pe membrii lui să cinstească Biserica, să ia parte la slujbe, să alcătuiască coruri bisericeşti, să ajute la ridicarea lăcaşurilor sfinte, *să dea - într-un cuvânt - lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu*".

Aşadar, să dea lui Dumnezeu sângele preoților Lui, pe care i-a ucis! Să dea lui Dumnezeu spionajul care se face în biserici, ca să se constate dacă sfinții slujitori pomenesc pe anumiți morți! Să dea lui Dumnezeu toate minciunile şi mişeliile acuzatorilor!

Totuşi, acuzatorilor încă le este frică de ceva necunoscut! De aceea, deşi majoritatea „foştilor" acuzați-legionari le-au arătat toată bunăvoința şi patriotismul lor adevărat şi deplin, răspunzând la toate apelurile „stăpânirii"; deşi majoritatea s-au înscris chiar şi în Frontul Renaşterii Naționale, ca să

dovedească țării că nu sunt egoişti şi orgolioşi şi că se bucură de binele țării, oricine l-ar face - totuşi, prin poliţiile şi jandarmeriile țării, „foştii" legionari au fost îndemnați să mai dea câte o declarație de „desolidarizare" față de trecut.

Mi s-a cerut şi mie, după ce Bunul Dumnezeu m-a scăpat de moarte, ca să slăvesc Numele Lui. Am dat Poliției din Balcic următoarea:

„Declarație,

Subsemnatul, Preot Ilie I. Imbrescu, Parohul Catedralei «Sfânta Maria a Mării» din Balcic, declar următoarele:

1. Deşi încă de la votarea Constituției, în 1938, m-am încadrat deplin în noua ordine de stat, votând Constituția şi depunând jurământul cuvenit şi legal;

2. Deşi în tot timpul am respectat tot ceea ce m-am angajat a respecta față de legile țării şi nu am mai avut contact cu nimic din ceea ce ar fi putut avea vreo legătură cu fosta organizație legionară;

3. Deşi la eliberarea mea din lagărul de la Sadaclia am reînnoit aceste angajamente, conform formularului cerut de noua situație, iar, reîntors la Balcic, m-am înscris din prima zi în Frontul Renaşterii Naționale;

Totuşi, pentru a nu mai putea fi nici o îndoială asupra hotărârii mele nedezmințite, reînnoiesc toate aceste angajamente prin declarația solemnă, de cetățean şi preot, că ştiu ce înțeles au şi vreau să împlinesc cu sfințenie cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos:

«Dați Cezarului cele ce sunt ale Cezarului şi lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu» (Matei 22, 21).

Drept care susțin şi semnez propriu prezenta (25 oct. 1939)".

De ce le este frică acuzatorilor?

De necunoscut!

De necunoscutul răzbunării naturii! Nu-i mai rabdă pământul, nu-i mai rabdă nici materia care le alcătuieşte propriul lor trup şi care a fost spurcată prin uciderea propriei lor conştiințe!

Când lumea „cuvântătoare", omul, merge aşa de departe încât nu numai că nu recunoaşte evidența, nu numai că o neagă, dar chiar o ucide, atunci însăşi lumea „necuvântătoare", natura, se revoltă şi dă cea mai cumplită replică prin elementele ei.

Semnele unei asemenea cumplite replici pe care o dă natura acuzatorilor de la noi este faptul că s-au încurcat aşa de haotic în propriile lor minciuni şi mişelii, încât îi va ucide şi pe ei propria lor groază!

Oamenii, prin natura lor decăzută, în urma păcatului originar, sunt şi fricoşi. În viață, ei fac multe lucruri sub apăsarea unor cauze străine de natura lor primordială, ca: laşitatea, ignoranța, superstiția, superficialitatea, lăcomia, orgoliul, frica de oameni. Mai ales în raporturile sociale, se poate observa cum oamenii fac multe lucruri unii de frica altora.

Biserica Ortodoxă nu poate admite nici una din aceste amestecuri străine în calea pe care oamenii trebuie să-şi îndeplinească misiunea lor. Pentru că Mântuitorul a reabilitat omenirea decăzută, prin jertfa Sa pe Sfânta Cruce. De atunci, înstăpânindu-se domnia adevărului în lume, oamenii trebuie să se călăuzească numai de Harul Divin!

În măsura în care oamenii urmează mai cu râvnă această cale, au a se bucura de binecuvântarea lui Dumnezeu. În măsura în care se abat de la ea, au a se îngrozi de pedeapsa lui Dumnezeu!

Creştinii adevărați, recunoscând că nu împlinesc niciodată în chip desăvârşit numai voia lui Dumnezeu, se smeresc şi au grijă să nu-L ofenseze, de aceea imploră neîncetat Harul Lui. Prin aceasta, Dumnezeu le dă conştiința harică şi luptând în viața lor *să facă numai binele*, creştinii adevărați în nici un caz nu fac nimic de frica oamenilor, *ci se apropie* „cu frică şi cu dragoste" de Dumnezeu.

Diavolul caută să oprească aceasta prin toate mijloacele de care ştie el să se folosească. Dă asalt cu tot felul de ispite

şi amăgiri şi dacă vede că nu prind, îşi face, tot din oameni, unelte ale silniciei şi persecuţiei.

Dar tocmai atunci îşi poate afirma oricine măsura creştinătăţii *lui*! Căci de felul cum este învins, se face vinovat de *trădare* faţă de Fiul Omului. Iar de felul cum învinge, se face vrednic de cinstea *apostoliei* pentru Fiul lui Dumnezeu!

Când Sfinţii Apostoli au început să vorbească şi să facă minuni în Numele Domnului Iisus Hristos, uneltele satanei s-au înverşunat şi, ca nişte trădători ai istoriei şi hulitori ai lui Dumnezeu, conducătorii „oficiali" au arestat pe ucenicii harului, hotărând după a lor socoteală:

„Ca lucrul să nu se răspândească mai departe în popor, *cu ameninţare să le poruncim* să nu mai vorbească în Numele acesta nimănui. Deci, chemându-i, le-au poruncit ca nicidecum să nu mai rostească, nici să mai înveţe în Numele lui Iisus" (Fapte 4, 17-18).

Însă cei arestaţi şi acuzaţi erau deja botezaţi cu Duhul Sfânt, având conştiinţa harică şi îmbrăcaţi fiind cu puterea Adevărului. De aceea: „Petru şi Ioan, răspunzând, le-au zis: Judecaţi de este drept înaintea lui Dumnezeu *să ascultăm de voi mai mult decât de* Dumnezeu. *Căci noi nu putem să nu vorbim cele ce am văzut şi am auzit.* Dar ei, după ce i-au ameninţat din nou, le-au dat drumul, negăsind nici un chip cum *să-i pedepsească, şi anume din pricina* poporului, *fiindcă toţi preamăreau pe* Dumnezeu *pentru ceea ce se făcuse*" (Fapte 4, 19-21).

„Dacă" vom tăcea? Se va revolta natura, se va răscula poporul, se va mânia Însuşi Bunul Dumnezeu, pentru că se cade a se da laudă lui Dumnezeu pentru martiriul acuzaţilor-legionari!

Iată de ce scriu despre ce am văzut şi am auzit.

Trebuie!

Capitolul V

Politică şi dogmă

„Daţi Cezarului cele ale Cezarului,
şi lui Dumnezeu cele ale lui Dumnezeu"
(Matei 22, 21).

1. Judecata

Politica este împlinirea regalităţii omului pe pământ.

Dogma este descoperirea şi chemarea omului la cucerirea Cerului.

Politica realizează subordonarea realităţii imanente faţă de regalitatea omului.

Dogma înalţă pe om la realitatea transcendentă, prin Hristos, în faţa „tronului slavei veşnice a lui Dumnezeu".

Pentru aceasta, Fiul lui Dumnezeu S-a făcut „Fiul Omului", ca să fixeze momentul Crucii în centrul istoriei, la „plinirea vremii". Crucea este cheia vremii, prin care se descifrează taina omului în crugul istoriei.

De aceea, pentru a putea descifra o vreme de răscruce, ca aceasta în care Bunul Dumnezeu a binevoit sa rânduiască viaţa noastră, a celor de azi, trebuie să ne îndreptăm şi să ne adâncim mintea în Lumina pe care o proiectează asupra noastră Răscrucea Vremii tuturor Vremilor: Răstignirea!

„A venit ceasul ca să se preamărească Fiul Omului.

Amin, amin, grăiesc vouă: grăuntele de grâu, când cade în pământ, dacă nu va muri, rămâne numai el; iar dacă va muri, aduce multă roadă. Cine îşi iubeşte sufletul îl va pierde, iar cine îşi urăşte sufletul în lumea aceasta, îl va păstra spre viaţa veşnică.

Dacă Îmi slujeşte cineva, să vie după Mine şi unde sunt Eu, acolo va fi şi slujitorul Meu. Dacă îmi slujeşte cineva, Tatăl îl va cinsti. Acum sufletul Meu e tulburat, dar ce voi zice? Părinte, mântuieşte-Mă pe Mine de ceasul acesta. Dar pentru aceasta am venit în ceasul acesta.

Părinte, preamăreşte Numele Tău! Atunci a venit glas din cer zicând: «L-am preamărit şi iarăşi îl voi preamări!». Iar mulţimea care sta şi auzea, zicea: A fost tunet. Alţii ziceau: Un înger i-a vorbit. Răspuns-a lor Iisus şi a zis: «Nu pentru Mine s-a făcut glasul acesta, ci pentru voi.

Acum este judecata lumii acesteia. Acum stăpânitorul lumii acesteia va fi aruncat afară. Şi Eu, *când Mă voi înălţa de pe pământ, voi trage pe toţi la Mine. Iar aceasta zicea, însemnând cu ce moarte avea să moară*»" (Ioan 12, 23-33).

Adam *a trădat* regalitatea lui asupra pământului - pe care o primise prin Cuvântul lui Dumnezeu - pentru *minciuna* uzurpatorului. De aceea a devenit el *omul morţii*.

Mai târziu, după ce s-au născut neamurile din amestecarea limbilor, Dumnezeu a ales dintre ele pe fiii lui Avram, ca popor pentru *credinţă*, prin care avea să ducă lumea către *ascultarea* de Omul Învierii Cel făgăduit, adică Însuşi Cuvântul lui Dumnezeu, întrupat în Persoana istorică a Domnului Iisus Hristos. El, ca Stăpân al Cerului, a venit să redea omului morţii şi popoarelor născute din el stăpânirea primordială asupra pământului, până la „A doua venire", când se va face „cer nou şi pământ nou" (2 Petru 3, 13).

În acest scop imanent a făcut Adevărul *„judecata cea dintâi"* asupra lumii, prin acceptarea din dragoste a răstignirii pe Cruce. S-a lăsat El omorât, pentru ca din puterea Lui să pecetluiască osânda veşnică asupra satanei şi asupra generaţiilor satanice şi din moartea Lui să pecetluiască, în scop transcendent, învierea omului duhovnicesc şi a generaţiilor harice, când va trece istoria definitiv în veşnicie prin Judecata din urmă.

Cum s-a făcut judecata cea dintâi?

***

2. Trădarea şi hula

Adevărul transcendent - veşnic, încrucişat cu adevărul imanent-istoric, în Iisus Hristos, a fost judecat:

- de *„Caiafa arhiereul*, unde erau adunaţi cărturarii şi bătrânii" (Matei 26, 57), ca reprezentant al Templului, în Numele lui Dumnezeu (luându-L în deşert);

- de „Ponţiu Pilat, procuratorul" (Matei 27, 22), ca reprezentant al statului, în numele Cezarului.

Şi unul şi altul însă L-au dat morţii, pentru că au ascultat de *minciună*, prin care s-au dovedit generaţie satanică.

Reprezentanţii oficiali ai lui Dumnezeu au *apostaziat*, pentru că s-au opus cu ştiinţă lui Dumnezeu:

„Iar mai marii preoţilor, bătrânii şi tot sinedriul *căutau mărturie mincinoasă împotriva lui Iisus* ca să-L omoare. Şi nu găseau, deşi veniseră mulţi martori mincinoşi. În urmă, se înfăţişară doi şi ziseră: Acesta a grăit: «Pot să dărâm locaşul lui Dumnezeu şi în trei zile să-l clădesc». Sculându-se arhiereul L-a întrebat: «Nu răspunzi nimic la ceea ce mărturisesc împotriva ta aceşti oameni?». Dar Iisus a tăcut din gură" (Matei 26, 59-63).

Iisus spusese despre trupul *omului morţii*, pe care l-a luat asupra Sa şi l-a făcut templul lui Dumnezeu, prin întrupare, că îl va dărâma şi în trei zile îl va clădi ca trup al *omului învierii*. Aceasta aveau s-o constate toţi, de aceea a tăcut. Şi pentru *erezia* lor a tăcut, căci au dat interpretare mincinoasă cuvintelor Lui, pe care aveau să le *mărturisească drept* Sfinţii Apostoli, după Pogorârea Duhului Sfânt.

Când judecătorii mincinoşi au stăruit în apostazie, El nu a mai tăcut, căci: „Atunci arhiereul vorbind iarăşi, a zis: «Jură-te pe Dumnezeul cel viu, să ne spui nouă de eşti tu Hristosul, Fiul lui Dumnezeu». Iisus a răspuns: «*Tu ai zis*. Şi vă spun încă: *de acum veţi vedea pe Fiul Omului şezând* de-a dreapta *puterii şi venind pe norii cerului*». Atunci arhiereul şi-a sfâşiat veşmintele zicând: «Hulă a adus lui Dumnezeu. Ce trebuinţă mai avem de martori? Iată, acum aţi auzit hula lui. *Ce socotiţi?» Iar ei răspunzând, au zis: «Este vinovat de moarte»*" (Matei 26, 63-66).

Pedeapsa cu moartea, hotărâtă aici pentru Iisus de către cei ce *învaţă* pe oameni Legea în Numele lui Dumnezeu, avea să fie aplicată de cei ce „poartă sabia" (Romani 13, 4),

din îngăduirea lui Dumnezeu, pentru împlinirea dreptății acelei legi. De aceea, L-au dus pe Domnul şi în fața reprezentantului *oficial* al Cezarului.

Din clipa aceea, însă, Poporul Ales, prin aceşti conducători ai săi, a fost rupt de la principiul *Teocrației*, care trebuia să-l călăuzească la Harul Divin al Sfintelor Taine în Biserică - şi s-a subjugat principiului *satanocrației*, care avea să-i ducă la Cahal şi masonerie. Căci Cezarul, la al cărui reprezentant oficial au dus pe Iisus, încă nu era *„de drept divin"*. El avea să devină ca atare abia mai târziu, prin Constantin Cel Mare, după aflarea şi dezgroparea Sfintei Cruci - deci în Împărăția harului, după trei zile-secole de la Învierea Dumnezeu-Omului. Căci Învierea a înstăpânit definitiv în lume principiul Hristocrației, de al cărei Duh Sfânt ascultăm.

Cezarul păgân era străin şi de Teocrație ca principiu şi de iudei ca neam. De aceea s-a împlinit acum profeția pe care Însuşi Domnul o făcuse despre Sine: „Fiul Omului va fi dat în mâna arhiereilor şi a cărturarilor şi-L vor osândi la moarte; *şi ÎI vor da în mâna păgânilor*, ca să-L batjocorească şi să-L biciuiască şi să-L răstignească, dar a treia zi va învia" (Matei 20, 18-19).

Aşa că şi Pilat L-a judecat ascultând de *minciună*, pe care uzurpatorul o înstăpânise la popoarele *fără revelație*, ca principiu al *democrației*. Pilat „a chemat pe Iisus şi I-a zis: «Tu eşti împăratul iudeilor?». Răspuns-a Iisus: «De la tine însuți zici aceasta, sau alții ți-au spus-o despre mine?». Pilat a întâmpinat: «Nu cumva sunt eu iudeu? Poporul Tău şi mai marii preoților Te-au dat în mâna mea. Ce ai făcut?». Iisus a răspuns: «*Împărăția Mea nu este din lumea aceasta*. Dacă împărăția Mea ar fi din lumea aceasta, slujitorii Mei s-ar fi luptat ca să nu fiu dat prins iudeilor. Dar, acum, împărăția Mea nu este de aici». Deci a zis Pilat Lui: «Dar împărat eşti?». Răspuns-a Iisus: «Tu însuți zici că sunt împărat. Eu pentru aceasta M-am născut şi spre aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc pentru adevăr. *Oricine este din adevăr ascultă glasul Meu*». Zis-a Pilat: «Ce este Adevărul?». Şi aceasta zicând, iarăşi a ieşit la iudei şi le-a zis: «Eu nu-I aflu nici o vină, dar aveți un obicei, ca de Paşte să vă slobozesc un osândit. Voiți deci să vă slobozesc pe Împăratul iudeilor?». Strigat-au iarăşi toți, zicând: «Nu pe acesta, ci pe Baraba». Iar Baraba era tâlhar" (Ioan 18, 33-40).

Cu această *demagogie*, iudeii s-au făcut popor de *tâlhari*. În acelaşi moment, popoarele păgâne, prin Pilat, au stat în fața Cuvântului lui Dumnezeu, şi, prin gura acestui reprezentant al Cezarului, au întrebat: *„Ce este Adevărul?"* De acum, aveau să se facă ele părtaşe ale Revelației Divine. Odată cu eliberarea lor din minciuna *democrației*, aveau să supună Istoria sub ascultarea de Hristocrație.

Înainte de aceasta, însă - vai! - au răsplătit chemarea de Sus cu batjocură şi bătăi de bice, punând pe capul Împăratului Învierii cunună de spini:

„Atunci Pilat a luat pe Iisus şi a pus să-L biciuiască. Şi ostaşii, împletind din spini cunună, I-au pus-o pe cap şi L-au îmbrăcat cu veşmânt de porfiră. Şi veneau către El şi ziceau: «Bucură-Te, împărate al iudeilor!». Şi-I dădeau palme. Pilat a ieşit din nou din pretoriu şi le-a vorbit: «Iată, vi-L aduc pe El afară, ca să ştiți că nu-I aflu nici o vină». Deci a ieşit Iisus afară, purtând cununa de spini şi haina roşie. Şi le-a zis Pilat: «*Iată* Omul!»" (Ioan 19, 1-5).

Acum, încă un moment de amestec disperat al minciunii, în fața „judecății dintâi"! Căci diavolul fiind „gonit afară", când s-a spânzurat Iuda şi i s-au spart măruntaiele, toate duhurile rele au intrat şi în toți părtaşii lui Iuda. În acesta intrase diavolul înainte de „Cina cea de taină", ca să-l facă vânzător al lui Dumnezeu şi trădător al poporului teocrat. Iar înaintea pretoriului, duhurile rele au făcut şi din părtaşii lui Iuda vânzători şi hulitori ai lui Dumnezeu în fața lui Iisus şi trădători ai neamului lor în fața lui Pilat. El rostise: *„Iată* Omul!". „Dar când L-au văzut mai marii preoților şi slugile lor, au strigat şi au zis: «*Răstigneşte*-a lor Pilat: «Luați-L voi şi răstigniți-L căci eu unul nu-I aflu

nici o vină». Iudeii au răspuns: «*Noi avem o* Lege *şi după legea noastră El trebuie să moară, căci S-a făcut pe Sine Fiu al lui Dumnezeu». Deci când a auzit Pilat acest cuvânt, mai vârtos s-a temut*" (Ioan 19, 6-8).

Peste această smucitură şi învălmăşeală groaznică a întunericului, Mântuitorul revarsă lumină către noua Lui făptură, la care Pilat nu a mai putut ajunge, fiindcă nu a ştiut care este raportul de subordonare între politică şi dogmă, între puterea de stat şi Revelaţia divină, între Cezar şi Dumnezeu. Învăţătorul, totuşi, îi împărtăşeşte cu dragoste acest adevăr, printre răcnetele de ură ale demagogiei: „Şi, intrând iarăşi în pretoriu, a întrebat pe Iisus: «De unde eşti Tu?» Iar Iisus nu i-a dat răspuns. «Deci, zis-a Pilat Lui: Mie nu-mi răspunzi? Nu ştii oare că putere am să Te răstignesc şi putere am să Te liberez?». Răspuns-a Iisus: «*N-ai avea nici o putere asupra Mea, de nu ţi-ar fi fost dat de Sus.* De aceea, cel ce M-a dat ţie mai mare păcat are». De atunci căuta Pilat să-L libereze, dar iudeii strigau, zicând: «*De-L vei libera pe Acesta, nu eşti prieten Cezarului.* Oricine se face pe sine împărat, este împotriva Cezarului». Deci Pilat, auzind cuvântul acesta, a scos afară pe Iisus, şi a şezut pe scaunul de judecată, în locul ce se cheamă pardosit cu pietre, iar evreieşte Gabbata. Şi era Vinerea Paştelui şi ca la al şaselea ceas şi a zis iudeilor: «*Iată* Împăratul *vostru*l». Iar ei au strigat: «Ia-L, ia-L, răstigneşte-L». Zis-a lor Pilat: «Pe împăratul vostru să-L răstignesc?». Răspuns-au mai marii preoţilor: «N-avem împărat decât pe Cezarul». De atunci L-a dat lor, ca să-L răstignească. Şi au luat pe Iisus şi L-au dus ca să-L răstignească. *Şi ducându-Şi Crucea, au ieşit la locul ce se cheamă al Căpăţânii, care se zice evreieşte* Golgota" (Ioan 19, 9-17).

***

3. Dreapta şi stânga

„Astăzi S-a spânzurat pre lemn Cela ce a spânzurat pământul pe ape, cu cunună de spini S-a încununat

Împăratul îngerilor, cu porfiră mincinoasă S-a îmbrăcat Cel ce îmbracă ceriul cu nori; lovire peste obraz a luat Cel ce a slobozit în Iordan pe Adam; cu piroane S-a pironit Mirele Bisericii; cu sulița S-a împuns Fiul Fecioarei! Închinămu-ne Patimilor Tale, Hristoase; arată-ne nouă şi Mărită Învierea Ta"[42].

Întemeietorul Legii *cosmice* şi Dătătorul Legii *morale* de pe Sion a fost osândit ca un tâlhar, ca din binecuvântarea Lui să vină în lume „Harul şi Adevărul" (Ioan 1, 17).

Din coasta Lui a luat ființă Biserica, Mireasa Lui, spre viață duhovnicească, precum din coasta lui Adam fusese făcută Eva spre viață trupească. Lumea cea veche, născută din Eva, a fost reprezentată în vinovăția ei prin cei doi tâlhari, cu care a fost răstignit împreună Mântuitorul. De acum, întreaga omenire avea să aleagă iarăşi, de bună voie, între două căi: Dreapta, cea făgăduită „oilor" săvârşitoare ale faptelor din credință, prin iubire, în speranță, spre lauda lui Dumnezeu, când lumea va fi chemată la *Judecata din urmă*, prin vestirea Îngerilor: „Iată Mirele, vine! Ieşiți întru întâmpinarea Lui!" (Matei 25, 6); şi *Stânga*, cea spre osânda „caprelor" săvârşitoare ale faptelor trădării față de Fiul Omului şi hulei față de Fiul lui Dumnezeu, cărora le va zice: „Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veşnic, care este gătit diavolului şi îngerilor lui!" (Matei 25, 41).

Primul sol al lumii de Dreapta a fost tâlharul care s-a căit şi a strigat cu credință către Domnul: „Pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni în împărăția Ta" şi căruia „Iisus i-a răspuns: Adevăr grăiesc ție, astăzi vei fi cu Mine în rai" (Luca 23, 42-43).

Iar lumea de *stânga* a hulit prin gura celuilalt tâlhar şi prin tot poporul iudeu, ale cărui „căpetenii îşi făceau râs de Iisus, zicând: Pe alții i-a mântuit; mântuiască-Se pe Sine Însuşi, dacă El este Hristosul lui Dumnezeu Cel Ales!" (Luca 23, 35).

De aceea: „Acestea zice Domnul către iudei: poporul Meu, ce am făcut vouă sau cu ce v-am supărat pe voi? Pe

orbii voştri i-am luminat, pe cei leproşi i-am curăţit, pe bărbatul cel ce era în pat l-am îndreptat. Poporul Meu, ce am făcut vouă? Şi cu ce Mi-aţi răsplătit? În loc de apă cu oţet; în loc ca să Mă iubiţi, pe cruce M-aţi pironit. De acum nu voi mai răbda, *chema-voi neamurile mele şi acelea mă vor lăuda împreună cu Tatăl şi cu Duhul şi Eu le voi dărui viaţa veşnică*"[43].

***

4. Înfierea (Adopţiunea)

Momentul de legătură transformatoare între ceea ce a fost şi între ceea ce trebuie să fie s-a împlinit prin *adopţiunea* pe care a consacrat-o astfel:

Din *lumea veche* a omului firii născut de Eva, creatura a dat cel mai desăvârşit crin pe Sfânta Fecioară Maria. Din rodul acestui crin, Duhul Sfânt a dat trup Mântuitorului Care, adormit pe Sfânta Cruce ca un Nou Adam, a dat viaţă de viaţă făcătoare Miresei Biserica - *lumea nouă* a omului fiinţei spirituale - din sfânta Lui coastă împunsă cu sulița.

Un spic întreg al lumii noi pregătise Domnul din cei doisprezece Ucenici care după Înviere aveau sa fie întăriţi prin Duhul Sfânt ca Apostoli. Ucenicii, însă, de când a fost prins Domnul, s-au împrăştiat.

La picioarele Celui răstignit nu era decât Ioan „ucenicul cel iubit", frânt de suferinţa Mamei Învăţătorului şi de chinurile pe care le îndura Fiul Ei.

Înainte de a-Şi da duhul, „Iisus, văzând pe Maica Sa şi pe ucenicul pe care îl iubea stând alături, a zis Maicii Sale: «Femeie, *iată fiul Tău*». Apoi a zis Ucenicului: «*Iată* Mama *Ta*». *Şi din ceasul acela Ucenicul a luat-O în casa Sa.* După aceea, ştiind Iisus *că toate acum s-au săvârşit*, ca să se împlinească Scriptura a grăit: «Mi-e sete». Şi era acolo un vas plin cu oţet; atunci ostaşii, punând în vârful unei trestii de isop un burete muiat în oţet, l-au adus la gura Lui. Iar dacă a luat oţetul, Iisus a zis: «Săvârşitu-s-a». Şi plecându-şi capul Şi-a dat duhul" (Ioan 19, 26-30).

Lumea nevârstnică la minte, învechită în păcat, nu mai putea da decât oţet şi fiere *Fiului Omului.* În schimb, Fiul lui Dumnezeu, înainte de a primi şi cea din urmă răutate *a lumii vechi*, a binecuvântat pe Femeia din Care S-a născut El, Mirele *Lumii Noi* şi fiindcă Mama Lui avea să rămână singură în lume, l-a adoptat ca Fiu pe cel mai curat om de atunci, pe „ucenicul cel iubit".

Lumea veche, din cauza *„ştiinţei"* mincinoase (Facerea 3, 6) de care se lăcomise Eva în Raiul Edenului, la îndemnul lui satan, a fost adusă la *ştiinţa adevărată* prin „ucenicul cel iubit", pe care i l-a adoptat Dumnezeu Maicii Sale, Raiul din care S-a născut Mirele Bisericii.Cuvântul lui Dumnezeu, Logosul, adoptând ca frate pe Ioan, l-a făcut „de Dumnezeu cuvântător": Teolog.

În timp ce lumea veche a ştiinţei mincinoase se pregătea să adape pe Iisus cu oţet, Logosul a înfiat lumea nouă la „Alma Mater" - Mama Hrănitoare - Care L-a născut, ca să-I hrănească Mireasa spre nemurire cu Trupul şi Sângele Lui, care duce la cea mai înaltă treaptă a ştiinţei adevărate, la Teologie. Aşadar, Sfânta Cuminecătură, Euharistia, mântuieşte de păcat şi minciună pe cel ce se împărtăşeşte şi, *sfinţindu-l prin* adevărul *care „ne face liberi"* (Ioan 8, 32), îl înalţă pe Omul Nou până la sublima treaptă de lumină a Revelaţiei: la Teologie.

În clipa în care această înfiere s-a săvârşit - Iisus binecuvântând lumea nouă şi dând-o ocrotirii Mamei Hrănitoare cu Adevăr, iar lumea veche adăugând încă o batjocură şi un chin, dându-I oţet şi fiere Celui însetoşat pe Cruce - Fiul Omului Şi-a dat duhul.

Şi acum, Noul Adam a adormit ca odinioară vechiul Adam, ca din coasta Lui să se nască Mireasă Biserica, în locul Evei. Îndată ce a murit, un ostaş L-a împuns cu sulița şi: „Coasta Ta cea purtătoare de viaţă, revărsându-se ca un izvor din Eden, adapă, Hristoase, Biserica Ta, ca pe un rai cuvântător; de unde împărţindu-se ca nişte case de ape, în patru Evanghelii, adapă lumea, veselind făptura şi învăţând

neamurile să se închine cu credință Împărăției Tale"[44].

De aceea neamurile, prin împărații și căpeteniile lor, trebuie să-și subordoneze istoria în ascultare de Revelația Bisericii, Care este trupul mistic al Domnului nostru Iisus Hristos. În sânul ei, din Sfânta Euharistie, care este inima Sfintelor Taine, pulsează Adevărul care ne sfințește pe scara rugăciunilor Maicii Domnului. Ea, ca Mamă Hrănitoare, ne ia ca începători în *știința* ascultării de Canoane și ne înalță până la celălalt capăt al desăvârșirii în Teologie, care este întemeiată pe stâlpii dogmelor inspirate de Sfântul Duh în Sfintele Sinoade Ecumenice.

***

5. Inscripția

Pronia Divină a rânduit ca, la „plinirea vremii", două neamuri reprezentative, dintre păgâni, să fie gata a moșteni Revelația dată *fiilor credinței* lui Avraam: elinii și latinii. Aceștia au ridicat firea omului morții până la râvna însetoșată de lumină, producând două moduri caracteristice de a deveni: prin cultură elinii, prin civilizație latinii. Așteptau cu nădejde descoperirea Adevărului, ca să scape de „duhul robiei", care nu le putea turna *conținut viu* în *Idealul* născut de ei. De aceea, ca fond, n-au avut nici cei mai mari înțelepți ai lor decât putința „tâlharilor".

Crucea, însă, le-a adus și lor „spiritul înfierii, prin care strigăm: Abba! (Părinte!)" (Romani 8, 15). Căci cultura și civilizația au întâmpinat Revelația în aceeași inscripție, „Iisus Nazarineanul Regele Iudeilor", pusă pe cruce, din ordinul lui Pilat, în limbile: evreiască, a începutului Revelației scrise; elinească, a începutului culturii și latinească, a începutului civilizației.

Profețiile Vechiului Testament, de la Moise și până la Înaintemergătorul și Botezătorul Ioan, se desăvârșesc ca Revelație în Testamentul Nou al Bisericii lui Hristos.

Popoarele, prin cultură asimilează Revelația, iar prin civilizație o transmit tuturor generațiilor harice.

Iudeii, pentru că s-au făcut generație satanică, sunt pedepsiți și cu dezmoștenirea din Revelație și cu neputința în cultură și civilizație, până când se vor încreștina și cele mai sălbatice popoare și triburi din lume. De aceea Biserica interzice orice fel de contact al creștinilor cu iudeii, prin Canonul 11 al Sfântului celui al șaselea Sinod Ecumenic: „Nici unul dintre cei ce se numără în tagma ieraticească[*], nici laicul, să nu mănânce azimile de la iudei, nici să nu comunice cu ei, nici să nu-i cheme la boli, și doctorii să nu primească de la dânșii, și nicidecum să nu se scalde în băi cu aceștia; iar dacă ar îndrăzni cineva să facă aceasta, de va fi cleric, să se caterisească; iar de va fi laic, să se afurisească"[45].

Dar nici celelalte popoare nu mai pot îndrăzni să-și tocmească viața decât numai în lumina dogmelor Revelației, căci altfel devin anticriști, deoarece: „Nu mai sunt străini și locuitori vremelnici, ci sunt împreună cetățeni ai sfinților și *casnici ai lui Dumnezeu*, zidiți fiind pe temelia apostolilor și a proorocilor, unde Însuși Iisus Hristos este *piatra cea din capul unghiului*. Întru El, orice clădire bine alcătuită crește. ca să ajungă *un Templu Sfânt în* Domnul" (Efeseni 2, 19-21).

***

6. Pecetluirea

„Când Te-ai răstignit, Hristoase, toată făptura văzându-Te s-a cutremurat; temeliile pământului s-au clătit de frica puterii Tale, luminătorii s-au ascuns și catapeteasma bisericii s-a rupt; munții s-au cutremurat și pietrele s-au despicat și tâlharul cel credincios strigă cu noi, Mântuitorule: Pomenește-ne întru Împărăția Ta!"[46].

S-a înstăpânit Adevărul pe pământ! Puterea Lui a fost pecetluită de sângele Fiului Fecioarei Preacurate! Toate elementele naturii au manifestat cutremurarea și frica înaintea *prezenței* biruitoare a Omului Nou, prin care s-a manifestat puterea celui mai mare dar al dumnezeirii:

---

[*] Sacerdotală

Iubirea! Primul sol al neamurilor care a mărturisit aceasta a fost Sutaşul de lângă Cruce: „Iar sutaşul şi cei ce împreună cu el păzeau pe Iisus, văzând cutremurul şi cele ce s-au făcut, s-au înfricoşat foarte, zicând: «Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost Acesta!»" (Matei 27, 54).

Dar, dacă din Cer S-a pogorât şi peste tot pământul S-a înstăpânit, trebuia ca să meargă şi sub pământ: „Pentru ca în Numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cereşti şi al celor pământeşti şi al celor dedesubt şi să mărturisească toată limba că Iisus Hristos este Domn, spre mărirea lui Dumnezeu Tatăl" (Filipeni 2, 10-11).

Desăvârşirea măririi lui Dumnezeu ne-a arătat-o Domnul prin smerenie. Pentru că *mândria* l-a făcut pe diavol să cadă din Cer şi să ucidă cu minciuna pe Adam. Şi ca să scape pe *omul morţii* din carcera ei, Omul Învierii S-a lăsat îngropat: „Iar făcându-se seară, a venit un om bogat din Arimateea cu numele Iosif, care era şi el ucenic al lui Iisus. Acesta, ducându-se la Pilat, a cerut trupul lui Iisus. Atunci Pilat a poruncit să i se dea trupul. Şi luând Iosif trupul, l-a înfăşurat în giulgiu curat şi l-a pus într-un mormânt nou al său, pe care îl săpase în stâncă şi prăvălind o piatră mare la uşa mormântului, s-a dus" (Matei 27, 57-60).

Acum a venit ceasul adâncului, în care avea să fie legat cel viclean. „Când Te-ai pus în groapă nouă pentru toţi, Mântuitorule al tuturor, iadul cel cu totul de râs văzându-Te s-a îngrozit, zăvoarele s-au sfărâmat şi porţile s-au zdrobit, mormintele s-au deschis, morţii au înviat; atunci şi Adam cu mulţumire bucurându-se, a strigat Ţie: «Mărire smereniei Tale, Iubitorule de oameni»"[47].

Dar, pe când Domnul a mers ca să sfărâme iadul întru adânc, slugile iadului cele rămase pe pământ au continuat să hulească pe Cel care a fost mărturisit şi de tâlhar şi de sutaşul păgân: „Iar a doua zi, care este după vineri, s-au adunat mai marii preoţilor şi fariseii la Pilat, zicând: «Doamne, ne-am adus aminte că amăgitorul acela a zis, încă fiind viu: După trei zile mă voi scula. Deci, porunceşte să fie

păzit mormântul până a treia zi, ca nu cumva, venind ucenicii lui noaptea, să-l fure şi să zică poporului că s-a sculat din morţi, căci va fi rătăcirea de pe urmă mai rea decât cea dintâi». Zis-a lor Pilat: «Aveţi *strajă*, mergeţi de întăriţi cum ştiţi, iar ei mergând, au întărit mormântul cu strajă şi *au pecetluit piatra*»" (Matei 27, 62-66).

Cu aceasta, generaţia satanică şi-a pecetluit definitiv osânda veşnică, pe când Domnul în mormânt a pecetluit definitiv cu smerenia eliberarea din întuneric şi binecuvântarea Învierii tuturor generaţiilor harice ale neamurilor omenirii noi. Acum, în faţa acestei puteri, s-au spăimântat chiar şi legiunile oştilor îngereşti: „Când Te-au văzut puterile, Hristoase, clevetit de cei fără de lege ca şi cum ai fi fost amăgitor şi piatra mormântului pecetluită cu mâinile cu care au împuns coasta Ta cea nestricăcioasă; atuncea s-au spăimântat de nespusă îndelungă răbdarea Ta; însă bucurându-se de mântuirea noastră, au strigat Ţie: mărire smereniei Tale, Iubitorule de oameni"[48].

De aceea, politica fiind reabilitarea şi împlinirea regalităţii omului pe pământ, prin moartea omorâtoare de moarte a Domnului nostru Iisus Hristos - puterea ei trebuie să izvorască din smerenia care, îmbrăcându-ne în Harul Divin, ne înalţă prin dogmă la ţelul suprem: cucerirea cetăţeniei cereşti prin Înviere.

***

7. Înălţarea Sfintei Cruci

Învierea este Poarta Veşniciei. Dar la această dumnezeiască poartă ajunge omul numai prin Sfânta Cruce, care este Cheia Vremii. Am văzut cele ce s-au „*săvârşit*", la „plinirea vremii", de către Domnul, pentru a noastră mântuire, prin Sfânta Lui Cruce. Numai cu ajutorul ei, cărturarii cei adevăraţi, cei cu conştiinţa harică, pot descifra sensul întregii istorii a omenirii.

În „Cazania" Sfintei Sărbători a „Ridicării Cinstitei Cruci", la 14 septembrie, citim astfel:

„Cât bine ai de la Dumnezeu, acela tot cu Crucea Sfinției Sale l-a făcut ție. Această Cruce nu numai de la Răstignirea lui Hristos este cinstită şi preamărită, ci şi mai înainte de aceea, în toate veacurile câte au trecut, lemnul crucii în multe chipuri şi în multe feluri s-a închipuit şi s-a însemnat pe această lume, de oameni mari şi de sfinți şi de prooroci.

În anul de la facerea lumii 5533, în zilele lui Tiberiu împărat, Domnul nostru Iisus Hristos a vrut de bună voia Sa, pentru mântuirea noastră, a fi chinuit cu trupul, iar nu cu Dumnezeirea, a murit şi a înviat a treia zi. Necredincioşii şi zavistnicii iudei în multe chipuri meşteşugeau să ascundă Învierea Lui. Mai întâi au pecetluit şi au întărit mormântul, ca nu cumva să învie Domnul. După aceea au pus şi străjeri să străjuiască. Mai apoi, dacă au fost acelea toate risipite şi stricate de puterea cea dumnezeiască, şi străjerii spuneau şi mărturiseau că Hristos a înviat, cu bani au început a sfătui să ascundă învierea lui Hristos; au dat bani mulți străjerilor să zică că n-a înviat, ci L-au furat Ucenicii Lui.

Dacă S-a înălțat Hristos de pe pământ în cer, în a 40-a zi după învierea Sa, şi minuni multe făcându-se de sfinții Apostoli, iarăşi scrâşneau cu mânie iudeii şi se sfătuiau zicând: «Veniți să ascundem locul unde a fost răstignit şi îngropat Hristos, că de vor vedea oamenii Crucea pe care a fost răstignit şi groapa în care a fost îngropat, toți vor veni şi vor crede întru dânsul». Atunci au învățat de au astupat groapa şi Golgota, locul unde era sfânta Cruce, ca să se uite, să nu se mai pomenească. Dumnezeu a lăsat să se împlinească sfatul lor cel rău, căci era să se pustiască cetatea Ierusalimului, să ardă cu foc, iar ei să fie tăiați, de foame morți şi robiți pentru îndrăznirea ce avuseseră asupra Domnului Hristos. Acest lucru a şi fost la patruzeci de ani după răstignirea lui Hristos. Întru atâția ani le-a îngăduit Dumnezeu tot pentru ca să se întoarcă, să creadă şi să se pocăiască. Sfânta Cruce a fost ascunsă până în zilele Marelui Constantin, carele a fost întâi pe lume împărat creştin”[49].

În continuare, Cazania arată cum i s-a arătat semnul crucii pe cer împăratului Constantin, când a făcut război cu Maxențiu şi scria pe acea cruce „Întru acest semn vei birui”. Apoi, cum a dat ordin Constantin să se fixeze cruci în vârful steagurilor oastei sale şi cum a biruit pe Maxențiu. Pentru care minune a trimis pe maica sa, Elena, la Ierusalim, ca să caute crucea pe care a fost răstignit Domnul. Apoi, cum a aflat-o, cu ajutorul Patriarhului Macarie, care prin rugăciuni a identificat locul Golgotei şi prin minune a stabilit care anume era crucea Domnului, căci aflaseră şi pe cele ale celor doi tâlhari între care fusese răstignit Domnul. Cum, dacă au identificat crucea Domnului, cu mare frică şi bucurie, dând slavă lui Dumnezeu, au înălțat Sfânta Cruce la 14 septembrie, în biserică, în văzul poporului care a început să strige „Doamne, milueşte-ne!”.

Este foarte important faptul că, precum Domnul a stat ascuns trei zile în mormânt, iar a treia zi a înviat din morți, şi sfânta Lui cruce a stat ascunsă în pământ trei secole şi apoi a fost aflată şi dezgropată. Din această aflare a rodit răstimpul bogat şi minunat al celor Şapte Sfinte Sinoade Ecumenice, numite de Patriarhii Orientali, în „Enciclica” lor: „Cele şapte Peceți ale Sfântului Duh”.

Dogmele stabilite de aceste Şapte Sfinte Sinoade Ecumenice au pătruns, la rândul lor, în adâncul istoriei, ca aluat sfânt din aluatul Jertfei Domnului, ca să dea iarăşi rod din rod într-o nouă răscruce a vremii, care e aceasta pe care o trăim noi, din mila Preabunului Dumnezeu şi care deschide o eră nouă istoriei, prin acest „veac al naționalismului haric” spre care trebuie să ne purtăm, toți, crucea, în lumina Sfintei Cruci a Domnului de la „plinirea vremii”.

Numai aşa politica va fi subordonată razelor dogmelor ortodoxe, care se revarsă şi dau tuturor vremurilor lumină din Lumina Soarelui Revelației desăvârşite, Care e Dumnezeu-Omul Iisus Hristos, a Căruia este Împărăția şi puterea şi mărirea, împreună cu Tatăl şi cu Sfântul Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor, Amin!

Capitolul VI

Condeiul şi Catedra

„Pentru aceasta, orice cărturar care cunoaşte cele despre împărăţia cerurilor asemenea este omului stăpân de casă, care scoate din visteria sa lucruri noi şi vechi" (Matei 13, 52).

1. Pretutindeni şi totdeauna

Mormântul *generaţiei harice* a creştinătăţii româneşti este anul *1939.* Săptămâna Patimilor de *zile-ani* a creştinătăţii româneşti a început de la finele anului *sfânt* 1933, când a început prigoana totală împotriva Mişcării Legionare. Prima zi-an a acestei Săptămâni a fost 1933, Duminica Floriilor; a doua zi, 1934, Luni; a treia zi, 1935, Marţi; a patra zi, 1936, Miercuri; a cincea zi 1937, Joi; a şasea zi 1938, Vineri - omorârea; a şaptea zi, 1939, Sâmbătă - mormântul.

Ca în ziua sâmbetei, când Viaţa a stat în mormânt pecetluit, în brazdele acestui capitol îngrop durerea gândurilor de până acum. Din grăuntele lor, rog pe Bunul Dumnezeu să-mi răsară spic de înviere.

Corneliu Zelea Codreanu a spus: „Cine renunţă la mormânt, renunţă la înviere. Pentru că, *condiţia învierii stă în acceptarea prealabilă, neşovăitoare, senină, a durerilor şi apăsării mormântului*".

Legiunea „*Sfântului Arhanghel Mihail*" este îngropată în durerea prilejuită de tâlharii generaţiei satanice. Sufletul oricărui *român adevărat* trebuie să îmbrace doliu şi să caute mângâiere dătătoare de speranţă şi întăritoare a credinţei în plângerile de la înmormântarea Domnului nostru Iisus Hristos. Pentru El trăiesc şi mor Legionarii! Lângă El s-au înălţat prinos *Legionarii morţi* şi au trecut în ceata Mucenicilor, cărora Biserica le cântă: „Prea lăudaţilor mucenici, pe voi pământul nu v-a ascuns, ci cerul v-a primit. Deschisu-s-au vouă uşile raiului şi înlăuntru fiind, de pomul

vieţii vă îndulciţi; rugaţi-vă lui Hristos să dăruiască sufletelor noastre pace şi mare milă"[50].

Şi: „Aceşti ostaşi ai Împăratului Celui Mare, au stătut vitejeşte împotriva poruncilor tiranilor, n-au băgat seamă de munci şi călcând toată înşelăciunea, încununându-se după vrednicie, cer de la Mântuitorul pace şi sufletelor noastre mare milă"[51].

La groapa Mişcării Legionare ne aducem aminte de ucenicii care părăsiseră pe Mântuitorul şi, pentru că reprezentanţii *oficiali* ai Bisericii nu iau parte la durerea Românismului, ne gândim la Iosif Arimateianul şi ne rugăm: „Încetat-a îndrăzneala ucenicilor, iar Iosif cel din Arimateea s-a arătat inimos; că văzând mort şi gol pe Dumnezeu Cel peste toate, L-a cerut şi L-a îngropat, strigând: tineri, bine-L cuvântaţi, preoţi lăudaţi-L, popoare prea-înălţaţi-L întru toţi vecii!".

„O minune nouă! O bunătate! O nespusă răbdare! Că de bună voie se pecetluieşte sub pământ Cel ce locuieşte întru înălţime şi se huleşte Dumnezeu ca un înşelător; pe Care tineri bine-L cuvântaţi, preoţi lăudaţi-L, popoare prea-înălţaţi-L întru toţi vecii"[52].

Din binecuvântarea Mormântului Sfânt al Dumnezeu-Omului Iisus Hristos se schimbă toate, *prin* puterea *credinţei*, şi în ţara batjocorită a creştinătăţii româneşti.

„Înaintea regilor voi spune învăţătura Ta şi nu mă voi ruşina : Sub pământ de voie, ca un mort pogorând, pe cei muritori la ceruri i-ai ridicat, ca pe unii ce de-acolo au fost căzuţi"[53].

Preotul nu poate înlătura prinosul jertfelnic al „Legiunii Sfântul Arhanghel Mihail", pentru că este închinat Împăratului suferinţei. Şi Împăratul a zis: „Tot ce-Mi dă Tatăl la Mine vine şi pe cel ce vine la Mine nu-l voi da afară; pentru că M-am pogorât din cer, nu ca să fac voia Mea, ci voia Celui ce M-a trimis pe Mine. Iar voia Celui ce M-a trimis pe Mine aceasta este: ca din toţi pe care Mi i-a dat să nu pierd pe nici unul, ci să-i înviez pe ei în ziua cea de apoi.

Că aceasta este voia Tatălui Meu: ca oricine care vede pe Fiul şi crede în El să aibă viaţă veşnică şi Eu să-l înviez în ziua cea de apoi" (Ioan 6, 37-40).

Pe aceştia Împăratul suferinţei îi face legionari ai biruinţei. Cu puterea ei vor face rânduială în vreme şi zidire de viaţă nouă. De aceea, mulţumesc cu frică Prea Bunului Dumnezeu că mi-a dat şi mie condei ca să vestesc binecuvântarea Lui. Iar în loc de catedra visului de student, mi-a dat şi mie grai viu pentru *amvonul* preoţiei. De pe rugul lui, privesc ţara noastră, care se jeleşte Maicii Domnului pentru fiii cei prigoniţi şi, din vistieria Cărţilor Sfinte, scot îmbărbătarea: „Toate poruncile Tale sunt Adevăr. Ajută-mi, că pe nedreptul sunt prigonit!: Ca să înnoiesc firea oamenilor cea stricată, am voit ca să-mi rănesc trupul Meu acum. Deci nu plânge, Maica Mea, jelindu-Te!"[54].

Şi pentru zorile Învierii, vestesc nădejdea dreptăţii: „Departe este mântuirea de cei păcătoşi, că poveţele Tale n-au căutat: Pier răstignitorii cu toţii împreună, dumnezeiescule Fiu. Toţi pier împreună, în fundul pierzării, cei ce te-au osândit. Neamurile toate laudă-ngropării Ţi-aduc, Hristoase al meu"[55].

Să piară şi generaţia satanică a celor ce au răstignit generaţia harică a legionarilor creştini români, care au urmat pe Hristos-Dumnezeu până la „asemănarea Lui"!

Din jertfa generaţiei harice să răsară sămânţa Adevărului!

Sămânţa Învăţăturii lui Hristos, aruncată de legionari pe ogorul creştinătăţii româneşti, care s-a îngropat, timp de trei ani, în trei moduri:

a) trupurile celor ucişi - ca sânge de martiri, ca să întărească credinţa în Dumnezeu;

b) literatura legionară, fiind ascunsă de pârjolul minciunii, ca să crească, apoi, din ea, adevărata şi strălucitoarea literatură creştinătăţii româneşti;

c) deodată cu acestea, durerea tăcută a conştiinţelor adevăraţilor creştini şi români, a pecetluit în sufletele lor conştiinţa harică a legionarilor, pentru ca să izbucnească

biruitoare: învierea istorică legionară, plină de Harul Divin, a întregii creştinătăţi româneşti, spre slava Sfintei Treimi, în veci, amin!

Despre aceasta, ca ucenic al Harului Divin, născut din neamul creştin român, simţind chemarea poruncii de a scrie, ca un „cărturar" al Împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ, care este Biserica - văzând că slabă şi nebună este „experienţa" lumii şi „înţelepciunea ei", rog pe Hristos-Dumnezeu să mă binecuvânteze cu darul Lui şi cu înţelepciunea „experienţei" crucii. Să-mi facă parte de ajutorul care preface condeiul în „sabie a Duhului" şi-mi înalţă catedră, mai întâi din amvon, în cadrul sfintelor slujbe, ca un „rug arzător" şi apoi, din fiecare împrejurare, în călătorie, în aflare pe un plai, într-o vâlcea, pe o stâncă, la un izvor, în oraş, în sat, ziua şi noaptea, Academia Teologică fiind *pretutindeni* şi *totdeauna*. Să-mi pecetluiască scrisul şi graiul viu cu darul şi puterea smereniei. Pentru că numai aşa se poate apostrofa minciuna şi se poate mărturisi Adevărul!

Şi mare poruncă este aceasta, de vreme ce am văzut cum, la noi, politica „oficială" a acuzatorilor nu numai că nu se subordonează dogmelor Ortodoxiei, ci le este de-a dreptul vrăjmaşă! Dar în lume nu trebuie să mai existe altă bucurie decât lupta pentru supunerea oamenilor ascultării numai de Dumnezeu!

„Cărturarul" care se roagă lui Dumnezeu ca să poată izbuti aceasta trebuie să facă parte credincioşilor de Teologie:

„Teologia a fost definită ca sanctuarul în care se întâlneşte Dumnezeu cu omul. Această întâlnire, această *întâmpinare*, nu este întâmplătoare şi fără urmări. Ea este un act al Providenţei. Omul aşteaptă pe Dumnezeu de a doua zi după căderea lui din har. Adică exact de când Dumnezeu i-a făgăduit un Mântuitor. Rostul întrupării, morţii şi învierii Mântuitorului este să dea omului, din nou, putinţa să mânece către Dumnezeu, să se întâmpine cu El. Adică să se mântuiască. Să-şi dobândească iarăşi «frumuseţea cea dintâi,

cu care a fost împodobit». Şi astfel, înainte «de a se întoarce în pământ, să se întoarcă la Dumnezeu».

Locul unde omul poate vedea şi cunoaşte pe Dumnezeu este sanctuarul teologiei. Dar teologia este descoperire dumnezeiască. De aceea ea este «sfântă». Şi această dumnezeiască descoperire a fost lăsată în păstrarea Bisericii.

Teologia este a Bisericii. În Biserică omul se întâlneşte cu Dumnezeu. Aici Îl cunoaşte şi Îl trăieşte, cu ajutorul harului dumnezeiesc, dăruit de Dumnezeu neputinţei omului şi râvnei lui de mântuire. Prin harul dumnezeiesc, care-i constituie esenţa, teologia se găseşte în slujba mântuirii omului. Adică a sfinţirii lui. A îndumnezeirii lui. Teologia se integrează, deci, atât prin esenţa, prin funcţiunea, cât şi prin finalitatea ei, în iconomia mântuirii.

Fără har nu există mântuire - şi prin urmare, nici teologie. Esenţa harică a teologiei îi dă, aşadar, o funcţiune soteriologică.

Teologia, mijloc de cunoaştere a lui Dumnezeu şi a descoperirii Lui şi, în acelaşi timp, mijloc de sfinţire a omului prin cunoaşterea lui Dumnezeu şi a descoperirii lui, este har împărtăşit de Dumnezeu omului, la care omul răspunde prin dragoste. «Întru lumina Ta vedem lumina». Teologia este ştiinţa mântuirii. Dar teologia este şi mântuitoare.

Dumnezeu dă omului harul de a primi harul. Adică de a fi *receptiv* pentru har, din conştiinţa neputinţei, slăbiciunii, puţinătăţii lui de făptură căzută şi pocăitoare.

Teologul, adică gânditorul şi grăitorul de Dumnezeu, tăinuitorul Treimii, este o creaţie a Bisericii. Ca om de credinţă mărturisită şi trăită, el mărturiseşte credinţa Bisericii. În afară de Biserică nu există teologi şi teologie. Teologul teologhiseşte, adică tâlcuieşte descoperirea dumnezeiască în biserică. Prin teologie, el se mântuieşte şi mântuieşte pe cei ce stau în ascultarea Bisericii şi a predaniilor ei.

Aşadar, teologia nu este o ştiinţă ca toate ştiinţele, ci o

ştiinţă a mântuirii. Ea este rod al harului şi rodeşte mântuire. Este misiune de la Dumnezeu, prin Biserică, pentru mântuirea oamenilor.

Teologul este, înainte de toate, un *mărturisitor.* El mărturiseşte credinţa Bisericii. O mărturiseşte prin grai şi prin viaţă, ca unul care «ştie în cine crede». Marea lui pasiune este să facă şi pe alţii să *creadă* şi să *mărturisească.*

Teologul este un *propovăduitor.* Un apostol. Teologia nu este o ştiinţă ermetică; iar teologul nu poate fi, nici el, un om izolat de viaţă, un insular, opac, impermeabil pentru frământările sufletului omenesc însetat de mântuire.

Lumea cere teologului şi teologiei, adică Bisericii şi credinţei, sporul de lumină, de adevăr, de putere, de *har,* pentru a-şi umple golurile ei lăuntrice, pentru a se împlini în Dumnezeu, pentru a se mântui.

Teologia mântuieşte. Aceasta este funcţiunea ei esenţială.

Înapoi la teologie, înseamnă, deci, *înainte,* spre plenitudinea harică a vieţii, pentru care «Cuvântul trup S-a făcut şi S-a sălăşluit între noi». Prin Biserică, pentru Dumnezeu.

Teologul este un *teofil* şi un *teodul* pentru că este un *teofor.* Cine nu este teofor, nu poate fi nici teodul.

Despre teolog se poate spune: «Întru dânsul viaţă era şi viaţa era lumina oamenilor».

Gânditorii şi grăitorii de Dumnezeu, iubitorii şi slujitorii de Dumnezeu, purtătorii şi trăitorii lui Dumnezeu, *singuri,* pot «lumina pe tot omul ce vine în lume».

Că darul şi adevărul prin Iisus Hristos s-au făcut. Şi din plinirea Lui am luat şi dar peste dar"[56].

Din vistieria Teologiei, cărturarul ei „scoate lucruri noi şi vechi". *Cum?* Despre aceasta, am scris la „însemnarea zilei" cu data de luni, 20 februarie 1939, din „Însemnările unui preot", astfel:

„Lectură: «Dogmatica» - Sf. Ioan Damaschin.

Fericită lectură! Într-adevăr, «Izvoarele Ortodoxiei!».

Teologia Sfinților, şi în special a Sf. Ioan Damaschin, care este un punct de răscruce în Ortodoxie, deschide orizontului mintal cu adevărat perspectiva infinitului! Mai ales pentru mine şi - ce minunat! - în momentele acestea, când leg vârsta preoției (30 ani) cu deplina descifrare a destinului meu de Teolog, în cadrul destinului Creştinătății Româneşti, «Dogmatica» Sfântului I. Damaschin este o descoperire pusă de Bunul Dumnezeu în mâna mea cum nu se poate mai miraculos! De aici, încă o înțelegere a tainelor cunoaşterii, care se desprinde din complexul atâtor fericite coincidențe sau mai bine-zis providențiale potriviri. Pentru un teolog ortodox - care trebuie să aibă ca temei al idealului său cuvântul Sfântului Ioan Scărarul că «virtutea te face teolog», iar ca hrană necurmată rugăciunea şi culminarea ei, adică împărtăşirea cu Sfintele Taine - modul de a ajunge la noi trepte ale cunoaşterii, sau, cum se obişnuieşte a spune, «metoda de cercetare» cea mai fericită îmi pare a fi aceasta: în primul rând, tot credința şi cererea pioasă, caldă şi deplină către Bunul Dumnezeu ca să inspire cu milostivirea harului Lui pe teolog asupra subiectului care trebuie să-i fie cunoscut, asupra planului după care trebuie să formuleze şi să dezvolte împărtăşirea cunoaşterii respectivului subiect şi altora şi tot Bunul Dumnezeu să-l călăuzească şi la cercetarea operelor pe care trebuie să le folosească în legătură cu acel subiect sau pe care să le citească singular, dar anume chiar atunci când trebuie, cum trebuie şi spre ce trebuie!

Găsesc că este mult mai demnă această «cale» de «mărturisire a credinței» decât cea bazată prea mult pe puterea – şi, fatal, pe orgoliul! – omului şi a «indexului bibliografic», adunat câteodată cu furca şi împopoțonat şi cu ce trebuie şi cu ce nu trebuie, pentru ca să impresioneze «ştiințific», ca savantlâcul «depozitarilor» ştiinței (!?).

Îndreptarul bibliografic, mai ales când e alcătuit sub călăuzirea unui magistru pios şi Doctor în Teologie - cum e, pentru mine, ca o icoană Pr. Prof. Dr. Vasile Gheorghiu de la

Cernăuți - da, este vrednic de luat în seamă şi de folosit, dar numai dacă porneşti tot de la evlavie şi descoperire şi subordonezi *acestora, dumnezeieşti* şi binecuvântate de harul divin, *pe cele omeneşti* şi slabe ale efortului «metodei de cercetare şi elaborare ştiințifică», pe care nu o poți apropia totdeauna şi chiar aşa de potrivit de ceea ce este cu adevărat Teologia.

De aceea, mijlocindu-mi Bunul Dumnezeu apropierea şi atingerea minții mele de «Dogmatica» Sfântului Ioan Damaschin - mai ales acum, între 12 februarie şi 26 aprilie 1939 şi mai ales în legătură cu chinuitoarea frământare sufletească a mea privitoare la subiectul «Apostrofa unui Teolog», în care trebuie să-mi fixez poziția şi atitudinea mea de preot şi teolog ortodox în raport cu timpul de azi, cu împrejurările lui şi cu răscrucea la care se află destinul creştinătății româneşti şi întreaga creştinătate ortodoxă şi neortodoxă - înalț smerite laude Numelui Sfintei Treimi şi las să se reverse în această însemnare fericirea care îmi stăpâneşte acum sufletul, pentru ca, dacă va vrea Bunul Dumnezeu, să fie spre folos şi bucurie şi altora, când voi prelucra, la locul cuvenit, cele de aici".

Tot în legătură cu „Izvoarele Ortodoxiei", în însemnarea zilei de marți, 13 iunie 1939, am scris: „Azi - un fel de toropeală şi neputință, ca după chef şi nesomn. Dar nici nu am chefuit, nici nedormit nu am fost. Sufletul, însă, îmi pare obosit. Mintea greoaie şi zăbavnică în pricepere. De ce? De multă încordare şi războire a zilelor din urmă. Pentru aceea socoteam ca azi să nu fac nimic. Ba am îngăduit şi eu un pic din superstiția lumii: fiind şi marți şi ziua de 13 a lunii, socoteam să o las a trece fără nici o preocupare de muncă deosebită.

Dar Bunul Dumnezeu m-a mustrat cu bunătatea Lui printr-un dar neaşteptat: tocmai azi mi-a sosit cu poşta vol. 2 din «Izvoarele Ortodoxiei», de la «Librăria Teologică» din Bucureşti, şi anume: «Comentariu la Psalmi» de Sf. Vasile cel Mare. Mare bucurie şi puternică trezire din neputința

zilei acesteia! Apoi, o legătură cu un fapt însemnat: săptămâna trecută mi-am adus şi manuscrisul «Apostrofa unui Teolog» de la Bucureşti; şi cum iscodeam desluşirile lui care vor trebui să-l ducă la tipar în forma definitivă, mi-a venit tocmai la timp şi această carte, ca încă o nouă şi minunată cheie a înţelepciunii şi laudei lui Dumnezeu!".

Cum şi de la cine am învăţat şi eu ceea ce vreau să dăruiesc şi altora?

Când m-am înscris la Facultatea de Teologie din Cernăuţi, am dus acolo, în suflet, lectura unor cărţi de căpătâi:

Mai întâi Noul Testament, pe care l-am citit în întregime în vacanţa şcolară a anului în care am terminat liceul şi am luat bacalaureatul.

Dintre autorii universali, cei mai mari binefăcători pe care i-am avut până la facultate sunt: Foerster („Îndrumarea vieţii"); Goethe („Faust"); Carlyle („Muncă, sinceritate, tăcere" şi „Eroii").

La Facultatea de Teologie din Cernăuţi, am fost fiul sufletesc în primul rând al Părintelui Prof. Dr. Vasile Gheorghiu, apoi al celorlalţi dascăli ai mei: Pr. Dr. Vasile Tarnavschi; Pr. Dr. Domiţian Spânu; Dr. Romulus Cândea; Dr. Nicolae Cotos; Pr. Dr. Valerian Şesan şi Dr. Vasile Loichiţă.

Ca student-teolog, am citit cu râvnă Sfânta Scriptură în întregime şi apoi cursurile profesorilor amintiţi.

Cele mai folositoare cărţi, pe lângă Sfânta Scriptură, din care am învăţat teologie, sunt în primul rând *Sfintele Cărţi Liturgice* şi Patericul, paralel cu anumite cărţi ale Sfinţilor Părinţi.

Apoi, dintre celelalte cărţi teologice, consider ca puternici sprijinitori ai mei în Ortodoxie pe cele ale autorilor: Eusebiu Popovici („Istoria Bisericii Universale"); Mitropolitul Antonie al Kievului („Catehismul"); Prof. P. Svetlov („Învăţătura Creştină în expunere apologetică"); Alexandru de Sturdza („Priviri istorice asupra învăţăturii şi

duhului Bisericii Ortodoxe"); Nicolae Arseniev („Biserica Răsăriteană"); Macarie („Dogmatica"); Andrutsos („Dogmatica"); Bulgacof („Ortodoxia"); Kalinik („Povăţuiri pentru preoţi şi diaconi"); Milaş („Canoanele"); Mitrofanovici („Liturgica"); Gh. Racoveanu („Paisie"); Pr. Dr. Liviu Stan („Mirenii în Biserică").

Paralel cu Ortodoxia şi pentru slujirea ei, am căutat să mă documentez şi asupra românismului. Dintre autorii din trecut, o influenţă hotărâtoare au produs asupra mea mai ales: Cronicarii, Eminescu, Bălcescu, Kogălniceanu, Aurel C. Popovici şi Dr. N. Paulescu.

Am citit cu mare folos: Revistele: a) Teologice: „Candela", „Predania", „Revista Teologică", „Logos" şi parte din „Studii Teologice"; b) *Naţionale*: „Pământul strămoşesc"; „Gândirea", „Axa", „Rânduiala", „Buletinul anti-iudeo-masonic", „Vestitorii", „Orientări", „Cuvântul Studenţesc", „Iconar", „Revista Sociologică" şi Ziarele: „Cuvântul", „Calendarul", „Universul", „Buna Vestire", „Porunca Vremii", „Legionarii".

Cele mai importante edituri, prin momentul şi semnificaţia începerii lor, mi s-au părut a fi: „Editura Librăriei Teologice" - colecţia „Izvoarele Ortodoxiei" şi „Bombardamentul legionar".

Pentru strunirea şi sănătatea trupului, am citit şi practic cu folos: „Sistemul meu" de I. P. Müller.

***

2. „Pentru Legionari"

Când abuzul tiraniei şi panica dezordinii au întunecat zarea istoriei românismului, târându-l din păcat în păcat şi din sminteală în sminteală, Dumnezeu a poruncit *celui ce* a purtat mai cu osârdie *Crucea Neamului* să-i dea „*cheia vremii*" de azi în cartea: „Pentru legionari".

Fiecare *român este dator* să se adape din spiritul ei, pentru că îi deschide sufletul către ţelul pentru care este rânduit românismul - aşa cum fiecare *creştin este dator* să

asculte de Duhul Sfintei Scripturi, care deschide omenirii cerurile prin Biserică.

Sfânta Scriptură, cartea de temelie şi răscruce a lumii, ne învaţă pe noi, creştinii, prin Biserică, să trăim pentru Dumnezeu, slăvindu-L ca Treime Sfântă, cu credinţă, cu nădejde şi cu dragoste.

Cartea Căpitanului, dar din darul lui Dumnezeu, ne învaţă pe noi, românii, prin Legiune, să trăim, ca Neam, pentru Biserică, gândind, simţind şi voind româneşte în lumina Evangheliei Domnului nostru Iisus Hristos.

Născut *din adevăr*, Corneliu Codreanu poartă crucea de ucenic al Mântuitorului. Pentru că a făcut din talanţii primiţi rod însutit „*chemării*" harului, de care ascultă cu nădejde, prin râvna credinţei şi prin munca dragostei. Dumnezeu l-a ales ca un întâi-născut al generaţiei harice a românismului, întărindu-l Căpitan al maturităţii neamului nostru.

Paharul sufletului său, curat înlăuntru, răsfrânge această curăţenie şi în frumuseţea scrisului pe care ni l-a dăruit.

Pentru generaţia satanică a românismului *este temut*, fiind puternic prin binecuvântarea ce i-a dat-o Dumnezeu: „Domnul este ajutorul meu şi nu mă voi teme! Ce-mi va face mie omul?" (Evrei 13, 6).

Luptător, Căpitanul este călăuzit şi ocrotit de sabia de foc a *Sfântului Arhanghel Mihail*, sub ale cărui păzitoare rugăciuni a întărit toată viaţa Legiunii pe care sufletul său a născut-o.

Vestitor, preotul se bucură de crinul darului înveselitor al Sfântului Arhanghel Gavriil şi cu a lui străluminare sufletească, binecuvântează pe Căpitan şi Legiunea, în cererile de la Sfântul Altar.

***

Cărturar al Harului Divin, Căpitanul dă la timp poporului slăbănogit o rază de încredere în *conducătorul* trimis ca un atlet al lui Hristos, care trebuie să urce *nouă trepte*, ca îngerii, scriind:

„Care sunt liniile spirituale ale unui conducător de mişcare politică? După părerea mea, următoarele: I. O putere lăuntrică de atracţie; II. Capacitate de dragoste; III. Ştiinţă şi simţ al organizării; IV. Cunoaşterea oamenilor; V. Putere de educaţie şi de insuflare a eroismului; VI. Stăpânirea legilor conducerii; VII. Simţul bătăliei; VIII. Curajul; IX. Conştiinţa obiectivelor drepte şi morale şi a mijloacelor loiale. Nu există biruinţă care să dăinuiască în afară de aceste îndreptare" (pag. 262-263).

Când a pus început Mişcării Legionare nu l-a luat nimeni în seamă, cu atât mai mult reprezentanţii *oficiali* ai Bisericii. Aceştia, de mult şi groaznic, ţin lumina sub obroc şi lasă creştinătatea românească pradă tuturor vrăjmaşilor văzuţi şi nevăzuţi. Căpitanul bate la uşa Bisericii şi se aşează sub scutul sfinţilor ei, apropiind pe cei dintâi legionari de icoană:

„Ne-am strâns şi mai mult în jurul icoanei. Şi cu cât greutăţile ne vor asalta şi loviturile lumii vor curge mai grele peste noi, cu atât vom sta mai mult sub scutul Sfântului Arhanghel Mihail şi la umbra sabiei lui. El nu mai era pentru noi o fotografie pe o icoană, ci îl simţeam viu. Acolo, la icoană, făceam de gardă cu schimbul, zi şi noapte, cu candela aprinsă" (pag. 297-298).

La lumina ei, Duhul Sfânt le-a insuflat adevărul cu care trebuie să fie biruită minciuna veacului:

„În acest secol în care materia este atotstăpânitoare, în care nimeni nu porneşte la ceva cât de mic fără să se întrebe mai întâi «câţi bani are», Dumnezeu a vrut să arate că în lupta şi biruinţa legionară, *materia* n-a jucat nici un rol. Prin gestul nostru cutezător, ne desolidarizăm de o mentalitate atotstăpânitoare peste veac şi peste lume. Ucidem în noi o lume, pentru a înălţa o alta, înaltă până la cer. Domnia absolută a materiei este răsturnată, pentru a fi înlocuită cu domnia spiritului, a valorilor morale" (pag. 298).

La fel, a întărit cumpănă dreaptă şi faţă de *raţiune*, pe care lumea o luase drept zeiţă:

„Pe aceea pe care o ridicase lumea în contra lui

Dumnezeu, noi, fără a o arunca şi dispreţui, o vom pune acolo unde e locul ei, în slujba lui Dumnezeu şi a rosturilor vieţii" (pag. 299).

Aceste lucruri îl feresc pe om de a fi mişel şi-l fac să stârpească mişelia din el şi mişelia altora, ca să nu mai rânjească *fiara din om*:

„Învăţaţi pe copiii voştri să nu întrebuinţeze mişelia nici în contra prietenului şi nici în contra celui mai mare duşman al lor. Căci nu vor învinge, ci vor fi mai mult decât învinşi, vor fi striviţi. Nici în contra mişelului şi a armelor lui mişeleşti să nu întrebuinţeze mişelia, pentru că de vor învinge, nu va fi decât un schimb de persoane. Mişelia va rămâne neschimbată. Mişelia învinsului va fi înlocuită cu mişelia învingătorului. În esenţă, aceeaşi mişelie va stăpâni peste lume. Întunericul mişeliei din lume nu poate fi alungat prin alt întuneric, ci numai prin lumina pe care o aduce sufletul viteazului plin de caracter şi de onoare" (pag. 301).

Sufletul lor de legionari, oglindă clară, bine primind şi reflectând lumina Evangheliei, ca după numărul celor patru binevestitori, arată:

„Patru linii brăzdează mica noastră viaţă iniţială: 1.Credinţa în Dumnezeu; 2.Încrederea în misiunea noastră; 3.Dragostea dintre noi; 4. Cântecul" (pag. 302-303). „De aceea, voi, legionari de azi sau de mâine, de câte ori veţi avea nevoie de a vă orienta în spiritul legionar, să vă reîntoarceţi la aceste patru linii de început, care stau la baza vieţii noastre. Iar cântecul vă va fi un îndreptar. De nu veţi putea cânta, să ştiţi că este o boală care vă roade în adâncul fiinţei voastre sufleteşti sau că vremea v-a turnat păcate peste sufletul curat; iar dacă nu le veţi putea vindeca, să vă daţi de o parte şi să lăsaţi locul vostru celor ce vor putea cânta" (pag. 303).

***

Punctul în care Căpitanul ridică românismul de-a dreptul la momentul de înfiere în binecuvântarea teologiei - ceea ce ne aduce aminte de adopţiunea „ucenicului iubit" către

Maica lui Dumnezeu, Alma Mater a lumii, pe care o înnoieşte prin rodul pântecelui Său, Trupul şi Sângele Domnului nostru Iisus Hristos - sunt paginile pline de revărsarea duhovnicească a unei ambianţe sufleteşti de care, în societatea românească, încă nu ne făcuseră parte „cărturarii şi fariseii" lumii noastre vechi. Sunt paginile pe care le-am citat la punctul 1., „Legionarii", din Capitolul III: „Acuzaţii!". Sunt paginile care fixează în scris ceea ce de fapt *se trăieşte* în Legiunea Sfântului Arhanghel Mihail - Mişcarea faţă de care arhiereii Bisericii Ortodoxe Române s-au solidarizat, prin tăcere, cu grozăviile terorii acuzatorilor!

Dar faptul că *Legiunea* aceasta este o *trăire* (pag. 320) şi se întemeiază pe dragoste, care împacă principiul *autorităţii* cu principiul *libertăţii* (pag. 321), pe dragostea care este „cheia păcii pe care Mântuitorul a aruncat-o tuturor neamurilor din lume", fiind „o sinteză a tuturor însuşirilor omeneşti" (pag. 322), adevereşte că este o chemare a Providenţei Divine pentru neamul nostru şi pentru vremea noastră, ca să se regăsească în aceeaşi *stare de spirit* generaţia harică a *maturităţii românismului*, fiindcă această stare de spirit „s-a născut din contopirea următoarelor elemente: 1.Aportul nostru de simţire (al Căpitanului şi al celor dintâi legionari); 2.Aportul de simţire al altor români; 3.Prezenţa în conştiinţa tuturor a morţilor neamului; 4.Îndemnul pământului patriei; 5. Binecuvântarea lui Dumnezeu" (pag. 332).

Ca untdelemnul din candelele celor cinci fecioare înţelepte, aceste elemente pregătesc toată suflarea românească pentru ceasul în care va trebui să întâmpine pe Mirele învierii neamului nostru din mormântul în care L-au pecetluit acum iudeo-masonii.

Cuvântul „stare de spirit" este din vistieria învăţăturii Bisericii Ortodoxe, care prosterne conştiinţa oamenilor în faţa unui dar al Duhului Sfânt. Principiul Ortodoxiei se bazează pe conlucrarea liberă şi plină de dragoste dintre om şi Dumnezeu, atât individual, cât şi colectiv. Ortodoxia

exclude, ca fiind diabolică, atât uzurparea tiranică a unui vicar al lui Dumnezeu, de care trebuie să asculte toată lumea în mod absolutist, ca în catolicismul papal de la Roma, cât şi dezmățul individualist şi democratizant al protestantismului, care face din fiecare ins un *vicar* şi chiar un *autodumnezeu*.

De aceea, când vorbeşte Căpitanul despre „*Mişcările naționale şi dictatura*" şi se întreabă, privitor la Mişcarea Legionară, „dacă nu-i nici dictatură şi nici democrație, atunci ce este?" (pag. 334), el răspunde în aşa fel încât îngemănează, chiar identifică perfect *naționalismul cu Ortodoxia*:

„*Este o formă nouă de conducere a statelor*, neîntâlnită până acum. Nu ştiu ce denumire va căpăta, dar este o formă nouă. Cred că are la bază acea *stare de spirit*, acea stare de înaltă *conştiință națională* care, mai devreme sau mai târziu, se întinde până la periferiile organismului național. E o stare de lumină interioară. Aceea care odinioară era zăcământ instinctiv al neamului, în aceste momente se reflectă în conştiințe, creând o stare de unanimă iluminație, întâlnită numai în marile experiențe religioase. Această stare de drept s-ar putea numi: stare de ecumenicitate națională"(pag. 334).

Că această străfulgerare a conştiinței creştinătății româneşti este inspirată Căpitanului de Duhul Sfânt, o probează smerenia impresionantă a acestui om:

„Am fost întrebat dacă activitatea noastră de până acum se află pe linia Bisericii Creştine. Răspund: Facem o mare deosebire între linia pe care mergem noi şi linia Bisericii Creştine. Linia Bisericii este cu mii de metri deasupra noastră. Ea atinge perfecțiunea şi sublimul. Nu putem coborî această linie pentru a explica faptele noastre. Noi, prin acțiunea noastră, prin toate faptele şi gândurile noastre, tindem către această linie, ne ridicăm spre ea, atât cât ne permite greutatea păcatelor cărnii şi condamnarea la care am fost sortiți prin păcatul originar. Rămâne de văzut cât am putut, prin sforțările noastre pământeşti, a ne înălța către această linie" (pag. 420-421).

***

Mă gândesc la cuvintele Sfântului Apostol Iacov: „Smeriți-vă înaintea Domnului şi El vă va înălța!" (Iacov 4, 10). Cât de mult ar trebui să se fericească neamul acesta pentru că i-a trimis Dumnezeu un Căpitan al maturității atât de înțelept! El se jertfeşte pentru neam şi se pleacă plin de bunăcuviință şi podoabă înlăcrimată înaintea Bisericii lui Hristos, pe Care-L roagă să facă vrednic a se apropia şi românismul de El, de Hristos-Dumnezeu. Şi „darul revărsându-se din belşug" (2 Cor. 4, 15) asupra lui, a arătat neamului care este patrimoniul lui (pag. 424) pe acest pământ, după al cărui fel de rodire se face vrednic şi de țelul final, care este Învierea, învierea neamurilor în numele Mântuitorului Iisus Hristos:

„Creația, cultura nu este decât un mijloc, nu un scop, cum s-a crezut, pentru a obține această înviere. Este rodul talantului pe care Dumnezeu l-a sădit în neamul nostru, de care trebuie să răspundem. Va veni o vreme când toate neamurile pământului vor învia, cu toți morții şi cu toți regii şi împărații lor., având fiecare neam locul său înaintea tronului lui Dumnezeu. Acest moment final, «învierea din morți», este țelul cel mai înalt şi mai sublim către care se poate înălța un neam" (p. 425).

Pentru acest om inspirat, Biserica *oficială* nu numai că nu a aflat nici un cuvânt de lămurire în fața Cezarului asupritor şi anticrist; nu numai că nu a avut nici un cuvânt de laudă pentru el în fața poporului pe care îl păstoreşte; nu numai că nu a avut nici un cuvânt de apărare față de acuzatori şi de afurisire a acestora - dar, de necrezut, s-a solidarizat, cel puțin prin tăcere (dacă nu şi altfel, cum lumea încă nu ştie), cu această generație satanică a acuzatorilor şi ucigaşilor celui mai mare creştin şi român contemporan: Corneliu Zelea Codreanu, Căpitanul legionarilor generației harice a creştinătății româneşti, generație de martiri ortodocşi pentru Hristos şi eroi naționalişti pentru românism în secolul al XX-lea!

Cartea Căpitanului, „Pentru legionari", a apărut însă mai de mult, încât a fost timp suficient pentru citirea ei, aşa că nu se poate scuza nimeni că nu a ştiut cu ce om şi cu ce fel de Mişcare are de-a face!

Căpitanul este cel mai mare exemplu contemporan de iubire şi de luptă pentru Iisus Hristos, iar cartea lui este apă vie din izvorul Harului Divin, precum este scris: „Cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu, nu va înseta în veac, căci apa pe care Eu i-o voi da se va face în el izvor de apă care curge spre viaţa veşnică", amin! (Ioan 4, 14).

***

Sfârşitul părţii întâi, întru lauda Preabunului Dumnezeu. Amin.

Partea a II -a

Poarta veşniciei - Învierea

„După aceasta, m-am uitat şi iată o uşă era deschisă
în cer şi glasul cel dintâi, glasul ca de trâmbiţă,
pe care l-am auzit vorbind cu mine,
mi-a zis: «Suie-te aici şi îţi voi arăta cele
ce trebuie să fie după acestea»" (Apoc. 4, 1).

Învierea este de două feluri:

Întâia: finală, reală, universală şi definitivă (desăvârşită).

A doua: actuală, virtuală, particulară şi formativă (în devenire).

Pe cea dintâi a realizat-o, obiectiv, Mântuitorul, prin Învierea Lui din morţi şi *o va da* şi fiecăruia din noi (subiectiv) la A doua Lui Venire, la „învierea morţilor" şi „Judecata din urmă". Aceasta este ultima ţintă spre care poate şi trebuie să tindă omul.

Pe a doua a arătat-o, obiectiv, Domnul la Dumnezeiasca Arătare (Teofania), la Sfântul Botez şi o dă şi fiecăruia din noi (subiectiv) prin Taina Sfântului Botez, care este *naşterea din nou* (întâia înviere) a omului şi punctul de plecare, fără de care nu poate să întrezărească, să dorească şi să ajungă la suprema ţintă: Învierea finală.

Dar şi pe una şi pe alta ni le-a dat, obiectiv, Domnul, o dată pentru totdeauna şi pentru toată lumea, prin Sfânta şi Înfricoşata Lui Jertfă de pe Sfânta Cruce. Şi ni le dă (subiectiv) şi fiecăruia din noi, oricând vrem şi ne pregătim cu vrednicie, prin Sfânta Taină a Euharistiei. Această Sfântă Taină, de fiecare dată când o primim, ne produce o înviere actuală, înnoindu-ne şi sfinţindu-ne în raport cu ce am fost până în clipa împărtăşirii şi ne arvuneşte, odată mai mult,

Învierea propriu-zisă, finală, învrednicindu-ne în raport cu ceea ce vom fi după „Judecata din urmă".

Iar în virtutea puterii miraculoase pe care o are Sfânta Euharistie, negrăita ei lucrare poate face şi din fiecare clipă care urmează după împărtăşire o naştere din nou, o înviere actuală, virtuală şi formativă. De unde urmează că viaţa este un lanţ de mii şi de milioane de învieri actuale, pe care le dobândeşte omul, în lupta contra păcatului şi deci a morţii, prin Sfânta Euharistie şi prin celelalte Sfinte Taine. Care învieri formative, cu cât sunt mai multe şi mai puternice (intense), cu atât mai mult sunt o tărie a dobândirii Învierii celei finale, care va fi cea deplin reală şi definitivă.

Fiecare înviere actuală se realizează printr-o crucificare a omului morţii din noi. Cu fiecare cruce - cheie spirituală - ni se deschide o nouă, mai intensă şi mai limpede, perspectivă spre eternitate. Iar viaţa omului fiind unitară în ceea ce numim personalitatea lui, se concentrează toată în strădania crucii lui, prin care, având cheia vremii contemporane lui, îşi asigură deschiderea Porţii Veşniciei - învierea lui - în răsplata pe care o va primi când se va deschide Poarta Veşniciei pentru toţi drepţii, de către Acela care a dat Cheia Vremii pentru toţi oamenii.

Aceasta priveşte şi pe fiecare neam, în fiecare timp al lui, mai ales când trece prin timpuri de răscruce, de înviere actuală a întregului neam în acel timp, ceea ce înseamnă o nouă epocă în istoria lui sau chiar o eră în istoria întregii omeniri, pentru că generaţia harică a unui neam are tocmai acest dar de la Dumnezeu: de a învrednici respectivul neam de o înviere actuală. Cu cât sunt mai multe şi mai puternice aceste învieri actuale în istoria unui neam, cu atât va fi vrednic şi de mai mare slavă în veşnicie la învierea finală, care va fi dată şi fiecărui om în parte, dar şi fiecărui neam în totalitatea lui.

Acum suntem în faţa unei noi şi mari învieri actuale a întregii lumi.

Duhul Sfânt cheamă lumea vremii noastre la ascultarea

de darul unei ere noi a istoriei.

Solia aceasta a fost dată generaţiei harice a creştinităţii româneşti, sobornicită în „Legiunea Sfântului Arhanghel Mihail".

Preoţii trebuie să vestească acest dar şi să înalţe rugăciuni pentru mângâierea omenirii de azi, sfârtecată de vrajba generaţiei satanice.

Biserica va binecuvânta generaţia harică a închinătorilor şi luptătorilor lui Hristos-Dumnezeu din această vreme. Din roadele jertfei lor, toată creştinătatea va ajunge la universalizarea împlinirii cuvintelor dumnezeiescului Pavel, Apostolul Neamurilor:

„Să nu caute nimeni numai de ale sale, ci fiecare şi de ale altuia. Aveţi în voi simţirea care era în Hristos-Iisus, Cel ce, fiind în chipul lui Dumnezeu, n-a ţinut ca la o pradă la egalitatea Lui cu Dumnezeu, ci S-a deşertat pe Sine, a luat chip de rob, făcându-se oamenilor asemenea şi la înfăţişare dovedindu-se ca un om. *S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, şi încă* moarte de cruce! Pentru aceea şi Dumnezeu L-a preaînălţat şi *I-a dăruit Lui* Numele *Care este mai presus de orice nume:* ca *întru Numele lui* Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cereşti şi al celor pământeşti şi al celor dedesubt. *Şi să mărturisească toată limba că Iisus Hristos este* Domn, *spre mărirea lui* Dumnezeu Tatăl" (Filipeni 2, 4-11).

Fericit şi neînstare a mulţumi îndeajuns lui Dumnezeu pentru că m-a învrednicit şi pe mine, nevrednicul Lui rob, a fi „ispravnic al tainelor Lui" (1 Cor. 4, 1) şi pentru că m-a crescut în verdeaţa generaţiei harice, care vrea să facă de aur şi lumină creanga neamului *născut creştin*, îmi plec cu umilinţă capul, strigând: deşi sunt şi eu unul din marea mulţime plină de păcate, totuşi îndrăznesc să scriu despre ceva mare, despre misionarismul creştinătăţii româneşti în lume, în măsura în care Preabunul Dumnezeu m-a binecuvântat cu lumina harului divin.

Mai întâi, cu mână de începător ucenic, am aşternut

gândurile din partea întâi - „Cheia Vremii" - ca o *regăsire* sub cruce, într-un leat de viață omenească, aici unde, ca pretutindeni şi totdeauna, Dumnezeu „face să răsară soarele peste cei răi şi peste cei buni şi plouă peste cei drepți şi peste cei nedrepți" (Matei 5, 45).

Apoi, în partea a doua - „Poarta Veşniciei" - ca într-o *duminică* a sufletului generației harice, în patru împletituri, după numărul Sfinților Evanghelişti, mă rog „Părintelui luminilor" (Iacov 1, 17), care „dă tuturor de-a dreptul şi nu înfruntă" (Iacov 1, 5), să-mi dăruiască şi mie înțelepciunea de „om duhovnicesc" (1 Cor. 2, 15) şi putere de propovăduitor neînfricoşat, ca împreună cu frații mei de credință şi sânge să ne oțelim după cum este scris: „Deşi umblăm în trup, nu ne luptăm trupeşte. Pentru că armele luptei noastre nu sunt omeneşti, ci puternice înaintea lui Dumnezeu ca să dărâme întăriturile; noi surpăm izvodirile minții şi orice înălțare care se ridică împotriva cunoaşterii lui Dumnezeu şi tot gândul îl robim spre ascultarea lui Hristos" (2 Cor. 10, 3-5).

Acolo unde pământul țării se sărută cu marea şi se îngemănează în baia soarelui, care scaldă cerul neamului în dezmărginire şi vis, la Balcic, mă gândesc la descoperirea cu care Sfântul Evanghelist Ioan Teologul a fost binecuvântat în insula Patmos şi-l rog să ceară Mamei Hrănitoare ca să reverse din marea sfintelor ei rugăciuni şi asupra mea o picătură de drept-măritoare tălmăcire a Revelației Cuvântului lui Dumnezeu, care să mă facă *vestitor* al Darului împărtăşit Legiunii celei luptătoare pentru Biserica Lui. Iar pentru că sunt vas de lut, pe care-l spurcă povara neputințelor, ca să nu defăimez Numele Lui, cu Sfântul Simeon Noul Teolog către Iisus strig: „Din buze spurcate, din pângărită inimă, din limbă necurată, din suflet spurcat primeşte rugăciune, Hristoase al meu, şi nedefăimându-mi cuvintele, nici obişnuințele, nici neruşinarea, dă-mi mie cu îndrăzneală a grăi cele ce voiesc, Hristoase al meu, şi *mai vârtos mă şi învață ce mi se cade a face şi a grăi*", amin![57].

Capitolul VII

Chemarea neamurilor

„Cine nu se va teme, Doamne şi nu va slăvi Numele Tău?
Că Tu singur eşti Sfânt şi toate neamurile vor veni
şi se vor închina înaintea Ta, pentru că judecățile Tale
s-au făcut cunoscute" (Apoc. 15, 4).

1. Învățăceii

Biserica trebuie să fie totdeauna gata a face lumină asupra oricărei preocupări omeneşti. Cu atât mai mult atunci când aceste preocupări iau caracterul unor frământări chinuitoare. Biserica fiind depozitara Revelației divine, fără ea, rosturile omeneşti nu îşi pot descifra nici un sens.

În vremea noastră este de mare şi vie actualitate preocuparea naționalismului. Ca atare, Biserica este datoare să spună cel mai autorizat cuvânt şi asupra acestui punct, oricât de slab ar fi glasul care mărturiseşte Adevărul în Numele ei. Căci altfel, în vâltoarea rătăcirilor de azi, dacă preoții nu vor săra sufletele împotriva stricăciunii şi smintelilor, vor fi nimiciți: „Voi sunteți sarea pământului, dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? De nimic nu mai e bună, fără numai de aruncat afară, ca să fie călcată de oameni" (Matei 5, 13).

Domnul nostru Iisus Hristos a venit să lumineze şi să mântuiască toată lumea. Dar întrucât Providența divină a binevoit să împartă omenirea în limbi, Domnul a chemat lumea la mântuire prin neamurile din ea.

De aceea, când a înviat din morți şi S-a arătat sfinților Săi ucenici, le-a încredințat suprema descoperire: „Datu-Mi-s-a toată puterea în cer şi pe pământ. Drept aceea, mergând învățați toate neamurile, botezându-le în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, învățându-le să păzească toate câte am poruncit vouă; şi iată Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârşitul veacului, Amin" (Matei 28, 18-20).

Cel mai mare exeget ortodox-român al Noului Testament comentează aceste cuvinte astfel: „18. Domnul, apropiindu-Se de apostolii Săi, ca să-L poată cunoaşte cât mai bine că El este, le grăieşte lor astfel: «*Datu-Mi-s-a toată puterea în cer şi pe pământ!*» Cu aceste puţine cuvinte, Domnul îi încunoştiinţează pe ei despre rezultatul final al întregii Sale activităţi mesianice. În urma celor ce a făcut pentru omenire, El e obţinut de la Dumnezeu-Tatăl deplina autorizaţie (*exusia*, nu *dinamis*) de a dispune, în scopul mântuirii neamului omenesc, orice va crede de cuviinţă atât în cer, cât şi pe pământ. Toate dispoziţiunile Sale luate aici pe pământ vor afla deplină aprobare şi în cer. În consecinţă, Domnul dispune, în puterea autorizaţiei pe care o are, de următoarele: 19. Apostolii «*să meargă şi să înveţe toate popoarele*». Am tradus termenul *maftitevin* cu «a învăţa», pentru că nu avem alt termen românesc mai corespunzător. Dar trebuie să ştim că *maftitevin* înseamnă mai mult decât *didaskin*. Didaskin înseamnă a da cuiva instrucţiune, a-l învăţa fără a cerceta dacă elevul şi-a împropriat şi de fapt învăţătura care i s-a împărtăşit. Maftitevin înseamnă, însă, a învăţa pe cineva până când acesta devine un învăţăcel (maftitis), va să zică până ce şi-a împropriat şi de fapt învăţătura care i s-a predat. Aşa să înveţe, aşadar, şi apostolii toate popoarele şi să le facă să creadă în Domnul Iisus. Şi dacă popoarele îşi vor manifesta dorinţa să devină învăţăcei ai Domnului, dânşii «*să-i boteze în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh*». Cine intră prin botez în sânul Bisericii creştine, acela trebuie să ducă o viaţă morală, care să fie corespunzătoare cu credinţa sa în Domnul Iisus Hristos. Aceasta o pretinde Domnul întotdeauna de la învăţăceii Săi (vezi predica Sa de pe munte). Şi aşa grăieşte El şi de astă dată, poruncind apostolilor Săi «*să înveţe pe toţi ca să păzească toate câte El le-a poruncit lor*». Pe lângă credinţă, Domnul cere, aşadar, şi fapte corespunzătoare, adică împlinirea tuturor poruncilor pe care El le-a dat apostolilor Săi. Aşa fiind, credincioşii nu au nici un drept ca

să-şi aleagă înşişi poruncile pe care vor să le împlinească şi nici n-au dreptul să se transpună, în mod suveran, peste alte porunci ale Domnului, care nu le convin şi pe care nu vor să le împlinească. Toate poruncile Domnului stau în cea mai strânsă legătură întrelaolaltă şi sunt verigile unui întreg şi unitar sistem de viaţă creştinească. Toate trebuie împlinite.

Şi dacă toţi vor fi uniţi cu Domnul prin credinţă fermă şi îi vor împlini în toate direcţiunile voia Lui cea preasfântă, atunci să ştie că «*şi El va fi cu dânşii în toate zilele, până la sfârşitul veacurilor*». «A fi cu cineva» înseamnă a-i da tot sprijinul şi ajutorul de care are nevoie. Cum această asigurare li se dă pentru toate timpurile, „până la sfârşitul veacurilor", se vede că Domnul nu Se gândeşte numai la apostolii Săi care, fiind oameni muritori, nu pot să trăiască aici pe pământ în veci, ci la oficiul lor, pe care-l deţin ca trimişi ai Săi. Oficiul lor va dăinui până la sfârşitul veacurilor. În consecinţă, oficiul apostolic va trebui să treacă asupra tuturor urmaşilor lor"[58].

***

2. Menirea omenirii

Oficiul apostolic, pe care l-au moştenit şi conducătorii Bisericii de azi, îi obligă pe toţi să combată toate învăţăturile false şi diabolice cu privire la neamuri. Ele nu sunt un rezultat al diferitelor adaptări climatice şi geografice, cum susţin evoluţionismul şi materialismul istoric. Împărţirea lor în diferite vremuri şi în anumite locuri este făcută de Dumnezeu după planul veşnic al Providenţei Sale, în vederea unei finalităţi unitare.

Acest adevăr îl predică „*Apostolul neamurilor*", în Areopag, scepticilor şi sofiştilor atenieni: „Dumnezeu a făcut dintr-un sânge întregul neam al oamenilor, ca să locuiască peste toată faţa pământului şi *a aşezat de mai înainte* vremurile şi hotarele aşezării lor, făcându-i să caute pe Dumnezeu şi să dibuiască până când ÎI vor găsi măcar, că nu e departe de fiecare dintre noi. *Căci în* El *avem viaţă, în*

El *ne mişcăm şi suntem*, precum au zis şi unii dintre poeţii voştri: din neamul Lui suntem şi noi" (Fapte 17, 26-28).

Aşadar neamurile, având fiecare o finalitate istorică într-un anumit hotar geografic, trebuie să-şi subordoneze întreg acest rost pe pământ *unei finalităţii soteriologice* (mântuitoare) care, prin căutarea lui Dumnezeu, *va sfârşi în a fi* „una cu El" (în sens de împreună cu El, iar nu identic), adică va realiza omenirii, prin neamuri, suprema finalitate: Învierea („Pentru legionari", p. 425), care este o finalitate eshatologică, apropierea de absolut ca supremă treaptă a desăvârşirii după „Judecata din urmă".

Cine este vrednic de înviere şi desăvârşire? Numai cei ce aici, pe pământ, îşi topesc toată fiinţa în faptele mântuirii, în supunerea deplină a ascultării numai de Harul Divin.

Dar aşa cum fiecare în parte, tot aşa şi fiecare neam în totalitate trebuie să râvnească neîncetat ca să transforme substanţa omenirii păcătoase într-o substanţă duhovnicească, harică, a ei, cuprinsă în insul sau Neamul respectiv: „Pentru aceasta îmi plec genunchii înaintea Tatălui, *din care îşi trage numele orice neam în cer şi pe pământ*, să vă dăruiască, după bogăţia slavei sale, ca să fiţi puternic întăriţi, prin Duhul Său, *în omul dinlăuntru*, şi Hristos să se sălăşluiască prin credinţă în inimile voastre; aşa încât, înrădăcinaţi şi întemeiaţi fiind în iubire, să puteţi să înţelegeţi împreună cu toţi sfinţii care este lărgimea şi lungimea şi adâncimea şi înălţimea *şi să cunoaşteţi iubirea lui Hristos cea mai presus de cunoştinţă, ca plini să fiţi de toată plinătatea lui Dumnezeu*. Iar Celui ce poate să facă, prin puterea cea lucrătoare în noi, *cu mult mai presus decât toate câte cerem sau pricepem noi*, Lui fie mărirea, în Biserică şi întru Hristos Iisus, în toate neamurile şi în veacul veacului. Amin!" (Efeseni, 6, 14-21).

Menirea omenirii pe acest pământ este să devină unitară prin credinţă, să se corecteze progresiv *prin* , apropiindu-se astfel de Dumnezeu *prin speranţă* neşovăielnică. Cursul acestui proces începe de la fiecare

individ în familie, de la fiecare familie în naţiune şi de la fiecare naţiune în umanitate. Natural, punctul de încrucişare între aceste două capete ale aceluiaşi drum este naţiunea, pentru că mijlocul de împărtăşire, puntea de legătură între spiritualitatea revelată şi între concretizarea ei în faptele omeneşti ale dragostei este *cuvântul*. Oricum, în lume nu este numai un singur grai, pentru comunicarea cuvântului revelat, ci atâtea limbi câte neamuri sau atâtea neamuri câte limbi, de aceea şi posibilitatea de unificare, *prin dragostea mântuitoare*, a indivizilor în omenire le este dată numai în cadrul neamului din care face parte fiecare. În acest sens S-a pogorât Duhul Sfânt peste Sfinţii Apostoli, i-a învăţat, în puterea dumnezeiască, să vorbească toate limbile, ca înşii tuturor neamurilor care îi ascultau să înţeleagă *adevărul* şi să *se convingă* de darul lui *mântuitor*: „Când a sosit ziua Cincizecimii, ei (apostolii) erau toţi adunaţi laolaltă. Şi din cer, fără de veste, a venit un huiet ca de vijelie care trece şi a umplut toată casa unde şedeau ei. Şi li s-au arătat, împărţite, *nişte limbi ca de foc* şi deasupra fiecăruia din ei s-a oprit câte una. *Şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt* şi au început să vorbească *în alte limbi*, precum Duhul le dădea ca să vorbească. Şi în Ierusalim erau locuitori iudei, bărbaţi cucernici, *din toate neamurile care sunt sub cer*. Când s-a răspândit zvonul acesta, s-a adunat mulţimea şi a stat uimită, *căci fiecare îi auzea pe ei vorbind în limba lui*" (Fapte 2, 1-6).

Aşadar, prin limba şi istoria fiecărui neam pe pământ este dat lumii progresul în lumină. De aici reiese clar că fiecare neam este dator să-şi dezvolte maximum de posibilităţi din visteria bogată a darurilor cu care a fost înzestrat de Dumnezeu.

Această neîntreruptă încredere şi veghe ca fiecare neam, în totalitatea membrilor lui şi în deplinătatea bogăţiilor istoriei sale, să tindă la mântuirea şi perfecţiunea sa, această putere de viaţă şi efort spre dezmărginire în spirit se numeşte naţionalism. Toate neamurile vor trebui să intre într-o epocă de înţelegere şi realizare, în acest sens, a naţionalismului lor.

***

3. Războaiele

Aceasta va fi după ce naţiunile vor înfrânge şi vor nimici toate opoziţiile internaţionaliste, imperialiste, comuniste, iudeo-masonice - cu un cuvânt, anticriste - care împiedecă unificarea omenirii în splendida varietate a tuturor naţionalismelor, unificare posibilă numai prin „pacea dragostei" dintre neamuri, singura care conservă şi desăvârşeşte fiinţa naţionalismului fiecărui neam, contrar tendinţei dizolvante a masoneriei şi egoismului nimicitor al imperialismelor.

Când se va înstăpâni această *eră* în istoria lumii, neamurile, *în naţionalismul lor cel mai deplin*, nu se vor mai război cu arme ucigătoare pentru scopuri egoiste, ci se vor lupta *într-o „întrecere duhovnicească"* pentru învrednicirea de „premii cereşti". Este o perspectivă de viitor mai mult sau mai puţin îndepărtată. La acel punct, desigur, omenirea va ajunge prin mari jertfe, pentru că nu numai naţiunile, dar chiar şi inşii aparte încă nu sunt transformaţi *lăuntric*. Rădăcinile satanismului şi satanocraţiei încă nu sunt deplin şi definitiv curmate şi înlocuite şi subiectiv cu Hristocraţia în fiecare creştin şi în fiecare neam creştin, odată ce Mântuitorul a realizat-o obiectiv pentru toţi, ca principiu posibil de însuşit subiectiv; deci satanocraţia încă mai musteşte seva păcatului ca mentalitate stăpânitoare a lumii.

Sfântul Apostol Iacov scrie: *„De unde vin războaiele şi de unde certurile dintre voi? Nu oare de aici: din poftele voastre, care se luptă în mădularele voastre?* Poftiţi şi nu aveţi; ucideţi şi pizmuiţi şi nu puteţi să dobândiţi; vă sfădiţi şi vă războiţi. Şi nu aveţi pentru că nu cereţi. *Cereţi şi nu primiţi, pentru că cereţi rău, cu gând să risipiţi pe plăcerile voastre.* Preacurvarilor! Nu ştiţi oare că prietenia lumii este duşmănie faţă de Dumnezeu? Aşadar, cine va voi să fie prieten cu lumea, se face vrăjmaş lui Dumnezeu. Au vi se pare că Scriptura grăieşte în deşert? Duhul pe care Dumnezeu l-a sălăşluit în noi ne iubeşte cu gelozie, *însă dă mai mare dar.*

Pentru aceea zice: Domnul celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriţi le dă dar. Supuneţi-vă, deci, lui Dumnezeu. *Staţi împotriva diavolului şi va fugi de la voi.* Apropiaţi-vă de Dumnezeu şi se va apropia de voi" (Iacov 4, 1-8).

Neamurile se găsesc acum într-o fază de trecere la ceea ce Căpitanul numeşte *„ecumenicitate naţională"*. Ideile lor călăuzitoare abia sunt pe punctul de a se fixa categoric: *cu Dumnezeu* sau cu satan? Poate că această prefacere va fi legată de mari încordări. Suntem chiar în vreme de războire. În parte, unul a fost cel din Spania. Acolo au fost în luptă două principii: „În Spania nu se luptă două neamuri, ci Dumnezeu cu satana. În această luptă dintre Dumnezeu şi diavol, însăşi neutralitatea e un păcat" (Corneliu Zelea Codreanu, către legionarii pe care i-a lăsat să meargă în Spania, ca să lupte şi să se jertfească, din partea Creştinătăţii Româneşti, pentru Dumnezeu).

Celălalt război, cel de acum, între marile imperii - cele ale democraţiilor engleze şi franceze pe deoparte şi naţionalismul totalitar german pe de altă parte - pare a fi tot un război mai mult între două principii opuse decât între două neamuri vrăjmaşe. Cel puţin aşa pretind înşişi beligeranţii, pentru că fiecare în parte afirmă că luptă pentru o cauză mai generală decât pentru un simplu egoism al neamului lor. Rămâne de văzut la urmă în ce măsură a fost fiecare parte sinceră în asemenea afirmaţii. Dacă este sinceritate în afirmaţia că unii apără democraţia şi că germanii vor să înlăture dominaţia iudaică, atunci cu siguranţă va birui anti-iudaismul naţionalismului german, în slujba Creştinismului. Numai Dumnezeu ştie ce anume trebuie să rezulte din acest război.

În orice caz, Istoria este la punctul în care, poate, nu vor mai fi războaie pe chestiuni naţionale între popoare; dar sigur *dărâmarea lumii lui satan* trebuie *să aibă loc*!

Este groaznic să ne gândim la un nou măcel mondial, dar fiecare vreme are darul ei, nu mai puţin însă şi pedeapsa pentru neascultarea de acel dar. Poate de aceea a zis însuşi

Mântuitorul: „Iar când veți auzi de războaie şi de răscoale, să nu vă spăimântați; *căci acestea trebuie să fie întâi*, dar sfârşitul nu va fi curând". Apoi le-a cuvântat: „Se va scula neam peste neam şi *împărăție peste împărăție*. Vor fi cutremure şi pe alocurea foamete şi molime, prevestiri spăimântătoare şi mari semne din cer. Dar mai înainte de toate acestea, vor pune mâinile pe voi şi vă vor prigoni, dându-vă prinşi în sinagogi şi în închisori şi târându-vă la împărați şi la stăpânitori, pentru Numele Meu. Şi aceasta se va întoarce pentru voi în fericită mărturie" (Luca 21, 9-l3).

Pe plan mondial, probabil ne apropiem de un război *între împărăție şi împărăție*, adică: între Împărăția lui Dumnezeu, care trebuie să nimicească pe cea a lui satan!

Pe plan național se duce prigoană crudă în sânul fiecărui neam, din vrăjmăşia iudeo-masonilor, împotriva mărturisitorilor lui Hristos Dumnezeu.

Dar îndată ce va birui crucea peste tot - şi în individ, şi în familie şi în neamuri - atunci omenirea va ajunge la împlinirea profeției: *„Preface-vor săbiile în fiare de pluguri şi lăncile lor în seceri. Nici un Neam nu va mai ridica sabia împotriva altuia şi nu-şi vor mai face războaie"* (Isaia 2, 4).

Şi astfel se vor întrece neamurile, prin naționalismul lor, să dobândească învierea, trecerea în viața veşnică, „față în față cu Dumnezeu", ca finalitate supremă a lor.

Pe acest temei al Revelației divine îşi construieşte spiritualitatea naționalismul legionar. Râvna Căpitanului şi a legionarilor pentru a-l realiza, spre slava lui Dumnezeu şi binecuvântarea neamului românesc şi spre vestirea şi către celelalte neamuri, nu cunoaşte osteneală şi nici frică de moarte sau de oameni.

Aceasta cu ajutorul rugăciunilor Maicii lui Dumnezeu, ca să-şi aducă aminte şi lumea de azi de sfintele şi preacuratele ei cuvinte: „Iată, de acum mă vor ferici toate neamurile. Că mi-a făcut mie mărire Cel Puternic şi Sfânt Numele Lui. Şi mila Lui în neam şi în neam spre cei ce se tem de El" (Luca l, 48-50).

Capitolul VIII

Nebuni pentru Hristos!

„Eu aşa am înțeles datoria
vieții mele: am iubit pe Hristos
si am mers fericit la moarte pentru El".

Ion I. Moța

1. *Sfântul Arhanghel Mihail*

Când a întocmit Dumnezeu pământul, „atunci stelele dimineții cântau în cor şi toți îngerii Iui Dumnezeu ÎI sărbătoreau" (Iov 38, 7).

La început, creatura toată, într-o inefabilă simfonie, ridica acorduri de preamărire Creatorului. *Lucifer*, căpetenia luminilor create, a stricat această armonie primordială printr-o răzvrătire, împreună cu îngerii din ceata lui, împotriva lui Dumnezeu. De aceea au fost aruncați din cer.

Atunci „Mihail cel de-a pururea lăudat, păzind ca o slugă credincioasă credința către Stăpânul şi arătând multă nevoință spre neamul nostru, a fost rânduit de Atotputernicul Dumnezeu *ca să fie mai mare peste cetele cele înțelegătoare*. Că văzând că a căzut vicleanul, strâns-a cetele îngereşti şi a zis: *Să luăm aminte*! Lăudat-au cu glas pe Domnul tuturor, cum ar fi zis: Să luăm aminte noi, ce suntem zidiți, ce au pătimit cei ce erau cu noi? Care până acum au fost lumină, şi acum s-au făcut întuneric. Pentru aceasta o adunare ca aceasta s-a numit soborul îngerilor, *adică luare-aminte şi împreunare şi unire*"[60].

De atunci, printr-un har special, îngerii cei buni au fost întăriți pentru veşnicie să nu mai greşească, pentru că au folosit libertatea lor de ființe create *numai în slujba lui Dumnezeu*; iar diavolii au fost blestemați şi pedepsiți pentru veşnicie să nu se mai poată îndrepta, pentru că au folosit libertatea lor ca răzvrătire împotriva Creatorului.

Diavolii îşi dau seama, fiindcă le-a rămas cunoaşterea pe care au avut-o, dar o întrebuinţează numai spre distrugere. De aceea, Sfânta Scriptură spune: „Tu crezi că Unul este Dumnezeu? Bine faci; *şi demonii cred şi se cutremură*. Vrei însă să înţelegi, omule uşuratic, că credinţa fără fapte este moartă?" (Iacov 2, 19-20)[1].

Ca omul să nu aibă credinţă moartă, Dumnezeu îi dă ca ajutor împotriva inspiratorilor minciunii pe sfinţii îngeri. Arhistrategul lor, Mihail, este cel care poartă chiar sabia de foc a dreptăţii, care trebuie să fie înfăptuită cu credinţă plină de rodul faptelor bune.

Iată câteva spicuiri de cântări ale Bisericii Ortodoxe prin care se slăveşte Sfântul Arhanghel Mihail: „Începătorule Mihaile cel mai înainte stătător, stând înaintea scaunului, cu ceilalţi fără de trupuri arhangheli şi îngeri, începătorii şi scaune, domnii şi serafimii cei cu câte şase aripi şi dumnezeieştii heruvimi cei cu ochi mulţi, vasele înţelepciunii, puterii şi dumnezeieştii stăpâniri; lui Hristos rugaţi-vă să dăruiască sufletelor noastre pace şi mare milă". Sau: „Chipul tău de foc şi frumuseţea minunată, Mihaile întâiule îngere, ce străbaţi marginile cu firea cea fără de materie, plinind poruncile Făcătorului tuturor, puternic întru tăria ta cunoscut fiind şi izvor de tămăduiri biserica ta făcând-o, ceea ce cu chemarea ta cea sfântă se cinsteşte..."[61].

Sfântul Arhanghel Mihail a fost rânduit să păzească cu sabia de foc Edenul, după ce au fost izgoniţi de acolo protopărinţii omenirii, Adam şi Eva. Când Maica lui Dumnezeu a fost străpunsă de sabia durerii, văzând pe Fiul său răstignit, atunci Sfânta Fecioară, Raiul Mântuirii, a înlăturat paza sabiei de foc şi a redeschis calea către Pomul Vieţii, Iisus Hristos. Iar sabia Sfântului Arhanghel este îndreptată, de atunci, împotriva vrăjmaşilor văzuţi şi nevăzuţi ai Bisericii lui Hristos Iisus.

***

2. Sfântul Arhanghel Gavriil

Alături de Mihail, apărătorul dreptăţii, Gavriil este *vestitorul* Darului. „Mintea cea mai-nainte de veci, a doua lumină te-a aşezat pe tine, Gavriile, carele cu împărtăşiri dumnezeieşti luminezi toată lumea şi ne descoperi nouă taina cea din veac dumnezeiască şi mare cu adevărat, pe Cel ce s-a întrupat în pântecele fecioresc, carele a fost fără de trup şi s-a făcut om ca să mântuiască pe om"[62].

El „a binevestit Zahariei, stând de-a dreapta altarului tămâierii, cum că va naşte pe marele Ioan Înaintemergătorul. Acesta (Gavriil) a hrănit şi pe pururea Fecioara Maria doisprezece ani înlăuntru, în Sfintele Sfintelor, cu hrană cerească. Acesta însuşi - şi cine se îndoieşte? - a binevestit Născătoarei de Dumnezeu că va naşte de la Duhul Sfânt pe Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu"[63].

În raport cu Mihail, care este apărătorul cosmosului de rău, Gavriil este aducător al cunoaşterii razelor binelui. Mihail pregăteşte şi apără imanentul către înălţarea spre transcendent. Gavriil vesteşte însăşi sălăşluirea transcendentului în imanent. „Mai-mare îngerilor este Mihail Arhanghelul. Dar se preamăreşte după vrednicie, împreună cu dânsul, mai luminat, Gavriil tăinuitorul Darului şi vestitorul Fecioarei cel cinstit, voievodul celor fără de trupuri, mai-nainte bucurie vestind celor ce strigă: Popoare preaînălţaţi pe Hristos în veci"[64].

Prezenţa luminoasă a lui Gavriil se simte îndeosebi lângă Sfântul Altar, unde preotul săvârşeşte sfânta slujbă a Jertfei nesângeroase cu care împărtăşeşte îndumnezeirea omului. Chipul lui de purtător al crinului înseninării sufletelor chinuite de păcat inspiră preotului vestirea darului mângâietor, prin care se înveseleşte sufletul creştinului care luptă ocrotit de sabia arzătoare împotriva celui rău, a lui Mihail. Între două lumi - a păcatului şi a harului - care diferenţiază tot mai adânc truda omenirii în suirea către cer sau coborârea spre neant, Sfântul Mihail opreşte, cu văpaia sabiei lui, amestecul celui rău, iar Sfântul Gavriil plineşte

îndreptarul cugetului prin curățirea luminoasă a crinului revărsător de mireasmă duhovnicească.

Ca într-un duel înfricoşat cu cel rău, omul are în ajutorul său doi secundanți spirituali, care alternează sprijinul: când întărind pe *luptător* într-o siguranță de atac împotriva păcatului, cu spada credinței, când înseninând pe cel ce se face *vestitor* al biruinței, cu crinul dragostei față de Cel pentru a Cărui slavă a luptat. Numai cu o asemenea întrarmare se face vrednic omul a se folosi de rugăciunile Maicii Domnului: „*Tăria mea* şi *lauda*, şi mântuire, şi folositoare şi zid nebiruit fiind, Stăpână, pe demonii cei ce se oştesc asupra mea bate-i, care totdeauna caută să mă omoare pe mine”[65].

***

3. *Privegherea îngerilor*

Toate cărțile de învățătură şi de ritual ale Bisericii Ortodoxe sunt pline de dovezi mărturisitoare că Îngerii veghează de-aproape fiecare pas al oricărui om temător de Dumnezeu. Întrucât căderea omului nu a provenit în întregime numai din vina lui, ci din cauza intervenției diavolului, de aceea, ca o deosebită îngrijorare în slujirea lor față de Creator, îngerii cei buni se apropie de oameni ca să le slujească şi lor, ca ajutători întru ascultarea de voia lui Dumnezeu. În conlucrarea voii libere a omului cu Harul Divin, omul este ajutat deci de îngerul lui păzitor. Iar când un om, prin hotărârea Proniei Divine, are de îndeplinit un rol deosebit în istorie, atunci ajutorul îngerilor se manifestă cu atât mai mult potrivit misiunii acelui om.

Despre Sfinții Arhangheli Mihail şi Gavriil, Mineiul lunii noiembrie spune: Sfântul Arhanghel Mihail s-a arătat lui Avraam şi lui Lot la pustiirea şi pierderea Sodomei. Lui Iacov când fugea de fratele său Esav. A condus pe evrei când au scăpat din robia Egiptului. A ajutat lui Iisus Navi la cucerirea Ierihonului. A cufundat râurile ce se revărsaseră de păgâni asupra aghiazmei şi bisericii. Sfântul Gavriil a tâlcuit

visul lui Daniil despre împărații mezilor, ai perşilor şi ai elinilor. A arătat tot lui Daniil, cu preciziune de ani, când avea să se nască Domnul nostru Iisus Hristos. A binevestit lui Ioachim şi Anei că vor naşte pe Sfânta Fecioara Maria. A binevestit Sfintei Fecioare întruparea Mântuitorului. A liniştit pe Iosif despre Sfânta Fecioară, că de la Duhul Sfânt are în pântece. Tot lui Iosif i-a spus în vis să fugă în Egipt cu Pruncul şi cu Mama Lui.

Pentru oamenii care îşi călăuzesc paşii vieții cu gândul numai la Dumnezeu, îngerii stau de veghe şi îi ajută totdeauna: „Îngerul Domnului străjuieşte împrejurul celor ce se tem de El şi din toate necazurile lor îi scapă” (Psalmi 33,7).

***

4. *Stihiile lumii*

Omul se aseamănă cu îngerii, ca ființe create şi unul şi alții, în partea spirituală, prin voia liberă cu care au fost înzestrați de Dumnezeu. De aceea, ajutorul îngerilor intervine direct în lupta omului pe plan moral. Acolo însă unde omul se deosebeşte de îngeri este trupul. Pentru aceasta, îngerii intervin, *indirect*, prin rugăciuni, în ajutorul omului, atunci când acesta se află în ispita simțurilor.

Elementele componente ale naturii materiale - din care a fost alcătuit şi trupul omului - au avut, în starea lor primordială, o interpatie armonică, dependentă de starea omului de stăpân asupra naturii, aşa cum fusese el binecuvântat de Dumnezeu.

Creatură intermediară între ființele spirituale şi între firea materială a lumii văzute, omul avea posibilitatea să cunoască şi să numească, prin simpatie, genurile lucrurilor şi funcțiile lor organice şi anorganice, datorită poziției lui de stăpân pe pământ (cf. Facerea 2, 19-20).

Armonia stihiilor a fost stricată, însă, atunci când minciuna a prins în tărâmul moral al omului şi când, ca o consecință a ascultării de minciună, a impregnat şi în

simțuri, prin gustarea din rodul pomului oprit: posibilitatea descompunerii elementelor şi anarhia lor de la supunerea Domniei omului. Astfel s-a produs haosul, care a indus în eroare pe toți acei cugetători, care s-au mărginit în cercetările lor numai la experiența „ştiințifică". Căci aceasta nu este decât o sesizare prin simțuri a poziției elementelor în natura materială, pe care nu o atribuie creării din nimic de către puterea lui Dumnezeu, ci unei existențe din sine a ceea ce de fapt are un „început" creat. Este o influență luciferică a persistenței în substituirea efectului împotriva cauzei lui.

De aceea, adevărata cunoaştere este cea a integrării puterilor de sesizare ale omului în raza de lumină cu care au fost întăriți şi statorniciți îngerii, adunați în sobor de Sfântul Arhanghel Mihail. Pentru om, această lumină este *inspirația* Harului Divin, care, chiar împotriva stării trupului morții pe care l-am moştenit, pune de acord „lumina simțitoare" a părții materiale din noi cu „lumina înțelegătoare" a sufletului şi în felul acesta, potrivit unei stări arhanghelice - care înlătură încătuşarea luciferică - Harul ne ridică la posibilitatea cunoaşterii adevărate.

Când cineva este pătruns în mod deosebit de această stare angelică a sufletului şi îşi lasă toată ființa şi firea, creată, deplin străluminată de „focul ceresc", atunci cunoaşterea devine chiar vedenie.

Sfântul Prooroc Isaia, când a avut vedenie şi a auzit cântarea cea întreit sfântă a îngerilor, a zis: „«Vai mie, că sunt pierdut! Sunt om cu buze spurcate şi locuiesc în mijlocul unui popor cu buze necurate. Şi pe Domnul Savaot L-am văzut cu ochii mei!». Atunci unul dintre serafimi zbură spre mine, având în mâna sa un cărbune pe care îl luase cu cleştele de pe jertfelnic. Şi l-a apropiat de gura mea şi a zis: «Iată, s-a atins de buzele tale şi va şterge toate păcatele tale şi fărădelegile tale le va curăți»" (Isaia 6, 5-7). Aceste cuvinte le rosteşte şi preotul în altar, după ce se împărtăşeşte din Sfântul Potir.

Cercetătorii care pun de acord legea morală cu legea

cosmică a naturii materiale şi caută să cunoască pe linia legăturii acestor legi-efecte cu eterna Cauză a lor sunt asemenea lui Isaia, a cărui cunoaştere a dus de-a dreptul la însuşi principiul ei, care este Evanghelia. Aceştia nu sunt niciodată în rătăcire, fie directă prin atacul diavolului pe plan moral, fie indirectă prin atacul erorii trimisă de lucifer prin stihiile uzurpate în haos; ci, întocmai ca îngerii înaintestătători în cer, ei devin aici, pe pământ, un fel de îmbogățiți ai Darului, după cum însuşi Mântuitorul a spus: „Cereți şi se va da vouă; căutați şi veți afla; bateți şi se va deschide vouă. Căci oricine care cere primeşte, cel care cercetează află şi celui care bate i se va deschide" (Matei 7, 7-8).

Cercetătorii care se mărginesc numai la experiența omului stării de rupere din lumina legăturii primordiale a creaturii cu Creatorul cad în cunoaştere mincinoasă şi ajung la afirmații false. De aceea, Sfântul Apostol Pavel spune: „Luați aminte să nu vă fure mințile cineva cu filozofia şi cu deşartă amăgire după predania omenească, după stihiile lumii şi nu după Hristos. Căci în El locuieşte trupeşte toată deplinătatea Dumnezeirii" (Coloseni 2, 8-9).

***

5. *Evanghelia*

Acum, dacă îngerii ajută pe oameni să conlucreze cu Dumnezeu şi să-I slujească după modelul lor, se pune totuşi întrebarea: care a fost „taina cea din veac ascunsă şi de îngeri neştiută?".

A fost întruparea Cuvântului lui Dumnezeu! Aceasta este Taina Evangheliei, pe care îngerii o vestesc unor oameni curați, păstorilor, la Naşterea Domnului; iar stihiile lumii materiale, printr-o rupere de sub uzurparea luciferică, se condensează în focarul stelei care s-a arătat astrologilor, magilor de la răsărit: „Naşterea Ta, Hristoase Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii lumina cunoştinței, că întru dânsa cei ce slujeau stelelor de la stea s-au învățat să se închine Ție, Soarelui dreptății şi să Te cunoască pe Tine, Răsăritul cel de

sus; Doamne, mărire Ţie" (Troparul Naşterii Domnului).

Domnul S-a născut trupeşte o dată pentru totdeauna în istorie, dar prin harul pe care l-a adus naşterea Lui El se dăruieşte în Sfintele Taine, ca să ne nască din nou, ca să ne dea învierea actuală, oricând rugăciunea noastră cheamă stăruitor prezenţa Lui în noi. De aceea Biserica, la sărbătoarea Naşterii Domnului, nu cântă „Hristos S-a născut", ci „Hristos Se naşte, slăviţi-L!". Iar îngerii cântă: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire".

Îngerii s-au minunat de Întruparea Domnului, s-au înfricoşat de moartea Lui şi s-au bucurat de Învierea Lui. Nu cunoscuseră dreptatea veşnică a lui Dumnezeu. Încât Sfântul Apostol Pavel spune: „Mi s-a dat harul acesta de a binevesti între neamuri bogăţia lui Hristos cea nepătrunsă şi a lumina pe toţi care este iconomia tainei celei din veci ascunsă în Dumnezeu, Cel care a zidit toate prin Iisus Hristos, *ca să se facă acum cunoscută* prin Biserică domniilor şi puterilor din cer înţelepciunea cea de multe feluri a lui Dumnezeu, după hotărârea cea din veci pe care a îndeplinit-o, întru Hristos Iisus, Domnul nostru, întru care avem îndrăznire şi apropiere cu încredere prin credinţa în El" (Efeseni 3, 8-12).

Întrucât Dumnezeu S-a făcut om şi a fost slujit de îngeri tot timpul, de la naşterea cu trupul din Sfânta Fecioara şi până la înălţarea la ceruri cu trupul înviat şi preamărit, şi oamenii îmbrăcaţi în Har prin botez sunt ajutaţi de îngeri pentru apropierea lor de tronul ceresc al lui Dumnezeu.

Îndeosebi preotul, ca slujitor al Sfântului Jertfelnic, este asistat în mod nevăzut de îngeri, de la începutul Sfintei Liturghii şi până la împărtăşirea cu Sfânta Euharistie, când Însuşi Dumnezeu sălăşluieşte în el prin Trupul şi Sângele Domnului nostru Iisus Hristos. „Doamne, fă ca împreună cu intrarea noastră să fie intrarea sfinţilor Tăi îngeri!", se roagă preotul la „rugăciunea intrării". Drept aceea şi preotul este un solitor al Evangheliei îndumnezeirii omului în sânul neamului în care slujeşte Bisericii.

Iar un popor este mai aproape sau mai departe de Dumnezeu nu după măsura instrucţiunii pe care o primeşte extern, ci după râvna cu care îşi însuşeşte învăţătura pătrunzătoare de har, cea care îl face „să moară împreună cu Hristos pentru stihiile lumii" (Coloseni 2, 20), dacă a devenit un adevărat *învăţăcel* al Evangheliei (vezi *loc. cit.* din „Comentariul la Mateiu").

Din acest adânc scoatem şi darul care cred că ne va ajuta să judecăm drept istoria, cea cu totul aparte, a neamului nostru.

***

6. *Creştinătatea Românească*

De când a plantat Fiul lui Dumnezeu Evanghelia învierii în lume, neamurile toate trebuie să o altoiască pe fiinţa lor istorică.

Între toate neamurile, românii au poate cea mai semnificativă istorie de fapte cuprinse în har şi adevăr. Domnul nostru Iisus Hristos a învrednicit acest *smerit* - deci binecuvântat - popor să trăiască nedezlipit de tulpina vieţii, de lumina pe care El a adus-o în lume.

La orice răspântie de grea încercare, creştinătatea românească s-a pironit statornică pe aceeaşi cruce de luminoasă perspectivă harică, a subordonării vieţii la eroicul şi eternul: „*Aşa vrea Dumnezeu*!".

Primul lucru care trebuie să copleşească sufletul fiecărui român, cu adâncă grijă şi răspundere în faţa lui Dumnezeu, este taina apariţiei neamului nostru în lume.

Românii sunt neam *născut* creştin. Este un deosebit dar al Providenţei Divine şi nu o simplă întâmplare. Acest popor, atât de fără pretenţii în toată viaţa lui şi în toate manifestările sale, este, chiar prin *naşterea* lui de neam *creştin-român*, un fiu adoptiv al lui Dumnezeu şi este hrănit cu adevărul Lui de Maica Domnului.

Alte popoare au fost făcute creştine de misionarii Evangheliei, cum au fost făcuţi creştini şi părinţii românilor:

dacii şi romanii. Românii, însă, *s-au născut* creştini. De aici, o putere *unică* de viaţă şi de înţelepciune la acest neam în totalitatea lui. Şi negurile istoriei de până acum nu au fost decât o mare şcoală de încercare, de întărire şi de lămurire tot mai deplină a fiinţei lui şi de rodire a deosebitului dar pe care românii l-au primit de la Preabunul Dumnezeu.

De aici, legendara şi austera integrare de totdeauna a creştinătăţii-româneşti în realizarea în sânul ei a rânduielii neschimbătoare a *planului dumnezeiesc* în creaţiune. Această integrare a ridicat virtutea credinţei româneşti la demnitatea minunată a urmării exemplului îngerilor buni, care, în frunte cu Arhistrategii Mihail şi Gavriil, au demarcat hotărât atitudinea lor supusă Harului Divin, faţă de răzvrătirea luciferică.

O realitate mistică şi revărsătoare de bogată lumină, care a făcut până şi pe cel mai „incult" român să judece valoarea umană în directă legătură cu împreună-slujirea îngerilor, ceea ce se şi cuprinde atât de temeinic şi semnificativ în expresia *„a fost tare de înger"* sau *„a fost slab de înger"*, pe care o aplică atitudinii omului în faţa unui element de luptă grea a vieţii. Este şi o intuire adâncă şi precisă a copleşitoarei bunătăţi, dar şi puteri, a Creatorului, care a rânduit înger puternic spre paza întregii creştinătăţi româneşti.

Din acest dar a rodit în limba noastră un caz deosebit între graiurile popoarelor din lume - ca şi naşterea de creştin-român - şi anume: cinstirea Numelui Creatorului printr-un cuvânt îngemănat din cea mai fericită întrepătrundere a celor două cuvinte: Dominus şi Deus, contopite în Dumnezeu. La români, cuvântul Dumnezeu exprimă *deodată* şi atributul Fiinţial al Dumnezeirii (Theos) şi pe cel de manifestare ca Stăpân al creaţiunii (Vasilevs). La alte popoare se exprimă distinctiv aceste atribute ale lui Dumnezeu, de ex.: Dominus şi Deus, Seigneur şi Dieu, Herr şi Gott, Gospod şi Boje, etc. Românii, care s-au născut creştini după voia lui Dumnezeu cea tainică, au şi cuvântul potrivit în limba lor, care arată

această fiinţă de creştin-român şi în raportul de exprimare faţă de Tatăl Ceresc, prin cuvântul unic: Dumnezeu (cf. Prof. Nae Ionescu).

Apoi, pentru sensul trăirii acestui neam, istoria românească stă mărturie că el - ca o firească urmare a *legăturii* sfinte dintre firea românilor ca neam şi fiinţa creştinească a lor ca integrare în Har; ca o firească urmare a aceleiaşi legături şi între sensurile ce exprimă *deodată*, îngemănat, cuvântul Dumnezeu - toată viaţa şi-a călăuzit-o, în decursul veacurilor, de o singură şi binecuvântată poruncă: Legea.

Iarăşi, ca la nici un alt popor din lume, cuvântul Lege la români are aceeaşi taină şi aceeaşi putere a îngemănării, a contopirii dintre legea naturală a sângelui românesc si legea divină a Harului lui Hristos. Şi strămoşii şi românii de azi (cei adevăraţi, îndeosebi acuzaţii), când zic „mor pentru Legea mea", mărturisesc deodată, contopit, că mor atât pentru credinţa în Hristos, cât şi pentru credinţa în misiunea neamului românesc.

La români, Voievozii şi Căpeteniile din trecut nu considerau rostul lor ca al unor simpli Cezari, ci au înnobilat sensul şi misiunea celor ce reprezintă acest lucru prin faptul că din puterea politică a cezarismului (nu cezarism de concepţie romană, ci în sens de domnie: Domn, Vasilevs) înţelegeau să facă numai şi numai o slujire lui Dumnezeu, ei: Domni şi Popor!

Ştefan cel Mare nu admitea nimănui să spună că ar fi biruit, în luptele lui pline de vitejie, ca un Domn de glorie şi cucerire, ci poruncea ca toată lumea să recunoască în el numai pe servitorul Legii lui Dumnezeu, pe apărătorul creştinătăţii, singurul rost pentru care înţelegea să trăiască şi să lupte ca Domn al Moldovei. Când biruia, spunea că Dumnezeu a biruit în vitejia cu care l-a binecuvântat El. Când era biruit, se smerea şi mai adânc şi mărturisea că pentru păcatele lui l-a pedepsit Dumnezeu cu umilinţa înfrângerii. Şi când biruia şi când era biruit, postea şi se

ruga, înălțând biserici şi mănăstiri lui Dumnezeu, drept recunoştință sau drept pocăință (cf. Corneliu Zelea Codreanu, în convorbiri cu legionarii despre măreția istoriei noastre şi credința Voievozilor mari ai trecutului nostru).

***

7. *Legiunea*

De la un timp, neamul românesc, din felurite pricini, a ajuns ca slăbănogul din Evanghelie (Matei 9, 1-8). Generația harică, în frunte cu Căpitanul ei, a purtat pe slăbănog la picioarele Mântuitorului. El i-a binecuvântat pentru credința lor şi le-a dat chiar vedenii.

Astfel, când a fost la început în temniță, Căpitanul a fost atras de o putere tainică, de darul lui Dumnezeu, ca să se apropie de icoana Căpeteniei Îngerilor: Sfântul Arhanghel Mihail („Pentru legionari", pag. 179). Era semnul că poporul *născut creştin* trebuia să treacă peste orice, pentru ca să se plaseze numai pe linia străbună a Legii. Generația satanică vrea cu orice chip să abată neamul românesc de la această linie. Sfântul Arhanghel Mihail, însă, este trimis paznic şi ajutor acestui neam, pentru că misiunea lui între popoare este sublimă.

Din lumea răutății şi a necredinței a trebuit să fie scoasa generația unei lumi noi, a unei lumi ca în basmele noastre: lume cu „tinerețe fără bătrânețe şi viață fără de moarte".

Ca preot, aşa cred că a binevoit Dumnezeu: să ia ființă Legiunea „Sfântul Arhanghel Mihail" în sânul românismului, ca să se plinească şi la noi cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos, care zice „Nimeni nu pune petec de pânză nouă la haină veche, căci petecul trage din haină şi mai rea ruptură se face. Nici nu pun vin nou în burdufuri vechi; iar de pun, se sparg burdufurile şi vinul se varsă şi burdufurile se strică; ci pun vinul nou în burdufuri noi şi amândouă se țin" (Matei 9, 16-17).

Din acest grăunte evanghelic au rodit în mintea Căpitanului gândurile de organizare a tineretului creştin-

român, care să scape țara de pierzanie prin subordonarea politicii la ascultarea de Biserică, deci prin ferirea tineretului de satanismul „politicianist" al lumii vechi, prin izolarea „politicianismului":

„Politicianismul infectează viața noastră națională. Organizarea acestui tineret, în afară de necesitatea autoeducării, mai este necesară şi spre a-l feri şi izola de politicianism şi de infecția lui. Coborârea infecției spre tineretul românesc însemnează nimicirea noastră şi victoria lui Israel.

Mai mult! Această organizare a tineretului va rezolva însăşi problema politicianismului care, nemaiprimind elemente tinere, va fi condamnat la moarte prin *inaniție*, prin lipsă de alimentare.

Lozinca întregii generații tinere trebuie să fie: nici un tânăr nu va intra pe poarta vreunui partid politic!

Acela care se va duce, este un trădător al generației sale şi al neamului. Pentru că el, prin prezența lui, prin numele lui, prin banul lui, prin munca lui contribuie la înălțarea puterii politicianiste. Trădător este acel tânăr, după cum trădător este acela care pleacă de pe frontul fraților săi şi trece pe poziția inamicului. Deşi poate nu va trage cu propria sa armă, dar chiar dacă va duce numai apă pentru a răcori pe cei ce trag, el este părtaş la uciderea acelora care cad din rândurile camarazilor săi, şi deci trădător al cauzei.

Teoria care ne îndeamnă să trăim toți în partide, pentru a le face bune dacă zicem că sunt rele, e falsă şi perfidă. După cum de la începutul lumii curge, zi şi noapte, necontenit, prin mii de râuri, prin fluvii numai apă dulce în Marea Neagră şi nu reuşeşte să-i îndulcească apa, ci din contră se face sărată şi cea dulce, tot aşa şi noi, în cloaca partidelor politice, nu numai că nu le vom îndrepta, dar ne vom strica şi pe noi" („Pentru Legionari", pag. 188-189).

Faptul că s-a dat lovitura de stat din februarie 1938 şi au fost desființate vechile partide politice, dându-se mare atenție „sistemului politic" al Frontului Renaşterii Naționale

şi faptul că tineretul ţării este „format" prin „Straja Ţării", numită „armata albă" - ambele, înjghebări „din iniţiativă regală" şi bazate pe furt - confirmă chiar prin aceasta nereuşita şi moartea lor neîntârziată, pentru că regele Carol II este hulitor de Dumnezeu, după cum am arătat în capitolul „Acuzatorii", la punctul „Regele".

Înaintea acestor rătăciri, ca un imperativ izvorât din moştenirea sângelui *născut creştin-român*, ca o jertfă şi pentru viitor după exemplul sfânt al trecutului din străbuni, pentru grija de a duce românismul numai pe linia *legii* slujitoare lui Dumnezeu, Căpitanul - şi cu el, cei dintâi fraţi de credinţă şi luptă - a ajuns să întemeieze Legiunea „Sfântul Arhanghel Mihail" pe tăria *adevărului*, care se revarsă asupra sufletelor curate de-a dreptul din Revelaţia divină:

„Nu mulţi la număr, dar puternici prin credinţa noastră neclintită în Dumnezeu şi în sprijinul Său, puternici prin hotărârea şi încăpăţânarea noastră de a sta neclintiţi în mijlocul oricărei vijelii, puternici prin dezlegarea noastră completă de tot ce este pământesc, fapt ce se manifestă prin dorinţa, plăcerea de a rupe în chip vitejesc cu pământul, servind cauza neamului românesc şi cauza crucii" („Pentru legionari", pag. 341).

De biruinţa Legiunii, în slujba lui Hristos, nu se mai poate îndoi nimeni, pentru că nu în zadar cântă Biserica:

„Unde umbreşte darul tău, Arhanghele, de acolo se goneşte puterea diavolului. Că nu suferă să rabde lumina ta luceafărul cel ce a căzut. Pentru aceasta te rugăm, săgeţile lui cele de foc purtătoare, cele pornite asupra noastră, stinge-le cu mijlocirea ta, apărându-ne pe noi de smintelile lui, vrednicule de laudă, Mihaile Arhanghele"[66].

***

8. *Preotul şi Legionarul*

Fiecare *preot*, prin faptul că este „slujitor al lui Hristos şi ispravnic al tainelor lui Dumnezeu", trebuie să tindă a fi cel mai drept om, atât în a se judeca pe sine, cât şi în a lua

atitudinea impusă de misiunea lui faţă de toate curentele din viaţa neamului în sânul căruia este rânduit să predice şi să activeze în numele şi în spiritul Revelaţiei divine. Din acest punct de vedere - singurul şi esenţialul care îi probează sinceritatea faţă de chemarea lui - la noi, preotul este dator să se plaseze pe linia neamului românesc, care chiar de la începutul existenţei sale trăieşte pe linia Evangheliei Domnului nostru Iisus Hristos.

Mai ales azi, când România *întregită* este expusă la tot felul de vânturi potrivnice Legii străbune şi când Biserica este datoare cu atât mai mult să întărească şi să înnoiască sufletele în spiritul acestei legi şi să le călăuzească din perfecţiune în perfecţiune, până la învrednicirea finală a românismului de „premiul ceresc", preotul, ca slujitor al Bisericii strămoşeşti, este dator să observe şi să judece fără părtinire pe toţi câţi pretind că slujesc cauzei neamului românesc.

Dacă îi dovedeşte împotriva spiritului Legii lui Hristos, atunci preotul nu numai că nu va putea fi de partea lor (cazul „acuzatorilor"), dar este răspunzător în faţa lui Dumnezeu dacă nu apără neamul de asemenea „prooroci mincinoşi". Iar dacă are de constatat o realitate evidentă, care se plasează numai în lumina şi pe linia de împlinire a acestei Legi, atunci va trebui să mărturisească, numai în frică de Dumnezeu, că El a rânduit ca această realitate să fie Legiunea „Sfântul Arhanghel Mihail".

În acest punct, deci, se întâlnesc şi se contopesc, în una şi aceeaşi chemare sfântă, rosturile pe care le au de îndeplinit: preotul, în slujba Bisericii, pentru binecuvântarea neamului şi legionarul, în slujba neamului, cu binecuvântarea Bisericii. Orice preot adevărat va fi aşadar, prin firea lucrurilor, şi legionar, aşa cum orice legionar, tot prin firea lucrurilor, va fi cel mai bun fiu al Bisericii. Că la noi, azi, mulţi slujitori ai Bisericii sunt cu totul altceva decât ceea ce trebuie să fie, este încă o dovadă mai mult că Mişcarea Legionară a fost rânduită tocmai la timp ca să fie

gata a da din neamul nostru şi Bisericii caracterele cele mai tari, pe care să fie altoit şi Darul preoţiei fără batjocură – nu cum se practică lucrurile, îngrozitor de neruşinat, de către lumea generaţiei satanice a acuzatorilor!

Dar până când „se va netezi calea" spre deplina rânduială şi ascultare numai de Hristos, este bine să se dea un răspuns şi la întrebarea pe care şi-au pus-o, cu siguranţă, mulţi: de ce unii preoţi au făcut şi fac parte din Mişcarea Legionară? Pentru că:

„Viaţa legionară este frumoasă. Dar nu este frumoasă prin bogăţie, prin viaţă de petreceri şi lux, ci este frumoasă prin mulţimea primejdiilor pe care le oferă legionarului, frumoasă prin nobila camaraderie care leagă pe toţi legionarii din toată ţara într-o sfântă frăţie de luptă; înălţător de frumoasă prin neplecata, prin bărbătească atitudine în faţa suferinţei.

Atunci când cineva intră în organizaţia legionară, trebuie să cunoască mai dinainte viaţa care-l aşteaptă, drumul pe care-l va străbate. Drumul acesta va trece prin muntele suferinţei, apoi prin pădurea cu fiare sălbatice şi prin mlaştina deznădejdii" („Cărticica şefului de cuib", pag. 49).

„Numai acela care a trecut prin aceste trei examene şi a reuşit, este legionar adevărat" (*Ibidem*, pag. 53).

Dacă aşa este cazul cu fiecare legionar adevărat (ceea ce înseamnă creştin-român adevărat), dacă Mişcarea Legionară îşi propune să dea asemenea exemplare de oameni creştinătăţii româneşti (de ar fi făcut aceasta, de la început, slujitorii Bisericii, fireşte că nu mai era nevoie să apară această Mişcare), atunci care trebuie să fie bucuria şi râvna preoţilor care au fost trimişi de Dumnezeu în mijlocul legionarilor ca să-i cunoască şi să-i binecuvinteze pentru marea lor iubire faţă de Hristos? Cum trebuie să fie preotul, care prin râvna pentru sfinţenia preoţiei lui, cu care este întărit de Dumnezeu, ar fi dator să întreacă toate „gradele legionare"? Nu este vorba de cinstea care li se dă tuturor preoţilor! Legionarii le dau preoţilor cinstea cuvenită, mai

mult decât orice creştin, din cauza Darului care îi face, pe fiecare faţă de toţi, Părinte! Dar preotul, singur, în faţa conştiinţei lui, cum trebuie să se frământe, ca om, ca să întrunească toate calităţile legionare, pe a căror brazdă de „pământ bun" să prindă rădăcină puternică şi să rodească însutit sămânţa Cuvântului lui Hristos-Dumnezeu? Este cutremurătoare această întrebare!

Preotul României Legionare - care va fi cea mai strălucită manifestare în lume a trăirii şi slujirii de îngemănarea creştin-român a Legii - va fi cel mai frumos dar de recunoştinţă făcut Bisericii de către Mişcarea Legionară, pentru că el va trebui să fie vasul sfinţeniei, în care roua năzuinţelor legionare se va topi şi transfigura în roua însuşirilor pe care preotul trebuie să le întruchipeze, după Sfintele Canoane şi după exemplul Sfinţilor.

De aceea, dacă legionarii, la un moment dat, au fost învredniciţi să devină martiri ai lui Hristos în prigoana iudeo-masoneriei şi a generaţiei ei satanice din veacul nostru, preotul trebuie să ardă permanent pe rugul martiriului, al rugăciunilor, al lacrimilor şi al jertfei pentru Hristos.

Iar printre legionarii rămaşi pentru ziua biruinţei, preotul va trebui să fie prezenţa neîntreruptă a martiriului. Şi, prin ei, să fie prezent printre toţi fii generaţiei harice a creştinătăţii româneşti care va zidi România cea adevărată.

În raport cu legionarii „nebuni pentru Hristos", preotul trebuie să fie cel mal mare „nebun pentru Hristos".

Amin!

***

9. *Misiunea Românismului*

Legiunea „Sfântul Arhanghel Mihail" va realiza, cu ajutorul lui Dumnezeu, *ecumenicitatea naţională*, mai întâi în sânul neamului românesc.

Am văzut cât de cumplită şi îngrozitoare este lupta pentru acest ideal al naţionalismului-ortodox. Pentru că

vrăjmaşul creaturii lui Dumnezeu nu s-a mărginit numai la atacul şi la cursa de la *început*. El intervine mereu şi până la *sfârşit* ca să abată pe om de la Dumnezeu chiar şi după împăcarea adusă de Mântuitorul pe cruce.

De aceea se cere pururea jertfă de la om. Ea este mijlocul de permanentă actualizare a putinţei de a rămâne nebiruiţi. Ca atare, ca să ne învrednicim de darurile jertfei absolute a Mântuitorului, trebuie să ne facem jertfă şi fiecare din noi. Să omorâm mereu pe eul omului morţii din noi, ca să fie totdeauna viu eul conştiinţei harice al omului învierii, dăruit nouă de Hristos prin Sfânta Taină a Botezului.

Dacă ni se cere chiar martiriul cu sânge al persoanei noastre, pentru mărturisirea şi slava Numelui Sfintei Treimi, să nu refuzăm. Iar dacă ni se cere - şi asta suntem datori să o facem pururea - numai „mucenicia fără sânge", tot în acelaşi scop, să o facem cu bucurie.

Numai prin jertfă biruim. Dar nu numai atât. Jertfa ne duce şi la dezmărginire. Cunoaştem, deci, cel mai adânc sens al vieţii. Din taina lui, conştiinţa harică ne leagă de bucuria luptei până la jertfă şi pentru alţii. Bucuria aceasta este chiar necesitate şi obligaţie, prin viziunea învierii, pentru că jertfa trebuie să totalizeze mântuirea şi desăvârşirea.

Mântuitorul a murit şi a înviat pentru toată lumea, nu pentru El singur, pentru că tocmai El nu avea nevoie de răscumpărare.

Orice om, însă, nu poate lupta pentru el şi pentru alţii decât în măsura neamului din care face parte. Cel rău încearcă să-l oprească. Se înverşunează şi caută să îngrozească. Nu trebuie să i se cedeze, căci va fugi ruşinat. Va fugi de crucea pe care o poartă fiecare pentru slava lui Hristos-Dumnezeu!

Capitolul IX

Sinodul Ecumenic

„Am şi alte oi, care nu sunt din staulul acesta.
Şi pe acelea trebuie să le aduc şi vor auzi
glasul Meu şi va fi o turmă şi un Păstor" (Ioan 10, 16).

1. Diplomaţie sau Revelaţie?

Cum se face că lumea de azi a aţintit privirile prea mult, îndată după războiul din al doilea deceniu al veacului XX, spre fracul diavolului, anume *Societatea Naţiunilor?* Ceea ce înseamnă tocmai contrariul unui Sinod Ecumenic! Căci în timp ce Biserica se roagă „pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu biserici şi pentru unirea tuturor", Societatea Naţiunilor pledează pentru un fel de pace care este mreaja celor mai ciudate iluzii. De ce?

Pentru că această „instituţie" este o nouă travestire, în timp, a diavolului, într-o înfăţişare sub care, pretextând că oferă fericire, în realitate caută iarăşi să arunce în grozăvii pe cei ce se lasă ispitiţi. Aceasta e tactica de *manieră elegantă* a lui satan!

Prima dată, am văzut, s-a prezentat ca atare în faţa inocenţilor Adam şi Eva, în rai, sub formă de şarpe şi, dându-le iluzia „că vor fi ca Dumnezeu", i-a aruncat în nimicnicie!

Când „s-a plinit vremea" ca Domnul nostru Iisus Hristos să se jertfească pentru a noastră mântuire, „*a intrat satana* în Iuda, numit Iscarioteanul, care era din numărul celor doisprezece" (Luca 22, 3) şi sub forma celei mai înalte afecţiuni – sărutarea - a arătat aprozilor pe Cel ce trebuia să fie omorât: „Şi el s-a apropiat de Iisus, ca să-L sărute. Atunci Iisus i-a zis: Iuda, prin sărutare vinzi pe Fiul Omului?" (Luca 22, 47-48).

Omului modern - a cărui parabolă a creat-o Goethe în „Faust" - i s-a prezentat Mefisto, mai întâi sub forma unui

câine care se gudura la picioarele lui; dar după ce a fost dus acasă de Faust, a dezlănțuit toate spiritele rele pentru ca să piardă pe „Doctorul" chinuit de setea cunoaşterii.

Mai de curând, când Dumnezeu a arătat semnele vremii unui naționalism conştient, unitar şi organizat al popoarelor, diavolul le-a şi pus la dispoziție „instituția" celei mai înalte diplomații, la Geneva, unde neamurile să-şi dea întâlnire şi să se deprindă cum se pot înşela mai elegant unele pe altele: Liga Națiunilor, suprema şi ultima înscenare, *prin tactica deghizării*, a tot ce diavolul a azvârlit în calea omenirii ca să-i abată istoria de la ținta supremă, Dumnezeu! Culme a ironiei satanice este faptul că până şi foarte mulți părinți ai Bisericii multor țări, *urmaşi ai Sfinților Apostoli*, au fost prinşi nu arareori în lațul acestei încrederi *fără temei duhovnicesc* în „instituția" care pledează pentru „*pace*" prin gura „părinților" diplomației îmbrăcați în fracul minciunii!

***

2. Biserica Universală

De vreme ce „Biserica Dumnezeului Celui Viu este stâlpul şi întărirea Adevărului" (1 Timotei 3, 15), slujitorii ei sunt datori să lupte şi să se roage ca să se împlinească degrabă, împotriva „prorocilor mincinoşi", cuvintele: „O, de s-ar tăia de tot cei ce vă răzvrătesc pe voi!" (Galateni 5, 12). Precum cărturarii şi fariseii de pe timpul Mântuitorului au fost ziditori ai „poporului ales" care „au nesocotit piatra din capul unghiului" (Matei 21, 42), din care cauză „s-a luat de la ei Împărăția lui Dumnezeu" (Matei 21, 43), tot aşa, în zilele noastre, cărturarii şi fariseii *internaționali* s-au osândit singuri să fie pedepsiți: „Cel ce va cădea pe piatra aceasta se va sfărâma şi peste care va cădea ea, pe acela îl va zdrobi" (Matei 21, 44).

Nimeni în lume nu are *nici dreptul*, *nici* puterea să zidească *binele omenirii* decât prin Biserică - altfel, acel bine este mincinos! De aceea a şi întemeiat Dumnezeu pe pământ Împărăția Sa, a Adevărului, Biserica, pentru ca să biruiască şi

să nimicească robia minciunii sub care zace lumea.

Domnul nostru Iisus Hristos, când a binevoit a Se lăsa ca să fie răstignit pe cruce, frângându-Şi Trupul şi vărsându-Şi Sângele, atunci a pus temelia Bisericii Universale, odată *pentru totdeauna* (cf. Prof. Pr. Dr. Valerian Şesan, Cernăuți). Din acest Izvor, prin Sfintele Taine administrate de Biserică, se revarsă mântuirea omului de tot ceea ce este otrăvit de la diavolul. Totodată, repet, în sfânta cruce s-a dat omenirii, prin Biserică, cheia vremii şi a tuturor vremurilor, a cărei bună folosință duce şi la înviere din Învierea pe care Domnul a săvârşit-o asupra Trupului Său a treia zi. Numai Biserica are, de la Mirele ei, puterea de a deschide poarta veşniciei tuturor neamurilor cărora El le-a trimis - prin Sfinții Apostoli la început şi le trimite neîncetat, până la sfârşit, prin urmaşii lor - vestirea şi plinirea cea bună!

***

3. Bisericile Naționale

Când S-a pogorât Duhul Sfânt, în limbi de foc, peste Sfinții Apostoli, atunci s-a pus temelia Bisericilor Naționale (cf. Prof. Pr. Dr. Valerian Şesan, Cernăuți).

Un adânc cuprins dogmatic care preamăreşte acel moment îl păstrează Biserica, spre auzul tuturor, până la sfârşitul veacurilor, în Slava lui Leon Împăratul, care se cântă la Vecernia cea mare a praznicului Pogorârii Duhului Sfânt:

„Veniți, popoare, să ne închinăm Dumnezeirii Celei în Trei Ipostasuri, Fiului în Tatăl, împreună cu Duhul Sfânt. Că Tatăl fără de ani a născut pe Fiul cel împreună veşnic şi împreună cu Duhul preaslăvit. O Putere, o Ființă, o Dumnezeire, Căreia toți închinându-ne zicem: Sfinte Dumnezeule, Cela ce toate le-ai făcut prin Fiul, cu împreună-lucrarea Sfântului Duh; Sfinte Tare, prin Care pe Tatăl am cunoscut şi Duhul Sfânt a venit în lume; Sfinte fără de moarte, Duhule Mângâietorule, Cela ce din Tatăl purcezi şi în Fiul Te odihneşti: Treime Sfântă, slavă Ție!"[67].

De ce sunt chemate popoarele la împărtăşirea acestui

grai duhovnicesc şi nu de-a dreptul *umanitatea*? Pentru că în istoria acestei umanităţi, în vremuri străvechi, s-a petrecut ceva care acum se lămureşte îmbucurător tot prin glasul Bisericii: „Limbile oarecând s-au amestecat, pentru îndrăzneala facerii de turn; iar acum limbile înţelepte s-au făcut, *pentru slava cunoştinţei de Dumnezeu*. Acolo au pedepsit pe cei necredincioşi pentru greşeală; iar aici au luminat Hristos pe pescari cu Duhul. Atunci s-a îngăduit neunirea spre pedeapsă, iar acum se învoieşte unirea, spre mântuirea sufletelor noastre”[68].

Că numai Sfinţii Apostoli şi urmaşii lor au dreptul şi datoria de a lumina popoarele cu Adevărul - prin care se descifrează taina vieţii noastre şi a raportului cu Dumnezeu, pentru ceea ce a venit în trup Fiul Lui - cântă aceste profunde acorduri: „După scularea Ta cea din mormânt, Hristoase şi după dumnezeiasca înălţare la ceruri, ai trimis, Îndurate, *văzătorilor de Dumnezeu* slava Ta, Duhul Cel drept înnoindu-L în Ucenici. Pentru aceasta, ca o alăută muzicească tuturor limpede au arătat, Mântuitorule, *prin dumnezeiesc îndreptar de taină*, vestirea şi rânduiala întrupării Tale”[69].

Împotriva acestui îndreptar se răzvrătesc aprozii întunericului şi caută să încătuşeze şi chiar să ucidă pe vestitorii neamurilor. Dar puterea Bisericilor naţionale trebuie să biruiască întru unirea aceluiaşi Duh Sfânt: „Necuprinsă de minte este strălucirea Duhului cea prea dumnezeiască. Că pe cei necărturari i-au arătat retori, *care* cu cuvântul astupă gurile înţelepţilor înşelăciunii şi din noaptea cea adâncă scot neamuri nenumărate”[70].

***

4. Ce este Sinodul?

Şi azi, părinţii Bisericii trebuie să dea *tuturor popoarelor* numai hrana adevărului, fără teamă de nimeni şi de nimic, fiindcă Liga Naţiunilor nu are „putere de sus” (Luca 24, 49).

Sunt aşa de grele preocupările de actualitate şi este atât de chinuitor zbuciumul omenesc, încât lumea de azi nu mai poate voi şi face nimic bun fără ca să strige, prin graiurile şi aspiraţiile neamurilor, după razele luminii Duhului Sfânt! Parcă simţim cum porunceşte Mântuitorul urmaşilor sfinţilor Săi Apostoli să se adune, ca să primească îndrumarea acestei vremi de răscruce de la Duhul Sfânt, Care este cu ei dar le revarsă deplinătatea luminii numai în Sobor!

Cei dintâi s-au adunat chiar Sfinţii Apostoli, în Soborul de la Ierusalim (Fapte 15), apoi cele şapte Sfinte Sinoade Ecumenice, care au întărit adevărul împotriva ereziilor şi schismelor şi au dat Canoane teologice de pecetluire a Îndreptarului Credinţei, pentru mărturisitorii de pretutindeni şi de totdeauna.

Rostul, importanţa şi autoritatea absolută pe care le are şi trebuie să le aibă un Sobor se arată în Canonul 1 al Sfântului al şaptelea Sinod Ecumenic:

„Alcătuirile aşezămintelor canonicеşti le sunt spre mărturie şi spre îndrumare celor ce au primit demnitatea ieraticească; pe care primindu-le cu bucurie, împreună cu de Dumnezeu vestitorul David cântăm Domnului Dumnezeu, zicând: «În calea mărturiilor Tale m-am bucurat ca întru toată bogăţia» (Psalmi 118, 14) şi: «Ai poruncit ca mărturiile Tale să fie dreptate în veac; înţelepţeşte-mă şi viu voi fi» (Psalmi 118, 138, 114).

Şi dacă prorocescul cuvânt ne porunceşte să păzim în veac mărturiile lui Dumnezeu şi să vieţuim întru ele, învederat este că ele rămân de-a pururea neclătite şi nemişcate, căci şi de Dumnezeu văzătorul Moise zice aşa: «(Nimic) să nu se adauge la acelea, nici să se scoată (ceva) dintr-însele» (Deut. 12, 32). Şi dumnezeiescul Apostol Petru, lăudându-se întru ele, strigă: «La care îngerii doresc să privească» (1 Petru 1, 12). Iar Pavel zice: «Dar chiar dacă noi înşine sau un înger din cer ar vesti vouă altă evanghelie decât aceea pe care v-am vestit-o, să fie anatema» (Galateni 1, 8).

Deci acestea aşa fiind şi (aşa) fiindu-ne mărturisite, ne bucurăm întru ele ca şi când cineva ar câştiga pradă multă,

cu bucurie primim dumnezeieştile Canoane şi întărim aşezământul lor întreg şi nestrămutat, date fiind ele de trâmbiţele Duhului Sfânt, de prealăudaţii Apostoli, şi de către cele şase Sfinte Sinoade Ecumenice, şi de către cele locale adunate spre a da astfel de aşezăminte şi de către Sfinţii noştri Părinţi. *Căci dânşii, fiind toţi luminaţi de unul şi acelaşi Duh Sfânt*, au hotărât cele de folos.

Şi deci pe cei ce îi supun anatemei, îi anatemizăm şi noi; şi pe cei ce-i caterisesc, îi caterisim şi noi; iar pe cei ce-i supun epitemiei, şi noi aşişderea îi supunem. [...] Căci fără iubire de argint (să vă fie) moravurile, îndestulându-vă cu cele ce aveţi (Evrei 13, 5), strigă lămurit dumnezeiescul Apostol Pavel, cel ce s-a înălţat până la al treilea cer şi a auzit cuvinte negrăite"[71].

***

5. Cele şapte Sinoade Ecumenice

Nimic în lume nu este „întâmplare oarbă", cum zic răii, care se amăgesc că scapă de judecata lui Dumnezeu prin simplul fapt că o neagă! Dacă Mântuitorul, vrând să ne arate până în ce amănunte are grijă Providenţa divină de noi, spune că „şi perii capului nostru sunt număraţi" (Matei 10, 50), atunci cu atât mai mult trebuie să ne fie cugetele pline de slava lui Dumnezeu când ne gândim la măsura în care ne arată progresiv pietrele de „întărire a adevărului" pe care trebuie să le cunoaştem încă aici, înainte de A Doua Venire.

Ne amintim cum Domnul le spunea Ucenicilor, înainte de moarte, la Cina cea de Taină, când le-a descoperit atâtea lucruri, că: „Încă multe am a zice vouă, dar acum nu puteţi să le purtaţi. Iar când va veni Acela, Duhul Adevărului, vă va călăuzi la tot adevărul, căci nu va vorbi de la sine, ci câte va auzi va vorbi şi cele viitoare vă va vesti" (Ioan 16, 12-13). Într-adevăr, Duhul Sfânt, de la pogorârea Sa asupra Apostolilor, a luminat lumea, în Biserică, prin Sfintele Sinoade, despre tot Adevărul, potrivit planului veşnic al lui Dumnezeu.

În raport cu crugul vremii, iarăşi, nu este o simplă

„întâmplare" că nu s-a ţinut nici un Sinod Ecumenic de la 787 şi până azi. În raport cu schimbarea lumii din păcătoasă în duhovnicească, cu atât mai mult este minunat că în cele Şapte Sinoade Ecumenice de la început s-a pecetluit cu „cele şapte peceţi ale Duhului" întreagă vistieria Revelaţiei divine, ca astfel numai din ea să se semene şi să rodească, după loc şi după timp, Adevărul unic, neschimbat şi neîmputinat, pretutindeni şi totdeauna.

Omeneşte vorbind, constatăm în această rânduială dumnezeiască un curs firesc şi sub raportul stării omenirii: Biserica *era* în era în care trebuia să elibereze mintea omenirii din cătuşele falselor concepţii asupra problemelor de ordin *general*, aşa cum această minte şi mentalitate rămăseseră moştenite de la Adam şi înrăite de iudaismul satanizat şi de păgânismul orb. Astfel, Biserica a luminat lumea despre divinitate, creaţiune, mântuire, sfinţirea vieţii cu ajutorul Sfintelor Taine, cultul divin. De atunci, din era aceea, ştim cum trebuie să mărturisim „credinţa cea adevărată" despre: Dumnezeu ca O Fiinţă; Dumnezeu ca Treime Sfântă; raportul dintre Dumnezeu şi lume; Dumnezeu-Omul în unica Persoană Iisus Hristos; raportul dintre cele două firi şi două voinţe în această Persoană; limita reprezentării materiale a celor ce sunt obiect de închinare spirituală; ce e omul; de ce a păcătuit; necesitatea Harului Divin; mântuirea şi învierea; omul şi veşnicia (cf. Eusebiu Popovici, *Istoria Bisericii Universale*, ed. 1928).

Am putea rezuma acestea în formula unui titlu, potrivit limbajului de azi, cam astfel: Arătarea *generală* a îndreptării *omului* către Dumnezeu, prin harul divin acceptat de *conştiinţa subiectivă a eului individual, ca entitate* om. Căci e şi o *conştiinţă obiectivă a eului colectiv, ca entitate* naţiune, la care omenirea încreştinată ajunge treptat prin neamuri.

Aşadar, se pare că Dumnezeu a voit aşa, ca în decurs de câteva veacuri, la începutul creştinismului, lumea să nu înceapă imediat a se regăsi în mântuire decât de la om la om, într-o generalitate încă nediferenţiată *conştient* în varietatea

specifică a neamurilor, cum se pare că stau lucrurile acum în era noastră. Cât timp a durat Imperiul Roman ca stăpânire unitară, lumea se afla oarecum ca pe vremea de la Adam până la Noe, când încă nu era despărțită în limbi, ci a pierit în potop ca o singură familie mare. Atunci, în „epoca romană" a creştinismului, sâmburele aruncat la Pogorârea Duhului Sfânt pentru chemarea neamurilor era îngropat în taina *general umană* a călăuzirii la mântuire. A fost era celor dintâi şapte Sinoade Ecumenice.

***

6. Sinodul care va fi

A urmat „evul mediu", despre care unii spun că a fost de întuneric, iar alții spun că a fost aproape ideal ca unitate de concepție a lumii. Exagerare, cred, şi una şi alta. Dacă nu s-ar putea admite blamul că a fost „întuneric", cred că nu merită nici elogiul de a fi considerat prototip pentru idealul pe care-l visează cei cu „spre un nou ev mediu". La fel, „evul modern". Nu a fost nici al tuturor blasfemiilor, cum nu a fost nici al luminii.

Că nu coincide întocmai, în paralela pe care încerc să o fac, data ultimului Sinod Ecumenic cu începutul evului mediu, nu are nici o importanță. Ceea ce trebuie remarcat este faptul că timpul pe care istoricii obişnuiesc să-l împartă în cele două evuri, ar putea fi, pe alt plan şi în altă ordine de idei, socotit şi împărțit astfel: de la al şaptelea Sinod Ecumenic (787) şi până la cel care va fi (?), perioadă în care lumea trece printr-un timp de dospire. Icoana aceasta ne-a dat-o chiar Domnul nostru Iisus Hristos.

El ne-a adus „aluatul cel bun" al adevărului, ca să dospească frământătura omenirii în „Pâine cerească", aşa cum a venit El de Sus (Ioan 6, 27-71). Când aluatul cel bun va fi dospit toată pâinea, ca să fie bună de copt, atunci „aluatul fariseilor şi saducheilor" (Matei 16, 6) va fi definitiv nimicit. Semn pentru acel moment va fi viitorul Sinod Ecumenic. Îl va convoca puterea lui Dumnezeu, când îi va fi venit timpul!

Cum dospeşte adevărul aluatului ceresc, frământătura omenirii, de la 787 până la viitorul Sobor?

A fost, mai întâi, o luptă grozavă între ispitele înşelăciunilor şi între ascultarea numai de adevăr! Căci s-au definit dogmele în Canoanele teologice ale celor şapte Sinoade Ecumenice, dar mai apoi, până şi între conducătorii principali ai Bisericii (Papa, „vicar" al Romei şi Patriarhul „ecumenic" al Constantinopolului) s-a iscat mare gâlceavă: cine este mai mare şi de ce? Şi dacă nu se înțelegeau Apusul cu Răsăritul, pe deasupra au mai venit şi mari încercări şi nenorociri. Peste lumea răsăriteană au venit urgiile barbarilor şi ale islamului, care au trecut, în parte, şi în Apus. Peste Apus s-a năpustit satanica rătăcire a unui fel de dominație absolutistă, Papa confundând, de neînțeles, darul apostoliei cu dreptul (?) suveranității cezariene, dând „cezaro-papismul". Încep şi popoarele să se apropie de conştiința unei misiuni mai înalte, dar sunt stânjenite când de absolutismul cezaro-papal, când de propriul lor imperialism exagerat, ba degenerat chiar şi în unele pretinse mesianisme. Apare, în alt sens, un Luther şi vrea să reabiliteze adevărul, dar cade şi el în păcatul unui individualism orgolios, devenind părinte al protestantismului, care avea să ajungă, apoi, la pulverizările sectante de azi. Izbucnesc şi revoluții, în numele unui început de conştiință națională, dar cad în propria lor idolatrie, uitând pe Dumnezeu.

Toate acestea, însă, par a fi fost tocmai fireşti unui proces de dospire!

Care este semnul că acest proces se apropie de împlinire şi că va fi un Sinod Ecumenic care va introduce această dospeală a lumii de azi, gata de copt, în cuptorul dragostei de Dumnezeu şi de aproapele, cu atâtea pâini câte neamuri sunt? Căci vedem că omenirea a început, prin neamurile din sânul ei, să aibă curajul de a se apropia de a lor maturitate. Deci, care este semnul că neamurile merg spre maturitatea „ecumenicității naționale" a lor?

***

7. Antihristul

Semnul apropierii neamurilor de Sinodul ecumenic al „ecumenicităților naționale" este îndârjirea şi urletul lui antihrist! Am spus că diavolul foloseşte mai întâi tactica *manierei elegante*, când vrea să robească pe om. Dar dacă nu reuşeşte, atunci recurge la *tactica urgiei*! Şi mai ales când ştie că lumea se apropie de binecuvântarea lui Dumnezeu prin noi daruri, atunci grozăviile dezlănțuite de satan depăşesc la imposibil puterea închipuirii omeneşti! Atunci apare „antihrist", sub anumite manifestări. Ori de câte ori se arată un nou început de înviere actuală la un om, la un neam sau la omenirea toată, înseamnă că se pecetluieşte odată mai mult sfârşitul tiraniei diavolului. Atunci el, disperat, se arată antihrist pe față. De aceea, propriu-zis, antihristul va apare aievea la sfârşitul veacurilor, imediat înainte de A Doua Venire a Domnului nostru Iisus Hristos! Până atunci apare după caz şi împrejurări, încât trebuie imediat semnalat şi alungat de slujitorii Bisericii lui Hristos!

Iată, se apropia epoca lui Constantin cel Mare, când creştinismul avea să fie decretat ca religie de stat în lumea *unitară* a Imperiului Roman şi după aceasta avea să urmeze şi ținerea celor şapte Sinoade Ecumenice: deci furia lui antihrist s-a spart atunci în acele faimoase persecuții ale împăraților păgâni de dinaintea lui Constantin.

Acum se apropie epoca *naționalismului* haric, când creştinismul va să fie desăvârşirea fiecărui neam din lumea *diferențiată* prin cultura şi tradiția popoarelor ce sunt în pragul maturității: furia lui antihrist se sparge şi mai îngrozitor în persecuții bolşevice, internaționaliste, imperialiste etc., îndată ce vede că nu izbuteşte să robească lumea numai prin minciunile lui „geneveze".

Dacă Biserica lui Hristos are un vrăjmaş spurcat în iudaismul care urgiseşte lumea prin francmasonerie, comunism şi toate derivatele lor, nu mai puțin dureros este faptul că satan poate să intre şi în unii conducători ai Bisericii (cum a intrat şi în Iuda), şi în felul acesta, prin

orgoliu, lăcomie şi arghirofilie ei fac să fie batjocorită sfințenia Bisericii şi scandaloasă pilda care împiedică împlinirea grabnică a poruncilor lui Iisus pe pământ. Încât, pentru aceasta sunt datori toți creştinii să se roage fierbinte lui Dumnezeu ca să ne dea conducători duhovniceşti luminați, curați şi curajoşi, întru păstorirea sufletelor noastre şi întru stârpirea vrăjmaşilor Bisericii. Căci Biserica trebuie să biruiască ori de câte ori apare antihristul! Şi dacă am văzut cum se manifestă antihristul față de neamurile creştine, să vedem cum va fi manifestarea finală a antihristului între ai săi. Iată ce scrie Sfântul Ioan Damaschin despre aceasta:

„Se cuvine să se ştie că trebuie să vină antihrist. Este antihrist tot cel care nu mărturiseşte că Fiul lui Dumnezeu a venit în trup (1 Ioan 4, 3; 2 Ioan 7), că este Dumnezeu desăvârşit şi că s-a făcut om desăvârşit, fiind în acelaşi timp şi Dumnezeu. Dar în sens propriu zis şi special, antihrist se numeşte acela care vine la sfârşitul veacului (Matei 13, 40; 24, 5). Trebuie, însă, mai întâi să se propovăduiască Evanghelia la toate neamurile, după cum a spus Domnul (Matei 24, 14). Şi atunci va veni, spre mustrarea iudeilor potrivnici lui Dumnezeu. Domnul le-a spus lor: «Eu am venit în numele Tatălui Meu şi nu mă primiți; vine altul în numele Lui şi pe acela îl veți primi» (Ioan 5, 43). Iar apostolul: «Pentru aceea, pentru că n-au primit dragostea adevărului ca să se mântuiască, va trimite lor Dumnezeu lucrarea înşelăciunii, ca să creadă minciunii, pentru a fi osândiți toți cei care n-au crezut adevărului, ci le-a plăcut nedreptatea» (2 Tesaloniceni 2, 10-12). Aşadar, iudeii n-au primit pe Domnul Iisus Hristos şi Dumnezeu, care este Fiul lui Dumnezeu, dar vor primi pe înşelător, pe cel care se numeşte pe sine Dumnezeu. Că se va numi pe sine însuşi Dumnezeu învață îngerul pe Daniil, spunând aşa: «Nu va ține seamă de Dumnezeul părinților lui» (Daniil 11, 37). Iar apostolul spune: «Să nu vă amăgească pe voi nici într-un chip, că va veni mai întâi lepădarea de credință şi se va arăta omul păcatului, fiul pierzării, potrivnicul, care se înalță mai presus de tot ce se numeşte

Dumnezeu sau este închinat, aşa încât să şadă el în Biserica lui Dumnezeu, arătându-se pe sineşi cum că ar fi Dumnezeu» (2 Tesaloniceni 2, 3-4). Când spune apostolul «în Biserica lui Dumnezeu », nu vorbeşte de Biserica noastră, ci de cea veche, de cea iudaică. Căci antihrist nu va veni la noi, ci la iudei. Nu va veni pentru Hristos, ci contra lui Hristos, pentru acest motiv se şi numeşte antihrist.

Trebuie mai întâi să se predice Evanghelia la toate neamurile (Matei 24, 14). «Şi atunci se va arăta cel fărădelege, a cărui venire va fi cu lucrarea satanei, cu toată puterea şi cu semne şi cu minuni mincinoase, cu toată amăgirea nedreptății la cei care pier, pe care Domnul îl va omorî cu graiul gurii Sale şi îl va pierde cu venirea arătării Sale» (2 Tesaloniceni 2, 8). Deci nu însuşi diavolul se face om, aşa cum S-a înomenit Domnul - să nu fie! - ci se naşte om din curvie şi primeşte toată energia lui satan. Căci Dumnezeu, cunoscând mai dinainte toată perversitatea voinței lui pe care o va avea, îngăduie ca să locuiască diavolul în el. Se naşte deci din curvie, după cum am spus, este crescut în ascuns şi pe neaşteptate se răscoală, se împotriveşte şi împărăteşte. La începutul împărăției lui, dar mai degrabă al tiraniei lui, ia chipul sfințeniei, dar când ajunge stăpânitor, persecută Biserica lui Dumnezeu (Matei 14, 6-10) şi-şi face cunoscută toată răutatea lui. Va veni cu «semne şi minuni mincinoase» (2 Tesaloniceni 2, 9), înşelătoare şi nu adevărate şi pe cei care au slabă şi neîntărită temelia minții îi va înşela şi-i va despărți de Dumnezeul Cel Viu, încât «să se sminteasca de va fi cu putință şi cei aleşi» (Matei 14, 24).

Vor fi trimişi Enoh şi Ilie Tesviteanul (Malahia 4, 5; Matei 17, 10-12; Marcu 9, 11-12) şi «vor întoarce inima părinților către copii» (Malahia 4, 6), adică sinagoga către Domnul nostru Iisus Hristos şi către predica apostolilor, dar ei vor fi omorâți de antihrist. Şi va veni Domnul din cer, în chipul în care sfinții apostoli L-au văzut mergând la cer (Faptele 1, 11), Dumnezeu desăvârşit şi om desăvârşit, cu slavă şi putere (Luca 21, 27) şi va omorî pe omul fărădelegii

şi pe fiul pierzării cu Duhul gurii Lui (2 Tesaloniceni 2, 8). Aşadar, nimeni să nu aştepte pe Domnul de pe pământ, ci din cer, după cum însuşi ne-a dat încredințare (Matei 16, 27; 15, 31; Luca 21, 27)"[72].

***

8. Pacea lumii

Abia atunci va trece toată lumea printr-o transfigurare dumnezeiască şi „Trupul mistic" al lui Hristos, Biserica, va ajunge la înălțimea „staturii de om mare". Națiunile vor fi tot mai mult mădularele sfințite şi deci curate ale acestui Trup. Căci națiunile, prin *conştiința harică* a fiecărui *eu colectiv* al lor, trebuie să crească „în toate întru El, Care este Capul Hristos, din Care tot trupul, bine alcătuit şi bine încheiat prin fiecare legătură de sprijin, după lucrarea săvârşită pe măsura fiecărui mădular, creşte spre zidirea sa însuşi în dragoste" (Efeseni 4, 15-16; cf. şi Prof. Pr. Vasile Gheorghiu).

Națiunile trebuie să-şi însuşească marele dar al vremii noastre, de îndrumare a istoriei spre o *eră* nouă, în care lumea va trăi mai mult duhovniceşte şi pe care dar îl va lămuri deplin viitorul Sinod Ecumenic. Atunci se va înstăpâni definitiv pe pământ pacea lui Hristos „nu cum o dă lumea" (Ioan 14, 27), pace prin care puterea lui Dumnezeu va ajuta națiunilor să se întreacă numai în crearea şi promovarea de valori spirituale.

Spre aceasta, însă, mai întâi fiecare națiune trebuie să se regăsească pe sine şi sub forma ierarhiei naționale care, cu ajutorul ierarhiei bisericeşti, îşi va defini propria întruchipare. Şi forma ierarhiei „ecumenicității naționale" nu poate fi oricare, la întâmplare! Toate statele creştine-naționale vor trebui să fie ortodoxe şi vor fi conduse prin monarhie sinodală! Nici dictatura, nici democrația nu-şi pot avea temeiul în Hristocrație. Numai monarhia sinodală poate rezulta din principiul Hristocrației. Biserica Ecumenică are cap văzut şi nevăzut pe Iisus Hristos. Mădularele ei, neamurile creştine, au ca suflet Bisericile

naționale, în frunte cu Patriarhul respectiv şi ca trup, statele ecumenicității naționale, în frunte cu Regele monarhiei sinodale. Regele, de drept divin trebuie să fie uns ca monarh sinodal de Biserică prin Patriarh şi de drept național trebuie să fie consimțit de ecumenicitatea națională şi să fie numai neam din neamul respectiv, născut din el şi nicidecum străin, de alt sânge! Monarhia sinodală conduce ecumenicitatea națională, având ca sfetnici pe membrii Sinodului Bisericii naționale respective, care stabilesc toate normele de viață ale ierarhiei naționale din statul respectiv, de aceea se numeşte „monarhie sinodală". Numai ceea ce va statornici Sinodul ca normă pentru viața ecumenicității naționale va putea fi sancționat de Rege şi va fi încredințat spre îndeplinire puterii executive pe care o compun membrii ierarhiei naționale. Monarhia sinodală este în acelaşi timp şi ereditară şi electivă, după vrednicia celui ce va să fie uns ca Rege. Legea Bisericii va fi şi Legea Statului. Palide icoane au rămas şi din trecut, care arată că s-a mai practicat acest mod de îngemănare între Biserică şi Stat. Aşa, la Sinodul al patrulea Ecumenic de la Calcedon, împăratul se adresează Sinodalilor: „Sunt mai multe chestiuni care vă privesc şi la a căror hotărâre noi nu ne simțim îndreptățiți de a ne amesteca, ci le lăsăm în grija voastră, fiind de părere că acelea trebuie canonisite de către voi în Sinod înainte de a le publica prin legile noastre"[74].

Este drept că acest mod de a grăi priveşte chestiunile bisericeşti, pe care împăratul le vrea reglementate prin canoane întâi de Sfântul Sinod, ca apoi să le facă şi legi de Stat. Dar acest procedeu poate fi extins, precum şi însuşi principiul ca toate legile să devină normă de stat numai prin examinarea şi statornicirea sinodalilor, care le vor confrunta cu Ortodoxia. Strămunii noştri au fost şi rămân mari tocmai prin aceasta: ei aveau o singură Lege, şi bisericească şi de stat: Legea Lui Hristos. Numai prin aceasta îşi va afla pacea şi zidirea mai întâi fiecare ecumenicitate națională în sânul neamului respectiv şi apoi toate neamurile, în sobornicitatea lor ecumenică prin Biserică pentru Hristos!

Capitolul X

Schimbarea la față
Temeiul evanghelic al teologiei estetice

„Dumnezeu S-a făcut om
ca pe om să-l îndumnezeiască".
(Sf. Atanasie cel Mare)

Trebuie să ne întoarcem şi să ne oprim acum asupra celulei - unitate de măsură prin care se zideşte organic Trupul mistic al Domnului-Biserica, şi anume: omul. Fiecare om din sânul fiecărui neam este chemat la încreştinare, la integrarea lui în Biserică, la „îmbisericirea" lui. El face parte dintre „cei mulți chemați". Dacă se va sili să devină teolog, se va învrednici să facă parte dintre „cei puțini aleşi". Aceştia sunt, propriu-zis, „luptătorii şi vestitorii" Bisericii. În raport cu celulele trupului, ei ar fi un fel de celule nervoase, având receptivitate şi transmisibilitate în slujba vieții organismului din care fac parte.

În sânul creştinătății româneşti, aceştia s-au dovedit a fi legionarii. Vor fi recunoscuți ca atare chiar de ierarhia bisericească, datorită în primul rând martiriului lor.

De aceea legionarii „nebuni pentru Hristos", luptători şi vestitori ai Lui, în viitor, pentru ca să-şi îndeplinească deplin, adică „frumos", misiunea lor, trebuie să se înalțe, prin ardoarea lor pentru Biserică, până la incandescența teologiei. Nu la teologia *oficializată* a compilatorilor care, mai ales în Ortodoxia românească de câteva decenii, fac mai mult o transpunere „ortodoxă" din „teologia" catolică şi protestantă. Legionarii, cu ajutorul lui Dumnezeu, se vor ridica la teologia ortodoxă care se dăruieşte de sus, se asimilează de noi şi se transmite altora, organic, pe temeiul Evangheliei, sub îndreptarul predaniei ortodoxe.

Teologia fiind înfierea, de către Cuvântul lui Dumnezeu, a celor ce devin de Dumnezeu cuvântători, are o singură

„Uşă" de comunicare între Divinitate şi umanitate: Iisus Hristos. Teologia nu poate pleca nici de la raţiune, nici de la sentiment, nici de la voinţă, nici de la oricare alt considerent de preocupare umană, ci numai de la integrarea deplină a omului în harul divin, care trebuie lăsat El să ne împroprieze ceea ce vrea Dumnezeu să preamărească oamenii, după loc şi după timp, pretutindeni şi totdeauna.

Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos a spus: „Amin, amin grăiesc vouă: Eu sunt Uşa oilor. Toţi câţi au venit mai înainte de Mine furi sunt şi tâlhari, dar oile nu i-au ascultat. Eu sunt Uşa. Prin Mine de va intra cineva se va mântui şi va intra şi va ieşi şi păşune va afla" (Ioan 10, 7-9). După Clement Alexandrinul, aici este vorba despre neajunsul învăţăturii şi puterii diriguitoare a filozofilor vechi şi chiar a Sfinţilor Prooroci. Îndeosebi filozofii, care n-au avut parte de Revelaţia lui Dumnezeu, ca Sfinţii Prooroci, sunt ca nişte „furi", care încearcă să intre în cetatea Luminii nu direct pe poarta adevărului deplin şi dăruit în Dumnezeu-Omul Iisus Hristos, ci - în urma firii omului morţii, moştenită prin păcat - dibuiesc lăturalnic prin dialectică „discursivă" (cf. Nichifor Crainic), pentru a formula abstracţiuni şi propoziţii cu socotinţa că enunţă în ele adevărul. Aceasta despre orice lucru, deci şi despre Frumos.

Dar şi după întemeierea Împărăţiei Harului pe pământ, filozofii au urmat şi urmează mai mult, dacă nu aproape exclusiv, linia de cugetare trasată din antichitatea robiei sub păcat. Puţinii filozofi creştini care sunt şi apologeţi ai Revelaţiunii faţă de exclusivismul raţionalist, dacă au urmat „calea" arătată de Mântuitorul, totuşi n-au întemeiat încă, în domeniul frumosului, disciplina „estetică" în cea mai înaltă accepţiune a cuvântului. În schimb, urâţesc frumosul acei întemeietori de „estetici autonome" care nu aşează în centrul lor de lumină pe Mântuitorul, drept pentru care şi ei, întrucât nu intră pe „Uşa oilor", sunt „furi şi tâlhari", de care oile nu trebuie să asculte.

De aceea, mai ales acum când istoria se apropie de o eră

nouă a păcii şi desăvârşirii şi când vestitorii trebuie să minuneze sufletele de frumuseţea îndumnezeirii spre care mergem, teologia va să fie gata a lumina nu numai Calea către Adevăr, nu numai împărtăşirea cu Adevărul, ci chiar şi transfigurarea Vieţii pătrunse şi ancorate de adevăr. Această transfigurare a vieţii este Arta (cf. Gh. D. Mugur), puterea frumosului de îndumnezeire a omului. Nu frumosul „furilor şi tâlharilor" – căci „furul nu vine decât ca să fure, să junghie şi să prăpădească" (Ioan 10, 10) - ci frumosul Păstorului Celui Bun: „Eu am venit ca oile Mele să aibă viaţă şi de prisos să aibă" (Ioan 10, 10).

Domnul nostru Iisus Hristos, atât prin cuvânt cât şi printr-unul din cele mai mari semne pe care le-a făcut pe pământ, a arătat că El este descoperirea dumnezeiască *şi a tainei oricărei frumuseţi neprihănite*, de unde urmează că orice împletire de cugetări şi orice trăire - care fac bogăţia şi puterea artei - trebuie să izvorască din principiul teologiei estetice, care îşi are temeiul în Evanghelie, şi anume în minunea de pe Muntele Taborului.

***

1. Păcat şi desfigurare

În ultimul timp, mulţi reprezentanţi de mare autoritate ai medicinei au început să afirme despre trup că este „un reflex al gândirii omului". Au ajuns la această afirmaţie în urma celor mai noi şi minuţioase cercetări asupra compoziţiei şi mecanismului sistemului nervos, care formează puntea de trecere între tainele „unui fel de subconştient organic" şi cercul mai restrâns şi luminos al conştiinţei, prin care se dirijează tot complexul vieţii în aşa fel încât „sufletul întipăreşte în trup orice urmă de gând şi efort" (cf. diferite articole din „Revista medicală", Cluj şi altele). Acelaşi lucru caută a-l proba şi unele tratate de psihologie, cu lux de exemplificări (cf. „Psihologia", C. Rădulescu-Motru). Acest curent nou şi am putea zice „spiritualist", în câmpul de cercetare al unor „ştiinţe" care au cochetat prea mult cu

materialismul, ne duce cu gândul la minunata posibilitate a unui viitor apropiat, când se va demonstra şi „ştiinţific" - în ciuda diavolului - adevărul neclintit al dogmei Bisericii noastre care spune că „suntem făcuţi din pământ (materie), după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, prin *suflarea de viaţă* ce ne-a dat-o". Unii Sfinţi Părinţi şi unii ucenici ai teologiei susţin că acest „chip" al lui Dumnezeu în noi este un reflex al Sfintei Treimi, prin cele trei facultăţi sufleteşti - inteligenţa, simţirea şi voinţa - pe care le manifestă cu ajutorul organismului trupesc.

„Omul este compus din trei unităţi, după modelul Celui Care Este: cugetarea este Tatăl cel nevăzut, generator al tuturor fiinţelor, principiu de viaţă şi de acţiune, necuprins cu mintea şi dătător de viaţă; cuvântul omenesc este Fiul, coexistent cu cugetarea, fără încetare născut de ea, esenţial creator, singur învederat şi accesibil, singur punct de contact şi de legătură între ordinea fizică şi ordinea intelectuală; acţiunea derivă adesea din cuvânt, dar ea nu purcede în mod esenţial decât din cugetare, care este unicul ei motor necesar şi principiul veşnic. Într-adevăr, cuvântul inarticulat însuşi nu este deloc un mediator absolut şi necesar între voinţa ce o am de a mişca unul din membrele mele şi acţiunea care urmează acestei voinţe. Tot astfel Duhul Sfânt - acţiunea, îndeplinirea - emană şi purcede în mod substanţial din cugetare, din sensorium, cu toate că de cele mai multe ori ea este precedată sau provocată de cuvânt. Duhul Sfânt este care îndeplineşte şi realizează toate lucrurile. Tatăl, cugetarea, nu se manifestă şi nu se materializează decât prin Fiul, decât prin cuvânt şi nu lucrează decât prin Duhul, care este acţiunea"[76].

Dar aceasta este de recunoscut oarecum mai mult pentru trebuinţa noastră de a cunoaşte prin analogie ceea ce supunem modului de cercetare analitic. Omul însă a început să cunoască în felul acesta când era deja sub păcat şi când n-a mai rămas decât cu *umbra* de reflexe ale dumnezeirii, al Cărei chip îl purta în fiinţa lui. Abia după reabilitarea adusă

de Mântuitorul, harul singur ne poate duce cu mintea până la cunoaşterea stării omului paradisiac, având descoperirea dragostei lui Dumnezeu, singura prin care se poate cunoaşte omul şi pe sine însuşi. Sfântul Evanghelist Ioan arată că putinţa de a cunoaşte omul pe Dumnezeu este determinată de integritatea faptului premergător al iubirii: „Cel ce nu iubeşte, n-a cunoscut pe Dumnezeu, căci Dumnezeu este iubire. Întru aceasta s-a arătat dragostea lui Dumnezeu către noi, că pe Fiul Lui Cel Unul Născut L-a trimis Dumnezeu în lume, ca prin El viaţă să avem" (1 Ioan 4, 8-9). Cine iubeşte pe Dumnezeu este fericit (cf. Predica de pe Muntele fericirilor). Aceasta este semnul că omul *trăieşte* cuvintele: „Dumnezeu este iubire şi cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu şi Dumnezeu rămâne în el" (1 Ioan 4, 16).

Mântuitorul, aducând harul fericirii în lume, ne-a dat şi posibilitatea de a cunoaşte adevărul *trăindu-l*, ceea ce ne arată că reflexul „chipului dumnezeirii" în om nu este *analogia* vreunei facultăţi sufleteşti cu taina Treimii Sfinte, ci *trăirea* nemijlocită a dragostei, care oglindeşte viu în noi Treimea Nedespărţită a Fiinţei lui Dumnezeu, cum eram înainte de cădere. Şi anume: omul, prin har, poartă chipul lui Dumnezeu în el, ca armonie perfectă şi *trăire* într-o entitate, una şi aceeaşi, a celor trei elemente, care ne dau cele mai reale şi fecunde posibilităţi de creştere în *bucuria* dragostei: binele, adevărul şi frumosul. Bucuria contemplaţiei vii, active şi a integrării într-o armonie supremă a inefabilului, care răsfrânge *dragostea* lui Dumnezeu în om prin conştiinţa trăirii într-un întreg al binelui, adevărului şi frumosului dă hrana substanţei perfecte a vieţii: fericirea. Aceasta a fost starea omului paradisiac: putinţa harică de a trăi fericit, de a fi fericit, adică de a contempla şi face totul printr-o armonie nealterată dintre bine, adevăr şi frumos.

În Dumnezeu, pe cât ne este revelat, nu se poate concepe esenţa, substanţa, fiinţa Dumnezeirii, adică dragostea, decât ca „Una Fiinţă a Nedespărţitei Sfintei Treimi". Pentru om, substanţa, esenţa, fiinţa vieţii lui, adică fericirea - care a fost

şi acum iarăşi este „chipul" dragostei lui Dumnezeu, oglindit în om - a devenit hrană pierdută atunci când a stricat armonia dintre cele trei elemente componente ale fiinţei lui. Astfel a lăsat ca în locul *adevărului* să se furişeze în conştiinţa lui concupiscenţa[*], cu iluzia - pe care i-a infuzat-o diavolul prin dialectica „discursivă" - destrămătoare a *minciunii*, reflex din disoluţia nimicniciei lui: reflex al urii, contrariul Fiinţei lui Dumnezeu!

Prin aceasta, omul, alături de bine a început să cunoască şi răul, iar frumosul s-a prefăcut în stricăciune. Mai mult! Odată pierdută hrana harică - prin care el *putea* nu numai să poarte chipul lui Dumnezeu, ci chiar să crească până la *asemănarea* cu El - s-a descompus armonia susţinută prin porunca *ascultării de Dumnezeu*, care se reflecta până şi în trupul de ţărână şi-i da subzistenţă. Prin această descompunere lăuntrică, omul a devenit nu numai o umbră a ceea ce a fost, ci s-a descompus şi cu trupul, suferind moartea, devenind omul morţii.

Tragedia omenirii care, pe lângă chipul ei originar, a desfigurat şi urma tuturor realizărilor ei în istorie! Astfel, cu pierderea principiului-esenţă al fericirii, conştiinţa s-a întunecat şi faţă de stihiile pământului, elementele materiei peste care omul fusese aşezat domn, şi nemaiputându-le stăpâni - căci s-au disparat şi ele - avea să producă doar umbre şi în tot ceea ce i s-a dat să creeze în cele trei domenii care dau miezul tuturor preocupărilor umane: morala, ştiinţa şi arta. Nu mai era de aşteptat decât împlinirea făgăduinţei de la osânda din rai, când Revelaţia lui Dumnezeu avea *să-i aducă omului aminte* de starea lui de la început, ceea ce se face prin „Lege şi Profeţi" şi să-l ducă la ştergerea păcatului, la mântuire, ceea ce se face prin Cruce.

Domnul nostru Iisus Hristos a împlinit acest plan al iconomiei divine prin întreita lucrare a Lui: ca Profet, ca Arhiereu şi ca Împărat. Toată această iconomie a lăsat-o spre

[*] Înclinare către plăceri senzuale, trupeşti

îmbogăţirea lumii, în şi prin Biserică. Aceasta este uşa pe care ne-o deschide El. Este uşa, singura, prin care intrând din viaţa aceasta, ieşim dincolo în păşunea eternităţii.

„Între Creatorul şi creaturi, între atotputernicie şi liberul arbitru, între fiinţa universală şi individ, între oceanul de lumină şi oglinda refractoare, între Dumnezeu şi om, acest mijlocitor e Iubirea, Cuvântul divin, Domnul Iisus Hristos.

Se ştie că această din urmă denumire nu este câtuşi de puţin indiferentă sau arbitrară. Ea înseamnă *unsul Domnului,* după cele trei funcţiuni ale sale: ca *Rege*, ca *Pontif* şi ca *Profet*. Dumnezeu-Omul întruneşte în persoana Sa aceste trei atribute, pentru că ele sunt la început cele ale naturii omeneşti. Omul era rege, pentru că era chemat să poruncească naturii. El era pontif, pentru că a doua chemare consta în a aduce un cult. În sfârşit, el era profet, pentru că destinaţia lui e de a simţi pe Dumnezeu în creaţiune şi de a proclama minunile puterii Sale şi ale înţelepciunii Sale.

Regeneratorul trebuia, prin urmare, să reunească în Sine toate atributele distinctive şi primitive ale *fiinţei degenerate*.

Opera răscumpărării are, aşadar, trei gradaţii bine distincte. Ea începe prin restabilirea neamului omenesc în funcţiunile profeţiei: ea îl cheamă la apostolat, însărcinându-l cu manifestarea îndurărilor dumnezeieşti şi iniţiindu-l prin credinţă în misterele eternităţii. Din acest prim grad omul, ridicându-se spre izvorul său, va fi înălţat la pontificat, adică la cultul divin, cu duhul şi cu adevărul. Pe urmă el se va urca pe tronul primilor săi părinţi şi se va bucura de plenitudinea prerogativelor inerente regalităţii. Cu alte cuvinte, el va domina natura, după ce a încetat treptat a se supune răului. Acesta e mersul ascendent pe care opera răscumpărării şi l-a indicat spre a urca spre principiul prevaricaţiilor noastre"[77].

Deci raportarea, încă de aici de pe pământ, a oricărui gând, a oricărui cuvânt, a oricărei fapte a omului trebuie să se facă numai la veşnicie. Singură această raportare la perfecţiune, prin Harul pe care ni-l dă sacrificiul şi binecuvântarea Mântuitorului, va atrage şi valorificarea

strădaniilor şi realizărilor din această viaţă de încercare. De unde urmează, mai departe, că orice încercare în afara împărăţiei harului, a Bisericii, rămâne vrednică de „furi şi tâlhari", căci satan a fost izgonit cu principiul minciunii lui şi i s-a nimicit uzurparea regalităţii omului, iar Domn al Cerului şi al pământului este Dumnezeu-Omul Iisus Hristos, prin care avem: inspiraţia binelui, cunoaşterea adevărului şi desăvârşirea frumosului. Toate acestea se aplică şi la cultura şi civilizaţia din toate timpurile - îndeosebi a viitorului - a căror valorificare poate avea împlinire numai sub coroana împletită din întreitul fir al luminii Revelaţiei: „Eu sunt *Calea, Adevărul şi Viaţa*" (Ioan 14, 6).

Aceste cuvinte sunt cele trei raze ale aceleiaşi Lumini, Una, care dă substanţa organică a teologiei, care se revarsă în trei râuri de înnoire, întărire şi desăvârşire a teologhisitorilor: Teologia Morală, Teologia Dogmatică şi Teologia Estetică.

În arhitectonica unui asemenea templu spiritual cu trei cupole de aur, sub crucea fiinţială de diamant („Eu sunt Lumina lumii", adică Teologia Mistică), suntem chemaţi să ne zidim şi să ne împodobim în Evanghelie. Din ea desprindem şi istoria celor trei momente inaugurale din viaţa Mântuitorului, care sunt temeiul celor trei ramuri ale Teologiei şi anume: Predica de pe muntele Fericirilor, Jertfa de pe muntele Golgota, Schimbarea la Faţă de pe muntele Tabor. În aceste trei momente ne-a descoperit întreita lucrare ce o avea de îndeplinit pe pământ: cea de Profet, cea de Arhiereu şi cea de Împărat al învierii şi reînălţării - şi cu trup de om - la aceeaşi stare fără putinţă de rostit prin cuvinte: a Celui ce a fost „în sânul Tatălui mai înainte de întemeierea lumii".

Biserica ne împropriază această întreită lucrare a Mântuitorului, şi anume: a) privitor la Chipul „Nedespărţitei Sfintei Treimi", pe care-l primim prin botez ca punct de plecare, avem simbolul întreitei lucrări a Domnului, localizat concret în: amvon, catapeteasmă şi Sfânta Masă; b) privitor

la asemănarea cu Dumnezeu, la care vom ajunge prin înviere ca punct final, avem realitatea întreitei lucrări a Domnului, săvârşită în noi, din acele locuri simbol, prin harul ce ni se dă mereu în: predania de pe amvon, vederea faptelor împărăteşti ale Domnului pe catapeteasmă şi împărtăşirea cu Trupul şi Sângele Domnului din Potirul în care S-a transsubstanţiat pe Sfânta Masă; toată această minune continuă teologhisind-o în cele trei moduri, adică: moral, dogmatic şi estetic.

Aceasta este structura organică a Teologiei, la care ajunge omul prin îmbisericirea lui. Atunci el trăieşte fericirea, pentru că Harul Divin i-a redat această substanţă vitală prin trăirea unitară şi armonică a binelui, adevărului şi frumosului. Le primeşte din amvon, altar şi catapeteasmă, pentru că de acolo perpetuează întreita lucrare a Domnului de: Profet, Arhiereu şi Împărat. Această întreită lucrare a inaugurat-o şi a pecetluit-o pe cei trei munţi: al Fericirilor, Golgota şi Tabor. În aceste trei momente, plinite pe cei trei munţi, îşi au temeiul evanghelic cele trei ramuri ale Teologiei: Teologia Morală, Teologia Dogmatică şi Teologia Estetică, deoarece în acele trei momente Domnul a adeverit puternic şi deplin că El este calea, adevărul şi viaţa, pentru că El este Lumina lumii!

Date fiind aceste dumnezeieşti realităţi, din descoperirea Înţelepciunii lui Dumnezeu vom afla adevărata semnificaţie a Artei - adică obiectul Teologiei Estetice - în taina minunii de pe Tabor, ca dar al puterii mai mult decât creatoare şi mântuitoare: cea a îndumnezeirii omului! Aşadar, principiul frumosului desăvârşitor nu poate fi decât cea mai mare realitate şi minune: învierea spre viaţă veşnică.

La lumina Învierii Domnului şi în speranţa învierii fiecăruia dintre oameni, vestitorii (artiştii), depăşind propria lor stare de creatură, trebuie să împrospăteze, de la epocă la epocă, *viziunea* destinului suprem pe care Mântuitorul l-a făcut văzut mai întâi de către cei mai de frunte ucenici ai Lui, Petru, Iacov şi Ioan, cărora le-a descoperit slava Sa încă

înainte de a fi fost răstignit: „Firea cea din Adam vrând Hristos să o schimbe, se suie acum în muntele Taborului, ca să descopere ucenicilor Dumnezeirea Sa”[78].

Poate că era cea nouă spre care merge acum istoria va fi a unei *schimbări la față* a omenirii, încă înainte de A Doua Venire a Domnului, așa cum El S-a schimbat la față încă înainte de Sfânta Lui Înviere. De aceea trebuie să cercetăm mai de aproape ce este Teologia Estetică, iar, adâncind aceasta, să ştim cum trebuie ea să vegheze ca orice vestire a geniilor, mărturisitorilor şi sfinților despre dezmărginirea omului să îndemne pe toți nevoitorii şi iubitorii de frumos să nu-l caute în deşertăciuni, ci acolo unde îşi are temeiul evanghelic.

***

2. Minunea de pe Tabor

Sfinții Evangheliști sinoptici ne relatează minunea prin care Mântuitorul, înainte de moartea Sa pe Cruce, a arătat celor mai aleşi apostoli, Petru, Iacov şi Ioan, cum va fi omul îndumnezeit după înviere. Totodată, a vrut să le întărească şi credința în Dumnezeirea Lui, pentru răstimpul de amarnică sminteală când avea să fie umilit, batjocorit şi răstignit.

Capitolul 17 al Sfintei Evanghelii după Matei începe astfel: „Şi după şase zile, a luat Iisus pe Petru şi pe Iacov şi pe Ioan, fratele lui şi i-a suit pe un munte înalt, deosebi, şi S-a schimbat la față înaintea lor şi a strălucit fata Lui ca soarele, iar hainele Lui s-au făcut albe ca lumina” (vs. 1-2).

Aici se arată desăvârşita plinire a planului veşnic a lui Dumnezeu prin Cuvântul Său, precum şi deosebita vrednicie la care va fi ridicat omul, după cum cântă Biserica într-un irmos: „Ca să plinească graiurile vieții veşnice, înainte a stătut Hristos, arătând prietenilor lucrurile care bine a voit a le cunoaşte întru Sine Însuşi, adică slava părintească cea strălucitoare”[79].

Ca Cel care avea să plinească Legea şi Profeții, Mântuitorul trebuia tot acum să fie recunoscut şi de către

căpeteniile proorocilor, dar nu numai prin ceea ce au vestit ei, inspirați, încă înainte de venirea Lui, ci chiar prin prezența şi graiul lor, în acel moment, în fața celor trei Apostoli, care erau martori de pe pământ: „Şi iată, s-au arătat lor Moise şi Ilie, vorbind cu El” (versetul 3).

Moise, dătătorul Legii primite de la Dumnezeu, ales ca să conducă un popor destinat a păstra adevărata tradiție religioasă în mijlocul celorlalte popoare prea decăzute - a fost vestitorul poruncii negative (nu negativiste!) care să ne oprească de la păcat.

Ilie, zelosul distrugător de idoli şi idolatri, a făcut minuni mari pentru ca să apere adevăratul cult împotriva celor ce nu înțelegeau să desprindă din manifestarea naturii, totala ei dependență de puterea nemăsurată a lui Dumnezeu. Faptele vieții lui Ilie au culminat în scăparea de la moarte până înainte de A Doua Venire a Domnului, căci a fost luat la cer şi cu trupul (dar nu trup înviat, ci trup al omului morții).

Totodată, zelul şi sfințenia lui Ilie au rămas caracterizatoare şi pentru cel care avea să încheie şirul Proorocilor: Sfântul Ioan Botezătorul. Când a primit Domnul botezul de la Ioan, s-a arătat lumii pentru prima dată Sfânta Treime, într-un mod perceptibil chiar şi prin simțuri. Tot la botez a fost investită Persoana istorică a Domnului Iisus Hristos, prima dată, prin cuvintele Tatălui ceresc: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Care am binevoit; de Acesta să ascultați” - botezul fiind începutul acțiunii mântuitoare, așa că Iisus a fost arătat atunci ca „Alfa”, „Cel prin Care toate s-au făcut”.

Acum, pe Tabor, a fost investit şi consfințit anticipativ tot Iisus şi ca „Omega”, Cel prin Care toate se vor desăvârşi, Acelaşi ieri şi azi şi în veci (Apoc. 1, 8), căci în continuare, Sfântul Evanghelist relatează cum Petru, în extaz, a zis: „Doamne, bine este nouă să fim aici. De voieşti, să facem aici trei colibe: Ție una şi lui Moise una şi lui Ilie una”; dar „încă grăind el, iată, nor luminos i-a umbrit şi iată glas din nor, zicând: Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru care am

binevoit; de Acesta să ascultați" (Matei 17, 4-5). De aceea, de la porunca morală, prin cunoștința adevărului, la cult, tot complexul vieții, își capătă înțeles și putință de valorificare numai prin Iisus Hristos, Care poartă în om Dumnezeirea:

„Cela ce este Lumină mai înainte de soare, Hristos, trupește pe pământ viețuind și mai înainte de Cruce toate cele ce erau ale înfricoșatei rânduieli săvârșindu-le cu dumnezeiască cuviință, astăzi în muntele Taborului, cu Taină chipul Treimii L-a arătat. Că pe trei ucenici mai aleși, pe Petru, pe Iacov și pe Ioan, împreună cu sine suindu-i deosebi și puțini, ascunzându-și luarea trupului, S-a schimbat la față înaintea lor, *arătându-Și bună-podoaba frumuseții chipului celui dintâi*, și aceasta nu desăvârșit. Și încă întărindu-i pe dânșii, împreună și ferindu-i ca nu cumva prin vederea aceea să-și piardă și viața; ci precum puteau cu ochii trupești suferi. Și pe cei mai mari din prooroci, pe Moise și pe Ilie, i-a adus să mărturisească fără împotrivire Dumnezeirea Lui. Și cum că *El este raza cea adevărată* a Ființei Părinteşti, Cel ce stăpâneşte peste cei vii și peste cei morți. Pentru aceasta și nor ca un cort i-a acoperit pe ei. Și glasul Tatălui de sus din nor a fost, glăsuind: Acesta este pe carele L-am născut fără stricăciune din pântece mai înainte de luceafăr, pe carele L-am trimis să mărturisească pe cei ce se botează în Tatăl și în Fiul și în Duhul Sfânt și mărturisesc cu credință *că nedespărțită este o stăpânire a Dumnezeirii*, pe Acesta să-L ascultați. Deci Tu Însuți, Iubitorule de oameni, Hristoase Dumnezeule, luminează-ne și pe noi *cu lumina slavei Tale celei neapropiate* și ne arată vrednici moștenitori împărăției Tale fără de sfârșit, ca un prea bun"[80].

Melodul care termină acest imn dogmatic cu un apel smerit ne aduce aminte de adevărul că sunt două feluri de a cunoaşte, după cum scrie Sf. Grigorie Palama: cunoaştere mintală și cunoaştere supramintală. Prima, de care sunt capabili toți oamenii; a doua, de care se învrednicesc numai Sfinții și marii inspirați. Aceasta este cheia celui mai bun criteriu de a-i identifica pe aceşti mari inspirați, care trebuie

să aducă mereu aminte celor comuni sau „muritorilor de rând" despre înălțimile pe care ei le ating fiind încă în această viață și despre care depun sacră mărturie în capodoperele lor, pentru ca să se oglindească în ele supremul ideal: desăvârșirea. Căci aşa cum s-a descoperit celor trei ucenici slava lui Dumnezeu pe munte, înainte de răstignirea Mântuitorului, li se arată „puținilor aleşi", în diferite împrejurări, aceeaşi slavă, *înainte* de A Doua Venire, pentru ca să se împroprietărească omul încă aici cu posibilul a ceea ce este peste puterea omului morții:

„Nu e deci numai înlăturare, suprimare și negație privirea aceasta, ci *unire* și Îndumnezeire, produsă prin harul lui Dumnezeu în chip mistic și ascuns, după înlăturarea tuturor impresiunilor de jos; sau, mai bine zis, după încetarea activității minții, care e mai mult decât înlăturare, ultima fiind doar un reflex al celei dintâi. Căci a deosebi pe Dumnezeu de toate făpturile o poate face orice credincios; încetarea oricărei activități mintale, însă, *și unirea ulterioară cu lumina de sus*, fiind oarecum o pătimire și *un final îndumnezeitor*, se întâmplă numai la cei cu inima curățită prin har. Dar ce zic unirea, când chiar și numai pentru vederea de scurtă durată a fost lipsă de aceia care fuseseră până atunci învățăcei fruntași, trebuind și ei să evadeze în acel moment peste orice întipărire sensibilă și intelectuală, să nu vadă deloc, pentru a se învrednici de *adevărata vedere* și să pătimească în chip neînțeles, pentru a simți *cele ce sunt mai presus de fire*"[81].

Unii poeți au reuşit să redea icoana acestei răpiri din sine a omului, când se înalță cu mintea la Perfecțiune. Ne amintim de imnul plin de extaz al lui Goethe în „Faust" - „Prologul în cer" sau „Cântarea spiritelor", când Faust este răpit în extaz. La fel - chiar mai adânc - în următoarele versuri ale lui Eminescu din „Luceafărul":

„Căci unde-ajunge nu-i hotar,
Nici ochi spre a cunoaşte
Și vremea-ncearcă în zadar

Din goluri a se naşte.
Nu e nimic şi totuşi e
O sete care-l soarbe,
E un adânc asemene
Uitării celei oarbe".

Acelaşi lucru se referă şi la extazul muzical. Adolphe Boschot, scriind despre Beethoven, se foloseşte de interpretările şi caracterizarea pe care i-o face acestuia Wagner, celălalt titan al muzicii. Citând după Wagner, Boschot spune: „Muzica, pentru el, este mai mult decât muzica. Dacă nu te opreşti numai la forma sa, ci pătrunzi până în esența ei, muzica este o revelație imediată a «lucrului în sine»; legile muzicale ne descoperă legile misterioase ale «substratului» lumii. Aşa, după Wagner, adagiul care deschide quartelul în do diez minor nu e numai o expresiune de melancolie: această minunată introducere fugă adagio ma non troppo este «o consfătuire pe care Beethoven o ține cu Dumnezeu despre credința în Binele etern»"...[82].

Dar nu există vreo ramură a Artei în care să nu se poată statornici acest sens esențial, care-l ridică pe vizionarul şi creatorul respectiv până la Taborul inspirației celei adevărate, pe care o dă Duhul Sfânt celor ce se bucură de solia îndumnezeirii.

Iată ce spune şi Nicolae Arseniev: „Pentru ochiul iubitor, prefăcut duhovniceşte, chiar lumea se schimbă la față şi îi dă putința să vadă în făpturi frumusețea lui Dumnezeu. Totul este pătruns de prezența lui Dumnezeu în strălucirea Întrupării şi Învierii Sale. Am văzut mai înainte că sfințirea făpturilor prin lucrarea Sa de mântuire (Întrupare, Cruce şi Înviere) alcătuieşte ideea fundamentală, sâmburele lăuntric al Bisericii Răsăritene. O privire duhovniceşte transfigurată poate, prin anticipație, să privească transformarea a ceea ce este creat. Se ajunge aici, am văzut mai sus, prin viața cultului şi prin Tainele Bisericii, la care, potrivit măsurii lor de putere duhovnicească, toți credincioşii sunt chemați să ia parte, chiar de nu s-ar săvârşi decât din timp în timp"[83].

Nicolae Arseniev vorbeşte aşa privitor la Biserică în general, ca viață care trebuie să înnoiască şi să transfigureze pe credincioşi şi întreaga făptură cu harul lui Hristos. Cu atât mai mult se potriveşte aceasta în special Teologhisirii estetice prin şi în Biserică.

Să revenim acum la cele ce am văzut că s-au petrecut pe muntele Taborului. „Pătimirea în chip neînțeles", despre care vorbeşte Sf. Grigorie Palama, este redată în versetul 6 al capitolului 17 din Sf. Evanghelie după Matei: „Şi auzind ucenicii, au căzut cu fața la pământ şi s-au spăimântat foarte". Aceasta din cauza urmării păcatului, care l-a dus pe om la carcera morții. În Adam şi în urmaşii lui a fost eclipsată dragostea, din pricina neascultării de porunca lui Dumnezeu. Lui Adam, când l-a întrebat Dumnezeu în Rai de ce a mâncat din pomul oprit, i-a fost frică să răspundă. Pierduse lumina dragostei, încât nu se mai răsfrângea în el pacea: „În iubire nu este frică, ci iubirea desăvârşită alungă frica, pentru că în frică e suferință, iar cel ce se teme nu este desăvârşit în iubire. Noi iubim pe Dumnezeu fiindcă El ne-a iubit cel dintâi" (1 Ioan 4, 18-19).

Având conştiința că a devenit ofensator al Majestății Divine, omul nu mai cuteza şi nici nu putea să mai stea în fața lui Dumnezeu fără pericol de moarte. De aceea, pentru fiii lui Adam s-a acordat grația supremă în muntele Tabor, când cei trei ucenici au pătimit, dar au fost şi învredniciți nu numai să nu moară în fața slavei dumnezeieşti a Domnului nostru Iisus Hristos, ci să fie chiar martorii îndumnezeirii omului, încredințați de aceasta încă înainte de sacrificiul de pe Golgota, după care şi prin care omul are din nou posibilitatea să dobândească *asemănarea cu Dumnezeu*: „În Adam tot îmbrăcându-Te, Hristoase, firea cea negrăită de demult schimbând-o ai luminat şi cu schimbarea chipului Tău Dumnezeu o ai făcut"[84].

Artiştii, care trebuie să fie mărturisitori ai acestei posibilități de transfigurare a naturalului, impregnând în creațiunile lor viziunile supranaturalului inspirat de har -

când mai înainte de orice, ei trebuie să stabilească în sinea lor o totală lepădare de eul pământesc, absorbindu-se numai imperativelor inspirației adevărate, care este numai a Duhului Sfânt - au ca inițiatori nu pe Fidias, nici pe Homer, nici pe Orfeu, ci tocmai pe cei trei Sfinți Apostoli care au văzut aievea ceea ce Biserica nu va conteni a cânta: „Cela ce ai zidit cu mâini nevăzute pe om după chipul Tău, Hristoase, *frumusețea cea dintâi a chipului Tău întru făptură o ai arătat*, nu ca întru închipuire, ci întrucât ești după ființă Dumnezeu, fiind și Om”[85].

Tot ce a putut realiza lumea până la Domnul nostru Iisus Hristos, ca artă, nu este nimic altceva decât umbra ei. Dacă ne-au rămas statui care reprezintă un anume tip închipuit de „perfecțiune” ca proporție de linii și forme, în schimb au rămas departe de a exprima acea stare sufletească de perfectă armonie dintre binele, adevărul și frumosul intrinsec al fericirii. Singură poezia evreilor a avut puterea prevestitoare de minuni, dar aceasta pentru că era plantă care creștea sub soarele Revelației Divine.

După spaima care i-a făcut pe Sfinții Ucenici să cadă cu fața la pământ, Mântuitorul S-a apropiat de ei, atingându-i și zicându-le: „Sculați-vă și nu vă temeți! Și ridicându-și ochii, pe nimeni n-au văzut, decât pe Iisus singur. Și coborându-se din munte, le-a poruncit Iisus, zicând: «Nimănui să nu spuneți vedenia aceasta până când Fiul Omului va învia din morți»” (Matei 17, 7-9).

Așadar, trei sunt momentele în care Mântuitorul a săvârșit acte la care a participat întregul cosmos, prin fenomene mai mult decât demonstrative ale supunerii firești și integrale a tot ce este creatură Celui prin Care a fost creată. Aceste momente sunt: Botezul, Răstignirea și Învierea. Pe aceasta din urmă am văzut că a *realizat-o anticipativ* prin Schimbarea la Față, la care au participat trei categorii de oameni, întru binevestirea tuturor popoarelor:

„Ca înaintea Celui ce stăpânești cerul și peste pământ împărățești și peste cele de desubt ai domnie, Hristoase,

înaintea Ta au stătut, de pe pământ adică, apostolii, și ca din cer Tezviteanul Ilie, și Moise din morți, cântând cu un glas: Popoare, prea înălțați-L pe El întru toți vecii”[86].

3. Solia îndumnezeirii

Trecând la sensul și ordinea liturgică pe care Biserica a rânduit-o vieții noastre, după exemplul Mântuitorului, vom aplica întreaga bogăție de principii care izvorăsc din Revelație, astfel: *catapeteasma* e așezată în fața naosului, pe care îl desparte de altar, unde pe Sfânta Masă se săvârșește sacrificiul nesângeros al Sfintei Euharistii. Reprezentând faptele împărătești ale Domnului, catapeteasma ține mereu vie, sub ochii credincioșilor, asigurarea că El va da învierea și îndumnezeirea celor ce-L primesc cu vrednicie în Sfânta Cuminecătură. Asemenea Taine îl pot împăca pe om cu toate condițiile vieții, de la cele mai mizere până la cele mai strălucite. Dar i se cere un lucru: crucea, lepădarea de sine, adică de omul vechi, omul iluziei, omul morții și a se îmbrăca, prin Sfintele Taine, în „omul duhovnicesc”, omul învierii, al celei mai sublime realități. Misterioasa legătură - paradoxală, ca orice minune - care unește posibilități atât de contrastante încât omul să fie capabil de bucuria glorificării lui Dumnezeu numai în măsura în care se micșorează pe sine, dă omului cunoașterea și trăirea unei fericiri pe care a o face inteligibilă nu pot muritorii de rând.

După pilda Apostolilor și a Sfinților, marii Inspirați - întocmai precum catapeteasma stă înaintea altarului, precum Schimbarea la Față s-a săvârșit înaintea Jertfei de pe Golgota - oferă oamenilor capodoperele de artă, ca încredințare că viața nu se încheie cu o umbră înfricoșată a distrugerii, ci trece pe scara înnoirii, care transfigurează natura omului până la îndumnezeire; ba mai mult, arată de pe acum ceea ce va fi când se vor împlini cuvintele Sf. Ap. Pavel: „Căci socotesc că pătimirile vremii de acum nu sunt vrednice de

mărirea care ni se va descoperi, pentru că nădejdea cea dornică a făptuirii aşteaptă descoperirea fiilor lui Dumnezeu. Căci făptura s-a supus deşertăciunii, nu de voie, ci pentru cel ce a supus-o; spre nădejdea că şi făptura însăşi se va libera din robia stricăciunii, spre libertatea măririi fiilor lui Dumnezeu" (Romani 8, 18-21). O mare bucurie, deci, pe care o putem trăi încă în viaţa aceasta şi care, în fiinţa şi urmările ei, precum şi prin solii care o vestesc, am găsit-o frumos grăită în următoarele cuvinte: „E iubirea sădită în noi, puterea de atracţie între cele de jos şi cele de sus, care ne înalţă către sferele superioare, pentru a putea întrezări, ca prin enigmă şi prin văl, limpezişul fulgerător al oceanului de armonii în care lumea noastră nu e decât o insulă scăldată în lumină. A reda ceva din acel farmec negrăit e menirea geniilor care au creat arta omenirii"[87].

Judecând, din toate punctele de vedere, ce este arta, vom ajunge aproape cu necesitate la concluzia că este o sinteză desăvârşită între sacrificiu şi cult. De aceea, arta nu poate fi decât solia îndumnezeirii. Procesul sufletesc al artistului, în momentul inspiraţiei şi creaţiei glorificatoare, susţine şi întăreşte această afirmaţie. Sufletul artistului este dotat cu o excepţională clarviziune a realităţii naturale şi primeşte darul inspiraţiei, care-l îmbracă în puterea de presimţire şi previziune a realităţii supranaturale. Această realitate îi descoperă că omul, aşa cum este, nu poate îndeplini, în deşertăciunea firii decăzute, nimic altceva decât crucificarea nimicniciei lui. Trebuie să se îngroape, deci, în sacrificiul de sine, care înlătură tot ceea ce este deşertăciune; şi din ploaia Harului Divin, care îi deschide cerul năzuinţelor noi spre soarele perfecţiunii, artistul va să crească în spiritualizare. În principiu, esenţa artei e însăşi virtutea, care trebuie să aibă consfinţirea adevărului, ca apoi, ca o floare a desăvârşirii, să dea ca rod eternitatea.

Icoana acestei supreme şi sublime realităţi o dau nemairostitele şi nemaiajunsele de nimeni cuvinte ale Domnului Iisus Hristos, care sunt poezia poeziilor şi vestirea

vestirilor păstrate în capitolul 17 al Sf. Evanghelii după Ioan. Este însuşi superlativul modelului de închinare şi glorificare a lui Dumnezeu şi cea mai negrăită minune a tainei vieţii noastre, pe care o avem descoperită în rugăciunea:

„Sfinţeşte-i în adevărul Tău, căci cuvântul Tău este adevărul. Precum M-ai trimis pe Mine în lume şi Eu I-am trimis pe ei în lume şi pentru ei Mă sfinţesc pe Mine însumi, ca şi ei să fie sfinţiţi în adevăr. Şi nu numai pentru aceştia Mă rog, ci şi pentru cei care cred în Mine, prin cuvântul lor, ca toţi să fie una, ca să creadă lumea că Tu M-ai trimis. Şi Eu slava pe care Mi-ai dat-o, am dat-o lor, ca să fie una, precum Noi una suntem, Eu în ei şi Tu în Mine, ca să fie desăvârşiţi într-una şi să cunoască lumea că Tu M-ai trimis şi i-ai iubit, precum M-ai iubit pe Mine. Părinte, voiesc ca unde sunt Eu să fie împreună cu Mine şi aceia pe care Mi i-ai dat, ca să vadă slava Mea, pe care Mi-ai dat-o, pentru că M-ai iubit mai înainte de întemeierea lumii. Părinte drept, lumea nu Te-a cunoscut, iar eu Te-am cunoscut şi aceştia au cunoscut că Tu M-ai trimis şi le-am arătat numele Tău şi-l voi arăta, ca dragostea cu care M-ai iubit să fie în ei şi Eu în ei" (Ioan 17, 17-26).

Omul este prea slab ca să poată vorbi după cuviinţă cele ce le avem zăcământ neprețuit în teologie. La înălțimile ameţitoare ale Teologiei Estetice - de pe al cărei munte se vesteşte cereasca slavă a vieţii, de am urmat calea Teologiei Morale şi am cunoscut adevărul Teologiei Dogmatice - se revarsă în inimile credincioşilor solia îndumnezeirii.

Nu numai reabilitarea din desfigurarea în care ne-a târât păcatul, nu numai reintegrarea în Har, ci siguranţa că putem spera, fără îndoială, îndumnezeirea firii noastre de oameni - iată cuvântul cel mare care trebuie să hrănească râvna cea mai nobilă a modelatorilor materiei în realizări care să prevestească perfecţiunea veşniciei. Vestitorii, însă, pentru ca să fie cu adevărat „puţini aleşi" dintre cei „mulţi chemaţi" şi pentru ca să le fie sfinţită misiunea lor şi ridicată la rang de apostolat şi teologhisire, trebuie să aibă în vedere acel lucru

esențial creştin - spre deosebire de concepțiile şi orientările lăturalnice ale filosofilor şi esteților păgâni şi neopăgâni - anume: nimic fără Harul Divin, ci totul numai prin el, ca dar al Duhului Sfânt! Aceasta e şi substanța inspirației, care pe plan uman dă adevăratul miez fericirii trăite prin contopirea binelui, adevărului şi frumosului, iar pe plan evanghelic îl ridică pe om la integrarea în teologie, dezmărginindu-l fulgerător în orizontul fără hotar al aceleiaşi contopiri a celor trei ramuri ale ei: Teologia Morală, Teologia Dogmatică şi Teologia Estetică, pentru ca să dea adevărată slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, după cum spune Sfântul Vasile cel Mare, incomparabil mai adânc şi mai luminos: „Îndată ce, prin conlucrarea harului luminător, ne îndreptăm privirile spre frumusețea chipului lui Dumnezeu celui nevăzut şi prin el (har) ne înălțăm la contemplarea prototipului care întrece orice frumusețe, de față este şi Duhul cunoştinței, care dă celui ce simte plăcere a contempla adevărul în sine însuşi, o putere de vedere misterioasă spre privirea chipului; şi nu i-l arată afară din el, ci în sine însuşi îl conduce la cunoştință". Căci , precum „nimeni nu cunoaşte pe Fiul, fără numai Tatăl" (Matei 11, 27), tot aşa nimeni nu poate mărturisi pe Iisus Domnul, fără numai în Duhul Sfânt (cf. 1 Cor. 12, 3). Căci nu zice *prin* Duhul, ci *în* Duhul Sfânt. Şi: Duh este Dumnezeu şi cel ce I se închină trebuie să I se închine cu duhul şi cu adevărul (Ioan 4, 24); precum scris este: întru lumina Ta - adică luminați prin Duhul Sfânt - vom vedea lumina (Psalmi 35, 9), lumina cea adevărată, care luminează pe tot omul ce vine în lume (Ioan 1, 9). De aceea Duhul Sfânt arată în Sine mărirea Fiului unic şi dă, de asemenea, în Sine Însuşi, cunoştința de Dumnezeu adevăraților închinători. Astfel, calea cunoştinței adevăratului Dumnezeu are ca punct de plecare pe Duhul unic, ca termen de mijloc pe Fiul, iar final pe Părintele unic"[88].

Iată ce chemare şi alegere divină au cei care poartă darul Artei, care, prin vâna Teologiei Estetice, îşi trage viața din momentul evanghelic al minunii de pe Tabor. În lumina acestei minuni, vestitorii trebuie să-şi caute adevăratul îndreptar şi ajutor al creației lor, ca o solie a îndumnezeirii omului, rugându-se cu Biserica: „Schimbatu-Te-ai la Față în munte, Hristoase Dumnezeule, arătând ucenicilor slava Ta, pe cât li se putea; strălucească şi nouă, păcătoşilor, lumina Ta cea pururea fiitoare; pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Dătătorule de lumină, slavă Ție!". Amin[89].

***

Sfârşitul părții a II-a,
întru lauda Prea Bunului Dumnezeu, Amin!

Încheiere

„Mare eşti, Doamne şi minunate sunt lucrurile Tale şi nici un cuvânt nu este destul spre lauda minunilor Tale!".

Cu ajutorul Preabunului Dumnezeu, am scris această întâia Carte din seria „Ucenicul Harului Divin", ca o modestă introducere la mărturisirea Harului şi Adevărului Domnului nostru Iisus Hristos, după puterea darului ce am primit şi eu, păcătosul şi netrebnicul Lui rob, de a scrie în graiul creştinătății româneşti.

„Dacă va vrea Dumnezeu" (Iacov 4, 15), voi scrie şi a doua carte, cu titlul „Civicus Academicus", în care voi încerca să adâncesc mai mult răspunsul care trebuie dat chinuitoarelor întrebări care frământă contemporaneitatea în sânul căreia trăiesc şi mă frământ şi eu, nevoindu-mă în dragostea de Dumnezeu şi de aproapele. În parte am încercat să enunț răspunsul care mi se pare a fi mai just, privitor la problemele pe care ni le pune vremea noastră.

Această carte, fiind scrisă în graiul creştinătății româneşti, cred că poate încredința pe orice cititor de bună credință că în sânul acestui neam şi la răscrucea acestei vremi s-a arătat darul mărturisirii legionarilor „nebuni pentru Hristos", care nu s-au temut şi nu se tem de oameni, ci s-au dovedit şi se dovedesc temători de Dumnezeu - fiind, totuşi,

nu numai părăsiți de oficialitatea Bisericii Ortodoxe Române, ci chiar osândiți nedrept şi uciși de către acuzatorii din generația satanică, sub patronajul ex-patriarhului de groază şi ruşine Miron Cristea apostatul! Este un caz unic în istoria Bisericii Ecumenice felul cum a înțeles să păstorească Sinodul Bisericii Ortodoxe Române în sânul creştinătății românești. De aceea, deoarece eu nu sunt judecător peste acest Sinod, dar nici solidar nu pot fi cu el, întrucât s-a abătut grav de la Ortodoxie, cu frică de Dumnezeu şi cu dragoste pentru Adevărul Lui supun mărturisirea acestei cărți Sfântului Sinod Ecumenic care va fi, care va trebui să fie, întru unirea şi binecuvântarea şi pacea întregii creştinătăți şi, prin ea, prin Biserica Ecumenică, a întregii lumi; dorind a fi învățați şi întăriți cu toții numai în dreapta-credință şi a izgoni şi nimici dintre noi orice urmă de minciună şi rătăcire, ca să trăim numai în şi pentru Hristos-Dumnezeu, întru slava Sfintei Treimi, în veci, Amin!

Balcic, 1939, la Sfintele Sărbători ale Naşterii Domnului.

„Hristos Se naşte, slăviți-L!
Hristos din ceruri, întâmpinati-L!
Hristos pe pământ, înălțați-vă!
Cântați Domnului tot pământul
Şi cu veselie lăudați-L, popoare,
Că S-a proslăvit" - în veci, amin!"

Numărul cuvintelor din această carte şi pecetluirea ei cu invocarea din nou a Numelui Preabunului Dumnezeu

De vreme ce scris este că „de orice cuvânt deşert pe care-l vor grăi oamenii, vor da seamă în ziua judecății, că din cuvintele tale te vei îndrepta şi din cuvintele tale te vei osândi" (Matei 12, 36-37), cu frică de Dumnezeu m-am gândit să număr cuvintele din această carte.

Ea cuprinde circa 85 000 cuvinte [*în prima ediție*].

Nu pot şi nu vreau să tăgăduiesc că, om fiind, sunt sub greşeală, de aceea, dacă în numărul acesta de cuvinte s-a strecurat cumva şi vreunul deşert, rog în primul rând pe Preabunul Dumnezeu să mă învrednicească a nu mi se socoti spre osândă şi a nu fi de sminteală cuiva; iar în al doilea rând, cer iertare şi cititorilor pentru orice eventuală greşeală.

Mărturisesc că am scris acestea numai şi numai din dragoste pentru Dumnezeu şi pentru aproapele, încât pentru pecetluirea cărții şi a cuvintelor ei chem darul şi binecuvântarea Harului Divin în Numele Preabunului Dumnezeu, prin „Rugăciunea amvonului": „Cel ce binecuvântezi pe cei ce bine Te cuvintează, Doamne, şi sfințeşti pe cei ce nădăjduiesc întru Tine, mântuieşte poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta. Plinirea Bisericii Tale păzeşte-o, sfințeşte pe cei ce iubesc podoaba Casei Tale. Tu pe aceia îi preamăreşte cu dumnezeiască puterea Ta şi nu ne lăsa pe noi, cei ce nădăjduim întru Tine. Pace lumii Tale dăruieşte, Bisericilor Tale, preoților şi drept-măritorului Regelui nostru, ostaşilor lui şi la tot poporului Tău; că toată darea cea bună şi tot darul desăvârşit de sus este, pogorând de la Tine, Părintele luminilor şi Ție slavă şi mulțămită şi închinăciune înălțăm: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor, Amin!".

Notele citatelor:

1. Asupra acestui punct am avut un „lapsus memoriae", deoarece Arie nu a fost episcop, ci numai preot, fapt pe care l-am verificat după ieşirea din lagăr.
2. Dr. Nicodim Milaş, *Canoanele Bisericii Ortodoxe*, vol. 1, partea II, în traducere de Uroş Kovincici şi Dr. Nicolae Popovici, Arad, Tipografia Diecezană, 1931, p. 363.
3. Nae Ionescu, în ziarul „Cuvântul".
4. Miguel de Unamuno, *L'agonie du Christianisme*, trad. Franceză de Jean Cassou, , ed. „F. Rider et. Co.", Paris, 1925, p. 13-14.
5. Notă după conferința rostită de Prof. Dr. Domițian Spânu, *Etica*

creştină şi etica lui Eminescu, Cernăuţi, 1930.
6. M. Eminescu, *Scrieri politice şi literare*, vol. 1, Ed. Minerva, Bucureşti, 1905, p. 111.
7. *Ibidem*, p. 109.
8. *Ibidem*, p. 108.
9. *Ibidem*, p. 122.
10. A. C. Cuza, *Eroarea Teologiei şi Adevărul Bisericii*, Tip. Trecerea Munţilor Carpaţi, Iaşi, 1928 p. 38.
11. *Ibidem*, p. 14-16.
12. Dr. Nicolae Cotos, *În jurul Isvorului şi Normei de Credinţă*, în revista „Candela", an XXXV, nr. 1-2, p. 51-52.
13. I. Imbrescu, *Studentul creştin-român*, în ziarul „Calendarul", 7 decembrie 1932.
14. Ilie I. Imbrescu, *Cine va lua-n seamă?*, în „Cuvântul studenţesc", an VIII, nr. 7, 30 August 1933.
15. *Patericul*, Râmnicul Vâlcii, Tiparul Tipografiei Cozia a Sfintei Episcopii, 1930, p. 315.
16. *Canoanele*, *op. Cit.*, vol. 2, partea I, p. 30.
17. Ilie Imbrescu, *Teologii şi „Garda de Fier*, în „Axa", an I, nr. 14, joi 15 iunie 1933.
18. Ilie I. Imbrescu, *Al cui este Hristos?*, în „Năzuinţa", Bucureşti, an I, nr. 1, din 25 Octombrie 1933.
19. *Canoanele*, *op. Cit.* Vol. 1, partea II-, p. 498-499.
20. *Ibidem*, p. 524-525.
21. Mitropolitul Antonie, *Catehism creştin ortodox*, traducere românească de Ec. I. P. Ţincoca, Tip. Sf. M-i Neamţu, 1925, p. 129.
22. *Canoanele*, *op. Cit.*, vol. 1, partea a II-a, p. 495.
23. *Călăuza studentului*, 1928/29, Ed. Cartea Românească, p. VI.
24. „Neamul Românesc", 1934, an XXIX, nr. 207.
25. Memoriu adresat Profesorilor de la toate universităţile româneşti de către studenţimea română, prin U.N.S.C.R. şi Centrele studenţeşti, publicat în „Cuvântul Studenţesc", an X, nr. 9, 20 noiembrie 1935.
26. Sf. Vasile cel Mare, *Comentariu la Psalmi*, trad. De Pr. Dr. Ol. N. Căciulă, Ed. Librăriei Teologice, p. 82-84, Bucureşti, 1939.
27. *Ibidem*, p. 209.
28. *Patericul*, *op. Cit.*, p. 184.
29. Pr. Dr. Vasile Gheorghiu, *Francmasoneria. Originea, desvoltarea, organizaţia, doctrina şi tendinţele ei*, Bucureşti, Tipografia „Fântâna Darurilor", 1935, p. 23-24 (citat după cartea Diaconului Grigore T. Marcu, *Profesorul Dr. Vasile Gheorghiu – omul şi opera*, Sibiu, 1939, p. 33).

30. *Începutul testamentului prea fericitului Patriarh Miron*, în revista „Biserica Ortodoxă Română", an LVII, nr. 3-4, martie-aprilie, 1939, p. 174-175.
31. *Canoanele*, *op. Cit.*, vol. 1, partea a II-a, p. 202-204.
32. Sf. Vasile cel Mare, *op. Cit.*, p. 161-163.
33. Episcopul Visarion al Hotinului, *Pregătirea Clerului*, Tipografia Episcopiei Hotinului, Bălţi, 1935, p. 5.
34. C. Z. Codreanu, *Pentru legionari*, ed. I, Sibiu, 1936, p. 307-308.
35. Ion I. Moţa, *Cranii de lemn*, ed. 1, Sibiu, 1935, p. 59-60.
36. *Ibidem*, p. 38.
37. „Cuvântul Studenţesc", an XII, nr. 1-4, 1937, p. 45.
38. Preot Ilie I. Imbrescu, *Tălmaciul destinului Românesc*, în ziarul „Legionarii", Bazargic, an V, nr. 21, din 15 oct. 1937.
39. *Patericul*, *op. Cit.*, p. 395-396.
40. Sf. Ioan Damaschin, *Dogmatica*, trad. De D. Fecioru, Ed. Librăriei Teologice, Bucureşti, 1938, p. 128-129.
41. *Ibidem*, p. 132 şi 133-134.
42. *Triodul*, slava glas 6, la scoaterea Crucii în Sfânta şi Marea Vineri a Patimilor Domnului.
43. Ibidem, tropar, glas 8 din Vinerea Sfintelor Patimi.
44. *Ibidem*, stihirea a patra, după Evanghelia a şasea, la slujba Sfintelor Patimi.
45. *Canoanele*, *op. Cit.*, vol. 2, partea I, p. 333.
46. *Triodul*, Slujba Sfintelor Patimi, stihire gl. 4, la Fericiri.
47. *Ibidem*, la stihoavnă, stihire gl. 2.
48. *Ibidem.*
49. *Cazanii*, ed. A III-a, Bucureşti, 1929, p. 451-452.
50. *Triodul*, şezândele octoihului; Vineri seara la „Doamne strigat-am", „Însăşi prosomia".
51. *Ibidem*, la Lăudări, „Stihiri martirice", gl. 1.
52. *Ibidem*, Cântarea 8, Irmos
53. *Prohodul Domnului*, starea întâia, stihirea 46.
54. *Ibidem*, starea a doua, stihirea 14.
55. *Ibidem*, starea a treia, stihirea 24 şi 25.
56. Preotul Grigorie Cristescu, *Sensul soteriologic al teologiei*, în revista „Predania", an I, nr. 8-9, din 1-15 iunie 1937.
57. Din *Liturghier*, rugăciune înainte de începerea Sf. Liturghii.
58. *Sf. Evanghelie după Matei*, cu comentariu de Dr. Vasile Gheorghiu, Prof. Tit[ular] la Facultatea de Teologie din Cernăuţi, vol. III, Cernăuţi, 1933, p. 834-837.
60. *Mineiul pe Noiembrie*, în opt zile, învăţătura sărbătorii.

61. *Ibidem*, cântări.
62. *Ibidem.*
63. *Ibidem.*
64. *Ibidem.*
65. *Ibidem.*
66. *Ibidem*, slava gl. 5.
67. *Penticostar*, Praznicul Pogorârii Sfântului Duh.
68. *Ibidem*, slava de la stihoavnă.
69. *Ibidem*, slava după Polieleu, la Utrenie.
70. *Ibidem*, la Utrenie; un Irmos.
71. Canoanele, *op. Cit.*, vol. 2, partea I, p. 490-491.
72. Sf. Ioan Damaschin, *op. Cit.*, p. 317-319.
74. *Canoanele*, *op. Cit.*, vol. 2, partea I, p. 192.
76. Alexandru de Sturdza, *Priviri istorice asupra învățăturii şi duhului Bisericii ortodoxe*, trad. De I. I. Beleuță, Făgăraş, 1931, p. 31.
77. Ibidem, p. 40-41.
78. *Mineiul pe August*, la „Schimbarea la Față", stihoavnă de la Vecernia înainteaprăznuirii, cu stihul: „Taborul şi Ermonul întru numele Tău se vor bucura".
79. *Ibidem*, din preasna 3, la utrenia înainteaserbării.
80. *Ibidem*, Vecernia cea mare, la litie.
81. Sf. Grigorie Palama, *Două tratate*, trad. De Prof. Dr. D. Stăniloae, în „Anuarul Academiei Andreiane", 1933, p. 40-41.
82. Adolphe Boschot, *Le mstyre musical*, ed. 4, Paris, Librairie Plon, 1929, p. 93.
83. Nicolae Arseniev, *Biserica Răsăriteană*, trad. După versiunea franceză de Tit. Simedrea, ed. „Cartea Românească", 1929, p. 88-89.
84. *Mineiul pe August*, la Utrenie, Catavasie, Preasna 3, Irmos.
85. *Ibidem*, alt canon, Irmos.
86. *Ibidem*, alt canon.
87. Nichifor Crainic, *Sensul teologic al frumosului.*
88. Prof. Pr. P. Deheleanu, *Dogma Haritologică*, Arad 1936, p. 71-72.
89. *Mineiul pe August*, troparul „Schimbării Ia Față".

PARTEA a II -a

Preot Ilie I. Imbrescu

ARTICOLE
DIN PRESA LAICĂ ŞI RELIGIOASĂ

[1]

Hristos

Nu vor fi înfrânți cei care tocmai când se simt obosiți și slăbiți în lupta contra satanismului politicianisto-masonic, își află reculegere și întărire în binecuvântarea Celui ce ne cheamă, zicând: „Veniți la Mine toți cei trudiți și împovărați și Eu vă voi da odihnă! Luați jugul Meu asupra voastră și învățați de la Mine, căci Eu sunt blând și smerit cu inima și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre! Căci jugul Meu este bun și povara Mea ușoară" (Matei 11, 28-30).

Dimpotrivă, minunea biruinței adevăratului crez va fi mai aproape de fiecare din clipa în care se încredințează puterii nemărginite și înțelepciunii negrăite a Mântuitorului nostru Iisus Hristos care, ridicând păcatul lumii prin sfânta și înfricoșata jertfă de pe Golgota, face „fii ai învierii" pe toți aceia care nu se rușinează a purta Crucea după pilda Lui, ca să învingă frica și moartea!

Dacă unii voiesc să ne oprească cu orice preț - pe când alții nu pot sau nu știu ca să ne apropie de El - simțim bucuria siguranței că pe El Însuși nu-L poate împiedica nici o putere, ca să ne poarte pe calea pe care a descoperit-o lumii pentru salvarea popoarelor și a moștenitorilor lor.

Drept aceea, în această țară - care a ajuns acum să aibă sus vârcolaci care vor să mănânce soarele regalității, din a cărei inalterabilitate se încumetă să creadă că pot da roade fără cutremur, în timp ce jos, tot felul de microbi grăbesc infectarea și descompunerea organismului, încă viguros, al națiunii - va răsuna din nou plesnitura „biciului de funii", cu care vor fi scoși afară toți tâlharii care îndrăznesc să pângărească templul tradițiilor și aspirațiilor unui popor care nu numai că nu s-a lepădat niciodată de Hristos, ci a fost învrednicit să-și jertfească nenumărați fii pentru legea Lui.

Cei mai disprețuiți și împilați ajungând a fi - s-ar putea spune de ce? - aceștia care vor da țării pe cărturarii generației care și-a făcut cel mai frumos punct de onoare din unitatea

de orientare şi luptă, în care s-au menţinut în haosul de după război, Fiul lui Dumnezeu îi cheamă la Sine şi-i face „cavaleri ai crucii", tocmai acum, când nu poate contesta nimeni că tot mai concentrate puteri oculte se înverşunează să-i oprească şi să le piardă sufletul. Pe seama lor se aruncă acuza pentru toate păcatele şi lipsa de educaţie a unor înaintaşi care au trăit în iluzia că un snop de cunoştinţe dă dreptul la numele de „cultură", pe care o degradează totuşi prin toleratele pactizări cu minciuna, hoţia, desfrâul şi închinarea aceluiaşi „viţel de aur" de pretutindeni: banul.

Semnele vremii arată, însă, o schimbare a societăţii, din mijlocul căreia sunt chemaţi la spiritualitate cei huliţi de duşmănia acelor ce-şi vădesc slăbiciunea în teama şi fuga din faţa Celui ce este „Lumina lumii". Generaţia care, după război, a fost supusă celor mai crude încercări şi a avut curajul să desprindă din complexul lor adevărata realitate a vieţii, vede asigurarea destinului acestui neam altfel decât sufletul amăgit şi trădător al celor care s-au aliat şi s-au făcut chiar slugi celor ce au vândut, negând şi acum pe Hristos.

Nu socotim ruşinos, nici cel puţin ca prejudecată, să fim mărturisitori ai Lui, chiar dacă ne-am atrage tot disprețul acestui secol al negaţiilor, a cărui salvare tot de la El va fi. În locul unui comunism diabolic-ateu şi dezechilibrat, care vrea să se substituie cu perfidie ordinei, noi recunoaştem singura formă de comunitate în unitatea de credinţă şi de iubire în Hristos, adevărata cultură şi civilizaţie fiind cea descoperită de Dumnezeu-Omul şi de aleşii Lui.

În slujba viitorului românesc, strângându-ne rândurile cu şi mai mare credinţă şi elan, ne supunem luminii pe care ne-o dă harul Duhului Sfânt şi în faţa oricăror batjocoriri, piedici sau asupriri, cântăm cu bucurie imnul străbun al Sfintei Biserici: „Pre noi înşine şi unii pe alţii şi toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm".

Ilie I. Imbrescu

• „Cuvântul Studenţesc", an VIII, nr. 2, 12 martie 1933, p. 1, 2.

[2]
Spre un front al studenţimii ortodoxe

Cu adevărat pomul bun se cunoaşte după roadele bune pe care le dă. Deşi au trecut numai un an şi câteva luni de la apariţia ziarului „Calendarul", trezirea conştiinţei cetăţeneşti şi naţionale a României a făcut adevărate minuni. Nu numai că se recunoaşte în ecoul ce o străbate din trâmbiţarea adevărului şi dreptăţii de la această tribună a renaşterii morale, ci o animă şi porunca datoriei de a trece la fapte.

Primul semn este recunoaşterea că e nevoie de organizare în toate ramurile de activitate. De organizare cuminte, sănătoasă şi puternică în tot ceea ce afirmă ca binefacere a conlucrării voii libere cu harul dumezeiesc.

Ziar care propovăduieşte pe Hristos, a fost din prima clipă altoit pe realiatea vie, care nu ascunde omului că afirmarea unui crez îi cere necontenit să fie gata nu numai pentru defensivă, ci mai ales pentru realizări pozitive.

Ne interesează, sub titlul acestor rânduri, problema discutată cu atâta competenţă în fiecare duminică de profesorii de teologie dl. dir. Nichifor Crainic, dl. prof. Ioan G. Savin şi părintele prof. Grigore Cristescu: despre rolul Bisericii noastre în lumea întregii Ortodoxii. Preocuparea aceasta va trebui să fie grija cea mai sfântă a întregii studenţimi ortodoxe, în special a studenţilor la Teologie, pentru că vremea lor va duce la desăvârşire ceea ce acum este numai pe cale de a se începe.

Cum văd ei, cei ce ne sunt îndrumători, rolul studenţilor în viitorul Ortodoxiei, desigur că vor fi binevoitori şi vor scrie şi despre aceasta, aşa cum au scris şi scriu despre toate cele ce vor culmina cu binecuvântarea întregului Sinod ecumenic.

Deocamdată, noi ne bucurăm că putem aduce la cunoştinţă modestul început de înfăptuire a ideii mari din partea unui număr de studenţi, cărora, oricât ar iubi haina modestiei, li se va recunoaşte că au făcut să-i vie tot României şi meritul acestei iniţiative.

Cu ocazia congresului Micii Înțelegeri Studențești, desfășurat anul acesta la Belgrad la începutul lunii mai, s-a ținut la Facultatea Ortodoxă de Teologie din Belgrad o adunare a studenților acestei facultăți, în prezența d-lui. decan dr. Lazăr Mircovici și a d-lui. prof. dr. Dușan Glumaț, la care au participat și studenții teologi din alte țări.

Societatea Studenților Teologi din București, care a început acțiunea pentru realizarea uniunii panortodoxe, a fost reprezentată de studentu Silviu Miclea, ca reprezentanți ai României fiind, pe lângă domnia sa, și studenții teologi Teodor Bodogae de la Sibiu, d-ra Atena Biola din București și Pisarov Bogdan, licențiat în Teologie la Cernăuți. Delegații români au făcut propunerea pentru organizarea unei Uniuni panortodoxe a studenților teologi, care a fost primită cu un entuziasm de nedescris și a dus chiar la hotărârea de a se organiza, în toamna acestui an, primul congres panortodox al studenților teologi la București.

De remarcat că, printr-o fericită împrejurare, la consfătuirea de la Belgrad au participat și studenții teologi G. Anastasiades din Constantinopol, G. Țațici din Atena, Pandi Papanastas din Albania și un polonez și un cehoslovac, așa că au fost reprezentate aproape majoritatea țărilor ortodoxe, deși nu toate în mod oficial.

Au luat cuvântul dl. decan dr. Lazăr Mircovici și dl. prof. Dușan Glumaț și au dat îndrumări, cu mare bucurie că se pune un început de realizare marelui vis al Bisericii Răsăritene. Au vorbit toți reprezentanții amintiți - cuvântările fiind rostite în limbile română, sârbă, greacă și franceză - și după ce le-a răspuns tuturor, președintele studenților teologi din Belgrad, dl. Alexandru Banovici, a hotărât câteva puncte care vor trebui realizate:

1) Convocarea și ținerea primului Congres al tuturor studenților teologi ortodocși, în toamna acestui an, la București, când se vor constitui într-o „Uniune" sau „Frăție" și vor vota statutele pe care le-au elaborat deja studenții teologi din Belgrad;

2) Formarea unui front de luptă împotriva diferitelor curente anticreștine: francmasoneria, ateismul, comunismul, etc.;

3) Redactarea unei reviste teologice panortodoxe în principalele limbi ortodoxe: română, rusă și greacă;

4) Învățarea, la fiecare Facultate de Teologie sau Institut teologic a celor trei limbi ortodoxe principale: română, rusă și greacă;

5) Schimb de studenți și burse;

6) Excursii, conferințe, concerte religioase pentru cunoașterea de aproape a programului și acțiunii pe care o desfășoară fiecare Biserică Ortodoxă națională în statul său.

Presa iugoslavă a remarcat importanța consfătuirii, îndeosebi ziarele „Vremea" și „Politica", în care au fost publicate articole elogioase la adresa celor ce au luat inițiativa acestui lucru atât de însemnat pentru Ortodoxie și care își exprimă speranța că modestul început de la 1 mai 1933 va duce la rezultate pe cât de nebănuite, pe atât de uimitoare și îmbucurătoare. În revista „Sveto-Sabjle" (Sfântul Sava), chiar d. prof. de teologie Dușan Glumaț publică, în nr. 1/1933, un artiol intitulat „Pentru unirea Ortodoxiei", în care arată importanța și posibilitățile de realizare ale acestei idei.

Pentru noi este însemnat faptul că s-a început - modest, ca la orice început - și nu ne îndoim că din acest grăunte va rodi un spic bogat, mai ales că avem credința că bunul Dumnezeu va ajuta lucrul bun, că profesorii noștri vor fi binevoitori îndrumători, iar preoții și creștinii ortodocși se vor ruga pentru izbândă.

Iar de încheiere, pentru bucuria celor ce nu pregetă a-și arde untdelemnul sufletesc al scrisului pentru un crez sfânt în candela binefăctoare a „Calendarului", precum și a celor ce aprind lumină din lumina ei, subliniem că la data la care s-a ținut această consfătuire panortodoxă la Belgrad, la 1 mai 1933, la București s-a pus piatra de temelie a „Casei

Calendarului". Coincidență care spune mult pentru sufletul creştinilor celor ce „au ochi de văzut ca să vadă".

Ilie I. Imbrescu, doctorand în Teologie

- „Calendarul", an II, nr. 380, 29 mai 1933, p. 3.

[3]
Teologii şi „Garda de Fier"

Spectacolul apocaliptic al lumii moderne, în care se înăspreşte tot mai mult lupta dintre două principii cu totul opuse, are marele dar de a lăsa să se identifice oamenii eternității din marea grămadă a „oamenilor zilei".

Sunt acei „nebuni pentru Hristos" care, de dragul coborârii cerului pe pământ, trăiesc din entuziasmul legitim al muncii, sub un singur cuvânt de ordine: Sinceritatea, condiționată de unicul mijloc de a izbuti: Sacrificiul.

Rezistența lor față de batjocura şi ispitele lumii, puterea lor de a preface lutul în vase folositoare şi de bun preț sunt moştenirea binefăcătoarei încrederi în exemplul Sfinților şi urmarea consecventă a lor.

Deşi întotdeauna aprecierea lor din partea lumii a fost atributul „nebuniei", curajul de a suporta orice dispreț şi ură i-a făcut, totuşi, stâlpi şi realizatori ai ierarhiei de valori, care se modelează necontenit aici după prototipul „Ierarhiei cereşti".

Aceasta o învățăm de la cei ce ne explică tainele vieții şi revelațiunea lui Dumnezeu, pentru ca să avem mereu în vedere măsura în care rezultă realizarea „Împărăției cerurilor în noi", din contingența clipei cu veşnicia - în opoziție cu satanizarea lumii, a cărei dezgustătoare constatare o facem, fără să vrem aproape, prin însuşi cutremurul ce ne cuprinde ori de câte ori rânduiala Bisericii ne cheamă înaintea scaunului mărturisirii, ca să nu mai vorbim de aproape unanima plângere a oamenilor: unii împotriva altora.

Dar cei ce nu se plâng împotriva nimănui, pentru că au curajul abnegației şi al atitudinii de luptători pe față în contra slugilor lui Satan, aceia, prin caracterul lor de războinici viteji, nu numai prin numele ce îl poartă, ca şi îngerii din legiunile Sfântului Arhanghel Mihail, se pun în serviciul Domnului Iisus Hristos, aşa cum Însuşi El o cere.

Un înalt ierarh al Sfintei noastre Biserici cuvânta odată, într-o frumoasă catedrală: „Nu există program mai măreț pentru viață, decât acela de a face voia lui Dumnezeu".

Care poate fi prefața unui asemenea program? Ne amintim de glasul celui ce striga în pustie: „Neteziți calea Domnului şi drepte faceți cărările!".

Deci, întâi, întronarea dreptății! Cine o va face pentru țara noastră, în acest leat de groaznică teroare a „hidrei"?

Cei ce poartă cumpăna şi sabia dreptății şi sunt gata să rostească cu sufletul pe buze: „ori învingem, ori murim".

Cei care vor să fie oameni fără compromisuri de conştiință şi care recunoscând, totuşi, slăbiciunea firii omeneşti, lasă să lucreze în ei puterea Domnului Hristos.

Bătăile îi acoperă deopotrivă cu injuriile, pentru că minciuna ocultei vrea să încrucişeze cu sabia dreptății - nu fără tremurul laşității - spada teroarei.

Legionarilor nu le pasă şi din prigoana celor fără Dumnezeu îşi fac bucurie.

Dar slujitorii Sfântului Altar?!... Unii afurisesc pe aceşti tineri - probabil încearcă „slujirea la doi Domni: lui Dumnezeu şi lui Mamona". Alții se mulțumesc să denunțe persiflajului, uitând că Mântuitorul a zis: „Cel ce nu este împotriva noastră, este cu noi".

Iar ceea ce este mai important pentru teologi se uită, sau nu se ia deloc în seamă: legionarii nu falsifică învățătura Sfintei Biserici, ci se supun întru totul canoanelor ei, deci nu se pretează la erezie.

A subjuga politicul spiritualului, până la a face din însuşi rostul luptei şi jertfei pentru România creştină a românilor o credință religioasă, iată, iarăşi, ce se trece cu vederea de

majoritatea celor pe care vor să-i apere în primul rând legionarii, tocmai acum când groaza de această putere a luptei lor şi-o trădează „oculta" prin tot ceea ce dezlănţuie cu infamie şi teroare împotriva Gărzii de Fier.

Putem nădăjdui roadele unei educaţii eroice de la teologi?

Legionarii o probează mereu prin fapte.

Nu servesc şi unii şi alţii - după chipul legiunilor din „Ierarhia cerească" - Domnului nostru Iisus Hristos?...

Ilie I. Imbrescu

- „Axa", an I, nr. 14, 15 iunie 1933.

[4]
Politică şi Dogmă

Axa vieţii popoarelor şi indivizilor e Adevărul descoperit lumii de Fiul lui Dumnezeu. Legea supremă, în virtutea căreia toată lumea se mişcă în jurul acestei axe, este iubirea. Ea are doi poli de inefabilă lumină şi căldură, spre deosebire de polii întunecoşi şi reci ai pământului: iubirea de Dumnezeu şi iubirea de aproapele.

Este atât de frumos, în simplitatea şi curăţenia lui, acest adevăr, încât Cel ce ni l-a descoperit a ajuns, tocmai din pricina propovăduirii lui, în faţa scaunului de judecată al reprezentantului politic şi al celui religios din vremea Sa: guvernatorul Pilat, ca locţiitor al Cezarului şi Arhiereul, ca mai-mare al Sinagogii.

Perversitatea celor ce acuzau pe Mântuitorul, pentru ca să obţină pe seama Lui osânda răstignirii, îi făcea să strige către reprezentantul politic că Iisus Se consideră „Împărat al iudeilor", împotriva Cezarului, iar Sinagoga îi cerea moartea pentru hula de a se fi făcut pe Sine Însuşi „Fiul lui Dumnezeu".

După ce Iisus a demonstrat lui Pilat că Împărăţia Lui „nu este din lumea acesta", Pilat i-a zis: „Atunci un Împărat tot eşti!". „Da", a răspuns Iisus. „Eu sunt Împărat. Eu pentru aceasta M-am născut şi pentru aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc despre adevăr. Oricine este din adevăr ascultă glasul Meu". Pilat i-a zis: „Ce este adevărul?" (Ioan 18, 37-38). Nu a primit nici un răspuns. Era de prisos pentru un om politic, a cărui obiectivitate a fost întunecată aşa de mult de interesul personal - teama de a nu se pune rău cu Cezarul, în urma insinuărilor din partea iudeilor - încât nu putea recunoaşte Adevărul nici atunci când sta în faţa lui, întrupat în persoana Domnului Iisus Hristos.

Dar, minune! Tocmai moartea Mântuitorului pe cruce a înstăpânit pentru totdeauna Adevărul pe pământ. Trebuia, spre binele lumii, să fie recunoscut şi mărturisit Cel ce este Dumnezeu-Omul. Pilat, reprezentantul politic, care ascultase până aici la norod, a pus pe cruce inscripţia: „Iisus Nazarineanul, Regele Iudeilor"; iar norodul, care la instigaţiile mai-marilor Sinagogii batjocorea şi chinuia pe Iisus, când L-a văzut cum a murit a izbucnit în strigăte de remuşcare şi a mărturisit: „Cu adevărat acesta Fiul lui Dumnezeu a fost!".

De la Iisus şi până în zilele noastre, acest proces se repetă neîncetat în sânul fiecărui popor. Mai ales răstimpurile de adâncă prefacere a vieţii lor se caracterizează printr-un pronunţat antagonism între realităţi care par a se exclude, câtă vreme este nesocotită însemnătatea crucii pentru armonizarea lor.

În mare, acest antagonism se înstăpâneşte pe planul acţiunilor politice faţă de idealul spiritual al poporului respectiv. Dar idealul nu poate fi decât unul pentru toate popoarele pământului: Dumnezeu. Aceasta o ştim tot de la Mântuitorul, căci după învierea Lui din morţi, înainte de a Se fi înălţat la cer, a făcut o ultimă descoperire Sfinţilor Apostoli, spunându-le: „Datu-Mi-s-a toată puterea în cer şi pe pământ. Mergând, învăţaţi toate neamurile şi le botezaţi

în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, îndemnându-le să păzească tot ce s-a poruncit. Şi iată că Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârşitul veacului, amin" (Matei 28, 18-20).

Dar nu toți oamenii politici recunosc acest adevăr şi mai ales necesitatea lui pentru viața poporului ai cărui conducători aspiră să devină. Atunci, pentru acțiunea lor trebuie să se aplice un criteriu care e singurul asigurator că suntem sau nu în fața unei întronări a autorității şi dreptății care să servească binelui obştesc: „La fiecare acțiune are să se considere în prima linie principiul din care rezultă ea" (Vasile Găină, *Teoria revelațiunii*, Cernăuți, 1899, p. 28).

Dacă o acțiune politică rezultă din principiul Revelațiunii divine, care ne învață că toată existența îşi are izvorul, susținerea şi scopul în Dumnezeu Unul în Ființă şi întreit în Persoane, atunci țara condusă de o asemenea grupare nu poate fi considerată decât ca o fiică bună şi „înțeleaptă fecioară" a Bisericii, care este „stâlp şi întărire a adevărului".

Biserica, în ecumenicitatea ei, aprinde luminile necesare progresului vieții în general, precum şi tuturor împrejurărilor ei în parte, prin dogme, de care nu se poate dispensa nimeni fără primejdia de a deservi destinul unui popor. Fiindcă este o indestructibilă legătură între problemele vieții fiecărei națiuni în parte şi dogmele Bisericii în general, despre care Mântuitorul a zis mai înainte: „Dar Mângâietorul, adică Duhul Sfânt, pe care-L va trimite Tatăl în Numele Meu, vă va învăța toate lucrurile şi vă va aduce aminte de tot ce v-am spus Eu" (Ioan 14, 26).

Din aceste considerații se desprinde clar faptul pe care vrem să-l asumăm „Gărzii de Fier" ca răspuns la toate „investigațiile" ce se fac, direct sau indirect, din dragoste pentru adevăr sau din spirit de polemică, şi anume: necesitatea harului divin în primul rând pentru conducătorul politic al unui neam.

Nu numai că aceasta este în spiritul tradiției din străbuni, pentru care „legea" era însăşi contopirea autorității

Bisericii cu cea de stat, ci în primul rând este acelaşi adevăr dumnezeiesc care stă la baza cuvintelor ce se aplică până şi pentru cei ce aveau să-L dea răstignirii pe Cel care mărturisea: „Nu este stăpânire decât de sus" (Romani 13, 1).

Cuvintele şi faptele celor care se călăuzesc de acest principiu şi revendică, în virtutea lui, o îmbunătățire a stărilor de fapt, îşi măresc tot mai mult crezul în conştiința poporului, conştiință pe care aceiaşi iudei dintotdeauna au desfigurat-o şi la noi prea mult: sus prin francmasonerie şi ateism, jos prin secte şi mizerie demoralizatoare; împotriva acestora, „nebunii pentru Hristos" vor să facă auzite, înțelese şi urmate cuvintele Divinului Mântuitor: „Dați Cezarului ce este al Cezarului şi lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu" (Matei 22, 21).

Aceasta deosebeşte fundamental „Garda de Fier" de partidele politice.

Cei sinceri ne înțeleg - celor ce ne ironizează să le fie de bine!

Ilie I. Imbrescu

- „Axa", an I, nr. 16, 1 august 1933.

[5]
Cine va lua-n seamă?

O problemă foarte delicată, de parcă fug înadins cei chemați s-o rezolve, este cea sexuală. Trei categorii de îndrumători sunt în primul rând obligați să dea cea mai scrupuloasă atenție acestei grave chestiuni: preoții, medicii şi părinții (în categoria acestora considerându-se şi profesorii).

Dar atențiunea acestora având a se îndrepta în primul rând asupra copiilor şi adolescenților, rămâne grea şi nerezolvată îndrumarea, în acest sens, a studențimii şi în general a oamenilor maturi.

Desigur, preoților şi medicilor nu trebuie să li se sustragă nimeni de la supraveghere până la moarte. Cine se apropie însă de ei în alt scop şi în alte împrejurări decât atunci când îi ajunge „cuțitul la os", cum zice proverbul? Chiar şi în cazul acesta rămân căutați numai doctorii, întrucât de preoți se feresc oamenii ca de ceva de care-şi aduc aminte numai la botez, la moarte şi numai arareori la cununii... de când cu obiceiul divorțurilor, al căsătoriilor civile fără cea religioasă şi chiar al păgâneştilor concubinaje!

Interesându-ne îndeosebi de viața studențească, dăm un strigăt de alarmă aproape deznădăjduit către toți iubitorii de bine pe care nu-i lasă indiferenți viitorul acestei țări şi le facem caz de conştiință în primul rând celor care fac parte din corpul academic al studențimii creştine-române!

Preocuparea şi atitudinea unui student față de nelinişte a şi ispitele sexuale, atunci când are respect față de sine şi față de adevăr, nu poate fi decât una singură: cea creştină-națională, atitudinea de creştin, ca a unuia care are conştiința îndreptată în permanență spre absolut, din care îşi au izvorul cele trei elemente integrale ale fericirii, binele, adevărul şi frumosul. Din punct de vedere al binelui, este empiric constatat şi dovedit că nu există o plăcere adevărată în trăirea unui act pe care omul îl săvârşeşte cu conştiința în stare de anestezie. Şi psihologia a început să dea şi va mai da cu prisosință date privitoare la „psihologia păcatului", domeniu explorat aproape numai de artă şi religie. Din punctul de vedere al adevărului, omul în păcat necinsteşte voia lui Dumnezeu şi-şi siluieşte propria sinceritate, stare de conştiință fără de care nu este posibilă o armonizare a realității subiective cu cea obiectivă, ceea ce înseamnă că viciază de la început realitatea şi necesitatea ştiinței în general, precum şi a fiecărei discipline ştiințifice în parte, mijloc fără de care nu-i posibil progresul culturii şi al civilizației. Cu atât mai mult din punct de vedere al frumosului, care este icoana în creațiune a Creatorului, tipul legăturii desăvârşite de dragoste între oameni este cel realizat de la început de înțelepciunea divină în facerea omului, căruia i-a dat o singură pereche, ca să devină mai târziu simbol al unirii şi iubirii dintre Domnul nostru Iisus Hristos şi Sfânta Lui Biserică. Principial nici nu există în conştiința umană şi chiar în natură vreun element care să tindă a desfigura acest sens primordial al armoniei ce face frumusețea vieții susținute şi călăuzite de iubirea Creatorului față de creatură, afară de ura lui Satan.

Vitalitatea şi vigoarea unui popor depind în primul rând de igiena sexuală pe care o are în vedere statul, atât ca plan de regenerare generală, cât mai ales ca supraveghere de la caz la caz a fiecărei comune şi a fiecărui individ în parte. Ce plan de profilaxie morală e prevăzut pentru poporul român?

Ce educație cetățenească se prevede în acest sens în cadrele armatei, şcolii şi - nu-mi blestemați întrebarea! - în cadrele celor ce se pregătesc pentru a sluji Biserica?

Cine poate prevedea un viitor fericit acestei țări, când este prea bine cunoscută nu numai viața pe care o duc foarte mulți studenți, ci până şi mentalitatea - care este dureros de generalizată la noi - după care un abstinent sexual până la căsătorie este considerat dacă nu un țicnit, atunci cel puțin un caraghios?

Cu toate acestea, ce frumos şi ce demn este să fie omul atât de stăpân pe sine şi atât de drept față de natură şi cinstit față de religie, încât să pretindă deplină castitate oricui, dar să şi-o impună în primul rând sieşi!

Cunoscătorii străbunelor „pravile ale legii" îşi amintesc de asprele pedepse prevăzute contra celor ce călcau regulile de morală sexuală; şi în afara celor ce le vor fi considerând drept ciudate curiozități, poate mai sunt iubitori de neam care, de dragul unui viitor mai bun, ar prefera asprimea unor legi vechi împotriva dezastruosului libertinaj contemporan.

În interesul țării, cerem celor chemați să supravegheze tinerețea. Ei, pentru asigurarea unui „viitor de aur", să se lepede de sine şi, fără a ține seamă de bârfele lumii, să ia asupra lor lămurirea problemei sexuale, din punct de vedere

religios, moral, estetic şi medical, cu deplină competenţă faţă de mulţi-puţinii caraghioşi care mai trăim şi dorim să considere toţi drept cea mai mare mândrie „abstinenţa sexuală până la căsătorie", spre onoarea şi binele acestui neam!

Ilie I. Imbrescu

• „Cuvântul studenţesc", an VIII, nr. 7, 30 august 1933, p. 2.

[6]
Drama candidaţilor de preoţi

Tineretul teologic trebuie să se organizeze! Îl paşte un viitor care poată să-i fie fatal, dacă nu va vrea să se orienteze pe calea arătată de Providenţa divină.Pentru aceasta, nu are dreptul să se plângă de nimeni şi de nimic, până când nu se va lua la trântă mai întâi cu propriile-i scăderi. Şi astea sunt înspăimântător de multe! Că sunt moştenite de la cei bătrâni? Se poate. Că sunt inerente vieţii de toate zilele a unei lumi fără frică de Dumnezeu şi fără orientarea sănătoasă a unei credinţe neşovăielnice? Iarăşi, se poate. Sigur este, însă, că nu-i bărbăteşte să ne bocim contra răului fără să-l stârpim de la rădăcină!

Dar aici este greul cel mai amarnic.

Situaţia la care a ajuns preoţimea se datorează unor cauze pe care le nesocotim (de nu le ascundem) cu laşitate. Cancanelor ei sunt expuşi şi cei ce vor fi preoţi în viitor.

În primul rând, concepţia laică despre *preoţie*, că este o simplă *funcţiune* în stat şi, după părerea unor „generoşi" cu vederi largi, necesară pentru ţinerea în frâu a vulgului. Aceasta este departe, totuşi, de concepţia criminală despre preoţime a multora dintre *clerici*.

Unii episcopi, de mult administrează harul preoţiei după bunul plac, fac simonie, nepotism, etc., dar numai după norma *canoanelor* nu se conduc. Cei ce primesc preoţia, la

rândul lor, sunt vinovaţi că văd lucrurile prin prisma comodităţii şi a beneficiilor trecătoare, decât să respecte cu eroism optica sacrificiului şi a eternităţii!

De aceea, înainte de a se fi ştiut de diplome de licenţă şi doctorat - care sunt foarte bine rânduite pentru ordinea *omenească* a aprecierii şi selecţionării celor „vrednici" - a fost stabilit un canon, la un Sinod, care sileşte şi pe cei „de jure divino" şi pe cei ce „bun lucru doresc", să aibă în vedere, în primul rând, conştiinţa hrisostomică a răspunderii şi a înfricoşătoarei lupte cu sine însuşi a celui ce se ispiteşte să se creadă chemat pentru a fi „ales".

Ca să-l ferească de blasfemia luării în deşert a rolului de preot, canonul îi cere înainte de orice examenul de conştiinţă şi caracter; pentru aceea ce îi impune o limită de vârstă, de la care apoi să poată cuteza a dori hirotonia. Diacon poate deveni la vârsta de 25 ani şi preot abia la vârsta de 30 ani, după pilda Mântuitorului, „ca să nu se mândrească" nimeni, nici să fie altfel decât la începutul activităţii pe pământ, pentru jertfă, a Mielului. Cei în cauză vor şterge colbul de pe rafturi şi, cântărind, vor afla canonul pe care-l nesocotesc conştient sau inconştient.

Revenind la felul de a discuta lumeşte, ne întrebăm: ce suntem obişnuiţi să auzim?

Că înainte vreme îi prindea cu arcanul pe cei ce aveau să fie preoţi şi nu se mai făcea caz nici de studii, nici de vârstă. Că acum, timpurile fiind grele, cei cu „teologia" nu numai că nu trebuie să ia locul altor şomeri, ci să grăbească a-şi „*aranja*" asigurarea unei situaţii prin cucerirea unei parohii. Unde am ajuns!

De ce n-avem destui preoţi de elită? De ce nu are lumea respect faţă de slujitorii altarului Bisericii Ortodoxe? Pentru că mulţi, prea mulţi, văd în *preoţie* un mijloc, nu o chemare!

Concluzia? Dacă bătrânii nu ştiu sau nu mai vor să ştie ce prescriu canoanele, cei ce au viitorul în faţă, organizându-se, să înceapă cu educarea de sine a conştiinţei că, deodată

cu licența sau doctoratul, se mai cere, pentru a urma Domnului Iisus Hristos, şi sacrificiul de sine.

De la acest punct de plecare, toată năzuința noastră se îndreaptă spre lămurirea, altfel decât se obişnuieşte, a problemelor care nu numai că dau de gândit, ci creează cele mai dramatice situații celor ce, dorind binele, pot fi expuşi să-şi facă singuri rău.

Ilie I. Imbrescu, doctorand în teologie

- „Năzuința", an I, nr. 2, 27 noiembrie 1933, p. 2.

[7]
De la regionalism la unificare

Suntem în ajunul alegerilor de Chiriarhi pentru locurile vacante: de mitropolit la Cernăuți şi de Episcop la Arad. Nu ştim ce va fi zăcând în sufletele acelor care voiesc a se învrednici de cârja păstoririi duhovniceşti. Nu mai ştim, iarăşi, cum vor fi înțelegând candidații cuvintele Sf. Ap. Pavel: „De doreşte cineva episcopie, bun lucru doreşte" (I Timotei 3, 1). Una, însă, o ştiu sigur: unii candidați pun la bătaie bani ca să mijlocească o reuşită. Sunt arvuniți Satanei. Să ne ferească Dumnezeu de ei!

Biserica Ortodoxă Română are nevoie de acei oameni care, odată investiți cu puterea prea sfințeniei, să nu mai fie ai lor, ci numai ai lui Dumnezeu şi ai faptelor plăcute Lui (din nenorocire există vlădici, mai mici sau mai mari, care prin faptele lor se dovedesc duhnitori de demni, după cum şi popii din jurul lor sunt sau nu „ai dracului" - căci aşa le place să fie apreciați).

Cel mai monstruos lucru pentru Biserica neamului nostru a fost piedica, din partea unor vlădici, de a se realiza, imediat după unire, deplina unificare a conştiințelor româneşti. Tocmai acele provincii din partea cărora a venit duhul dezbinării sunt acum în cauză.

Deşi am făcut Teologia la Cernăuți şi cunosc bine multe lucruri de-ale Mitropoliei Bucovinei, nu mă opresc asupra acestui cap. Vreau însă să dau grai durerii mele în legătură cu Transilvania, al cărei fiu sunt şi eu, ca bănățean. Pot să vorbesc cu atât mai drept despre stările din regiunea mea natală, pentru că am văzut cum stau treburile Ortodoxiei româneşti în Vechiul Regat, unde sunt preot.

În primul rând, Transilvania nu este încă deplin curățată de urmele papistăşeşti şi protestante, cu care şi-a alipit Ocrotitoarea Maică de Biserica soră a „regățenilor". Dar regățenii aceştia - oricât ne-am emula noi, transilvănenii, cu ei - au un lucru (şi multe!) mare şi bun: sunt ortodocşi fără umbră, atât în practica slujbelor religioase, cât şi în cea a trăirii prin tradiția înfrățirii în sobornicitate. De unde, în al doilea rând, trebuie să recunoaştem şi să-i elogiem pentru dragostea cu care au ştiut să primească elementele ardelene în conducerea atâtor eparhii din patria mamă.

Dar noi, transilvănenii, câți Chiriarhi „regățeni" avem? Curând se încheie şi al doilea deceniu de la unire şi iată noi, în Transilvania, n-am vrut să avem un episcop de origine „regățeană"! Ar fi cazul să nu ne apuce şi al treilea deceniu în această stare. Acum, când Aradul văduvit are să capete iarăşi „pre Stăpânul şi Arhiereul", nu cumva Congresul Național Bisericesc va face minunea dăruirii unui Chiriarh regățean graniței de Apus? Să dea Dumnezeu!

Acolo unde a păstorit neodihnitul cărturar Grigore Comşa, va fi înălțător să-i urmeze un cărturar de seamă din Vechiul Regat, care să aducă, pe deasupra, şi puterea duhului veşnic înviorător al Ortodoxiei, aşa cum au moştenit-o nealterat regățenii. Mă gândesc la Prea Sfințitul Tit Simedrea, acest Vlădică învățat şi cheie a Ortodoxiei în sfântul Sinod Ortodox Român...

Dar, ce putere am eu?...

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 224, 6 octombrie 1935

[8]
Har şi caracter

Numai Dumnezeu e perfect. Noi, oamenii, toţi suntem păcătoşi. Şi cel mai păcătos om sunt eu! Mai întâi pentru că îndrăznesc să vorbesc de perfecţiune într-o lume în care nu eu sunt cel mai bun. Dar nevrednicia mea nu poate opri arătarea şi lucrarea dumnezeiască a desăvârşirii.

Iată, o lume nouă vrea să-şi facă rând în rosturile vieţii. Lumea veche se uită la ea chiorâş. Şi are dreptate. Lumea veche nu cunoaşte dureroasa trăire a dorului după har, pe care este în stare s-o suporte numai lumea nouă.

Aceasta se consideră ca un pom sănătos, care vrea să fie altoit cu har. Este destul să vrea şi să creadă că poate şi nu se va dezamăgi. Harul nu se depărtează de pomul sănătos, care este caracterul. Ori, cum vrea lumea veche să ştie ce-i bucuria trăirii în har, când ea n-are ceea ce este mai aproape de firea omului: caracterul?

Pământul bun, despre care vorbeşte Hristos că a rodit sămânţa căzută pe el, este caracterul, care e singur vrednic şi de har. Totdeauna, în timp, caracterul este zestrea numai a lumii noi şi înnoitoare, pentru că în fiinţa ei trebuie să primească şi harul care duce la apropierea de Dumnezeu. De aceea şi lumea nouă are dreptate când nu se lasă răpusă de ura oamenilor vechi şi învechiţi în rele. La pretextul îmbătrâniţilor că înţelepciunea e numai un privilegiu al lor, nu şi al tinereţii, caracterele singure de împărtăşirea harului au scut în puterea cuvintelor nepieritoare: „Judecaţi singuri (voi, cei fără caracter) dacă e drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm mai mult de voi decât de Dumnezeu; căci noi nu putem să nu vorbim despre ce am văzut si am auzit" (Fapte 4, 20). Aceasta face deosebirea între tineretul creştin de azi al ţării şi între lumea îmbătrânită şi fără Dumnezeu.

Preot Ilie I. Imbrescu

• „Porunca vremii", nr. 230, 13 octombrie 1935

[9]
Duminica. E de crezut?...

Congresul Naţional Bisericesc şi Congresul Asociaţiei Clerului Ortodox-român au avut minunatul dar de a ne lămuri asupra unor lucruri extrem de grave. Eu despart în trei ciudăţenii, după grad, aceste monstruoase surprize.

Mai întâi: laicii. O fi bine că sunt chemaţi şi ei să aprindă luminile lor în asemenea împrejurări - deşi nu au haz - dar nu înţeleg grosolănia şi tupeul francmasonilor, care se vâră în sanctuarul Congresului Naţional Bisericesc ca să facă demagogie acolo şi să pângărească zestrea duhovnicească a legii noastre strămoşeşti! De ce nu i-or fi luând de urechi Prea Sfinţiţii noştri Chiriarhi şi să dea cu ei de pământ şi apoi să-i scoată afară cu fălcile pe dos, precum odinioară Sfântul Nicolae al Mirei Lichiei a pecetluit satanismul lui Arie?! Nu au curajul şi autoritatea Sfântului Nicolae?

Al doilea: regionalismul. Şi protestară vehement transilvănenii mei şi se „burzuluiră" împotriva bănuielii acesteia. Dar eu mi-s bănăţean şi mi-i cunosc prea bine. Două exemple: a zis-o un episcop, încă în viaţă, din Transilvania şi un „prăfesăr uverzâtar" de la o Facultate de Teologie unde am urmat şi eu, profesor care de la catedră, la cursuri, de faţă fiind şi studenţi regăţeni (dar nici unul nu 1-a dat de guler afară!), se oprea din vorbit şi, cum este el, o luase aşa cu gura şi a grăit-o şi el: „regăţenii sunt ţigani" ... şi multe, multe altele. Apoi, caransebeşenii mei de ce s-or fi grăbind să-şi dea cuvântul arădenilor că vor fi solidari cu ei pe chestia alegerii de episcop? Au uitat cazul protopopului dr. Sârbu, răposatul, care la Alba-Iulia, în fruntea bănăţenilor lui, a determinat formidabilul curent al unirii fără condiţii, cum s-a şi făcut, peste voia şi nevoia câtorva capişti iezuite?

Tocmai acum, la o alegere de episcop - care trebuie să fie regăţean, măcar la Arad, dacă nu mai mult, fiindcă aşa porunceşte un neam întreg - se mai găsesc sforari (ruşine!) care să facă din rosturile Bisericii strămoşeşti o meschină

ambiție și murdară socoteală? Eu nu cred! Și totuși, mai există imposibil în rău?

Al treilea: starea minții în loc. Parcă se răstălmăcesc într-o realitate de blestem cuvintele Domnului: „Cine este omul acela dintre voi care, dacă-i cere fiul său pâine, să-i dea o piatră? Sau dacă-i cere un peşte, să-i dea un şarpe?" (Matei 7, 9-10). Pentru că ați putut afla din gura vajnicului Părinte Partenie, preşedintele Asociației Clerului Ortodox Român, cine și ce a făcut ca preoțimea ortodoxă română să ajungă unde este și să plângă ca acei orfani nenorociți lăsați pe seama unor părinți vitregi, care în loc de pîine și peşte, cu adevărat i-au dat numai piatră și sare!

Milostive Doamne, nu ne trăzni încă, ci mai rabdă-ne, poate tot ne-om schimba - și prin noi țara - în bine...

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 242, 27 octombrie 1935

[10]
Duminica. Paisie

Un nume care poate fi un simbol, acum, când cei de peste Nistru au pod de legătură feroviară cu noi, pentru a ne aduce nu tocmai cele mai fericite și duhovniceşti daruri. Rusia și România, în comunicație de schimb una cu alta, într-un veac în care, totuși, nu au nimic comun, afară de copiii lui Iuda vânzătorul... Oficialități și „minciuni convenționale", pe deasupra substanței de duh și adevăr a vieții care ar trebui să ne pască, în nefățarnică dragoste, și pe unii și pe alții... Pentru că aşa a fost și în trecutul acestor țări, surori în dreapta-credință: o împărtăşire din acelaşi potir al arvunirii veşniciei.

Până la o ploaie dumnezeiască de „reînnoire în duh", care să pună capăt secetei atee de dincolo, aici printre noi lucrează, smeriți și cu nădejde, ucenici ai închegării unui

veac ce va să facă un mare pas spre țelul „o turmă și un Păstor". Poate cu gândul la cuvintele lui Lamenais că „trecutul este o lampă, aşezată în negura prezentului spre a lumina viitorul", distinsul teolog și aprig ziarist în acelaşi timp, Gheorghe Racoveanu, când sfărâma legionăreşte piatra potrivnică unui drum neted spre Arnota voievodală, s-a nevoit cu sârg să despice împietruirea unor suflete care nu-și mai știu aflau cale bună către împăcarea cugetului, dându-le un neprețuit amnar cu care să aprindă foc și lumină într-o întunecime prea amară și apăsătoare.

Căci dl. Gheorghe Racoveanu însuși, în cuvânt de lămurire, ne-o spune cu foc în grai: „Pământul acestei țări, înflorat din negura vremilor rumâneşti de mulțime de schituri, a cunoscut până la moartea mitropolitului Grigorie Dascălul (+1834), o puternică viață a duhului. Schivnici, oameni fără trup, au viețuit pe acest pământ, cinstindu-l, în vremuri a căror amintire a întunecat-o năvala unui duh străin, potopirea unui duh vrăjmaş. Sub colbul nesocotirii celor sfinte și sub semnul strâmbei înțelegeri, zac uitate vremurile mândriei noastre. Pentru folosul născut din aducerea-aminte de aceste vremuri de slavă am socotit să dau acum, în vremuri de haos și de sete după dreptare, viața lui Paisie, uriaş al duhului, neîntrecut întocmitor de vieți de obște și mare teolog al Bisericii Răsăritului. Tipăritura lui Kiriak duhovnicul, cunoscută de mine acum şapte ani, prin bunătatea profesorului meu, Părintele Niculae M. Popescu, membru al Academiei Române, o înfățişez acum, la 100 de ani de la ivirea ei, în haină nouă" (p. 7).

Aşa cum, cu veacuri mai înainte, moldoveanul Petru Movilă a dat viață și a pus bune temeiuri pravoslavnicei Biserici Ruseşti, ca un fel de întoarcere spre răsplată a fost monahul rus Paisie, mai târziu, pentru pământul rumânesc, înviorător și întăritor al vieții monahiceşti și culturale (cf. Prof. Ioan Lupaş).

„Sălăşluia într-însul, ca într-un prea curat lăcaş, Înțelepciunea cea ipostatică, cu al Său Părinte Cel fără de

început şi cu Prea Sfântul Duh. Din care Înţelepciune, prin buzele lui, curgea izvorul de miere al dumnezeieştilor învăţături, îndulcind sufletele şi uscând patimile cele viclene" (p. 84).

Acest citat nu vrea să arate un oarecare mărgăritar, căci toată cartea este un şir de nestemate, ci durerea care mi-a rămas în suflet citind cartea - cu toate că este o dumbravă răcoritoare şi bogată - şi care mă sileşte să mărturisesc un gând: pe ai noştri dregători şi diplomaţi îi va face, oare, Bunul Dumnezeu, dornici după o altă Rusie decât a comunismului ateu şi ucigaş de creştini?

De vreme ce „Viaţa şi nevoinţele fericitului Paisie, Starețul sfintelor Mănăstiri Neamțul şi Secul, dată acum pe slovă nouă şi grai îndreptat de Gheorghe Racoveanu", picată ca o ploaie la vreme peste seceta de azi, cutremură sufletul de un dor adânc şi nețărmurit după o Rusie a lui Petru Movilă românul şi după o Românie a lui Paisie rusul - ca două țări unite în aceeaşi legiune creştină şi dărâmătoare a lucrurilor diavoleşti - citiți cartea aceasta şi ne va uni acelaşi gând!

Va fi, cred, cea mai frumoasă răsplată şi pentru cel ce ne-a dat-o.

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 248, 3 noiembrie 1935.

[11]
Duminica

Astăzi toată lumea se bucură. Numai cei încercați de foame - din Basarabia - au dreptul să fie trişti. Pe lângă sufletul lor, de departe, la un țărm de Mare, mă găsesc şi eu, nu trist, dar nedumerit. Îl iubesc mult pe moş Ion Roată.

Este sărbătoarea Unirii. La ora când mulți-puțini îmi vor fi făcând şi mie cinstea să-mi citească aceste rânduri, cu

siguranță că „de la Nistru pân' la Tisa" se vor auzi şi citi nu puține lucruri despre însemnătatea acestei zile. Toate vor fi cântate într-un mare acord de declarații. Transilvănenii mei, mai ales, vor şti să „dovedească" răspicat ce dragoste au pentru „patria-mamă". Atâtea incriminări şi bănuieli vor trebui nimicite! Foarte bine, foarte frumos.

Şi eu mi-s bănățean! V-am mai spus-o! Şi - iertați-mă, vorbesc ca un om smerit şi nepriceput - eu, dacă n-aş fi departe de colțişorul meu natal, la un țărm de Mare, ci în Transilvania şi aş avea vreo autorizație să vorbesc, în această sfântă zi, în numele ei, nu le-aş spune regățenilor nici o vorbă! I-aş lăsa pe ei să vorbească despre această zi şi chiar despre noi, transilvănenii. Când graiul lor ar fi mai dulce, mi-aş închipui că vrea să fie o fermecată melodie dintr-o simfonie mai mare: unirea întregii creştinătăți, pentru care s-a lansat un apel semnificativ tot de acest 1 decembrie. Apoi, regățenii, cum sunt plini de inimă, nu m-ar lăsa în pace, mi-ar cere să le răspund. Ca un om smerit şi mai nepriceput decât Moş Ion Roată, aş tăcea emoționat. Apoi le-aş cere scuze regățenilor pentru toate jignirile ce le-au avut de la noi, „conții" şi „grofii" de transilvăneni care, prin gura chiar a câte unui prelat sau profesor universitar, nu i-am scutit nici de a le striga insulta că sunt „țigani". La urmă, în loc de orice alte declarații, le-aş vesti regățenilor: „Se apropie ziua de 10 decembrie, sărbătoarea adevăratei uniri, a unității sufleteşti şi de credință, pe care istoria va trebui să o recunoască drept un nespus dar al lui Dumnezeu pentru generația mişcării studenteşti din România. În acea zi se va întruni din nou Congresul Național Bisericesc. Se vor alege episcopii pentru cele două locuri vacante. Ei bine, fraților regăteni, noi, transilvănenii, am hotărât cu toată dragostea şi din toată inima ca să alegem la Arad un Episcop din Vechiul Regat. Trăiască începutul marii uniri, dovedită cu fapta!".

Şi aş rămâne luminat şi mulțumit, nu ca Moş Ion Roată odinioară.

Dar, rogu-vă, îngăduiți-mi acum să închei duhovnicește: Bunul Dumnezeu ne va face parte de această binecuvântare. Eu cred! Trăiască reala şi veşnica Unire! Amin.

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 271, 1 decembrie 1935.

[12]
Duminica

Poimâine, 10 decembrie, va fi sărbătoarea „derbedeilor". Aşa sunt consideraţi, de către un Înalt Chiriarh, cei mai buni fii ai României. Aceia care primesc totdeauna ca supremă poruncă de la Căpitanul lor „să se roage lui Dumnezeu, să se împărtăşească cu Sfintele Taine, să biruiască numai prin Biserica Domnului nostru Iisus Hristos".

Cuvântul "derbedei" cu siguranță că este o expresie apostolică modernă. Trebuie că vrea să fie echivalentul acelui puternic cuvânt al Sfântului Apostol Pavel: „nebuni pentru Hristos" (1 Corinteni 4, 10). Altfel nu se poate lămuri nefericita inspirație de a se lega cineva de aceia care, împreună cu noi, câțiva „preoți rătăciți" din generația lor, nu ne ştim câtuşi de puțin „derbedei", dar am fi fericiți să ne răsplătească Dumnezeu cu coroana neveştejită ce o va da numai celor ce în viață au fost „nebuni pentru Hristos"!

Ci grozavă, înfricoşată răspundere şi socoteală vor trebui să dea în fața Judecătorului a toată lumea acei clerici - de sus până jos - care în România generației mişcărilor studenţeşti, de la 10 decembrie 1922 şi până azi, nu propovăduiesc şi nu binecuvintează ce trebuie, ci fac pe placul masonismelor lui satan! În această Românie de după război, de după unire, când - după cum ne spunea amărât la cursuri P. C. Profesor Valeriu Şesan de Drept Bisericesc de la Facultatea de Teologie din Cernăuți - de unde era de aşteptat ca unificarea sufletească să o facă Biserica Ortodoxă Română imediat, peste noapte, prin legea de organizare bisericească, s-a întâmplat tocmai invers: clericii ei s-au hărțuit ani de zile pe nimicuri şi ambiții deşarte, ca abia-abia să ajungă, la 1925 (!), la o biată lege pe care o avem şi azi.

În acelaşi timp, încă de la 1922, „derbedeii" - Căpitanul din Moldova lui Ştefan cel Mare, cu bădița Ion I. Moța din Ardealul lui Avram Iancu, zis „nebunul-dreptate", deci tot pentru Hristos şi cu toți ceilalți comandanți legionari ai generației de eroi (din care ne mândrim a face parte şi noi, câțiva „preoți rătăciți") - au cimentat pe veci, cu ajutorul lui Hristos Cel Răstignit", pe Care-L cred şi-L mărturisesc altfel decât cărturarii şi fariseii din România, unirea, sacrificiul şi munca pentru patrie „în Duhul lui Hristos" Cel ce a înviat din morți!

Dar „cărturarilor" - profesorilor universitari din România - le-au răspuns, în locul clericilor mari, în numele Bisericii Ortodoxe, conducătorii UNSCR, prin acel Memoriu asemeni căruia încă n-am citit sau auzit vreo pastorală de sus, atât ca fond cât şi ca formă.

Iar „fariseilor" - clericilor Bisericii noastre, care ne batjocoresc - le vom răspunde noi, „preoții rătăciți" ai „derbedeilor" care sunt, totuşi, singura speranță, prin harul Domnului nostru Iisus Hristos, a acestei Românii răstignite de „servitorii lui Mamona" şi de slugile trădării lui Iuda.

Acum, de ziua „derbedeilor"- eroi de la 10 decembrie al „nebunilor pentru Hristos", în Numele lui Hristos, cel mai ticălos slujitor al Lui le aminteşte cuvântul sfânt al Său: „Fericiți veți fi când vă vor batjocori pre voi şi vă vor prigoni şi vă vor grăi în tot felul de rău, pe nedrept, pentru Mine. Bucurați-vă şi vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri, că aşa au prigonit şi pe proorocii care au fost înainte de voi!".

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 277, 8 decembrie 1935.

[13]

Prea Sfințite Stăpâne,

Cu supunere fiască aduc la cunoştință că am primit telegrama Prea Sfinției Voastre, prin care mă suspendați dela Balcic şi mă trimiteți la Echiscea, „conform rezoluției Ministerului Cultelor 204758/935".

Nu ştiu dacă a mai fost vreun caz - şi dacă s-a înregistrat acea dată istorică de dictatură ministerială laică asupra autonomiei Bisericii noastre - când un ministru, fie el şi de Culte, să îndrăznească a se amesteca şi a dispune cuiva în chestiuni de administrație bisericească.

Apoi, dacă aşa este ocrotită autonomia Bisericii Ortodoxe Române împotriva intereselor lăturalnice regizate de oameni neinvestiți cu har, subsemnatul, fiindcă nu vreau să fac mincinos harul ce mi-a dăruit Domnul nostru Iisus Hristos, strig:

1) În Numele lui Dumnezeu, voi lăsa, în măsura puterii darului meu, Biserica Lui pradă uneltirilor diavoleşti care vor să lovească pe cei mai de caracter servitori ai Săi, caz pe care îmi permit să-l relev lumii văzute (căci cea nevăzută din cer ştie şi mă ocroteşte), căci mă priveşte pe mine, preotul doctorand în Teologie Ilie I. Imbrescu care, „în Domnul mă laud", nu servesc decât Domnului Dumnezeu, căci pe Mamona îl urăsc şi plesnesc prin cuvânt şi faptă, cu sabie de foc. Prea Sfinția Voastră cunoaşteți prea bine realitatea tuturor împrejurărilor de grea încercare la care am fost şi sunt supus atât ca misionar eparhial cât şi ca paroh la Balcic, realitate despre care numai o evanghelică smerenie mă opreşte, deocamdată (şi aceasta am primit să fie ultima provocare!), ca să vorbesc.

2) În numele omeniei, previn pe oricine să nu se creadă că voi lăsa nici mort ca, oameni necapabili şi necorecți, agățați de diverse pulpane politice, să-şi permită a trece peste Prea Sfințitul meu Stăpân, ca să mă dea pe mine în spectacol, după ce am reuşit, cu ajutorul bunului Dumnezeu

- la biserica „Sf. Gheorghe" din Balcic, pentru care am fost hirotonisit şi numit prin decretul Prea Sfinției Voastre nr. 219/934 (şi nu pentru Echişcea!) - ca să pun capăt unei adevărate debandade morale şi materiale ce am moştenit la conducerea parohiei şi să dau acestei biserici prestigiu şi o rânduială financiară şi admistrativă exemplară, împotriva celor mai grele împrejurări şi a unei amare sărăcii.

Un preot cursist, care umblă după comori, calomniază ordinar (fără ca să fie sancționat după rezultatele anchetelor provocate, chiar de el!) şi discută insultător chiar numele şi persoana Prea Sfinției Voastre, care preot (Aurel Popescu se numeşte) nu va relua - cu toate tertipurile lui satanice la care a recurs - răspunderea acestei parohii decât peste cadavrul preotului doctorand şi ziarist Ilie I. Imbrescu, în sufletul căruia nu există nici o frică şi nici o îndoială că „dacă ar tăcea el, pietrele ar striga" mârşăviile la care îndrăznesc să recurgă toți „ateii practici", chiar dacă sunt îmbrăcați în haină preoțească, călcând în picioare demnitatea Bisericii numai ca să-şi facă interesul lor. Acest caz este cu omul care mi-a fost pus ca preopinent, împotriva dreptății lui Dumnezeu şi a omeniei, drept care rog pe Prea Sfinția Voastră să binevoiți a protesta față de cei care îndrăznesc să creeze asemenea anomalii.

Nu pot aştepta decât un singur răspuns. Altfel, voi înainta un Memoriu chiar şi către Majestatea Sa Regele în această chestiune. Totodată, voi publica în presă istoria tristă a mizeriilor morale şi materiale pe care le îndur de când sunt preot, subsemnatul, având la îndemână toate mijloacele de punere la punct a unui lucru prea drept.

Cred în biruința dreptății lui Dumnezeu!"

În speranță, rămân al Prea Sfinției Voastre plecat fiu sufletesc, sărutând smerit dreapta,

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", an V, nr. 295, 5 ianuarie 1936.

[14]
Duminica

„Nimeni să nu-ți disprețuiască tinerețea; ci fii o pildă pentru credincioşi: în vorbire, în purtare, în dragoste, în credință, în curăție" (1 Timotei 4, 12).

Se vor fi gândind mulți la aceste cuvinte ale Sfântului Apostol Pavel? Mai ales cei care socotesc ca o lege că tineretul nu este capabil decât de rele?

De unde atâta neînțelegere a vieții şi a faptelor ei? Din egoismul unui orgoliu diavolesc, pe care omul cu greu s-ar hotărî să-l scoată din sufletul său! Din drăcească înclinare spre cele josnice! Din ascultarea de păcat!

O țară care are cel mai binecuvântat şi ostăşesc tineret, România, este în acelaşi timp cea mai nenorocită patrie în lume, prin defăimarea tinereții ei viguroase de către adunătura atâtor făpturi ticăloase!

Dar Biserica întemeiată de Dumnezeu pe pământul românesc? Din Biserică - până şi din ea! - vor să facă politicianiştii meschini şi fără Dumnezeu un cadavru, peste care să tăbărască hidoşi ca nişte hiene!

Atâta sminteală, atâta prilej de sminteală nu îngrozeşte şi nu scormoneşte conştiința conducătorilor Bisericii din România? Sau dacă unele glasuri, fie şi ale unor tineri, în Biserica lui Hristos, au darul de sus şi tăria caracterului de a striga şi a pune la punct ceea ce poate nu văd sau nu vor să vadă „bătrânii", urmează că acele tinereți trebuie să fie junghiate?

Fiindcă aşa vor potentații masoni, atei şi unele canalii fără scrupule?

Mai ales, unde? În Cadrilater! Aici, preoții care nu vor să-L vândă pe Hristos pentru arginți şi cărora nu le trece prin gând să înjosească demnitatea românismului din ei pentru voturi pe preț de linguşeli, aici, în acest Cadrilater cu atâtea probleme grele pentru Biserică şi Stat, asemenea preoți sunt „lucrați" şi loviți tâlhăreşte. În schimb, tot felul de popi

„cursişti" sau „scurşi" de prin alte Eparhii - unde erau, pur şi simplu, candidați la caterisire! - asemenea popi, fie prin arginții lui Iuda, fie prin păgânescul jurământ făcut politicianiştilor atei şi masoni, sunt nu numai tolerați, ci se bucură chiar de „mare cinste".

Crede cineva că merge aşa? Nicidecum!

„Timotee, nu fii nepăsător de darul care este în tine! Dacă vei face aşa, te vei mântui pe tine însuți şi pe cei ce te ascultă" (1 Timotei 4, 14 şi 16). Aşa, Doamne, spre slava Ta! Amin.

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 300, 12 ianuarie 1936

[15]
Semnele vremii

„Vai de sminteli, când vin în lume; dar mai vai de acela prin care vin!".

Cutremurați-vă, fii ai Bisericii din România! Plângeți şi vă rugați gemând, cu post aspru şi cu pocăință adâncă!

Dumnezeu ne încearcă şi ne pedepseşte. Ne încearcă fiindcă vrea să facă bucurie Cerului prin noi. Ne pedepseşte fiindcă stăm nepăsători la „semnele vremii" şi nu avem râvna cuvenită şi „îndrăzneala" harului pentru „faptele luminii".

Începând cu „bacii" Bisericii, toată turma duhovnicească a lui Hristos din România stăm fricoşi în fața „urâciunii pustiirii peste locul sfânt" al destinului nostru. Haitele satanei s-au năpustit asupra acestui neam binecuvântat. Porțile iadului rânjesc şi urlă, ca să facă de petrecanie Nemuririi noastre.

Piatra credinței este tare şi stă neclintită în verdeața sufletească a tineretului creştinătății româneşti! Pe această piatră îşi lasă Mântuitorul temeliile Bisericii Lui şi „porțile iadului nu o vor birui"!

Dar pe „aceşti micuţi nevinovaţi" îi lovesc cu sminteală cei rânduiţi a le fi păstori. Belzebut a făcut prozeliţi ai pierzaniei şi dintre unii părinţi ai mântuirii.

Este atâta „prilej de sminteală", că mintea în noi şi soarele pe cer se întunecă, inima în noi şi temeliile lumii se zguduie şi cei vinovaţi n-au început încă să strige: „Pământule, despică-te şi ne înghite de vii!".

Prietenii lui Iuda au întors legheonul dracilor din Gadara, ca să dănţuiască peste tânguirea sfinţilor din Neamul lui Ştefan Vodă. Irodiadele cer capul lui Ioan! Filiaţia generaţiei satanice a „cărturarilor şi fariseilor" de la noi cere răstignirea ucenicilor Mielului şi evreii vor a le pecetlui mormântul.

Răstigniţi-ne şi dănţuiţi!

Noi ştim şi mărturisim că „cerul şi pământul vor trece", dar cuvintele Învăţătorului nostru vor rămâne şi se vor plini: „Voi umpleţi măsura părinţilor voştri! Şerpi, pui de năpârci! Cum veţi scăpa de pedeapsa gheenei? De aceea, iată, vă trimit prooroci, înţelepţi şi cărturari. Pe unii din ei îi veţi omorî şi răstigni, pe alţii îi veţi bate în sinagogile voastre şi îi veţi prigoni din cetate în cetate; ca să vină asupra voastră tot sângele nevinovat care a fost vărsat pe pământ, de la sângele neprihănitului Abel până la sângele lui Zaharia, fiul lui Barachia, pe care l-aţi omorât între templu şi altar. Adevăr zic vouă, toate acestea vor veni peste neamul acesta!" (Mt. 23, 32-36).

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 309, 23 ianuarie 1936.

[16]
Duminica

„Făţarnicule, scoate întâi bârna din ochiul tău şi atunci vei vedea limpede să scoţi paiul din ochiul fratelui tău!" (Matei 7, 5).

Biserica Ortodoxă Română are în faţă problema îngrijorătoare a prozelitismului celorlalte confesiuni. Cum s-a apărat şi cum încearcă să se întărească faţă de ele, lumea vede şi ştie. De ce nu reuşeşte întotdeauna? Este o întrebare care poate avea multe răspunsuri.

În primul rând, Biserica noastră strămoşească are în clerul ei prea mulţi „funcţionari" înfăşuraţi de păcatul birocratismului şi prea puţini păstori adevăraţi, pătrunşi de duhul ceresc al misiunii lor sfinte.

În al doilea rând, îi lipseşte Bisericii Ortdoxe Române o unitate lăuntrică deplină. Nu îi călăuzeşte pe toţi slujitorii Mântuitorului cutremurătoarea bucurie a unui singur cuget de trăire şi jertfă „a tuturor pentru unul şi a unuia pentru toţi", în numele lui Dumnezeu. Exemplul dureros ne vine în primul rând de la Stăpânii noştri duhovniceşti. Credinţa nu se pecetluieşte prin faptele dragostei! Dimpotrivă, credinţa poporului este pusă la grea încercare de faptele urii dintre păstorii lui.

De aceea, în al treilea rând, pe deasupra celor amintite, aproape tot ce face Biserica Ortodoxă Română în ţara aceasta, în aceste vremuri, izvorăşte prea mult din interesele unui duh rău de gelozie şi prea puţin din conştiinţa stăruitoare şi smerită a dragostei de Dumnezeu şi aproapele.

Cei din alte confesiuni şi cu atât mai mult vrăjmaşii fără Dumnezeu care slujesc, pe preţul trădării, iudeo-masoneriei, ştiu prea bine acestea şi ne înhaţă în funiile propriilor noastre slăbiciuni şi grele păcate!

Noi, cu un zel lipsit de „înţelepciunea şerpilor şi nevinovăţia porumbeilor", în loc de a întări zidirea noastră sufletească prin „curăţirea paharului şi a blidului pe dinlăuntru, ca să fie curată şi partea din afară", recurgem aproape numai la polemici sterile cu alţii şi la hărţuieli care ne expun la ridicol (de vrednicia tragicului suntem departe!), închipuindu-ne în deşert că focul nu ne va mistui!

Să aplicăm acestea, în primul rând, la cazul „uniaţilor" din România. Reprezentanţii acestei confesiuni, oricât de

„iezuiți" i-am considera noi, trebuie să recunoaştem că sunt oameni care lucrează cu multă seriozitate în ceea ce cred ei că este bine. Cel puțin cred în ceva care li se pare bun şi-i slujesc cu devotament.

Noi polemizăm cu ei şi mulți îi înjură pur şi simplu. Asta e tot ce le dovedim noi ca întemeiat pe sinceritatea slujirii noastre Domnului Iisus Hristos?

În schimb, faptele cu care le răspundem, în duhul pretins al Ortodoxiei străbune, este destul să le căutați... Nu prin Transilvania, unde problema este mai complexă, ci în Eparhia Tomisului, în oraşul Constanța, unde un singur preot „uniat" încurcă rău tot clerul ortodox de acolo. Şi aceasta pe multă dreptate, după cum vom vedea.

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 311, 26 ianuarie 1936.

[17]
Scrisoare deschisă Domnului ministru al Cultelor

Domnule Ministru[*],

Un om a cărui personalitate mi-a umplut sufletul de respectul pe care i-l voi păstra, mi-a spus că sunteți foarte supărat de acuza ce am adus-o Domniei Voastre, prin acest ziar, că ați fi încălcat autonomia Bisericii noastre în legătură cu cazul subsemnatului de la Balcic. Pentru „litera legii" vă cer iertare, am greşit. Pentru „duhul legii", ca un smerit serv al Bisericii Domnului nostru Iisus Hristos, cred că pot mărturisi - şi fără haina luxoasă a „înțelepciunii lumii acesteia" - ceea ce îmi leagă sufletul de cer, prin „nebunia propovăduirii crucii" (1 Corinteni l, 21).

Sunt un fiu de preot din Banat. După ce am luat licența în Teologie la Cernăuți, am stat cu diploma în buzunar patru

[*] E vorba de Alexandru Lapedatu, ministrul Instrucțiunii, Cultelor şi Artelor.

ani şi jumătate, căci la Caransebeş „nu trebuia", nu-mi era dat să am vreun loc; iar pe altunde, cine mă primea? Sau dacă da, cum aş fi făcut să reuşesc a sluji Biserica fără simonie sau fără vreo preoție politică, după cum nu este cu totul străin acest lucru de „obiceiul pământului" la noi?

Am aşteptat în speranțe şi rugăciuni călduroase şi neîndoielnice. Bunul Dumnezeu nu m-a lăsat. În Craiova, unde m-am logodit şi apoi căsătorit, un om cu frică de Dumnezeu, printr-o împrejurare providențială pentru mine, a aflat de nedeşarta mea ambiție că „nu vreau în nici un caz să intru în slujba Bisericii prin bani sau prin vreo protecție politică". S-a bucurat să poată fi considerat ca omul scos de Cer în calea mea şi a cerut permisiunea părinților să scrie Prea Sfințitului D.D. Episcop Gherontie, cu care se cunoştea bine încă de la Craiova, garantându-mi neprihănirea acestei mijlociri. În felul acesta am ajuns în Eparhia Tomisului, la Balcic, fără protecție politică şi fără bani (deşi un om de pe la Episcopie le spunea colegilor care aşteptau să fie hirotoniți în acelaşi timp cu mine că pe Imbrescu „1-a costat atât", încredințându-i de acest lucru pentru nu ştiu ce scop...).

La Balcic am fost hirotonit întâi preot-ajutător, prin decretul 219 din 12 februarie 1934, pentru biserica 2Sf. Gheorghe", pe care Domnia Voastră ați vizitat-o astă-vară, invitat de dl. primar al Balcicului şi ați văzut că trebuie neapărat renovată radical, pentru că este catedrala din reşedința de vară a M. S. Regina Maria. Am găsit ca paroh pe preotul „cursist" Aurel Popescu, care, după cum îmi spusese Prea Sfințitul meu Stăpân, trebuia să fie judecat pentru grele chestiuni şi apoi cel puțin transferat din Balcic. Eu trebuia să aştept clarificarea situației în forma legală, iar în rostul meu să-mi îndeplinesc misiunea „în măsura darului" meu, aşa cum l-am primit de la bunul Dumnezeu. Despre aceste lucruri au adeverit înşişi epitropii şi enoriaşii de acolo, după cum cred că ați aflat şi din scrisoarea lor, adresată Prea Sfințitului meu Stăpân şi publicată tot în acest ziar. Preotul Popescu n-a mai fost judecat şi nici sancționat, căci a avut

abilitatea de a se agăța totdeauna de câte o pulpană politică „de la putere". Dumnezeu să mă ierte şi Domnia Voastră tot aşa, dacă binevoiți, Domnule Ministru, dar eu nu prea înțeleg în care „literă de lege" (căci de „duhul ei" nu mai poate fi vorba) este prevăzut că aceasta este o formă legală de a se sustrage un vinovat de la o judecată? Dar, iertați-mă de cuvânt prost, să lăsăm aceasta la o parte...

Am făcut o cerere către Domnia Voastră, în care arătam care e rolul unui preot în Balcic şi am cerut să binevoiți a-mi crea acolo al doilea post bugetar, ca să pot trăi şi eu. Am primit răspunsul, prin Sfânta Episcopie, că posturi noi nu se pot crea, dar să fiu numit într-un post bugetar liber şi să rămân la Balcic, dându-ne tot de la Onoratul Minister de sub conducerea Voastră formula „detaşat în interes de serviciu".

Preotul celălalt a continuat şi el cu ale sale şi era s-o înfunde, de rândul acesta rău şi definitiv! Văzând că nu e chip de scăpare, s-a înscris în partidul Domniei Voastre şi astfel a scăpat iarăşi de judecata cuvenită şi de urmările pedepselor fireşti. Mai mult, a intervenit către Domnia Voastră să fie respectată legalitatea şi să rămână el la Balcic, unde zice că este titular, iar eu să plec la Echiscea, unde zice că sunt eu titular.

Acum, cine-i de vină de toată încurcătura aceasta nu mă priveşte, căci „nu judec" eu. Dar, ca un om prost şi cu râvnă pentru harul ce mi 1-a dat Domnul, vă întreb: Se cuvine ca eu să fiu alungat de acesta (şi amenințat cu moartea de agenții bătăuşi ai partidului Domniei Voastre) din Balcic, iar cel vinovat să stea neclintit, pe temeiul „literei legii", acolo unde a răcit toată lumea de Biserică?

Că îmi puteți da şi mie un loc cuvenit sub soarele țării mele, cred că ați dori să o faceți Domnia Voastră; dar cum rămânem cu duhul „legii lui Hristos?"...

Bunul Dumnezeu să vă binecuvinteze.

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 310, 24 ianuarie 1936.

[18]

Biserică... mamă,

Cum îți ucizi copiii! Cum îl faci pe Mirele tău să sângereze! Cum umpli țara aceasta de groază! Cine te îndeamnă să zdrobeşti inimile pline de credința şi evlavie? Cine poate să-ți ceară atâta orbire şi tu să asculți mai mult decât la Domnul tău? Mamă despletită, mamă crudă, alungă din calea ta pe satan!...

Nu, Biserica nu este aceasta, Ortodoxia ei nu poate fi cea pusă la cale în hrube! Căci numai din hrube a putut țâşni atâta scârbă şi nebunie!

Unde sunt urmele Duhului Sfânt, cu Care împreună „să li se fi părut" urmaşilor Sfinților Apostoli de la noi că nu trebuie să mai zidească tinerii biserici Mântuitorului lor? Arătați-mi un singur canon al sobornicicei răsăritene în care să fie scris acest lucru! Răsfoiți toată istoria românească şi aflați cine a mai ajuns la atâta cutezanță în aceste ținuturi, nu dintre români, ci chiar dintre păgânii năvălitori?

Dar veți găsi peste tot că Duhul Sfânt nu se pogoară să inspire pe cei necurați! Câți dintre Vlădicii noştri şi câți dintre preoții din țară au curajul să spună că n-au făcut cu ochiul niciodată lui Iuda? Prea puțini, aşa de puțini, că aceştia nu au putut opri sminteala celor cu obligații față de jigodiile hrubelor. Cei puțini au sângerat când au văzut că Duhul Sfânt a fost ofensat şi că atâția fricoşi şi atei în sutane au păcătuit împotriva Lui - şi s-au îngrozit că acestea s-au făcut în numele Sinodului Bisericii Ortodoxe Române!

Unde este grija păstorilor că sunt atâtea oi rătăcite azi în lume? Numai pe hârtii, în buletine oficiale, de ochii oamenilor...; dar în fond, nimic, în cazul cel mai bun, iar în cazul dureros şi actual, tâlhării ca în codru, până şi din partea unora care ridică Sfânta Evanghelie peste atâta bună-credință şi meritat respect!

Mântuitorul a plâns Ierusalimul că nu a vrut „să se adune ca puii sub aripile găinii", iar vitrega Mamă a celor mai

curaţi creştini din ţară (şi cu fapta, nu numai cu vorbele), această nenorocită Mamă, ajunsă pe mâini mânjite cu sânge şi bani, îi loveşte şi îi alungă de la sânul ei!

Cu toate acestea, Biserica neprihănită, Mireasa Mielului, nu este cea provocatoare prin atâţia inşi care se tem de oameni mai mult decât de Dumnezeu, ci este blânda, modesta şi rugătoarea Maică a celor care sunt gata să-şi dea şi viaţa pentru ea, ca s-o apere tocmai de marea dezonoare care vrea s-o pângărească!

Pentru ţara aceasta, oprirea nebunească de a zidi tineretul creştin biserici este semnul de sus că răul a ajuns la cea mai imposibilă limită şi că de acum se va cunoaşte, tocmai de aceea, cine este al lui Hristos şi cine Îl minte, tâlhărindu-I Biserica!

Ţară mâncată de atâtea partide politice şi dezonorată de atei, ascultă ce îţi spune Sf. Ap. Pavel, ca odinioară corintenilor: „Căci trebuie să fie şi partide între noi, ca să iasă la lumină cei găsiţi buni" (1 Corinteni 11, 19).

Pe tine, Ţară şi pe tine, Biserică-mamă, numai aceşti ziditori te vor apăra şi binecuvânta! Amin.

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 313, 29 ianuarie 1936.

[19]
Sfinţii Trei Ierarhi

Binecinstitoarea pomenire a numelui şi rostului lor în viaţa de lumină a Ortodoxiei ne află astăzi mici la suflet şi plini de rătăciri. Marii „dascăli ai lumii" ne-ar dori la înălţimea lor, dar ne privesc întristaţi cu câtă încăpăţânare stăm departe, pentru că învăţăm „Ortodoxia" de la catolici şi protestanţi şi nu de la cele trei izvoare sfinte. Ierarhii, în numărul lor simbolic de trei, se apleacă spre durerile lumii

de azi, dar se văd răniţi de necântărita făţărnicie a atâtor „ierarhi" moderni.

Când se ridică misionari cu duh hrisostomic, cu dârzenie vasiliană, cu adâncire „de Dumnezeu vorbitoare" grigoriană, cei trei Sfinţi se bucură cu îngerii, dar plâng cu oamenii văzând cum se perpetuează năpustirea răutăţilor tocmai asupra acestori zeloşi următori ai exemplului lor sfânt. Cine să mai apere zidirea ortodoxă de atâta năvălire a întunericului şi de atâta prigoană a „porţilor iadului"? Câţiva „nebuni pentru Hristos", căci lumea este prea bolnavă! Avem nebiruitele rugăciuni ale Sfinţilor Trei Ierarhi, cu trăznetele acelor „blesteme" sau „molifte" ale Sfinţilor Vasile şi Ioan. Ele vor ajuta la alungarea demonilor din lumea noastră. Iar pentru adevărata şi cuviincioasa slavă ce trebue să-I dăm Părintelui Luminilor avem, tot de la cei trei Sfinţi, Liturghiile lor fără seamăn.

Pentru aceasta, însă, trebuie să rămânem neabătuţi de la cărţile de ritual ortodoxe!

Chiar slava ce se cade să le-o dăm de ziua consacrată amintirii sfinţeniei lor, nu o putem cânta îngereşte decât în imnele dogmatice ale Mineelor noastre. Aceia sunt adevăraţii ortodocşi şi păstrează buna rânduială în duh şi adevăr, care se roagă lui Dumnezeu aşa cum ne-au învăţat numai cei trei şi numai cei asemenea lor.

S-ar bucura mult Sfinţii Trei Ierarhi de astfel de păstori ai Ortodoxiei în dogme şi în cult... şi totuşi, ei mai stau îndureraţi!

Mergeţi în anumite biserici „ortodoxe" din ţară şi mai ales din capitală şi siliţi-vă să vă absorbiţi evlaviei depline. Vă asigur că nu veţi izbuti. Pentru că oricâtă bunăvoinţă şi pietate aţi avea în suflete, anumite metode „inovatoare" ce se practică în aceste biserici sunt de-a dreptul provocatoare şi scandaloase! Ţicneala unor somnambuli şi isterici a fost găsită mai valoroasă şi mai atingătoare inimii decât slujba sfântă, aşa cum am moştenit-o de la predania Stâlpilor dreptei-credinţe. Pe deasupra celor opt glasuri străbune, a

troparelor şi condacelor şi a celorlalte curate slăviri ale Cerului, au găsit unii că ar fi mai „interesant" poate, sau mai „integral" - sau să-i mai ştie cel-care-îi-îndeamnă cum - ca să scoată anumite „versete", să le dea melodia câte unui vals sau tango şi cu acestea să „progreseze" Ortodoxia, cântându-le „cu tot poporul".

Sfinţilor Trei Ierarhi, apăraţi-ne de sminteli, rugaţi-vă pentru noi şi luminaţi-ne, întărindu-ne numai în Ortodoxia sfântă a voastră, ca să ştim a slăvi cu bunăcuviinţă numele şi lucrările ce ni le-aţi lăsat!

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 314, 30 ianuarie 1936.

[20]
Preotul „uniat" de la Constanţa

În „Duminica" ultimă scriam că la Constanţa este un preot uniat care încurcă rău tot clerul ortodox de acolo. Numele lui este Nicolae Şandru şi se intitulează „preotul românilor uniţi din Dobrogea".

Nu vreau să aduc nici o acuză nimănui. Fiecare preot va da singur socoteală în faţa lui Dumnezeu de felul cum şi-a îndeplinit misiunea lui pe pământ. Pentru oameni, însă, suntem datori să ne mustrăm între noi cu „certare duhovnicească", ori de câte ori vedem că le dezmințim aşteptările. Cu atât mai mult atunci când turma duhovnicească se scandalizează de strălucita absenţă a faptelor dragostei preoţilor. Şi acesta este păcatul cel mare al multor preoţi din Tomis.

Popa Nicolae Şandru al „românilor uniţi din Dobrogea" a prins imediat această slăbiciune - mai adevărat, acest mare păcat! - când a descălecat acolo. A început cu slujbe într-o casă de rugăciuni (şi veţi vedea că nu peste mult timp va face o biserică care va fi o mustrare pentru toţi cei care şi-au dat

silinţa ca să se termine odată reparaţiile catedralei Sfintei Episcopii).

Mai poartă neîntrerupt o servietă în care are un patrafir, o cruce şi un aghiazmatar ortodox. Are un „miros" grozav, căci simte imediat unde este vreo ispită de nemulţumire a credinciosului faţă de câte un preot ortodox şi îşi face apariţia numaidecât ca să „aline durerile". Ştie el să vorbească pe inima omului şi dând-o mai cu „Dumnezeu drăguţul", mai cu „lasă maică dacă nu ai, că nu pentru asta trăim", se furişează dulceag şi pe nesimţite în suflete.

Ici trânteşte o moară cu tâlc, dincolo, spre drumul cimitirului, care este cel mai potrivit vad, vrea să ridice un azil şi „să vezi, frace părince Ilie, cum îi mai tolănim noi la grijă" pe preoţii ortodocşi din Constanţa. Cum reacţionează preoţii ortodocşi? Recurgând la forţa publică, l-am dat pe seama judecăţilor... Popa Şandru, este adevărat, le spune „mocanilor" (românilor ardeleni) că acum au „Biserica lor", confundând sub acest nume şi pe transilvănenii ortodocşi. Este păcatul lui, dar şi greşeala preoţilor care nu-l combat cu propriile-i mijloace! Dacă se fac regulat slujbe şi acatiste la Sfânta Episcopie ortodoxă, ceea ce nu-i cel mai greu lucru, în schimb Popa Şandru duce o viaţă exemplară: nu bea, nu fumează, posteşte aspru (ca să impresioneze), ceea ce pentru ai noştri... nu-i cel mai uşor lucru! Că nu este oprit un preot să bea şi să fumeze cumpătat - cine zice, din ipocrizie, altfel? Dar atunci când eşti provocat la o luptă grea de unul care vrea să demonstreze că e mai bun, nu eşti oare obligat „să te acomodezi tuturor împrejurărilor", până când reuşeşti să înlături din calea poporului momeala care-l ispiteşte?

Am stat de vorbă cu Părintele Şandru patru ore neîntrerupt şi... l-am ascultat cum a vorbit numai Sfinţia Sa! Mi-a ajutat Dumnezeu să pot tăcea, până când am simţit că e cazul să-i pun o singură întrebare: „În tot zelul Sfinţiei Tale, eşti împins numai de sinceritate şi dragoste pentru învăţătura Mântuitorului, sau speri să izbuteşti a face şi prozeliţi pentru Blaj ?"...

Ce interesant a fost Părintele uniat de data aceasta! Ba că direct e numai dragostea de mântuirea oamenilor (care fără el se stingeau în Constanța?!), ba că indirect urmează de la sine şi ceva „convertiri", până când, „la urma urmei, frace, noa că doar tăți sântiem de la maica Roma, cu Biserica ei, după cum ne învață istoria şi te pomeneşti că şi cu Sfinția Ta vom lucra odată împreună!"...

Sfântă istorie a Bisericii lui Hristos şi tristă istorie a țării mele, când ne vom învrednici odată să nu ne mai furăm căciula unii altora, uniații cu „Maica Roma" şi ortodocşii cu Maica-Poliție cea fără „post şi rugăciune"?!?

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 315, 31 ianuarie 1936.

[21]
Post Festum

Zilele acestea au fost sărbătoriți Patronii Sfinți ai diferitelor instituții de înaltă cultură din țară: în ziua Sfântului Grigorie Teologul, Patronul Facultății de Teologie din Bucureşti; în ziua Sfinților Trei Ierarhi, Patronul Facultății de Teologie din Cernăuți şi al Universității din Bucureşti.

Sărbătorirea curată a Sfinților Patroni presupune întodeauna un bogat substrat sufletesc de credință şi evlavie. Când acestea lipsesc, sărbătorile sunt mai mult prilej de ofensă ce se aduce numelui celor ce veghează de sus şi nu au nicidecum darul de a atrage dorita şi cuvenita protecție şi binecuvântare a acelor Sfinți.

Sfântul Grigorie Teologul a fost întristat când profesorii de la Facultatea de Teologie din Bucureşti şi studenții, de față cu înalți reprezentanți ai Ortodoxiei româneşti, au implorat binecuvântarea lui. Când profesorii acestei instituții dau dureroase exemple de ură între frați, când ei se critică

unii pe alții, fără sfială, până şi în fața studenților, când este supus unui adevărat martiriu tocmai cel mai distins profesor, care este Preotul Dr. Grigorie Cristescu, cum o să se poată bucura, chiar şi în luminile şi fericirea Cerului, Sfântul Grigorie Teologul de oficialele invocări ale puterii lui?...

Sfinții Trei Ierarhi, la Cernăuți - unde mai este câte un sfânt, încă, pe pământ, ca Preotul Prof. Dr. Vasile Gheorghiu şi promițători de mare vrednicie universitară ca Părintele Prof. Dr. Domițian Spânu - cum s-ar putea bucura, totuşi, de Facultatea de Teologie de acolo, când în sânul ei n-a reuşit să intre încă nici un „regățean" ca profesor, deşi suntem la atâția ani după unirea tuturor românilor?

Tot Sfinții Trei Ierarhi, la Bucureşti, când vrea să-i sărbătorească întreaga Universitate, cum o să fie ei împăcați şi mulțumiți de progenitura daco-romană care are ca regulă mai mult baioneta jandarmilor, tocmai ori de câte ori studenții creştini cu fapta (nu pretinşii creştini de ocazie şi de fățarnic formalism!) vor să-şi revendice drepturi sacre în numele culturii ortodoxe, cu biserica şi duhovnicul lor probat printr-un lung martiriu?! Iar atunci când interese subterane şi cu totul străine de curatele chemări ale Ortodoxiei româneşti, în vremea pe care o trăim, recurg la stratageme ruşinoase, anume ca să arunce în derută ascultarea de aceste sfinte chemări ale celor curați - zic, cum o să fie mulțumiți, fie şi în cerul moştenit de ei, Sfinții Trei Ierarhi?

În zadar! Contracte pe pământ pot face oamenii câte vor, chiar convenționale şi mincinoase! Dar cu Cerul şi cu moştenitorii lui nu se poate face nici un fel de contract! Va veni oare mai curând vremea când să începem a dori sincer cucerirea Cerului prin faptele eroismului curat? Să dea Dumnezeu!

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 316, 1 februarie 1936

[22]
Cuvinte de început

Biserica este a lui Dumnezeu, prin binecuvântarea Lui şi poate fi a oamenilor, prin voinţa lor de a se mântui.

Numai acei oameni merită numele de creştini, care iubesc Biserica Domnului nostru Iisus Hristos, pentru că se pot elibera de păcat şi se pot desăvârşi prin ea. Ei dovedesc aceasta prin sinceritate şi căldură în rugăciuni şi prin curăţenie şi eroism în fapte.

Toţi ceilalţi oameni, care cutează să se apropie şi să se intereseze de Biserică cu alte intenţii, nu merită numele de creştini. Ei sunt mincinoşi şi pângăritori ai celor sfinte.

În toate vremurile şi în toate locurile unde cheamă Biserica la mântuire, oamenii intră în ea: cu smerenia vameşului, creştinii adevăraţi; cu orgoliul fariseului, creştinii mincinoşi.

Cei smeriţi, fie săraci ori bogaţi, fie învăţaţi ori neînvăţaţi, au râvnă pentru zidirea duhovnicească a lumii; cei mândrii dărâmă şi întunecă viaţa lumii prin umbrele compromiţătoare pe care le aruncă prezenţa lor asupra Bisericii.

Garanţia că lucrul duhovnicesc va aduce omenirea din progres în progres nu poate fi decât clerul, adică ierarhia bisericească. Atât învăţătura, cât şi fapta ierarhiei trebuie să confirme neîncetat adevărul creştin.

Când clerul devine fariseic, omul se gândeşte trist: „Voi sunteţi sarea pământului. Dar dacă sarea îşi pierde gustul, prin ce îşi va căpăta iarăşi puterea de a se săra? Atunci nu mai este bună la nimic, decât să fie lepădată afară şi călcată în picioare de oameni" (Matei 5, 13).

Când clerul este la înălţime, omul se bucură, gândind fericit: „Voi sunteţi lumina lumii. O cetate aşezată pe un munte nu poate să rămână ascunsă. Şi oamenii nu aprind lumina ca s-o pună sub obroc, ci o pun în sfeşnic şi luminează tuturor celor din casă. Tot aşa să lumineze şi

lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre bune, să slăvească pe Tatăl vostru Care este în Ceruri" (Matei 5, 14-16).

Preot Ilie I. Imbrescu

• „Legionarii", an IV, nr. 4, 1 februarie 1936, p. 1.

[23]
Duminica

Nu vedeţi că lumea cade în deznădejde? De ce o lăsăm, Părinţilor? Cine va birui răul, dacă nu ispravnicii harului Domnului Iisus Hristos? Ştim că nu e biruinţă fără Hristos! De ce, dar, nu-L rugăm să fie pururea cu noi şi cu cei încredinţaţi nouă?

Iată-ne judecaţi de lume! Cu câtă neîncredere suntem priviţi! A cui este vina? Numai a noastră!

Vedem bine cum se prăbuşesc toate sistemele false de gândire şi cum se nimicesc toate orânduirile omeneşti întemeiate pe nisipul minciunii!

Cineva, în chip nevăzut, alungă demonul din lăcaşul rosturilor omeneşti şi mătură gunoiul, dar cei aleşi nu se silesc să pună în loc faptele Duhului Sfânt! Nu se va întoarce atunci demonul, cu alte şapte duhuri rele, în casa măturată? Cine va fi pedepsit de Dumnezeu? Noi, numai noi!

Lumea geme însetată de lumină. De unde să-i apară razele ei binefăcătoare, când noi o ascundem sub obrocul neîndemânării şi răutăţilor noastre? Lumea este flămândă de dreptate şi dornică de milostivire. De unde să-i vină pacea cugetului şi tăcerea inimii, când noi le dăm pilda drăcească a atâtor fărădelegi şi a celei mai nesocotite uri cu care ne pândim şi ne lovim meschin unii pe alţii?

Avem un for suprem, Sfântul Sinod, şi avem un for de năzuinţe, Asociaţia Clerului. După ce plan inspirat dirijează ele subordonarea frământărilor obştei româneşti către

îndeplinirea marilor porunci, în perspectivă harică, ale naționalismului popoarelor din acest veac?

Nu e naționalismul cuprins în dumnezeiasca economie a mântuirii lumii? Da, este tocmai mlădița pe care va să fie altoit harul divin! Atunci, de ce nu alungă Biserica pe toți demonii care iscodesc rătăciri şi sminteli în calea desăvârşirii naționalismului românesc? De ce nu-l apără Biserica şi - durere! - de ce-i ajută ea tocmai pe duşmanii lui cei mai înverşunați?

De la Dumnezeu sunt neamurile, precum şi graiurile lor, deosebite unul de altul, şi Dumnezeu vrea ca fiecare om în lăcaşul neamului său să fie rânduit a învăța cum se poate face cetățean al Împărăției Cerurilor.

Noi intrăm acum într-o eră de început a realizării țelului fixat omenirii de Domnul: „Şi va fi o turmă şi un păstor" (Ioan 10, 16).

Ce rol imens are Biserica Ortodoxă Română în pregătirea şi promovarea lumii către acest țel!

De ce nu are Biserica noastră râvnă şi chinuitoare frământare ca să fie cea dintâi care să înstăpânească în lume mai ales aceste cuvinte: „Mari şi minunate sunt lucrările Tale, Doamne Dumnezeule, Atotputernice! Drepte şi adevărate sunt căile Tale, Împărate al neamurilor! Cine nu se va teme, Doamne, şi cine nu va slăvi Numele Tău? Căci numai Tu eşti Sfânt şi toate neamurile vor veni şi se vor închina înaintea Ta, pentru că judecățile Tale au fost arătate!" (Apocalipsa 15, 3-4).

O, dar Biserica Ortodoxă Română ucide tocmai sufletul şi credința acelor naționalişti de la noi care se subordonează în cuvânt, în rugăciune şi în faptă numai iconomiei harului divin!

De ce? De dragul cui şi până când?

Preot Ilie I. Imbrescu

• „Porunca vremii", nr. 317, 2 februarie 1936

[24]
„Puțintică nebunie..."

Sunt oameni care socotesc că a vorbi sau a scrie este un moft sau o vanitate setoasă de glorie reclamistă. Sunt alții care se întreabă cu ce drept şi în numele cui îşi prezintă vorbitorul sau scriitorul afirmațiile sale? Mai sunt unii care nu judecă pe propovăduitorii cuvântului, ci numai spusele lor.

Ca preot, eu pornesc de la alte considerații şi mă întreb: pe care din aceste neajunsuri şi în numele cărui principiu caută să le retuşeze „doica" cenzură?

În ultimul număr al ziarului nostru era să apară un strigăt dureros în legătură cu hotărârea Sfântului Sinod Ortodox Român de a nu mai îngădui tineretului naționalist „construirea de biserici în mod gratuit" (să mă ierte Cerul şi cei ce au datoria să nu-I alunge „împărăția Lui" de pe pământ, dar mie nu-mi vine să cred că această hotărâre s-ar fi luat în plenul Sfântului Sinod!). În strigătul despre care este vorba erau numai expresii biblice, deşi nu în „ghilimele" (de, mai bine că nu o citesc cenzorii!)...

De exemplu, „urâciunea pustiirii la locul sfânt", din cartea profetului Daniil. Mai era vorba acolo de existența anumitor canoane, care ar putea trânti sub „anatemă" pe aceia care dau concurs „porților iadului". Mai era vorba de toți morții români pentru legea lui Hristos, în numele cărora se striga revenirea imediată la „ascultarea de Duhul Sfânt".

Sunt sigur că până aici i-a plăcut cenzurantului şi mi-a tolerat (cum mi-a tolerat multe părți cu documentări biblice din cartea „Apostrofa unui Teolog") tot ceea ce recunoaşte şi Asprimea Sa că este spus numai de dragul binelui acestei țări, pentru care şi dumnealui se va ruga sub patrafirul unui preot când - ferească Dumnezeu! - ar fi să moară pe vreun front.

Ca să-i placă până la sfârşit, iată că nu mai amintesc nimic altceva în legătură cu strigătul cenzurat. După cum

vedeți, nu e vorba, în aceste rânduri, de hotărârea Sfântului Sinod (care va fi teribil cenzurată de „vămile văzduhului”!), ci de ceea ce rezumă titlul acestui articol. Dacă Sfântul Pavel, cel mai mare dintre apostoli, s-a lăsat antrenat de „puțintică nebunie” - atunci, față de certăreții prostului Ilie, el, cel mai mic şi ticălos din clerul României (unde nu-i nici francmason, nici mamonist, nici simonist, nici beţiv, nici drac!), poate să se antreneze într-un amarnic râs cu sine însuşi. „Prostuțul de el, parcă tu ai să îndreptezi lumea?”, grăit-a (nu Zaratustra nenorocitului Nietzsche!) prietenia atâtor oameni. „Măi băiete, eşti cam nervos, cam trăznit, vezi de te caută şi te îngrijeşte, ca să nu înebuneşti!”, i-a spus episcopul lui Ilie, când îi comenta o scrisoare pentru care l-a chemat telegrafic la Palat. Şi a continuat Vlădica: „Mi-e frică de ministru!”.

Câtă presiune, câtă teroare s-o fi exercitând asupra bieților noştri Stăpâni! Şi cine le sare în ajutor?

Şi aşa, când mă fură râsul, îmi aduc aminte de multe-multe şi mă copleşeşte o întristare crudă şi plâng! Dar cine mai plânge azi şi cine mai vrea să trăiască minunea „Fericirii a doua”?

D-ta, stimate cenzor, ai plâns vreodată în viață? Nu ți-au trecut atâtea lucruri pe sub ochi şi inima d-tale de bun român (căci, sunt sigur, nu eşti dintre cei cari înjură pe Dumnezeu!) nu a sângerat niciodată de jalea dreptății gâtuite?

Acum, vezi bine, n-am ieşit de sub prevederile legale ale cenzurii; de aceea, trimite-mi o carte de vizită cu numele d-tale şi al celor ce îți sunt dragi, ca să-i pomenesc unde voi sluji iarăşi lui Dumnezeu... Pentru că ai tolerat să spun că Biserca se năruie, scuzându-mi aceasta deoarece nu sunt decât un biet „nebun pentru Hristos”...

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii”, nr. 319, 5 februarie 1936

[25]
Nostalgia Cerului

Toată lumea este cuprinsă de o chinuitoare nostalgie. Arghirofilii, după bani, după lozul cel mare de la loterie. Democrații, după putere. Plagiatorii, după o catedră universitară. Proştii, după înțelepciune. Bogații, după neexistența „focului gheenei”. Demonicii, după lacul Gadarei. Preoții, după protecții politice. Episcopii, după neîntemeierea de oameni şi de ministru. Sinodul, după neamestecul Duhului Sfânt. Guvernul, după încrederea Suveranității. Obscurii „candidați”, după vacantele scaune episcopale...

Numai o mică parte din fiii acestei țări sunt cuprinşi de nostalgia cerului.

Generația harică, singură ea, se mistuie în ea, se mistuie în dorul după splendorile Bisericii lui Hristos.

Omul haric, indiferent de vârsta pământească, aşteaptă mereu luminoasa revărsare a binecuvântărilor de Sus. Sub ocrotirea lor îşi poartă tăcut greutatea încercărilor, pe scara luptei biruitoare, prin rugăciune. Roua ei îi rodeşte bogăția faptelor închinate lui Dumnezeu.

Când unii, albiți de mânuirea darului şi „sătui de viață”, ca patriarhul Avraam, se mută din „cortul trecător” al trupului, lasă în urmă mângâierea nădejdii că „îşi vor da osteneala ca şi după moartea lor să ne putem aduce aminte de aceste lucruri” (2 Petru 1, 15) ale poruncilor dragostei. Pe pământ, chinuiți numai de dorul cerului, Roman Ciorogariu (abia de curând îngropat) şi Nicolae Ivan, trecut azi în ceata dreptților, au zidit, cu sufletul lor mare, pilduitoare întăriturii de înțelepciune, caracter şi folosiri obşteşti.

Doi episcopi, într-adevăr slujitori numai lui Dumnezeu! Cuvântul acesta, pe măsura lor, atât de mare şi greu, dezvăluie ameţitoare prăpastie înaintea acelora care nu mai ştiu ce trebuie să creadă despre rânduiala Proniei divine pe acest pământ. Câți or mai fi ca ei? Şi dacă ei au plecat, în

cine se mai poate vedea o neclintită chezăşie a rosturilor „după voia lui Dumnezeu”?!

Ştim că Dumnezeu nu ia decât pe cei buni, celor păcătoşi lăsându-le timp şi peste timp pentru a se putea îndrepta. Dar ce ne facem noi, atâția rătăcitori învăluiți în prigoana smintelilor şi a păcatului? Cum ne vor ieşi în cale ajutoarele celor tari în râvnă şi faptă duhovnicească?

Aşa cred că se întreabă toți cei care nu vor să se lepede de Hristos. În inimile lor unduiesc copleşitoarele îngândurări şi din încordarea cu talazurile înverşunate ale tuturor încercărilor se întrezăresc, spre Împărăția nemărginirii, chemări care dor...

Doi bătrâni, vedenii ciudate într-o lume de rătăciri, au poposit acolo unde „limanul este lin” şi ne îndeamnă „să fim fără preget în sârguință, plini de râvnă cu duhul, să slujim Domnului, să ne bucurăm în nădejde, fiind răbdători în necazuri şi stăruitori în rugăciune” (Romani 12, 11-12).

De ne-ar alunga Dumnezeu norii potrivnici de pe cerul după care suspinăm! I-am ridica atunci în libertate biserici în care să ne putem ruga fericiți, căci inimile curate plâng, doritoare după locul desăvârşirii.

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii”, nr. 319, 5 februarie 1936

[26]
Biserica studențească

Când apar „lupii răpitori îmbrăcați în piei de oi” este nespus de respingător ca să-i priveşti, dar groaznică osândă te aşteaptă dacă nu îi ciomăgeşti la timp. Minciună, pretutindeni minciună în societatea oficială românească de azi! Mai hidoasă este însă când tânjeşte acolo de unde se aşteaptă numai căutarea şi afirmarea adevărului.

Biata „Univesitate” românească, în ce hal de robie a minciunii a ajuns!

Am primit la redacția ziarului nostru o adresă de la Rectoratul Universității din Bucureşti. Pe măsură ce vom da loc pasajelor pe care le cuprinde, le vom comenta, cu reîmprospătarea unor lucruri din domeniul istoriei şi al... bunului simț.

„Universitatea din Bucureşti aduce şi pe această cale viile sale mulțumiri Înalt Prea Sfințitului Patriarh al României pentru solicitudinea arătată studențimii noastre universitare, donând Universității fosta biserică rusească pentru trebuințele sufleteşti ale studențimii noastre creştine”.

Acum vor să se roage profesorii cu studenții. Foarte frumos şi să le dea Dumnezeu gând bun! Dar, întrebăm: „în duh şi în adevăr”? Căci iată ce mai spune adresa: „Aceasta va fi de acum înainte biserica studenților. În această biserică s-a făcut serviciul cu prilejul serbării Unirii Principatelor. Tot aici s-a făcut Te Deum-ul la 30 ianuarie, cu ocaziunea Patronului Universității” (şi, natural: punct).

Iată, era să nu ştim că până acum studenții creştini-români din Bucureşti au fost păgâni şi n-au avut nici biserică şi nici duhovnicul lor! Dar minciuna e minciună, e grosolană şi e obraznică şi e provocatoare, indiferent de la cine vine!

Noi ştim că adevărul este că studenții creştini-români au încă de mult şi biserică şi duhovnic! Mai ştim că n-au făcut paradă de vorbe din aceasta, ci au ştiut totdeauna: să se roage, să se împărtăşească cu Sfintele Taine şi, mai mult, chiar să treacă prin repetate martiraje pentru râvna duhovnicească, de la care scrâşneau să-i abată tocmai ipocriții zeloşi şi „patres” suspecți ai orei actuale.

Centrul Studențesc Bucureşti, încă de pe vremea preşedintelui Andrei Ionescu a făcut intervenție la aceeaşi Sfântă Patriarhie pentru ca să le dea biserica „Sf. Anton” şi pe parohul ei, Părintele Nicolae Georgescu-Edineț, spre folosirile lor duhovniceşti. Şi ce s-a făcut (şi mult s-a făcut şi se face!) nu e cazul să spun chiar acum.

Dar una trebuie să o ştie toată lumea! Adică Sfânta Patriarhie, încă în 20 noiembrie 1929 a dat ordinul nr. 15.931, care cuprinde următoarele: „Centrul Studenţesc Bucureşti ne cere aprobarea pentru a începe o lucrare de zidire duhovnicească personală şi propagandă creştină în biserica Sf. Anton-Curtea Veche. Întrucât Noi apreciem bunele intenţiuni de care sunt însufleţiţi studenţii şi dorim gruparea tineretului în jurul Bisericii, le-am dat această aprobare. Binevoiţi a pune în vedere aceasta C[ucernicului] Paroh al bisericii Sf. Anton-Curtea Veche, căruia îi dăm şi sarcina de îndrumător duhovnicesc, precum şi obligaţiunea de a Ne raporta periodic asupra chipului în care se desfăşoară activitatea studenţească acolo şi rezultatele dobândite".

Să judece oricare cititor şi oricare student creştin-român ce se ascunde sub mieroasa îmbiere a Universităţii şi ce blasfemie (a câta este?!) faţă de biserica studenţească. Dar, când ajung oamenii să-şi facă ambiţii şi cu cele sfinte şi să spună minciună în loc de adevăr... Dumnezeu nu îi mai iartă!

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 322, 8 februarie 1936

[27]
Duminica

Frumoasă este lupta vieţii şi binecuvântată este suferinţa! Când arcuşul ei atinge coardele inimii, din adâncuri se revarsă cântări de bucurii înlăcrimate. Darurile Duhului Sfânt deschid atunci comori de negrăită putere şi lumină. Sărăcia gândului la fiecare mizerie a zilei se copleşeşte de plinătatea presimţirii binelui, în care te încrezi fără zăbavă. Asculţi şi glasul durerii altora şi te leagă de ei putinţa înţelegerii într-o îmbelşugată iubire.

Spiritul, numai el, leagă toate încheieturile sensibilităţii omeneşti de taina biruinţei Domnului Iisus Hristos.

Şi suntem, cu toate acestea, aşa de slabi! Ca şi „fiul risipitor", ne plecăm atât de uşor aparenţelor pline de îmbieri iluzorii. Ştim că suntem legitimi moştenitori ai făgăduinţelor Tatălui Ceresc, dar de atâtea ori, în fiecare zi, ne subjugăm seducţiilor deşarte. Femei, îmbătări, risipiri de neprihăniri în neant şi de energie în beteşuguri... Câţi tineri, azi, se „laudă în Domnul" cu abstinenţa sexuală până la căsătorie, cu propaganda împotriva beţiei, cu ascultarea de chinuitoarele dar fericitele cercetări duhovniceşti? Desigur, le este ruşine de proasta concepţie a lumii şi le este jenă chiar de amăgita lor „bărbăţie". Cum o să te ştie lumea feciorelnic şi nebeţiv? Ca să râdă şi să te facă neputincios şi prost?

Amară şi falsă judecată!

Te vei duce „departe" de casa spirituală a Tatălui şi vei petrece cu femei în galante desfătări. Dar banii (vlaga tinereţii) îi vei cheltui şi, sărac (blazat), vei ajunge în rând cu mâncătorii de roşcove... şi nici pe acelea nu le vei mai avea! Dacă te reîntorci din vreme găseşti calea iertării, darul împăcării cu tine şi bogăţia adevăratei bărbăţii: sobrietatea.

Eşti copilul unei ţări-mamă ajunsă în grea tulburare. Cine o va scăpa şi reda rodnicei mângâieri? Tu, care în loc să fii viteaz biruitor al ispitelor, te ostoieşti în jalnice pângăriri? Crezi că răspunderile pe care viitorul ţării ţi le aşează cu greutate pe umeri vor fi împlinite de slăbănogi ca tine? Eşti „antisemit", dar o „jidoafcă drăguţă" te dă imediat gata, iar pe surorile tale din acelaşi sânge românesc nu eviţi să le cobori în mocirla „dăruirii" avutului lor cel mai de preţ, care este cinstea fecioriei! Eşti „antidemocrat", dar nu rezişti cu demnitate sunetului zimţuitelor roate pe care ţi le furnizează în palmă plutocraţia lui Iuda? Vrei să dobori francmasoneria şi toate uneltele ei, dar cum crezi că vei putea birui această hidră apocaliptică, dacă nu lupţi să învingi mai întâi păcatele din tine, prin ascultarea numai de Hristos Cel Răstignit?

Ţi se pare că este prea grea, prea mare suferinţa! Şi totuşi, nu ştii încă ce este „bucuria suferinţei", care ţi se dă de sus după ce devii mai întâi învingător şi stăpân în tine

însuți, ca apoi să nu te mai poată doborî nimic din lumea de afară! Îți aduci aminte cum s-a reîntors „fiul risipitor" la casa tatălui său? Umilit şi rugător! Şi nemărginita iubire a părintelui nu numai că l-a iertat, ci i-a dat şi „inel", ca semn că l-a consacrat acum ca om cu adevărată „bărbăție". Țara aceasta va geme încă mult sub călcâiul atâtor fărădelegi, dacă fiii ei - mai ales cei care voiesc să fie buni - nu vor grăbi să se întoarcă din pustiul „concepțiilor" de azi ale lumii! Abia atunci vor învinge şi se vor bucura, căci frumoasă este lupta vieții şi binecuvântată este suferința. Hristos fie cu noi!

Preot Ilie Imbrescu

• „Porunca vremii", nr. 323, 9 februarie 1936

[28]
Eftimie Horescu

Domaşnea, din granița Banatului, plânge, şi cu ea toți „grănicerii"... A murit un copil bun, chinuit de gânduri şi de boală. A murit departe de satul lui natal, dar sufletul lui se ridică din provincia lui Aurel Popovici, spunând lumii: am voit! Prieten din copilărie şi coleg de liceu, apoi prieten de grănicereşti năzuinți, ştim ce a voit: să-şi dăruiască gândul şi să vadă o Românie dreaptă.

Condeiul lui, punct de întretăiere între chemările idealului şi între atâtea realități meschine, arăta frumos ceea ce trebuie, cu acea bogăția de lumină pe care a cules-o din comoara lui Eminescu, din masivitatea lui Aurel Popovici şi de la săgețile peste adânc ale acelei inteligențe autentice care este Nae Ionescu. La Bucureşti era o uzină în miniatură, în care uruiau toate frământările: de la necunoscutele manuscrise de roman (poate i le va publica cineva!), de la discuții fecunde cu toți „ortacii" lui cei buni, până la „Dreapta" pentru care-i sclipeau ochii de bucurie când o vedea gata tipărită, după zile întregi de agitație. Îi plăcea să scrie la tipografie, în zgomotul maşinilor, la masa

„corectorului", unde scotocea migălos toate punerile la punct ale „gazetei lui".

Într-adevăr, „Dreapta", oficiosul Centrului Studențesc Bucureşti, prin competența şi îndemânarea lui Horescu, a fost o gazetă fără egal până atunci în lumea civilor academici. Dar gândul lui cel mai scump era: țăranul. De la țară şi el, a avut darul de a pătrunde toate tainele sufletului de plugar. Ca problemă centrală pentru aspirațiile curate ale celor legați de brazdă îşi pusese preocuparea temeinică asupra culturii satului, sub perspectiva tradiționalismului ortodox. Avea în privința aceasta elaborări de cugetare, izvorâte din cea mai competentă înțelegere şi pătrundere până în inima lucrurilor. Este posibil ca cineva să cunoască sau să adune toate însemnările lui, care vor da un cheag de studii dintre cele mai serioase şi profunde asupra realităților româneşti. Abia atunci va şti toată lumea că tânărul care a fost atins de îngerul morții înainte de a fi putut da singur tot scrisul pentru care a trăit, va rămâne cu siguranță o mare figură scriitoricească în cultura de viitor a țării noastre.

Eftimie Horescu, deşi a fugit dintre noi atât de discret, a fost cineva.

Dumnezeu să-l odihnească în pace, iar pe îndurerații lui părinți şi frați să-i mângâie pentru pierderea prematură a celui ce le făcea numai „fală".

Preot Ilie Imbrescu

• „Porunca vremii", nr. 324, 10 februarie 1936

[29]
Trăzniții dreptății

Fără îndoială, răspunderea celor ce fac ziaristică este foarte mare. Atât înaintea oamenilor, dar mai ales în fața lui Dumnezeu. Trebuie să ai conştiință, curaj şi dor de dreptate. Când ai înfricoşata răspundere a sfintei preoții, atunci

frământarea de fiecare zi trebuie să-ți fie numai cruce, pe care ai s-o porți fără murmur și fără șovăială!

Dar lumea este curioasă, este plină de ciudățenii. Și mă interesează numai lumea creștină. Ceilalți, dușmanii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, nu interesează decât în măsura în care trebuie pur și simplu „nimiciți".

Ca să poți aceasta, e nevoie mai întâi ca să fie bine organizată oastea drept-credincioșilor. Cum însă creștinii de azi sunt fărâmițați de tendințe centrifuge și de nuanță individualist-protestantinizantă - sigur, mai mult inconștient, dar nu mai puțin real! - problema cea mare este cum să-i captivezi în consensul trăirii sub puterea, lumina și porunca unui „singur Duh"? Căci pe Hristos Îl mărturisesc „numai cei născuți din Duhul Sfânt". Mărturisirea lor poate fi adeverită numai de faptele dragostei.

Aici însă intervine marea și nefasta confuzie: în ce măsură trebuie să fii bun și iertător, ca să nu dezminți ascultarea dragostei?

Mântuitorul a spus clar și categoric că numai prin harul Lui poți ști cine este supus Cerului și deci trebuie iubit și cine este slugă a iadului și deci trebuie urât: „De-Mi urmează cineva și nu urăște pe tatăl său, pe mama sa, pe soția sa, pe copii săi, pe frații săi, pe surorile sale și chiar viața sa, nu poate fi ucenicul Meu" (Luca 14, 26).

Poți urî ce îți este mai scump? Nu, dacă este curat! Dar păcatul încuibat chiar și în ceea ce îți este scump ești dator să-l urăști și să-l combați pentru Hristos!

Cu atât mai mult când, dintre creștini, unii sunt supuși unor mari obligațiuni și răspunderi, cum este mai ales propovăduirea adevărului prin scris.

„În lume trăiți, dar nu sunteți din lumea aceasta" și lumea „urăște ce nu este al său". De aceea, mai ales ziariștii creștini sunt foarte expuși: neînțelegerii (în cazul cel mai bun) și asupririlor morale sau fizice (în cazul dureros, dar la ordinea zilei).

Iar când printre dușmani ai și ființe care, prin chemarea lor, ar trebui să fie numai în slujba lui Hristos, atunci tu, ziarist, care recunoști ca om că ești supus greșelilor, dar lupți contra păcatului din tine și din lume, tu ești un nebun, un trăznit...

Totuși: „Fericiți cei însetați de dreptate"!

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 325, 12 februarie 1936

[30]
Olimpia Zeana

Încă un mugur al tinereții românești!

Credeam că după Eftimie Horescu, care a înghețat cu surâs trist, voi fi ferit de trista ocazie a scrisului despre cei luați pe brațe de îngeri...

Este o luptă în vreme care, dacă pe cei robuști îi răpune numai prin glonț - Virgil Teodorescu, Sterie Ciumetti etc. - pe cei mai firavi îi ofilește ca pe niște flori curate. Această fiică a Macedoniei românești, din Verghia, a fost pândită de coasa morții în laboratoarele Facultății de Farmacie din București, de unde a scos-o dintre colegii de anul IV, ca să-i curme suflarea la 21 ani de viață verde și avânt.

S-a integrat atât de frumos în acea eroică ascultare și lepădare de sine pe care Ortodoxia - în această vreme - o realizează, pentru Hristos, numai în lumea celor opriți a ridica biserici lui Dumnezeu.

Fiecare legionară vrea să fie numai „fiică a Preacuratei Maria" și să omoare în sine pornirile de „fiică a Evei". Și Olimpia Zeana s-a distins printre cele mai aproape de cununa virtuții. De aceea camarazii ei o respectau, camaradele o iubeau, iar conducătorii o dădeau exemplu tuturor.

A suferit ca să moară şi a murit ca să învingă! Cei care o petrec azi la groapă se roagă pentru ea, căci le este întărire. Dar lumea, lumea asta de afară nu înţelege ce grăunte de înviere şi-a îngropat, plângând, România vie şi curată, lângă atâţia alţii...

Preot Ilie I. Imbrescu

• „Porunca vremii", nr. 328, 15 februarie 1936

[31]
Duminica

O modă nouă. Toată lumea discută despre Ortodoxie.

Natural, cei mai pasionaţi exploratori ai problemei Ortodoxiei sunt intelectualii. Cei „inculţi" nu pot discuta, nu pot diseca nici o problemă, deci nici Ortodoxia. În schimb, intelectualii, ce nu pot ei?...

Aceştia se împart în două categorii: cei pentru şi cei contra Ortodoxiei. Spada lor, în discuţie, este „argumentul". Un fel de ascuţiş logic, pe care mintea omului poate face echilibristică. Mintea nu poate fără logică. Şi Ortodoxia, când o discuţi, devine „noţiune" ca şi „Dumnezeu", „adevărul", „infinitul" etc.

Logică, intelectual, discuţie, Ortodoxie!

Sărmani intelectuali, cum mai confundă logica lui Lucifer cu anumite raze din jurul logicii harului divin, când discută Ortodoxia!

N-a apărut oare şi diavolul cu argumente în faţa protopărinţilor omenirii? Şi nu le-a făcut un curs de logică atunci când a „discreditat" pe Dumnezeu cu insinuările lui? Şi premisele lui Lucifer, de care au ascultat, naivi, strămoşii, nu i-au dus la concluzia care, de atunci, ne înhaţă pe toţi şi se cheamă moartea?

Vedeţi, această logică a lui Lucifer, cu toate insinuările ei, vă stăpâneşte pe toţi acei intelectuali care discutaţi atâta

despre Ortodoxie dar nu o împliniţi. Ba unii au mers cu zelul mai departe şi au lipit cuvântul Ortodoxie de alte celea, aşa că vorbesc de „economie ortodoxă", „finanţe ortodoxe", etc!

Eu, ca un biet preot incult şi deci mai aproape de neintelectualitatea ţăranilor, mă rog totdeauna lui Dumnezeu ca să le dea intelectualilor minte întreagă şi plină de har. Astfel ar fi călăuziţi numai de logica divină, care i-ar convinge că nu pot fi pentru Ortodoxie (de cei contra nici nu trebuie să mai vorbim!) numai în discuţii, oricât de pretenţioase ar fi ele, iar în acelaşi timp, în viaţa de toate zilele să fie dacă nu monştri, în orice caz... niţel cheflii, niţel don-juani, niţel arghirofili, niţel etc...

Are Ortodoxia nevoie de argumentele lor?

A, dacă ar şti (mai ales dacă ar recunoaşte şi ar împlini!) că în Ortodoxie centrul sunt Sfintele Taine! Numai prin împărtăşire cu ele devenind om curat, poţi înţelege şi trăi dogmele; cu ale căror lumini, prin rugăciuni - în casa ta sau împreună cu toată lumea, în biserică - poţi da binecuvântată slavă lui Dumnezeu, în Iisus Hristos, prin Duhul Sfânt!

Atunci, în loc de a discuta Ortodoxia, intelectualul ar şti, ca un adevărat luminător, să zidească pe oricine în cunoaşterea orânduirilor ortodoxe - în dogme, în cult şi în tot cheagul sfânt al Tradiţiei - a căror putere şi lumină sunt negrăite.

Intelectualul ar fi un om plin de virtute şi atunci - numai atunci - ţara aceasta s-ar schimba ca prin minune! Concluzia harului s-ar realiza: ordine şi pace aici, fericire şi viaţă veşnică dincolo...

O, dar românul, bun la suflet dar slab la fapte bune, intelectualul, mai bucuros discută Ortodoxia decât să renunţe, pentru ea, la dezmăţ, la beţii, etc...

Preot Ilie I. Imbrescu

• „Porunca vremii", nr. 329, 16 februarie 1936

[32]
Afaceri „ortodoxe”

Cine sunt dărâmătorii Ortodoxiei? Eu, un biet „nebun pentru Hristos”, care apăr „sărăcia şi nevoile şi neamul”?... Şi mai ales care apăr, pe lângă atâția alții, Biserica străbună a acestui neam?

Dacă ar şti onorații cititori câte şicane şi presiuni se abat asupra condeiului unui preot!!! „Cum, să îndrăznească o slugă să spună adevărul chiar şi față de Stăpâni? Asta strică credința!”, zic ei. „Ba veți vedea că nu”, zic eu!

Iată, primim la redacție o scrisoare, din care redăm:

„Îmi permit a vă ruga să binevoiți a atrage atențiunea Sfântului Sinod prin vreun articol în ziar, în măsura importanței lui şi a spațiului de care dispuneți:

Este o fabrică evreiască în Bucureşti care fabrică săpun pe care a pus marca „cheia raiului”, ce cred că este o batjocură pentru creştini. În Transilvania, îmi pare la Dej, Turda sau Gherla, este un evreu, Vajda Şandor, care a devenit „Alexandru Vaida” şi care are exclusivitatea fabricării sau desfacerii icoanelor creştineşti. La Bucureşti, obiectele bisericeşti le fabrică şi le vând exclusiv Frații Block. Tot la Bucureşti fabrică şi gravează cruci ortodoxe Karniol, de pe strada Carol. Şi mai sunt şi alți evrei care se se ocupă cu furnituri şi lucrări bisericeşti creştine. Vor fi şi mulți legători de cărți, croitori, pălărieri şi mulți pictori chiar... Ar fi necesar ca şi acest comerț şi industrie să se reglementeze şi să se acorde numai creştinilor români, prin concurs sau recomandare a organelor superioare bisericeşti”.

Informații destul de prețioase, iar sugestia de la sfârşit, chiar prețioasă! Dar crede stimatul informator că asta e tot? Dacă am putea spune noi tot ce ştim despre atâtea monstruozități comise de unii conducători ai acestei ne-norocite Biserici Ortodoxe Române, în legătură cu... „industria şi comerțul” şi mai ales cu marile predilecții

pentru un fel de „asigurări” de biserici, etc., s-ar îngrozi orice suflet creştin!

Vom lăsa acestea deocamdată şi vom pregăti ceva interesant pe curând, dar, bineînțeles, dând glas canoanelor. Se va vedea atunci care-i deosebirea între slugile lui Mamona şi între noi, cei tineri (atât de batjocoriți!) care avem credința tare şi dorul fierbinte de a fi slugi numai ale Domnului Iisus Hristos!

Până atunci, în ceea ce priveşte reglementarea furnizării şi vânzării obiectelor necesare cultului ortodox, parcă nu avem şi români (ca Pavel Suru, Popescu şi atâția alții) care ar putea face lucruri mari pentru viața economică a Bisericii Ortodoxe? Dar cine îi ia în seamă şi cine le dă concursul? Ar fi ceva, pe pământul românesc, mai în spiritul canoanelor! Numai că atunci ar pieri tot ceea ce s-ar numi afaceri „ortodoxe”... Şi aceasta, vedeți, nu le convine unor Baci!

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii”, nr. 332, 20 februarie 1936

[33]
Duminica

Intrăm în Sfântul şi Marele Post. Pe drumul către cer, printre atâția spini şi lacrimi, postul este un popas de oțelire a nădejdii. De aceea creştinul, ca să fie vrednic de numele pe care-l poartă, trebuie să țină şi posturile, aşa cum a stabilit de la început Sfânta Biserică.

După cum nu poți urca pe vârful unui munte fără să te opreşti din loc în loc pentru a te reculege, tot aşa, urcând spre cer, numai împlinind adâncul rost al posturilor izbuteşti să treci peste toate ispitele şi răutățile vieții.

Cel mai însemnat popas duhovnicesc duce la Cruce, prin care dobândim şi Învierea. Este drept că trebuie să ne crucificăm firea pământească în fiecare zi, pentru ca să ne

învieze tot mai mult ființa duhovnicească. Dar între atâtea crucificări, cea care trebuie să ne lege direct de Crucea Mântuitorului este culminarea postului negru din Vinerea Mare, după ce şapte săptămâni în şir creştinul îşi va fi mortificat patimile prin ținerea rânduelii sfintelor canoane.

În afară de aceste considerații - de altfel cunoscute de creştinii buni şi chiar aplicate - pentru grozăvia vremurilor prin care trecem, Postul Mare din acest an ar trebui să fie pentru toată creştinătatea românească singurul popas de reculegere, în care să cerem cu pocăință adâncă ajutorul lui Dumnezeu, fiindcă altfel nu se ştie ce se va mai alege de noi! Orice ar vrea să facă românul (din nenorocire ajuns slugă!) ca să scape de împilările satanei (care lucrează prin atâtea unelte, de sus până jos !), nu va izbuti nimic şi nu va ajunge la o bună socoteală a rosturilor lui până când nu va implora îndurarea lui Dumnezeu, pe care L-am mâniat cu toții prea mult prin atâtea ticăloşii ce se săvârşesc în această nenorocită țară!

Fericesc pe cei cari au înțeles de mult acest lucru. Este în România un om care comandă voinici de fier şi vrea să înlăture relele de la noi. Cred că l-a inspirat Dumnezeu, căci ascultând de porunca Lui, se supune rânduielii Sfintei Biserici: el şi voinicii lui nu discută postul ca „problemă", ci îşi aplică sever toate restricțiunile impuse de post. Din această putere negrăită ce i se dă omului pe raza luminoasă a rugăciunilor fierbinți, ei leagă nădejdile țării numai de voia lui Dumnezeu!

Ce adâncă înțelepciune şi frumoasă pildă de adevărați creştini! De-am intra toți cu acelaşi gând în Marele Post şi ne-am regăsi într-o singură chemare de Sfânta Înviere! Mare este bunătatea şi puterea lui Dumnezeu! Amin.

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 335, 23 februarie 1936

[34]
Scăpați-vă de blestem!

Este imposibil ca toți Chiriarhii Bisericii Ortodoxe Române să fie de acord cu satanica decizie a unor inşi de a opri tineretul ortodox să construiască biserici în mod gratuit! Este imposibil şi ne vom bucura când vom vedea înstăpânită din nou ascultarea de Duhul Sfânt şi printre acei Înalți Clerici care au cutezat să intre în cârd cu slugile iadului. Este imposibil să mai dăinuiască mult prostia nesupusă canoanelor şi mişelia slugarnică față de Iuda la prezidiul misiunii Ortodoxiei româneşti.

Ca să se facă vădit cât mai grabnic acest imposibil, aşteptăm să ia fățiş atitudine de apărare a Bisericii străbune toți acei Chiriarhi venerabili care trebuie să purifice cadrele episcopatului ortodox român de iscarioții vânzători ai lui Hristos. Față de grozava lovitură morală ce i s-a dat țării acesteia - şi îndeosebi tineretului ei, ortodox cu fapta şi duşman aprig al fariseismului pactizant cu anticrist - se cade vouă, Prea Sfinților Stăpâni care nu ați pângărit iconomia harului divin, să provocați cu un ceas mai devreme o reabilitare duhovnicească a tuturor sufletelor rănite ca de moarte prin cunoscuta blasfemie.

Sunt în țara aceasta a atâtor trădări şi tâlhării organizate în stat, viteji fii ai Bisericii lui Hristos care sunt gata să moară pentru apărarea dreptei-credințe. Toată nenorocirea moştenită de la putregaiul conducător de până acum vor trebui s-o ispăşească aceşti tineri, până să poată întrona din nou frica de Dumnezeu şi dreptatea în rosturile neamului lor. Lăsați-i, deci, mai întâi să ispăşească toate păcatele trecutului prin partea de greutate a muncii gratuite şi să atragă binecuvântarea Cerului prin partea de duhovnicesc folos a bisericilor pe care, deşi i-ați oprit, trebuie să le ridice spre slava lui Dumnezeu.

Lăsați-i să scape de la osândă şi pe cei care au înnebunit - căci numai nebuni fiind au putut cuteza să-i oprească pe

adevărații ortodocși de la sfânta lor muncă pentru ridicarea de biserici pe pământul românesc.

Reveniți grabnic asupra nefastei și ruşinoasei hotărâri!

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 340, 29 februarie 1936

[35]
Duminica

Sfântul Sinod și Asociația Clerului Ortodox! Două „puteri" care ar putea face minuni în lumea românească. Ar fi și timpul...

În primul rând: Sfântul Sinod este organul care, cu darul Duhului Sfânt, trebuie să lege istoria românească de Cerul desăvârşirii ei. Vedem bine că această istorie a ajuns la o grea răspântie. Toată lumea recunoaşte şi dă chiar un fel de alarmă a deznădejdii despre aceasta. De ce? Pentru că izvorul de unde trebuie să-i vină numai nădejde şi încredere este împrejmuit de anume alte „puteri" care, dacă nu pot să-l stăvilească de tot, s-ar mulțumi cel puțin să-i otrăvească undele din care se adapă atâta suflare creştinească.

Atunci, ceva trebuie schimbat, trebuie să hotărască eroic cineva ca să adune toate armele harului divin şi prin ele să asigure din nou lumea că Sfântul Sinod nu-i dă de băut apă otrăvită, ci numai „Apa vie" a Mântuitorului.

Proba concretă ar fi, mai întâi, punerea de acord a supremului for sfințitor cu ardoarea conştiinței româneşti care vrea să înalțe biserici lui Hristos, cu binecuvântarea acestui for şi nu cu opreliştea lui. De la acest semn de bun început, s-ar lega toate sufletele şi de o altă speranță legitimă: că Sfântul Sinod va promova, mai de aproape, numai mântuirea şi desăvârşirea românească, zdrobind el însuşi pe toți acei vrăjmaşi văzuți şi nevăzuți care încearcă altceva.

În al doilea rând: Asociația Clerului Ortodox Român, care este organul multiplicator şi difuzor al celor pe care Sfântul Sinod le-ar hotărî inspirat numai de Sfântul Duh, trebuie să intensifice tot ceea ce suflarea creştinătății româneşti constată că este numai un modest început întru realizarea atâtor doleanțe (mai bine zis obligații!) legitime. Membrii acestei Asociații, când este vorba de Biserica pe care o reprezintă, ar trebui să se dovedească a fi mai presus de anumite „partide" democratice, din care fac parte ca simpli oameni. Când a izbucnit grozăvia cu nebunească oprire a zidirii de biserici, mi se pare că Asociația Clerului nu şi-a spus cuvântul. Ori, este şi ea un mare for corector față de cei de sus, fiind mai de aproape în contact cu toate grijile şi năzuințele celor de jos.

Cred că P. C. Părinte Partenie, luminatul şi vajnicul preşedinte al Asociației, față de care au respect şi admirație şi preoții bătrâni şi cei tineri, va lua imediat măsuri ca să fie convocată o adunare generală extraordinară, în care trebuie să se hotărască grabnic asupra acestei chestiuni neobişnuit de grave! Mai sunt încă şi alte probleme la ordinea zilei, care pentru Biserica Ortodoxă Română sunt de o importanță capitală şi de presantă urgență, acum când lumea este asediată pe toate fronturile de „porțile iadului".

Trebuie să recunoască toată lumea (şi va recunoaşte curând!) că la ora actuală societatea românească ortodoxă poate fi pusă pe un plan de siguranță a vieții şi progresului numai prin trei mari puteri în subordine: 1) Sfântul Sinod, ca grai al Sfântului Duh; 2) Asociația Clerului, ca amplificator al acestui grai şi ca firească punte de legătură între Sfântul Sinod şi între 3) Tineretul creştin-român, care este singurul garant puternic şi serios (tot de la Dumnezeu!) că tot ceea ce ne învață Cerul se va realiza şi în viața românească, atât de tulburată de toate celelalte „puteri" care sunt ale satanei!

Vom începe prin a sili toate persoanele şi împrejurările potrivnice să repare nenorocita oprire de a se zidi biserici de către acest tineret, ca apoi să putem trece cu succes prin

răspântia grea de acum, care sau va fi început de intrare a întregului românism pe Poarta Veşniciei, sau prăbuşirea lui în osânda veşnică a iadului.

Noi credem şi mărturisim însă: cu noi este Dumnezeu!

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 341, 1 martie 1936

[36]
Duminica

În vremea noastră, România este slăbănogul despre care vorbeşte Sf. Evanghelie din a doua Duminică a Păresimilor.

Un tineret eroic şi „nebun pentru Hristos" vrea să apropie bolnavul aflat pe patul agoniei de milostivirea Mântuitorului. Îmbulzeală şi de rândul acesta. Mai mult, locul unde aşteaptă Domnul este asediat grozav! Nu însă de dorința fierbinte după mântuire, ci de prigoana împotriva celor ce au această dorință. Purtătorii patului cu bolnavul nu au pe unde să străbată la Iisus. Prin „acoperişul casei"? Dar acolo vedeți bine că s-au postat amenințători câțiva baci ucigători de suflete, cu ciomege poruncitoare spre iad! Tineretul nu are voie să apropie pe muribund de Hristos, ca să obțină iertarea păcatelor: el, tineretul, prin dragostea de aproapele, iar suferindul prin credință.

Mântuitorul este, totuşi, Atotştiutor şi Atotputernic! În casă, pe lângă El, mai sunt unii „ispravnici ai tainelor Lui" care aşteaptă poruncă mare. Când, la 10 martie curent - după cum s-a anunțat - Duhul Sfânt va pune în gura Soborului românesc voia lui Dumnezeu, ispravnicii credincioşi vor afurisi pe toți „ispravnicii necredincioşi" care au vândut pe Domnul ca Iuda Iscarioteanul! Pentru că fapta lor mişelească nu mai este o simplă greşeală, care poate fi iertată şi unui cleric! Este păcat împotriva Duhului Sfânt, „care nu se iartă nici aici, nici în viața de veci"!

Oricâtă bunăvoință ar avea oamenii, oricât ar dori să uşureze îngrozitoarea situație a acelui nenorocit care a ascultat de stăpânul întunericului şi „poartă a iadului s-a făcut", acela „trebuie să cadă zdrobit"!

Biserica lui Hristos nu este nici loterie de stat, nici hrubă masonică, nici local de perdiție! Ea este Trupul Domnului cel preacurat, preasfânt şi de suflete mântuitor. Toți slujitorii Mântuitorului au neşovăielnica datorie să apere sfântul Trup al Bisericii de orice vânt al spurcăciunii. Dar nu, ci se fac ei înşişi vinovați de acelaşi înfricoşător păcat!

Poate au fost momente când oprirea zidirii de biserici de către tineretul cel mai curat şi sincer ortodox de azi ar fi părut cuiva lucru nu tocmai grozav. Va veni însă ceasul când se va dovedi, când va trebui să se dovedească tuturor că Biserica are, pe lângă Mirele ei, şi episcopi care o curăță şi o apără de toate rătăcirile şi pângăririle.

Numai cu acest început exemplar îşi va putea lua patul său şi slăbănogul România, ca să umble în lumina Domnului Dumnezeu! Amin.

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 347, 8 martie 1936

[37]
Duminica

„Ce va folosi omului de va dobândi toată lumea, iar sufletul îşi va pierde; sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?", spune Mântuitorul, prin glasul Sfintei Sale Biserici, oamenilor din acest veac şi îndeosebi românilor, în a treia Duminică din Păresimi, în „Duminica Sfintei Cruci".

Este jumătatea Marelui Post. Cărțile bisericeşti - citiți mai ales cazania acestei sărbători - ne dăruiesc minunate şi sfinte graiuri despre însemnătatea şi duhovnicească frumusețe a acestei cinstiri. Nu este chip să le împărtăşeşti

pe larg cititorilor într-un mic duminical de ziar. Nici n-ar fi, cred, chiar acesta rostul scrisului semnat de un preot la ziar. În acest mic amvon de două sferturi de coloană, sau la această tribună a unei fortărețe creştineşti a conştiinței româneşti - unde li se dă rând şi preoților din când în când - care este ziarul, scrisul duhovnicesc nu are decât a confrunta adevărul creştin cu zbuciumul de fiecare clipă al societății şi a verifica în ce măsură această societate se conformează imperativelor lui.

Parcă rar este cazul când să se potrivească aplicarea acestui principiu, ca azi, ca în această zi a Sfintei Cruci.

Mai întâi, chiar în legătură cu postul, cum şi este semnificația dată de Biserică: un popas în toiul luptei şi eforturilor pentru învrednicirea de Golgota, ca prin ea să avem parte şi de Înviere. Cei ce țin postul şi-i trăiesc puterea de înnoire spirituală simt profund şi fericit acest lucru.

Apoi, crucea este cheia vremii pentru orice răstimp, pentru orice moment de „răscruce" în istoria omenirii. Cunoaşte toată lumea şi trăieşte înfrigurată evenimentele şi perspectivele sumbre de azi în legătură cu încordarea europeană. În străfundurile zbuciumului omenesc de azi, nu vi se pare că este o luptă pe viață şi pe moarte care se dă între două mentalități opuse, tocmai în legătură cu Sfânta Cruce, pentru care popoarele stau despărțite între eroismul pentru cruce şi sacrilegiul împotriva crucii?!

Veniți cu acest îngheț de suflet acasă, în această tristă țară şi gândiți-vă ce blestem poate fi: ce face România pentru crucea lui Hristos? Neamul acesta, care a stat pururi în fruntea sacrificaților pentru creştinătate, ce va folosi să dobândească toată lumea slăbiciunilor, destrăbălărilor, tâlhăriilor şi a altor mârşăvii, pentru care azi bate recordul, dacă îşi va pierde acel suflet curat şi aprig de bărbătesc al strămbunilor smeriți şi viteji în Hristos?

Este adevărat, suntem numai la jumătatea Marelui Post. Duminica a treia este un popas de reculegere a puterilor şi limpezire a cugetelor, în vederea marii şi înfricoşatei

Săptămâni a Patimilor. România veche trece îmbuibată şi nesimțită, neputând reflecta asupra sublimelor rânduieli creştineşti legate de mustrătoarea întrebare a Domnului.

Dar lăstarii care răsar din străbuna şi sănătoasa rădăcină a românismului, plini de vlagă şi iubitori de cerească lumină, se întrec în a lua premiul pentru ascultarea neşovăielnică a celuilalt cuvânt al Domnului, rostit tot azi prin Biserica Lui: „Cine urmează Mie, să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa şi să vină după Mine"... Aceştia privesc senini viitorul cu amețitoarele înălțimi, siguri că după cutremurul Golgotei, după despicarea catapetesmei, la capătul asprelor înfrânări şi nevoințe, li se va da de către Dumnezeu, numai lor: Învierea României!

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 353, 14 martie 1936

[38]
Duminica

„Unde se adună doi sau trei în Numele Meu, acolo voi fi şi Eu în mijlocul lor", a spus Mântuitorul.

Zilele acestea a fost un congres al preoțimii ortodoxe române, unde au fost nu doi sau trei, ci sute şi poate chiar peste mie. Congresul a fost declarat deschis de conducerea oficiala a Asociației Clerului, dar rugăciune de început nu s-a săvârşit. Rămâne, deci, chestiunea aceasta deschisă până la o altă asemenea ocaziune - şi anume dacă acest congres a fost ținut în numele Mântuitorului sau nu...

„Cezarului" i s-a dat „ce e al Cezarului", căci s-a cântat Imnul regal; Patriarhului i s-a dat ce este al Înalt Prea Sfinției Sale, căci s-a cântat „Pre Stăpânul..."; lui Dumnezeu, însă, nu I s-a dat nimic, de vreme ce nu s-a cântat nimic întru Slava Lui. Este firesc atunci că s-au discutat aşa de mult numai problemele din imperiul lui Mamona. Când un tânăr,

un naiv şi „sărac cu duhul”, dintre preoţi, a vrut să vorbească şi să demonstreze (quod erat demonstrandum!) că Mântuitorul a dat dezlegarea temei asupra celor de toate zilele trebuinţe prin ceea ce cuprind cuvintele: „Căutaţi mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui şi toate celelalte se vor adăuga vouă”, acestui preot trăznit şi „nedisciplinat” nu i s-a dat cuvântul, căci era târziu şi popii trebuiau să meargă la Domni, ca să facă plecăciune şi la Sfânta Patriarhie, ca să sărute mâna.

Că o fi vrut să spună preotul cela tinerel o istorie tristă a ţării lui, din zilele noastre „de apoi”, că adică Dumnezeu de aia face stăpânirea lumească potrivnică popilor „ortodocşi”, pentru că dreptatea lui Dumnezeu le-ar porunci mai întâi să lupte împotriva grozăviilor lui Anticrist, care opreşte zidirea de biserici pentru Mântuitorul şi apoi le-ar da şi de mâncat lor şi copiilor lor (că zice psalmistul că „pre fiii celui drept nu i-am văzut cerşindu-şi pâinea”), că o fi vrând să spună acel preot „nedisciplinat” minunăţii (lumea de azi cheamă-se că ar zice „utopii”) de aistea din Sfintele Scripturi... se poate. Dar ce căuta el cu dureri de astea de ale poporului printre popii care cer dreptate, adică pâine, adică stăpânirea să-i înţeleagă, adică să fie drăguţă şi să desfiinţeze şi francmasoneria, că altfel ei ies din partide, adică să nu supere pe Dumnezeu, că ei, popimea, nu cutează nici să se roage Lui, nici să aibă atâta credinţă în El încât „să nu se îngrijoreze de ziua de mâine”... Dar dacă le-or satisface „doleanţele” (adică lăcrămaţiile), atunci ei nu mai au de ce să iasă din partidele „democratice”, nu au de ce să mai ceară francmasonilor să-şi desfiinţeze lojile şi s-ar ruga lui Dumnezeu de sănătate şi pentru ei şi de „pace şi bună învoire între oameni”...

Doamne, Stăpâne Milostiv şi Atotputernic, iartă-mă, că păcătos sunt şi grăiesc, dar Tu ai spus că „sarea este bună ca să dreagă, dar dacă şi sarea se va strica, atunci la ce mai este bună fără numai a se arunca afară?” şi Tu ai binevoit a ne învăţa că „secerişul este mult, dar secerătorii sunt puţini” şi

să ne rugăm Ţie, Stăpânului secerişului, să trimiţi lumii secerători duhovniceşti vrednici, ca să nu mai fie preoţii nişte bieţi popi, ci şi popii cei mai abătuţi în umbre să devină preoţi! Amin.

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii”, nr. 359, 22 martie 1936

[39]
Duminica

Mai sunt şi oameni în lumea asta. Mai sunt şi misionari în Biserica Domnului nostru Iisus Hristos! Am zărit unul acolo unde parcă într-adins se încuibaseră numai „năimiţi” ai prostiei şi ai bunului plac; scârnavi ai gângăvelii şi roşcovani cu piele de bocanci cazoni, grohotind „cu foalele încinse şi obrajii rumeni”.

Maica Biserică! Pe ce mâini spurcate încape adeseori! Nu este de mirare că Ortodoxia a ajuns să fie privită când cu milă, ca o babă demodată, când cu ură de către atâtea minţi luminate care însă - a cui este vina?! - n-au avut parte să întâlnească în cale „gura de aur” captivantă, copleşitoare, a preotului cu neîntrecut tezaur duhovnicesc în suflet. Nu mai există, azi, asemenea întrupare pe acest pământ al atâtor fărădelegi? Nu are grijă Mântuitorul ca, în timp ce intră în staulul Lui furi cu sutană, să trimită tocmai la vreme soli nemincinoşi ai învăţăturii şi faptei evanghelice care să pună la punct, cu mistuitoare râvnă, tot ceea ce ar fi fost periclitat de drăcuşori, draci şi megalodraci? Ba da, Mântuitorul are grijă de aceste surprize, care să lege rănile tocmai la timp!

În Eparhia de la mare, unde Biserica, la porţile ţării, trebuie să strălucească, a fost adus de Prea Sfinţitul Episcop al Tomisului un om, un preot, un neegalat misionar, pe care l-a făcut referent al Secţiei Culturale. Cine nu se bucură? Numai cei pe care îi va sparge prostia înveninată de invidie!

Un om care la vorbă este smerit că te ruşinezi de sfatul lui; la înfăţişare te pune în situaţia flecarilor atenieni, care nu se aşteptau ca din gura nefrumosului Pavel să poată auzi minuni de ştiinţă şi înţelepciune a tot felul de Scripturi; spaimă a sectanţilor, pe care îi turteşte în tempo rapid între versetele biblice, pe care este stăpân cum - fără exagerare! - dintre misionari poate nu mai este altul în ţară (de-aţi şti câţi preoţi ar lua premiul întâi întru necitirea şi necunoaşterea Sfintei Scripturi!), având la activ un catalog bogat de oi rătăcite pe care le-a întors la dreapta-credinţă. Cum să nu te bucuri de acest mititel la trup, dar uriaş în zel şi abnegaţie (de patru luni stă fără leafă - şi câţi inspectori, consilieri, referenţi nu se intoxică de afaceri şi averi?!), cum să nu împărtăşeşti lumii, cu entuziasm, că priveşti cu legitimă speranţă spre un nou orizont, senin şi bogat în raze luminoase, al unei Eparhii în care, la Secţia Culturală - pe unde, fie vorba între noi, a trecut şi câte un alde Vârnav sau Dumitrescu - este numit un cleric de capacitatea lui Toma Drăgulescu!

Ca fiu supus al episcopului meu, bineînţeles că nu pot decât să cânt „Întru mulţi ani, Stăpâne!" chiar şi atunci când îl tolerează pe A(i)urică Comoară să-şi facă înainte de cap în dauna Bisericii; dar ca ziarist, măcar şi nitel pe neplacul a toată lumea, ceea ce înseamnă „trăznit", adică tocmai cel care spune adevărul fără teamă şi la bine şi la rău, îmi permit să afirm că în ordinea culturală şi morală a făcut una din cele mai frumoase rânduieli, aşa cum în ordinea materială va rămâne faptă de laudă frumoasa reşedinţă episcopală de la Constanţa.

Diaconul Toma Drăgulescu să fie la înălţimea alegerii cu care l-a cinstit Prea Sfinţitul. Întru mulţi ani, Stăpâne!

Preot Ilie I. Imbrescu

• „Porunca vremii", nr. 370, 5 aprilie 1936

[40]
Duminica

După o întrerupere plină de amarnice încercări, „Porunca vremii" îmi pune din nou condeiul în mână. Mă gândesc, deci, să scriu despre un lucru cu totul vrednic de luat aminte. Ar putea fi noua ediţie a Sfintei Scripturi. Cum însă n-am încă un exemplar (abia de acum se va pune în vânzare), nu aş îndrăzni să judec ceea ce nu cunosc. Afară de aceasta, după câte îmi spune inima chiar de pe acum, parcă nu mă aştept la un lucru extraordinar (deşi s-a încercat o reclamă mare!), pentru că la temelia lui nu ştiu dacă stă numai şi numai lumina Duhului Sfânt.

Căci mă întreb: unde este, printre traducători, Părintele Dr. Vasile Tarnavschi de la Cernăuţi, care bagă laolaltă în buzunar pe toţi ebraiştii şi „specialiştii" în Vechiul Testament din România (aşa cum îl ţine în buzunarul cel mic pe savantul Popescu Mălăeşti)? Şi, pe lângă Părintele Tarnavschi, unde este Părintele Dr. Vasile Gheorghiu, tot de la Cernăuţi, care la ora actuală este considerat cel mai competent critic al textului Noului Testament, chiar de către exegeţii din străinătate (care oricum în această materie sunt mai cu autoritate decât francmasonul Gala Galaction!)? Unde sunt? Institutul Biblic nu ştia de existenţa lor în lume, pe cât de smerită pe atât de plină de dar?!

Aşadar, dacă în România se poate face o traducere „bună" a Sfintei Scripturi fără un Tarnavschi şi un Gheorghiu, este semn că până şi-n această privinţă rămânem la faimosul „rumenische wierschaft"...

De aceea, să-mi fie îngăduit a pomeni mai bucuros de o împrejurare plină de adevărată bogăţie duhovnicească.

De la o vreme, s-au tot ales noi episcopi. Printre aceştia, doi sunt în Mitropolia unui ierarh cam ciudat pentru moravurile atât de bătătoare la ochi ale responsabilităţii vieţii noastre bisericeşti... Acest ierarh, Î. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan al Ardealului, a crescut şi purtat pe mulţi pe calea

străvechii şi cinstitei rânduieli bisericeşti până la cea mai mare vrednicie din lume: episcopatul. Acest ciudat (astăzi, cuvânt de mare cinste) Mitropolit a ochit mai întâi, din tinerețea lor, pe P.S. Nicolae Colan şi P.S. Nicolae Popovici şi apoi le-a dat prilej să se formeze în aşa fel, încât P.S. Dr. Nicolae Popovici 1-a răsplătit pe Stăpânul său duhovnicesc cu acea nespusă bucurie de a-l fi pus chiar în situația cererii de excepție de la lege (pentru vârstă) ca să fie ridicat episcop, fiind pildă însăşi a ceea ce trebuie să fie un episcop.

Dacă m-a durut şi mă doare ca transilvănean faptul că nu avem acolo un episcop „regățean", în schimb ca român sunt mângâiat şi fericit că este în această țară un Mitropolit care lucrează metodic, după un plan bine inspirat, formând oameni (înțeleg caractere, dintre care avem prea puține în Biserică!) pe care să-i poată vedea cu bucurie întâi profesori buni şi apoi episcopi, în sensul neştirbit al cuvântului.

În mod excepțional, toată suflarea creştinătății româneşti le poate cânta episcopilor ardeleni, în frunte cu Mitropolitul lor: „Întru mulți ani, Stăpâne!".

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 422, 14 iunie 1936

[41]
Episcopia Caransebeşului

M-am crucit când am aflat ce s-a întâmplat la Caransebeş. Unii bănățeni caută pe toate căile să mute Episcopia de la Caransebeş la Timişoara. Pentru aceasta s-a ținut adunarea eparhială, unde s-au războit în aprige discuții partizanii celor două atitudini: pentru şi contra mutării Sfintei Episcopii. Pe urmă s-a ținut o mare adunare de protest în oraş, la care au participat peste două mii de grăniceri şi alți bănățeni ortodocşi. Populația este alarmată şi s-a îndârjit grozav până şi împotriva Prea Sfințitului Vasile,

despre care au aflat că este pentru mutarea Episcopiei de la Caransebeş la Timişoara, fapt pe care ei îl socotesc o trădare.

Din moment ce Congresul Național Bisericesc din 1935 a hotărât şi oameni ca Înalt Prea Sfințitul Bălan, dl. prof. Nicolae Iorga şi un cunoscător bun şi apărător curajos ca dl. prof. Vasile Loichiță au susținut şi susțin că la Caransebeş trebuie să rămână Sfânta Episcopie, mai ales că şi cea mai curată masă românească din Transilvania, grănicerii Banatului, toți ortodocşi, cer acest lucru, se înțelege că ziarul nostru nu poate fi decât pentru dreptate şi pentru orice puternică şi bogată tradiție națională.

Or, o tradiție religioasă şi culturală plină de binefăcătoare influențe, din cel mai adânc trecut şi până azi, ca tradiția creată şi mereu îmbogățită de Episcopia Caransebeşului nu poate fi, nu este permis să fie stricată de curente care pot fi foarte bine îndrumate şi realizate şi fără a lovi şi dărâma un patrimoniu sfânt. De aceea, ne gândim cât de mare rău i se face populației bănățene, pe care o tulbură cearta unor răi slujitori chiar ai propriei lor cauze, acum când țara este şi aşa destul de dureros frământată de chinuitoarele nelinişti în fața unui viitor care mai mult rânjeşte decât surâde.

Este cunoscut prea bine faptul că bănățenii din sudul Caraşului şi Severinului, şi în special „grănicerii" sunt nespurcați de plaga sistemului „zwei kinder", sunt ordonați şi de bună-credință şi, mai ales, sunt de o intransigență neegalată în ceea ce priveşte ortodoxismul lor, pentru care sunt gata să şi moară oricând. Acolo sectele nu prind, iar bisericile sunt în floare şi viața religioasă, cu toate tradițiile ei, este ridicată pe frumoase culmi.

Să sperăm că îşi vor da seama toți cei ce au greşit aşa de cumplit şi vor repara grabnic ceea ce erau pe cale să năruiască. Lumea este dornică de zidire duhovnicească şi cei care nu sunt în stare de ea, să lase pe cei care sunt vrednici!

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 433, 27 iunie 1936

[42]
Duminica

O chestiune care, deşi locală, poate interesa toată ţara. Biserica „Sf. Gheorghe" din Balcic plânge. Aici, unde este reşedinţa de vară a Majestăţii Sale Regina Maria, toate se înalţă, toate sunt atrăgătoare, numai biserica este ca o biată cenuşăreasă.

Cine a trecut măcar o dată prin orăşelul pictorilor şi al tuturor visurilor, nu se poate să nu se gândească vrăjit la toate minunăţiile de frumuseţe pe care le-a dat Dumnezeu din belşug acestui „colţ de rai". Pe deasupra, de la un timp, a trimis cerul aici şi un primar luminat şi născocitor de cele mai frumoase iniţiative şi nebănuite surprize, atât pentru orăşeni cât şi pentru vizitatori.

La Balcic se face dig pentru port, s-a făcut o primărie giuvaer, se face un sanatoriu, s-au făcut hale (şi acestea frumoase), bulevarde, şosele, promenade; ca să nu mai vorbim de vilele buchet ale particularilor, care se ridică pentru a te sili să nu recunoşti oraşul de la un an la altul. Au fost şi vin mereu pe aici miniştri, înalţi demnitari, deputaţi, tehnicieni, arhitecţi... Toţi admiră opera autorului, pe care îl laudă fără părere de rău.

A fost pe aici şi Prea Sfinţitul meu Stăpân, Dr. Episcop Gherontie şi ministrul de resort, dl. Alexandru Lapedatu şi chiar dl. dr. Angelescu. S-au bucurat şi mărimile lor de toate progresele constatate şi de toate planurile de viitor împărtăşite de dl. primar. Şi i-au spus d-lui primar că numai biserica plânge. „Urâta biserică din Balcic", după cum a numit-o dl. profesor Iorga, numai ea, sărmana, este ca o mireasă despletită şi geme de ruşinea vitregiilor care o năpăstuiesc. Plouă în ea cu nemiluita, iar vântul îşi face jocul capricios când cu câte o tablă de pe cupolă, când cu câte o ţiglă de pe acoperiş. De pe ziduri, tencuiala cade, lăsând scheletul zidurilor ca să înspăimânte privirile.

Şi nevrednicul de mine, ce să fac, de vreme ce parohia e săracă, nu are mijloace nici pentru a mai cumpăra măcar un rând de veşminte, iar din modestele venituri ce am strâns cu mână de fier abia am scos biserica de sub ocara unor datorii moştenite de la „cucernicii" înaintaşi?! Câţiva evlavioşi donatori au trimis de prin diferite colţuri ale ţării ajutoare în bani, din care avem un modest fond de mic început, dar cu care în realitate nu putem face nimic serios. Biserica din Balcic trebuie renovată radical şi aceasta nu ar putea vedea o realizare decât sub mari oblăduiri de sus şi cu ajutorul tuturor inimilor generoase cărora le va fi plăcut Balcicul, dar au văzut - nu mai puţin - şi jalea în care zace Biserica „Sf. Gheorghe". Nu se poate ca dl. primar al Balcicului să nu aibă un plan şi pentru catedrala oraşului; în memoria scumpei sale maici şi pentru dragostea de Dumnezeu şi de aproapele, ar putea urni din loc toate posibilităţile...

Nu de altceva, dar dacă mai trec câteva ploi zdravene peste Caliacra, într-o bună zi, cu siguranţă, ar fi nevoit să vadă cum suntem scoşi de sub dărâmături şi ruine, preot şi popor. Or, dacă preotul, ca unul singur, i-ar putea face mai puţină durere prin moartea sa, fără îndoială însă că moartea unei mulţimi de balcinieni şi oaspeţi, la care ţine atât de mult, i-ar zdrobi inima şi aceasta ar fi şi mai dureros...

Dumnezeu să binecuvinteze pe cei ce se vor sârgui să schimbe cât mai grabnic lucrurile!

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 434, 28 iunie 1936

[43]
Duminica

Dumnezeu să binecuvinteze creştinătatea, ca să culeagă roadele duhovniceşti din belşug de pe urma unui fapt destul de însemnat, la ordinea zilei.

Înalt Prea Sfinţitul Patriarh al României se află la Londra, unde întoarce vizita prelaţilor anglicani care au fost în România anul trecut. Rostul acestor duhovniceşti (!) întâlniri va să fie o încercare de a netezi calea „diferitelor Biserici" către marele imperativ de a fi creştinătatea de pe întregul glob „una, sfântă, sobornicească şi apostolească Biserică", după mărturisirea Crezului.

Ştim că această unitate a fost despicată de cezaro-papismul Romei şi apoi fărâmiţată în nenumărate secte, după ce Luther ridicase securea protestului împotriva „iadului" care lucra în „Cetatea eternă". Acum lucrurile sunt aşa de încurcate, încât greu ar putea nimeri cineva cu un răspuns drept şi sigur la întrebarea: Pe care creştini i-ar recunoaşte Mântuitorul ca nemincinoşi închinători şi slăvitori ai Numelui Său?

Fără îndoială, învăţătura Domnului nostru Iisus Hristos este păstrată în toată curăţenia şi nemărginirea ei sfântă de către Ortodoxie. Biserica Ortodoxă a rămas şi - după toate semnele şi probele - va rămâne pe linia istorică şi spirituală a definiţiei din Simbolul Credinţei: „una, sfântă, sobornicească şi apostolească". Dar oamenii care reprezintă Ortodoxia par a nu fi totdeauna dominaţi numai de slujirea cucernică a „slavei lui Dumnezeu", ci uneori trădează - prin anumite atitudini, poziţii şi în unele împrejurări - că îi mai înhaţă şi ispita „slavei omeneşti".

Or, între aceste două răspântii, una care duce la Dumnezeu, cealalată care duce la satan, între ele este poziţia cea mai grea pentru examenul ce-l dă, în diferite împrejurări, fiecare reprezentant autorizat al Ortodoxiei.

În ceea ce îi priveşte pe ne-ortodocşi - în cazul de faţă, anglicanii - va fi interesant cum se va da în vileag fondul nevăzut de dedesubtul acestor „bune intenţiuni", care se prezintă în faţa Ortodoxiei sub aparenţa „dorinţei după o apropiere", eventual o „reintegrare" în ecumenicitatea Bisericii dreptmăritoare.Cu atât mai interesant cu cât trebuie să se vegheze mereu asupra piedicii celei mai mari care

caută să zădărnicească împlinirea rosturilor creştinismului adevărat - fapt care priveşte în primul rând pe ortodocşi, dar nu mai puţin şi pe cei ce doresc sincer să revină la Maica Biserică - şi anume: iudaismul şi papistaşismul!

Despre cel dintâi, Sfânta Scriptură spune în multe locuri şi istoria dovedeşte că: „Iudeii, care pe Domnul Iisus L-au omorât, ca şi pe prooroci, şi pe noi ne-au prigonit şi sunt neplăcuţi lui Dumnezeu şi tuturor oamenilor sunt potrivnci, fiindcă ne opresc să propovăduim neamurilor ca să se mântuiască. Aşa încât ei împlinesc pururea măsura păcatelor lor, dar în sfârşit mânia lui Dumnezeu se apropie asupra lor" (1 Tesaloniceni 2, 15-16). Iată, însă, că tot aşa de drăcească lucrare în lume începe şi din partea „Sfântului Scaun" (!) de la Roma, ba chiar lucrează mână-n mână cu iudeii - dacă se vor adeveri cele zvonite despre tendinţa Papei de a „evangheliza" Rusia sovietică! - deşi de ochii lumii papismul s-a arătat totdeauna aprig adversar al iudaismului.

Rămâne, prin urmare, celor ce se sârguiesc pentru panortodoxism, să reflecteze cu toată seriozitatea asupra acelui loc din Sfânta Scriptură în care unii socotesc că nu poate fi vorba decât despre „anticristul-papă": „Să nu vă amăgească nimeni, cu nici un chip. Căci ziua Domnului nu va sosi până ce mai întâi nu va veni lepădarea de credinţa şi nu se va da pe faţă omul nelegiuirii, fiul pierzării, potrivnicul, care se înalţă mai presus de tot ce se numeşte dumnezeiesc sau sfânt, încât în Biserica lui Dumnezeu se va aşeza el, dându-se pe sine drept Dumnezeu" (2 Tesaloniceni 2, 3-4).

Aici pare a fi centrul strategic al luptei - şi, sigur, şi al biruinţei! - pentru şi numai cu Hristos Iisus, în problema pentru care se întâlnesc reprezentanţi ai confesiunilor antiiudaice şi antipapale. Pe când se va lumina deplin omenirea ?...

Pr. Ilie I. Imbrescu

• „Porunca vremii", nr. 440, 5 iulie 1936

[44]
Duminica

Se întâmplă adeseori - sau poate mai rar altora (mie mărturisesc mi s-a întâmplat destul de frecvent) - să întâlneşti şi muritori care îşi trădează o totală nedumerire pentru ceea ce trebuie să fie atitudinea creştinească privind dragostea faţă de oameni. Cu alte cuvinte, se întreabă: „Cum poţi să fii, faţă de acelaşi om, când aprig de tăios, când de o blândeţe nebănuită; când aspru şi rece, când plin de o copleşitoare bunăvoinţă?". Sau, dacă ar fi să potrivească acelaşi gând la anumite împrejurări, te-ar întreba, tot nedumeriţi, cum se poate să te împaci cu cuvintele lui Franklin: „Fiţi mândri în timpuri de asprime şi smeriţi în timpuri de tihnă?"...

Gândiţi-vă că un om, un creştin, ar aplica acestea faţă de câte un politician orgolios de la noi, şi anume: să-l buimăcească atitudinea ta, oricât ar fi el de mare „puternic al zilei", când nesocoteşte anumite realităţi, dar nu mai puţin să-l cutremure atitudinea ta de calm şi dragoste atunci când nu te interesează decât ca făptură a lui Dumnezeu şi poate te străduieşti să-ţi însuşeşti frumuseţea eroică a cuvintelor lui Schiller: „Răzbunarea omului nobil este iertarea şi uitarea".

Iată, aici este acel „paradox" al crucii, al dragostei de aproapele, care te îndeamnă să „urmezi în fiecare zi" pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Ca şi El, odinioară, pe Golgota, fiecare creştin trebuie să lupte zilnic ca să izbutească a-şi întocmi viaţa în aşa fel încât dreptatea să despice catapetesmele inimilor împietrite, dar nu mai puţin, dacă ele te batjocoresc, tu să le poţi cere de la Dumnezeu: „Iartă-le, Doamne, că nu ştiu ce fac!".

Fără îndoială, acestea te privesc ca individ, care trebuie să fii smerit în judecată, dar neînduplecat în faţa asupririlor. Când este vorba de o colectivitate, de sobor al judecăţii, de legiune harică, atunci toată dreptatea lui Dumnezeu se aplică şi asupra acelora pe care tu ca individ demult i-ai

trecut iarăşi în rândurile celor despre care ai şi uitat că ţi-au făcut vreun rău cândva. Pentru că este şi aici un „paradox" al vieţii: dreptatea în sine se culege din fiecare caz în parte şi, generalizându-i-se autoritatea binefăcătoare, trebuie să o întemeiezi pe o puternică disciplină în faţa voii lui Dumnezeu, de care să asculţi cu toată smerenia.

De pildă: închipuiţi-vă că un naţionalist va fi judecător şi ar avea spre judecare cazul unui om care altădată 1-a persecutat, 1-a întemniţat, 1-a schingiut, i-a făcut numai rău; naţionalistul a şi uitat, ca bun creştin, tot răul îndurat din partea acelui om - care nu putea fi decât un politicianist - dar odată ce s-a pus în slujba dreptăţii, înseamnă că nu trebuie să o aplice şi celui pe care el 1-a iertat?

„Ei, cum poate să fie această stare paradoxală în sufletul unui om?", te-ar şi întreba deputatul „doctor în filozofie". Şi ar continua: „Un asemenea om trebuie să se caute, nu cumva îi lipseşte ceva", adică nu cumva este „ţicnit" acel naţionalist cu suflet de adevărat creştin, pe care nu-l poate înţelege „omul puterii" de sub un regim atât de potrivnic „ţicniţilor"? Dar „ţicnitul" nu are decât să tacă şi să-l privească plin de dragoste îngăduitoare, urmând pilda Domnului, când l-a lăsat înfiorat pe Proconsulul Pilat, neräspunzând la întrebarea lui - „Ce este Adevărul?" - dar primind ca peste câteva clipe să se lase pironit pe cruce, spre vederea întregii lumi şi spre mărturia tuturor veacurilor.

Acum, ca să lămuresc deplin ceea ce vreau să spun, îmi permit să mărturisesc - ca preot, am acest drept - că mi s-a întâmplat şi mie, de multe ori în viaţă, să fiu numit „ţicnit" în legătură cu împrejurări ca acestea despre care am amintit. Însemn numai trei, mai aparte: o dată, un profesor universitar, la licenţă; a doua oară, un Chiriarh, la un necaz; şi acum, nu de mult, un „om al puterii", la un paradox.

Nu interesează că mi s-au întâmplat mie, pentru că eu nu mă consider centrul universului, deci ca om sunt un nimic, dar interesează adevărul pe care-l predic ca preot - preotul fiind fiinţă şi autoritate care se deosebeşte de semenii săi

prin puterea harului primit special, prin Sfânta Taină a hirotoniei şi nu „numai pentru că poartă o sutană, spre deosebire de ceilalţi păcătoşi", cum spunea tot „doctorul în filozofie". Şi acest adevăr este: cu cât un creştin verde vrea să se apropie mai mult de desăvârşire, prin iubirea de Dumnezeu şi de aproapele, cu atât pare mai „ţicnit" în faţa oamenilor normali, deci a muritori de rând, ceea ce nu poate decât să-l umple de bucurie, mai ales faţă de „înţelepţii veacului", pentru că aşa a zis Domnul: „Fericiţi cei săraci cu duhul, că a acelora este Împărăţia cerurilor".

Pr. Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 447, 12 iulie 1936

[45]
Duminica

Mâine se va sărbători Patronul aviaţiei. Vor zbura avioanele şi lumea le va privi cu un dor cutremurat după taina care îşi unduieşte chemările spre înălţimi.

Deosebit de frumos va fi când avioanele româneşti vor fi prevăzute şi perfecţionate cu două lucruri de covârşitoare însemnătate: semnul sfintei cruci şi icoana Sfântului Prooroc Ilie, patronul zburătorilor. Să fie acestea puteri diriguitoare, care să stea pururea sub ochii piloţilor, aşa cum stau diferitele aparate de calcul, de observaţie etc. de care se folosesc când sunt în aer.

Crucea, ca simbol suprem al biruinţei şi mântuirii, să le fie armă împotriva tulburătorilor din văzduh. Icoana Sfântului Prooroc Ilie să reprezinte întocmai ceea ce spun cuvintele din Sfânta Scriptură: „Pe când mergeau ei aşa pe drum şi grăiau (Ilie şi Elisei), deodată s-a ivit o căruţă de foc şi cai de foc şi despărţindu-i pe unul de altul, a ridicat pe Ilie în vifor la cer" (IV Regi 2, 11).

Aşa cum fiecare zburător creştin poartă în suflet simbolul biruinţei şi icoana Sfântului patron, este bine ca şi aparatul de zburat să poarte, în cel mai potrivit loc, reprezentarea concretă a acestui mister.

Da, mister! Pentru că „invenţia" aparatelor de zburat nu este un capriciu al minţii omeneşti, ci o inspiraţie divină, legată de tot ce este ajutor dumnezeiesc pentru pătrunderea cât mai luminată a misterului celui mare: viaţa şi scopul ei suprem! Aşa cum inspiraţie a avut şi acela care, primul, a propus şi a făcut să reuşească frumoasa idee a alegerii ca Patron al zborului un sfânt care a zburat la cer, încă cu mii de ani înainte, „într-o căruţă de foc şi cu cai de foc".

Ce legătură poate fi între tehnica zborului şi între patronarea lui de către un personaj religios dintre cele mai însemnate?

Mai întâi, pe plan istoric, ştim că trei au fost oamenii care s-au ridicat spre înălţimi şi cu trupul, spre a împlini o rânduială providenţială a rosturilor omenirii: 1) Enoh, înainte de potop; 2) Ilie, în timpul de la potop până la Mântuitorul; 3) Însuşi Domnul nostru Iisus Hristos, cu trupul înviat şi îndumnezeit, S-a înălţat la ceruri, „în slava lui Dumnezeu, pe care a avut-o mai înainte de întemeierea lumii".

Dogmatic, aceste trei momente istorice ne arată următoarele:

După ce pământul, peste care fusese pus omul ca stăpân şi rege, a fost blestemat de Dumnezeu din cauza căderii lui Adam în păcat, omenirea a fost îndrumată, printr-o divină pedagogie, spre un ţel deasupra rosturilor pământeşti, spre cer, de unde Creatorul conduce armoniile lumii din perfecţiune în perfecţiune. Suprema perfecţiune va fi învierea noastră, asemănarea cu Hristos Dumnezeu Cel Proslăvit. Aceasta însă se va întâmpla la sfârşitul istoriei, la A Doua Venire, final pe care fiecare om trebuie să-l aibă pururea în vedere şi să vegheze pentru a fi vrednic de împlinirea lui.

Dumnezeu a dat, totuşi, omului inspiraţia şi posibilitatea ca şi până la înviere, chiar în starea acestui trup încă muritor,

să tindă spre acele țeluri sublime, printr-o sobră exercitare a virtuților cu care l-a înzestrat, îndemnându-l să „îndrăznească a birui" nu numai „necazurile din această lume", cu ale ei condiții de viață, ci să cucerească treptat tot ceea ce va să fie dezmărginire. În felul acesta, printre izbutirile omenești este dată și dinamica morală a antrenamentului de cucerire a dimensiunilor spațiale din cosmos, antrenament care dă reînnoiri spirituale de fiecare zi, cu enorme depășiri ale îngustimii sufletului, așa cum Sf. Apostol Pavel spune că ar trebui să le cunoască și să le trăiască fiecare creștin: „Pentru aceasta îmi plec genunchii înaintea Tatălui, din care își trage numele orice neam în cer și pe pământ, să vă dăruiască, după bogăția slavei Sale, ca să fiți puternic întăriți, prin Duhul Său, în omul dinlăuntru și Hristos să Se sălășluiască prin credință în inimile voastre; așa încât, înrădăcinați și întemeiați fiind în iubire, să puteți să înțelegeți cu toți sfinții care este lărgimea și lungimea și adâncimea și înălțimea și să cunoașteți iubirea lui Hristos cea mai presus de cunoștință, ca plini să fiți de toată plinătatea lui Dumnezeu" (Efeseni 3, 14-19).

Așadar, zbârnâitul nostalgic al unui avion - fie că îl vedem plutind noi, cei de jos, fie că lasă fiorii dezlipirii de pământul plângerii chiar în sufletele zburătorilor din el - trezește o atracție sublimă către înălțimea la care a fost răpit și Sfântul Prooroc Ilie, pentru că se aflase om drept și cu râvnă deosebit de mare pentru ascultarea numai de Dumnezeu.

O altă latură simbolică a tehnicii zborului în legătură cu planurile Proniei divine față de neamurile omenirii o putem înțelege prin paralela între acele „focuri din cer" - care se coborau, la stăruința rugătoare a Sfântului Prooroc Ilie, ca să mistuie cetele ostașilor nelegiurii - și între „urgiile" apocaliptice care varsă „foc din cer" (bombardamentul aviației!) peste anumite „părți ale pământului", până când neamurile vor ajunge la acea unitate de credință și la acel nivel de conștiință a solidarității morale care să ducă la

„pacea lumii", când tot pământul va fi sub imperiul „dragostei de Dumnezeu și de aproapele", realizându-se țelul „o turmă și un păstor".

Atunci rolul aviației va fi cu adevărat sublim, ca mijlocul cel mal perfect nu de distrugere, ci de legătură între oameni și ca antrenament sfânt pentru dobândirea viziunilor tot mai clare ale înălțimilor patriei cerești.

Iată, deci, din fuga avionului unei modeste reflecții asupra însemnătății acestei frumoase sărbători, câteva aspecte ale unui fapt de care ne bucurăm în fiecare an la ziua Sfântului Prooroc Ilie și dăm slavă Bunului Dumnezeu pentru atâtea negrăite binefaceri spirituale și materiale cu care a hărăzit pe cei ce, prin harul Domnului nostru Iisus Hristos, trebuie și pot să devină fiii Lui. A lui Dumnezeu să fie preamărirea, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preot Ilie Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 454, 19 iulie 1936

[46]
Duminica

Cine își închipuie că un creștin, dar mai ales propovăduitorii creștinismului, adică reprezentanții Bisericii, clerul, ar putea face un simplu impresariat din misiunea lor, acela nu este cu nimic mai bun decât evreul Max Nordau, care a pus printre „Minciunile convenționale" și anumite regizorate satanice ale atâtor clerici nechemați. Evreul a avut această îndrăzneală pentru că avea ce să atace: slăbiciunile și chiar ticăloșiile atâtor vorbitori deșerți și mincinoși despre „sublima învățătură" a lui Hristos, vorbitori de ochii lumii, dar ei înșiși călcători cu fapta, în cel mai degradant mod, ai acestei învățături.

Fără îndoială, nimeni nu poate îndrăzni a spune că este sfânt, căci fiecare suntem supuși greșelii, dar un creștin

odată sfințit întru preot poate şi trebuie să-şi impună a nu face din chemarea sa o permanentă ocazie de sminteală, de rătăcire pentru sufletele marii mulțimi de creştini, care una ştie şi după cum vede aşa face. Ori, parcă este un blestem, căci de la o vreme în țara aceasta s-au ivit mulți, foarte mulți oameni care sunt mai degrabă „causeuri" rutinați şi câteodată impresari neruşinați, iude arghirofile şi trădătoare, dar în nici un caz temători de Dumnezeu, care să aibă în ei „Duhul lui Hristos"! Cine să-i ia de guler, să-i trosnească şi în temniță umedă, cu tâlharii, să-i arunce?

Căci, vai, acolo unde ar trebui să fie călăuzirea tuturor, cler şi popor, se furişează atâtea minciuni şi rătăciri, încât ai impresia că unele somități sunt direct „sub sugestia satanei"!

Să nu-i demaşti şi să nu-i ataci cu toata ardoarea unei credințe pline de dragoste către Dumnezeu şi către aproapele, înseamnă ca şi tu să trădezi pe Hristos, de Care nu este vrednic nimeni dacă nu urăşte pe oricine în care mai are domnie diavolul, deci chiar „însăşi viața sa", dacă este cazul!

Iar dacă îi pocneşti aşa cum merită, atunci un lucru este mai greu să reuşeşti: a face pe toți să vadă că o anumită schelălăială a celor „loviți" nu este decât o laşă simulare de autoritate, de maturitate şi mai ales de apărare cu orice chip a unor interese din imperiul lui Mamona, furişate pe după „cuvioase înfățişări de smeriți robi ai lui Hristos".

Dacă ați şti cât este de aproape iadul, cu porțile-i amenințătoare şi cum babele care nu ştiu ce-i creştinismul şi ce rol are în momentul actual stau năucite de propria lor îngâmfare şi nepregătire, ați cere, ca Samson, să vi se dea putere să zguduiți o asemenea şandrama de convenționalisme sterpe, pentru ca să se poată înălța, peste ruinele slugilor lui satan, edificiul dragostei şi faptei întru Hristos şi numai cu ajutorul şi binecuvântarea Lui!

Aceste rânduri sunt un avertisment popilor cu „bumbi de aur" la canează care se substituie episcopului lor, precum şi

acelor demnitari care încalcă prea mult cele sfinte cu neruşinări masonice!

Să se aştepte la „foc şi sabie"!

Preot Ilie I. Imbrescu

• „Porunca vremii", nr. 475, 9 august 1936

[47]
Duminica

Cineva, ca din partea unor preoți catolici, mi-a scris o înfruntare la redacție, pentru o „Duminica" în care puneam în discuție opinia acelora care identifică pe Papa de la Roma cu antihristul despre care scrie Sf. Ap. Pavel în capitolul doi al Epistolei a doua către Tesaloniceni.

Cineva acela, sau aceia, nu semnează înfruntarea, promite însă amenințător că dacă nu voi înceta discuția sau „polemica" pe chestiunea „papistăşească", vor lua şi dânşii condeiul şi vor dezbate „problema" chiar în coloanele acestui ziar, ca să nu se creadă că...

Acum, aceste rânduri nu sunt un răspuns dat acelui sau acelor cineva, pentru că nu este lucru mai necuviincios şi mai laş decât să provoci o discuție şi să faci pe grozavul din camera obscură a anonimatului. Dacă scrisul meu nedumereşte sau chiar supără pe cineva, să binevoiască a-mi scrie cu semnătură (dacă vrea lămurire mai grabnică, să-mi scrie chiar la Balcic), pentru că numai oamenilor care nu-şi ascund identitatea le putem face onoarea unui răspuns, dacă e cazul.

Da, dacă este cazul, pentru că (să fiu iertat dacă vi se pare că vorbesc puțin despre mine, dar nu fac decât o spovedanie), trebuie să fiu crezut - măcar de oamenii care se preocupă cu îngrijorare de rosturile Bisericii - că totdeauna mă rog înainte de a aşterne gândurile pentru „Duminica" şi pentru orice articol şi apoi, de cele mai multe ori, trec printr-

un chin sufletesc nu tocmai uşor din cauza chestiunii pe care o dezbat şi a felului cum trebuie s-o atac.

Dacă însă vrea „cineva" să mă provoace - mai ales din anonimat! - numai pentru că îl ispiteşte un zel slugarnic (deci nu în slujba adevărului, a Bunului nostru Iisus Hristos), zel care, vrând să apară cu o faţă zâmbitoare, cade într-un neputincios rânjet, atunci să primească fără supărare (!) pocniturile de bici care i se cuvin.

Fiind vorba - sau, mai bine zis, fiindcă adusei vorba (căci, repet, aceste rânduri nu sunt un răspuns direct anonimei) - şi despre „coloanele acestui ziar", care are şi o pagină „Solia Bisericii", este bine să se ştie că aceasta este scrisă de ortodocşi şi numai pentru Ortodoxie. Duşmanii să răspundă sau să atace din tranşeul lor (să ne trimită şi nouă publicaţia respectivă, pentru că nu avem posibilitatea de a urmări chiar toate foile sau revistele celor de altă opinie), căci Ortodoxia nu admite nici pentru alţii, pentru că nu-şi admite nici sieşi, „tactica" de a se furişa pe fereastra casei, ci iubeşte lupta la lumină şi pe teren larg, când adversarul pretinde că nu este slugă a întunericului.

Să poftească să mă „scarmene" papistaşii cu tunurile lor - deşi ar cădea într-o mare greşeală dacă ar confunda lupta pentru adevăr cu „obligaţia de a pune neapărat la punct", din oficiu, pe cei ce nu sunt de aceeaşi părere.

Concluzie pentru ortodocşi: Orice creştin sincer poate simţi, tocmai în măsura sincerităţii credinţei sale, dacă şi în ce măsură este sincer şi propovăduitorul credinţei, preotul, fie când predică în biserică sau la conferinţe, fie când scrie la ziar. Apoi, pentru a nu da greş nici păstorii, nici păstoriţii, ei trebuie să-şi raporteze sinceritatea de credinţă, speranţa şi dragostea numai şi numai la Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos, dezlipind şi ferind conştiinţa de orice altă pretenţie care izvorăşte din natura omului, care prin faptul că este stricată în urma păcatului, este uşor înclinată a asculta prea mult de satan.

Concluzie pentru toată lumea: Suntem încă departe de Mântuitorul. Când zic suntem, mă gândesc la toţi cei ce poartă numele de „creştini". Fie ortodocşi, fie catolici, fie anglicani, etc., suntem departe de Domnul nostru Iisus Hristos, în măsura în care ne preocupă prea mult grija, pe unii faţă de „Patriarhatul ecumenic" şi cui îi revine cinstea acestei „moşteniri legitime şi directe", pe alţii faţă de „infailibilitatea Papei de la Roma", pe alţii faţă de „imperialismul care se slujeşte, pentru scopurile sale, şi de Biserica respectivă" - şi prea puţin grija de a fi cu toţii vrednici de adevărul: „Întru aceasta vor cunoaşte toţi că sunteţi ucenicii Mei, dacă veţi avea iubire unii către alţii (Ioan 13, 35).

Ultima concluzie: „Antihrist" este oricine zădărniceşte această iubire pe care ne-o cere Domnul nostru Iisus Hristos. Amin!

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 482, 16 august 1936

[48]

Duminica

Ascultaţi, din când în când, cum strigă un „nebun": „Că au fost şi mai sunt încă francmasoni până şi unii clerici, asta să vă cutremure! Că nu ia nimeni biciul ca să alunge asemenea tâlhari din Casa Domnului, asta să vă îngrozească!"...

Fiindcă pe unii preoţi şi creştini din această ţară de multă vreme îi uluieşte faptul că stăpânirea bisericească loveşte mai degrabă în acele suflete din cler şi popor care stau gata să facă orice sacrificiu pentru slava Domnului nostru Iisus Hristos. În schimb, este „obiceiul pământului" ca pe mulţi intruşi, simonişti şi aşa mai departe, oficialitatea bisericească

să-i furişeze uşor acolo unde, mai pe urmă, vor face numai sminteală în rânduielile canonice şi-n sufletele credincioşilor.

Pe fiecare creştin nemincinos trebuie deci să îl urmărească neîncetat chinuitoarea întrebare: Ce e de făcut?

Fără îndoială, este greu să afli numaidecât un răspuns! Lucrul de căpetenie este să nu şovăim a ne ruga adânc, stăruitor şi fierbinte ca să ne mângâie Dumnezeu şi să ne scoată la un liman însorit. În lumina aceasta trebuie să ne mişcăm!

Viaţa nu este sforărie de culisă diplomatică, pe o scenă cu schimbări de artificial decor, unde regizor este satan, care vrea să facă din rostul oamenilor un joc de păpuşi! Nu vi se pare că aşa înţeleg creştinismul toţi aceia care îşi închipuie că lumea suferă mai puţin şi se mântuieşte dacă i se ţine de două ori pe an câte o cuvântare ocazională? Şi anume, una la instalarea în reşedinţa de iarnă şi alta la intrarea în „vilegiatură", unde transmiţătorii „apostoliei" se usucă de grijă şi de emoţia plăcerilor şi a luxului...

Ce importanţă are faptul că unii sunt „nebuni" şi strigă şi poate mâine-poimâine vor fi „sancţionaţi"?

Decât să fie Mântuitorul scuipat iarăşi de toate injuriile antihriştilor, pentru trădarea unor netrebnici servi ai Lui, mai bine să fie afirmată toată puterea şi curăţenia creştinismului prin „nebunia" acelora care se roagă lui Dumnezeu mai ales pentru un dar: să fie vrednici a uita de orice, chiar şi de ei, spre slava Lui! Lumea geme prin gura învăţaţilor şi deznădăjduieşte prin condeiul scriitorilor! La ce bun?

Câtă vreme nu apare unul - numai unul! - dintre Păstorii duhovniceşti, cu duhul Sfântului Prooroc Ilie sau al Sfântului Apostol Pavel, sau al Sfântului Ierarh Ioan Gură-de-Aur, care să se roage şi să pornească, în frunte cu Căpetenia vitezei oştiri a celor ce de mult sunt „nebuni pentru Hristos", ca să răpună vrăjmăşia din calea închinătorilor Mielului, câtă vreme nu apare măcar un singur ministru al Sfintelor Taine care să spintece, cu orice risc, întunericul ucigător, până atunci vom fi în rândul celor ce se vor şti văicări mai ascuţit

decât bocitoarele morţii, dar nu vom fi în stare a face nimic! Aş vrea să văd, ca printr-o „răpire în Duhul Sfânt", pe toţi aceia care scrâşnesc de durerea neamului şi ar fi gata să moară pentru reîncreştinarea lui, că l-au trântit în păgânism înşişi cei ce lumină trebuind a fi, stau sub obrocul temerii şi al „înţelepciunii lumeşti" cea atât de grijulie la întocmirea unor aranjamente cât mai ispititoare în tihnă şi desfătare.

Aş vrea să văd măcar jumătate din numărul apostolilor ridicându-se ca unul, ca să se încrunte la diavol şi la slugile lui şi aţi vedea aievea faptul - pentru cei îndoielnici, minunea! - că „iadul s-ar spăimânta" din nou, pentru că neruşinarea lui paşte numai acolo unde slăbiciunea şi lăcomia trădează suflete pustii de orice fărâmă de credinţă!

Poate că din cetatea Oradei s-ar auzi glas hrisostomic până la mare, care să unească o ceată de slujitori „nebuni", pe lângă vajnicii „dărâmători ai întunericului de azi şi ctitori ai luminii de mâine". Aud de pe acum tunetul înfricoşatei răpuneri a lui Iuda, a lui Simon Magul, a lui Antihrist!

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 489, 23 august 1936

[49]
Duminica

Scriam odată, la această rubrică, despre un lucru sfânt după care erau însetaţi românii, dar nu-l aveau la îndemâna într-o traducere bună: Sfânta Scriptură. Mai spuneam apoi, cu altă ocazie, că Sfântul Sinod trebuie să dea şi un Tipic unitar şi obligatoriu pentru toată România ortodoxă.

Acum se cheamă că Sfânta Scriptură o avem, în ediţia oficială a Sfântului Sinod. De cine şi cu ce „scrupulozitate ştiinţifică" şi mai ales cu câtă lipsă de evlavie este tradus îndeosebi Noul Testament, te înspăimânţi. De ce nu au lăsat mai bine traducerea Mitropolitului Nicodim, decât cea de

acum, care este a lui Gala Galaction, fapt care este şi o impietate? Pe lângă aceasta, nu este un lucru tocmai cinstit să spui lumii că au tradus Biblia trei persoane, dar să dai Noul Testament în cunoscuta şi plină de greşeli (oare nu fără intenţie masonică?) traducere a Părintelui Pişculescu, zis scriitorul Gala Galaction! Te cuprinde jalea şi te întrebi: Oare chiar întreg Sfântul Sinod, în unanimitatea lui, a admis să se desfacă, în numele său, această ediţie a Sfintei Scripturi?

De altfel, ce să ne mai mirăm! S-au dat şi circulare apostate şi pline de păcatul împotriva Duhului Sfânt prin care s-a oprit zidirea de biserici de către cei mai buni fii ai Ortodoxiei din ţară. Este drept, a trebuit să se revină. Dar acum, cu Sfânta Scriptură, ce mai este de făcut? Cel puţin de s-ar ţine seama, pentru ediţia a doua, de toate criticile ce se vor face pentru îndreptare!

În orice caz, acea „unificare a limbii" (nu cumva şi a constiinţei?) prin Sfânta Scriptură editată acum se face după placul masoneriei; şi aceasta este ceva de necrezut: duşmanii nu numai că fac ravagii prin secte, dar încearcă, şi în parte au reuşit, să vâre „urâciunea" şi în „locul cel sfânt".

Unificarea conştiinţei neamului românesc de către slujitorii Bisericii! În ce măsură se face, dacă ne gândim că - în afară de cele ce am spus în treacăt despre actuala traducere a Bibliei - în ţara noastră românească nu se fac nici slujbele la fel în toate provinciile? Când vom avea o viaţă liturgică unitară, din care să izvorască şi sfânta unitate a vieţii de toate zilele a românilor? Am amintit că tot la această rubrică a fost vorba şi despre un Tipic unitar. La fel, cântarea bisericească!

Te duci în Ardeal, altfel se slujeşte şi altfel se cântă decât în Muntenia. Te duci în Basarabia, acelaşi lucru. La fel în Bucovina, Banat, Moldova. Nu există să simţi că dictează aceeaşi conştiinţă unitară, izvorâtă dintr-un gând de slujire şi slăvire a lui Dumnezeu fără atât de mari, izbitor de mari deosebiri de la o provincie la alta. Că este obiceiul a se lăsa, în anumite împrejurări, ca slujirea să se facă „după tipicul

local şi după cum hotărăşte cel mai mare"? Adevărat! Dar e admisibil ca din unele rare excepţii să faci tocmai contrariul unei reguli generale care cere să ajungă odată toată lumea şi fiecare ţară în parte „cu o gură şi cu o inimă a cânta şi a slăvi prea cinstit şi de mare cuviinţă Numele lui Dumnezeu"?

Acestea sunt întrebări care trebuie să frământe pe orice reprezentant al Bisericii Domnului nostru Iisus Hristos. Cu cât este fiecare mai puternic legat de sfânta chemare a slujirii altarului şi cu cât simte mai adânc porunca unirii sub lumina „unui singur Duh", cu atât mai mult trebuie să se preocupe de o cât mai grabnică şi perfectă rezolvare a acestei probleme, mult mai importantă decât orice diplomaţie... care nu-şi are locul în Biserica întemeiată pe piatra apostoliei.

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 496, 30 august 1936

[50]
Duminica

Nu este demnitate mai mare în lume decât sfânta preoţie, dar nici rug mai chinuitor decât înfricoşata răspundere a acestei sublime chemări. De aceea, trebuie să mărturisim lumii că ne sunt de mare folos şi adânc mângâietoare rugăciunile pe care le înalţă şi ea pentru întărirea şi îndreptarea noastră de la Dumnezeu.

Slujitorii Sfântului Jertfelnic sunt într-o permanentă primejdie de a-şi pierde sufletul, fie din cauza propriilor păcate, fie pentru că nu vor fi vegheat totdeauna îndeajuns asupra vieţii şi a îndatoririlor către mântuire a credincioşilor.

Oricât ne-am război unii cu alţii pentru îndreptare, prin discuţii şi polemici şi oricât, toţi împreună, am lupta împotriva viclenei răutăţi a slugilor iadului, cea mai mare putere şi mângâiere ne rămâne tot „buna mireasmă duhovnicească" a rugăciunii.

De altfel, nici nu poate fi ceva mai înălțător şi mai deplin împlinit, în strădania de fiecare zi a vieții noastre pe pământ, ca nețărmurita putere a rugăciunii. E înălțătoare o meditație filozofică, e mulțumitoare o realizare practică, e încântătoare o convorbire caldă şi curată cu un om serios, dar inima nu se poate apropia de copleşitoarea bucurie care îl dezmărgineşte pe om, de fiecare dată mai mult, după acele clipe de audiență pe care „Părintele luminilor" le acordă oricărei făpturi credincioase, cu singurul protocol obligatoriu: smerenia aducătoare de neprihănire.

De aici izvorăşte şi puterea pe care ar trebui să o simtă creştinii cum le trezeşte şi le leagă conştiința de o neînfricoşată convingere în a crede şi a mărturisi adevărul, întruchipându-l în fapte vrednice de slava lui Dumnezeu, atunci când le stă înainte un preot. Puterea aceasta se recomandă inimii omului prin însuşi faptul că este irezistibilă şi este însoțită de minunea trezirii cugetului din orice amorțire, după care sufletul este rodit cu încrederea neşovăitoare şi în posibilitatea tuturor celorlalte minuni.

Unde nu simte omul prezența acestei puteri, înseamnă că „preotul" din fața lui nu este un apostol care se roagă şi se jertfeşte, ci un biet mercenar slab şi fricos care, neavând mai întâi el însuşi tăria convingerilor sfinte, nu le poate semăna nici în ogoarele înțelenite ale altor suflete. Or, darul de a aduce sigur pacea şi fericirea credincioşilor înfloreşte numai din creanga „nebuniei crucii", care este „lauda apostolilor"...

Acest adevăr încă nu este recunoscut de toți „cei în drept" şi deci nici mărturisit. Trebuie însă ca să fie afirmat cu toată tăria! Pentru ca să nu fie ştirbită cumva autoritatea Bisericii prin vreo pată sau vină a unor slujitori care ar comite fapte mai grave decât omeneşte şi creştineşte scuzabile - slujitori care ar dovedi, prin aceasta, nu numai că nu se roagă, nu numai că n-au simțit niciodată fiorul dumnezeiesc al fericirii de a înțelege şi de a fi înțeleşi, dar că sunt pur şi simplu „furi şi tâlhari cari n-au intrat pe poarta oilor". Ei nu ştiu să ducă lumea la eliberarea de orice silnicie

a păcatului, la „adevărul care ne face liberi". Dimpotrivă, aceşti „proroci mincinoşi", fiind slugarnici față de acei oameni de care se tem mai mult decât de Dumnezeu, ca să facă voia şi interesul lor se îmbracă în haina a tot felul de pretexte „etice şi pedagogice" şi dezlănțuie prigoana minciunii - în chip mai jignitor decât ateii şi masonii declarați - împotriva „celor însetoşați de dreptate".

Ei nu se adună cu evlavie în sfintele biserici ca să se roage pentru cei ce li se par căzuți în rătăcire şi nu se ostenesc să ia contact nemijlocit cu sufletul chinuit al celor ce sunt „elemente de dezordine", ci scuipă pe Mântuitorul prin faptul că, „minținд din pricina Lui", pseudo-apostolii se întrunesc în cabine ministeriale pentru ca să se pună de acord cu măsurile polițieneşti de „domolire" a celor ce sunt vinovați numai pentru că iubesc pe Hristos „mai mult decât pe tată, pe mamă, pe frați, pe surori" şi chiar decât însăşi viața lor şi, purtându-şi fiecare crucea sa, urmează cu adevărat pe Domnul (Matei 10, 37-38). „Nebuni" care se cutremură când citesc în ziare anunțuri îngăduite de autoritatea bisericească (lucru care trădează învoială în acest sens), din care reiese că Preoția este scoasă la târg, chiar la licitație, ca de ex.: „Parohie Bucureşti, numerar 250.000, vie, imobil, sunt drăguță, doresc căsătorie teolog. Ziar 319-489". Fapt tolerat de aceeaşi autoritate „spirituală" care nu mai tolerează, în schimb, ca teologii şi tinerii verzi să se închine „cu duhul şi cu adevărul", ci după rețetele ministeriale ale cine ştie cărui ateu.

„Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor fățarnici, că închideți Împărăția cerurilor înaintea oamenilor; că voi nu intrați şi nici pe cei cei vor să intre nu-i lăsați!" (Matei 23, 13).

Iată de ce trebuie să se roage toată lumea. Până în cele din urmă, puterea rugăciunii va învinge prin adevăr, căci Hristos o ascultă şi ajută celor cu inima curată! Amin.

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 503, 6 septembrie 1936

[51]
Duminica

De ce este aşa de departe „creştinismul" nostru de icoana lui cea adevărată? De ce creştinii de azi, clerici şi laici, suntem mai degrabă o schimonisitură, decât evlavioşi împlinitori ai învăţăturii Domnului nostru Iisus Hristos?

Pentru că nu ne potrivim viaţa de toate zilele după îndreptarul care singur face posibilă trăirea religioasă pe o linie perfect dogmatică şi morală: îndreptarul Sfintelor Canoane! Dacă vrem să pătrundem în inima lucrurilor, trebuie să ne luăm ca ajutor Canoanele. Astfel, ca să vedem cât de departe suntem, azi, de Mântuitorul, ca să vedem de ce propovăduitorii evanghelici şi slujitorii sfântului altar azi sunt fără putere, vom arăta cât de groaznic mințim, batjocorim şi tâlhărim pe Fiul lui Dumnezeu.

Începem cu darul Sfintei Preoții.

Iată ce zice Canonul 5 al celui de-al VII-lea Sinod Ecumenic: „Păcat de moarte este când oarecare, păcătuind, rămân incorigibili. Dar mai rău decât aceasta este dacă oarecare se ridică cu încăpățânare împotriva dreptei credințe şi adevărului, preferând (mai mult) pe Mamona decât supunerea faţă de Dumnezeu şi neținând seama de canoniceştile lui aşezăminte. În aceştia nu este Domnul Dumnezeu, de nu cumva, smerindu-se, se vor deştepta din greşeala lor; ci trebuie ca ei mai mult să se apropie de Dumnezeu şi cu inimă înfrântă să ceară lăsarea şi iertarea acestui păcat şi să nu se fălească cu danii ilegale. Căci Domnul este aproape de cei înfrânți cu inima (Ps. 33, 17). Deci pe cei ce se fălesc că prin danie de aur au fost puşi în serviciul Bisericii şi punându-şi nădejdea în acest obicei păcătos, care înstrăinează de la Dumnezeu şi de toată preoția, şi prin aceasta cu faţă neruşinată şi cu gura mare, prin cuvinte ocărâtoare, necinstesc pe cei ce au fost aleşi de Duhul Sfânt în urma vieții virtuoase şi au fost puşi (în serviciul Bisericii) fără dăruiri de aur - cei ce fac aceasta,

înainte de toate să primească cea din urmă treaptă din tagma lor. Iar de se va vădi cineva făcând aceasta cândva la hirotonie, să se procedeze potrivit canonului apostolic care zice: «Dacă vreun episcop prin bani a ajuns la demnitatea aceasta mare, ori presviter, ori diacon, să se caterisească atât dânsul cât şi cel ce l-a hirotonit şi să se taie desăvârşit de la împărtăşire, ca Simon magul prin mine, Petru». Aşişderea şi potrivit altui Canon al Sfinților noştri Părinți de la Calcedon, care zice: «Dacă vreun episcop ar săvârşi hirotonia pentru bani şi ar face obiect de vânzare harul care nu se vinde şi ar hirotoni pe bani episcop, sau horepiscop, sau presbiteri, sau diaconi sau pe altcineva dintre cei ce se numără în cler, ori ar promova pentru bani econom, sau ecdic sau paramonar, sau pe oricare din canon pentru mârşav câştig, şi dacă se dovedeşte că a făcut aceasta, să se primejduiască pentru treapta sa; şi cel hirotonisit să nu aibă nici un folos de hirotonia sau promovarea cea din negoț, ci să fie străin de demnitatea sau de funcțiunea pe care a dobândit-o pentru bani. Iar dacă cineva a fost mijlocitor în astfel de afaceri urâte şi ilegale, acela, dacă ar fi cleric, să cadă din treapta sa, iar dacă este laic sau monah, să se anatematisească»".

Acum să ne gândim la cele ce se petrec în Biserica noastră. Cunoaşteți atâta lume preoțească fără nici o putere lăuntrică? Vedeți bine că trebuie să fie ceva necurat la mijloc! Că este adevărat ceea ce spun, o dovedeşte faptul că sunt prea mulți clerici - din toate treptele - care numai a oameni ai lui Dumnezeu nu seamănă. Spune aceasta tot un preot, cu durere grozavă în suflet şi afirmă sus şi tare - cu orice risc, fără altă teamă decât cea de Dumnezeu - că şi azi lucrurile se petrec întocmai cum se spune în Canonul 19 al celui de-al VII-lea Sinod Ecumenic şi anume:

„Într-atât s-a înstăpânit spurcăciunea iubirii de argint la conducătorii Bisericilor, încât şi unii din bărbații şi femeile care se zic evlavioşi, uitând porunca Domnului, s-au amăgit şi pentru aur fac primirile celor ce se aproprie de tagma ieraticească şi de viaţa monahală. Şi se întâmplă, precum

zice marele Vasile, că începutul fiind netrebnic, întregul încă este de lepădat; căci nu este cu putinţă a sluji lui Dumnezeu şi lui Mamona (Matei 6, 24)"...

Dacă vrea cineva să facă bine ţării acesteia - atât de greu încercată - prin ceea ce este chemată a lucra în primul rând Biserica, atunci să înceapă de la această îngrozitoare şi esenţială problemă: a hirotoniilor, care n-au nici o valoare dacă nu sunt în vederea şi concordanţa Canoanelor respective.

Cum să fie clericii „lumina lumii" şi „sarea pământului", dacă ei - aceia care sunt vinovaţi de acest sacrilegiu - încă de la intrare au semnat contract cu diavolul?

Dar acest duminical poate fi considerat numai ca o introducere la altele, care vor dezvălui lucrurile în toată grozăvia lor, ca să se ajungă odată la rânduială sfântă acolo unde acest lucru este la el acasă şi unde dezordinile satanice nu au ce căuta.

Să ne rugăm cu toţii Bunului Dumnezeu ca să ne lumineze şi să ne întărească în adevărul Lui şi să ne facă biruitori ai oricărei minciuni şi tâlhării. Amin.

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 510, 13 septembrie 1936

[52]
Duminica

În afară de hirotoniile „din neguţătorie" - despre care am amintit în „Duminica" precedentă că nu au nici o valoare, iar cel hirotonit sau hirotonisitorul rămân ca şi când n-ar avea putere şi darul preoţiei - mai sunt, tot împotriva voii lui Dumnezeu, şi hirotoniile tâlhărite prin „protecţie politică".

Lumea să nu se mire, ci să se cutremure la gândul că a fost şi este absent clerul, de atâtea ori, de la marile obligaţii de a comanda destinele spirituale ale ţării, sub suprema

comandă a Domnului Iisus Hristos, chiar şi atunci (şi mai ales atunci!) când s-ar fi cerut şi s-ar cere sacrificiul vieţii faţă de anumite „puteri lumeşti" care s-au demascat ca vrăjmaşe neruşinate ale Bisericii.

Să nu se mire lumea, dar să se cutremure, pentru că iată ce cuprins are Canonul 3 al celui de-al VII-lea Sinod Ecumenic: „Fiecare alegere de episcop, sau de presviter, sau de diacon, făcută de către dregători (lumeşti) să rămână fără tărie, potrivit Canonului care zice: «Dacă vreun episcop, servindu-se de dregători lumeşti, printr-înşii pune mâna pe vreo biserică, să se caterisească şi să se afurisească, şi toţi părtaşii lui la aceasta». Căci cel ce urmează a se înainta la episcopie trebuie să fie ales de episcopi, precum s-a hotărât de Sfinţii Părinţi din Niceea în Canonul ce zice: «Se cuvine ca episcopul în general să se aşeze de către toţi (episcopii) din eparhie; iar dacă ar fi cu greu aceasta, sau din cauza unei nevoi stăruitoare sau din cauza depărtării drumului, să se adune cel puţin trei la un loc (împreună-alegători făcându-se şi cei absenţi şi consimţind prin scrisori), apoi să se facă hirotonia. Iar întărirea celor ce se fac revine în fiecare eparhie Mitropolitului»".

Am citat în întregime acest canon, pentru ca să se ştie cum se proceda încă pe vremea când lumea nu avea la îndemână mijloacele de locomoţiune pe care le datorăm, cei de azi, minunatului progres tehnic.

Important în Canonul acesta este accentul care stăruie până la sfârşitul veacurilor asupra opreliştii categorice de a se folosi vreun candidat la hirotonie (în orice grad clerical) de orice fel de intervenţie politică.

Or, să recunoască toată lumea că la noi în ţară, mai ales după unirea tuturor românilor între actualele hotare, se practică înspăimântător de neruşinat şi satanic „obiceiul pământului" (în afară de bani, ceea ce repet, ca să nu se uite!) de a interveni orice deputat neisprăvit (căci sunt şi de aceştia) sau orice prefect de judeţ (de şefi de partide şi de miniştrii guvernelor, când sunt la putere, nu mai vorbim!) la

Prea Sfinţiţii Chiriarhi, ca să facă pe cutare protejat preot, şi încă în vreo parohie „mai bogată".

Nu este adevărat? Atunci primesc să fiu pălmuit şi scuipat de oricine! Insult şi ponegresc ierarhia noastră bisericească, făcându-mă călcător al Sfintelor Canoane? Atunci să fiu caterisit de aceia care nu le calcă şi nu le-au călcat niciodată! Răzvrătesc împotriva „ordinii"? Atunci să fiu închis ca un ticălos!

Căci mărturisesc în frică de Dumnezeu şi numai de El că nu mă priveşte decât o singură şi sublimă consecinţă: reîntronarea Sfintelor Canoane în dreptul şi datoria de a fi practicate integral şi nemincinos de toţi slujitorii Bisericii Ortodoxe Române, spre slava lui Dumnezeu şi spre mântuirea şi fericirea neamului românesc!

Şi, repet, începutul trebuie să se facă prin Canoanele care privesc hirotoniile!

Altfel, în zadar se dau pastorale, în zadar se practică baioneta acolo unde nu trebuia să lipsească de la început predica, în zadar se ţin congrese ale Asociaţiei Clerului numai pentru salarii şi pentru nimic altceva, în zadar se întrunesc referenţii secţiilor culturale, chiar pentru dezbateri frumoase şi pentru propuneri interesante, toate în zadar...

Pentru că lumea ne poate pune la punct, pe preoţi, atâta vreme cât se practică lucruri împotriva Duhului Sfânt, precum ne poate pune la punct şi dacă semnalăm mai mult relele din afară, prin chiar cuvintele Mântuitorului: „Fariseule orb, curăţă întâi lăuntrul paharului şi blidului, ca să fie curat şi pe dinafară!" (Matei 23, 26).

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 524, 27 septembrie 1936

[53]
Duminica

Lucru ciudat! Mai bine ne înţeleg laicii decât fraţii în Hristos, preoţii. Deşi a lămurit pe înţelesul tuturor şi cu atâta nerv părintele Paraschiv Angelescu, în articolul „Preoţie şi democraţie", mai ales pe cucernicii părinţi, despre îndreptăţirea şi cerinţa adâncă a unui scris ca acesta din pagina „Solia Bisericii" a ziarului nostru, cu nume atât de inspirat ales „Porunca vremii", deşi lucrurile stau aşa de drăcesc încurcate, încât „dacă vor tăcea aceştia, pietrele vor striga" (Luca 19, 40), totuşi mai caută oamenii „explicaţii"; şi când nu le cer de la acelaşi dar al Duhului Sfânt, le „află" în satisfacţia cu care îl trimit pe semnatarul care nu le convine la „departamentul ţicnit".

Asta la parter. Dacă scrisul străbate şi la vreun „etaj" şi acolo scurmă şi câte o inimă sinedristă şi „fără prihană" întru călcarea Sfintelor Canoane, atunci capul semnatarului este încununat cu spinii care nu te dăruiesc strălucirii unui nimb, căci la catalog îţi află cuvântul „răzvrătit", pe care ţi-l scuipă, iarăşi, cu mârâită satisfacţie.

Doamne, cât de ticăloşi suntem!

Iadul dă asalt cu toate furiile şi vrea să dărâme Biserica lui Dumnezeu, iar sfinţii ei slujitori îşi dispută întâietatea la murdarul blid cu linte, pentru care au mai mare zel decât pentru „dreptul de întâi născut". Şi ca să vedeţi cât este Dumnezeu de îndelung răbdător, gândiţi-vă că încă ne-a dat destui viteji în ţară, care zădărnicesc pe cei ce abia aşteaptă să ne spintece mateile, ca „popilor" din Rusia şi din Spania...

Poate că mila lui Dumnezeu se revarsă şi peste popii simonişti, apostaţi, masoni şi „democraţi" pe care îi are Biserica Ortodoxă Română - nu în număr tocmai neglijabil - în bună parte şi pentru smeritele rugăciuni ale celor câţiva „ţicniţi" şi „răzvrătiţi" care, dacă la răspântii şi în interesul obştii se aţin cu parul condeiului la nesătui şi nespălaţi, pentru ca să împiedice „prilejurile de sminteală", în schimb

în cămara lor, în ascuns, iubind pe vrăjmaşi, binecuvintează pe cei ce îl blestemă, fac bine celor ce îi urăsc şi se roagă pentru cei ce îi asupresc şi îi prigonesc (cf. Matei 5, 44). Zic „poate" că Dumnezeu ascultă şi pe bieţii preoţi „ţicniţi", că cine este sigur de sine? Şi atunci, de ce să nu ne cutremurăm toţi înaintea nepătrunsei bunătăţi a Celui de Sus?

Asta în ce priveşte starea de conştiinţă a fiecăruia, care dacă ar fi harică la toţi, atunci nu ar mai trebui să se scrie tragic, pentru că preoţii, „cu o gură şi cu o inimă" toţi, ar transfigura lumea prin lirica unei simfonii cosmice de pace şi bucurie cu adevărat dumnezeiească, după care suspină atât de cucernic omenirea...

Până când va porunci Mielul să răsune trâmbiţa sfârşitului acestei vieţi pe pământ, rămânem încă în faza de luptă şi, dacă vreţi, de răzvrătire nimicitoare a imperiului lui satan. Şi fiindcă acesta îşi face unelte ale pierzării până şi printre cei ce „a fi lumină" ar trebui, de aceea totdeauna va fi bine de neamurile care mai au în slujba Bisericii şi „nebuni pentru Hristos". Am fi fericiţi dacă ne-am învrednici să merităm acest titlu de „slavă de la Dumnezeu" şi nu de glorie lumească, noi, aceşti câţiva „ţicniţi" de la „Porunca vremii" şi de la toate celelalte tribune creştin-naţionalist-ortodoxe (sunt şi naţionalişti creştini întemeiaţi pe erezie, împotriva Ortodoxiei, ceea ce nu discutăm aici).

Şi acum, ca să fac o legătură cu Sfintele Canoane de la care am crezut potrivit a lua ca izvor de îndreptare întreg planul acestui scris de rugăciune şi chin, amintesc şi aici convingerea - care, de altfel, nu poate fi numai a mea! - că nu vom scăpa de blestemul meritat dacă nu o rupem cu făţărnicia întâi şi apoi vom avea şi curajul a săvârşi „ceea ce suntem datori a face". Anume: să nu mai vorbim în numele lui Dumnezeu, dacă noi suntem cei dintâi care ne batem joc de „îndreptarul voii Lui".

Lumea va căpăta din nou încrederea în preoţi şi le va da toată ascultarea şi respectul dragostei, numai dacă vrem să vedem şi să spunem lucrurile prin ochii şi gura purului

adevăr şi nicidecum prin ochelarii - din ispită sau din frică - unor scârboase temeneli, care l-au îndreptăţit până şi pe un evreu să le numească sfidător „minciuni convenţionale".

În cele ce vor urma, cu ajutorul Bunului Dumnezeu, tot de dragul Canoanelor va trebui să mai scriem cu fier roşu şi despre „alegerile" de preoţi şi „pepinierele" din Seminarii, Academii şi Facultăţi teologice.

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 531, 4 octombrie 1936

[54]
Duminica

În Mitropolia Transilvaniei, în unele eparhii, este obiceiul de a se prezenta candidaţii de hirotonie la „alegeri" în faţa credincioşilor bisericii pe care vor s-o primească spre păstorire. Viitorul Părinte trebuie să cânte şi să vorbească în biserică înainte de alegere, pentru ca poporul să poată cunoaşte şi aprecia din timp pe cel care va fi mirele parohiei văduvite.

N-ar fi chiar aşa de grozav lucru în sine acest obicei - în afară de nota sa vădit protestantă - doar că, dacă pe timpul de la marele Mitropolit Şaguna şi până la Unirea tuturor Românilor era cu rost din punct de vedere politic, în schimb acum nu mai are nici un sens. Asta cu atât mai mult cu cât practica acestui obicei degenerează în multe părţi de-a dreptul în porcărie. „Nu daţi cele sfinte câinilor, nici nu aruncaţi mărgăritarele voastre în faţa porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare şi întorcându-se să vă sfâşie pe voi" (Matei 7, 6).

Sunt oameni cu numele de „creştini" care, închipuindu-şi că dreptul lor de a alege pe „domnul preot" este ceva absolut, se ispitesc aşa de mult, încât cad într-un fel de nemaipomenită nebunie care, după a noastră prea prostească

părere, fiind lăsată să-şi facă drumul înainte, constituie pur şi simplu un sacrilegiu din partea conducerii eparhiilor cu povestea, întocmai cum este şi cazul cu „taicii" care fac sau se fac „popi" (căci nu sunt preoţi!) cu bani şi cu protecţie politică.

Este cunoscut anume de toată lumea că dacă nu chiar preotul din satul respectiv, atunci şi câte un bade mai în stare, sau şi câte un „birtaş" (cârciumar), având şi ei, din mila Domnului, vreun vlăstar, fată, care tot din mila Domnului a făcut şi vreo 3-4 clase şi a îmbrăcat, deci, trenţele nemţeşti în locul portului românesc - nu tot din mila Domnului, ci din şoapta diavolului - poftesc ca numaidecât odrasla lor să fie preoteasă în sat. Candidatura e pecetluită. Trebuie s-o iei de nevastă pe aceia care îţi asigură reuşita la ocuparea parohiei. Şi reuşita ţi-o asigură prin votul rubedeniilor din sat şi prin votul rachiului cu care îi câştigă şi pe cei ce nu sunt rude.

Oamenii curaţi de asemenea drăcii, care de regulă votează pe cel „vrednic", nu mai ajung la nici un rezultat, pentru că „Safta lui Teşilă" e mai tare decât meritele domnului candidat.

Mă întreb şi să ne întrebăm cu toţii: nu este şi acesta păcat, nu greu, nu de moarte, nu strigător la cer, ci de-a dreptul „împotriva Duhului Sfânt"? Cum nu se cutremură, nu „câinii" şi „porcii" care calcă şi sfâşie pe cei ce le aruncă cele sfinte, ci tocmai aruncătorii, pângăritorii celor sfinte, patronii unor asemenea „obiceiuri" care au ajuns la fapte mai grozave chiar decât celălalt „obicei al pământului", cu ţuica şi ciomagul tradiţionale, de la alegerile de dreptăţi?

Şi mai este ceva. Lucrurile acestea se întâmplă în acea parte a ţării unde creştinismul nostru ortodox stă faţă în faţă cu romano-catolicismul. Dacă din punct de vedere dogmatic şi istoric papistăşismul este o schismă - şi de la nestorianismul dogmei „cultului inimii lui Iisus" şi satanismul dogmei „infailibilităţii Papei de la Roma" a devenit chiar o erezie, ca întreg protestantismul şi celelalte

secte - în schimb organizarea practică a misiunii şi „misionarilor" este demnă de admirat. Ea culminează cu deosebita atenţie la „candidaţi" şi cu o foarte serioasă purtare de grijă la pregătirea elementului, chiar până să poată deveni demn de a se gândi la preoţie.

Pentru a ilustra mai bine aceasta, ne vom permite să facem o paralelă între „pepinierele" catolice şi cele ortodoxe (îndeosebi române!) în „Duminica" viitoare.

Acum încheiem, rugând pe Prea Sfinţiţii Stăpâni din Sfânta Mitropolie a Transilvaniei să reîntoarcă la Canoane - desfiinţând „alegerile" - pe creştinii din eparhiile unde se practică această monstruozitate.

Pr. Ilie Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 545, 18 octombrie 1936

[55]
Domiţian Spânu

Se împlinesc patruzeci de zile de la moartea profesorului de teologie Pr. Dr. Domiţian Spânu de la Cernăuţi. Vestea aceasta ne-a cutremurat pe foştii studenţi ai celui dispărut. O speranţă şi o energie a celei mai vechi şi renumite Facultăţi de Teologie Ortodoxă din ţară şi printre cele mai bune chiar din întreaga lume ortodoxă. Un profesor plin de bunătate şi de înţelepciune şi muncitor până la absurd. Poate că aici a greşit. A muncit peste puterea unui om şi aceasta l-a dus la suferinţa care avea să-l secere.

După ce şi-a luat Doctoratul la Cernăuţi, şi-a continuat studiile de specialitate - pentru catedra rămasă vacantă de la Vointzchi - la Viena, Strassbourg, Paris şi în Germania. Conştiinciozitatea lui mergea până acolo încât în rapoartele pe care le făcea săptămânal secţiei culturale a Sfintei Mitropolii din Cernăuţi despre activitatea lui nu se ferea să scrie şi despre relaţiile personale cu diferiţii colegi de studii

şi chiar despre anumite controverse care se năşteau din discuţiile lor. În timp ce unii chefuiau prin „tunelurile-cabarete" ale Vienei, Domiţian Spânu citea cu nestăvilită sete şi râvnă. De aceea a şi ajuns să ştie carte multă. Când a fost onorat cu încredinţarea catedrei de Teologie Morală şi Sociologie creştină, a cârmuit bine de la început şi de sub vălul unei modestii cuceritoare, a lăsat să se întrezărească numaidecât că va deveni o valoare în lumea profesorilor de teologie ortodoxă.

Nu cred să fie mai mare răsplată pentru dragostea ce dovedeşte un profesor faţă de misiunea lui, decât dragostea care se apropie plină de încredere şi respect către inima lui din inima studenţilor care îl ascultă şi urmează. În această privinţă, pe Domiţian Spânu l-a întrecut numai P. C. Pr. Prof. Dr. Vasile Gheorghiu, coleg la aceeaşi Facultate, titularul catedrei de Noul Testament.

Domiţian Spânu avea încă un motiv ca să fie iubit de studenţi: era un aprig luptător naţionalist. De aceea s-a şi identificat cu atâta entuziasm mişcării studenţeşti. După ce fusese el însuşi primul preşedinte al Societăţii Academice „Arboroasa", pe care o reînviase în amintirea „Arboroasei" din timpul lui Ciprian Porumbescu - pe care o desfiinţaseră austriecii, din cauza unei telegrame trimise de comitetul lui Porumbescu către vechea Românie cu ocazia tristei comemorări de protest a răpirii Bucovinei - Domiţian Spânu nu a trădat cauza aceasta (ca alţii!) nici când a ajuns profesor de teologie. Dimpotrivă. El era un animator al noilor rânduri de entuziaşti chinuiţi de grija neamului şi de dorul unor zile mai bune.

De aceea pierderea lui Domiţian Spânu este mare şi pentru lumea ştiinţifică a Universităţii din Cernăuţi şi pentru lumea vie a tineretului care „strigă Domnului" jalea ţării, vestindu-i salvarea.

Dacă acum, risipiţi pe întinsul ţării, foştii studenţi ai lui Domiţian Spânu îl plângem de departe cu adâncă durere, în schimb ne unim cugetul cu profesorii, preoţii şi studenţii

care, la Cernăuţi, îi vor face parastasul cuvenit şi ne rugăm cu toţii ca Bunul Dumnezeu să-l odihnească în lumea drepţilor şi să-i facă veşnică pomenirea lui. Amin.

Pr. Ilie I. Imbrescu

• „Porunca vremii", nr. 552, 25 octombrie 1936

[56]
Duminica

Am promis că voi încerca să atac şi problema „pepinierelor" noastre teologice.

Într-un mănunchi de câteva articole arătasem că s-ar putea constata cum foarte mulţi preoţi slujesc fără a avea în realitate puterea şi darul preoţiei. Grav! De ce? Din cauză că şi-au anulat-o în clipa iniţială, la hirotonie, prin călcarea celor mai teribile Canoane. Aceşti preoţi am putea spune că „s-au născut morţi" în noua lor ipostază. Cum au putut ajunge lucrurile până aici? Răspunsurile ar fi mai multe. Cel mat trist şi real însă cred că este acela care merge la inima lucrurilor: sămânţa rea dă şi plantă rea! Preoţii, aşa cum sunt azi, fără putere şi păgânizatori în loc de „sfinţitori" ai lumii, provin din „pepinierele" necorespunzătoare şi defectuoase ale Seminariilor, Academiilor şi chiar Facultăţilor teologice!

Ce deosebire enormă este între şcolile teologice ortodoxe (cel puţin ale României) şi între cele romano-catolice!

Preotul catolic, îndeosebi catehetul, pe lângă că studiază cu drag sufletul fiecărui tânăr, din frageda-i copilărie şi până la maturitate, urmăreşte cu un deosebit interes şi iscusinţă mai ales pe tinerii eminenţi la studii şi la conduită. Dintre colegii catolici pe care i-am cunoscut în anii mei de liceu, nu ştiu dacă a rămas vreunul eminent care să nu fi fost convins de preotul lui să-şi dedice viaţa sa cea „cu cinci talanţi" singurei chemări vrednice de el: misiunii sublime a preoţiei! De aceea şi sunt ei respectabili şi tari! În schimb, dintre

ortodocşi, puţini au fost elevii eminenţii în liceu care să fi vrut să ia în serios măcar gândul de studia Teologia. Nu tot aşa răii, secăturile şi proştii! De aceea sunt destul de pline şi Seminariile, şi Academiile şi Facultăţile teologice. De aceea suntem noi atât de disprețuiți şi slabi!

Eu am avut colegi de licență în Teologie care făcuseră Seminarul şi cărora le era ruşine să spună că sunt teologi! Poate că nu erau ei de vină!

Iată ce a scris IPS Sa Mitropolitul Visarion al Bucovinei, când era episcop al Hotinului, în broşura „Pregătirea clerului" (1935), la pag. 4:

„Reamintiți-vă anii studiilor teologice! V-a analizat cineva, ca să vedeți în măsură îndestulătoare ce este sentimentul religios, adică ce latură sufletească însemnată este el pentru individ şi pentru popoare? Dar fără acest lucru, nimeni nu poate fi religios în chip conştient şi deplin! V-a arătat cineva, prin analiză şi sinteză clară, până unde se poate ridica acest sentiment prin devoțiune? Dar fără această lucrare, nimeni nu poate înțelege decât superficial sublimitatea creştinismului şi puterea jertfei pentru o cauză ca acea a răspândirii creştinismului - deci nici care e puterea unui monahism organizat. Arătatu-vi-s-a îndestulător rostul sublim al creştinismului în lume şi puterea lui de a schimba în bine mintea, sufletul şi viața, deci întreaga structură socială a oamenilor? Sub acest raport, mai multă pregătire religioasă făceau bătrânii, prin literatura săracă a vremurilor trecute, dar care cuprindea în mică măsură tocmai aceste miezuri necesare, decât pretinsa cultură stearpă teologică a şcoalelor de astăzi, abundentă doar în tantologhie anchilozată, şi deci fără putere de a forma sufletele viitorilor preoți şi a porni reîncreştinarea trebuitoare a lumii de azi".

A cui este şi această vină? Vom încerca să răspundem în altă „Duminică".

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Porunca vremii", nr. 559, 1 noiembrie 1936

[57]

Duminica

Dacă „Porunca vremii" ar face o anchetă sau un „plebiscit", la momentul actual, în ceea ce priveşte Biserica, ar ajunge, cred, la o quasiunanimitate de păreri că majoritatea clerului nu înțelege acest moment şi mai ales nu ştie a-l situa în perspectiva veşniciei.

Vina este Biserica însăşi, la noi, adică oamenii care o reprezintă şi deţin toată răspunderea cursului ei de viață, după măsura în care s-au menținut sau nu ancorați în voia lui Dumnezeu.

Cel mai trist şi izbitor exemplu este însuşi faptul la ordinea zilei: „Cazul Mitropolitului Basarabiei". Nu vreau să mă opresc asupra faptului în sine, ci asupra atitudinii Sfântului Sinod Ortodox Român, a Asociației Clerului Ortodox Român şi a conştiinței întregii creştinătăți ortodoxe române. Dacă ar fi prea exagerat să afirm că nu se poate semnala nici o atitudine, în orice caz nu risc un neadevăr dacă afirm că nu se vede o atitudine unitară, spontană şi promptă, ca pentru a dezmetici mai grabnic pe uzurpatorii Tradiției şi Canoanelor Bisericii Ortodoxe.

Aşadar, o constatare gravă, la un moment dat, asupra absenței conştiinței ortodoxe române în fața unei împrejurări care poate fi un mare examen pentru reprezentanții Ortodoxiei.

Ştiu ei răspunde eminent sau cad la acest examen? Se va vedea...

Deocamdată s-ar putea pune o altă întrebare, aceea cu care încheiam cursul gândurilor din „Duminica" precedentă: „A cui este şi această vină?". Era vorba despre lipsa de pregătire a clerului. Parcă aş îndrăzni să afirm, drept răspuns, că vina este a acelei serii de ierarhi şi preoți care au început a se orienta după „alte vânturi de învățături", cu totul străine de Ortodoxie!

Caracteristica adevărului creştin este smerenia. Aceasta nu înseamnă absenţă. Dimpotrivă, smerenia dă mare înţelepciune şi neştirbit prestigiu. Întru această curăţenie şi pace s-au urzit marile întocmiri de viaţă duhovnicească ale Ortodoxiei.

De când s-a început lupta pe viaţă şi pe moarte între papistăşism şi protestantism, aceste mişcări au născocit tot felul de „sisteme ale gândirii" şi mai ales „metode de propagandă" care să impresioneze pentru ca să captiveze...

Uimirea unora dintre reprezentanţii Ortodoxiei - şi îndeosebi la români, în veacul trecut mai ales - a lăsat să se slăbească şi uneori chiar să se rupă firul de viaţă nebănuit de puternică şi copleşitoare, în Ortodoxie, prin lucrarea lăuntrică, nevăzută dar plină de har şi adevăr, asupra conştiinţelor, viaţă căreia îi sta nespus de bine smerenia şi calmul, atât ca veşmânt cât şi ca scut. De acolo a pornit, apoi, convoiul tuturor blestemăţiilor, care au ajuns azi până la călcarea celor mai de seamă Canoane şi la şcoli teologice care prăsesc atei şi javre ale politicianismului masonic.

Care ierarh şi câţi preoţi de mir - să mai existe oare şi ieromonahi?! - vor avea tăria lăuntrică şi curăţenia curajului de a pocni obrăznicia potentaţilor zilei, pentru a reabilita viaţa noastră bisericească într-o sfinţenie şi ştiinţă deplină?

Căci nu este destul numai să constatăm, să arătăm şi să ne bocim împotriva răcnetelor satanei! Până când nu vom tăia în plin orbecăiala şi nu ne vom lepăda de prostie şi de frica slugarnică, pentru a lua cârma cine este rânduit de Dumnezeu, până atunci... tot putregai vedea-vom.

Biserică, Maica îndumnezeirii, până când te vom batjocori?...

Preot Ilie I. Imbrescu

• „Porunca vremii", nr. 587, 29 noiembrie 1936

[58]
Munca legionară

„Lucraţi nu pentru mâncarea cea pieritoare, ci pentru mâncarea care rămâne în viaţa veşnică, pe care Fiul Omului vă o va da, că pe aceasta şi-a pus pecetea Dumnezeu Tatăl. Deci au zis către El: Ce să facem ca să lucrăm lucrurile lui Dumnezeu? Răspuns-a Iisus şi le-a zis: Acesta este lucrul lui Dumnezeu, ca să credeţi în Cel pe Care L-a trimis El" (Ioan 6, 27-29).

Aşa fac legionarii: crezând puternic în Domnul nostru Iisus Hristos, îşi manifestă activ credinţa lor ortodoxă prin fapte ale dragostei de Dumnezeu şi de aproapele. Din această dragoste îşi are izvorul munca legionară. Au dovedit-o şi o vor dovedi mai ales prin trei lucruri cu totul originale şi caracteristice: a) taberele de muncă, b) comerţul legionar şi c) „bombardamentul" legionar.

a) Taberele de muncă. Cine nu a fost într-o tabără legionară de muncă, nu-şi poate da seama de însemnătatea acestui fenomen. Ca totul voluntar, fiecare legionar simte că nu merită să poarte acest nume dacă nu trece să-şi desăvârşească educaţia din cuib într-o tabără de muncă. Aici, toate categoriile de români, deci numai creştini, intelectuali şi ţărani, muncitori şi negustori, cot la cot şi într-o nedezminţită frăţie creştinească, cântând voioşi şi hrănindu-se fără îmbuibare, muncesc greu şi gratuit numai pentru alţii. Încep şi sfârşesc munca lor cu rugăciune. Se simt, mai mult ca în oricare altă împrejurare, deplin liberi şi totuşi plini de ascultare faţă de comandanţii lor ierarhici. Sensul unei astfel de munci este însuşi înţelesul haric al civilizaţiei, care creştineşte înseamnă: spiritualizarea materiei prin subordonarea elementelor ei imperativelor Duhului Sfânt.

b) Comerţul legionar. Dintr-o concepţie a muncii cum este cea legionară izvorăşte în chip firesc şi consecinţa practică a răspândirii şi schimburilor produselor muncii. Comerţul legionar înseamnă o împărtăşire de bunuri

spirituale şi materiale, bazată tot pe porunca dragostei, care spune: „Să iubeşti pe aproapele ca pe tine însuţi". Odată ce munca legionară produce, cu ajutorul lui Dumnezeu, lucruri bune, adevărate şi frumoase, nu se poate ca să nu li se facă parte şi altora de ele. Dar porunca însăşi stabileşte o perfectă reciprocitate între cei ce-şi împărtăşesc bunurile, de aici valorificarea dreaptă şi înţeleaptă a fiecărui produs al muncii şi exemplara corectitudine în manevrarea şi plata comerţului legionar!

c) „Bombardamentul" legionar. Ceea ce a făcut, însă şi va face din legionari adevăraţi misionari, este un lucru foarte ciudat la auzire: bombardamentul. Este îngemănarea fericită a muncii şi comerţului, este întâlnirea crucială a folosului sufletesc cu cel material, a culturii şi civilizaţiei în slujba Revelaţiei.

Mai întâi, conţinutul noţiunii de „bombardament", termen propriu războiului cu armele materiale între oameni şi popoare, are primul început de înlocuire cu un conţinut nou, acela de război spirituală, în slujba luminii, împotriva întunericului.

Apoi, preţiozitatea de dar şi surpriză, prin modul cum se trezeşte creştinul român că primeşte prin poştă sau prin curier un pachet cu cărţi. Nu-l obligă nimeni să plătească, pentru că mobilul acestei metode de împărtăşire a bunurilor nu este şi nu va fi câştigul material, ci câştigarea unui suflet de partea adevărului şi dreptăţii. Dar primitorul, la rândul său, nu poate rămâne insensibil la modul atât de delicat al recomandării ce şi-o face o lume nouă faţă de el, încât caută nu numai să plătească preţul unor asemenea valoroase tipărituri, ci devine şi el un nou agent de răspândire mai departe a celor ce a primit în dar, începând şi el tot prin a face bucuria unui asemenea dar prietenilor şi cunoscuţilor. Acesta este secretul cel mai frumos şi nesecret al puterii de propagandă legionară.

În afară de cele ale istoriei bisericeşti, nu ştiu ce s-ar putea asemăna cu modul de cucerire sufletească al

legionarilor. Este un dar de la Dumnezeu, pentru că ei, în această ofensivă a luminii împotriva întunericului, au pornit de la conştiinţa că trebuie să imite pe Sfinţii Apostoli, slujind, ca şi ei, numai Dumnezeu-Omului Iisus Hristos.

Preot Ilie I. Imbrescu

• „Cuvântul", nr. 13, 26 octombrie 1940

[59]
Credincioşia Ardeleanului

Dumnezeu l-a hărăzit cu multe daruri. Nu-l poţi cunoaşte uşor, pentru că ştie să tacă. Îşi pleacă fruntea îngândurată spre adâncime, dar nu se pleacă nimănui. Celor sprinteni la vorbă le pare greoi, pentru că nu se grăbeşte a grăi. Dacă socoteşte că trebuie, îşi spune părerea după ce cugetă cu temei. Totuşi este cu sufletul pururea deschis, pentru că nu ştie să mintă. Viaţa, pentru el, este o taină pe care o ia în serios. Pune gravitate în tonurile ei şi o înveşmântează cu drag în poezie. Când te priveşte, ochii lui sunt sfredel şi totodată melancolie. Pentru că vrea să afle potrivă şi alean în sufletul pe care ţi-l cere tovarăş de luptă. Şi la bucurie şi la durere. Ştie să muncească, ştie să cânte, ştie să se bucure, ştie să plângă, dar, mai ales, ştie să se roage - pentru că ştie să creadă.

Ardeleanul nu glumeşte cu rânduiala lui Dumnezeu. Pentru el, lumea este lucrarea mâinilor lui Dumnezeu, precum grăieşte Scriptura. Iar Scriptura este cartea Domnului, pe care o soarbe cu acelaşi foc cu care îşi geme rugăciunea când îngenunchează înlăcrimat şi ferit de ochii altuia. Din această adâncă putere îşi varsă văpaia inimii pe buza fluierului, cu care îşi poartă oile la iarbă, la izvor şi la soare. Nu te poţi apropia de el cu ispită de zeflemea, pentru că îşi încruntă numaidecât tăcerea în sprâncene şi-şi încleştează mânia în mâna cu care ridică autoritar toiagul lui ciobănesc. Pe duşmani mai întâi îi vâră în canonul spaimei

cu răbdarea lui de pustnic şi apoi îi doboară cu un cutremur, când îşi dezlănţuie împlinirea poruncii de la craii lui. Pentru că el socoate ca duşmani ai lui pe vrăjmaşii legii şi dreptăţii lui Dumnezeu. De aceea, Ardeleanul nu poate fi înfrânt niciodată. Pe el îl înalţă pururea smerenia cu care se pleacă numai înaintea lui Dumnezeu.

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Înălţarea", an I, Sibiu, nr. 1, 1 ianuarie 1941.

[60]
Predică şi călătorie

„Mergând, învăţaţi toate neamurile...", a zis Mântuitorul Sfinţilor Săi Apostoli. După ce s-a coborât Duhul Sfânt peste ei, străluminaţi şi îmbrăcaţi cu puterea Lui au mers şi au învăţat toate neamurile cum să slăvească pe Dumnezeu în limbile lor. Au altoit harul divin pe istoria lor, între hotarele rânduite neamului de Sus.

În sânul creştinătăţii româneşti, slujitorii şi ucenicii de azi ai lui Hristos Dumnezeu, preoţii şi legionarii trebuie să înnoiască în „duh şi adevăr" întreg neamul lor, „mergând şi învăţându-l" prin predică şi călătorie, adică, în vorbirea de azi, prin propagandă şi turism!

O simplă propagandă este legitimă şi obligatorie: a adevărului, deci chiar mărturisirea fericită a lui Hristos în actualitate. Un singur mijloc viu şi direct ne stă la îndemână şi este cel mai frumos, pentru că este cel mai bun şi adevărat: turismul. Nu „turismul" dezmăţat al oamenilor care fug de ei înşişi, plictisiţi şi neputându-se suferi, pentru că nu au conştiinţă harică. Ci turismul haric, care este călătoria luminoasă a purtătorilor dragostei de Dumnezeu şi de aproapele în istorie şi în natură, în tradiţia şi pe pământul strămoşesc.

Un singur ţel are de urmărit această mergere a omului printre semenii lui şi prin natura dăruită lui în stăpânire: mântuirea roditoare a Perfecţiunii. „Fiţi desăvârşiţi, precum Tatăl vostru din ceruri desăvârşit este!".

De aceea a venit Fiul Celui Atotdesăvârşit din veşnicie în vreme, din infinit în natură, din sânurile Tatălui printre oameni: ca să ne înveţe calea Lui în istorie, ca mergând şi noi numai pe asfaltul adevărului, să aflăm fericirea vieţii prin lupta pentru cucerirea veşniciei ei. Nu singuri, ci călăuziţi de dragostea lui Hristos, spărgându-ne insuficienţa şi dezmărginindu-ne în râvna de a-i atrage pe toţi cei născuţi din acelaşi sânge să-şi cunoască bine ţara şi a-i face pe toţi fiii ei să mişune cu bucurie pe calea Luminii.

Pornind de la izvor şi colibă, de la folclor şi tradiţie şi ajungând la Înviere - aceasta este, cred, cheia „turismului legionar"!

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Înălţarea", nr. 14, 20 ianuarie 1941

[61]
Sine ira

Luaţi aminte un fapt care trebuie să fie comentat cu calm ortodox şi cu demnitate plină de dragoste. Facultatea de Teologie Ortodoxă de la Chişinău - care a fost mutată la Iaşi cât timp Basarabia a fost cotropită de bolşevici - a fost... desfiinţată. În schimb, Vaticanul, prin exponentul său din România, caută să facă tot posibilul pentru a înfiinţa o Facultate de Teologie Catolică la... Chişinăul acum liber, românesc şi ortodox.

Pentru care motive s-a desfiinţat Facultatea de Teologie Ortodoxă de la Chişinău şi cu ce „motivare" se încearcă înfiinţarea unei Facultăţi de Teologie Catolică acolo, nu ştim şi nu discutăm. Cine şi de ce face toate acestea, va avea grijă

bunul Dumnezeu să vădească la timp şi să ajute statul român-ortodox să pună lucrurile la punct după cuviinţă şi aşa cum trebuie.

Din acest fapt însă, aici şi acum, încercăm să desprindem şi să comentăm starea unor lucruri în lumina adevărului.

Se duce un război al creştinătăţii, în numele crucii Domnului nostru Iisus Hristos, de către noua Europă, în frunte cu Führerul Germaniei, Adolf Hitler, având ca semnificativă aliată România ortodoxă a Regelui ortodox M.S. Mihai I şi a viteazului şi convinsului apărător al Ortodoxiei, Conducătorul statului, dl. Mareşal Antonescu.

Ce este cu scumpa noastră Românie ortodoxă, se va vedea la timpul hărăzit de Sfânta Providenţă divină.

Ce este cu Germania, care nu este ortodoxă, dar care este hărăzită tot de Sfântă Providenţă divină ca să scape cea mai mare ţară ortodoxă din lume, Rusia, de anticristul bolşevic - aceasta este important să discutăm chiar acum.

Führerul Adolf Hitler şi naţional-socialismul creat de el au fost obiectul unor discuţii şi atacuri tot aşa de necruţătoare din partea reprezentanţilor Vaticanului catolic, pe cât de pornite şi crâncene au fost ale fiarelor apocaliptice iudeo-masoneria şi bolşevismul. Catolicii au acuzat mereu naţional-socialismul şi pe Führerul său de ateism, anti-creştisnim, neo-păgânism, etc.

Pe noi, ca ortodocşi, ne-a surprins aceasta, mai ales când confruntam acuzele aduse de catolici cu discursurile Führerului, în care arăta poziţia lui faţă de Bisericile oficiale din Germania şi mai ales ce a făcut concret pentru ele din partea statului Germaniei naţional-socialiste.

Lăsăm la o parte urzelile „diplomatice" pe care le-a dus şi poate le leagă încă, în toată lumea, Vaticanul, în raport cu Germania lui Adolf Hitler.

A început însă războiul contra bolşevismului. Orice inimă sinceră - cel puţin cele ortodoxe aşa au făcut şi fac - nu s-a mai îndoit în vreun sens de Adolf Hitler şi de Germania,

începând să sară în ajutor atât cu „armele duhovniceşti", cât şi cu armele propriu-zise.

Vaticanul a tăcut. Vaticanul tace. Pregăteşte însă de pe acum, metodic, exploatarea, în sensul vederilor şi scopurilor lui, a tărâmurilor eliberate din întuneric de cruciada condusă de Adolf Hitler şi Mareşalul Ion Antonescu, tărâmuri care „vor trebui organizate luminos şi catolic".

Este foarte ispititoare, aşadar, Rusia şi destul de ispititoare chiar şi Basarabia noastră...

Desigur, România noastră ortodoxă, al cărei Patriarh a dat pastorala cuvenită la timp, al cărei cler este la sfântul jug de la început şi va fi cât va ţine greul acestei lupte, al cărei sânge ostăşesc-ortodox se varsă amestecat cu al ostaşilor creştini germani, toate acestea nu înseamnă nimic când este vorba de un nou prilej masiv de strălucire a Vaticanului.

Punctul de plecare? Modest de tot: doar o Facultate de Teologie Catolică la Chişinău... Şi pe urmă, cine este mai mândru şi mai tare o va lua înainte smeriţilor şi slabilor ăştia de ortodocşi!

Bine! Nu este nici o supărare. Aşa cum suntem, nu ne temem de nimic şi nu ne este ruşine de noi. Ştim că suntem slabi şi păcătoşi. Dar o recunoaştem şi ne plecăm smeriţi în faţa puterii unui singur dar: al Domnului nostru Iisus Hristos. Şi credem că, chiar dacă vom făptui mai modest şi mai încet, o vom face mai bine şi definitiv. Pentru că noi ne legăm neşovăielnic de conduita noastră de totdeauna, care izvorăşte din cuvintele cărora nu le substituim nici enciclica, nici tactica nimănui. Aceste cuvinte sunt chiar ale Mântuitorului: „Cel ce se înalţă, se smereşte şi cel ce se smereşte, se va înălţa".

Ilie I. Imbrescu

- „Slova ortodoxă", nr. 50-51, 15 august-1 septembrie 1941[1]

[1] Acest articol a fost publicat şi în limba germană, în acelaşi număr al revistei „Slova ortodoxă", la p.1, tradus de Maria Constantinescu.

[62]
Părintele Ortodoxiei ardelene contemporane

Biserica este Cuvânt dumnezeiesc şi Duh Sfânt, iar Cuvântul dumnezeiesc „nu se leagă", spune Scriptura şi „Duhul suflă unde voieşte".

Creştinii ortodocşi ştiu: Fiul lui Dumnezeu a pus temelia Bisericii pentru lumea toată. Este Biserica Ortodoxă, ecumenică, universală.

Lumea toată trăieşte prin neamurile care o compun. Acestea îşi manifestă sensul de sobornicească împreună-vieţuire pe pământ şi în istorie prin cuvânt. Limbile lor specifice sunt menite să articuleze şi să exprime cuvântul adevărului unic, dumnezeiesc şi omenesc.

Când s-a pogorât Duhul Sfânt peste apostoli, în „limbi de foc", s-a pus începutul de zidire al Bisericilor naţionale pe unica, eterna şi desăvârşita temelie a Bisericii Universale. Încât vrednicia fiecărui neam de pe pământ va să se măsoare şi se va măsura pe potriva şi ardoarea cu care îşi statorniceşte sensul şi îşi zideşte istoria lui naţională în Duhul Bisericii Universale. Neamurile care vor, îşi pot verifica valoarea lor în istorie până acum în raport cu acest adevăr. El s-a dovedit statornic şi biruitor în toate împrejurările prin care s-a desfăşurat însuşi mersul istoriei de la întruparea, moartea şi învierea Domnului nostru Iisus Hristos şi până azi.

Liniştea dramatică a popoarelor creştin-ortodoxe stă mărturie pentru aceasta, faţă de drama neliniştită a celorlalte neamuri neortodoxe şi cu atât mai mult necreştine.

De aceea, azi, la această mare răscruce a istoriei, în goana tragică după o regăsire, iluminare şi împlinire a sensului adevărat al istoriei fiecărui neam şi al tuturor laolaltă, cuvântul cel mare al Adevărului nu-l vor putea spune decât popoarele creştin-ortodoxe. Pentru că numai Bisericile lor naţionale au fost, au rămas şi prin urmare sunt tari, în smerita lor dăinuire şi creştere în „duhul şi adevărul" Bisericii Universale a Dumnezeu-Omului Iisus Hristos.

Aici trebuie să ne oprim. Se pune o întrebare: ştiu, sau măcar recunosc popoarele de azi ale lumii ceea ce ştim noi, creştinii ortodocşi?

Această întrebare poate constitui o problemă capitală a lumii contemporane. Şi chiar dacă oamenii de azi - neortodocşi - nu şi-o pun, suntem datori s-o punem chiar noi înşine, creştinii-ortodocşi. De ce trebuie să existe, să circule şi să preocupe pe toată lumea de azi această problemă? Pentru că de ea depinde totul! De felul cum ne-o punem şi de modul cum ne-o lămurim depinde şi regăsirea în prezent şi orientarea în viitor a tuturor oamenilor şi neamurilor de azi, atât în raport cu eul propriu, individual şi colectiv, cât şi în raport cu o mare şi imperios necesară „întrepătrundere" („durchdrangung"), întreolaltă, a tuturor acestor euri.

Acesta este însuşi sensul şi miezul vieţii: o mare şi fericită întrepătrundere a tuturor eurilor individuale şi naţionale ale omenirii.

Dar întrepătrundere înseamnă: înţelegere şi iubire reciprocă. Există, într-adevăr, înţelegere şi iubire reciprocă între eurile individuale şi naţionale ale omenirii de azi? Starea de război este cea mai evidentă probă că aşa ceva nu există. Cel puţin deocamdată. De ce? Pentru că e nesocotit - de unii sau de toţi - Însuşi Izvorul Vieţii: Dumnezeu! Da, „Dumnezeu" poate rămâne doar o noţiune abstractă. Ori viaţa, dacă se spânzură în abstracţiuni, devine ceva mort şi nu mai este viaţă. Cu atât mai mult Izvorul vieţii. Şi, lucru ciudat: un Dumnezeu recunosc toţi oamenii că există. Recunosc, însă, majoritatea oamenilor tocmai existenţa acelui Dumnezeu abstract şi conceput de mintea lor. În schimb, tocmai pe Dumnezeul Adevărat, Viu şi de viaţă Făcător nu-L recunosc toţi oamenii. Acest Dumnezeu nu se poate concepe, dar El Se descoperă singur şi Se împărtăşeşte în iubire celor ce, la rândul lor, Îl întâmpină şi Îl primesc cu iubire. Ca să ne facă „asemenea Lui", S-a făcut El, mai întâi, asemenea nouă. „Dumnezeu S-a făcut om, ca pe om să-l

îndumnezeiască", spune Sf. Atanasie cel Mare, părintele Ortodoxiei de pe vremea lui.

Acest Dumnezeu adevărat Care S-a făcut şi Om adevărat este Dumnezeu-Omul Iisus Hristos. Pe El nu-L recunosc şi nu-L primesc toţi oamenii. El este Dumnezeu cel Viu şi Izvorul vieţii! În El se unesc, fără amestecare, Dumnezeirea cu Omenirea. În uniunea ipostatică a Lui şi în iubirea Lui pot să-şi împlinească şi eurile individuale şi naţionale ale omenirii întregi întrepătrunderea şi iubirea reciprocă.

Noi, creştinii-ortodocşi, afirmăm că ştim acest adevăr, deci îl mărturisim. Tot noi ştim că nu toţi oamenii ştiu ce ştim noi. Sunt ei de vină? Nu! Noi, creştinii-ortodocşi, suntem vinovaţi, pentru că nu facem totul ca să ştie toţi oamenii ceea ce ştim noi.

Dar se întâmplă un lucru minunat: dacă şi în măsura în care recunoaştem - cei ce recunoaştem! - vina şi insuficienţa noastră, a preoţilor ortodocşi, în aceeaşi măsură şi chiar negrăit mai mult Dumnezeu cel Viu se milostiveşte să ne facă vie şi ştiinţa şi mărturisirea Lui. Ne dă adică puterea de a convinge pe oameni că Dumnezeu este supremul Adevăr, fiind însăşi esenţa vieţii şi că noi nu abstractizăm pe Adevăratul Dumnezeu.

Mai întâi reuşim să ne recunoaştem şi să ne pătrundem întreolaltă noi, preoţii. Apoi, sobornicind teologhisirea Vieţii, reuşim să vedem şi să recunoaştem pe „stâlpii" cei mari ai Adevărului. Aceştia, binecuvântaţi de Dumnezeul cel Viu şi sprijiniţi de rugăciunile noastre, se îmbogăţesc de o putere irezistibilă de a convinge pe toţi oamenii de Adevăr. Ei nu se impun, nu siluiesc, ci cuceresc prin marea lor iubire. Iubirea lor revarsă lumină. Lumina odihneşte şi mângâie sufletele oamenilor chinuiţi de dorul păcii şi al întrepătrunderii fericite a eurilor lor individuale şi naţionale.

Este drept: deocamdată încă se bate crâncen ziua cu noaptea. Suntem încă buimăciţi de vălmăşagul negurilor care vor cel puţin să întârzie, dacă nu chiar să împiedice, zorile unor noi perspective de viaţă a istoriei contemporane. Dar

luceafărul prevestitor al zilei celei mari s-a arătat. Oierii cei obişnuiţi şi încercaţi cu bântuielile îşi cimentează siguranţa nădejdii lor, care nu va fi dezminţită.

Naţiunile vor fi toate creştin-ortodoxe şi Bisericile naţionale vor teologhisi slava Dumnezeului celui Viu prin „gurile de aur" ale unor mari ierarhi şi Părinţi ai Ortodoxiei de azi şi de mâine. Lumea se va freca la ochi, se va trezi din somnul bâjbâielilor şi-şi va deschide urechile şi inima ca să primească pe Dumnezeu-Omul Iisus Hristos, aşa cum vrea Duhul Adevărului şi nu aşa cum Îl schimonosim noi după potriva nimicniciei noastre de „hristoşi mincinoşi" sau chiar „anticrişti".

Trebuie să sprijinim, însă, pe autenticul înaintemergător al acestei „epoci de diamant". Puterea lui de convingere a oamenilor şi de întoarcere a lor la adevăr s-a manifestat. Glasul lui de foc se aude. Chipul lui Hristos-Dumnezeu, în cugetele noastre, se luminează. Rânjesc şi se zvârcolesc numai slugile iadului.

Dumnezeu-Omul Iisus Hristos nu este abstracţiune, dar nici „monopol"! Să nu-L confundăm nici cu „infailibilitatea" pretinşilor „vicari" ai Lui, nici cu „autodumnezeirea" hiper-individualistă a protestanţilor şi sectarilor. Din pricina lor este necunoscut şi hulit Domnul nostru Iisus Hristos de către oamenii vremii.

Nu există om normal pe faţa pământului, care, nedumerit dar de bună credinţă, să nu recunoască Adevărul în faţa unui preot adevărat. Cu atât mai mult, popoarele de azi vor fi bucuroase să asculte adevărul rostit de un ierarh autentic şi rânduit, cred, să vestească solia cea mare a Bisericii lui Hristos-Dumnezeu pentru întrepătrunderea lor în iubire, ca un mare Părinte al Ortodoxiei contemporane.

Cred că ştim cu toţii cine este acest nou Nicolae al mirurilor binecuvântării lui Dumnezeu!

Ilie I. Imbrescu

- „Slova ortodoxă", nr. 66-67, 15 aprilie-1 mai 1942

[63]
Creştinism şi clericalism

Scriitorul Sterie Diamandi începe cartea domniei sale, „Fiul lui Dumnezeu - fiul Omului", cu aceste cuvinte:

„Foarte adeseori se săvârşeşte o mare şi regretabilă greşeală; se confundă creştinismul cu clericalismul. Se uită că aceste două noţiuni nu sunt identice, ci numai concordante. Din această confuzie decurge eroarea mai sus semnalată. Foarte mulţi, profund impresionaţi de abaterile şi cusururile clerului, sfârşesc prin a contracta o aversiune teribilă împotriva creştinismului. Profundă şi regretabilă confuzie".

A spune că sunt de acord cu aceste afirmaţii ale valorosului cărturar Sterie Diamandi ar însemna prea puţin. De aceea mărturisesc că regret că un vrednic fiu mirean al Biserici noastre Ortodoxe mi-a luat-o înainte!

Aş fi fost fericit să fi spus eu, ca preot, acest mare adevăr, înaintea oricui. Ca să mă fi învrednicit de darul smeritei mărturisiri că nu sunt decât un nevrednic „vas de lut" al dumnezeiescului şi înfricoşatului sacerdoţiu. Că numai aşa aş fi izbutit să pun, cu un ceas mai devreme, început bun mistuitoarei lucrări a harului divin, de care ne separă primejdios insuficienţa prea-omenescului din noi, care este marea pricină de nedumerire şi de sminteală a atâtor cucernice suflete sincere şi pline de caracter ale majorităţii drept-mărturisitorilor noştri creştini. Pentru că acest prea-omenesc din noi îşi varsă nesăţios veninul păcatului şi îşi împroaşcă umbrele negurilor cu care otrăvim şi întunecăm frumuseţea negrăită a sfintei preoţii.

Căci noi, preoţii, cei dintâi greşim când nesocotim pilda cutremurătoare pe care ne-au dat-o cei ce au fost aleşii lui Hristos-Dumnezeu prin definiţie: sfinţii Lui Apostoli şi Ucenici. Ei nu au şovăit nici o clipă să afirme că după firea omenească trebuie a fi socotiţi o nimica toată, pentru că nu au tăgăduit, după manifestarea plină de putere şi slavă

dumnezeiască, adevărul că „numai prin harul lui Hristos Dumnezeu sunt ceea ce sunt!".

De unde urmează că şi noi toţi, clerici şi mireni, trebuie să deosebim limpede şi nefăţarnic natura omenească din noi de sfinţenia darului Duhului Sfânt care lucrează prin noi. Noi, clericii, trebuie să mărturisim aceasta pentru ca să nu fugim de răspunderea că, în cazul în care nu izbutim întru cele ale „isprăvniciei" sfinţeniilor lui Dumnezeu, vina şi defăimarea cad asupra noastră cu dreptate; iar dacă „se laudă Numele Lui" pentru osârdia noastră cea bună, numai lui Dumnezeu I se datorează totul, după cuviinţă.

Mirenii trebuie să vadă şi ei deosebirea şi să-i pătrundă înţelesul, ca să nu le fie furat cugetul spre a defăima pe Stăpânul din pricina „slugii celei viclene". Nici prilejuirea smintelilor acesteia să nu umbrească privegherea şi sârgul „slugii celei bune şi credincioase". Că preoţia este permanenţa crucii lăuntrice de fiecare zi şi rugul mijlocirii între suspinul şi dorul omului după Ziditorul şi între împărtăşirile binecuvântării Tainelor Lui sfinţitoare.

Creştinismul este însăşi „apa vie" a iubirii pe care Izvorul Hristos-Dumnezeu o revarsă asupra fiilor Bisericii Lui şi nicidecum nu se confundă cu jgheaburile neputinţelor „clericalismului", prin care curg undele harului şi ajung până la toată suflarea care laudă pe Domnul! Dar nici aceste jgheaburi nu se cade a fi nesocotite, lovite şi surpate numai pentru că sunt jgheaburi, ci numai dacă, din nenorocire, nu corespunde cumva vreunul pentru lucrarea spre care a fost rânduit şi întocmit.

Căci dacă se cade să recunoaştem noi, preoţii, cei dintâi, că nouă ne strigă mustrarea conştiinţelor că „din pricina voastră se huleşte Numele lui Dumnezeu", atunci când suntem deformaţi de silniciile vrăjmaşului - în schimb nu-i mai puţin adevărat că pe fruntea noastră s-a aşezat pecetea „alegerii", potrivit concordanţei între hărăzirea Proniei lui Dumnezeu şi între consimţirea şi pronunţarea sobornicească

a iubiților noştri fii întru credință, prin al lor strigăt „vrednic este" de la investirea candidatului cu darul sfintei preoții.

Acesta este însuşi tâlcul frumosului cuvânt „cler", care vine de la grecescul „o kliros", ceea ce înseamnă „tragere la sorți", adică alegerea de către credincioşi sub călăuzirea Duhului Sfânt, sau „chemarea" Domnului la lucrarea Lui. Acest substantiv derivă de la verbul „kliro", adică „a trage la sorți" sau „a chema", după însăşi pilda Sfinților Apostoli şi a credincioşilor ascultători lor, când au pus început acestei rânduieli, la înlocuirea lui Iuda „celui căzut" prin alegerea lui Matia. De unde şi pentru toate locurile şi vremile, unde şi când aşează Biserica Domnului pe servitorii Lui, potrivit acestei rânduieli săvârşeşte cele de cuviință.

Iar ca încheiere, înțelesul în graiul mai filosoficesc al cuvântului „cler" este acela de „frumusețe", „puritate", adică însăşi caracteristica esențială a fericitei stări întru preoție.

Să păstrăm, dar, înțelesul adevărat al cuvintelor şi să ne facem cu toții chezaşi osârduitori ai lucrărilor minunate care se desprind din ele, spre fericirea tuturor şi întru lauda lui Dumnezeu!

Preot Ilie I. Imbrescu

- „Slova ortodoxă", an IV, nr. 69, 1 iunie 1942

PARTEA a III -a

Preot Ilie I. Imbrescu

MISIONARUL EPARHIAL AL TOMISULUI

- gânduri după un an de încercări -

Prefață

Cuvântul „misionar“ este sinonim cu „apostol“, adică *trimis.* Aşa cum a circulat în limba noastră, în forma lui grecească, a avut acelaşi sens străvechi ca şi rostul Bisericii noastre. Poporul român, până la războiul mondial, n-a cunoscut lucrarea duhovnicească a Bisericii Maice, decât ca: împlinirea poruncii de „apostolat“ din partea fiecărui preot. În conținutul acestui termen îşi avea întreaga substanță viețuirea „Părintelui“ între credincioşii săi. Era şi firesc pentru acest popor, care *s-a născut* „creştin-român“.

Nu tot aşa *Apusul* romano-papal şi cel protestant. Acesta a avut totdeauna în uzajul limbii cuvântul latinesc „missio“, cu toate derivatele lui. Deoarece ambele ramuri ale acestui Apus care s-a rupt din tulpina *ecumenică* a Bisericii Domnului nostru Iisus Hristos au socotit că fiecare reprezintă în sine sensul absolut al mântuirii, au organizat serviciile lor de propagandă în aşa fel încât să atingă un scop îndoit: unul, de a converti la creştinism pe păgânii din ținuturi diferite; al doilea, de a „readuce“ în sânul „Bisericii“ respective pe creştinii „cari s-au abătut, s-au îndepărtat” de la Calea în afară de care nu este mântuire. Pentru atingerea acestui țel, Apusul a instituit serviciul de „misionari“, a căror caracteristică este zelul prozelitist.

În România, după războiul mondial, începând să se răspândească îngrijorător sectarismul, dar nu mai puțin şi „prozelitismul“ Apusului zelos, atât papal cât şi „protestant“-originar, trebuia să se producă *o reacțiune.* Cum în țara noastră lumea suferă destul de rău de boala

imitației şi a modei, s-a crezut, la un moment dat, că şi Biserica străbună este bine să opună „misionarilor" prozelitişti şi sectanților *acelaşi sistem*, adică tot „misionari". Aceste servicii au existat un timp în fiecare Eparhie, susținute de bugetul Statului, apoi au fost desființate.

Întrucât în Eparhia Tomisului s-a crezut absolut necesar să existe serviciul de *„Misionar Eparhial"* - care a luat ființă pe contul bugetar al Sfintei Episcopii - şi întrucât acest serviciu mi-a fost încredințat mie de către Prea Sfințitul Dr. Episcop Gherontie, mă simt dator, după un an de încercări, să împărtăşesc tuturor *„Gândurile"* pe care Bunul Dumnezeu mi le-a semănat şi rodit în suflet.

Fiindcă depăşesc cadrele strict oficiale ale unui „raport anual", pe care eram dator să-1 fac numai forurilor superioare în drept, cer scuze titularilor acestor foruri, deoarece am crezut de a mea datorie ca să aduc şi la cunoştința *întregului cler din Eparhie* tot ceea ce o curată dorință şi dragoste de mai bine m-a îndemnat să cuget, sub călăuza harului pe care l-am cerut stăruitor în rugăciunile îndreptate către Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Autorul

I. Prezentare

Sunt la începutul unui drum. Ca atare trebuie să despic zarea sub care se proiectează acest drum până la capătul lui, chiar dacă voi fi căzut înainte de a-1 fi parcurs total.

Nu pentru că mi-aş renega singur posibilitatea harică, ci pentru că îmi dau seama că am de lucru cu o lume care nu se vrea înstăpânită, toată, de aceeaşi posibilitate. Ea se dăruieşte cu belşug de binecuvântări tuturora, dar este refuzată, totuşi, de acei care se consideră singuri *suficienți loruşi.*

Sunt o simplă umbră. N-am fost nici primul şi nu voi fi nici ultimul care să fi fost învrednicit cu încredințarea înfricoşatei răspunderi, despre care, cu ajutorul Bunului Dumnezeu, voi vorbi în cele ce urmează.

Un lucru, însă, țin să-1 mărturisesc: din clipa în care am luat cunoştință că am fost numit Misionar Eparhial al Tomisului, m-am rugat Bunului Dumnezeu să-mi ajute a cugeta bine asupra rostului ce-1 am în această calitate. Nu este uşor a cugeta asupra a ceea ce este propriu-zis *„misiune"* în slujba împărăției lui Dumnezeu pe pământ, într-un colț de țară care prezintă o importanță deosebită prin poziția-i geografică, prin firul istoriei sale şi mai ales prin posibilitățile de viitor ce i se poruncesc, în complexul social al României întregite. Zic, nu e uşor a cugeta acestea, de aceea am început prin a mă ruga.

Prin aceasta am dobândit dintru început de la Bunul Dumnezeu conştiința acelui imperativ care e *veşnic* şi totuşi pururea nou, pururea proaspăt şi care mă cheamă neîncetat către miezul vieții, către bucuria trăirii: *porunca dragostei.*

De aceea m-am simțit dator să mă întreb: De ce tocmai *eu*? Întrucât ar fi legitimă asumarea unei răspunderi aşa de mari pentru un nou venit pe aceste meleaguri?[2].

[2] NotaÎ 1) Pentru cei ce nu ştiu, aduc la cunoştință că sunt bănățean şi, deci, departe de Dobrogea, unde am venit de un an de zile.

Pentru că Misionar Eparhial este cu totul altceva decât un simplu combatant al sectelor!

Chiar dacă punctul inițial al rostului său ar fi acesta, urmarea unui contact viu cu realitatea conexează preocupări cu obligațiuni mult mai grele, aşa cum ele se desprind din chemarea vremii şi logica împrejurărilor.

Şi *porunca dragostei* mi-a adus aminte, tocmai pentru acest motiv, de cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos: „Căci cine din voi, dorind să zidească un turn, nu stă mai întâi să socotească cheltuiala, *ca să vadă* de are cu ce isprăvi? Ca nu cumva punându-i temelia şi neputând termina, să înceapă a râde de el toți cei ce văd şi să zică: omul acesta s-a apucat de zidit şi n-a putut isprăvi" (Luca 14, 28-30).

Aceste cuvinte ale Mântuitorului sunt explicarea în pilde a sentinței: „Şi oricine nu-şi poartă crucea şi nu vine după Mine, nu poate fi ucenicul Meu" (Luca 14, 27).

Nu putem fi înşine siguri de paşii ce-i facem într-o „chemare" dacă nu ne examinăm printr-un riguros autocriticism, luminat de credință şi profundă convingere, ca să ajungem la curajul: sau de a recunoaşte insuficiența proprie, sau de a ne asuma răspunderea respectivă.

Adâncind astfel problema, ajungem, cu necesitate, la o altă reflexie, aceea asupra pildei ce avem de la Sfinții Apostoli în felul cum motivau lumii mai întâi „chemarea" lor, prin mărturisirile de supunere la descoperirile divine ce li s-au poruncit. Iar noi, ucenicii, urmaşi ai Sfinților Apostoli, care nu ne-am învrednicit decât de *revelațiunea mijlocită,* în mod firesc ne vom duce cu gândul la cuvintele Sf. Ap. Pavel, a căror pătrundere trebuie să ne cutremure:

„Căci dacă vestesc Evanghelia n-am cuvânt de laudă, întrucât poruncă mare stă deasupra mea şi vai mie dacă nu binevestesc! Iar dacă de bună-voie fac aceasta, voi avea răsplată; *chiar dacă lucrez din poruncă, totuşi este o isprăvnicie care mi s-a încredințat"* (I Cor. 9, 16-17).

Am spus într-o carte în ce fel simt *înnăscută o vocațiune* pentru lucrarea evanghelică, alta decât aceea de *„misionar"*, aşa cum e conceput de obicei acest lucru.

Înainte de a fi ajuns să lucrez *de bună voie* în acel cadru pentru care am ceva înnăscut, *mi s-a încredințat,* din partea Prea Sfințitului, *isprăvnicia* de Misionar Eparhial. Dar acum, tocmai fiindcă lucrez *din poruncă,* cugetul m-a constrâns de la început să mă silesc a prinde realitățile aşa cum sunt şi numai pe un atare temei să încep a zidi.

II. Înfăptuiri

Dacă am ajuns să elucidez această problemă subiectivă, am pornit la cercetarea, pe criterii obiective, a realității asupra căreia aveam obligația, pe baza delegației primite, să activez.

Răul trebuia stârpit de la rădăcină. Se cerea, deci, să am o cunoaştere integrală a răului şi numai după efectuarea acestui lucru puteam porni la drum. Fireşte, nu era o muncă uşoară. Izolat, fără concursul nimănui, toate strădaniile mele de bine ar fi fost zadarnice, întocmai ca biblica aruncare între spini a seminței.

M-am adresat, deci, cucernicilor preoți prin Protoieriile respective, rugându-i să-mi pună la dispoziție materialul informativ cu privire la extinderea plăgii sectare în parohia fiecăruia. Mi s-a trimis, aşa cum reiese din tabloul de mai jos. ÎI public tocmai ca să se vadă, în afară de onorabile excepții, că nu se dă importanța cuvenită *datelor statistice,* absolut necesare pentru o acțiune precis orientată, pe ale cărei rezultate utile trebuie să ne bizuim într-un viitor mai mult sau mai puțin apropiat[3]:

Tablou cu numărul sectanților pe Protoierii pe anul 1934:

[3] Urmează o anexă cu tabele conținând evidența familiilor de secatnți în parohiile din toate Protoieriile Eparhiei Tomisului. Reproducem aici, din motive de spațiu, doar tabelul concluziv.

Nr. curent	Protoieria	Adventişti de ziua 7	Adventişti Reformişti	Baptişti	Nazarinei şi Pocăiţi	Rascolnici	Tudorişti	Daniilişti	Alte secte	Totalul sectanţilor
1	Jud. Constanţa I	71	6	171	-	?	?	-	?	250
2	» » S. Corvin	?	?	?	-	-	?	-	30	30
3	Jud. Ialomiţa I Călăraşi									?
4	» Ialomiţa II Ştefăneşti	38								38
5	» Ialomiţa III Urziceni	6								?
6	Jud. Durostor I Silistra	193								193
7	» Durostor II Turtucaia	72								72
8	Jud. Caliacra I Bazargic	83			47					130
9	» Caliacra II Cavarna	10		21						31
Total general										644[1]

Notă : Totalizarea nu poate da un număr fidel, deoarece în tablourile ce am primit au fost trecuţi sectanţii şi pe familii - în câteva comune - fără a se specifica şi numărul respectiv de suflete.

Anul acesta, în ultimul timp, am primit o statistică model de la C. Pr. Marin Radu din parohia com. Principesa Elena. E o schiţă-plan pe întreaga comună, cu familiile respective aşa cum îşi au situaţia caselor pe străzi, cu numele familiei, numărul sufletelor din familie şi confesiunea sau secta căreia aparţine fie familia întreagă, fie numărul de suflete din familie. Această comună, socotit procentual, este cea mai contaminată localitate de secta adventistă, cu cele două

ramuri ale ei: adventişti de ziua şaptea şi adventişti reformişti. Iată situaţia generală a acestei comune: nr. [total al] familiilor: 504, nr. [total al] sufletelor: 2314, [din care] Ortodocşi: 422 familii, [cu] 1932 suflete; Adventişti de ziua şaptea: 39 familii, [cu] 199 suflete; Adventişti reformişti: 33 familii, [cu] 146 suflete; Indiferenţi: 10 familii, [cu] 42 suflete.

Din datele de mai sus, oricât de incomplete ar fi ele (care sperăm că pe viitor nu vor mai suferi de această eroare, în urma unui ordin categoric dat de Sfânta Episcopie în ultimul timp), reiese totuşi că sectarismul, în forma lui acută de acum, poate fi remediat numai dacă la această acţiune de nivelare a atitudinii religioase iau parte activă şi intens *toţi slujitorii* Sfântului Altar.

Or, s-a constatat din datele primite o ciudată neglijare a prezentării realităţii, dacă nu poate fi vorba chiar de o necunoaştere a ei, şi atunci este bine să aducem aminte celor în cauză cuvintele Mântuitorului: „Păstorul cel bun îşi dă viaţa pentru oi. Dar cel plătit, care nu este păstor şi ale cărui oi nu sunt ale lui, când vede lupul venind, lasă oile şi fuge; şi lupul le răpeşte şi le împrăştie" (Ioan 10, 11-12). Apoi: „Oile aud glasul lui (păstorului bun); *el îşi cheamă oile pe nume* şi le scoate afară din staul. După ce şi-a scos *toate oile,* merge înaintea lor; şi oile merg după el, *pentru că îi cunosc glasul.* Nu merg deloc după un străin; ci fug de el, *pentru că nu cunosc glasul străinilor"* (Ioan 10, 3-5).

Faptul că s-a dat prea puţină importanţă problemelor de statistică, ca mijloc de orientare asupra realităţii sectare din Eparhia noastră, nu trebuie să ne ducă la nici o acuză. De vină sunt împrejurările, lipsa unei tradiţii în acest sens - sau, mai exact, întreruperea acestei tradiţii prin dezărcinarea preotului de atribuţiile de păstrător al actelor de stare civilă, cum a fost până la război - de la care să înceapă campania de readucere în sânul Ortodoxiei a rătăciţilor. Oricum, statistic, chiar înaintea mea, un început s-a făcut.

În ceea ce priveşte activitatea mea *„pe teren”,* trebuie să declar din capul locului că am obținut rezultate mult prea modeste, dat fiind faptul că este acest an numai un început, de care au fost legate toate neajunsurile fireşti, pe lângă greutățile de ordin material, iar pe deasupra a contribuit la toate şi împrejurarea că eu am venit într-o lume nouă şi necunoscută, fiind din altă parte a țării. După indicațiile şi povățuirile ce mi le-a dat Prea Sfințitul, am căutat totuşi să prind imediat cele mai bune şi însemnate puncte de plecare, în vederea lucrării ce mi s-a încredințat. În primul rând mi-am trasat două linii generale, pe drumul cărora să pot urmări punct cu punct realizarea unui program abia schițat, dar care avea să fie completat şi îmbogățit în măsura timpului, datelor şi experienței ce aveam să dobândesc.

Pe *prima linie* am crezut potrivit a pune dorința şi gândul Prea Sfințitului cu privire la Mănăstirea „Sfântul Apostol Andrei” de la „Coasta Fericită“, la mare, lângă Capul Caliacra, pe locul „Mereaua Surtuchioi“ unde, dacă va vrea Dumnezeu, realizarea acestui gând, prin ridicarea unui mare aşezământ monahal, va face Eparhia să aibă un important focar de lumină şi viață duhovnicească din care să se reverse cu belşug de daruri „apa vie” în sufletele tuturor credincioşilor. Prima deplasare am şi făcut-o tocmai la amintitul loc unde, împreună cu P. C. Arhim. Ioachim Popescu şi C. Ierom. Ghermano Cojocaru, conduşi de Dl. Agronom Topriceanu din Cavarna, am studiat locul şi am înaintat apoi Prea Sfințitului un raport însoțit de planul-schiță al locului.

În ziua de Sfinții Apostoli Petru şi Pavel, patronii Sfintei Episcopii, anul trecut, am organizat o serbare religioasă în satul Sfântul Nicolae de lângă amintitul loc, unde au participat creştinii de prin toate localitățile din jur şi am împărțit locuitorilor din sat icoane şi cărți donate pentru ei de Prea Sfințitul D. D. Episcop Gherontie. Împrejurarea aceasta şi îndeosebi vizita canonică a Prea Sfințitului, mai târziu, precum şi toate planurile ce cred a le putea împărtăşi

ulterior şi pe altă cale, îmi dau tot dreptul să sper că se va face lucru bun pe acest loc şi leg şi toată speranța unui viitor bogat chiar pentru acțiunea misionară, oricine va fi titularul ei când va fi înfăptuit acest aşezământ monahal.

Începutul acesta, odată ajuns pe punct de realizare, va face ca Eparhia să aibă o fortăreață pentru viața ce va fi călăuzită pe drumul liniei de *afirmare* a Ortodoxiei.

Pe *a doua linie* am pus îndemnul, cuprins în obligații tot aşa de mari ca şi cele de mai sus, de a-mi stabili anumite centre mai importante, de unde să activez sistematic la apărarea credinței, acolo unde este semnalată cea mai mare contaminare a plăgii sectare.

În acest scop am făcut deplasări, după caz, în județele din Eparhie, afară de jud. Constanța, pe care am socotit potrivit să-l las pentru al doilea an, dat fiind faptul că în inima lui este Sfânta Episcopie cu Secția Culturală, sub ale cărei auspicii este înglobată şi funcțiunea Misionarului, şi ca atare în acest județ era mai puțin urgentă, până acum, prezența mea pe teren.

În celelalte județe, Caliacra, Durostor şi Ialomița, având şi concursul neprețuit al Prea Cucernicilor Protoierei Ec. P. Dobrescu din Bazargic, Ec. V. Slivneanu din Silistra şi mai ales Ec. M. Rădulescu din Cosâmbeşti, am vizitat o parte din localitățile cu sectanți, dintre care le amintesc pe cele mai primejduite: Duranlar în jud. Caliacra; Turtucaia în jud. Durostor şi com. Principesa Elena din jud. Ialomița.

Înşirând după importanța lor, iar nu după data deplasării mele acolo, lămuresc acum că: în comuna Principesa-Elena, cel mai puternic centru sectar din Eparhie, m-am deplasat în zilele de 14, 15 şi 16 decembrie 1934, în vederea unor mari serbări religioase ce au fost aranjate din inițiativa P. C. Protoiereu M. Rădulescu din Cosâmbeşti. Locuitorii comunei sunt colonişti, mulți de la munte, din regiunea Vălenilor de Munte şi împrejurimi, de unde au venit câțiva sectanți vechi, din timpul dinaintea războiului mondial. Aceştia, cu timpul, au făcut prozeliți mulți, aşa cum se vede

şi numărul dat la urmarea tabelelor de mai sus. Săptămânal, sectanții de acolo țin regulat așa zisa „Școală de Sabat“, la care predică şi comentează „Cuvântul lui Dumnezeu“, după instrucțiuni şi programe amănunțite de la centrele lor: Bucureşti şi Ploieşti. Predicatorii şi „lucrătorii biblici“ ai lor sunt din localitate, iar adeseori le vin „misionari“ întăritori de la comunitatea conducătoare din țară. Sunt vioi, bine versați în citate, dar interpretează fals, cum şi este firesc, pânditori la discuție, dar gata să cedeze când sunt puşi la punct. Îi antrenează în rezistență mai mult interesele lăturalnice decât convingerea binelui şi adevărului. Depinde totul de preotul respectiv - care este un element foarte bun şi sperăm că va face ispravă, numai să persiste în acțiune, datorie care i-am accentuat-o din nou şi cu ocazia unei alte deplasări făcută acolo.

La Turtucaia, adventismul a început cu bătrânul Ivan Petculescu, cizmar şi sectant tot dinainte de război şi s-a lățit pe măsură ce o contraacțiune a fost aproape inexistentă. De când a fost însărcinat Pr. Al. Suzeanu cu propaganda contra lor, secta este în stagnare. Au, însă, de scurt timp un bun predicator, cunoscător al limbii române şi bulgare, tânărul Ivan Albuşev, care poate da oarecare îngrijorare, dacă nu-i va fi bine contrabalansată şi redusă acțiunea.

La Duranlar, în jud. Caliacra, sunt 6 familii de adventişti de ziua şaptea, veniți din Teleorman deodată cu primele colonizări. Sunt fanatici şi adeseori contravin legii. Fac propagandă în subordinea celor din Bazargic.

Din deplasările mele în număr de 14, am putut constata că remedierea răului, problemă de acută importanță, s-ar putea rezolva destul de uşor dacă în chiverniseala celor duhovniceşti, cel puțin de acum înainte, slujitorii Sfântului Altar ar pune mai multă dragoste şi înțelegere. Acolo unde s-a ținut seama de acest lucru, acțiunea misionară a avut de recoltat rezultate frumoase. Pe când acolo unde nu s-a ținut seama, în mod logic a trebuit să ne mulțumim numai cu întrevederi de

rezultate, şi acelea fragmentare, deoarece la sat credincioşii leagă funcțiunea Bisericii de chiar persoana slujitorului ei.

Rezultatele obținute de acțiunea începută, e bine să se ştie că au fost în funcțiune de alegerea vizitelor, ca o determinantă a posibilităților materiale de deplasare.

Dacă ar fi fost, însă, ca alegerea să se facă după criterii absolut independente de funcțiunea lor financiară, neținându-se seama decât de necesitatea imediatei acțiuni misionare, evident că rezultatele ar fi fost cu totul altele sau mai bine zis ar fi fost mai rodnice. Aşa însă, după cum se constată şi din procesele verbale, de care Sf. Episcopie a luat notă, unele din ele fiind discutate chiar în Consiliul Eparhial, iar altele fiind publicate în rezumat în Revista Eparhială „Tomis“, rezultatele au fost, deşi frumoase, totuşi fragmentare. De altfel, chiar Sf. Episcopie, prin ordinul No. 6025/934, la propunerile făcute cu privire la „proiectul de organizare a activității Misionarului Eparhial“ spune că: „se vor împlini (aceste propuneri) în măsura mijloacelor, *mai ales cele ce necesită cheltuieli din partea Eparhiei“.*

Dar experiența unui an de zile, verificată de la caz la caz, vine să confirme întocmai constatările făcute de noi mai sus; deci punctele cuprinse în „Proiectul de organizare a activității Misionarului Eparhial” se cer cu insistență înfăptuite, chiar dacă ar fi să ne intimideze amenințarea oricăror cifre băneşti.

III. Ce trebuie înfăptuit

Pentru ca să nu mă văd pus în situația de a cădea într-un eventual cerc vicios al unei astfel de probleme vitale, reexaminându-mi conştiința şi scrutând cu şi mai mare scrupulozitate obiectul ce-şi caută rezolvare imediată şi înțeleaptă, prezint din nou, şi pe această cale, şi pun în discuție mai amplă acele părți din „proiectul“ amintit care, dacă nu-şi vor căpăta înțelegere şi recunoaştere totală din partea tuturor preoților care formează cadrele armiilor duhovniceşti în acțiunea misionară, cred că ar deveni discutabilă însăşi problema existenței funcțiunii Misionarului

Eparhial. Aici îmi vine în minte iarăşi acel capitol din Luca, în care cred că am putut citi limpede care trebuie să fie atitudinea omului faţă de sine însuşi şi faţă de viaţă, ori de câte ori simte că-l îndeamnă ceva lăuntric să dorească o lucrare în via Domnului, pentru a cărei vrednicie nu este suficientă numai aptitudinea personală, ci este absolut necesară o bună organizare a colaborării tuturor factorilor care contribuie la stimularea acţiunii, mai ales când e vorba de misionarism: „Sau care împărat, *când merge să se bată în război cu alt împărat,* nu stă mai întâi *să se sfătuiască, dacă va putea* merge *cu zece mii* de oameni înaintea celui ce vine împotriva lui cu *douăzeci de mii?* Altfel, pe când celălalt împărat este încă departe, îi trimite o solie să ceară pace" (Luca 14, 31-32).

a) Mijloace de acţiune

Se impune organizarea cadrelor clericale în serviciul muncii *pozitive.* În ceea ce priveşte situaţia specifică a Eparhiei noaste, se cere mai mult decât oriunde îndoită vigilenţă şi muncă fără de odihnă, pentru ca lumina să strălucească egal peste toţi credincioşii. Numai în felul acesta Biserica poate fi în fruntea faptelor mari, aşa încât credinţa străbună să fie, ca şi altădată pe aceste plaiuri, temelia existenţii noastre etnice.

N-ar strica - din contră, ar fi un mare bine - să se organizeze pentru câte o lună din an, pe serii, adunarea preoţilor la mănăstire, pentru a fi iniţiaţi asupra metodei de luptă împotriva celor ce contribuie la fărâmiţarea dreptei credinţe. Din această şcoală, la care s-ar ţine prelegeri de către profesori pregătiţi şi s-ar face exerciţii duhovniceşti, cu examene dogmatice şi canonice, preotul ar câştiga în nespus de mare măsură şi s-ar întoarce la turma credincioşilor săi cu mai multă râvnă şi pătrundere de chemarea sa.

Preoţilor însă trebuie să li se dea şi instrucţiuni auxiliare pe cale publicistică, şi în cazul acesta:

O Tipografie Eparhială ar fi un mijloc propriu de iradiere a gândului bun. A răspândi stocuri întregi de broşuri, scrise potrivit mentalităţii poporului, dar în acelaşi timp adecvate

problemelor şi cerinţelor locale, ar însemna a duce o acţiune cu roade nebănuit de bogate. Realitatea ne impune să recunoaştem că este de neconceput o muncă religios-culturală în Eparhie, dacă lipseşte acest mijloc pe care tehnica îl pune la îndemână. Distribuirea acestor publicaţiuni să fie făcută prin:

O Librărie Eparhială, condusă cinstit şi sub directa supraveghere bibliografică a Misionarului. În cazul acesta n-ar fi truda zadarnică, nu a unuia singur, ci a zece Misionari, când, faţă de mijloacele ingenioase pe care le folosesc sectanţii, nu poţi opune exemplul preotului care nu numai că nu cunoaşte metodele de culturalizare a masei credincioşilor, ci vădeşte în multe cazuri, chiar dacă ar fi îndemnat, un total dezinteres.

Fac un călduros apel, pe această cale, către acei cucernici preoţi care se simt vizaţi, ca să se sârguiască şi să nu mai dea prilej, în viitor, de a fi expuşi să ajungă la acel nivel de zel în citire pe care mulţi dintre credincioşii pierduţi în labirintul sectar îl depăşesc. Mai mult, să ne ferească Bunul Dumnezeu de cazuri ca acela în care, dacă întrebi pe vreunul cum ar combate sectarismul, îţi răspunde ţanţoş şi cu maniere de boxeur, cum mi s-a întâmplat: „Păi, aici nu-i nevoie de misionar, că mi ţi-i misionăresc eu!" (arătând şi procedura pe care, desigur, a folosit-o)...

Iată de ce credem că o culturalizare sigură fără centrala unei Librării Eparhiale, cu sistem propriu şi adecvat cerinţelor locale, este ceva imposibil!

Fondul daniilor:

Faţă de ingeniozitatea şi speculaţiile sectanţilor, ca să nu vorbim de ale celorlalte confesiuni mari *prozelite* (caz specific avem chiar în Constanţa!), care aruncă în joc, pe lângă broşuri şi foi religioase, chiar ispita banului, se impune *să revenim neapărat* la obiceiul străvechii noastre Ortodoxii de a se împărţi ajutoare, sub toate formele impuse de caritate, la săracii din toate parohiile. Asemenea gesturi de danie ascund în sine taina unor puteri de mare repercursiune asupra mulţimilor şi orice tentativă din partea vrăjmaşilor, oricât de abili ar fi ei, va

rămâne fără succes în localitatea respectivă. Ar fi ideal să existe acest mijloc de activare şi în Eparhia noastră.

Fabrica de lumânări

Pentru ca toate cele de până acum să nu fie considerate ca planuri utopice, amintesc că am propus Prea Sfinţitului să se creeze în Eparhia noastră instituţia tehnică prin care s-ar asigura reuşita tuturor punctelor inserate mai sus. O fabrică de lumânări de ceară, cu dreptul de a monopoliza întreaga desfacere a acestor produse în toate bisericile *din Eparhie,* pe seama şi cu sigiliul *acesteia,* aşa cum s-a făcut la Caransebeş şi Sibiu şi cum există demult la Chişinău, ar produce anual venituri de la patru-cinci sute mii la câteva milioane lei.

Aceasta înseamnă că s-ar asigura imediat realizarea şi a Tipografiei şi a Librăriei, ba chiar şi Fondul daniilor, oricât de modest ar fi el.

***

Experienţa câştigată până acum, precum şi povăţuirile celor mai de seamă publicaţiuni antisectare de la noi, ne îndrituesc a crede că:

b) Discuţiile publice cu sectanţii ar trebui evitate. Pentru sectanţii sinceri şi dezlipiţi de Ortodoxie din eroarea gândului că ea nu le-ar putea potoli setea religioasă, preotul va avea cea mai mare atenţie, pentru a-i face - natural, cunoscând bine pe fiecare - să se reîntoarcă la turma de care s-au lepădat. Pentru sectanţii aroganţi şi îndărătnici, însă, se va păstra toată rezerva, neavând în vedere decât exemplul bun şi o acţiune indirectă, plină de prudenţă pastorală.

IV. Funcţiunea organică a Misionarului

În complexul vieţii religioase, Misionarul reprezintă o notă specific autonomă, dar care, în acelaşi timp, presupune o permanentă legătură între el şi celelalte funcţiuni clericale. Şi nu numai o legătură pur formală, aşa cum aparent s-ar crede, ci o legătură substanţială, ca o chezăşie că lucrul început sub fericite auspicii va fi continuat cu succes şi cu mai multă

intensitate, nu numai de către Misionarul Eparhial, ci şi de către ceilalţi slujitori ai Sfântului Altar. Fiindcă e bine să precizăm că numai printr-o conlucrare armonică, atât real cât şi formal, partea litigioasă, pe chestiuni rău înţelese, dintre credincioşi şi baza esenţială a Ortodoxiei, va putea fi înlăturată, iar ceea ce există în prezent va putea fi remediat.

Rolul Misionarului Eparhial nu este numai acela de asiduu combatant al rătăcirilor, el este mult mai avansat: de a veghea treaz, fără a se lăsa sustras de nici un succes ce l-ar înregistra - deoarece acesta n-ar constitui decât un stimulent *imediat* şi nicidecum permanent - ca turma credincioşilor să fie păstorită după legile *neschimbătoare* ale sfintei noastre Biserici. Şi pentru ca Misionarul să-şi poată îndeplini complet însărcinarea de întăritor al mereu reîmprospătatei învăţături duhovniceşti, es absolut necesar ca el să se bucure, în materie de o acţiune profesională, de o quasi-independenţă faţă de resorturile cultural-administrative, acestea neinteresându-l decât în mod accesoriu. Numai în felul acesta funcţiunea de Misionar Eparhial este organică în complexul vieţii bisericeşti, generatoare de conştiinţe sănătoase şi devotate credinţei străbune; un far puternic, menit să lumineze şi cele mai întunecate colţuri unde diavolul, amestecând conştiinţele oamenilor, încearcă să-şi făurească un început de împărăţie.

Misionarul Eparhial este deţinătorul, prin definiţie, al însărcinării de *trimis* al Chiriarhului respectiv *să muncească permanent şi să înrâurească nemijlocit,* pentru ca lumina ce porneşte de la sceptrul arhieresc să nu fie stânjenită şi să radieze cu înţelegere în sufletul fiecărui credincios. Căci dacă Misionarului i s-ar cere să pună accent numai pe partea de rigidă acţiune defensivă, rolul lui n-ar mai fi cel înscris în logica faptelor, aşa cum ar trebui să fie întotdeauna, ci ar îmbrăca o haină administrativă, devenind un birocrat de meserie, fără ca el să-şi fi îndeplinit *lucrarea esenţială* a „chemării" sale.

Se cere acest lucru cu atât mai mult îndeplinit, cu cât este recunoscut că realităţile care reclamă prezenţa Misionarului

într-o anumită localitate sunt fundamental deosebite de cele ce se ascund în dosul scriptelor băneşti. Numai când se va ajunge la rezolvarea acestui deziderat de logică independenţă între Misionar şi organele administrativ-culturale, nepăstrându-se decât raporturi de înregistrare a lucrurilor efectuate, vom putea spune că funcţiunea Misionarului Eparhial este organică în complexul vieţii acelei Eparhii.

***

Pe lângă Misionar, însă, este nevoie de devotamentul preoţimii în realizarea maximă a muncii sale, sub directivele Chiriarhului şi ale Consiliului Eparhial, asigurându-se un prestigiu neştirbit Bisericii şi vieţii religioase intense.

Secretul autorităţii pastorale a preotului fiind mai ales Scaunul duhovnicesc al mărturisirii, nu se poate insista destul pentru supravegherea în aplicarea riguros canonică a acestei puteri de „a lega şi dezlega“ din partea duhovnicului. În mare parte, succesul sectanţilor, socotesc că se datorează nebăgării în seamă de către preot a acestui mijloc dumnezeiesc, prin care poate ţine solidară turma sa duhovnicească în jurul chemării la sfinţenia vieţii.

Numai după temeluirea solidă şi largă a acestei respectări a canoanelor şi numai după ce preoţii vor fi convinşi de necesitatea unei acţiuni în comun, se poate porni o campanie mare, atât pentru defensiva religiei străbune faţă de orice pericol din afară şi îndeosebi faţă de calamitatea sectelor, cât şi, mai ales, pentru afirmarea pozitivă şi mereu crescândă, în sufletul oricărui credincios, a voinţei divine.

V. Încheiere

Aceste „Gânduri după un an de încercări” am crezut potrivit a le împărtăşi tuturor, prin mijlocirea tiparului, pentru ca să-mi achit o îndoită datorie: faţă de conştiinţa mea şi faţă de încrederea cu care am fost onorat de către Prea Sfinţitul.

„Nu este nimic nou sub soare“ (Eclesiast 1, 9), nici reflexiile mele nu au pretenţia nici unei originalităţi. Nou din

partea fiecărui om este numai *măsura* în care-şi integrează în conştiinţă obligaţia aceleiaşi iubiri pentru adevărul etern care li se porunceşte tuturor, în cadrul rostului ce-i este dat fiecăruia a-l reprezenta în vremelnicia de pe pământ.

Cât am izbutit să-mi însuşesc această integrare fericitoare, nu sunt în măsură a lăsa să se oglindească de pe acum.

După cum am spus şi în *preliminariile Proiectului* pe care-l înaintasem Sfintei Episcopii, la jumătate de an după numirea mea ca Misionar Eparhial, repet şi acum: „Munca în serviciul unei răspunderi grele poate da speranţa unui succes numai în raport direct cu capacitatea şi devotamentul persoanei căreia i s-a încredinţat. Pentru constatarea şi verificarea acestor însuşiri este absolut necesar un minimum de timp. Un devotat al conştiinciozităţii şi muncii a exclamat la un moment dat: „Daţi-mi un an ca să vedeţi cine sunt; daţi-mi încă un an ca să aflaţi ce vreau; mai daţi-mi al treilea an, ca să constataţi obiectiv ce fac!”.

De când am cugetat prima dată asupra acestor lucruri şi până acum, am constatat că trebuie să adaug: singur nu poţi face nimic! Chiar dacă nu ştii cum să începi bine un lucru, pentru împăcarea sufletului şi dobândirea luminii, subiectiv, avem rugăciunea la îndemână, după cum spune Sf. Ap. Iacob: „Dacă vreunuia dintre noi îi lipseşte înţelepciunea, s-o ceară de la Dumnezeu, care dă tuturor cu mână largă şi fără mustrare, şi ea îi va fi dată. Dar s-o ceară cu credinţă, fără să se îndoiască deloc: pentru că cine se îndoieşte seamănă cu valul mării, turburat şi împins de vânt încoace şi încolo. Un astfel de om să nu se aştepte să primească ceva de la Domnul, căci este un om nehotărât şi nestatornic în căile sale” (Iacov 1, 5-8).

Am mărturisit de la început: m-am rugat şi mă rog stăruitor şi cu toată căldura. Spre slava Bunului Dumnezeu, „în Domnul mă laud“ că mi s-a dat ce am cerut „în măsura darului de sus“. Dator să nu mint pe nimeni, *strig*: Nu vom putea face totuşi nimic, pentru că nu toţi avem *dragoste!* De acest lucru grav m-am izbit aproape la fiecare pas. Cinul

preoţesc de la noi nu este înfrăţit deplin, ba pe alocuri (prea în multe locuri!) este cu totul străin de cuvintele Domnului: „Vă dau poruncă nouă: să vă iubiţi unii pe alţii; cum v-am iubit Eu, aşa să vă iubiţi şi voi unii pe alţii. ***Prin aceasta vor cunoaşte toţi că sunteţi ucenicii Mei,*** dacă veţi avea dragoste unii pentru alţii“ (Ioan 13, 34-35).

Zadarnic am compune cele mai minuţioase şi chiar intimidante statute, regulamente, programe etc. de lucru, ca formă - dacă nu reuşim ca fondul lor să fie „apa-vie“ a dragostei, n-am făcut nimic! Cea mai bună dovadă este că vrăjmaşii Bisericii noastre au prins marea slăbiciune ce ne blamează şi o exploatează nespus, încât, dacă nu ne ameninţă, pentru că însuşi Domnul nu ne va lăsa, dar trebuie să ne mustre amarnic austeritatea adevărului cuvintelor: „Orice împărăţie care se dezbină în sânul ei, se pustieşte; şi orice cetate sau casă care se dezbină în sânul ei, nu poate dăinui” (Matei 12, 25).

În vederea colaborării la reculegerea şi reorganizarea, în primul rând ***în putere şi trăire duhovnicească***, a clerului Eparhiei Tomisului, pătruns de înţelegerea *lăuntricului* în rostul de Misionar Eparhial şi nu subjugat de ademenirile unui formalism sterp şi care să reducă totul la justificare numai pe bază de „procese-verbale“, am crezut potrivit să lucrez, cu ajutorul Bunului Dumnezeu şi să prezint aceste „Gânduri“, în locul unui rece „Raport-anual“ care n-ar spune nimic nădăjduitor - şi îndrăznesc să le susţin documentar, însă discret, din adâncul conştiinţei, în faţa tuturor celor ce au răspunderea înaintea lui Dumnezeu pentru „turma duhovnicească“ ce li s-a încredinţat.

Sfârşit şi prea mărire lui Dumnezeu !

Mehadica, 5 mai 1935, de Duminica Tomii.
Preot Ilie I. Imbrescu, Misionar Eparhial

Adaos[*]:
Biserica Neamului şi Statul oficial în faţa diferitelor „curente subversive”

Ne-am obişnuit, de la un timp, să vedem cum se duc anumite acţiuni, în numele „marilor interese de stat”, cu restricţiuni şi chiar *aspre rigori,* împotriva unor fapte care s-au dovedit, totuşi, că nu aveau decât pecetea legitimităţii date de porunca unei conştiinţe călite în focul credinţei strămoşilor şi de porunca sângelui vărsat pentru o mare dreptate istorică.

Niciodată nu s-a putut constata, în schimb, o acţiune desfăşurată cu tot atât de mare zel, din partea oficialităţii statului, împotriva realului pericol pentru fiinţa Neamului nostru şi anume intelectualismul sec al masonismului - ateu în lumea de sus şi isteria ipocritului bigotism al sectanţilor, care sunt puşi să înşele buna credinţă şi să pângărească sufletele multor naivi din lumea ţăranilor şi muncitorilor noştri.

Cu toate acestea, era şi este întotdeauna de datoria statului oficial să nu trateze mieros Biserica Neamului atunci când e cazul a se acoperi anumite aranjamente de trecătoare şi prea deşartă „reuşită” de suprafaţă, din slăbiciunea prea mare pentru „mărirea omenească” - dar niciodată, sau revoltător de puţin, cu gândul la acea nepieritoare „glorie de la Dumnezeu” care, singură ea, impune oricărui reprezentant al unei funcţiuni sociale, la un moment dat în istorie, ca să sesizeze fiecare problemă în aşa fel încât capacitatea şi efortul lui să dea ca rezultantă a rostului uman unica *valorificare* reală, aceea a permanentei contingenţe a vremelnicului cu veşnicia.

---

[*] Acest „Adaos” a fost publicat ca articol în revista Eparhială „Tomis”, an X, nr. 12, decembrie 1934, p. 346-350.

Pentru că terminologia aceasta - intenționat înșiruită pentru plinătatea de sine a sociologomanilor ahtiați după ipoteze stratosferice, dar prin excelență găunoși și surzi față de adevărul durerilor din atmosfera mai apropiată de destinul acestui popor - poate indispune, pe drept cuvânt, pe cititorii care așteaptă de la semnatarul acestor rânduri cuvenita sârguință și pătrundere a „lucrurilor ce dor" mai ales aici, în Eparhia de la Marea cea mare, voi lămuri chestiunea ce singur mi-am ales - considerând că trebuie să fie punctul de plecare al unei acțiuni bine studiate și organizate pe temeiuri realiste din partea oricărui misionar (și care preot și învățător nu trebuie să fie un deplin misionar, în lumea de la țară, de unde se va ridica cu toată vigoarea pârga neputreziciunii împotriva satanismului din cealaltă lume, pretins luminată?) - zic, voi lămuri lucrurile prin exemplificări de la noi, asemănătoare celor de peste tot și va trage apoi, fiecare, aceeași concluzie la care nu eu, ci *adevărul* neclătinat mă silește să ajung.

Lumea de sus, așa-zis „cultă"

Biserica, în Eparhia de la Mare, va da ceea ce a se spune de pe-acum înseamnă a face profeții, care să fie primite cu surâs ironic și cu „compătimire". Această Eparhie se află pe acele meleaguri pe care a propovăduit chiar „cel dintâi chemat Apostol", Sf. Andrei, și pământul acesta - pe care P. C. Pr. C. Dron 1-a numit „pământul sfânt" al țării noastre - păstrează puteri tainice, pentru timpurile de înflorire la care trebuie să ajungă România întregită, puteri al căror aluat se va da din neîntreruperea unui bimileniu de lucrare a Duhului Sfânt aici, pe deasupra și împotriva tuturor vicisitudinilor care au fost.

Care este grija oamenilor Statului oficial pentru această Eparhie ?

Dar a presei, a instituțiilor, care sunt legate tot de misiunea oficială a statului în acest ținut ?

Cu foarte puține și onorabile excepții, lumea aceasta de „conducători" sau „luminători" ai Dobrogei parcă și-au făcut un program din *ponegrirea* reprezentanților Bisericii de aici și o mândrie - aș fi zis „un punct de onoare", dar... - din indiferentismul religios. În timp ce în alte părți, *laicii* iau inițiative, organizează și conduc mișcări *religioase* (ca „Frăția Ortodoxă Română" din Transilvania), atât pentru respectul ce-l poartă Instituției Maice și Ocrotitoare a Neamului, cât și dintr-un fundamental simț de datorie față de viitorul național – și dacă vreunul a ajuns la înalte funcții de stat sau chiar ministru, se grăbește să nu plece de la putere până n-a făcut mai întâi câteva biserici sau ajutorări în Eparhia sa - aici, a face o Catedrală la Episcopie sau o reședință episcopală pare un lucru direct legat de „datoria" unor laici ca să saboteze și să calomnieze, fără a cruța nici pe Chiriarh, nici pe referenți, pe nimeni.

Că există un deputat Fotino în județul Caliacra, ctitor de biserici, este o excepție care adevereşte proverbul: „Cu o rândunică nu se face primăvară".

Natural, Biserica, având puteri și daruri de la Dumnezeu, nu de la oameni, așa cum a trecut prin atâtea greutăți, va mai trece și va străluci și peste îngâmfarea oarbă a unor bieți și mărunți contemporani.

Dar Statul oficial, când este cazul să i se pună întrebarea cum își justifică el rostul față de o asemenea lume care, prin indiferentismul și chiar dușmănia ce arată Bisericii, sapă și la temelia țării, statul ce măsură înțelege să ia ?

Răspunsul, tot cu o întrebare: Ce putem aștepta de la oficialitatea statului, față de lumea zisă „cultă", dar masonizată și atee, când dictatura masonică lucrează din umbră ca să aibă la conducere numai, sau aproape numai persoane tot masonizate ?

Lumea de jos și haita sectelor

Să coborâm acum din lumea „înaltă", acolo unde problema religioasă este *tolerată* încă numai ca o chestie de

medicină: *narcotic* pentru *vulgul* care trebuie să fie stăpânit şi îmblânzit prin frica pedepselor ce i le promite „superstiția“ în care îl ține lipsa „luminilor" intelectualității *alfabete.*

Aşa zic, cu bunăvoință, tot masonii şi ateii - plini, totuşi, de furtişaguri publice, de corupție libertină şi de întuneric intelectual - care nu se plâng, ci se bucură şi stăruie cu cel mai diabolic zel *ca să* nu rămână acest popor în „superstiția" *ortodoxiei străbune,* ci să se adape de la *părerile* religioase ale sectelor, în care nu este Capul şi Centrul Domnul nostru Iisus Hristos, cu Sfintele Taine şi cu sărbătorile rânduite de Sfinții Părinți, ci sâmbăta talmudului neo-sinagogic şi cuvântul rău-înțeles al „Bibliei“ citite şi interpretate după cum i se năzare fiecărui nou „iluminat“. Nu le place *unitatea* pe care a păstrat-o Ortodoxia *pentru viața noastră națională.*

Ce-i drept, pentru un Octavian Goga, poetul „pătimirii noastre", „Ortodoxia înseamnă secretul unității de azi şi al rezistenței noaste de mâine şi de totdeauna. Sângele vărsat la Plevna, ca şi sângele celor 800.000 de eroi care, prin jertfa lor, au săvârşit unirea, a fost sânge ortodox. Credem, deci, că ortodoxismul devine un imperativ categoric, o dogmă de stat, un fel de chartă magna a românismului, ideea de bază a statului român şi fiecare om de stat are datoria imperioasă să se identifice rolului ei istoric şi național. Credința noastră ortodoxă, care a fost în trecut temelia vieții noastre de stat, trebuie să continue a fi puterea militantă în aceste zile de frământare" („Țara noastră", anul XIII, nr. 725, miercuri 31 octombrie 1934[*]).

Tocmai aceasta îi supără şi-i deranjează pe „binevoitorii“ statului nostru, de aceea toată abilitatea şi stăruința le sunt concentrate pentru slăbirea şi, dacă se poate",

[*]„Țara noastră", cotidian fondat de Octavian Goga, care apărea la Bucureşti între 1922-1938 şi în care scriau oameni de cultură din spectrul național cuzisto-gogist, precum Ion Lăncrănjan, I. D. Enescu, Eugen Jebeleanu, Alexandru Hodoş, Ioan Gh. Savin etc.

dezrădăcinarea poporului din Ortodoxie. Mijlocul excelent îl au prin secte.

Dar oficialitatea statului nostru nu ia în serios nici acest pericol şi nu îl extermină, nu pentru serviciul Bisericii - căci ea trebuie să-şi cunoască şi-şi va îndeplini rolul în toate direcțiile - ci în primul rând *pentru existența Statului.*

Cea mai puternică dovadă o avem în cazurile care se petrec îndeosebi în Cadrilater. Aici se fac colonizări. Se dă pământ la toți aceia care sunt aduşi ca să fie pioni ai românismului la frontiere. Nu li se cere, însă, să-şi păstreze bogăția şi rezistența sufletului : ortodoxia străbună. Cei mai mulți, cei mai periculoşi şi becisnici duşmani ai românismului devin aceşti colonişti, care trec la secte. Statul nu le face nimic, statul nu le ia pământul, care le-a fost dat pentru românism, nu pentru internaționalism americano-iudeo-comunisto centrifug!!!

Pentru viitor vom semnala toate cazurile pe care le desprindem din rapoartele ce primim şi din constatările ce le facem şi personal, cu diferite ocazii, la fața locului - ca să ilustrăm că pericolul sectar vizează *statul românesc* în primul rând şi ca să subliniem *cum oficialitatea statului* nu sesizează *acest sens* al plăgii sectare, ci la orice denunțuri ale reprezentanților Bisericii răspunde comod: „Sectele sunt o mişcare religioasă şi privesc Biserica, nu Statul“ .

Natural, cât timp Statul nu va opri sectarismul prin *lege,* cum tot prin lege 1-a tolerat, Biserica nu poate interpreta decât ca ipocrizie orice *bunăvoință* a Statului oficial în acest sens, chiar şi atunci când la rapoartele ce i se trimit de cler, ar răspunde: „Am luat la cunoştință, se vor lua măsuri"...

Când vom vedea că sunt desființate şi urmărite *până la inexistență* „curentele subversive“ ale *masonismului-ateu* în lumea de sus şi *sectarismului* în lumea de jos, Biserica va lua act şi va proceda în consecință față de oficialitatea statului.

Până atunci, *adevărul* neclătinat îi impune Bisericii şi tuturor fiilor ei nefățarnici să tragă o singură *concluzie:* „Nu

vă amăgiți, Dumnezeu nu poate fi batjocorit. Ce va semăna omul, aceea va şi secera" (Galateni 6, 7).

De aceea, fără a ne face iluzii despre *grija* oficialității statului - pe ai cărei reprezentanți îi aşteaptă mânia lui Dumnezeu, dacă vor nesocoti mult timp ființa şi destinul românismului, pe care au pretenția că-l conduc la țel - noi va trebui să luptăm cu armele duhovniceşti, pe care le avem la îndemână.

Fiindcă *rugăciunea* este arma cea mai puternică, se va începe cu rânduirea de slujbe, cu rugăciuni speciale pentru îndepărtarea plăgilor semnalate. Darul pe care ni-l va aduce de sus rugăciunea ne va face buni şi neînfricoşați mânuitori şi ai sabiei cuvântului dumnezeiesc celui „cu două tăişuri". Slugile iadului să se îndrepte, sau ... să piară „ca ceara de la fața focului"...

Preot Ilie I. Imbrescu

PARTEA A IV-A

DOCUMENTE

[1]

Domnule Ministru*,

Subsemnatul, Preot Ilie I. Imbrescu, licențiat în Teologie am onoarea a vă aduce la cunoştință cele ce urmează:

1) Am fost hirotonit ca preot-ajutător, în 12 februarie 1934, pe seama bisericii „Sf. Gheorghe" din Balcic, pentru care am primit „Decretul de hirotonire" nr. 219 din 19 februarie 1934, de la Sfânta Episcopie Constanța.

2) Am fost însărcinat cu funcțiunea de paroh al amintitei biserici, cu ordinul nr. 2522/934 al Sf. Episcopii Constanța, pe data de 7 iunie 1934.

3) Întrucât nu eram salariat, am cerut să fiu trecut şi eu în bugetul statului, prin petiția înregistrată sub nr. 109822/934, la Onoratul Minister al Cultelor, care a avut drept urmare:

a) Onoratul Minister al Cultelor, cu adresa nr. 109822 din 13 iulie 1934, a rugat Sfânta Episcopie Constanța ca, întrucât, „bugetul s-a încheiat", să fiu „numit într-un post bugetar în cuprinsul acelei Episcopii şi detaşat apoi în interes de serviciu la Balcic".

b) Sfânta Episcopie Constanța, conform formulei de mai sus, cu ordinul nr. 4527/934, m-a numit, pe data de 15 septembrie 1934, în postul bugetar al parohiei Echişcea, din

---

* Documentul este olograf, scris de Ilie Imbrescu, cu cerneală de culoare verde. Acesta are ştampila de înregistrare de la Ministerul Cultelor şi Artelor, Registratura generală, cu nr. 2227 şi data de 20 ianuarie 1938. Are rezoluția: „Se revine asupra suspendării din post şi se reaşează în parohia Balcic, alcătuindu-i-se statele suplimentare de salar. Se va comunica Sf. Episcopii", ss/Prof. Constantin N. Tomescu.

Protopopiatul Bazargic şi cu acelaşi ordin m-a detaşat, pe data numirii la Parohia „Sf. Gheorghe" din Balcic, în interes de serivicu.

4) Am funcţionat ca atare până la data de 27 februarie 1935, când am primit următorul ordin, cu telegrama nr. 4933, Poşta Constanţa, de la Sf. Episcopie Constanţa: „Conform rezoluţiei Ministerului Cultelor nr. 204758/935, detaşarea Cucerniciei voastre ca paroh şi slujitor la Balcic încetează pe ziua de 27.XII a.c.. Prezentaţi-vă la Echişcea, Episcop Gherontie".

5) Am făcut întâmpinare, atât la Sf. Episcopie Constanţa, cât şi la Onoratul Minister al Cultelor, pentru că am socotit că mi s-a făcut o mare nedreptate. Chestiunea a ajuns şi la Contenciosul Ministerului Cultelor şi a avut urmarea:

a) Contenciosul Onoratului Minister al Cultelor a dat „Avizul nr. 47 din 1936";

b) Sf. Episcopie Constanţa, cu ordinul nr. 1557 din 28 februarie 1936, pe baza avizului mai sus amintit, „m-a reintegrat în toate drepturile la Parohia Sf. Gheorghe din Balcic", dar a declarat vacantă parohia bugetasră de la Echişcea, lăsându-mă astfel, iarăşi, fără salariu.

6) Am făcut din nou petiţie către Onoratul Minister al Cultelor, pentru salarizarea mea şi s-a reintegrat formula ca să primesc salariul de la parohia Echişcea, rămânând detaşat la Balcic.

7) Am fost lăsat, de bine de rău, în această situaţie până la data de 1 ianuarie 1938, când am fost suspendat iarăşi de la Balcic, cu ordinul nr. 6632/937 al Sf. Episcopii Constanţa, pe baza adresei nr. 35092/937 a Onoratului Minister al Cultelor, punându-mi-se în vedere să plec la Echişcea.

Domnule Ministru,

Îmi permit a Vă ruga să mă credeţi că nu mă socotesc vrednic de asemenea suspendări şi certuri, deoarece nu mă apropii nici măcar pe departe de crugul care desparte, peste veacuri, vremea noastră de nimbul hrisostomic al celor ce au

fost şi rămân stâlpi ai Bisericii, hărţuiţi şi loviţi, atunci, de adversităţi, care acum ar actualiza prea puţin stălucirea sfinţeniei şi prea mult sângerarea mizeriei unor bieţi preoţi şi aşa destul de urgisiţi, cum suntem noi, cei din România.

De aceea sper că veţi binevoi a dispune să mi se lămurească situaţia pe care slabele mele puteri nu o mai pot face să fie înţeleasă.

Primiţi, Vă rog, Domnule Ministru, asigurarea deosebitei mele stime.

Bucureşti, 12 ianuarie 1938

Preot Ilie I. Imbrescu

- ANIC, fond MCA, dosar 50/1938, f. 89.

[2]

„Mărire întru cei se sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire".

Domnule Mareşal*,

Bunul Dumnezeu să vă binecuvinteze.

Sunt un nevrednic preot ortodox.

De un an de zile cercetez riguros, mă frământ chinuitor şi mă rog fierbinte Bunului Dumnezeu ca să-mi ajute să aflu: Adevărul. Cred că Bunul Dumnezeu S-a milostivit şi mi-a descoperit Adevărul. Vreau să-l mărturisesc.

Vă rog respectuos să binevoiţi a primi cu toată inima mărturisirea pe care o fac din toată inima.

---

* Acest document este olograf cu cerneală verde de către preotul Imbrescu. Pe acesta este ştampila Registraturii Generale de la Preşedinţia Consiliului de Miniştri cu nr. 152.372 din 22 dec. 1941 şi de la Cabinetul Civil, nr. 1143 din 27. I. 42.

Ca preot, ca român şi ca om tânăr, îmi sunt nespus de scumpe trei lucruri: Biserica, statul şi Mişcarea Legionară. Vreau să le servesc fără precupeţire şi cu toată frica, dragostea şi răspunderea faţă de Dumnezeu şi cu nefăţarnică dragoste faţă de oameni.

În acest sens, mi-am permis să dau un „Memoriu" Domnului Profesor Universitar Ion Găvănescul, ca unui înţelept educator şi cel mai bătrân legionar în viaţă. I l-am dat la data de 10 decembrie 1941.

Am simţit şi simt, însă, că nu am făcut un lucru întreg. În acel „Memoriu" este vorba şi despre marea personalitate a Domniei Voastre. Cred că tot Bunul Dumnezeu mi-a luminat cugetul prin îndemnul de a Vă trimite şi Domniei Voastre un exemplar din amintitul „Memoriu". Acest lucru cred că sunt dator să-l fac faţă de Domnia Voastră dintr-o întreită obligaţie: 1. ca preot, sunt dator prin însuşi sensul misiunii mele să Vă împărtăşesc o zbuciumată mărturisire; 2. ca fost funcţionar în stat, sunt legat de Domnia Voastră printr-un jurământ pe care înţeleg să mi-l respect, servindu-vă cu Adevărul; 3. ca legionar, un respectuos sentiment de onoare mă obligă să vă pun în cunoştinţă de cauză asupra unei probleme în care se discută personalitatea Domniei Voastre.

Domnule Mareşal,

Suntem înaintea Sfintelor Sărbători ale Naşterii Domnului Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, sărbătoarea păcii, praznicul bucuriei.

Cred că - după cum veţi constata din alăturatul „Memoriu" - veţi binevoi a verifica dacă cele mărturisite de mine izvorăsc din dragostea de Dumnezeu şi de aproapele, pe temelia adevărului şi în caz că că verificarea Domniei Voastre este confirmată, sper că veţi binevoi a-mi da posibilitatea să fac un singur lucru, liber, dar răspunzând cu capul şi anume tocmai ceea ce sunt dator să fac ca preot: să pot propovădui Adevărul, în scris şi prin grai viu, fără cenzură, spre slava lui Dumnezeu, spre binecuvântarea

personalităţii Domniei Voastre şi spre binele Bisericii, statului şi Legiunii adevărate.

Am de spus lucruri dumnezeieşti, fiindcă nu le spun de la mine, ci sunt luate din vistieria dumnezeiască a sfintei noastre Ortodoxii. Aş fi fericit să pot începe chiar din timpul sfintelor sărbători, când toată suflarea creştinească strigă cu bucurie:

„Hristos Se naşte, slăviţi-L;
Hristos din ceruri, întâmpinaţi-L;
Hristos pe pământ, înălţaţi-vă;
Cântaţi Domnului tot pământul
Şi cu veselie lăudaţi-L, popoarelor,
Că S-a proslăvit" în veci, amin!.

Vă urez sărbători fericite şi toată binecuvântarea Prea Bunului Dumnezeu!

Bucureşti, 19 decembrie 1941
Preot Ilie I. Imbrescu

Str. Romană 85.

Ilie I. Imbrescu*

ADEVĂR şi ATITUDINE

„Fiecare din noi va da seama
de sine înaintea lui Dumnezeu
(Romani 14, 12)

MEMORIU
către Dl. Prof. Univ. Ion Găvănescul

Prea Stimate Domnule Profesor,

Bunul Dumnezeu să vă binecuvinteze.

Sunt fericit că mi-aţi făcut cinstea de a mă primi, dându-mi posibilitatea să cunosc personal pe părintele sufletesc al

* Acest document este cules la maşina de scris şi semnat pe prima şi ultima pagină de preotul Ilie Imbrescu, cu adresa domiciliului său.

tineretului verde, care cu înțelepciunea şi trecutul de aur al Domniei sale ține binecuvântatul scut al lui Dumnezeu asupra oropsitei vieți a acestui tineret, supus celor mai grele examene şi încercări, dar niciodată deznădăjduit.

Şi iarăşi, sunt fericit că ați binevoit a-mi face marea onoare de a-mi cere un Memoriu scris, în care să mărturisesc umila mea părere de preot ortodox privitor la starea în care se află Mişcarea Legionară acum şi cărei cauze se datorează aceasta, precum şi ce fel de soluții minime şi imediate propun pentru ieşirea din greul impas din care ne trezim.

Vă mulțumesc din adâncul inimii pentru că îmi prilejuiți o adevărată spovedanie şi în felul acesta posibilitatea unei uşurări de conştiință care poartă păsul greu al unor frământări chinuitoare. Totodată, vă mulțumesc şi pentru încurajatoarea cinste pe care ați binevoit a mi-o face cerându-mi cartea „Biserica şi Mişcarea Legionară", pe care altfel m-aş fi sfiit să-mi permit a o supune, din imbold propriu, binevoitoarei examinări a Domniei Voastre. Acum însă mă simt încurajat şi îmi permit să o alătur şi ca un obiect de mărturisire mai amplă şi mai documentată a părerii mele de preot ortodox, pe care am supus-o judecății conducerii oficiale a sfintei noastre Biserici Ortodoxe Române - aşa cum acest Memoriu cuprinde aceeaşi părere în raport cu conducerea oficială a Mişcării Legionare, cerându-i respectuos judecarea mărturisirii scrise aici.

Îmi permit a atrage atenția, de la început, că întreg complexul de probleme şi împrejurări care se desprind din actuala stare de fapt împinge conştiința pe tăiş de sabie, încât numai frica şi dragostea de Dumnezeu ne va putea atrage ajutorul şi binecuvântarea Lui, ca să ne putem regăsi în lumină şi să avem tăria de a lua atitudinea pe care ne-o impune Adevărul.

Cred în ajutorul şi binecuvântarea Bunului Dumnezeu!

Cu cel mai profund respect,

Bucureşti, 10 decembrie 1941. ss Preot Ilie I. Imbrescu

1. Îndreptățirea intervenției mele, ca preot, în discuție

Dumnezeu îmi este martor că mă simt slab şi păcătos, îndrăznind, totuşi, să-L rog neîncetat şi din toate puterile sufletului ca în orice împrejurare şi față de orice problemă pusă conştiinței mele „să mă învețe şi să mă învrednicească" a face numai voia Lui.

Îndrăzneala de a vorbi, păcătos fiind, nu este în favoarea mea, dar socotesc că tocmai acest lucru este minunat şi anume: şi păcătoşii trebuie să recunoască şi să mărturisească Adevărul; şi păcătoşii trebuie să dea slavă Prea Sfintei Treimi, chiar dacă vina lor le-ar aduce milostiva pedeapsă a dreptății lui Dumnezeu.

Acesta e întâiul considerent psihologic-subiectiv care mi-a poruncit să privesc bărbăteşte ceea ce se petrece în jurul meu şi îmi porunceşte să mărturisesc creştineşte cele văzute.

Pe lângă aceasta, indiferent cum aş fi ca om - deştept sau prost, drept sau păcătos, curajos sau fricos - ştiu că Bunul Dumnezeu m-a învrednicit, deşi sunt nevrednic, cu înfricoşătorul dar al sfintei preoții. Public-obiectiv, deci mai presus de orice considerente, eu sunt preot, reprezentant al Bisericii lui Hristos, al Împărăției lui Dumnezeu pe pământ. Aceasta mă obligă - ori vreau ori nu vreau, ori mă tem ori nu mă tem, ori pot ori nu pot - să mărturisesc pretutindeni şi totdeauna numai adevărul, aşa cum ni l-a descoperit şi ni-l descoperă însuşi Cuvântul lui Dumnezeu. Acesta este supremul considerent care mă îndreptățeşte să spun ceea ce am de spus.

Din fericire - pentru că obiectul acestui Memoriu, prin care deschid un mare proces de conştiință Mişcării Legionare, priveşte pe „legionarii lui Codreanu" - Căpitanul însuşi, cu ocazia înmormântării Generalului Cantacuzino, în 1937, a ținut, după această înmormântare, o consfătuire cu preoții înrolați în Mişcarea Legionară şi, între alte lucruri de o importanță şi frumusețe incomensurabilă politic, ne-a rugat respectuos - nu numai fiindcă aşa ne impune însuşi rostul nostru de preoți, ci pentru că el aşa crede că e bine de

la Dumnezeu pentru Mişcarea Legionară - să fim în Mişcare ceea ce trebuie să fim: ochii şi păzitorii lui Dumnezeu, care să supraveghem toate faptele şi stările de conştiinţă ale legionarilor, datori fiind a semnala şi a îndrepta orice abatere, din partea oricui, pe care am constata-o în raport cu îndreptarul sfintei noastre Biserici Ortodoxe!

Întărit de această înfricoşată răspundere şi întreită obligaţie - personală, bisericească şi legionară - îndrăznesc să-mi spun cuvântul. Acest lucru l-am făcut întâi în cartea mea „Biserica şi Mişcarea Legionară", faţă de conducerea Bisericii Ortodoxe Române, nu ca acuzator şi judecător, ci ca un suflet chinuit de cutremurătoare întrebări, cerând să fiu cercetat şi judecat eu, ca astfel să mi se dea dezlegarea adevărului şi liniştea credinţei.

Acelaşi lucru îl fac acum, în acest Memoriu, faţă de conducerea Mişcării Legionare, iarăşi, nu ca acuzator şi judecător, ci ca părinte sufletesc, care răspunde în faţa lui Dumnezeu de fiecare suflet de legionar, de sus până jos, cerând să fiu cercetat şi judecat tot eu, ca astfel, dacă se constată că spun adevărul, atunci să se supună toţi legionarii numai adevărului, spre mântuirea lor şi întru slava Prea Sfintei Treimi, iar dacă sunt greşit, să mă pot supune fără murmur consecinţelor de rigoare.

Cred în biruinţa Mişcării Legionare, cu ajutorul şi pentru slava lui Hristos-Dumnezeu, amin!

2. Constatarea actualei stări de fapt

Ştiu şi ştie toată lumea că zac, iarăşi, mii de legionari în închisori, tabere şi lagăre, în România care, la un moment dat, a fost condusă de un Stat Naţional-Legionar.

Ştiu şi ştie toată lumea că această stare de lucruri a început îndată după „rebeliunea" din ianuarie 1941.

Ştiu că lumea legionară socoteşte actuala stare o nouă prigoană.

Ştiu că Statul Român socoteşte lumea legionară vinovată, după cum reiese din cartea Preşedinţiei de Miniştri: „Pe marginea prăpastiei".

Constat că, ori din al cui punct de vedere am judeca lucrurile, actuala stare de fapt este nefirească, pentru că este o stare de suferinţă pentru toată România.

Cum în lume nimic nu se întâmplă fără ştirea şi voia Bunului Dumnezeu, umila mea părere este că actuala stare de fapt din România este o iubitoare mustrare, o binevoitoare pedeapsă de certare a Providenţei Divine pentru creştinătatea românească.

3. Cercetarea cauzelor acestei stări

Dacă s-ar coborî fiecare român în conştiinţa lui şi, pornind de la constatarea actualei stări de fapt, ar privi-o drept în faţă, fără să se amăgească de comode iluzii şi amăgiri de sine, ar recunoaşte ceea ce recunosc şi eu despre mine: sunt vinovat, am greşit, m-am abătut de la calea adevărului vieţii, de la voia lui Dumnezeu. Suntem vinovaţi! „Toţi ne-am abătut, împreună netrebnici ne-am făcut", cum mărturiseşte pentru noi glasul ocrotitor al sfintei Biserici.

Ne aflăm, aşadar, toţi românii sub o meritată şi dreaptă pedeapsă a lui Dumnezeu! Dar să presupunem că nu oricare român ar fi dispus să recunoască aceasta.

Ce facem noi, legionarii? Noi trebuie să recunoaştem că ne-am socotit totdeauna mai buni ca alţii, pentru că am afirmat că avem chemarea noastră chiar de la Dumnezeu, ca să fim mai buni, ca să putem face binele în România în care ne-am izbit de prea mult rău, ştiind că „răul nu se poate birui decât cu binele"!

Că este aşa, că legionarii pot şi trebuie să fie mai buni decât ceilalţi oameni, o afirm eu ca preot, întrucât nu se cuvine s-o afirme ei singuri despre ei înşişi, ca legionari! Dar eu am curajul să afirm acest adevăr gândindu-mă la Căpitan şi la toţi ceilalţi legionari morţi! Cred că în felul acesta afirmaţia mea nu poate fi dezminţită de nimeni şi de nimic,

întrucât o susține însuși Dumnezeu, pentru jertfa lor conștientă și voluntară făcută lui Hristos Iisus și întrucât se poate dovedi temeinic, oricând și în fața oricui, prin viața, cuvintele și faptele legionarilor morți, în frunte cu Căpitanul.

Dar noi, legionarii rămași în viață, ce vom spune, dacă suntem „legionari adevărați"? Noi, legionarii în viață, trebuie să recunoaștem și să mărturisim legionărește: suntem vinovați! Cauza actualei stări de fapt din România suntem noi și numai noi! Nu putem să fim lași ca s-o atribuim nimănui altcuiva, pentru că nu am fi legionari. Este un mare semn, însă, de binecuvântare a Bunului Dumnezeu că ne-a pedepsit pentru viața noastră la timp și așa cum trebuie, pentru că Bunul Dumnezeu tot ne mai iubește, căci scris este: „Îi mulțumim, smeriți și recunoscători, Bunului Dumnezeu că ne iubește, ne asumăm vina pentru care ne pedepsește și ne căim adânc în fața Lui, ca să ne putem îndrepta și împlini chemarea noastră de la El numai și numai cu ajutorul Lui!".

4. Cheia dogmatică a situației

De ce suntem vinovați noi, „legionarii lui Codreanu"? Pentru că ne-am abătut de la Îndreptarul legionar al lui! Ne-am abătut de la Îndreptarul Căpitanului. Suntem și mai vinovați, pentru că Îndreptarul Căpitanului este „lumină din lumina" Îndreptarului Sfintei Biserici Ortodoxe a Domnului nostru Iisus Hristos! Căpitanul a fost învrednicit de Bunul Dumnezeu să fie primul om mare în istorie care, conștient și fericit, a ridicat sensul politic al vieții naționale la dumnezeiasca inspirație de a-l subordona și absorbi total imperativelor spiritualității Bisericii lui Hristos-Dumnezeu. Căpitanul a spus fraza care îi dă nimbul darului Duhului Sfânt de împărat, încât despre el se poate spune - și cred că Biserica Ecumenică va spune! - ca despre întâiul împărat al creștinătății, Constantin cel Mare, „cel întocmai cu Apostolii"; Căpitanul a spus fraza care pecetluiește persoana lui ca „piatră din capul unghiului", nu numai a Mișcării

Legionare, nu numai a României care va fi legionară, nu numai a „noii ordini Europene", ci a întregii ere noi în care intră acum istoria contemporană a lumii; Căpitanul a spus fraza sfântă și dumnezeiască: „Mișcarea Legionară este expresia politică a Ortodoxiei"!

Aceasta este bine să fie, aceasta trebuie să fie cheia dogmatică, nu numai a situației actuale de la noi, nu numai a situației viitoare de la noi, ci a situației actuale și viitoare din întreaga lume creștină ortodoxă și chiar neortodoxă de azi și de acum înainte. Cred că Bunul Dumnezeu m-a miluit și învrednicit, cu ajutorul harului divin, de a fi putut arăta și dovedi temeinic și pe larg acest adevăr în cartea mea „Biserica și Mișcarea Legionară", încât aici socotesc că este îndestulător numai să amintesc acest lucru. Trebuie să amintesc acest lucru pentru că tocmai legionarii au uitat și nesocotit darul de care le-a făcut Dumnezeu parte și de aceea ne aflăm cu toții acum sub milostiva pedeapsă divină de ispășire și întoarcere la lumina adevărului și la ascultarea și împlinirea voii celei prea sfinte a lui Dumnezeu. Ferice de legionari dacă o vor face. „Cred, Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeule, ajută necredinței mele"!

5. Fixarea răspunderii și consecințelor

Cu cât primește cineva un dar mai mare de la Bunul Dumnezeu, cu atât este acela dator cu o răspundere și mai mare, și în această măsură și consecințele sunt mai mari - bune sau rele - după cum își cinstește sau batjocorește acela darul pe care l-a primit! Acesta este un adevăr implacabil ca un „foc mistuitor".

Acum, privind situația actuală în care se află Mișcarea Legionară prin această perspectivă de înfricoșată dimensiune și orbitoare strălucire, ne putem da seama cât este de mare căderea noastră și cât este de cumplită răspunderea acelora care au provocat această cădere!

Când și cum am început să ne abatem de la Îndreptarul Căpitanului?

În cartea mea „Biserica şi Mişcarea Legionară" - în Capitolul III, Acuzaţii, subcapitolele 4. Eroismele şi 5. Martiriul - am arătat, nu numai legionăreşte, ci şi bisericeşte, când s-a închis faza eroică a luptei legionare, moment până în care legionarii aveau dreptul şi datoria să lupte cu toate armele omeneşti posibile, deci şi cu „revolverul" împotriva duşmanilor dinăuntru şi din afară ai ţării şi ai neamului românesc. Din clipa în care Dumnezeu a învrednicit lupta Mişcării Legionare de a depăşi planul şi sfera ei omenească-naţională, ridicând-o la vrednicia unei lupte creştine-universale, identificându-se sublima cauză a lupte legionare cu divina cauză a luptei ortodoxe a Bisericii lui Hristos - moment pe care Căpitanul l-a înţeles şi acceptat, din inspiraţia Bunului Dumnezeu - din clipa aceea însuşi Căpitanul a schimbat toată strategia luptei sale şi a înlocuit definitiv şi armele luptei, până atunci îndreptăţite omeneşte, de acum duhovniceşti şi îndreptăţite în vecii vecilor numai ca atare, fiindcă odată ce urci de la o treaptă mai joasă la un mai înaltă este şi nebunie şi sacrilegiu să te mai cobori de la vrednicia la care ai fost înălţat de însuşi Bunul Dumnezeu. Atunci s-a deschis faza martirică a luptei legionare, moment din care orice armă omenească nu mai are nici un fel de justificare pentru ea, pentru că, de altfel, nici nu mai este nevoie, fiindcă „armele duhovniceşti" ale luptei Ortodoxiei, care s-au dat şi sufletelor legionare, sunt mai puternice decât orice putere văzută şi nevăzută din lume!

Sângele jertfit al Căpitanului şi mormântul său sunt supremă şi îndestulătoare dovadă care a fost, este şi va fi, căci se va vedea ceea ce nu s-a văzut încă!

Dacă acesta este adevărul în principiu, foarte uşor ne călăuzeşte el şi în concret. Un singur exemplu:

Căpitanul a spus, în circulara nr. 148 din 21 februarie 1938, între altele, şi aceste cuvinte de foc:

„Noi nu voim să întrebuinţăm forţa. Nu voim să întrebuinţăm violenţa. Ne este suficientă experienţa din trecut, când fără voia noastră am fost atraşi pe calea

violenţei. La orice violentare noi nu mai răspundem în nici un fel: suportăm. Chiar şi atunci când întreaga naţiune română este tratată ca o turmă de animale inconştiente.

Lovitură de Stat nu voim să dăm.

Prin esenţa însăşi a concepţiei noastre, noi suntem contra acestui sistem. El însemnează o atitudine de bruscare de natură exterioară, pe când noi aşteptăm biruinţa noastră de la desăvârşirea în sufletul naţiunii a unui proces de perfecţiune omenească.

Nu vom întrebuinţa aceste mijloace, pentru că tineretul de astăzi are prea adânc înfiptă conştiinţa misiunii sale istorice şi a răspunderii sale, pentru a face acte necugetate, care să transforme România într-o Spanie însângerată.

Generaţia noastră întreagă vede foarte bine mănuşa care i s-a aruncat. Mănuşa aruncată va rămâne, însă, jos.

Noi refuzăm s-o ridicăm.

Ceasul biruinţei noastre încă n-a sunat. E încă ceasul lor. Dacă generaţia bătrânilor noştri crede că e mai bine aşa cum au procedat, noi nu avem să ne amestecăm spre a le da lecţii.

Ei poartă răspunderea în faţa lui Dumnezeu şi a Istoriei".

Şi Căpitanul a pecetluit cu sângele lui această mărturisire a îndemnului pe care i l-a dat Dumnezeu. Şi a biruit. Şi a biruit şi Mişcarea Legionară! Mugurul biruinţei legionare a apărut în ziua de 30 noiembrie 1940.

Dar aşa cum după moartea şi învierea Domnului nostru Iisus Hristos, pe plan bisericesc au apărut tot felul de eretici, apostaţi şi anticrişti, şi după moartea şi biruinţa Căpitanului, pe plan legionar au apărut şi în Mişcarea Legionară tot soiul de eretici, apostaţi şi anticăpitani.

Tot ce a fost folosit ca mijloc violent, inclusiv revolverul, de către un legionar, oricare ar fi fost el şi împotriva oricui, oricine ar fi fost acesta, începând de la moartea Căpitanului şi până azi şi până în vecii vecilor - culminând cu participarea legionarilor la lovitura de stat din 3 septembrie 1940 şi la rebeliunea din ianuarie 1941 - e şi va rămâne crimă

şi apostazie săvârşită nu numai de legionari-nelegionari, ci - vai! - de legionari-anticăpitani!

Onoratul Comandament - nu dl. Comandant al Mişcării Legionare, pentru că Mişcarea Legionară fiind expresia politică a Ortodoxiei, nu avem vicar care să poată fi locţiitor văzut al Căpitanului, sub motivul că „aşa impune principiul unităţii, ierarhiei şi disciplinei legionare" - repet, deci, Onoratul Comandament care, da, echivalează pe plan legionar cu ceea ce reprezintă Sf. Sinod pe plan bisericesc şi în fruntea căruia avem pe de Dumnezeu binecuvântatul nostru părinte, cărturar şi legionar, dl. Prof. Ion Găvănescul - a treia oară zic şi strig, Onoratul Comandament este rugat de mine şi este obligat în faţa lui Dumnezeu şi a istoriei să cerceteze, să judece bine şi să hotărască, fără frică şi fără echivoc, asupra celor ce eu, ca preot, semnez aici.

Iată, nu am pomenit şi nici nu pomenesc nici o persoană. Nu mă interesează persoana nimănui, când ştiu că este apostată şi anticăpitănească. Pentru conştiinţa mea de preot şi legionar, persoanele respective, pe care le ştiu vinovate, sunt şi rămân ceea ce ele singure s-au făcut! Eu nu le judec! Dar să se judece ele singure - şi dacă nu o fac, Onoratul Comandament este cutremurător obligat să o facă! Numai aşa vom fi iertaţi, întâi de Bunul Dumnezeu şi ne vom putea împăca, apoi, cu toţi românii!

Altfel, să nu-şi facă nimeni nici o iluzie că se va schimba actuala stare de fapt. Dimpotrivă, acum că adevărul începe să fie mărturisit - măcar de un „nebun"! - totul poate deveni mai rău, până la blestem şi pieire. Şi n-ar fi chiar grav, dacă - ferească Dumnezeu! - am pieri numai noi, legionarii, ci îngrozitor este faptul că fără noi sau din cauza noastră poate fi pierdut întreg neamul românesc. Să nu fie! „Cred, Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeule, ajută necredinţei mele"!

6. Orientarea minimă şi imediată a Mişcării Legionare

Public am greşit, public trebuie să avem curajul şi cavalerismul legionar de a repara toate greşelile noastre!

Cu cât ne vom judeca mai sever şi mai mult pe noi înşine, cu atât vom judeca mai blând şi mai puţin pe alţii. Şi este mai bine aşa, pentru că aceasta aduce mare dar şi putere de la Bunul Dumnezeu!

Aşadar, întâi, sever proces cu noi înşine. Vinovaţii să tragă consecinţele. Mişcarea să fie salvată în fiinţa ei lăuntrică. Publicul să ia act de aceasta prin lămurirea publică pe care o va face, imediat după lămurirea internă, Onoratul Comandament, printr-un comunicat pe care, sunt sigur, nu numai că nu-l va interzice, ci îl va aproba cu uimire şi respect orice autoritate de stat.

Apoi, trebuie să dăm imediat satisfacţie acelora pe care i-am ofensat prin abaterea noastră de la Îndreptarul Căpitanului. Nu ne interesează dacă cei care au dreptul la satisfacţie din partea noastră o merită sau nu. Noi nu-i judecăm, dar le dăm satisfacţia cuvenită. Prin aceasta, până şi cei mai mari adversari ai Mişcări Legionare se vor simţi obligaţi cel puţin să ne ia în serios şi să ne respecte, dacă nu chiar să-şi revizuiască şi să-şi schimbe deplin şi definitiv atitudinea lor faţă de noi! Tot Onoratul Comandament are dreptul şi datoria să facă acest act public şi tot printr-un comunicat solemn, care pe îngeri îi va face să tresalte de bucurie, pe draci îi va face să plesnească de frică şi să fugă în iad, iar pe toţi românii îi va face să-şi facă sfânta cruce în semn de slavă în închinare înaintea Prea Bunului Dumnezeu! „Cred, Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeule, ajută necredinţei mele"!

7. Mişcarea legionară şi Statul Român

De ce n-a fost fericită căsătoria între Mişcarea Legionară şi Statul român care, la un moment dat, s-a numit Statul Naţional-Legionar? Pentru că nu a fost o căsătorie legitimă. A fost numai o căsătorie falsă, fără binecuvântarea lui Dumnezeu, deci o trăire în concubinaj. Chiar dacă ar fi fost legitimă, tot n-ar fi fost fericită, fiindcă nu era firească! De

aceea, nu numai că nu a putut dura, ci s-a produs o ruptură cu urmări pline de blestemul urii şi de o parte şi de alta!

Mişcarea Legionară nu poate fi mireasă nimănui, pentru că este mireasă numai şi numai a Căpitanului! Şi - lucru minunat! - „adevărata Legiune" care există şi se roagă, aşteptând în smerită nădejde, a rămas şi rămâne credincioasă Căpitanului. Nimeni nu se poate supăra, nu trebuie să se supere, că Mişcarea Legionară a rămas şi vrea să rămână credincioasă Mirelui ei: Căpitanului.

Pentru că nimeni nu e bine să se supere pe un mort!

Aşadar, ceea ce a fost, ceea ce s-a spus că a fost, la un moment dat, Mişcarea Legionară, a fost numai o mască a ei - şi, ca orice mască, a fost ceva fals. La fel şi fostul Stat Naţional-Legionar!

Altceva e şi va să fie logodna, binecuvântată de Biserică, între viitoarea Românie Legionară şi între viitorul ei Stat!

Dar în cazul acesta, ce se întâmplă cu Mişcarea Legionară şi Statul român, aşa cum se găsesc şi una şi alta, în raportul lor de acum?

Mareşalul Antonescu, Marele Conducător al Statului român, este un părinte înţelept şi viteaz, care are un flăcău pe care trebuie să-l pregătească pentru o căsătorie fericită. Acest flăcău este Statul viitorului.

Marele educator, Prof. Găvănescul, este tutorele viitoarei Românii Legionare, pe care o pregăteşte, împreună cu mama ei, Mişcarea Legionară, tot pentru o căsătorie fericită.

La un moment dat, în aparenţă, s-a produs o neînţelegere între părţi. În realitate, răuvoitorii - ca în orice proiect de logodnă şi căsătorie - vrăjmaşii văzuţi sau nevăzuţi, conştienţi sau inconştienţi, ai ambelor părţi au vrut să strice fericirea unui întreg neam, pentru că aşa este socoteala diavolului: vrea să strice totdeauna socoteala lui Dumnezeu. Dar, spre lauda lui Dumnezeu şi fericirea noastră a tuturor, socoteala diavolului nu a reuşit şi nu va reuşi niciodată! Ne va cuprinde pe toţi numai binecuvântarea Prea Bunului Dumnezeu! Cum? Am scris în „Biserica şi Mişcarea

Legionară" (Capitolul X, „Sinodul Ecumenic", subcapitolul 10 - „Pacea lumii").

8. Mişcarea Legionară şi realizarea „ecumenicităţii naţionale"

Toate se întâmplă după rânduiala lui Dumnezeu, după „logica providenţială a istoriei". Căpitanul a scris în cartea sa, „Pentru legionari", la pag. 307 (ed. I), astfel: „Poporul român, în aceste zile ale lui, nu are nevoie de un mare om politic, aşa cum greşit se crede, ci de un mare educator şi conducător".

Putem constata cu bucurie că unul, conducătorul, este Mareşalul Antonescu, altul, educatorul, este Profesorul Găvănescul. Între aceste două personalităţi uriaşe este un foarte frumos raport, nu numai de bună înţelegere, ci de mare prietenie şi stimă reciprocă. Cred că vor ajunge la un prim acord:

Mişcarea Legionară să fie lăsată, odată reparate greşelile săvârşite, să redevină ceea ce a făcut-o Căpitanul: „o şcoală şi o oaste", iar nu un partid politic; pentru că el a scris: „Piatra unghiulară de la care porneşte Legiunea este omul, nu programul politic. Reforma omului, nu reforma programelor politice. Legiunea Arhanghelului Mihail va fi, prin urmare, mai mult o şcoală şi o oaste decât un partid politic" („Pentru legionari", p. 307).

Acest lucru poate deveni fapt împlinit chiar de a doua zi după o întrevedere între dl. Mareşal Antonescu şi între dl. Profesor Găvănescul, întrevedere fixată pe acest temei.

Eu n-am putut înţeles niciodată de unde a putut proveni eroarea că Mişcarea Legionară trebuie să se confunde cu Statul, chiar dacă am ajunge la România legionară.

Orice stare şi orice formă de viaţă ar fi în România, oricând, Legiunea Sfântului Arhanghel Mihail este bine să rămână, trebuie să rămână numai şi numai „şcoală şi oaste", pepiniera din care cresc şi se formează oameni adevăraţi, vrednici pentru orice slujbă în Stat.

Mişcarea Legionară are chiar şi acum oameni vrednici a da concurs Statului, fără ca să angajeze Mişcarea ca atare, dar în schimb rămânând deplin răspunzători legal faţă de Stat şi deplin răspunzători moral faţă de Mişcare.

Mişcarea Legionară, da, are o misiune şi o răspundere sublimă - să înceapă a face ceea ce este: sângele, seva, duhul de viaţă nouă şi ortodoxă care susţine, promovează şi desăvârşeşte ceea ce a spus Căpitanul că trebuie să fie „ecumenicitatea naţională" la care va ajunge întreaga naţiune română! Atât şi nimic mai mult! Dar aceasta este mai mult decât orice, este deplinătatea misiunii ei, care va dăinui, pururi nouă şi înnoitoare, cât va mai dăinui şi întreg neamul românesc, până la atingerea „ţelului final" al lui care este: Învierea!

9. Mişcarea Legionară şi cursul evenimentelor din întreaga lume

Românii nu sunt nici mai proşti, nici mai puţini conştienţi de misiunea lor în lume decât germanii şi italienii. Să luăm aminte aceasta! Când şi cum şi de ce se va recunoaşte aceasta de întreaga lume de azi?

Chiar de a doua zi de când Mişcarea Legionară va fi lăsată să-şi îndeplinească misiunea ei spre binele neamului şi Statului român! Însuşi Bunul Dumnezeu ne va ajuta să dovedim aceasta. Cum? Se va vedea! De ce?

10. Mişcarea Legionară în slujba Ortodoxiei

Mişcarea Legionară fiind „expresia politică a Ortodoxiei" şi fiind „o şcoală şi o oaste", ea este tinda Bisericii Ortodoxe. Aşa cum şcoala s-a născut din Biserică şi aşa cum şcoala se făcea în tinda bisericii, Mişcarea Legionară s-a născut şi ea ca expresie politică din Biserică şi va fi şcoala naţionalismului ortodox, care va duce toate neamurile din nou, „în Duh şi în Adevăr", la sânul Bisericii Ecumenice! Mărturisirea acestui adevăr formează propriu-zis dezvoltarea şi documentarea temei din cartea „Biserica şi

Mişcarea Legionară", pe care am fost învrednicit a o scrie, cu ajutorul Prea Bunului Dumnezeu.

Încheiere: soluţii clare şi categorice

Eu cred că Mareşalul Antonescu este un om sincer şi un mare patriot. Mai cred că dl. Profesor Găvănescul înfăţişează lucrurile aşa cum le vede şi le mărturiseşte aici un preot ortodox. Mareşalul va fi mulţumit şi bucuros că i se dă concurs sincer, fără abilităţi diplomatice, dar cu dragoste legionară, aşa cum ne-a învăţat Căpitanul să avem dragoste din dragostea lui Hristos-Dumnezeu.

Iubesc şi eu pe toţi oamenii. Dar mai presus de oricine şi de orice, iubesc pe Dumnezeu! Dacă va fi voia Lui ca noi să aflăm Adevărul şi să-l ascultăm? Se vor împiedica Mareşalul Antonescu şi Profesorul Găvănescul, se vor împiedica Statul român şi Mişcarea Legionară de oamenii care nu vor să vadă şi nu vor să asculte Adevărul lui Dumnezeu?

Bucureşti 10 decembrie 1941.

- ACNSAS, fond Penal, dosar 324, vol. 11, f. 253-265.

[3]

Domnule Ministru*,

Subsemnatul, Preot Ilie I. Imbrescu, cu onoare Vă rog să binevoiţi a lua în considerare următoarele:

1. În septembrie 1940 m-am refugiat de la Balcic. În această calitate, pe baza unui Decret Regal şi ca răspuns la

---

* Documentul e olograf, scris de Ilie Imbrescu, cu cerneală de culoare verde. Are ştampila de înregistrare de la Ministerul Cultelor şi Artelor, Registratura generală, cu data de 18 mai 1942, cea a Contenciosului cu data 20 mai şi poartă rezoluţia: „18.V.1942, Întâmpinarea Pr. Ilie Imbrescu este justă. De aceea, dl. Director al Cultelor - luând şi avizul contenciosului nostru - va cerceta starea de fapt şi cea de drept, făcând propuneri concrete pentru soluţionarea grabnică a chestiunii, ss/A. Popa".

petiția înaintată atunci legal şi la timp, am fost numit Inspector General cl. II în Ministerul Cultelor.

Paralel cu aceasta, pentru continuitatea funcționării sacerdoțiului meu ca preot, am fost numit ca „utilizat" pentru Biserica Icoana din capitală, de către Sf. Patriarhie.

Prin postul de la Minister, în care fusesem numit - nu din oficiu în sens politic, ci ca refugiat - într-un post liber şi în mod legal, mi-am câştigat dreptul de a fi, şi ca preot, în echivalență de grad pentru Bucureşti.

2. După „rebeliunea" din ianuarie 1941 am fost pus şi eu „în disponibilitate" de la Minister şi suspendat şi din „utilizarea" de la biserica Icoana.

Am făcut, la timp, cuvenitele întâmpinări legale, atât către Minister, cât şi către Patriarhie, pentru a se lua în considerare adevărul față de motivele care s-au invocat pentru măsurile ce s-au luat şi față de mine, pe atunci, din pricini politice.

Am cerut de nenumărate ori Sfintei Patriarhii să fiu cercetat şi sancționat exemplar. I-am cerut chiar să mă caterisească, dacă există motive legale împotriva mea, iar dacă nu, să nu fiu lovit pe nedrept.

3. Dacă înțeleg, totuşi, cumva destul de greu, că „punerea în disponibilitate" de la Minister putea fi cel puțin discutabilă, în schimb nu înțeleg deloc atitudinea forurilor conducătoare ale Sfintei Patriarhii. Mi-am câştigat dreptul să fiu preot în capitală. Nu numai că, la timpul cuvenit, nu am fost încadrat şi eu potrivit dreptului câştigat şi petițiilor legale şi multe de tot pe care le făcusem, dar am avut impresia, la un moment dat, că în sens invers s-a mers chiar prea departe...

4. Cu toate acestea, de mai bine de un an am tăcut, m-am rugat Bunului Dumnezeu şi am aşteptat cu smerită şi neclintită nădejde. Cred că tăcerea mea a lăsat suficient timp disponibil autorităților bisericeşti şi de stat, ca să se poată constata dacă sunt bun sau nu pentru cinstea preoției şi a

tuturor drepturilor câştigate şi de mine cu destulă trudă şi cu sudori grele.

Drept aceea, Vă rog respectuos, Domnule Ministru, să binevoiți a dispune să mi se facă dreptate, întrucât dacă nu am fost pedepsit cum şi eu însumi am cerut, mă cred îndreptățit să constat şi să socotesc că nu ar putea fi nici o pricină de împotrivire, din partea nimănui, ca să mi se dea, din nou, una din slujbele pe care le-am avut: sau o parohie în capitală, sau postul meu de inspector la Minister.

Cu cel mai profund respect,

Preot Ilie I. Imbrescu
Str. Romană 85
Telefon 27598

Bucureşti, 18 mai 1942

- ANIC, fond MCA, dosar 166/1942, f. 146-146v.

[4]
NOTA
2 noiembrie 1942
Supravegherea Ilie Imbrescu
str. Romană, nr. 85

La ora 9.45 pleacă de acasă şi merge la stația Vasile Lascăr, de unde ia tramvaiul 9, coboară la stația B-dul Domniței şi merge la str. Calomfirescu nr. 8, la Oficiul Central de Românizare, unde intră la ora 10.20.

La ora 11.20 pleacă de aici şi merge la biserica Sf. Gheorghe, unde intră şi se închină şi merge pe str. Colței, iar în fața Spitalului Colțea se întâlneşte cu un individ, stau de vorbă 20 minute, apoi se despart. Imbrescu merge pe B-dul Brătianu, str. Academiei, Cal. Victoriei, unde intră la Café de la Paix, de unde Imbrescu iese împreună cu un individ şi merge pe str. Brezoianu, la Dir. G-rală a Teatrelor, Operelor şi Spectacolelor, unde Imbrescu intră în cabinetul sub-

directorului, în care timp individul îl aşteaptă în stradă timp de 30 minute.

La ora 12.30 pleacă de aici şi merge pe jos pe str. Brezoianu, str. Câmpineanu, str. Spiru Haret şi se opreşte în faţa Ministerului Cultelor şi Artelor, unde se despart după 10 minute.

La ora 13.15 Imbrescu intră în Minister, unde stă până la ora 13.35, când iese împreună cu Mirea, de care se desparte în faţa Catedralei Sf. Iosif. Imbrescu îşi continuă drumul pe jos pe str. Bis. Amzei, str. Romană şi intră acasă la ora 14.05.

Individul cu care s-a întâlnit în B-dul Colţei merge la staţia Brătianu, ia tr. 14, coboară la staţia Ca. Moşilor şi merge în str. Mântuleasa nr. 14, unde am stabilit că locuieşte şi se numeşte Dr. Aurel Giurgiuveanu, care nu profesează medicina şi trăieşte din afaceri şi venituri ale moşiei.

Individul de care s-a despărţit Imbrescu în faţa Min. Cultelor şi Artelor merge în Piaţa Amzei, ia tr. 19, coboară la staţia Dristor şi merge în Şos. Mihai Bravu nr. 370, a patra uşă pe dreapta, unde am stabilit că locuieşte şi este chiriaş nou mutat de curând.

La ora 18 pleacă Imbrescu de acasă şi merge la staţia Romană - Dorobanţi, de unde ia tr. 5, coboară la Sf. Gheorghe, apoi merge pe Lipscani la biserica Stavropoleos, unde intră în biserică, se închină, iese după 2 minute şi intră în locuinţa preotului, care se găseşte în partea dreaptă, unde stă 30 minute. La ora 19 iese de aici împreună cu un preot cu ochelari cu ramă de aur subţire, brunet, etate 30-35 ani şi împreună merg la Caru cu bere, unde iau masa. La ora 21.50 pleacă de la Caru cu Bere, merg până în faţa bisericii Stavropoleos, unde se despart. Preotul care a fost luat de Imbrescu merge în biserică, apoi intră în locuinţa bisericii Stavropoleos. Imbrescu merge la staţia Sf. Gheorghe, de unde ia tr. 9, coboară la staţia Romană şi merge acasă, de unde nu mai este văzut părăsind domiciliul.

- ACNSAS, fond Penal, dosar 324, vol. 11, f. 142-143.

Cuprins

Lămurire asupra ediţiei 5

Cuvânt înainte de Dr. Şerban Milcoveanu 7

Itinerar biografic în date 11

Partea I:
Biserica şi Mişcarea Legionară
1. Cheia Vremii - Crucea 21
Capitolul I - Preot şi Student 27
Capitolul II - Acuzatorii 74
Capitolul III - Acuzaţii! 116
Capitolul IV - De la problematic la imperativ! 141
Capitolul V - Politică şi Dogmă 163
Capitolul VI - Condeiul şi Catedra 178
2. Poarta veşniciei – Învierea 195
Capitolul VII - Chemarea Neamurilor 199
Capitolul VIII - Nebuni pentru Hristos! 207
Capitolul IX - Sinodul ecumenic 225
Capitolul X - Schimbarea la Faţă 239

Partea a II-a:
Articole din presa laică şi religioasă
1. *Hristos*, în „Cuvânt studenţesc", nr. 2, 12 martie 1933 267
2. *Spre un front al studenţimii ortodoxe*, în „Calendarul", 29 mai 1933 269
3. *Teologii şi „Garda de Fier"* , în „Axa", an I, nr. 14, 15 iunie 1933 272
4. *Politică şi Dogmă* , în „Axa", nr. 16, 1 august 1933 274
5. *Cine va lua-n seamă?* , în „Cuvânt studenţesc", nr. 7, 30 aug. 1933 277
6. *Drama candidaţilor de preoţi* , în „Năzuinţa", nr. 2, 27 nov. 1933 280
7. *De la regionalism la unificare* , în „Porunca vremii", nr. 224, 6 oct. 1935 282
8. *Har şi caracter* , în „Porunca vremii", nr. 230, 13 octombrie 1935 284
9. *Duminica. E de crezut?* , în „Porunca vremii", nr.242, 27 oct. 1935 285
10. *Duminica. Paisie* , în „Porunca vremii", nr. 248, 3 noiembrie 1935 286
11. *Duminica* , în „Porunca vremii", nr. 271, 1 decembrie 1935 288
12. *Duminica* , în „Porunca vremii", nr. 277, 8 decembrie 1935 290
13. *Prea Sfinţite Stăpâne* , în „Porunca vremii", nr. 295, 5 ian. 1936 292
14. *Duminica* , în „Porunca vremii", nr. 300, 12 ianuarie 1936 294
15. *Semnele vremii* , în „Porunca vremii", nr. 309, 23 ianuarie 1936 295

16. *Duminica* , în „Porunca vremii", nr. 311, 26 ianuarie 1936.....296
17. *Scrisoare deschisă Domnului ministru al Cultelor* , în „Porunca vremii", nr. 310, 24 ianuarie 1936.....298
18. *Biserică... mamă* , în „Porunca vremii", nr. 313, 29 ianuarie 1936.....301
19. *Sfinții Trei Ierarhi* , în „Porunca vremii", nr. 314, 30 ianuarie 1936 302
20. *Preotul uniat de la Constanța* , în „Porunca vremii" nr. 315, 31 ianuarie 1936.....304
21. *Post Festum*, în „Porunca vremii", nr. 316, 1 februarie 1936 306
22. *Cuvinte de început* , în „Legionarii", an IV, nr. 4, 1 februarie 1936.....308
23. *Duminica* , în „Porunca vremii", nr. 317, 2 februarie 1936 309
24. *Puțintică nebunie* , în „Porunca vremii", nr. 319, 5 februarie 1936.....311
25. *Nostalgia Cerului*, în „Porunca vremii", nr. 319, 5 februarie 1936.....313
26. *Biserica studențească* , în „Porunca vremii", nr. 322, 8 febr. 1936.....314
27. *Duminica* , în „Porunca vremii", nr. 323, 9 februarie 1936 316
28. *Eftimie Horescu* , în „Porunca vremii", nr. 324, 10 februarie 1936.....318
29. *Trăzniții dreptății* , în „Porunca vremii", nr. 325, 12 febr. 1936 319
30. *Olimpia Zeana* , în „Porunca vremii", nr. 328, 15 februarie 1936.....321
31. *Duminica* , în „Porunca vremii", nr. 329, 16 februarie 1936.....322
32. *Afaceri „ortodoxe"*, în „Porunca vremii", nr. 332, 20 febr. 1936.....324
33. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 335, 23 februarie 1936 325
34. *Scăpați-vă de blestem*, în „Porunca vremii", nr.340, 29 febr. 1936.....327
35. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 341, 1 martie 1936.....328
36. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 347, 8 martie 1936.....330
37. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 353, 14 martie 1936.....331
38. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 359, 22 martie 1936 333
39. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 370, 5 aprilie 1936 335
40. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 422, 14 iunie 1936.....337
41. *Episcopia Caransebeșului* , în „Porunca vremii", nr. 433, 27 iun. 1936.....338
42. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 434, 28 iunie 1936.....340
43. *Duminica* , în „Porunca vremii", nr. 440, 5 iulie 1936.....341
44. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 447, 12 iulie 1936 344
45. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 454, 19 iulie 1936 346
46. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 475, 9 august 1936.....349
47. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 482, 16 august 1936 351
48. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 489, 23 august 1936.....353
49. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 496, 30 august 1936.....355
50. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 503, 6 septembrie 1936.....357
51. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 510, 13 septembrie 1936.....360
52. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 524, 27 septembrie 1936.....362
53. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 531, 4 octombrie 1936 365
54. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 545, 18 octombrie 1936.....367
55. *Domițian Spânu*, în „Porunca vremii", nr. 552, 25 oct. 1936 369
56. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 559, 1 noiembrie 1936 371
57. *Duminica*, în „Porunca vremii", nr. 587, 29 noiembrie 1936 373
58. *Munca legionară, în „Cuvântul"*, nr. 13, 26 octombrie 1940 375
59. *Credincioșia Ardeleanului*, în „Înălțarea", Sibiu, nr. 1, 1 ian. 1941 377
60. *Predică și călătorie*, în „Înălțarea", nr. 14, 20 ianuarie 1941.....378
61. *Sine ira*, în „Slova ortodoxă", nr. 50-51, 15 august-1 septembrie 1941 (ed. limba germană.....379
62. *Părintele Ortodoxiei ardelene contemporane*, în „Slova ortodoxă", nr. 66-67, 15 aprilie-1 mai 1942.....382
63. *Creștinism și clericalism*, în „Slova ortodoxă", nr. 69, 1 iun. 1942.....386

Partea a III-a:
Misionarul Eparhial al Tomisului. Gânduri după un an de încercări 389

Partea a IV-a:
Documente
1. 12 ianuarie 1938, București, Memoriu al preotului Ilie Imbrescu către ministrul Cultelor în care solicită reglementarea postului său de la parohia „Sf. Gheorghe" din Balcic 415
2. 1941 decembrie 19, București, Memoriu al părintelui Ilie Imbrescu către mareșalul Antonescu în care face un rechizitoriu asupra activității Mișcării Legionare la guvernare și arată rolul acesteia în statul român 417
3. 18 mai 1942, București, Memoriu al preotului Ilie Imbrescu către ministrul Cultelor în care solicită reintegrarea la Biserica Icoanei din capitală 433
4. 2 noiembrie 1942, București, Notă de supraveghere a părintelui Imbrescu întocmită de Siguranța Statului 435

Anexă documentară
Anexă fotografică

Fotografia titularului:

Semnătura proprie a titularului:
Imbrescu Ilie L.

Cernăuți, în 15 Octombre 1926

No. 265/926.

UNIVERSITATEA DIN CERNĂUȚI
FACULTATEA DE Teologie

CAIET DE CURSURI

al

Student ordinar(ă)
Imbrescu Ilie L.
originar(ă) din Mehadica (Jud. Severin)

ÎNSCRIS(Ă)

în 15 Octombre 1926

0884. Tip. „Glasul Bucovinei".

[01], 15 octombrie 1926, „Caiet de cursuri" al studentului Ilie Imbrescu de la Facultatea de Teologie din Cernăuți

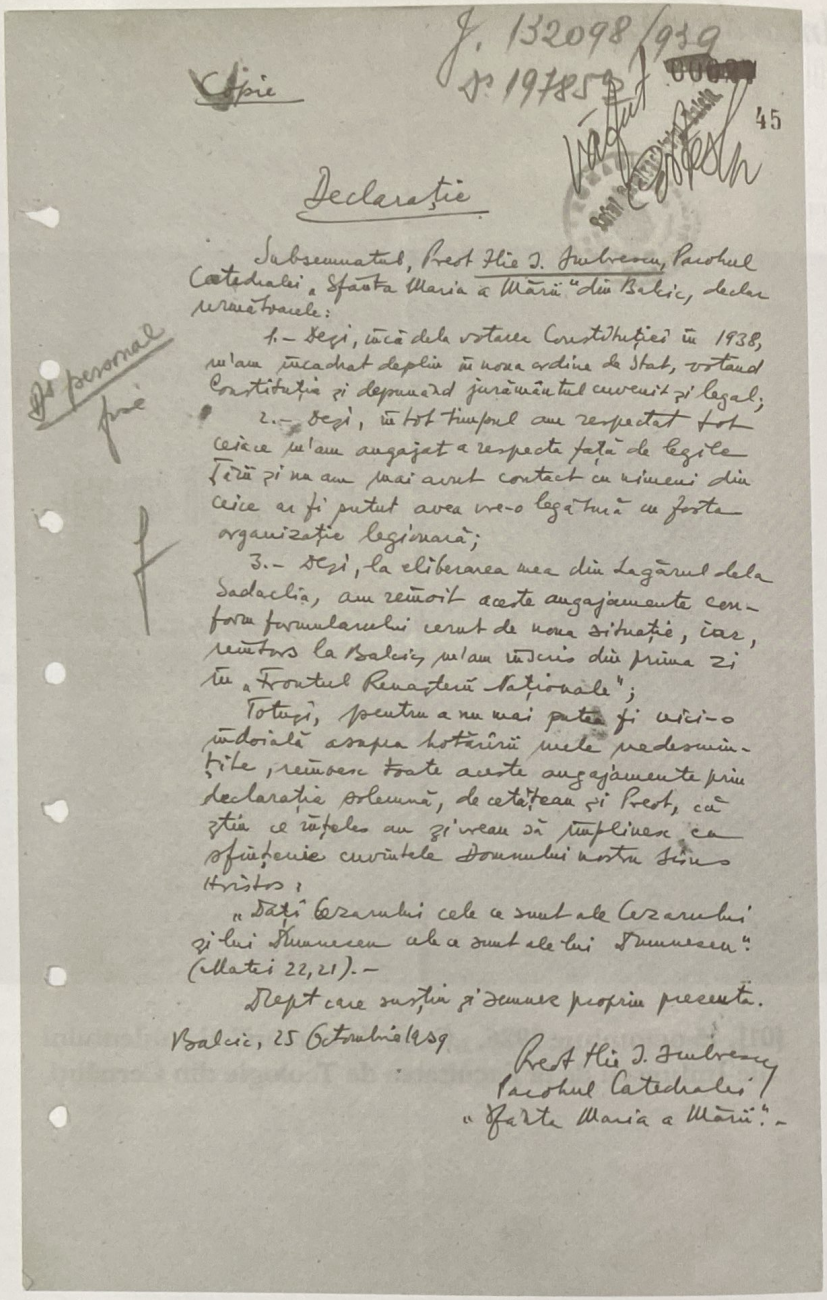

Copie

J. 132098/939
S. 19785

45

Declarație

Subsemnatul, Prot Ilie D. Imbrescu, Paroh al Catedralei „Sfânta Maria a Mării" din Balcic, declar următoarele:

1.- Deși, încă dela votarea Constituției în 1938, mi-am încadrat deplin în noua ordine de Stat, votând Constituția și depunând jurământul cuvenit și legal;

2.- Deși, în tot timpul am respectat tot ceiace mi-am angajat a respecta față de Legile Țării și n-am mai avut contact cu nimeni din ceice ar fi putut avea vre-o legătură cu fosta organizație legionară;

3.- Deși, la eliberarea mea din Lagărul dela Sadaclia, am semnat aceste angajamente conform formularului cerut de noua situație, iar, sosind la Balcic, mi-am anunțat din prima zi în „Frontul Renașterii Naționale";

Totuși, pentru a nu mai putea fi astfel-o îndoială asupra hotărîrii mele pedesmințite, semnez toate aceste angajamente prin declarația solemnă, de care țineam și Prea, că știu ce înțeles au și înțeleg să împlinesc cu sfințenie cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos:

„Dați Cezarului cele ce sunt ale Cezarului și lui Dumnezeu ale ce sunt ale lui Dumnezeu" (Matei 22,21).-

Drept care mărturisesc și semnez prezenta.

Balcic, 25 Octombrie 1939

Prot Ilie D. Imbrescu
Paroh al Catedralei
„Sfânta Maria a Mării".-

[02], 25 octombrie 1939, Balcic, Declarație a preotului Ilie Imbrescu asupra activității sale politice după interzicerea partidelor politice în România (ACNSAS, fond Penal, dosar 324, vol. 11, f. 45)

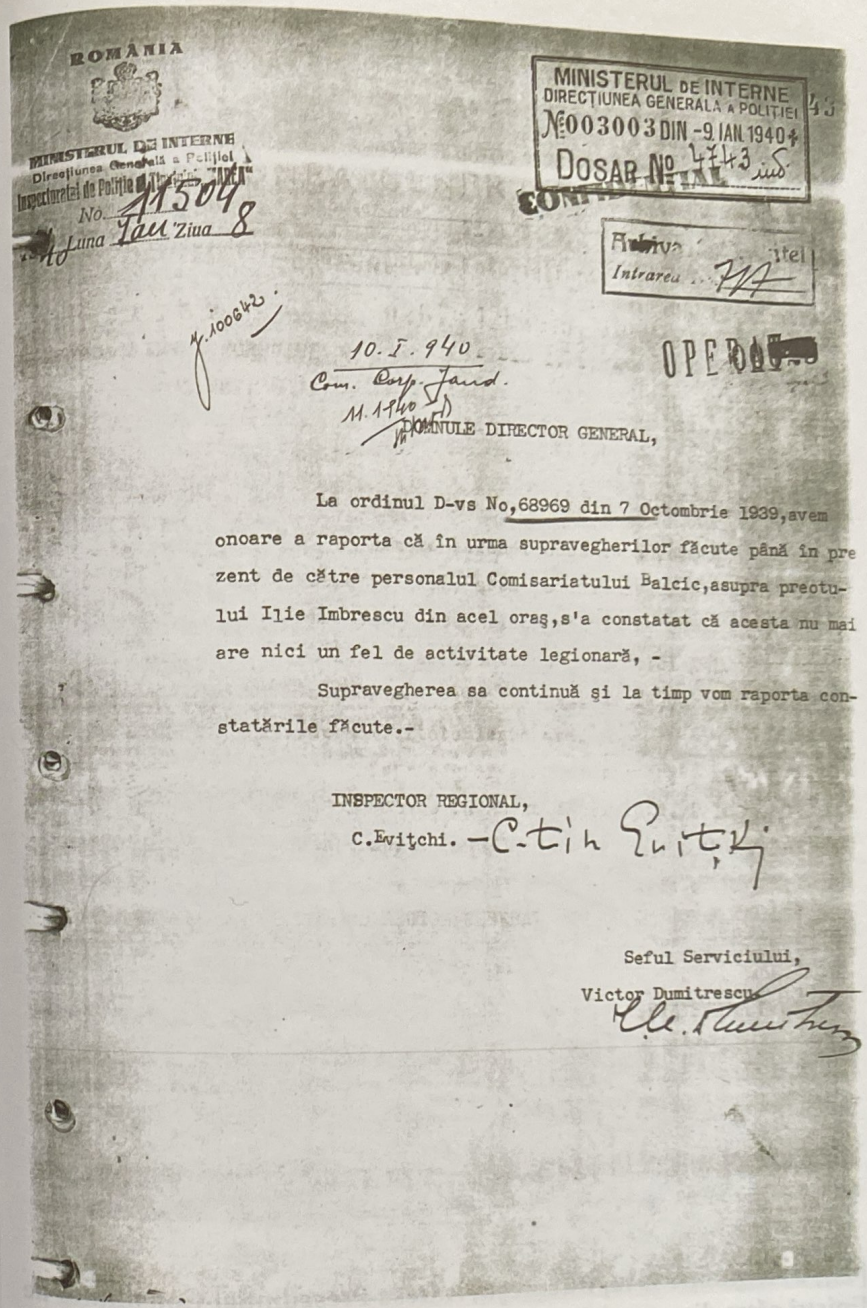

ROMÂNIA

MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Generală a Poliției
Inspectoratul de Poliție al Ținutului ...
No. 11504
Luna Ian Ziua 8

MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
№003003 DIN -9 IAN. 1940
DOSAR № 4743 vol.

Arhiva ... Poliției
Intrarea ... 1940

j. 100642

10.I.940
Com. Corp. Jand.
11.1940

OPERA...

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

La ordinul D-vs No,68969 din 7 Octombrie 1939,avem onoare a raporta că în urma supravegherilor făcute până în prezent de către personalul Comisariatului Balcic,asupra preotului Ilie Imbrescu din acel oraș,s'a constatat că acesta nu mai are nici un fel de activitate legionară, -

Supravegherea sa continuă și la timp vom raporta constatările făcute.-

INSPECTOR REGIONAL,
C.Evițchi. -C-tin Evițki

Seful Serviciului,
Victor Dumitrescu
Vic. Dumitrescu

[03], 8 ianuarie 1940, Bazargic, Adresa Inspectorului regional „Marea" către Directorul general al Poliției de Siguranță prin care înștiințează că preotul Imbrescu „nu mai are nici un fel de activitate legionară" (ACNSAS, fond Penal, dosar 324, vol. 11, f. 43)

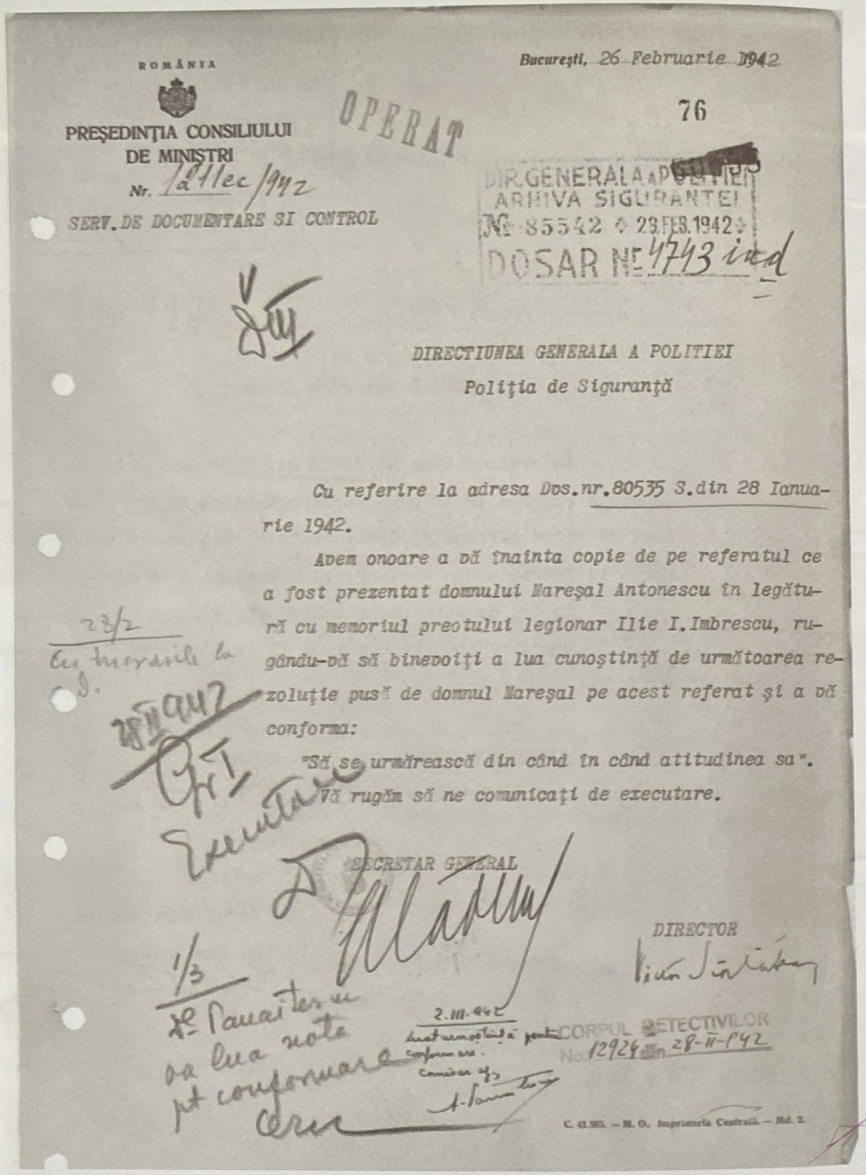

ROMÂNIA

PREŞEDINŢIA CONSILIULUI DE MINIŞTRI

Nr. 12411ec/942

SERV. DE DOCUMENTARE SI CONTROL

OPERAT

București, 26 Februarie 1942

76

DIR. GENERALA A POLITIEI
ARHIVA SIGURANTEI
No. 85542 ◊ 28 FEB. 1942
DOSAR NR. 4743 ind

DIRECTIUNEA GENERALA A POLITIEI
Poliția de Siguranță

Cu referire la adresa Dvs. nr. 80535 S. din 28 Ianuarie 1942.

Avem onoare a vă înainta copie de pe referatul ce a fost prezentat domnului Mareşal Antonescu în legătură cu memoriul preotului legionar Ilie I. Imbrescu, rugându-vă să binevoiți a lua cunoștință de următoarea rezoluție pusă de domnul Mareşal pe acest referat şi a vă conforma:

"Să se urmărească din când în când atitudinea sa".

Vă rugăm să ne comunicați de executare.

SECRETAR GENERAL

DIRECTOR

2.III.942

CORPUL DETECTIVILOR
No. 12924 din 28-II-942

C. G. M. – M. O. Imprimeria Centrală. – Bd. 2.

[04], 26 februarie 1942, Bucureşti, Adresa Preşedinţiei Consiliului de Miniştri către directorul Siguranţei Statului prin care se înştiinţează de rezoluţia pusă de mareşalul Ion Antonescu pe memoriul depus de preotul Ilie Imbrescu (ACNSAS, fond Penal, dosar 324, vol. 11, f. 76)

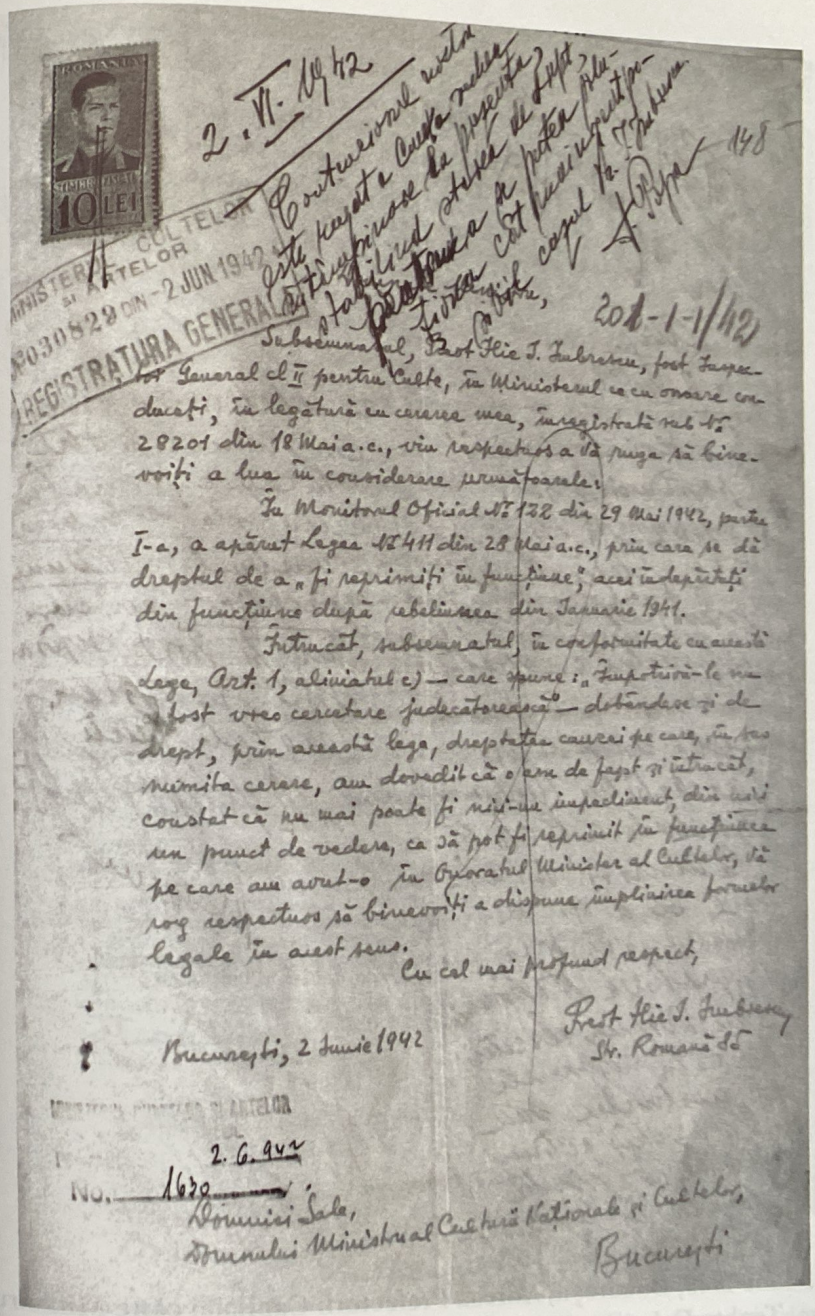

MINISTERUL CULTELOR ŞI ARTELOR
№ 030829 DIN - 2 JUN 1942
REGISTRATURA GENERALĂ

2. VI. 1942

Domnule Ministru,

Subsemnatul, Prot. Ilie I. Imbrescu, fost Inspector General cl. II pentru Culte, în Ministerul ce cu onoare conduceți, în legătură cu cererea mea, înregistrată sub №. 28201 din 18 Mai a.c., vin respectuos a vă ruga să binevoiți a lua în considerare următoarele:

În Monitorul Oficial №. 122 din 29 Mai 1942, partea I-a, a apărut Legea 1841 din 28 Mai a.c., prin care se dă dreptul de a „fi reprimiți în funcțiune" acei îndepărtați din funcțiune după rebeliunea din Ianuarie 1941.

Fiind încadrat, subsemnatul, în conformitate cu această Lege, Art. 1, alineatul c) — care spune: „Împotriva-le nu a fost vreo cercetare judecătorească" — dobândește și de drept, prin această lege, dreptatea cererii pe care, în mod respectuos, am onoarea a o înainta Domniei Voastre, cerere prin care, constat că nu mai poate fi nici-un impediment, din nici un punct de vedere, ca să pot fi reprimit în funcțiunea pe care am avut-o în Oficiul Ministerial al Cultelor, vă rog respectuos să binevoiți a dispune împlinirea formelor legale în acest sens.

Cu cel mai profund respect,

Prot. Ilie I. Imbrescu
Str. Romană 55

București, 2 Iunie 1942

2. 6. 942

No. 1639

Domniei Sale,
Domnului Ministru al Culturii Naționale și Cultelor,
București

[05], 2 iunie 1942, Bucureşti, Cerere a preotului Ilie Imbrescu către Ministrul Cultelor, în care solicită repunerea sa în drepturile de slujitor al altarului (ANIC, fond Ministerul Cultelor şi Artelor, dosar 166/1942, f. 148)

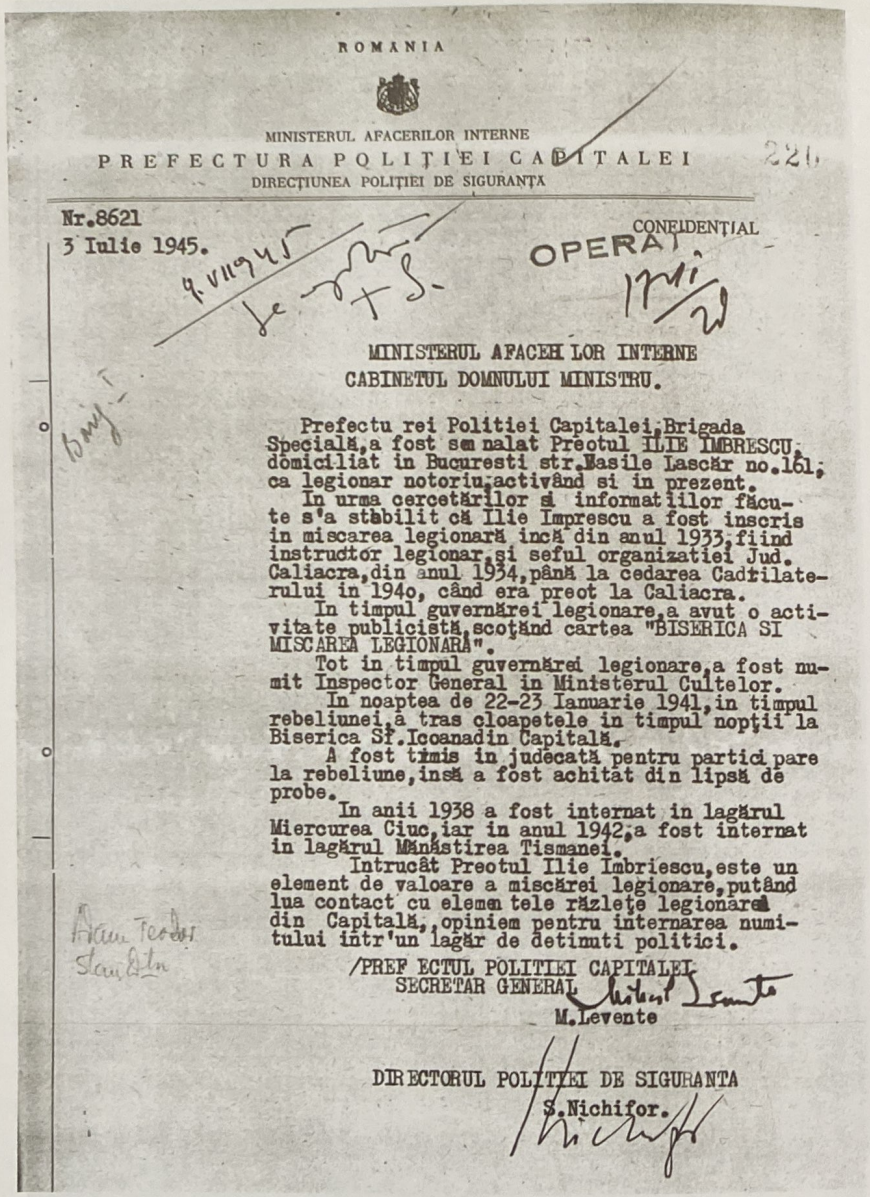

ROMANIA

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
PREFECTURA POLIȚIEI CAPITALEI
DIRECȚIUNEA POLIȚIEI DE SIGURANȚA

Nr.8621
3 Iulie 1945.

CONFIDENȚIAL

OPERAT.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
CABINETUL DOMNULUI MINISTRU.

Prefectu rei Politiei Capitalei,Brigada Specială,a fost sesnalat Preotul ILIE IMBRESCU, domiciliat in Bucuresti str.Vasile Lascăr no.161, ca legionar notoriu,activând si in prezent.

In urma cercetărilor și informațiilor făcute s'a stabilit că Ilie Imprescu a fost inscris in miscarea legionară incă din anul 1933,fiind instructor legionar,si seful organizatiei Jud. Caliacra,din anul 1934,până la cedarea Cadrilaterului in 1940, când era preot la Caliacra.

In timpul guvernărei legionare,a avut o activitate publicistă,scoțând cartea "BISERICA SI MISCAREA LEGIONARĂ".

Tot in timpul guvernărei legionare,a fost numit Inspector General in Ministerul Cultelor.

In noaptea de 22-23 Ianuarie 1941,in timpul rebeliunei,a tras cloapetele in timpul nopții la Biserica Sf.Icoanadin Capitală.

A fost trimis in judecată pentru partici pare la rebeliune,insă a fost achitat din lipsă de probe.

In anii 1938 a fost internat in lagărul Miercurea Ciuc,iar in anul 1942,a fost internat in lagărul Mănăstirea Tismanei.

Intrucât Preotul Ilie Imbriescu,este un element de valoare a miscărei legionare,putând lua contact cu elemen tele răzlețe legionare din Capitală,,opiniem pentru internarea numitului intr'un lagăr de detinuti politici.

/PREF ECTUL POLITIEI CAPITALEI
SECRETAR GENERAL
M.Levente

DIRECTORUL POLITIEI DE SIGURANTA
S.Nichifor.

[06], 3 iulie 1945, Bucureşti, Adresa Prefecturii Capitalei către Ministrul de Interne, Teohar Georgescu, prin care propune trimiterea în lagăr a preotului Ilie Imbrescu (ACNSAS, fond Penal, dosar 324, vol. 12, f. 220)

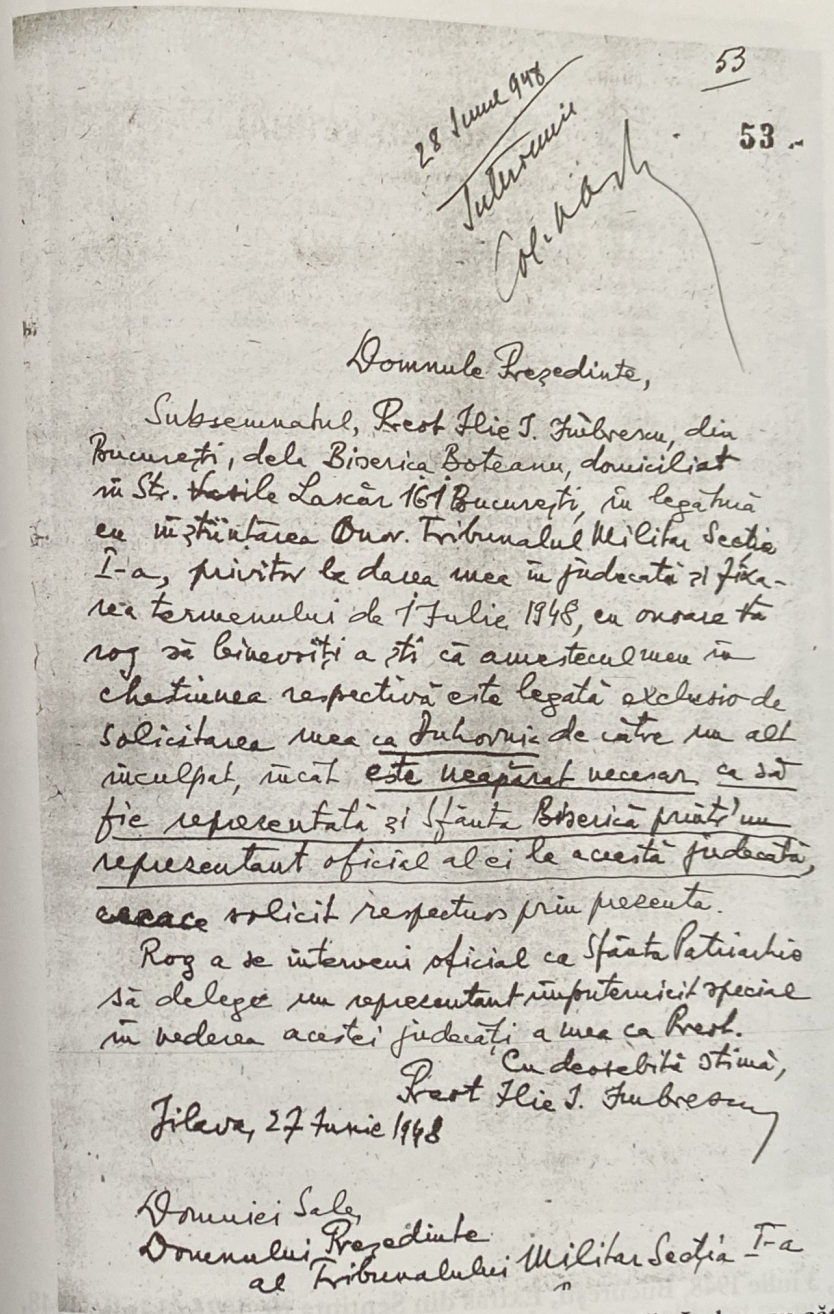

53

28 Iunie 948

Iulianuarii

53

Domnule Președinte,

Subsemnatul, Preot Ilie I. Imbrescu, din București, dela Biserica Boteanu, domiciliat în Str. Vasile Lascăr 161 București, în legătură cu înștiințarea Onor. Tribunalul Militar Secția I-a, privitor la darea mea în judecată și fixarea termenului de 1 Iulie 1948, cu onoare te rog să binevoiți a ști că anestecul meu în chestiunea respectivă este legată exclusiv de solicitarea mea ca Imbrescu de către mai al inculpat, încât este neapărat necesar ca să fie reprezentată și Sfânta Biserică prin un reprezentant oficial al ei la această judecată, cacace solicit respectuos prin prezenta.

Rog a se interveni oficial ca Sfânta Patriarhie să delege un reprezentant împuternicit special în vederea acestei judecăți a mea ca Preot.

Cu deosebită stimă,
Preot Ilie I. Imbrescu

Jilava, 27 Iunie 1948

Domniei Sale,
Domnului Președinte
al Tribunalului Militar Secția I-a

[07], 27 iunie 1948, Jilava, Cerere a preotului Ilie Imbrescu către preşedintele Tribunalului Militar prin care solicită prezența unui reprezentant al Patriarhiei Române în procesul în care urmează a se înfățișa (ACNSAS, fond Penal, dosar 324, vol. 2, f. 53)

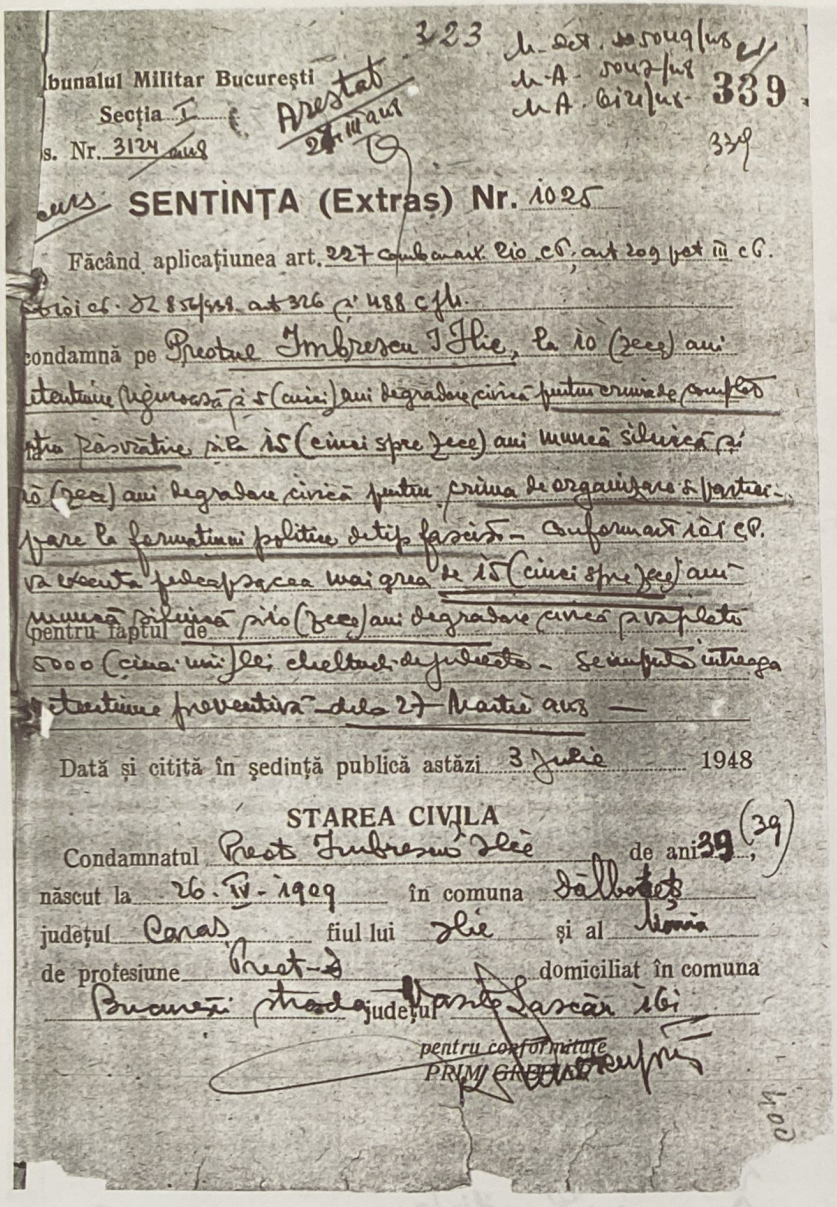

Tribunalul Militar Bucureşti
Secţia I
s. Nr. 3124

323 d. Det. de soug/us
d. A. soug/us
d. A. Giurgiu 339

Arestat 27 martie

339

SENTINŢA (Extras) Nr. 1025

Făcând aplicaţiunea art. 227 combinat cu cp. art 209 pct III c.p. rolul cf. D. 855/938 art 326 c. 488 c.p.p.

condamnă pe Preotul Imbrescu I. Ilie, la 10 (zece) ani interdicţiune (pierdere) şi 5 (cinci) ani degradare civică pentru crimă de complot contra Răsvătire, şi la 15 (cinci spre zece) ani muncă silnică şi 10 (zece) ani degradare civică pentru crima de organizare şi participare la formaţiuni politice de tip fascist - conform art 1 c.p. va executa pedeapsa mai grea de 15 (cinci spre zece) ani muncă silnică şi 10 (zece) ani degradare civică pe toată pentru faptul de 5000 (cinci mii) lei cheltuieli de judecată - se scade integral detenţiunea preventivă dela 27 Martie 1948 —

Dată şi citită în şedinţă publică astăzi 3 Iulie 1948

STAREA CIVILA

Condamnatul Preot Imbrescu Ilie de ani 39 (39),
născut la 26. IV - 1909 în comuna Dalboşeţ
judeţul Caraş fiul lui Ilie şi al Maria
de profesiune Preot-d domiciliat în comuna
Bucureşti strada Sf. Lazăr 16 judeţul

pentru conformitate
PRIM GREFIER

[08], 3 iulie 1948, Bucureşti, Extras din Sentinţa nr. 1025/3 iulie 1948, prin care preotul Ilie Imbrescu era condamnat la 15 ani muncă silnică (ACNSAS, fond Penal, dosar 324, vol. 2, f. 339)

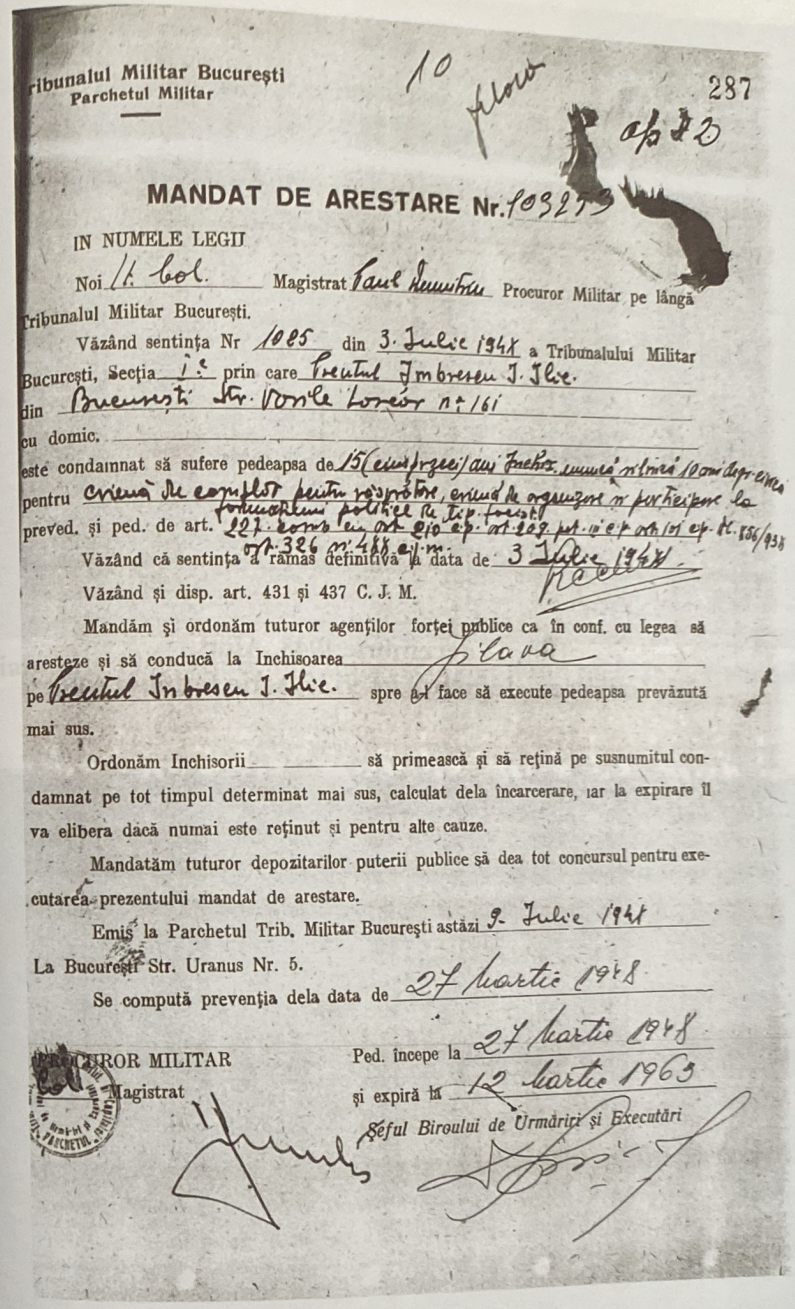

Tribunalul Militar Bucureşti
Parchetul Militar

10 file

287

MANDAT DE ARESTARE Nr. 103273

IN NUMELE LEGII

Noi Lt. Col. Magistrat Paul Demetrescu Procuror Militar pe lângă Tribunalul Militar Bucureşti.

Văzând sentinţa Nr 1025 din 3 Iulie 1948 a Tribunalului Militar Bucureşti, Secţia I-a prin care Preotul Imbrescu I. Ilie.
din Bucureşti Str. Sf. Lazăr nr. 161
cu domic.
este condamnat să sufere pedeapsa de 15 (cinsprezece) ani închis. muncă silnică şi 10 ani degr. civică pentru crimă de complot pentru răsvrătire, crimă de organizare şi participare la formaţiuni politice de tip fascist prev. şi ped. de art. 227 combinat cu art 209 pct. III c.p. art 1 c.p. art 326 c.p.p. art 488 c.p.p. rolul D. 855/938

Văzând că sentinţa a rămas definitivă la data de 3 Iulie 1948

Văzând şi disp. art. 431 şi 437 C. J. M.

Mandăm şi ordonăm tuturor agenţilor forţei publice ca în conf. cu legea să aresteze şi să conducă la Inchisoarea Văcăreşti
pe Preotul Imbrescu I. Ilie. spre a fi face să execute pedeapsa prevăzută mai sus.

Ordonăm Inchisorii _____ să primească şi să reţină pe susnumitul condamnat pe tot timpul determinat mai sus, calculat dela încarcerare, iar la expirare îl va elibera dacă numai este reţinut şi pentru alte cauze.

Mandatăm tuturor depozitarilor puterii publice să dea tot concursul pentru executarea prezentului mandat de arestare.

Emis la Parchetul Trib. Militar Bucureşti astăzi 9 Iulie 1948
La Bucureşti Str. Uranus Nr. 5.

Se compută prevenţia dela data de 27 Martie 1948

PROCUROR MILITAR
Magistrat

Ped. începe la 27 Martie 1948
şi expiră la 12 Martie 1963

Şeful Biroului de Urmăriri şi Executări

[09], 9 iulie 1948, Bucureşti, Mandat de arestare eliberat pe numele Ilie Imbrescu în vederea executării pedepsei primite prin sentinţă penală (ACNSAS, fond Penal, dosar 324, vol. 11, f. 287)

Numele
și adresa
trimițătorului

Str. Imbrescu Ilie, 9126
Comuna Aiud
Jud. Alba

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

CARTE POSTALA

Pe această parte se scrie numai adresa

Domnul
Elena Imbrescu
Apart. 3
București II
Str. Vasile Lăscar 161

18.DEC.48

[10], 12 decembrie 1948, Aiud,
Ilie Imbrescu, deținutul nr. 9126, scrie familiei sale;

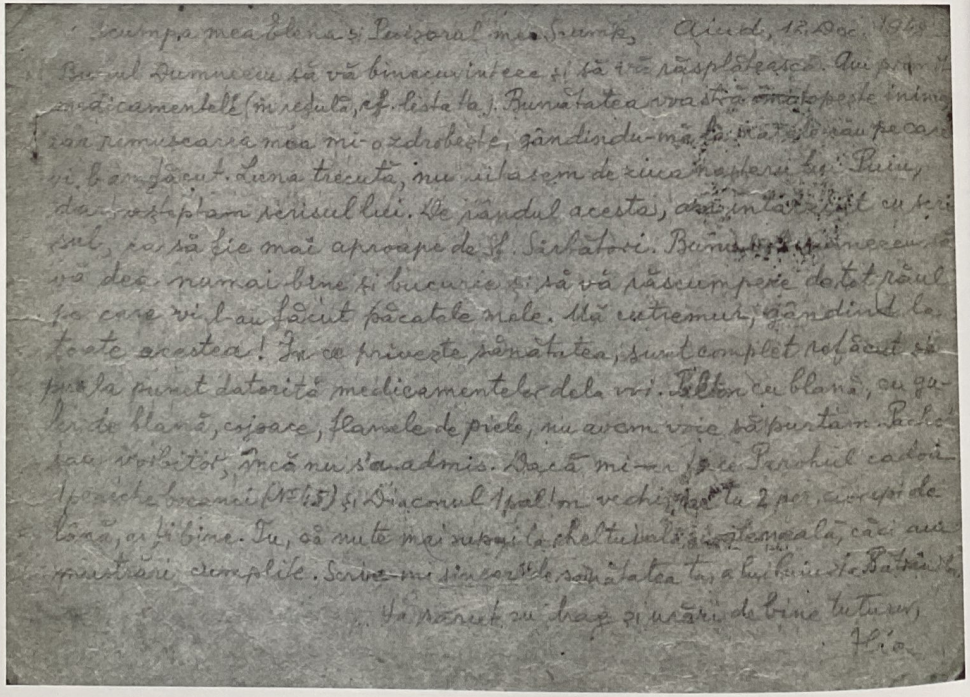

Soția mea Elena și Puișorul meu Sunt, Aiud, 12 Dec. 1948
Binecuvântarea Domnului să vă binecuvânteze și să vă răsplătească. Am primit
corespondența (în regulă, cf. lista ta). Sănătatea mea lasă încă de dorit. Inima
mi-o zdrobește, gândindu-mă la voi și la necazurile prin care treceți. Bucuria
voastră mi-o zdrobește, gândindu-mă la voi și la necazurile prin care treceți.
vi le-am făcut. Luna trecută, nu ne-a lăsat de ziua noastră. Puiu
de-abia așteptam vestea lui. De când acestea, dar în sfârșit cu ve-
nul, ca să fie mai aproape de Sf. Sărbători. Binecuvântarea
vă dea mai bine și bucurie și să vă păsească de tot răul
pe care vi l-au făcut păcatele mele. Ați rămas, gândind la
toate acestea! În ce privește sănătatea, sunt complet refăcut
pe la primul datorită medicamentelor de la voi. Paltonul cu blană, cu ga-
lenți de blană, cojoace, flanele de piele, nu avem voie să purtăm. Pache-
tele voi primi tot, încă nu s-a admis. Dacă mi-ar fi ce Părintele cald
(pachet brânză (1 kg 5)) și Diaconul 1 palton vechi, 2 per. corp de
lână, ar fi bine. Tu, să nu te mai răsuci la cheltuieli și economisește, căci au
mai trăi cu simplu. Scrie-mi în cele ce sănătatea ta și a lui Puișor. Pa
Te sărut cu drag și urări de bine tuturor,
Ilie

[11], 1 ianuarie 1949, Aiud, Ilie Imbrescu, deținutul nr. 9126, scrie familiei sale;

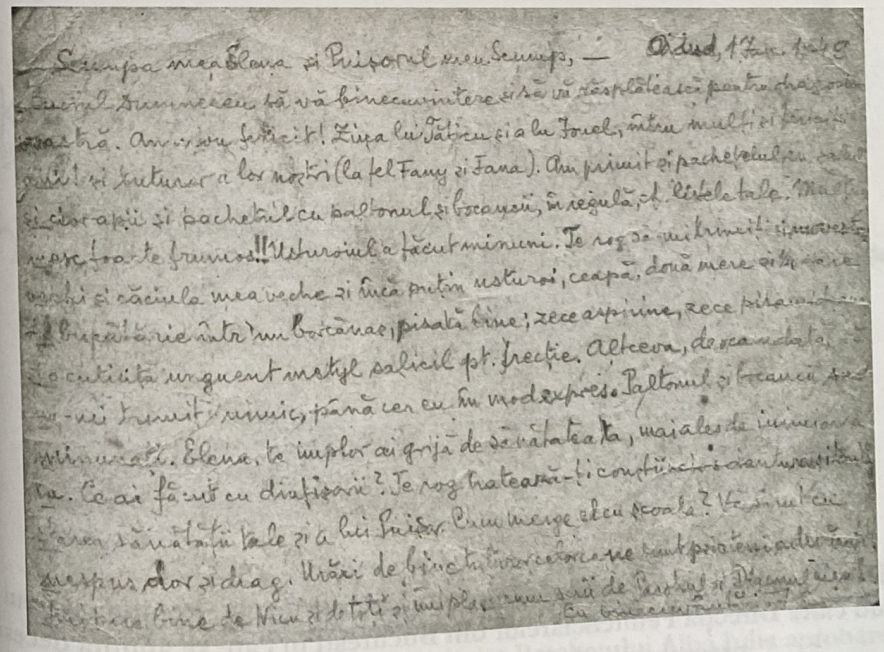

Soția mea Elena și Puișorul meu Sunt, — Aiud, 17.II.1949
Binecuvântarea Domnului să vă binecuvânteze și să vă răsplătească pentru tot ce
faceți voastră. An nou fericit! Ziua lui Tatăl și a lui Toni, mulți și
primiți și urările lor noștri (la fel Fany și Fana). Am primit și pachetul cu
și ciorapii și pachetul cu paltonul și bocancii, în regulă, cf. listele tale. Mă
mă-ncălzesc foarte frumos!! Ursuzul a făcut minuni. Te rog să-mi trimiți și mai
ochi și căciula mea veche și încă puțin usturoi, ceapă, două mere și
o bucățică de brânză, pisată bine; zece arpacaș, zece piramidon
o cutiuță unguent metil salicil pt. fricție. Altceva, de care am dat
să-mi trimiți, nimic, până cer eu în mod expres. Paltonul și bocancii să
mi-i trimiți, nimic, până cer eu în mod expres. Paltonul și bocancii să
minunată. Elena, te implor ai grijă de sănătatea ta, mai ales de inimă
ta. Ce ai făcut cu diafișorii? Te rog bătează-ți control cu ochii
Cum sănătatea ta și a lui Puișor. Cum merge ei la școală? Te sărut cu
cu drag. Urări de bine tuturor celor ce mă iubesc și mă prețuiesc
Sărbători bune de Vlaicu și tuturor și mulți ani de Paștele și Domnul să
Cu binecuvântare

[12], 2 februarie 1949, Aiud, Ilie Imbrescu, deținutul nr. 9126, scrie familiei sale;

T E L E G R A M A

DIRECTIUNEA REGIONALA DE SECURITATE S I B I U

Rugăm dispuneţi internarea urgentă în Spitalul din localitate a deţinutului politic IMBRESCU ILIE, pentru operaţie suferind de Ileus boală foarte gravă care necesită urgentă intervenţie chirurgicală stop numitul este condamnat la 15 ani Muncă Silnică pentr complet cu răzvrătire de către Parchetul Militar Bucuresti prin Sentinţa 1025/949 stop

DIRECTORUL PENITENCIARULUI A I U D

Farcas Alexandru

Nr.9179/949

[13], [19 noiembrie] 1949, Aiud, Telegramă a Direcției Penitenciarului Aiud către Direcția Regională de Securitate Sibiu ca preotul Ilie Imbrescu să fie internat de urgență în spitalul din localitate (ACNSAS, fond Penal, dosar 324, vol. 11, f. 280)

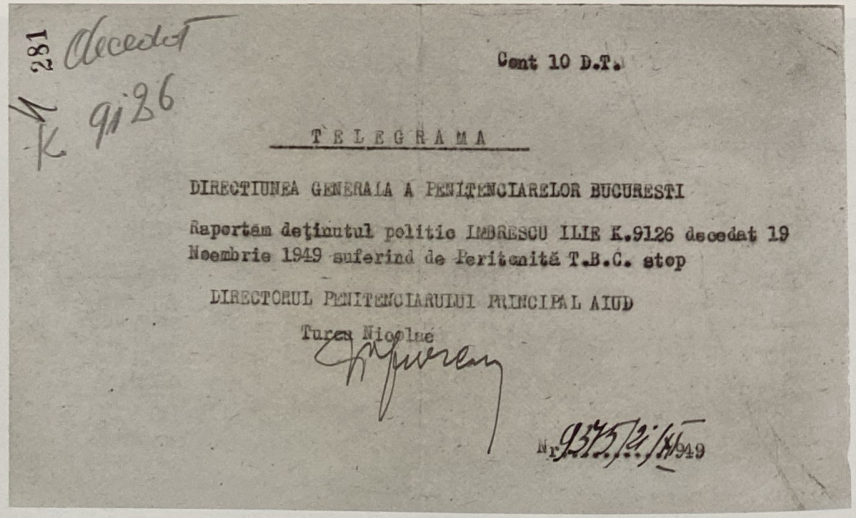

Cont 10 D.T.

T E L E G R A M A

DIRECTIUNEA GENERALA A PENITENCIARELOR BUCURESTI

Raportam deţinutul politic IMBRESCU ILIE K.9126 decedat 19 Noembrie 1949 suferind de Peritonită T.B.C. stop

DIRECTORUL PENITENCIARULUI PRINCIPAL AIUD

Turcu Nicolae

Nr.9375/21/949

[14], 21 noiembrie 1949, Aiud, Telegramă a directorului Penitenciarului Aiud către Direcția Penitenciarelor din Bucureşti în care se anunță decesul preotului Ilie Imbrescu la data de 19 noiembrie (ACNSAS, fond Penal, dosar 324, vol. 11, f. 281)

Cont 10 D.T.

T E L E G R A M A

Doamna ELENA IMBRESCU născută Avram Bucuresti str.V.Lascăr 161 stop Comunicăm soţul Dvs.IMBRESCU ILIE a decedat 19 Noembrie 1949 suferinde de Peritonită T.B.C. stop

DIRECTORUL PENITENCIARULUI PRINCIPIA A I U D

Turcu Nicolae

Nr.9375/21/949

[15], 21 noiembrie 1949, Aiud, Telegrama directorului penitenciarului Aiud către Elena Imbrescu, prin care este anunțată de decesul părintelui Ilie Imbrescu (ACNSAS, fond Penal, dosar 324, vol. 11, f. 283)

Cont 10 D.T.

T E L E G R A M A

Parchetul Tribunalului Alba Iulia

Aprobaţi înhumarea cadravului IMBRESCU ILIE decedat 19 Noembrie 1949 suferinde de Peritonită T.B.C. stop

Directorul Penitenciarului Aiud

Turcu Nicolae

Nr.9374/21/949

[16], 21 noiembrie 1949, Aiud, Telegramă a directorului Penitenciarului Aiud prin care solicită Parchetului Alba Iulia aprobarea de înhumare a decedatului Ilie Imbrescu (ACNSAS, fond Penal, dosar

00[redacted]

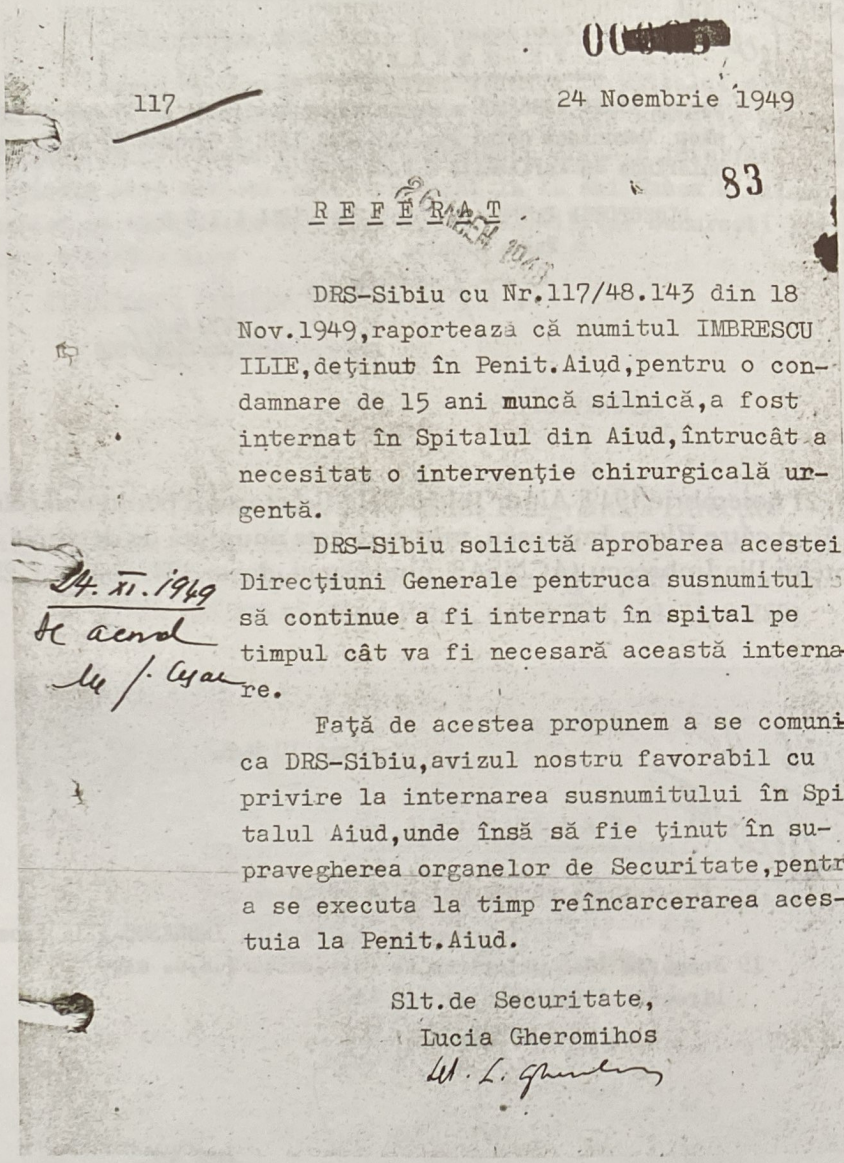

117 24 Noembrie 1949

83

R E F E R A T

DRS-Sibiu cu Nr.117/48.143 din 18 Nov.1949,raportează că numitul IMBRESCU ILIE,deţinut în Penit.Aiud,pentru o condamnare de 15 ani muncă silnică,a fost internat în Spitalul din Aiud,întrucât a necesitat o intervenţie chirurgicală urgentă.

DRS-Sibiu solicită aprobarea acestei Direcţiuni Generale pentruca susnumitul să continue a fi internat în spital pe timpul cât va fi necesară această internare.

Faţă de acestea propunem a se comunica DRS-Sibiu,avizul nostru favorabil cu privire la internarea susnumitului în Spitalul Aiud,unde însă să fie ţinut în supravegherea organelor de Securitate,pentru a se executa la timp reîncarcerarea acestuia la Penit.Aiud.

24. XI. 1949
de acord
[illegible]

Slt.de Securitate,
Lucia Gheromihos
Lt. L. Gheromihos

[17], 24 noiembrie 1949, Bucureşti, Referat în care se aprobă cerearea Securităţii Sibiu de internare a preotului Ilie Imbrescu pentru intervenţia chirurgicală (ACNSAS, fond Penal, dosar 324, vol. 11, f. 83)

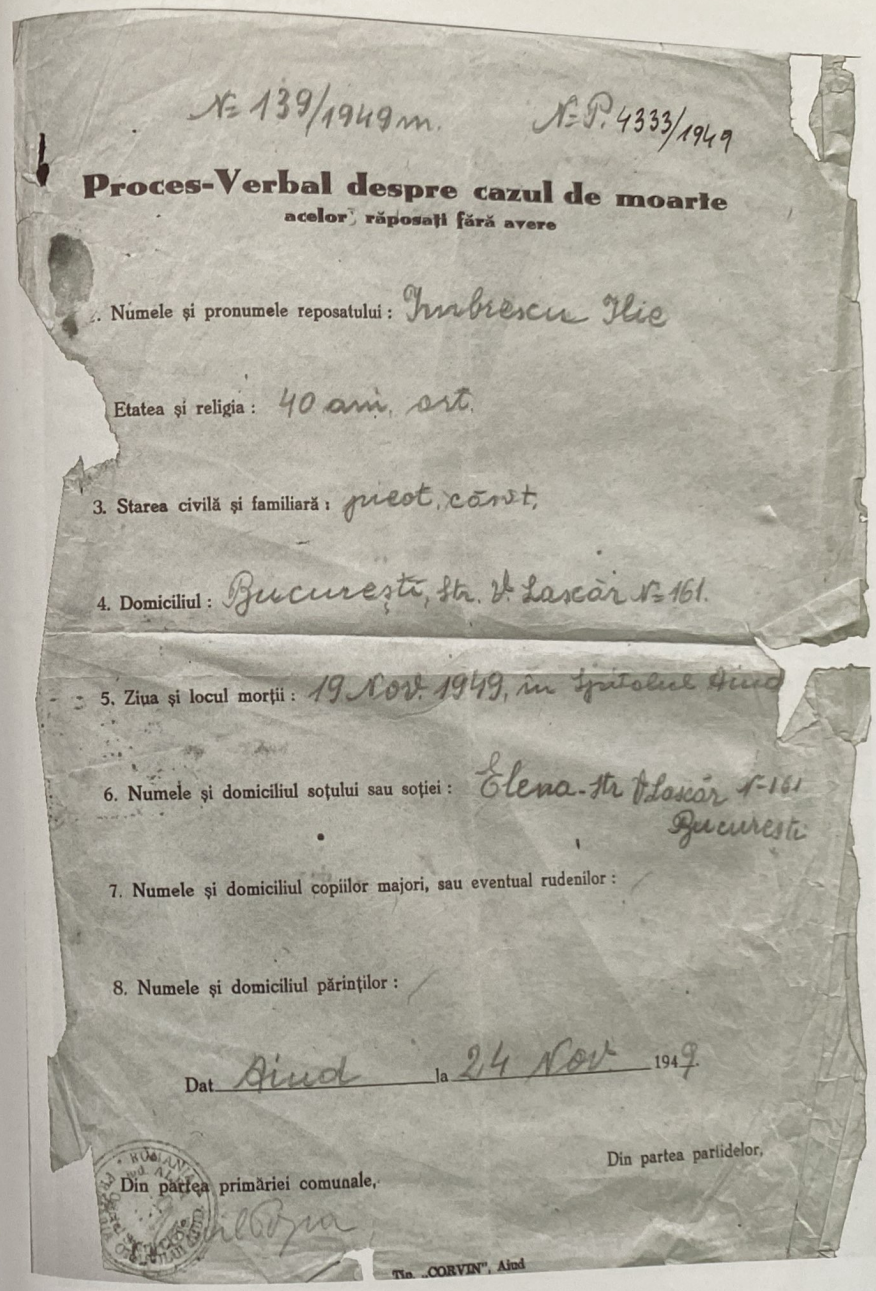

N=139/1949 m. N=P.4333/1949

Proces-Verbal despre cazul de moarte
acelor răposaţi fără avere

2. Numele şi pronumele reposatului: Imbrescu Ilie

Etatea şi religia: 40 ani, ort.

3. Starea civilă şi familiară: preot, căsat.

4. Domiciliul: Bucureşti, str. V. Lascăr N=161.

5. Ziua şi locul morţii: 19 Nov. 1949, în Spitalul Aiud

6. Numele şi domiciliul soţului sau soţiei: Elena-str V. Lascăr N-161 Bucureşti

7. Numele şi domiciliul copiilor majori, sau eventual rudenilor:

8. Numele şi domiciliul părinţilor:

Dat Aiud la 24 Nov 1949.

Din partea primăriei comunale, [illegible]

Din partea partidelor,

Tip. „CORVIN", Aiud

[18], 24 noiembrie 1949, Aiud, Proces verbal despre cazul de moarte a celor răposaţi fără avere eliberat de primărie pe numele preotului Ilie Imbrescu (Arhiva Familiei Imbrescu)

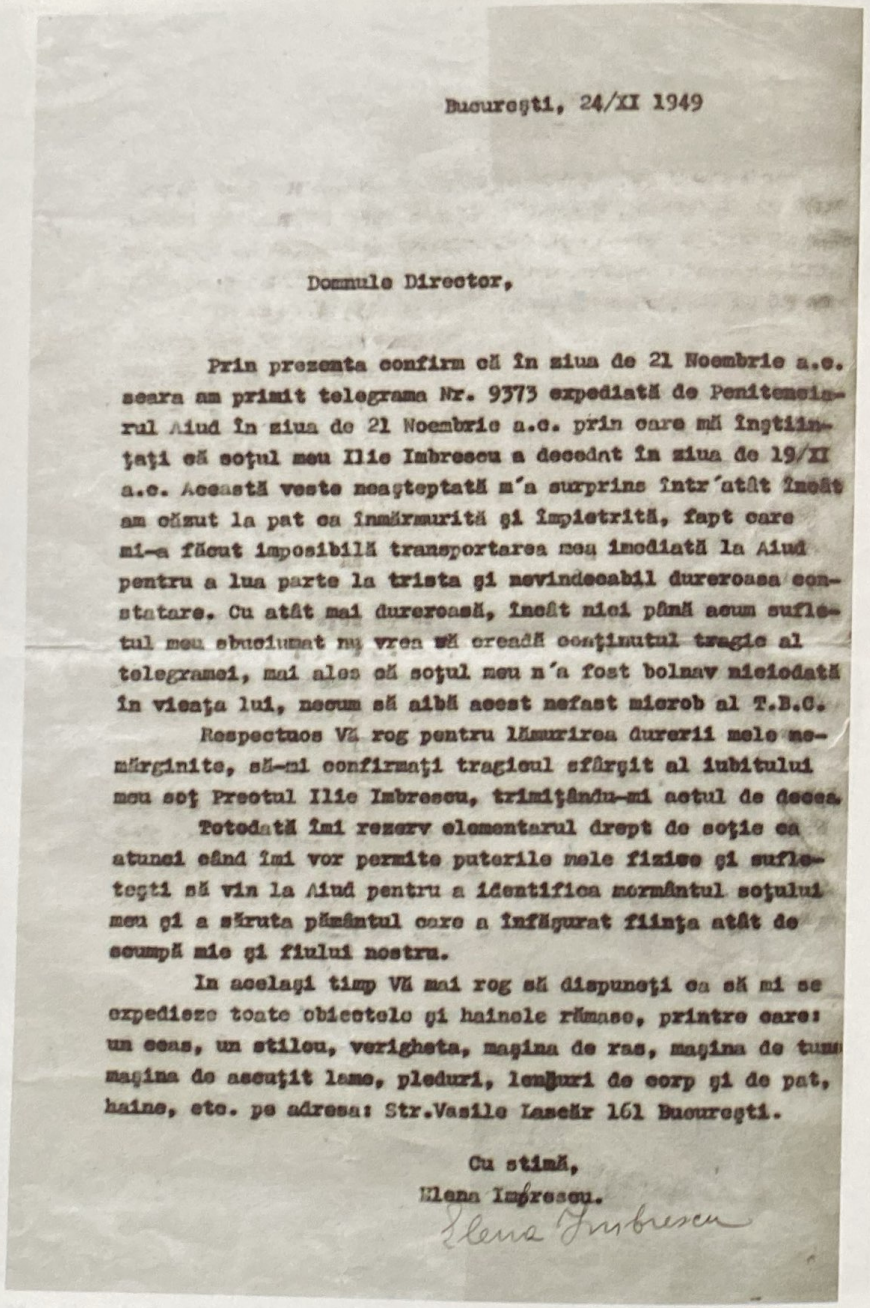

Bucureşti, 24/XI 1949

Domnule Director,

Prin prezenta confirm că în ziua de 21 Noembrie a.c. seara am primit telegrama Nr. 9373 expediată de Penitenciarul Aiud în ziua de 21 Noembrie a.c. prin care mă înştiinţaţi că soţul meu Ilie Imbrescu a decedat în ziua de 19/XI a.c. Această veste neaşteptată m´a surprins într´atât încât am căzut la pat ca înmărmurită şi împietrită, fapt care mi-a făcut imposibilă transportarea mea imediată la Aiud pentru a lua parte la trista şi nevindecabil dureroasa constatare. Cu atât mai dureroasă, încât nici până acum sufletul meu sbuciumat nu vrea să creadă conţinutul tragic al telegramei, mai ales că soţul meu n´a fost bolnav niciodată în viaţa lui, necum să aibă acest nefast microb al T.B.C.

Respectuos Vă rog pentru lămurirea durerii mele nemărginite, să-mi confirmaţi tragicul sfârşit al iubitului meu soţ Preotul Ilie Imbrescu, trimiţându-mi actul de deces.

Totodată îmi rezerv elementarul drept de soţie ca atunci când îmi vor permite puterile mele fizice şi sufleteşti să vin la Aiud pentru a identifica mormântul soţului meu şi a săruta pământul care a înfăşurat fiinţa atât de scumpă mie şi fiului nostru.

In acelaşi timp Vă mai rog să dispuneţi ca să mi se expedieze toate obiectele şi hainele rămase, printre care: un ceas, un stilou, verigheta, maşina de ras, maşina de tuns maşina de ascuţit lame, pleduri, lenjuri de corp şi de pat, haine, etc. pe adresa: Str.Vasile Lascăr 161 Bucureşti.

Cu stimă,
Elena Imbrescu.

Elena Imbrescu

[19], 24 noiembrie 1949, Bucureşti, Scrisoare a Elenei Imbrescu către directorul Penitenciarului Aiud, prin care îl anunţă că doreşte să identifice mormântul soţului său;

Tânărul Ilie Imbrescu în uniformă de cercetaş

18 septembrie 1926, Mehadica, Ilie Imbrescu absolvent de liceu

Ilie Imbrescu, student la Facultatea de Teologie din Cernăuți

[1926-1930], Ilie Imbrescu alături de studenți și profesori în fața Facultății de Teologie din Cernăuți

13 aprilie 1931, Cernăuți, Ilie Imbrescu alături de colegi universitari

6 mai 1932, Mehadica, Teologul Ilie Imbrescu alături de cele două surori Maria și Cornelia, în spatele părinților Ilie și Maria Imbrescu

10 decembrie 1933, Bucureşti, Ilie Imbrescu
în primul an de doctorat la Teologie

[1934], Mehadica, Preotul Ilie Imbrescu, cu fiul, Ilie I. Imbrescu,
şi ginerele Iosif Rațec, în mijlocul credincioşilor după terminarea slujbei

[1934], Craiova, Ilie Imbrescu alături de
Părintele Coriolan Buracu, naşul de cununie

[1934-1940], Preotul Ilie Imbrescu la sfințirea fântânii din curtea palatului regal din Balcic

[1939], Preotul Ilie Imbrescu cu fiul său Paul Corneliu în Balcic

[1934-1940], Preotul Ilie Imbrescu slujind la Balcic

[1934-1940], Preotul Ilie Imbrescu şi notabilităţi ale oraşului Balcic
în faţa bisericii „Sf. Gheorghe”

[1934-1940], Preotul Ilie Imbrescu la o ceremonie religioasă din Balcic

Părintele Ilie Imbrescu
slujind în Balcic

Plaja de la Balcic în perioada interbelică

[1940], Preotul Ilie Imbrescu alături de luptători ai cauzei naționaliste

[1943-1947], Preoții de la biserica Boteanu, din Bucureşti, cu soțiile
lor, de la stânga la dreapta: Ilie Imbrescu,
Nicolae Grigorescu şi Marius Constantinescu, paroh

3 iulie 1947, Bucureşti, Preotul Ilie Imbrescu
alături de fiul său, Paul-Corneliu

[1947], Preotul Ilie Imbrescu alături de soția sa, Elena
şi fiul său, Paul-Corneliu

Tipărit la Gutenberg
021.345.09.26

Aprilie 1935 - Congresul Național Studențesc de la Craiova.

Atât înainte cât şi după primul război mondial, toate congresele studenţeşti începeau cu „Tatăl nostru" şi cu „Crezul" creştin, a căror pronunțare publică era privilegiul studenților de la Facultatea de Teologie.

Preşedintele Traian Cotigă deschide lucrările congresului şi solicită studenții în Teologie.

Din sală se ridică un tânăr: înalt, zvelt, blond şi frumos ca un arhanghel. Urcă la tribună şi cu voce venită parcă de sus rosteşte întâi „Tatăl nostru" şi apoi „Crezul". Nici nu se putea altfel, întrucât imnul național al României scris de Andrei Mureşanu spune desluşit: „Preoți cu crucea în frunte, căci oastea e creştină!".

Aplauze însufleţite. Toată lumea întreabă: „Cine este, cine este acest purtător de cuvânt al Divinității?".

Se explică din mai multe părți: „Un bănățean, Ilie Imbrescu, absolvent al Facultății de Teologie din Cernăuți!".

Dr. Şerban Milcoveanu

Sunt fiu de preot. M-am născut în Valea Almăjului - „valea cântecului românesc" al Banatului.

Am crescut în acordul armonios al corurilor, fanfarelor şi jocurilor poporane ale ţăranilor păstoriţi de tatăl meu.

De mic copil am gustat bătăile nemiloase ale profesorilor unguri pentru că aveam îndrăzneala să port tricolorul Neamului meu şi să-mi ţin graiul, tradiţiile şi sărbătorile moştenite din străbunii mei, împotriva opreliştilor vrăjmaşe.

De atunci mă paşte şi mă însoţeşte pretutindeni şi totdeauna „nebunia" cântecului, pentru că iubesc Romînca oacheşă, Ţara mireasă şi Biserica mamă!

(fragment din scrisoarea trimisă familiei
din lagărul de la Slobozia, 1 aprilie 1945)

ISBN 978-973-0-11920-6.